

NOTA INFORMATIVA EN RELACIÓN COA PUBLICACIÓN DOS TEMARIOS DOS PROCESOS SELECTIVOS CONVOCADOS POLA XUNTA DE GALICIA NO DIARIO OFICIAL DE GALICIA Nº 142 DE 26 /07/11

O Diario Oficial de Galicia nº 142, de 26 de xullo de 2011, publica distintas ordes da Consellería de Facenda polas que se convocan diferentes procesos selectivos para o ingreso na Administración autonómica de Galicia.

Cumprindo co compromiso adquirido, a EGAP, continúa coa publicación dos temarios correspondentes aos distintos procesos selectivos convocados formalmente.

Tendo en conta, por unha banda, o volume e complexidade na elaboración dun material didáctico que sirva de referencia básica e, por outra, o interese da EGAP para que os posibles usuarios dispoñan á maior brevidade posible de dito material, a publicación do mesmo na páxina web da Escola (<http://egap.xunta.es>), irase producindo da seguinte maneira:

- 1) **Lexislación**, actualizada e consolidada á data de publicación no DOG do nomeamento do tribunal do proceso (Base II.1 da convocatoria¹), correspondente aos procesos selectivos para o ingreso no corpo superior da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A1; corpo de xestión da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A2; corpo superior da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A1, escala de sistemas e tecnoloxía da información; corpo de xestión da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A2, escala de xestión e sistemas de información e corpo auxiliar da Xunta de Galicia, subgrupo C2.

A data prevista para dita publicación é de 5 de agosto de 2011.

- 2) **Temarios específicos**, iranse publicando na páxina web da Escola, a medida que os procesos de elaboración e revisión vaian concluíndo.

Sen prexuízo da súa publicación nas dúas linguas oficiais e a fin de facilitar á maior brevidade posible este material aos usuarios, os temas iranse publicando na web no idioma orixinalmente empregado por cada un dos autores.

Para maior información pódense poñer en contacto co servizo de Estudos e Publicacións a través do correo electrónico temarios.egap@xunta.es, e teléfono 881 997 251.

A Escola reitera que os temarios por ela facilitados non teñen carácter oficial, polo que en ningún caso vincularán aos opositores ou aos tribunais; senón que se trata de instrumentos complementarios que servirán de apoio e axuda como textos de referencia pero nunca de forma exclusiva e excluínte.

Santiago de Compostela, 4 de agosto de 2011

¹ II. Proceso selectivo.
II.1. Procedemento de oposición.
(...)

Teranse en conta as normas de dereito positivo relacionadas co contido do programa que no momento de publicación no DOG do nomeamento do tribunal do proceso contén con publicación oficial no boletín ou diario correspondente.

1. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA, DO 27 DE DECEMBRO DE 1978.

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

PREÁMBULO

A Nación española, desexando que se estableza a xustiza, a liberdade e a seguridade e que se promova o ben de cantos a integran, no uso da súa soberanía, proclama a súa vontade de:

Garantir, dentro da Constitución e das leis, a convivencia democrática, conforme unha orde económica e social xusta.

Consolidar un Estado de dereito que asegure o imperio da lei como expresión da vontade popular.

Protexer todos os españois e pobos de España no exercicio dos dereitos humanos, das súas culturas e tradicións, das súas linguas e institucións.

Promover, para lles asegurar a todos unha digna calidade de vida, o progreso da cultura e da economía.

Establecer unha sociedade democrática avanzada, e

Colaborar no fortalecemento dunhas relacións pacíficas e de eficaz cooperación entre todos os pobos da Terra.

En consecuencia, as Cortes aproban e o pobo español ratifica a seguinte

CONSTITUCIÓN

TÍTULO PRELIMINAR

Artigo 1

1. España constitúese nun Estado social e democrático de dereito, que propugna como valores superiores do seu ordenamento xurídico a liberdade, a xustiza, a igualdade e o pluralismo político.

2. A soberanía nacional reside no pobo español, do que emanan os poderes do Estado.

3. A forma política do Estado español é a monarquía parlamentaria.

Artigo 2

A Constitución fundaméntase na indisoluble unidade da Nación española, patria común e indivisible de todos os españois, e recoñece e garante o dereito á autonomía das nacionalidades e rexións que a integran e a solidariedade entre todas elas.

Artigo 3

1. O castelán é a lingua española oficial do Estado. Todos os españois teñen o deber de coñecela e o dereito a usala.
2. As outras linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas comunidades autónomas de acordo cos seus estatutos.
3. A riqueza das distintas modalidades lingüísticas de España é un patrimonio cultural que será obxecto de especial respecto e protección.

Artigo 4

1. A bandeira de España está formada por tres franxas horizontais, vermella, marela e vermella; a marela é dobre de larga do que cada unha das vermellas.
2. Os estatutos poderán recoñecer bandeiras e mais emblemas propios das comunidades autónomas. Estes utilizaranse xunto á bandeira de España nos seus edificios públicos e nos seus actos oficiais.

Artigo 5

A capital do Estado é a vila de Madrid.

Artigo 6

Os partidos políticos expresan o pluralismo político, concorren á formación e manifestación da vontade popular e son instrumento fundamental para a participación política. A súa creación e o exercicio da súa actividade son libres dentro do respecto á Constitución e mais á lei. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

Artigo 7

Os sindicatos de traballadores e as asociacións empresariais contribúen á defensa e promoción dos intereses económicos e sociais que lles son propios. A súa creación e o exercicio da súa actividade son libres dentro do respecto á Constitución e mais á lei. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

Artigo 8

1. As Forzas Armadas, constituídas polo Exército de Terra, a Armada e o Exército do Aire, teñen como misión garantir a soberanía e a independencia de España, defender a súa integridade territorial e o ordenamento constitucional.
2. Unha lei orgánica regulará as bases da organización militar de acordo cos principios desta Constitución.

Artigo 9

1. Os cidadáns e os poderes públicos están suxeitos á Constitución e ó resto do ordenamento xurídico.
2. Correspóndelles ós poderes públicos promoveren as condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e mais dos grupos en que se integra sexan reais e efectivas; removeren os atrancos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitaren a participación de todos os cidadáns na vida política, económica, cultural e social.
3. A Constitución garante o principio da legalidade, a xerarquía normativa, a publicidade das normas, a irretroactividade das disposicións sancionadoras non favorables ou restrictivas de dereitos individuais, a seguridade xurídica, a responsabilidade e maila interdicción da arbitrariedade dos poderes públicos.

TÍTULO I. DOS DEREITOS E DEBERES FUNDAMENTAIS

Artigo 10

1. A dignidade da persoa, os dereitos inviolables que lle son inherentes, o libre desenvolvemento da personalidade, o respecto á lei e ós dereitos dos demais son fundamento da orde política e da paz social.
2. As normas relativas ós dereitos fundamentais e ás liberdades que a Constitución recoñece interpretaranse conforme a Declaración universal dos dereitos humanos e os tratados e acordos internacionais sobre as mesmas materias ratificados por España.

CAPÍTULO PRIMEIRO. DOS ESPAÑOIS E DOS ESTRANXEIROS

Artigo 11

1. A nacionalidade española adquirese, consérvase e pérdese de acordo co establecido pola lei.
2. Ningún español de orixe poderá ser privado da súa nacionalidade.
3. O Estado poderá concertar tratados de dobre nacionalidade cos países iberoamericanos ou con aqueles que tiveran ou teñan un particular vínculo con España. Nestes mesmos países, aínda que non lles recoñezan ós seus cidadáns un dereito recíproco, poderán naturalizarse os españois sen perderen a súa nacionalidade de orixe.

Artigo 12

Os españois son maiores de idade ós 18 anos.

Artigo 13

1. Os estranxeiros gozarán en España das liberdades públicas que garante este título nos termos que establezan os tratados e maila lei.
2. Só os españois serán titulares dos dereitos recoñecidos no artigo 23, non sendo o que, atendendo a criterios de reciprocidade, poida establecerse por tratado ou lei para o dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións municipais.
3. A extradición non se concederá senón en cumprimento dun tratado ou da lei, atendendo ó principio de reciprocidade. Quedan excluídos da extradición os delitos políticos, non considerándose como tales os actos de terrorismo.
4. A lei establecerá os termos en que os cidadáns doutros países e mailos apátridas poderán gozar do dereito de asilo en España.

CAPÍTULO SEGUNDO. DEREITOS E LIBERDADES

Artigo 14

Os españois son iguais ante a lei, sen que poida prevalecer discriminación ningunha por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

Sección 1ª. Dos dereitos fundamentais e das liberdades públicas

Artigo 15

Todos teñen dereito á vida e á integridade física e moral, sen que, en caso ningún, poidan ser sometidos a tortura nin a penas ou tratos inhumanos ou degradantes. Queda abolida a pena de morte, salvo o que se poida dispor nas leis penais militares para tempos de guerra.

Artigo 16

1. Garántese a liberdade ideolóxica, relixiosa e de culto dos individuos e das comunidades sen máis limitación, nas súas manifestacións, cá necesaria para a conservación da orde pública, protexida pola lei.
2. Ninguén poderá ser obrigado a declarar sobre a súa ideoloxía, relixión ou crenzas.
3. Ningunha confesión terá carácter estatal. Os poderes públicos terán en conta as crenzas relixiosas da sociedade española e manterán as conseguíntes relacións de cooperación coa Igrexa católica e as demais confesións.

Artigo 17

1. Toda persoa ten dereito á liberdade e á seguridade. Ninguén pode ser privado da súa liberdade, senón coa observancia do establecido neste artigo e nos casos e na forma previstos pola lei.
2. A detención preventiva non poderá durar máis do tempo estritamente necesario para a realización das indagacións tendentes ó esclarecemento dos feitos, e, en todo caso, no prazo máximo de setenta e dúas horas, o detido deberá ser posto en liberdade ou á disposición da autoridade xudicial.
3. Toda persoa detida debe ser informada de forma inmediata, e de modo que lle sexa comprensible, dos seus dereitos e das razóns da súa detención, sen que poida ser obrigada a declarar. Garántese a asistencia de avogado ó detido nas dilixencias policiais e xudiciais, nos termos que a lei estableza.
4. A lei regulará un procedemento de *habeas corpus* para que se produza a inmediata posta á disposición xudicial de toda persoa detida ilegalmente. Igualmente, determinarase por lei o prazo máximo de duración da prisión provisional.

Artigo 18

1. Garántese o dereito ó honor, á intimidade persoal e familiar e mais á propia imaxe.
2. O domicilio é inviolable. Ningunha entrada ou rexistro poderá facerse nel sen consentimento do titular ou resolución xudicial, non sendo en caso de manifesto delicto.
3. Garántese o segredo das comunicacións e, en especial, das postais, telegráficas ou telefónicas, non sendo en caso de resolución xudicial.
4. A lei limitará o uso da informática para que se garanta o honor e maila intimidade persoal e familiar dos cidadáns e o pleno exercicio dos seus dereitos.

Artigo 19

Os españois teñen dereito a elixir libremente a súa residencia e a circularen por todo o territorio nacional.

Tamén teñen dereito a entrar e saír libremente de España nos termos que a lei estableza. Este dereito non poderá ser limitado por motivos políticos ou ideolóxicos.

Artigo 20

1. Recoñécense e protéxense os dereitos:

a) A expresar e difundir libremente os pensamentos, ideas e opinións mediante a palabra, o escrito ou calquera outro medio de reprodución.

b) Á produción e creación literaria, artística, científica e técnica.

c) Á liberdade de cátedra.

d) A comunicar ou recibir libremente información veraz por calquera medio de difusión. A lei regulará o dereito á cláusula de conciencia e ó segredo profesional no exercicio destas liberdades.

2. O exercicio destes dereitos non pode restrinxirse mediante ningún tipo de censura previa.

3. A lei regulará a organización e control parlamentario dos medios de comunicación social dependentes do Estado ou de calquera ente público e garantirá o acceso ós citados medios dos grupos sociais e políticos significativos, respectando o pluralismo da sociedade e das diversas linguas de España.

4. Estas liberdades teñen o seu límite no respecto ós dereitos recoñecidos neste título, nos preceptos das leis que os desenvolven e, especialmente, no dereito ó honor, á intimidade, á propia imaxe e á protección da mocidade e da infancia.

5. Só poderá acordarse o secuestro de publicacións, gravacións e outros medios de información en virtude de resolución xudicial.

Artigo 21

1. Recoñécese o dereito de reunión pacífica e sen armas. O exercicio deste dereito non necesitará autorización previa.

2. Nos casos de reunión en lugares de tránsito público e manifestacións daráselle comunicación previa á autoridade, que só as poderá prohibir cando existan razóns fundadas de alteración da orde pública, con perigo para persoas ou bens.

Artigo 22

1. Recoñécese o dereito de asociación.

2. As asociacións que persigan fins ou empreguen medios tipificados como delicto son ilegais.

3. As asociacións constituídas ó abeiro deste artigo deberanse inscribir nun rexistro para os únicos efectos de publicidade.

4. As asociacións só poderán ser disoltas ou suspendidas nas súas actividades en virtude de resolución xudicial motivada.

5. Prohíbense as asociacións secretas e mailas de carácter paramilitar.

Artigo 23

1. Os cidadáns teñen dereito a participar nos asuntos públicos, directamente ou por medio de representantes, libremente elixidos en eleccións periódicas por sufraxio universal.
2. Tamén teñen dereito a acceder en condicións de igualdade ás funcións e cargos públicos, cos requisitos que sinalan as leis.

Artigo 24

1. Todas as persoas teñen dereito a obter a tutela efectiva dos xuíces e tribunais no exercicio dos seus dereitos e intereses lexítimos, sen que, en ningún caso, poida producirse indefensión.
2. Do mesmo xeito, todos teñen dereito ó xuíz ordinario predeterminado pola lei, á defensa e á asistencia de letrado, a seren informados da acusación formulada contra eles, a un proceso público sen dilacións indebidas e con todas as garantías, a utilizaren os medios de proba pertinentes para a súa defensa, a non declararen contra si mesmos, a non se confesaren culpables e á presunción de inocencia.

A lei regulará os casos en que, por razón de parentesco ou de segredo profesional, non se estea obrigado a declarar sobre feitos presuntamente delictuosos.

Artigo 25

1. Ninguén pode ser condenado ou sancionado por accións ou omisións que no momento de se produciren non constitúan delicto, falta ou infracción administrativa, segundo a lexislación vixente daquela.
2. As penas privativas de liberdade e as medidas de seguridade estarán encamiñadas á reeducación e reinserción social e non poderán consistir en traballos forzados. O condenado a pena de prisión que estea cumprindo esta gozará dos dereitos fundamentais deste capítulo, fóra dos que se vexan expresamente limitados polo contido da sentenza condenatoria, o sentido da pena e a lei penitenciaria. En todo caso, terá dereito a un traballo remunerado e mais ós beneficios correspondentes da Seguridade Social, así como ó acceso á cultura e ó desenvolvemento integral da súa personalidade.
3. A Administración civil non poderá impor sancións que, directa ou subsidiariamente, impliquen privación de liberdade.

Artigo 26

Prohíbense os tribunais de honor no ámbito da Administración civil e das organizacións profesionais.

Artigo 27

1. Todos teñen dereito á educación. Recoñécese a liberdade de ensino.
2. A educación terá por obxecto o pleno desenvolvemento da personalidade humana no respecto ós principios democráticos de convivencia e ós dereitos e liberdades fundamentais.
3. Os poderes públicos garanten o dereito que asiste ós pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que estea de acordo coas súas propias conviccións.
4. O ensino básico é obrigatorio e gratuíto.
5. Os poderes públicos garanten o dereito de todos á educación, mediante unha programación xeral do ensino, con participación efectiva de todos os sectores afectados e a creación de centros docentes.
6. Recoñéceselles ás persoas físicas e xurídicas a liberdade de creación de centros docentes, dentro do respecto ós principios constitucionais.
7. Os profesores, os pais e, se procede, os alumnos intervirán no control e xestión de todos os centros sostidos pola Administración con fondos públicos, nos termos que a lei estableza.
8. Os poderes públicos inspeccionarán e homologarán o sistema educativo para garantir o cumprimento das leis.
9. Os poderes públicos axudarán os centros docentes que reúnan os requisitos que a lei estableza.
10. Recoñécese a autonomía das universidades, nos termos que a lei estableza.

Artigo 28

1. Todos teñen dereito a sindicarse libremente. A lei poderalles pór limitacións ou excepcións ó exercicio deste dereito ás forzas ou institutos armados ou ós demais corpos sometidos a disciplina militar e regulará as peculiaridades do seu exercicio para os funcionarios públicos. A liberdade sindical comprende o dereito a fundar sindicatos e a se afiliar ó da súa elección, así como o dereito dos sindicatos a formaren confederacións e a fundaren organizacións sindicais internacionais ou a se afiliaren a elas. Ninguén poderá ser obrigado a se afiliar a un sindicato.
2. Recoñécese o dereito á folga dos traballadores para a defensa dos seus intereses. A lei que regule o exercicio deste dereito establecerá as garantías precisas para que se asegure o mantemento dos servizos esenciais da comunidade.

Artigo 29

1. Todos os españois terán o dereito de petición individual e colectiva, por escrito, na forma e cos efectos que determine a lei.
2. Os membros das forzas ou institutos armados ou dos corpos sometidos a disciplina militar poderán exercer este dereito só individualmente e de acordo co disposto na súa lexislación específica.

Sección 2ª. Dos dereitos e deberes dos cidadáns

Artigo 30

1. Os españois teñen o dereito e o deber de defender España.
2. A lei fixará as obrigas militares dos españois e regulará, coas debidas garantías, a obxección de conciencia, así como as demais causas de exención do servizo militar obrigatorio, podendo impor, se é o caso, unha prestación social substitutoria.
3. Poderase establecer un servizo civil para o cumprimento de fins de interese xeral.
4. Mediante a lei poderanse regular os deberes dos cidadáns nos casos de grave risco, catástrofe ou calamidade pública.

Artigo 31

1. Todos contribuirán ó sustentamento dos gastos públicos de acordo coa súa capacidade económica mediante un sistema tributario xusto inspirado nos principios de igualdade e progresividade que, en ningún caso, terá alcance confiscatorio.
2. O gasto público realizará unha asignación equitativa dos recursos públicos e a súa programación e execución responderán ós criterios de eficiencia e economía.
3. Só poderán establecerse prestacións persoais ou patrimoniais de carácter público reguladas pola lei.

Artigo 32

1. O home e a muller teñen dereito a contraer matrimonio con plena igualdade xurídica.
2. A lei regulará as formas de matrimonio, a idade e maila capacidade para o contraer, os dereitos e deberes dos cónxuxes, as causas de separación e disolución e os seus efectos.

Artigo 33

1. Recoñécese o dereito á propiedade privada e á herdanza.

2. A función social destes dereitos delimitará o seu contido, de acordo coas leis.

3. Ninguén poderá ser privado dos seus bens e dereitos se non é por causa xustificada de utilidade pública ou interese social, mediante a correspondente indemnización e de conformidade co disposto polas leis.

Artigo 34

1. Recoñécese o dereito de fundación para fins de interese xeral, regulado pola lei.

2. Rexerá tamén para as fundacións o disposto nos números 2 e 4 do artigo 22.

Artigo 35

1. Todos os españois teñen o deber de traballar e o dereito ó traballo, á libre elección de profesión ou oficio, á promoción a través do traballo e a unha remuneración suficiente para satisfaceren as súas necesidades e as da súa familia, sen que en ningún caso se poida facer discriminación por razón de sexo.

2. A lei regulará un estatuto dos traballadores.

Artigo 36

A lei regulará as peculiaridades propias do réxime xurídico dos colexios profesionais e do exercicio das profesións tituladas. A estrutura interna e o funcionamento dos colexios deberán ser democráticos.

Artigo 37

1. A lei garantirá o dereito á negociación colectiva laboral entre os representantes dos traballadores e empresarios, así como a forza vinculante dos convenios.

2. Recoñécese o dereito dos traballadores e dos empresarios a adoptaren medidas de conflito colectivo. A lei que regule o exercicio deste dereito, sen prexuízo das limitacións que poida establecer, incluírá as garantías precisas para que se asegure o funcionamento dos servizos esenciais da comunidade.

Artigo 38

Recoñécese a liberdade de empresa no marco da economía de mercado. Os poderes públicos garanten e protexen o seu exercicio e a defensa da produtividade, de acordo coas esixencias da economía xeral e, cando corresponda, da planificación.

CAPÍTULO TERCEIRO. DOS PRINCIPIOS RECTORES DA POLÍTICA SOCIAL E ECONÓMICA

Artigo 39

1. Os poderes públicos aseguran a protección social, económica e xurídica da familia.
2. Os poderes públicos aseguran, tamén, a protección integral dos fillos, iguais estes ante a lei con independencia da súa filiación, e a das nais, calquera que sexa o seu estado civil. A lei posibilitará a investigación da paternidade.
3. Os pais deberanlles prestar asistencia de todo tipo ós fillos tidos dentro ou fóra do matrimonio, durante a súa minoría de idade e nos demais casos en que legalmente proceda.
4. Os nenos gozarán da protección prevista nos acordos internacionais que miran polos seus dereitos.

Artigo 40

1. Os poderes públicos promoverán as condicións favorables para o progreso social e económico e para unha distribución da renda rexional e persoal máis equitativa, no marco dunha política de estabilidade económica. De maneira especial realizarán unha política orientada ó pleno emprego.
2. Ademais, os poderes públicos fomentarán unha política que garanta a formación e readaptación profesionais, mirarán pola seguridade e hixiene no traballo e garantirán o descanso necesario, mediante a limitación da xornada laboral, as vacacións periódicas retribuídas e a promoción de centros adecuados.

Artigo 41

Os poderes públicos manterán un réxime público de seguridade social para todos os cidadáns, que garanta a asistencia e prestacións sociais suficientes ante situacións de necesidade, especialmente en caso de desemprego. A asistencia e prestacións complementarias serán libres.

Artigo 42

O Estado mirará especialmente pola salvagarda dos dereitos económicos e sociais dos traballadores españois no estranxeiro, e orientará a súa política cara ó seu regreso.

Artigo 43

1. Recoñécese o dereito á protección da saúde.
2. Correspóndelles ós poderes públicos organizaren e tutelaren a saúde pública mediante medidas preventivas e as prestacións e servizos

necesarios. No tocante a iso a lei establecerá os dereitos e deberes de todos.

3. Os poderes públicos fomentarán a educación sanitaria, a educación física e mailo deporte. Tamén facilitarán a adecuada utilización do lecer.

Artigo 44

1. Os poderes públicos promoverán e tutelarán o acceso á cultura, á que todos teñen dereito.

2. Os poderes públicos promoverán a ciencia e maila investigación científica e técnica en beneficio do interese xeral.

Artigo 45

1. Todos teñen dereito a gozar dun ambiente adecuado para o desenvolvemento da persoa, así como o deber de o conservaren.

2. Os poderes públicos mirarán pola utilización racional de todos os recursos naturais, co fin de protexeren e melloraren a calidade de vida e defenderen e restauraren o ambiente, coa axuda da indispensable solidariedade colectiva.

3. Para quen viole o disposto no número anterior, nos termos que a lei fixe estableceranse sancións penais ou, se houber lugar, administrativas, así como a obriga da reparación do dano causado.

Artigo 46

Os poderes públicos garantirán a conservación e promoverán o enriquecemento do patrimonio histórico, cultural e artístico dos pobos de España e dos bens que o integran, calquera que sexa o seu réxime xurídico e a súa titularidade. A lei penal sancionará os atentados contra este patrimonio.

Artigo 47

Todos os españois teñen dereito a gozar dunha vivenda digna e axeitada. Os poderes públicos promoverán as condicións necesarias e establecerán as normas pertinentes para faceren efectivo este dereito, regulando a utilización do solo de acordo co interese xeral para que se impida a especulación.

A comunidade participará nas plusvalías que xere a acción urbanística dos entes públicos.

Artigo 48

Os poderes públicos promoverán as condicións para a participación libre e eficaz da mocidade no desenvolvemento político, social, económico e cultural.

Artigo 49

Os poderes públicos realizarán unha política de previsión, tratamento, rehabilitación e integración dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos, ós que lles prestarán a atención especializada que requiran, e ampararanos especialmente para que gocen dos dereitos que este título lles outorga a todos os cidadáns.

Artigo 50

Os poderes públicos garantiranlles, mediante pensións axeitadas e periodicamente actualizadas, a suficiencia económica ós cidadáns na terceira idade. Tamén, e con independencia das obrigas familiares, promoverán o seu benestar mediante un sistema de servizos sociais que atenderán os seus problemas específicos de saúde, vivenda, cultura e lecer.

Artigo 51

1. Os poderes públicos garantirán a defensa dos consumidores e usuarios, protexendo, mediante procedementos eficaces, a súa seguridade, a súa saúde e mailos seus lexítimos intereses económicos.
2. Os poderes públicos promoverán a información e maila educación dos consumidores e usuarios, fomentarán as súas organizacións e oiranas nas cuestións que poidan afectar a aqueles, nos termos que a lei estableza.
3. No marco do disposto polos números anteriores, a lei regulará o comercio interior e mailo réxime de autorización de produtos comerciais.

Artigo 52

A lei regulará as organizacións profesionais que contribúan á defensa dos intereses económicos que lles sexan propios. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

CAPÍTULO CUARTO. DAS GARANTÍAS DAS LIBERDADES E DEREITOS FUNDAMENTAIS

Artigo 53

1. Os dereitos e liberdades recoñecidos no capítulo segundo deste título vinculan a todos os poderes públicos. Só por lei, que en todo caso deberá respectar o seu contido esencial, se poderá regular o exercicio de tales dereitos e liberdades, que se tutelarán de acordo co previsto no artigo 161.1.a).
2. Calquera cidadán poderá reclamar a tutela das liberdades e dereitos recoñecidos no artigo 14 e a sección 1.ª do capítulo segundo ante os tribunais ordinarios por un procedemento baseado nos principios de preferencia e sumariedade e, se for mester, a través do recurso de

amparo perante o Tribunal Constitucional. Este último recurso será aplicable á obxección de conciencia recoñecida no artigo 30.

3. O recoñecemento, o respecto e a protección dos principios recoñecidos no capítulo terceiro informará a lexislación positiva, a práctica xudicial e a actuación dos poderes públicos. Só poderán ser alegados perante a xurisdicción ordinaria de acordo co que dispoñan as leis que os desenvolvan.

Artigo 54

Unha lei orgánica regulará a institución do Defensor do Pobo, como alto comisionado das Cortes Xerais, designado por estas para a defensa dos dereitos comprendidos neste título; para iso poderá supervisar a actividade da Administración, dándolles conta ás Cortes Xerais.

CAPÍTULO QUINTO. DA SUPRESIÓN DOS DEREITOS E LIBERDADES

Artigo 55

1. Os dereitos recoñecidos nos artigos 17, 18, números 2 e 3, artigos 19, 20, puntos 1.a) e d) e 5, artigos 21, 28, número 2, e artigo 37, número 2, poderán ser suspendidos cando se acorde a declaración de estado de excepción ou de sitio nos termos previstos na Constitución. Exceptúase do establecido anteriormente o número 3 do artigo 17 para o suposto de declaración de estado de excepción.

2. Unha lei orgánica poderá determinar a forma e os casos nos que, de xeito individual e coa necesaria intervención xudicial e o adecuado control parlamentario, os dereitos recoñecidos nos artigos 17, número 2, e 18, números 2 e 3, poden ser suspendidos para persoas determinadas, en relación coas investigacións correspondentes á actuación de bandas armadas ou elementos terroristas.

A utilización inxustificada ou abusiva das facultades recoñecidas na citada lei orgánica producirá responsabilidade penal, como violación dos dereitos e liberdades recoñecidos polas leis.

TÍTULO II. DA COROA

Artigo 56

1. O Rei é o xefe do Estado, símbolo da súa unidade e permanencia, arbitra e modera o funcionamento regular das institucións, asume a máis alta representación do Estado español nas relacións internacionais, especialmente coas nacións da súa comunidade histórica, e exerce as funcións que lle atribúen expresamente a Constitución e mailas leis.

2. O seu título é o de Rei de España e poderá facer uso dos demais que lle correspondan á Coroa.

3. A persoa do Rei é inviolable e non está suxeita a responsabilidade. Os seus actos estarán sempre referendados na forma establecida no artigo 64, carecendo de validez sen ese referendo, agás o disposto no artigo 65.2.

Artigo 57

1. A Coroa de España é hereditaria nos sucesores da S.M. don Juan Carlos I de Borbón, lexítimo herdeiro da dinastía histórica. A sucesión no trono seguirá a orde regular de primoxenitura e representación, sendo preferida sempre a liña anterior ás posteriores; na mesma liña, o grao máis próximo ó máis remoto; no mesmo grao, o home á muller, e no mesmo sexo, a persoa de máis idade á de menos.

2. O Príncipe herdeiro, desde o seu nacemento ou desque se produza o feito que orixine o chamamento, terá a dignidade de Príncipe de Asturias e os demais títulos vinculados tradicionalmente ó sucesor da Coroa de España.

3. Extinguidas todas as liñas chamadas en dereito, as Cortes Xerais proverán a sucesión na Coroa na forma que máis conveña ós intereses de España.

4. Aquelas persoas que tendo dereito á sucesión no trono contraian matrimonio contra a expresa prohibición do Rei e das Cortes Xerais quedarán excluídas na sucesión á Coroa elas e os seus descendentes.

5. As abdicacións e renuncias e calquera dúbida de feito ou de dereito que ocorra na orde de sucesión á Coroa resolveranse por unha lei orgánica.

Artigo 58

A Raíña consorte ou o consorte da Raíña non poderán asumir funcións constitucionais, fóra do disposto para a rexencia.

Artigo 59

1. Cando o Rei for menor de idade, o pai ou a nai do Rei e, no seu defecto, o parente maior de idade máis próximo a suceder na Coroa segundo a orde establecida na Constitución entrará a exercer inmediatamente a rexencia e exerceraa durante o tempo da minoría de idade do Rei.

2. Se o Rei quedar inhabilitado para o exercicio da súa autoridade e a imposibilidade for recoñecida polas Cortes Xerais, entrará a exercer inmediatamente a rexencia o Príncipe herdeiro da Coroa, de ser maior de idade. De non o ser, procederase da maneira prevista no número anterior, ata que o Príncipe herdeiro chegue á maioría de idade.

3. Se non houber ningunha persoa a quen lle corresponda a rexencia, esta será nomeada polas Cortes Xerais, e comporase dunha, tres ou cinco persoas.

4. Para exercer a rexencia cómpre ser español e maior de idade.
5. A rexencia exercerase por mandato constitucional e sempre en nome do Rei.

Artigo 60

1. Será titor do Rei menor a persoa que no seu testamento nomeara o Rei defunto, sempre que sexa maior de idade e español de nacemento; se non o nomeara, será titor o pai ou a nai, mentres permanezan viúvos. No seu defecto, nomearano as Cortes Xerais, pero non poderán acumularse os cargos de rexente e titor senón no pai, nai ou ascendentes directos do Rei.
2. O exercicio da tutela é tamén incompatible co de todo cargo ou representación política.

Artigo 61

1. O Rei, ó ser proclamado perante as Cortes Xerais, prestará xuramento de desempeñar fielmente as súas funcións, gardar e facer que se garde a Constitución e mailas leis e que se respecten os dereitos dos cidadáns e das comunidades autónomas.
2. O Príncipe herdeiro, ó chegar á maioría de idade, e o rexente ou rexentes, ó se faceren cargo das súas funcións, prestarán o mesmo xuramento, así como o de fidelidade ó Rei.

Artigo 62

Correspóndelle ó Rei:

- a) Sancionar e promulgar as leis.
- b) Convocar e disolver as Cortes Xerais e convocar eleccións nos termos previstos na Constitución.
- c) Convocar a referendo nos casos previstos na Constitución.
- d) Propor candidato a presidente do Goberno e, se é o caso, nomealo, así como pór fin ás súas funcións nos termos previstos na Constitución.
- e) Nomear e separar os membros do Goberno, por proposta do seu presidente.
- f) Expedir os decretos acordados no Consello de Ministros, conferir os empregos civís e militares e conceder honores e distincións de acordo coas leis.
- g) Ser informado dos asuntos de Estado e presidir, para estes efectos, as sesións do Consello de Ministros, cando o estime oportuno, por petición do presidente do Goberno.

- h) O mando supremo das Forzas Armadas.
- i) Exercer o dereito de gracia de acordo coa lei, que non poderá autorizar indultos xerais.
- j) O alto padroado das reais academias.

Artigo 63

1. O Rei acredita os embaixadores e outros representantes diplomáticos. Os representantes estranxeiros en España están acreditados ante el.
2. Ó Rei correspóndelle a manifestación do consentimento do Estado para se obrigar internacionalmente por medio de tratados, de conformidade coa Constitución e as leis.
3. Ó Rei correspóndelle, logo de autorización das Cortes Xerais, declarar a guerra e facer a paz.

Artigo 64

1. Os actos do Rei serán referendados polo presidente do Goberno e, se cómpre, polos ministros competentes. A proposta e o nomeamento do presidente do Goberno, e a disolución prevista no artigo 99, serán referendados polo presidente do Congreso.
2. Dos actos do Rei serán responsables as persoas que os referenden.

Artigo 65

1. O Rei recibe dos orzamentos do Estado unha cantidade global para sustento da súa familia e casa, e distribúea libremente.
2. O Rei nomea e substitúe libremente os membros civís e militares da súa casa.

TÍTULO III. DAS CORTES XERAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DAS CÁMARAS

Artigo 66

1. As Cortes Xerais representan ó pobo español e están formadas polo Congreso dos Deputados e o Senado.
2. As Cortes Xerais exercen a potestade lexislativa do Estado, aproban os seus orzamentos, controlan a acción do Goberno e teñen as demais competencias que lles atribúa a Constitución.
3. As Cortes Xerais son inviolables.

Artigo 67

1. Ninguén poderá ser membro das dúas cámaras simultaneamente, nin acumular a acta dunha asemblea de comunidade autónoma coa de deputado ó Congreso.
2. Os membros das Cortes Xerais non estarán ligados por mandato imperativo.
3. As reunións de parlamentarios que se celebren sen convocatoria regulamentaria non vincularán as cámaras e non poderán facer exercicio das súas funcións nin ostentación dos seus privilexios.

Artigo 68

1. O Congreso componse dun mínimo de 300 e un máximo de 400 deputados, elixidos por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto, nos termos que estableza a lei.
2. A circunscrición electoral é a provincia. As poboacións de Ceuta e Melilla estarán representadas con cadanseu deputado. A lei distribuirá o número total de deputados, asignando unha representación mínima inicial a cada circunscrición e distribuíndo os demais en proporción á súa poboación.
3. A elección verificarase en cada circunscrición atendendo a criterios de representación proporcional.
4. O Congreso elíxese por catro anos. O mandato dos deputados termina catro anos despois da súa elección ou o día da disolución da cámara.
5. Son electores e elixibles todos os españois que estean en pleno uso dos seus dereitos políticos.

A lei recoñecerá e o Estado facilitará o exercicio do dereito de sufraxio ós españois que se atopen fóra do territorio de España.

6. As eleccións terán lugar entre os trinta días e sesenta días desde a terminación do mandato. O Congreso electo deberá de ser convocado dentro dos vintecinco días seguintes á celebración das eleccións.

Artigo 69

1. O Senado é a cámara de representación territorial.
2. En cada provincia elixíranse catro senadores por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto, polos votantes de cada unha delas, nos termos que sinala unha lei orgánica.
3. Nas provincias insulares, cada illa ou agrupación delas, con cabido ou consello insular, constituirá unha circunscrición para efectos de elección de senadores, correspondéndolle tres a cada unha das illas maiores — Gran Canaria, Mallorca e Tenerife— e un a cada unha das seguintes illas

ou agrupacións: Ibiza-Formentera, Menorca, Fuerteventura, Gomera, Hierro, Lanzarote e La Palma.

4. As poboacións de Ceuta e Melilla elixirán cada unha delas dous senadores.

5. As comunidades autónomas designarán ademais un senador e outro máis por cada millón de habitantes do seu respectivo territorio.

A designación corresponderalle á asemblea lexislativa ou, no seu defecto, ó órgano colexiado superior da comunidade autónoma, de acordo co que establezan os estatutos, que asegurarán, en todo caso, a adecuada representación proporcional.

6. O Senado elíxese por catro anos. O mandato dos senadores termina catro anos despois da súa elección ou o día da disolución da cámara.

Artigo 70

1. A lei electoral determinará as causas de inelixibilidade e incompatibilidade dos deputados e senadores, que comprenderán, en todo caso:

- a) Os compoñentes do Tribunal Constitucional.
- b) Os altos cargos da Administración do Estado que determine a lei, coa excepción dos membros do Goberno.
- c) O Defensor do Pobo.
- d) Os maxistrados, xuíces e fiscais en activo.
- e) Os militares profesionais e membros das forzas e corpos de seguridade e policía en activo.
- f) Os membros das xuntas electorais.

2. A validez das actas e credenciais dos membros de ambas as cámaras estará sometida a control xudicial, nos termos que estableza a lei electoral.

Artigo 71

1. Os deputados e senadores gozarán de inviolabilidade polas opinións manifestadas no exercicio das súas funcións.

2. Durante o período do seu mandato os deputados e senadores gozarán tamén de inmunidade e só poderán ser detidos en caso de flagrante delicto. Non poderán ser inculcados nin procesados sen a previa autorización da cámara respectiva.

3. Nas causas contra deputados e senadores será competente a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

4. Os deputados e senadores percibirán unha asignación que será fixada polas respectivas cámaras.

Artigo 72

1. As cámaras establecen os seus propios regulamentos, aproban autonomamente os seus orzamentos e, de común acordo, regulan o estatuto do persoal das Cortes Xerais. Os regulamentos e a súa reforma serán sometidos a unha votación final sobre a súa totalidade, que requirirá a maioría absoluta.

2. As cámaras elixen os seus respectivos presidentes e os demais membros das súas mesas. As sesións conxuntas serán presididas polo presidente do Congreso e rexeranse por un regulamento das Cortes Xerais aprobado por maioría absoluta de cada cámara.

3. Os presidentes das cámaras exercen en nome delas todos os poderes administrativos e facultades de policía no interior das súas respectivas sedes.

Artigo 73

1. As cámaras reuniranse anualmente en dous períodos ordinarios de sesións: o primeiro, de setembro a decembro, e o segundo, de febreiro a xuño.

2. As cámaras poderán reunirse en sesións extraordinarias por petición do Goberno, da Deputación Permanente ou da maioría absoluta dos membros de calquera das cámaras. As sesións extraordinarias deberanse convocar sobre unha orde do día determinada e serán clausuradas unha vez que esta se esgote.

Artigo 74

1. As cámaras reuniranse en sesión conxunta para o exercicio das competencias non lexislativas que o título II lles atribúe expresamente ás Cortes Xerais.

2. As decisións das Cortes Xerais previstas nos artigos 94.1, 145.2 e 158.2 adoptaranse por maioría de cada unha das cámaras. No primeiro caso, o procedemento iniciara o Congreso, e nos outros dous, o Senado. En ambos os casos, se non houbera acordo entre Senado e Congreso, intentarase obter por unha comisión mixta composta de igual número de deputados e senadores. A comisión presentará un texto, que será votado por ambas as cámaras. Se non se aproba na forma establecida decidirá o Congreso por maioría absoluta.

Artigo 75

1. As cámaras funcionarán en pleno e por comisións.
2. As cámaras poderán delegar nas comisións lexislativas permanentes a aprobación de proxectos ou proposicións de lei. O Pleno poderá, con todo, reclamar en calquera momento o debate e votación de calquera proxecto ou proposición de lei que xa fora obxecto desta delegación.
3. Quedan exceptuados do disposto no número anterior a reforma constitucional, as cuestións internacionais, as leis orgánicas e de bases e os orzamentos xerais do Estado.

Artigo 76

1. O Congreso e o Senado, e, se é o caso, ambas as cámaras asemade, poderán nomear comisións de investigación sobre calquera asunto de interese público. As súas conclusións non serán vinculantes para os tribunais, nin afectarán as resolucións xudiciais, sen prexuízo de que o resultado da investigación lle sexa comunicado ó Ministerio Fiscal para o exercicio, cando proceda, das accións oportunas.
2. Será obrigatorio comparecer por requirimento das cámaras. A lei regulará as sancións que se poidan impor por incumprimento desta obriga.

Artigo 77

1. As cámaras poden recibir peticións individuais e colectivas, sempre por escrito, quedando prohibida a presentación directa por manifestacións cidadás.
2. As cámaras pódennlle remitir ó Goberno as peticións que reciban. O Goberno está obrigado a explicarse sobre o seu contido, sempre que as cámaras o esixan.

Artigo 78

1. En cada cámara haberá unha Deputación Permanente composta por un mínimo de vinteún membros, que representarán ós grupos parlamentarios, en proporción á súa importancia numérica.
2. As deputacións permanentes estarán presididas polo presidente da cámara respectiva e terán como funcións a prevista no artigo 73, a de asumir as facultades que lles correspondan ás cámaras, de acordo cos artigos 86 e 116, en caso de que estas fosen disoltas ou expirase o seu mandato, e a de velar polos poderes das cámaras, cando estas non estean reunidas.
3. Expirado o mandato ou en caso de disolución, as deputacións permanentes seguirán exercendo as súas funcións ata a constitución das novas Cortes Xerais.

4. Reunida a cámara correspondente, a Deputación Permanente dará conta dos asuntos tratados e das súas decisións.

Artigo 79

1. Para adoptaren acordos as cámaras deben estar reunidas regulamentariamente e con asistencia da maioría dos seus membros.

2. Eses acordos, para seren válidos, deberán ser aprobados pola maioría dos membros presentes, sen prexuízo das maiorías especiais que establezan a Constitución ou as leis orgánicas e mailas que para a elección de persoas establezan os regulamentos das cámaras.

3. O voto de senadores e deputados é persoal e indelegable.

Artigo 80

As sesións plenarias das cámaras serán públicas, salvo acordo contrario de cada cámara, adoptado por maioría absoluta ou de acordo co regulamento.

CAPÍTULO SEGUNDO. DA ELABORACIÓN DAS LEIS

Artigo 81

1. Son leis orgánicas as relativas ó desenvolvemento dos dereitos fundamentais e das liberdades públicas, as que aproben os estatutos de autonomía e o réxime electoral xeral e as demais previstas na Constitución.

2. A aprobación, modificación ou derogación das leis orgánicas esixirá maioría absoluta do Congreso, nunha votación final sobre o conxunto do proxecto.

Artigo 82

1. As Cortes Xerais poderán delegar no Goberno a potestade de dictar normas con categoría de lei sobre materias determinadas non incluídas no artigo anterior.

2. A delegación lexislativa deberase outorgar mediante unha lei de bases cando o seu obxecto sexa a formación de textos articulados ou por unha lei ordinaria cando se trate de refundir varios textos legais nun só.

3. A delegación lexislativa teráselle que outorgar ó Goberno de forma expresa para materia concreta e con fixación do prazo para o seu exercicio. A delegación esgótase polo uso que dela faga o Goberno mediante a publicación da norma correspondente. Non poderá entenderse concedida de modo implícito ou por tempo indeterminado. Tampouco poderá permitir a subdelegación a autoridades distintas do propio Goberno.

4. As leis de bases delimitarán con precisión o obxecto e alcance da delegación lexislativa e os principios e criterios que se han de seguir no seu exercicio.

5. A autorización para refundir textos legais determinará o ámbito normativo a que se refire o contido da delegación, especificando se se circunscribe á mera formulación dun texto único ou se se inclúe a regularización, aclaración e harmonización dos textos legais que van ser refundidos.

6. Sen prexuízo da competencia propia dos tribunais, as leis de delegación poderán establecer en cada caso fórmulas adicionais de control.

Artigo 83

As leis de bases non poderán en ningún caso:

- a) Autorizar a modificación da propia lei de bases.
- b) Facultar para dictar normas con carácter retroactivo.

Artigo 84

Cando unha proposición de lei ou unha emenda sexa contraria a unha delegación lexislativa en vigor, o Goberno está facultado para se opor á súa tramitación. En tal suposto, poderase presentar unha proposición de lei para a derogación total ou parcial da lei de delegación.

Artigo 85

As disposicións do Goberno que conteñan lexislación delegada recibirán o título de decretos lexislativos.

Artigo 86

1. En caso de extraordinaria e urxente necesidade, o Goberno poderá dictar disposicións lexislativas provisionais que tomarán a forma de decretos lei e que non poderán afectar o ordenamento das institucións básicas do Estado, os dereitos, deberes e liberdades dos cidadáns regulados no título I, o réxime das comunidades autónomas nin o dereito electoral xeral.

2. Os decretos lei deberán ser inmediatamente sometidos a debate e votación de totalidade ó Congreso dos Deputados, convocado para o efecto se non estivese reunido, no prazo dos trinta días seguintes á súa promulgación. O Congreso terase que pronunciar expresamente dentro dese prazo sobre a súa validación ou derogación; para iso o regulamento establecerá un procedemento especial e sumario.

3. Durante o prazo establecido no número anterior as Cortes poderanos tramitar como proxectos de lei polo procedemento de urxencia.

Artigo 87

1. A iniciativa lexislativa correspóndelles ó Goberno, ó Congreso e ó Senado, de acordo coa Constitución e cos regulamentos das cámaras.
2. As asembleas das comunidades autónomas poderán solicitar do Goberno a adopción dun proxecto de lei ou remitiren á Mesa do Congreso unha proposición de lei, delegando ante a citada cámara un máximo de tres membros da asemblea encargados da súa defensa.
3. Unha lei orgánica regulará as formas de exercicio e requisitos da iniciativa popular para a presentación de proposicións de lei. En todo caso esixiranse non menos de 500.000 sinaturas acreditadas. Non procederá esa iniciativa en materias propias de lei orgánica, tributarias ou de carácter internacional, nin no relativo á prerrogativa de gracia.

Artigo 88

Os proxectos de lei serán aprobados en Consello de Ministros, que os someterá ó Congreso, acompañados dunha exposición de motivos e dos antecedentes necesarios para se pronunciar sobre eles.

Artigo 89

1. A tramitación das proposicións de lei regularase polos regulamentos das cámaras, sen que a prioridade debida ós proxectos de lei impida o exercicio da iniciativa lexislativa nos termos regulados polo artigo 87.
2. As proposicións de lei que, de acordo co artigo 87, tome en consideración o Senado remitiráselle ó Congreso para o seu trámite neste como tal proposición.

Artigo 90

1. Aprobado un proxecto de lei ordinaria ou orgánica polo Congreso dos Deputados, o seu presidente daralle inmediata conta del ó presidente do Senado, que o someterá á deliberación deste.
2. O Senado no prazo de dous meses, a partir do día da recepción do texto, pode, mediante mensaxe motivada, vetalo ou introducir emendas nel. O veto deberá ser aprobado por maioría absoluta. O proxecto non poderá ser sometido ó Rei para sanción sen que o Congreso ratifique por maioría absoluta, en caso de veto, o texto inicial, ou por maioría simple, unha vez transcorridos dous meses desde a interposición daquel, ou se pronuncie sobre as emendas, aceptándoas ou non por maioría simple.
3. O prazo de dous meses de que o Senado dispón para vetar ou emendar o proxecto reducirase ó de vinte días naturais nos proxectos declarados urxentes polo Goberno ou polo Congreso dos Deputados.

Artigo 91

O Rei sancionará no prazo de quince días as leis aprobadas polas Cortes Xerais, e promulgaraas e ordenará a súa inmediata publicación.

Artigo 92

1. As decisións políticas de especial transcendencia poderán ser sometidas a referendo consultivo de todos os cidadáns.
2. O referendo será convocado polo Rei, mediante proposta do presidente do Goberno, previamente autorizada polo Congreso dos Deputados.
3. Unha lei orgánica regulará as condicións e mailo procedemento das distintas modalidades de referendo previstas nesta Constitución.

CAPÍTULO TERCEIRO. DOS TRATADOS INTERNACIONAIS

Artigo 93

Mediante lei orgánica poderase autorizar a subscrición de tratados polos que se lle atribúa a unha organización ou institución internacional o exercicio de competencias derivadas da Constitución. Correspóndelles ás Cortes Xerais e mais ó Goberno, segundo os casos, a garantía do cumprimento destes tratados e das resolucións emanadas dos organismos internacionais ou supranacionais titulares da cesión.

Artigo 94

1. A prestación do consentimento do Estado para se obrigar por medio de tratados ou convenios requirirá a autorización previa das Cortes Xerais, nos seguintes casos:
 - a) Tratados de carácter político.
 - b) Tratados ou convenios de carácter militar.
 - c) Tratados ou convenios que afecten a integridade territorial do Estado ou os dereitos e deberes fundamentais establecidos no título I.
 - d) Tratados ou convenios que impliquen obrigas financeiras para a Facenda pública.
 - e) Tratados ou convenios que supoñan modificación ou derogación dalgunha lei ou esixan medidas lexislativas para a súa execución.
2. O Congreso e mailo Senado serán inmediatamente informados da conclusión dos restantes tratados ou convenios.

Artigo 95

1. A subscrición dun tratado internacional que conteña estipulacións contrarias á Constitución esixirá a previa revisión constitucional.
2. O Goberno ou calquera das cámaras pode requirir o Tribunal Constitucional para que declare se existe ou non esa contradicción.

Artigo 96

1. Os tratados internacionais validamente subscritos, unha vez publicados oficialmente en España, formarán parte do ordenamento interno. As súas disposicións só poderán ser derogadas, modificadas ou suspendidas na forma prevista nos propios tratados ou de acordo coas normas xerais do dereito internacional.
2. Para a denuncia dos tratados e convenios internacionais utilizarase o mesmo procedemento previsto para a súa aprobación no artigo 94.

TÍTULO IV. DO GOBERNO E DA ADMINISTRACIÓN

Artigo 97

O Goberno dirixe a política interior e exterior, a Administración civil e militar e a defensa do Estado. Exerce a función executiva e a potestade regulamentaria de acordo coa Constitución e coas leis.

Artigo 98

1. O Goberno componse do presidente, dos vicepresidentes, se é o caso, dos ministros e dos demais membros que estableza a lei.
2. O presidente dirixe a acción do Goberno e coordina as funcións dos demais membros del, sen prexuízo da competencia e responsabilidade directa destes na súa xestión.
3. Os membros do Goberno non poderán exercer outras funcións representativas cás propias do mandato parlamentario, nin calquera outra función pública que non derive do seu cargo, nin ningunha actividade profesional ou mercantil.
4. A lei regulará o estatuto e mailas incompatibilidades dos membros do Goberno.

Artigo 99

1. Despois de cada renovación do Congreso dos Deputados, e nos demais supostos constitucionais en que así proceda, o Rei, logo de consulta cos representantes designados polos grupos políticos con representación parlamentaria, e por medio do presidente do Congreso, propondrá un candidato á Presidencia do Goberno.

2. O candidato proposto conforme o previsto no número anterior exporá perante o Congreso dos Deputados o programa político do Goberno que pretenda formar e solicitará a confianza da cámara.

3. Se o Congreso dos Deputados, polo voto da maioría absoluta dos seus membros, lle outorgase a súa confianza ó citado candidato, o Rei nomearáo presidente. De non se acadar esa maioría, someterase a mesma proposta a nova votación corenta e oito horas despois da anterior, e a confianza entenderase outorgada se obtén a maioría simple.

4. Se efectuadas as citadas votacións non se outorgase a confianza para a investidura, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista nos números anteriores.

5. Se, transcorrido o prazo de dous meses, contado desde a primeira votación de investidura, ningún candidato obtivo a confianza do Congreso, o Rei disolverá ambas as cámaras e convocará novas eleccións co referendo do presidente do Congreso.

Artigo 100

Os demais membros do Goberno serán nomeados e separados polo Rei, por proposta do seu presidente.

Artigo 101

1. O Goberno cesa trala celebración de eleccións xerais, nos casos de perda de confianza parlamentaria previstos na Constitución ou por dimisión ou morte do seu presidente.

2. O Goberno cesante continuará en funcións ata a toma de posesión do novo Goberno.

Artigo 102

1. A responsabilidade criminal do presidente e dos demais membros do Goberno será esixible, cando exista, perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

2. Se a acusación fose por traizón ou por calquera delicto contra a seguridade do Estado no exercicio das súas funcións, só poderá ser promovida por iniciativa da cuarta parte dos membros do Congreso, e coa aprobación da maioría absoluta deste.

3. A prerrogativa real de gracia non será aplicable a ningún dos supostos do presente artigo.

Artigo 103

1. A Administración pública serve con obxectividade os intereses xerais e actúa de acordo cos principios de eficacia, xerarquía, descentralización,

desconcentración e coordinación, con sometemento pleno á lei e mais ó dereito.

2. Os órganos da Administración do Estado son creados, rexidos e coordinados de acordo coa lei.

3. A lei regulará o estatuto dos funcionarios públicos, o acceso á función pública de acordo cos principios de mérito e capacidade, as peculiaridades do exercicio do seu dereito á sindicación, o sistema de incompatibilidades e as garantías para a imparcialidade no exercicio das súas funcións.

Artigo 104

1. As forzas e corpos de seguridade, baixo a dependencia do Goberno, terán como misión protexer o libre exercicio dos dereitos e liberdades e garantir a seguridade cidadá.

2. Unha lei orgánica determinará as funcións, principios básicos de actuación e estatutos das forzas e corpos de seguridade.

Artigo 105

A lei regulará:

a) A audiencia dos cidadáns, directamente ou mediante as organizacións e asociacións recoñecidas pola lei, no procedemento de elaboración das disposicións administrativas que os afecten.

b) O acceso dos cidadáns ós arquivos e rexistros administrativos, menos no que afecte a seguridade e a defensa do Estado, a investigación dos delitos e a intimidade das persoas.

c) O procedemento polo que se deben producir os actos administrativos, garantindo, cando proceda, a audiencia do interesado.

Artigo 106

1. Os tribunais controlan a potestade regulamentaria e a legalidade da actuación administrativa, así como o sometemento desta ós fins que a xustifican.

2. Os particulares, nos termos establecidos pola lei, terán dereito a ser indemnizados por toda lesión que sufran en calquera dos seus bens e dereitos, agás en casos de forza maior, sempre que a lesión sexa consecuencia do funcionamento dos servizos públicos.

Artigo 107

O Consello de Estado é o supremo órgano consultivo do Goberno. Unha lei orgánica regulará a súa composición e competencia.

TÍTULO V. DAS RELACIÓNS ENTRE O GOBERNO E AS CORTES XERAIS

Artigo 108

O Goberno responde solidariamente da súa xestión política perante o Congreso dos Deputados.

Artigo 109

As cámaras e as súas comisións poderán solicitar, por medio dos presidentes daquelas, a información e axuda que precisen do Goberno e dos seus departamentos e de calquera autoridade do Estado e das comunidades autónomas.

Artigo 110

1. As cámaras e as súas comisións poden reclamar a presenza dos membros do Goberno.

2. Os membros do Goberno teñen acceso ás sesións das cámaras e ás súas comisións e a facultade de se faceren oír nelas e poderán solicitar que informen perante aquelas funcionarios dos seus departamentos.

Artigo 111

1. O Goberno e cada un dos seus membros están sometidos ás interpelacións e preguntas que lles formulen nas cámaras. Para esta clase de debate os regulamentos establecerán un tempo mínimo semanal.

2. Toda interpelación poderá dar lugar a unha moción na que a cámara manifeste a súa posición.

Artigo 112

O presidente do Goberno, logo de deliberación do Consello de Ministros, pode promover perante o Congreso dos Deputados a cuestión de confianza sobre o seu programa ou sobre unha declaración de política xeral. A confianza entenderase outorgada cando vote a favor dela a maioría simple dos deputados.

Artigo 113

1. O Congreso dos Deputados pode esixir a responsabilidade política do Goberno mediante a adopción por maioría absoluta da moción de censura.

2. A moción de censura deberá ser proposta cando menos pola décima parte dos deputados, e terá que incluír un candidato á Presidencia do Goberno.

3. A moción de censura non poderá ser votada en tanto non transcorran cinco días desde a súa presentación. Nos dous primeiros días do devandito prazo poderanse presentar mocións alternativas.

4. Se a moción de censura non for aprobada polo Congreso, os seus signatarios non poderán presentar outra durante o mesmo período de sesións.

Artigo 114

1. Se o Congreso lle nega a súa confianza ó Goberno, este presentaralle a súa dimisión ó Rei e a seguir procederase á designación de presidente do Goberno, segundo o disposto no artigo 99.

2. Se o Congreso adopta unha moción de censura, o Goberno presentaralle a súa dimisión ó Rei e o candidato incluído naquela entenderase investido da confianza da cámara para os efectos previstos no artigo 99. O Rei nomearao presidente do Goberno.

Artigo 115

1. O presidente do Goberno, logo de deliberación do Consello de Ministros, e baixo a súa exclusiva responsabilidade, poderá propor a disolución do Congreso, do Senado ou das Cortes Xerais, que será decretada polo Rei. O decreto de disolución fixará a data das eleccións.

2. A proposta de disolución non se poderá presentar cando estea en trámite unha moción de censura.

3. Non procederá nova disolución antes de que transcorra un ano desde a anterior, agás o disposto no artigo 99, número 5.

Artigo 116

1. Unha lei orgánica regulará os estados de alarma, de excepción e de sitio, e as competencias e limitacións correspondentes.

2. O estado de alarma será declarado polo Goberno mediante decreto acordado en Consello de Ministros por un prazo máximo de quince días, dándolle conta ó Congreso dos Deputados, reunido inmediatamente para o efecto; sen a autorización deste non poderá ser prorrogado o citado prazo. O decreto determinará o ámbito territorial a que se estenden os efectos da declaración.

3. O estado de excepción será declarado polo Goberno mediante decreto acordado en Consello de Ministros logo de autorización do Congreso dos Deputados. A autorización e proclamación do estado de excepción deberá determinar expresamente os seus efectos, o ámbito territorial a que se estende e a súa duración, que non poderá exceder de trinta días, prorrogables por outro prazo igual, cos mesmos requisitos.

4. O estado de sitio será declarado pola maioría absoluta do Congreso dos Deputados, por proposta exclusiva do Goberno. O Congreso determinará o seu ámbito territorial, duración e condicións.

5. Non se poderá proceder á disolución do Congreso mentres estean declarados algúns dos estados comprendidos no presente artigo, quedando automaticamente convocadas as cámaras de non estaren en período de sesións. O seu funcionamento, así como o dos demais poderes constitucionais do Estado, non se poderán interromper durante a vixencia destes estados.

Disolto o Congreso ou expirado o seu mandato, de se producir algunha das situacións que dan lugar a calquera dos citados estados, as competencias do Congreso serán asumidas pola súa Deputación Permanente.

6. A declaración dos estados de alarma, de excepción e de sitio non modificarán o principio de responsabilidade do Goberno e dos seus axentes recoñecidos na Constitución e nas leis.

TÍTULO VI

Do poder xudicial

Artigo 117

1. A xustiza emana do pobo e é administrada en nome do Rei por xuíces e maxistrados integrantes do poder xudicial, independentes, inamovibles, responsables e sometidos unicamente ó imperio da lei.

2. Os xuíces e maxistrados non poderán ser separados, suspendidos, trasladados nin xubilados, a non ser por algunha das causas e coas garantías previstas na lei.

3. O exercicio da potestade xurisdiccional en toda clase de procesos, xulgando e facendo executar o xulgado, correspóndelles só ós xulgados e tribunais determinados polas leis, conforme as normas de competencia e procedemento que estas establezan.

4. Os xulgados e tribunais non exercerán máis funcións cás sinaladas no número anterior e as que expresamente lles sexan atribuídas pola lei en garantía de calquera dereito.

5. O principio de unidade xurisdiccional é a base da organización e funcionamento dos tribunais. A lei regulará o exercicio da xurisdicción militar no ámbito estritamente castrense e nos supostos de estado de sitio, segundo os principios da Constitución.

6. Prohíbense os tribunais de excepción.

Artigo 118

É obrigatorio o cumprimento das sentencias e demais resolucións firmes dos xuíces e tribunais, así como prestar tamén a colaboración por eles requirida no curso do proceso e na execución das resolucións.

Artigo 119

A xustiza será gratuíta cando así o dispoña a lei e, en todo caso, respecto de quen acredite insuficiencia de recursos para litigar.

Artigo 120

1. As actuacións xudiciais serán públicas, coas excepcións previstas nas leis de procedemento.
2. O procedemento será predominantemente oral, sobre todo en materia criminal.
3. As sentencias serán sempre motivadas e pronunciaranse en audiencia pública.

Artigo 121

Os danos causados por erro xudicial, así como tamén os que sexan consecuencia do funcionamento anormal da Administración de xustiza, darán dereito a unha indemnización a cargo do Estado, conforme a lei.

Artigo 122

1. A lei orgánica do poder xudicial determinará a constitución, o funcionamento e o goberno dos xulgados e tribunais, así como o estatuto xurídico dos xuíces e maxistrados de carreira, que formarán un corpo único, e do persoal ó servizo da Administración de xustiza.
2. O Consello Xeral do Poder Xudicial é o órgano de goberno deste. A lei orgánica establecerá o seu estatuto e o réxime de incompatibilidades dos seus membros e as súas funcións, especialmente en materia de nomeamentos, ascensos, inspección e réxime disciplinario.
3. O Consello Xeral do Poder Xudicial estará integrado polo presidente do Tribunal Supremo, que o presidirá, e por vinte membros nomeados polo Rei por un período de cinco anos. Destes, doce entre xuíces e maxistrados de todas as categorías xudiciais, nos termos que estableza a lei orgánica; catro por proposta do Congreso dos Deputados, e catro por proposta do Senado, elixidos en ambos os casos por maioría de tres quintos dos seus membros, entre avogados e outros xuristas, todos eles de recoñecida competencia e con máis de quince anos de exercicio na súa profesión.

Artigo 123

1. O Tribunal Supremo, con xurisdicción en toda España, é o órgano xurisdiccional superior en todas as ordes, salvo o disposto en materia de garantías constitucionais.
2. O presidente do Tribunal Supremo será nomeado polo Rei, por proposta do Consello Xeral do Poder Xudicial, da maneira que determine a lei.

Artigo 124

1. O Ministerio Fiscal, á parte das funcións encomendadas a outros órganos, ten por misión promover a acción da xustiza en defensa da legalidade, dos dereitos dos cidadáns e do interese público tutelado pola lei, de oficio ou por petición dos interesados, así como velar pola independencia dos tribunais e procurar perante estes a satisfacción do interese social.
2. O Ministerio Fiscal exerce as súas funcións mediante órganos de seu, conforme os principios de unidade de actuación e dependencia xerárquica e con suxeición, en todo caso, ós de legalidade e imparcialidade.
3. A lei regulará o estatuto orgánico do Ministerio Fiscal.
4. O fiscal xeral do Estado será nomeado polo Rei, por proposta do Goberno, unha vez escoitado o Consello Xeral do Poder Xudicial.

Artigo 125

Os cidadáns poderán exercer a acción popular e participaren na Administración de xustiza mediante a institución do xurado, na forma e con respecto a aqueles procesos penais que a lei determine, e tamén nos tribunais consuetudinarios e tradicionais.

Artigo 126

A policía xudicial depende dos xuíces, dos tribunais e do Ministerio Fiscal nas súas funcións de pescuda do delicto e de descubrimento e aseguramento do delincuente nos termos que a lei estableza.

Artigo 127

1. Os xuíces e maxistrados, e maillos fiscais, mentres estean en activo, non poderán desempeñar outros cargos públicos nin pertencer a partidos políticos ou sindicatos. A lei establecerá o sistema e modalidades de asociación profesional dos xuíces, maxistrados e fiscais.
2. A lei establecerá o réxime de incompatibilidades dos membros do poder xudicial de maneira que asegure a súa total independencia.

TÍTULO VII. ECONOMÍA E FACENDA

Artigo 128

1. Toda a riqueza do país nas súas distintas formas e calquera que sexa a súa titularidade está subordinada ó interese xeral.
2. Recoñécese a iniciativa pública na actividade económica. Mediante lei poderanse reservar ó sector público recursos ou servicios esenciais, especialmente no caso de monopolio, e tamén acordarse a intervención de empresas cando así o esixa o interese xeral.

Artigo 129

1. A lei establecerá as formas de participación dos interesados na Seguridade Social e na actividade dos organismos públicos que teñan unha función que afecte directamente a calidade da vida ou o benestar xeral.
2. Os poderes públicos promoverán con eficacia as diversas formas de participación na empresa e fomentarán mediante unha lexislación axeitada as sociedades cooperativas. Tamén establecerán os medios que faciliten o acceso dos traballadores á propiedade dos medios de produción.

Artigo 130

1. Os poderes públicos atenderán á modernización e ó desenvolvemento de todos os sectores económicos e, en particular, da agricultura, da gandería, da pesca e da artesanía, co fin de equiparar o nivel de vida de todos os españois.
2. Co mesmo fin outorgaráselles un tratamento especial ás zonas de montaña.

Artigo 131

1. O Estado mediante lei poderá planificar a actividade económica xeral para atender as necesidades colectivas, equilibrar e harmonizar o desenvolvemento rexional e sectorial e estimular o crecemento da renda e da riqueza e a súa máis xusta distribución.
2. O Goberno elaborará os proxectos de planificación de acordo coas previsións que lle sexan subministradas polas comunidades autónomas e o asesoramento e colaboración dos sindicatos e outras organizacións profesionais, empresariais e económicas. A tal fin constituirase un consello, cunha composición e cunhas funcións que se desenvolverán por lei.

Artigo 132

1. A lei regulará o réxime xurídico dos bens de dominio público e dos comunais, inspirándose nos principios de inalienabilidade, imprescritibilidade e inembargabilidade, así como a súa desafectación.
2. Son bens de dominio público estatal os que determine a lei e, en todo caso, a zona marítimo-terrestre, as praias, o mar territorial e os recursos naturais da zona económica e a plataforma continental.
3. Regularanse por lei o patrimonio do Estado e o patrimonio nacional, a súa administración, defensa e conservación.

Artigo 133

1. A potestade orixinaria para establecer os tributos correspóndelle exclusivamente ó Estado, mediante lei.
2. As comunidades autónomas e as corporacións locais poderán establecer e esixir tributos de acordo coa Constitución e coas leis.
3. Todo beneficio fiscal que afecte os tributos do Estado deberase establecer por lei.
4. As administracións públicas só poderán contraer obrigas financeiras e realizar gastos de acordo coas leis.

Artigo 134

1. Correspóndelle ó Goberno a elaboración dos orzamentos xerais do Estado e ás Cortes Xerais o seu exame, emenda e aprobación.
2. Os orzamentos xerais do Estado terán carácter anual, incluírán a totalidade dos gastos e ingresos do sector público estatal e neles consignarase o importe dos beneficios fiscais que afecten os tributos do Estado.
3. O Goberno deberá presentar perante o Congreso dos Deputados os orzamentos xerais do Estado cando menos tres meses antes da expiración dos do ano anterior.
4. Se a lei de orzamentos non se aprobase antes do primeiro día do exercicio económico correspondente, consideraranse automaticamente prorrogados os orzamentos do exercicio anterior ata a aprobación dos novos.
5. Aprobados os orzamentos xerais do Estado, o Goberno poderá presentar proxectos de lei que impliquen aumento do gasto público ou diminución dos ingresos correspondentes ó mesmo exercicio orzamentario.

6. Toda proposición ou emenda que supoña aumento dos créditos ou diminución dos ingresos orzamentarios requirirá a conformidade do Goberno para a súa tramitación.

7. A lei de orzamentos non pode crear tributos. Poderá modificalos cando estea previsto nunha lei tributaria substantiva.

Artigo 135

1. O Goberno terá que estar autorizado por lei para emitir débeda pública ou contraer crédito.

2. Os créditos para satisfacer o pagamento de xuros e capital da débeda pública do Estado consideraranse sempre incluídos no estado de gastos dos orzamentos e non poderán ser obxecto de emenda ou modificación, mentres se axusten ás condicións da lei de emisión.

Artigo 136

1. O Tribunal de Contas é o supremo órgano fiscalizador das contas e da xestión económica do Estado, así como do sector público.

Dependerá directamente das Cortes Xerais e exercerá as súas funcións por delegación delas no exame e comprobación da Conta xeral do Estado.

2. As contas do Estado e do sector público estatal renderánselle ó Tribunal de Contas e serán censuradas por este.

O Tribunal de Contas, sen perda da súa propia xurisdicción, remitiralles ás Cortes Xerais un informe anual no que, cando proceda, lles comunicará as infraccións ou responsabilidades nas que, ó seu xuízo, se incorrese.

3. Os membros do Tribunal de Contas gozarán da mesma independencia e inamovibilidade e estarán sometidos ás mesmas incompatibilidades cós xuíces.

4. Unha lei orgánica regulará a composición, organización e funcións do Tribunal de Contas.

TÍTULO VIII. DA ORGANIZACIÓN TERRITORIAL DO ESTADO

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS

Artigo 137

O Estado organízase territorialmente en municipios, en provincias e nas comunidades autónomas que se constitúan. Todas estas entidades gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses.

Artigo 138

1. O Estado garante a realización efectiva do principio de solidariedade consagrado no artigo 2 da Constitución, mirando de establecer un equilibrio económico axeitado e xusto entre as diversas partes do territorio español, e atendendo en particular ás circunstancias do feito insular.
2. As diferencias entre os estatutos das diferentes comunidades autónomas non poderán implicar, en caso ningún, privilexios económicos ou sociais.

Artigo 139

1. Todos os españois teñen os mesmos dereitos e obrigas en calquera parte do territorio do Estado.
2. Ningunha autoridade poderá adoptar medidas que directa ou indirectamente obstaculicen a liberdade de circulación e establecemento das persoas e a libre circulación de bens en todo o territorio español.

CAPÍTULO SEGUNDO. DA ADMINISTRACIÓN LOCAL

Artigo 140

A Constitución garante a autonomía dos municipios. Estes gozarán de personalidade xurídica plena. O seu goberno e administración correspóndelles ós seus respectivos concellos, integrados polos alcaldes e mailos concelleiros. Os concelleiros serán elixidos polos veciños do municipio mediante sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto, na forma establecida pola lei. Os alcaldes serán elixidos polos concelleiros ou polos veciños. A lei regulará as condicións nas que proceda o réxime de concello aberto.

Artigo 141

1. A provincia é unha entidade local con personalidade xurídica propia, definida pola agrupación de municipios e división territorial para o cumprimento das actividades do Estado. Calquera alteración dos límites provinciais terá que ser aprobada polas Cortes Xerais mediante lei orgánica.
2. O goberno e a administración autónoma das provincias estaranlles encomendados a deputacións ou a outras corporacións de carácter representativo.
3. Poderanse crear agrupacións de municipios diferentes da provincia.
4. Nos arquipélagos, as illas terán ademais a súa administración propia en forma de cabidos ou consellos.

Artigo 142

As facendas locais deberán dispor dos medios suficientes para o desempeño das funcións que a lei lles atribúe ás corporacións respectivas e nutriranse fundamentalmente de tributos propios e de participación nos do Estado e nos das comunidades autónomas.

CAPÍTULO TERCEIRO. DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Artigo 143

1. No exercicio do dereito á autonomía recoñecido no artigo 2 da Constitución, as provincias limítrofes con características históricas, culturais e económicas comúns, os territorios insulares e as provincias con entidade rexional histórica poderán acceder ó seu autogoberno e constituírse en comunidades autónomas conforme o previsto neste título e nos respectivos estatutos.

2. A iniciativa do proceso autonómico correspóndelles a todas as deputacións interesadas ou ó órgano interinsular correspondente e ás dúas terceiras partes dos municipios se a súa poboación representa, cando menos, a maioría do censo electoral de cada provincia ou illa. Estes requisitos terán que ser cumpridos no prazo de seis meses desde o primeiro acordo adoptado neste sentido por algunha das corporacións locais interesadas.

3. A iniciativa, en caso de non prosperar, só se poderá reiterar pasados cinco anos.

Artigo 144

As Cortes Xerais, mediante lei orgánica, poderán, por motivos de interese nacional:

a) Autorizar a constitución dunha comunidade autónoma cando o seu ámbito territorial non supere o dunha provincia e non reúna as condicións do número 1 do artigo 143.

b) Autorizar ou acordar, segundo os casos, un estatuto de autonomía para territorios que non estean integrados na organización provincial.

c) Substituír a iniciativa das corporacións locais a que se refire o número 2 do artigo 143.

Artigo 145

1. Non se admitirá en caso ningún a federación de comunidades autónomas.

2. Os estatutos poderán prever os supostos, requisitos e termos en que as comunidades autónomas poderán concertar convenios entre si para a

xestión e prestación de servicios propios delas, así como o carácter e efectos da correspondente comunicación ás Cortes Xerais. Nos outros supostos, os acordos de cooperación entre as comunidades autónomas necesitarán a autorización das Cortes Xerais.

Artigo 146

O proxecto de estatuto será elaborado por unha asemblea composta polos membros da deputación ou órgano interinsular das provincias afectadas e polos deputados e senadores elixidos nelas e será elevado ás Cortes Xerais para a súa tramitación como lei.

Artigo 147

1. Dentro dos termos desta Constitución os estatutos serán a norma institucional básica de cada comunidade autónoma e o Estado recoñeceraos e ampararaos como parte integrante do seu ordenamento xurídico.

2. Os estatutos de autonomía deberán conter:

a) A denominación da comunidade que mellor corresponda á súa identidade histórica.

b) A delimitación do seu territorio.

c) A denominación, organización e sede das institucións autónomas propias.

d) As competencias asumidas dentro do marco establecido na Constitución e as bases para o traspaso dos servicios correspondentes a elas.

3. A reforma dos estatutos axustarase ó procedemento que neles se estableza e requirirá, en todo caso, a aprobación polas Cortes Xerais, mediante lei orgánica.

Artigo 148

1. As comunidades autónomas poderán asumir competencias nas seguintes materias:

1.º Organización das súas institucións de autogoberno.

2.º As alteracións dos termos municipais comprendidos no seu territorio e, en xeral, as funcións que lle correspondan á Administración do Estado sobre as corporacións locais e de transferencia autorizada pola lexislación sobre réxime local.

3.º Ordenación do territorio, urbanismo e vivenda.

4.º As obras públicas de interese da comunidade autónoma no seu propio territorio.

5.º As vías férreas e estradas de percorrido comprendido integramente no territorio da comunidade autónoma e, nos mesmos termos, o transporte levado a cabo por estes medios ou por cable.

6.º Os portos de refuxio, os portos e aeroportos deportivos e, en xeral, os que non desenvolvan actividades comerciais.

7.º A agricultura e a gandería, de acordo coa ordenación xeral da economía.

8.º Os montes e aproveitamentos forestais.

9.º A xestión en materia de protección do ambiente.

10.º Os proxectos, construción e explotación dos aproveitamentos hidráulicos, canles e regadíos de interese da comunidade autónoma; as augas minerais e termais.

11.º A pesca nas augas interiores, o marisqueo e a acuicultura, a caza e a pesca fluvial.

12.º Feiras interiores.

13.º O fomento do desenvolvemento económico da comunidade autónoma dentro dos obxectivos marcados pola política económica nacional.

14.º Artesanía.

15.º Museos, bibliotecas e conservatorios de música de interese para a comunidade autónoma.

16.º Patrimonio monumental de interese da comunidade autónoma.

17.º O fomento da cultura, da investigación e, se é o caso, do ensino da lingua da comunidade autónoma.

18.º Promoción e ordenación do turismo no seu ámbito territorial.

19.º Promoción do deporte e da axeitada utilización do lecer.

20.º Asistencia social.

21.º Sanidade e hixiene.

22.º A vixilancia e protección dos seus edificios e instalacións. A coordinación e demais facultades en relación coas policía locais nos termos que establece unha lei orgánica.

2. Transcorridos cinco anos, e mediante a reforma dos seus estatutos, as comunidades autónomas poderán ampliar sucesivamente as súas competencias dentro do marco establecido no artigo 149.

Artigo 149

1. O Estado ten competencia exclusiva sobre as seguintes materias:

1.º A regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais.

2.º Nacionalidade, inmigración, emigración, estranxeiría e dereito de asilo.

3.º Relacións internacionais.

4.º Defensa e Forzas Armadas.

5.º Administración de xustiza.

6.º Lexislación mercantil, penal e penitenciaria; lexislación procesual, sen perda das necesarias especialidades que nesta orde deriven das particularidades do dereito substantivo das comunidades autónomas.

7.º Lexislación laboral, sen prexuízo da súa execución polos órganos das comunidades autónomas.

8.º Lexislación civil, sen prexuízo da conservación, modificación e desenvolvemento polas comunidades autónomas dos dereitos civís, forais ou especiais, alí onde existan. En todo caso, as regras relativas á aplicación e eficacia das normas xurídicas, relacións xurídico-civís relativas ás formas de matrimonio, ordenación dos rexistros e instrumentos públicos, bases das obrigas contractuais, normas para resolver os conflitos de leis e determinación das fontes do dereito, con respecto, neste último caso, ás normas de dereito foral ou especial.

9.º Lexislación sobre propiedade intelectual e industrial.

10.º Réxime aduaneiro e arancelario; comercio exterior.

11.º Sistema monetario: divisas, cambio e convertibilidade; bases da ordenación do crédito, banca e seguros.

12.º Lexislación sobre pesos e medidas, determinación da hora oficial.

13.º Bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica.

14.º Facenda xeral e débeda do Estado.

15.º Fomento e coordinación xeral da investigación científica e técnica.

16.º Sanidade exterior. Bases e coordinación xeral da sanidade. Lexislación sobre os produtos farmacéuticos.

17.º Lexislación básica e réxime económico da Seguridade Social, sen prexuízo da execución dos seus servizos polas comunidades autónomas.

18.º As bases do réxime xurídico das administracións públicas e do réxime estatutario dos seus funcionarios, que, en todo caso, lles garantirán ós administrados un tratamento común ante elas; o procedemento administrativo común, sen prexuízo das especialidades derivadas da organización propia das comunidades autónomas; lexislación sobre expropiación forzosa; lexislación básica sobre contratos e concesións administrativas e o sistema de responsabilidade de todas as administracións públicas.

19.º Pesca marítima, sen prexuízo das competencias que na ordenación do sector se lles atribúan ás comunidades autónomas.

20.º Mariña mercante e abandeiramento de buques; iluminación de costas e sinais marítimos; portos de interese xeral; aeroportos de interese xeral; control do espazo aéreo, tránsito e transporte aéreo, servizo meteorolóxico e matriculación de aeronaves.

21.º Vías férreas e transportes terrestres que transcorran polo territorio de máis dunha comunidade autónoma; réxime xeral de comunicacións; tráfico e circulación de vehículos de motor; correos e telecomunicacións; cables aéreos, submarinos e radiocomunicación.

22.º A lexislación, ordenación e concesión de recursos e aproveitamentos hidráulicos cando as augas corran por máis dunha comunidade autónoma, e a autorización das instalacións eléctricas, cando o seu aproveitamento afecte outra comunidade ou o transporte de enerxía saia do seu ámbito territorial.

23.º Lexislación básica sobre protección do ambiente sen prexuízo das facultades das comunidades autónomas de estableceren normas adicionais de protección. A lexislación básica sobre montes, aproveitamentos forestais e vías pecuarias.

24.º Obras públicas de interese xeral ou de realización que afecte máis dunha comunidade autónoma.

25.º Bases do réxime mineiro e enerxético.

26.º Réxime de produción, comercio, posesión e uso de armas e explosivos.

27.º Normas básicas do réxime de prensa, radio e televisión e, en xeral, de todos os medios de comunicación social, sen perda das facultades que

no seu desenvolvemento e execución lles correspondan ás comunidades autónomas.

28.º Defensa do patrimonio cultural, artístico e monumental español contra a exportación e a espoliación; museos, bibliotecas e arquivos de titularidade estatal, sen prexuízo da súa xestión por parte das comunidades autónomas.

29.º Seguridade pública, sen prexuízo da posibilidade de creación de policía polas comunidades autónomas na forma que se estableza nos respectivos estatutos no marco do que dispoña unha lei orgánica.

30.º Regulación das condicións de obtención, expedición e homologación de títulos académicos e profesionais e normas básicas para o desenvolvemento do artigo 27 da Constitución co fin de garantir o cumprimento das obrigas dos poderes públicos nesta materia.

31.º Estatística para fins estatais.

32.º Autorización para a convocatoria de consultas populares por vía de referendo.

2. Á parte das competencias que poderán asumir as comunidades autónomas, o Estado considerará o servizo da cultura como deber e atribución esencial e facilitará a comunicación cultural entre as comunidades autónomas de acordo con elas.

3. As materias non atribuídas expresamente ó Estado por esta Constitución poderanlles corresponder ás comunidades autónomas, segundo os seus respectivos estatutos. A competencia sobre as materias que non foren asumidas polos estatutos de autonomía corresponderalle ó Estado, e as normas deste prevalecerán, en caso de conflito, sobre as das comunidades autónomas en todo o que non estea atribuído á exclusiva competencia destas. O dereito estatal será, en calquera caso, supletorio do dereito das comunidades autónomas.

Artigo 150

1. As Cortes Xerais, en materias de competencia estatal, poderanlles atribuír a todas ou a algunha das comunidades autónomas a facultade de dictaren, para si mesmas, normas lexislativas no marco dos principios, bases e directrices fixados por unha lei estatal. Á parte das competencias dos tribunais, en cada lei marco establecerase a modalidade do control das Cortes Xerais sobre estas normas lexislativas das comunidades autónomas.

2. O Estado poderá transferir ou delegar nas comunidades autónomas, mediante lei orgánica, facultades correspondentes a materia de titularidade estatal que pola súa propia natureza sexan susceptibles de transferencia ou delegación. A lei preverá en cada caso a correspondente

transferencia de medios financeiros, así como as formas de control que reserve para si o Estado.

3. O Estado poderá dictar leis que establezan os principios necesarios para harmonizar as disposicións normativas das comunidades autónomas, aínda no caso de materias atribuídas á competencia destas, cando así o esixa o interese xeral. Correspóndelles ás Cortes Xerais, por maioría absoluta de cada cámara, a apreciación desta necesidade.

Artigo 151

1. Non será necesario deixar transcorrer o prazo de cinco anos a que se refire o número 2 do artigo 148 cando a iniciativa do proceso autonómico sexa acordada dentro do prazo do artigo 143.2, ademais de polas deputacións ou os órganos interinsulares correspondentes, polas tres cuartas partes dos concellos de cada unha das provincias afectadas que representen, cando menos, a maioría do censo electoral de cada unha delas e a citada iniciativa sexa ratificada mediante referendo polo voto afirmativo da maioría absoluta dos electores de cada provincia nos termos que estableza unha lei orgánica.

2. No suposto previsto no número anterior, o procedemento para a elaboración do estatuto será o seguinte:

1.º O Goberno convocará todos os deputados e senadores elixidos nas circunscricións comprendidas no ámbito territorial que pretenda acceder ó autogoberno, para que se constitúan en asemblea, para os únicos efectos de elaborar o correspondente proxecto de estatuto de autonomía, mediante o acordo da maioría absoluta dos seus membros.

2.º Aprobado o proxecto de estatuto pola asemblea de parlamentarios, remitiráselle á Comisión Constitucional do Congreso, a cal, dentro do prazo de dous meses, o examinará co concurso e asistencia dunha delegación da asemblea propoñente para determinaren de común acordo a súa formulación definitiva.

3.º Se se alcanzase o devandito acordo, o texto resultante será sometido a referendo do corpo electoral das provincias comprendidas no ámbito territorial do proxectado estatuto.

4.º Se o proxecto de estatuto é aprobado en cada provincia pola maioría dos votos validamente emitidos, será elevado ás Cortes Xerais. Os plenos de ambas as cámaras decidirán sobre o texto mediante un voto de ratificación. Aprobado o estatuto, o Rei sancionará e promulgará como lei.

5.º De non se alcanzar o acordo ó que se refire o punto 2.º deste número, o proxecto de estatuto será tramitado como proxecto de lei perante as Cortes Xerais. O texto aprobado por estas será sometido a referendo do corpo electoral das provincias comprendidas no ámbito

territorial do proxectado estatuto. No caso de ser aprobado pola maioría dos votos validamente emitidos en cada provincia, procederá a súa promulgación nos termos do parágrafo anterior.

3. Nos casos dos parágrafos 4.º e 5.º do número anterior, a non aprobación do proxecto de estatuto por unha ou varias provincias non impedirá a constitución entre as restantes da comunidade autónoma proxectada, na forma que estableza a lei orgánica prevista no número 1 deste artigo.

Artigo 152

1. Nos estatutos aprobados polo procedemento a que se refire o artigo anterior, a organización institucional autonómica basearase nunha asemblea lexislativa elixida por sufraxio universal conforme un sistema de representación proporcional que asegure, ademais, a representación das diversas zonas do territorio; un consello de goberno con funcións executivas e administrativas, e un presidente, elixido pola asemblea, de entre os seus membros, e nomeado polo Rei, a quen lle corresponde a dirección do consello de goberno, a suprema representación da respectiva comunidade e a ordinaria do Estado naquela. O presidente e os membros do consello de goberno serán politicamente responsables ante a asemblea.

Un Tribunal Superior de Xustiza, sen prexuízo da xurisdicción que lle corresponde ó Tribunal Supremo, culminará a organización xudicial no ámbito territorial da comunidade autónoma. Nos estatutos das comunidades autónomas poderanse establecer os supostos e as formas de participación daquelas na organización das demarcacións xudiciais do territorio. Todo isto de conformidade co previsto na Lei orgánica do poder xudicial e dentro da unidade e independencia deste.

Sen prexuízo do disposto no artigo 123, as sucesivas instancias procesuais, se é o caso, esgotaranse perante órganos xudiciais radicados no mesmo territorio da comunidade autónoma no que estea o órgano competente en primeira instancia.

2. Unha vez sancionados e promulgados os respectivos estatutos, só poderán ser modificados mediante os procedementos neles establecidos e con referendo entre os electores inscritos nos censos correspondentes.

3. Mediante a agrupación de municipios limítrofes, os estatutos poderán establecer circunscricións territoriais de seu que gozarán dunha personalidade xurídica plena.

Artigo 153

O control da actividade dos órganos das comunidades autónomas exercerao:

a) O Tribunal Constitucional, o relativo á constitucionalidade das súas disposicións normativas con forza de lei.

b) O Goberno, logo de dictame do Consello de Estado, o do exercicio de funcións delegadas a que se refire o número 2 do artigo 150.

c) A xurisdicción contencioso-administrativa, o da Administración autónoma e as súas normas regulamentarias.

d) O Tribunal de Contas, o económico e orzamentario.

Artigo 154

Un delegado nomeado polo Goberno dirixirá a Administración do Estado no territorio da comunidade autónoma e coordinaráa, cando proceda, coa Administración propia da comunidade.

Artigo 155

1. Se unha comunidade autónoma non cumprise as obrigas que a Constitución ou outras leis lle impoñan, ou actuase de forma que atente gravemente ó interese xeral de España, o Goberno, logo de requirimento ó presidente da comunidade autónoma e, no caso de non ser atendido, coa aprobación por maioría absoluta do Senado, poderá adoptar as medidas necesarias para obrigar aquela ó cumprimento forzoso das citadas obrigas ou para a protección do mencionado interese xeral.

2. Para a execución das medidas previstas no número anterior, o Goberno poderalles dar instrucións a todas as autoridades das comunidades autónomas.

Artigo 156

1. As comunidades autónomas gozarán de autonomía financeira para o desenvolvemento e execución das súas competencias de acordo cos principios de coordinación coa Facenda estatal e de solidariedade entre todos os españois.

2. As comunidades autónomas poderán actuar como delegados ou colaboradores do Estado para a recadación, a xestión e a liquidación dos recursos tributarios daquel, de acordo coas leis e cos estatutos.

Artigo 157

1. Os recursos das comunidades autónomas estarán constituídos por:

a) Impostos cedidos total ou parcialmente polo Estado; recargas sobre impostos estatais e outras participacións nos ingresos do Estado.

b) Os seus propios impostos, taxas e contribucións especiais.

c) Transferencias dun fondo de compensación interterritorial e outras asignacións con cargo ós orzamentos xerais do Estado.

d) Rendementos procedentes do seu patrimonio e ingresos de dereito privado.

e) O produto das operacións de crédito.

2. As comunidades autónomas non poderán en ningún caso adoptar medidas tributarias sobre bens situados fóra do seu territorio ou que supoñan obstáculo á libre circulación de mercancías ou servicios.

3. Mediante lei orgánica poderase regular o exercicio das competencias financeiras enumeradas no precedente número 1, as normas que resolvan os conflitos que puidesen xurdir e as posibles formas de colaboración financeira entre as comunidades autónomas e o Estado.

Artigo 158

1. Nos orzamentos xerais do Estado poderase establecer unha asignación ás comunidades autónomas en función do volume dos servicios e actividades estatais que asumisen e da garantía dun nivel mínimo na prestación dos servicios públicos fundamentais en todo o territorio español.

2. Co fin de corrixir desequilibrios económicos interterritoriais e facer efectivo o principio de solidariedade constituirase un fondo de compensación con destino a gastos de investimento; os recursos deste fondo serán distribuídos polas Cortes Xerais entre as comunidades autónomas e provincias, se é o caso.

TÍTULO IX. DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Artigo 159

1. O Tribunal Constitucional componse de doce membros nomeados polo Rei; de entre eles, catro por proposta do Congreso por maioría de tres quintos dos seus membros; catro por proposta do Senado, con idéntica maioría; dous por proposta do Goberno, e dous por proposta do Consello Xeral do Poder Xudicial.

2. Os membros do Tribunal Constitucional deberán ser nomeados entre maxistrados e fiscais, profesores de universidade, funcionarios públicos e avogados, todos eles xuristas de recoñecida competencia con máis de quince anos de exercicio profesional.

3. Os membros do Tribunal Constitucional serán designados por un período de nove anos e renovaranse por terceiras partes cada tres.

4. A condición de membro do Tribunal Constitucional é incompatible: con todo mandato representativo; cos cargos políticos ou administrativos; co

desempeño de funcións directivas nun partido político ou nun sindicato e co emprego ó servizo deles; co exercicio das carreiras xudicial e fiscal, e con calquera actividade profesional ou mercantil.

No demais, os membros do Tribunal Constitucional terán as incompatibilidades propias dos membros do poder xudicial.

5. Os membros do Tribunal Constitucional serán independentes e inamovibles no exercicio do seu mandato.

Artigo 160

O presidente do Tribunal Constitucional será nomeado entre os seus membros polo Rei, por proposta do mesmo Tribunal en pleno e por un período de tres anos.

Artigo 161

1. O Tribunal Constitucional ten xurisdicción en todo o territorio español e é competente para coñecer:

a) Do recurso de inconstitucionalidade contra leis e disposicións normativas con forza de lei. A declaración de inconstitucionalidade dunha norma xurídica con categoría de lei, interpretada pola xurisprudencia, afectará a esta, se ben a sentenza ou sentencias recaídas non perderán o valor de cousa xulgada.

b) Do recurso de amparo por violación dos dereitos e liberdades referidos no artigo 53.2 desta Constitución, nos casos e formas que a lei estableza.

c) Dos conflitos de competencia entre o Estado e as comunidades autónomas ou dos destas entre si.

d) Das demais materias que lle atribúan a Constitución ou as leis orgánicas.

2. O Goberno poderá impugnar perante o Tribunal Constitucional as disposicións e resolucións adoptadas polos órganos das comunidades autónomas. A impugnación producirá a suspensión da disposición ou da resolución contra a que se recorreu, mais o Tribunal, se corresponde, deberá ratificala ou levantala nun prazo non superior a cinco meses.

Artigo 162

1. Están lexitimados:

a) Para interpoñeren o recurso de inconstitucionalidade, o presidente do Goberno, o Defensor do Pobo, cincuenta deputados, cincuenta senadores, os órganos colexiados executivos das comunidades autónomas e, se é o caso, as asembleas destas.

b) Para interpor o recurso de amparo, toda persoa natural ou xurídica que invoque un interese lexítimo, así como o Defensor do Pobo e o Ministerio Fiscal.

2. Nos demais casos, a lei orgánica determinará as persoas e órganos lexitimados.

Artigo 163

Cando un órgano xudicial considere, nalgún proceso, que unha norma con categoría de lei, aplicable ó caso, da validez da cal dependa a sentenza, poida ser contraria á Constitución, promoverá a cuestión perante o Tribunal Constitucional nos supostos, na forma e cos efectos que estableza a lei, que en ningún caso serán suspensivos.

Artigo 164

1. As sentencias do Tribunal Constitucional publicaranse no *Boletín Oficial del Estado* cos votos particulares, se os houber. Teñen o valor de cousa xulgada a partir do día seguinte da súa publicación e non cabe recurso ningún contra elas. As que declaren a inconstitucionalidade dunha lei ou dunha norma con forza de lei e todas as que non se limiten á estimación subxectiva dun dereito teñen plenos efectos fronte a todos.

2. De non ser que na sentenza se dispoña outra cousa, subsistirá a vixencia da lei na parte non afectada pola inconstitucionalidade.

Artigo 165

Unha lei orgánica regulará o funcionamento do Tribunal Constitucional, o estatuto dos seus membros, o procedemento perante el e as condicións para o exercicio das accións.

TÍTULO X. DA REFORMA CONSTITUCIONAL

Artigo 166

A iniciativa de reforma constitucional exercerase nos termos previstos nos números 1 e 2 do artigo 87.

Artigo 167

1. Os proxectos de reforma constitucional deberán ser aprobados por unha maioría de tres quintos de cada unha das cámaras. Se non hai acordo entre ambas as dúas, intentarase obtelo mediante a creación dunha comisión de composición paritaria de deputados e senadores, que presentará un texto que será votado polo Congreso e o Senado.

2. De non se lograr a aprobación mediante o procedemento do número anterior, e sempre que o texto obtivera o voto favorable da maioría

absoluta do Senado, o Congreso por maioría de dous tercios poderá aprobar a reforma.

3. Aprobada a reforma polas Cortes Xerais, será sometida a referendo para a súa ratificación cando así o solicite, dentro dos quince días seguintes á súa aprobación, unha décima parte dos membros de calquera das cámaras.

Artigo 168

1. Cando se propoña a revisión total da Constitución ou unha parcial que afecte o título preliminar, o capítulo segundo, sección 1.ª, do título I, ou o título II, procederase á aprobación do principio por maioría de dous tercios de cada cámara, e á disolución inmediata das Cortes.

2. As cámaras elixidas deberán ratificar a decisión e proceder ó estudio do novo texto constitucional, que deberá ser aprobado por maioría de dous tercios de ambas as cámaras.

3. Aprobada a reforma polas Cortes Xerais, será sometida a referendo para a súa ratificación.

Artigo 169

Non se poderá iniciar a reforma constitucional en tempo de guerra ou de vixencia dalgún dos estados previstos no artigo 116.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

PRIMEIRA

A Constitución ampara e respecta os dereitos históricos dos territorios forais.

A actualización xeral dese réxime foral levarase a cabo, se é o caso, no marco da Constitución e dos estatutos de autonomía.

SEGUNDA

A declaración de maioría de idade contida no artigo 12 desta Constitución non prexudica as situacións amparadas polos dereitos forais no ámbito do dereito privado.

TERCEIRA

A modificación do réxime económico e fiscal do arquipélago canario requirirá informe previo da comunidade autónoma ou, cando non, do órgano provisional autonómico.

CUARTA

Nas comunidades autónomas onde teñan a súa sede máis dunha audiencia territorial, os estatutos de autonomía respectivos poderán manter as existentes, distribuindo as competencias entre elas, sempre de conformidade co previsto na Lei orgánica do poder xudicial e dentro da unidade e independencia deste.

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

PRIMEIRA

Nos territorios dotados dun réxime provisional de autonomía, os seus órganos colexiados superiores, mediante acordo adoptado pola maioría absoluta dos seus membros, poderán substituír a iniciativa que o número 2 do artigo 143 lles atribúe ás deputacións provinciais ou ós órganos interinsulares correspondentes.

SEGUNDA

Os territorios que no pasado plebiscitaron afirmativamente proxectos de estatuto de autonomía e contén, no momento de se promulgar esta Constitución, con réximes provisionais de autonomía poderán proceder inmediatamente na forma que se prevé no número 2 do artigo 148, cando así o acorden, por maioría absoluta, os seus órganos preautonómicos colexiados superiores, comunicándollos ó Goberno. O proxecto de estatuto será elaborado de acordo co establecido no artigo 151, número 2, por convocatoria do órgano colexiado preautonómico.

TERCEIRA

A iniciativa do proceso autonómico por parte das corporacións locais ou dos seus membros, prevista no número 2 do artigo 143, enténdese diferida, con todos os seus efectos, ata a celebración das primeiras eleccións locais unha vez vixente a Constitución.

CUARTA

1. No caso de Navarra, e para efectos da súa incorporación ó Consello Xeral Vasco ou ó réxime autonómico vasco que o substitúa, en lugar do que establece o artigo 143 da Constitución, a iniciativa correspóndelle ó órgano foral competente, que adoptará a súa decisión por maioría dos membros que o compoñen. Para a validez da citada iniciativa será preciso, ademais, que a decisión do órgano foral competente sexa ratificada por referendo expresamente convocado para o efecto, e aprobado por maioría dos votos válidos emitidos.

2. Se a iniciativa non prosperase, esta só se poderá reproducir en distinto período de mandato do órgano foral competente e, en todo caso, cando xa transcorra o prazo mínimo que establece o artigo 143.

QUINTA

As cidades de Ceuta e Melilla poderanse constituír en comunidades autónomas se o deciden así os seus respectivos concellos, mediante acordo adoptado pola maioría absoluta dos seus membros e se o autorizan tamén así as Cortes Xerais, mediante unha lei orgánica, nos termos previstos no artigo 144.

SEXTA

En caso de se remitiren á Comisión de Constitución do Congreso varios proxectos de estatuto, dictaminaranse pola súa orde de entrada nela, e o prazo de dous meses a que fai referencia o artigo 151 empezará a contar desde a Comisión remate o estudo do proxecto ou proxectos dos que sucesivamente fose tendo coñecemento.

SÉTIMA

Os organismos provisionais autonómicos consideraranse disoltos nos casos seguintes:

- a) Cando estean constituídos os órganos que establezan os estatutos de autonomía aprobados conforme esta Constitución.
- b) No caso de que a iniciativa do proceso autonómico non chegase a prosperar por non cumprir os requisitos previstos no artigo 143.
- c) Se o organismo non exerceu o dereito que lle recoñece a disposición transitoria primeira no prazo de tres anos.

OITAVA

1. As cámaras que aprobaron esta Constitución asumirán, trala súa entrada en vigor, as funcións e competencias que se sinalen nela tanto para o Congreso coma para o Senado, sen que en caso ningún o seu mandato se estenda máis aló do 15 de xuño de 1981.

2. Para os efectos do establecido no artigo 99, a promulgación da Constitución considerárase como suposto constitucional no que procede a súa aplicación. Para isto, e a partir da devandita promulgación, abrírase un período de trinta días para a aplicación do disposto no citado artigo.

Durante este período, o actual presidente do Goberno, que asumirá as funcións e competencias que para ese cargo establece a Constitución, poderase decidir pola utilización da facultade que lle recoñece o artigo 115 ou dar paso, por medio da dimisión, á aplicación do establecido no artigo 99, quedando neste último caso na situación prevista no número 2 do artigo 101.

3. No caso de disolución, conforme o previsto no artigo 115, e de non desenvolverse legalmente o previsto nos artigos 68 e 69, serán aplicables

nas eleccións as normas vixentes con anterioridade, pero coa excepción de que, no que se refire a inelixibilidades e incompatibilidades, se aplicará directamente o previsto no inciso segundo da letra b) do número 1 do artigo 70 da Constitución, e igualmente o disposto nela con respecto á idade para o voto e o establecido no artigo 69.3.

NOVENA

Ós tres anos de elixidos por primeira vez os membros do Tribunal Constitucional procederase por sorteo á designación dun grupo de catro membros da mesma procedencia electiva entre os que teñan que cesar e renovarse. Só no que a isto se refire, consideraranse agrupados como membros da mesma procedencia os dous designados por proposta do Goberno e os dous que proceden da formulada polo Consello Xeral do Poder Xudicial. Procederáse de igual xeito unha vez transcorridos outros tres anos entre os dous grupos non afectados polo sorteo anterior. A partir de entón seguirase o establecido no número 3 do artigo 159.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA

1. Queda derogada a Lei 1/1977, do 4 de xaneiro, para a reforma política, así como, en tanto en canto non estiveran xa derogadas pola lei mencionada anteriormente, a de principios do Movemento Nacional do 17 de maio de 1958, o Foro dos Españóis do 17 de xullo de 1945, o do Traballo do 9 de marzo de 1938, a Lei constitutiva das Cortes do 17 de xullo de 1942, a Lei de sucesión na Xefatura do Estado do 26 de xullo de 1947, todas elas modificadas pola Lei orgánica do Estado do 10 de xaneiro de 1967 e nos mesmos termos esta última e maila do referendo nacional do 22 de outubro de 1945.

2. En tanto en canto puidese conservar algunha vixencia considérase definitivamente derogada a Lei do 25 de outubro de 1839 no que puidese afectar as provincias de Álava, Guipúscoa e Biscaia.

Nos mesmos termos considérase definitivamente derogada a Lei do 21 de xullo de 1876.

3. Así mesmo quedan derogadas cantas disposicións se opoñan ó establecido nesta Constitución.

DISPOSICIÓN DERRADEIRA

Esta Constitución entrará en vigor o mesmo día da publicación do seu texto oficial no *Boletín Oficial del Estado*. Publicarase tamén nas demais linguas de España.

2. LEI 50/1997, DO 27 DE NOVEMBRO, DE ORGANIZACIÓN, COMPETENCIA E FUNCIONAMENTO DO GOBERNO: TÍTULOS I A V.

LEI 50/1997, DO 27 DE NOVEMBRO DE ORGANIZACIÓN, COMPETENCIA E FUNCIONAMENTO DO GOBERNO: TÍTULOS I A V.¹

TÍTULO PRIMEIRO. DO GOBERNO: COMPOSICIÓN, ORGANIZACIÓN E ÓRGANOS DE COLABORACIÓN E APOIO

Capítulo I. Do Goberno, a súa composición, organización e funcións

Artigo 1. Do Goberno.

1. O Goberno dirixe a política interior e exterior, a Administración civil e militar e a defensa do Estado. Exerce a función executiva e a potestade regulamentaria de acordo coa Constitución e as leis.
2. O Goberno componse do presidente, do vicepresidente ou vicepresidentes, se é o caso, e dos ministros.
3. Os membros do Goberno reúnen-se en Consello de Ministros e en comisións delegadas do Goberno.

Art. 2. Do presidente do Goberno.

1. O presidente dirixe a acción do Goberno e coordina as funcións dos demais membros deste, sen prexuízo da competencia e responsabilidade directa dos ministros na súa xestión.
2. En todo caso, correspóndelle ao presidente do Goberno:
 - a) Representar o Goberno.
 - b) Establecer o programa político do Goberno e determinar as directrices da política interior e exterior e velar polo seu cumprimento.
 - c) Propoñerlle ao Rei, logo de deliberación do Consello de Ministros, a disolución do Congreso, do Senado ou das Cortes Xerais.
 - d) Promover ante o Congreso dos Deputados, logo de deliberación do Consello de Ministros, a cuestión de confianza.
 - e) Proporlle ao Rei a convocatoria dun referendo consultivo, logo de autorización do Congreso dos Deputados.
 - f) Dirixir a política de defensa e exercer respecto das Forzas Armadas as funcións previstas na lexislación reguladora da defensa nacional e da organización militar.
 - g) Convocar, presidir e fixar a orde do día das reunións do Consello de Ministros, sen prexuízo do previsto no artigo 62.g) da Constitución.

¹ BOE 28 de novembro, n. 285

h) Referendar, se é o caso, os actos do Rei e someterlle, para a súa sanción, as leis e demais normas con rango de lei, de acordo co establecido nos artigos 64 e 91 da Constitución.

i) Interpor o recurso de inconstitucionalidade.

j) Crear, modificar e suprimir, por real decreto, os departamentos ministeriais, así como as secretarías de Estado. Así mesmo, correspóndelle a aprobación da estrutura orgánica da Presidencia do Goberno.

k) Proporlle ao Rei o nomeamento e separación dos vicepresidentes e dos ministros.

l) Resolver os conflitos de atribucións que poidan xurdir entre os diferentes ministerios.

m) Impartirlles instrucións aos demais membros do Goberno.

n) Exercer cantas outras atribucións lle confiran a Constitución e as leis.

Art. 3. Do vicepresidente ou vicepresidentes do Goberno.

1. Ao vicepresidente ou vicepresidentes, cando existan, corresponderalles o exercicio das funcións que lles encomende o presidente.

2. O vicepresidente que asuma a titularidade dun departamento ministerial posuirá, ademais, a condición de ministro.

Art. 4. Dos ministros.

1. Os ministros, como titulares dos seus departamentos, teñen competencia e responsabilidade na esfera específica da súa actuación, e correspóndelles o exercicio das seguintes funcións:

a) Desenvolver a acción do Goberno no ámbito do seu departamento, de conformidade cos acordos adoptados en Consello de Ministros ou coas directrices do presidente do Goberno.

b) Exercer a potestade regulamentaria nas materias propias do seu departamento.

c) Exercer cantas outras competencias lles atribúan as leis, as normas de organización e funcionamento do Goberno e calquera outra disposición.

d) Referendar, se é o caso, os actos do Rei en materia da súa competencia.

2. Ademais dos ministros titulares dun departamento, poderán existir ministros sen carteira, aos que se lles atribuirá a responsabilidade de determinadas funcións gobernamentais.

Art. 5. Do Consello de Ministros.

1. Ao Consello de Ministros, como órgano colexiado do Goberno, correspóndelle :

a) Aprobar os proxectos de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

b) Aprobar o proxecto de Lei de orzamentos xerais do Estado.

c) Aprobar os reais decretos lei e os reais decretos lexislativos.

d) Acordar a negociación e sinatura de tratados internacionais, así como a súa aplicación provisional.

e) Remitir os tratados internacionais ás Cortes Xerais nos termos previstos nos artigos 94 e 96.2 da Constitución.

f) Declarar os estados de alarma e de excepción e proporlle ao Congreso dos Deputados a declaración do estado de sitio.

g) Dispor a emisión de débeda pública ou contraer crédito, cando fose autorizado por unha lei.

h) Aprobar os regulamentos para o desenvolvemento e a execución das leis, logo de ditame do Consello de Estado, así como as demais disposicións regulamentarias que procedan.

i) Crear, modificar e suprimir os órganos directivos dos departamentos ministeriais.

j) Adoptar programas, plans e directrices vinculantes para todos os órganos da Administración xeral do Estado.

k) Exercer cantas outras atribucións lle confiran a Constitución, as leis e calquera outra disposición.

2. Ás reunións do Consello de Ministros poderán asistir os secretarios de Estado cando sexan convocados.

3. As deliberacións do Consello de Ministros serán secretas.

Art. 6. Das comisións delegadas do Goberno.

1. A creación, modificación e supresión das comisións delegadas do Goberno será acordada polo Consello de Ministros mediante real decreto, por proposta do presidente do Goberno.

2. O real decreto de creación dunha comisión delegada deberá especificar, en todo caso:

a) O membro do Goberno que asume a presidencia da Comisión.

b) Os membros do Goberno e, se é o caso, os secretarios de Estado que a integran.

c) As funcións que se lle atribúen á comisión.

d) O membro da comisión ao que lle corresponde a secretaría desta.

3. Non obstante o disposto no punto anterior, poderán ser convocados ás reunións das comisións delegadas os titulares daqueles outros órganos superiores e directivos da Administración xeral do Estado que se estime conveniente.

4. Correspóndelles ás comisións delegadas, como órganos colexiados do Goberno:

a) Examinar as cuestións de carácter xeral que teñan relación con varios dos departamentos ministeriais que integren a Comisión.

b) Estudiar aqueles asuntos que, afectando a varios ministerios, requiran a elaboración dunha proposta conxunta previa á súa resolución polo Consello de Ministros.

c) Resolver os asuntos que, afectando a máis dun ministerio, non requiran ser elevados ao Consello de Ministros.

d) Exercer calquera outra atribución que lles confira o ordenamento xurídico ou que lles delegue o Consello de Ministros.

5. As deliberacións das comisións delegadas do Goberno serán secretas.

Capítulo II. Dos órganos de colaboración e apoio do Goberno

Art. 7. Dos secretarios de Estado.

1. Os secretarios de Estado son órganos superiores da Administración xeral do Estado, directamente responsables da execución da acción do Goberno nun sector de actividade específica dun departamento ou da Presidencia do Goberno.

2. Actúan baixo a dirección do titular do departamento ao que pertencen. Cando estean adscritos á Presidencia do Goberno, actúan baixo a dirección do presidente. Así mesmo, poderán exercer por delegación expresa dos seus respectivos ministros a representación destes en materias propias da súa competencia, incluídas aquelas con proxección internacional, sen prexuízo, en todo caso, das normas que rexen as relacións de España con outros Estados e coas organizacións internacionais.

3. As competencias dos secretarios de Estado son as que se determinan na Lei de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado.

Art. 8. Da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios.

1. A Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios estará integrada polos titulares das secretarías de Estado e polos subsecretarios dos distintos departamentos ministeriais.
2. A presidencia da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios correspóndelle a un vicepresidente do Goberno ou, no seu defecto, ao ministro da Presidencia. A secretaría da comisión será exercida por quen se determine regulamentariamente.
3. As reunións da Comisión teñen carácter preparatorio das sesións do Consello de Ministros. En ningún caso a comisión poderá adoptar decisións ou acordos por delegación do Goberno.
4. Todos os asuntos que vaian someterse a aprobación do Consello de Ministros deben ser examinados pola Comisión, excepto aqueles que sexan determinados polas normas de funcionamento daquel.

Art. 9. Do Secretariado do Goberno.

1. O Secretariado do Goberno, como órgano de apoio do Consello de Ministros, das comisións delegadas do Goberno e da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios exercerá as seguintes funcións:
 - a) A asistencia ao ministro-secretario do Consello de Ministros.
 - b) A remisión das convocatorias aos diferentes membros dos órganos colexiados anteriormente enumerados.
 - c) A colaboración coas secretarías técnicas das comisións delegadas do Goberno.
 - d) O arquivo e custodia das convocatorias, ordes do día e actas das reunións.
 - e) Velar pola correcta e fiel publicación das disposicións e normas emanadas do Goberno que deban inserirse no «Boletín Oficial del Estado».
2. O Secretariado do Goberno intégrase na estrutura orgánica do Ministerio da Presidencia.

Art. 10. Dos gabinetes.

1. Os gabinetes son órganos de apoio político e técnico do presidente do Goberno, dos vicepresidentes, dos ministros e dos secretarios de Estado. Os membros dos gabinetes realizan tarefas de confianza e asesoramento especial sen que en ningún caso poidan adoptar actos ou resolucións que lles correspondan legalmente aos órganos da Administración xeral do Estado ou das organizacións adscritas a ela.

Particularmente préstalles o seu apoio no desenvolvemento do seu labor político, no cumprimento das tarefas de carácter parlamentario e nas súas relacións coas institucións e a organización administrativa.

2. Aos directores, subdirectores e demais membros destes gabinetes correspóndelles o nivel orgánico que regulamentariamente se determine.

3. O número e as retribucións dos seus membros serán determinados polo Consello de Ministros dentro das consignacións orzamentarias establecidas para o efecto, adecuándose, en todo caso, ás retribucións da Administración xeral do Estado.

TÍTULO II. Do estatuto dos membros do Goberno, dos secretarios de Estado e dos directores dos gabinetes

Capítulo I. Dos membros do Goberno

Art. 11. Dos requisitos de acceso ao cargo.

Para ser membro do Goberno requírese ser español, maior de idade, gozar dos dereitos de sufraxio activo e pasivo, así como non estar inhabilitado para exercer emprego ou cargo público por sentenza xudicial firme.

Art. 12. Do nomeamento e cesamento.

1. O nomeamento e cesamento do presidente do Goberno producirase nos termos previstos na Constitución.

2. Os demais membros do Goberno serán nomeados e separados polo Rei, por proposta do seu presidente.

3. A separación dos vicepresidentes do Goberno e dos ministros sen carteira levará implícita a extinción dos ditos órganos.

Art. 13. Da suplencia.

1. Nos casos de vacante, ausencia ou enfermidade, as funcións do presidente do Goberno serán asumidas polos vicepresidentes, de acordo coa correspondente orde de prelación, e, en defecto deles, polos ministros, segundo a orde de precedencia dos departamentos.

2. A suplencia dos ministros, para o despacho ordinario dos asuntos da súa competencia, será determinada por real decreto do presidente do Goberno, debendo recaer, en todo caso, noutro membro do Goberno. O real decreto expresará a causa e o carácter da suplencia.

Art. 14. Do réxime de incompatibilidades dos membros do Goberno.

1. Os membros do Goberno non poderán exercer outras funcións representativas que as propias do mandato parlamentario, nin calquera

outra función pública que non derive do seu cargo, nin actividade profesional ou mercantil ningunha.

2. Seralles de aplicación, así mesmo, aos membros do Goberno o réxime de incompatibilidades dos altos cargos da Administración xeral do Estado.

Capítulo II. Dos secretarios de Estado

Art. 15. Do nomeamento, cesamento, suplencia e incompatibilidades dos secretarios de Estado.

1. Os secretarios de Estado son nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, aprobado por proposta do presidente do Goberno ou do membro do Goberno ao departamento do cal pertenzan.

2. A suplencia dos secretarios de Estado do mesmo departamento determinarase segundo a orde de precedencia que se derive do real decreto de estrutura orgánica do ministerio.

3. Os secretarios de Estado dependentes directamente da Presidencia do Goberno serán suplidos por quen designe o presidente.

4. Élles de aplicación aos secretarios de Estado o réxime de incompatibilidades previsto para os altos cargos da Administración xeral do Estado.

Capítulo III. Dos directores dos gabinetes de presidente, vicepresidentes, ministros e secretarios de Estado

Art. 16. Do nomeamento e cesamento dos directores dos gabinetes.

1. Os directores dos gabinetes do presidente, dos vicepresidentes e dos ministros serán nomeados e separados por real decreto aprobado en Consello de Ministros.

2. Os directores de gabinete dos secretarios de Estado serán nomeados por orde ministerial, logo de coñecemento do Consello de Ministros.

3. Os directores dos gabinetes cesarán automaticamente cando cese o titular do cargo do que dependen. No suposto do Goberno en funcións, continuarán ata a formación do novo Goberno.

4. Os funcionarios que se incorporen aos gabinetes a que se refire este artigo pasarán á situación de servizos especiais, salvo que opten por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

Do mesmo xeito, o persoal non funcionario que se incorpore a estes gabinetes terá dereito á reserva do posto e antigüidade, conforme o disposto na súa lexislación específica.

TÍTULO III. DAS NORMAS DE FUNCIONAMENTO DO GOBERNO E DA DELEGACIÓN DE COMPETENCIAS

Art. 17. Das normas aplicables ao funcionamento do Goberno.

O Goberno réxese, na súa organización e funcionamento, por esta lei e mais:

a) Polos reais decretos do presidente do Goberno sobre a composición e organización do Goberno, así como dos seus órganos de colaboración e apoio.

b) Polas disposicións organizativas internas, de funcionamento e actuación emanadas do presidente do Goberno ou do Consello de Ministros.

Art. 18. Do funcionamento do Consello de Ministros.

1. O presidente do Goberno convoca e preside as reunións do Consello de Ministros, actuando como secretario o ministro da Presidencia.

2. As reunións do Consello de Ministros poderán ter carácter decisorio ou deliberante.

3. A orde do día das reunións do Consello de Ministros será fixada polo presidente do Goberno.

4. Das sesións do Consello de Ministros levantarase acta na que figurarán, exclusivamente, as circunstancias relativas ao tempo e lugar da súa realización, a relación de asistentes, os acordos adoptados e os informes presentados.

Art. 19. Das actas das comisións delegadas do Goberno e da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios.

Ás comisións delegadas do Goberno e á Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios seralles de aplicación o disposto no artigo 18 desta lei en relación coas actas dos ditos órganos colexiados.

Art. 20. Da delegación de competencias.

1. Poden delegar o exercicio de competencias propias:

a) O presidente do Goberno, en favor do vicepresidente ou vicepresidentes e dos ministros.

b) Os ministros, en favor dos secretarios de Estado dependentes deles, dos delegados do Goberno nas comunidades autónomas e dos órganos directivos do ministerio.

2. Así mesmo, son delegables as funcións administrativas do Consello de Ministros nas comisións delegadas do Goberno.

3. Non son en ningún caso delegables as seguintes competencias:

- a) As atribuídas directamente pola Constitución.
- b) As relativas ao nomeamento e separación dos altos cargos atribuídas ao Consello de Ministros.
- c) As atribuídas aos órganos colexiados do Goberno, coa excepción prevista no punto 2 deste artigo.
- d) As atribuídas por unha lei que prohíba expresamente a delegación.

TÍTULO IV. DO GOBERNO EN FUNCIÓNS

Art. 21. Do Goberno en funcións.

1. O Goberno cesa trala realización de eleccións xerais, nos casos de perda de confianza parlamentaria previstos na Constitución, ou por dimisión ou falecemento do seu presidente.

2. O Goberno cesante continúa en funcións ata a toma de posesión do novo Goberno, coas limitacións establecidas nesta lei.

3. O Goberno en funcións facilitará o normal desenvolvemento do proceso de formación do novo Goberno e o traspaso de poderes a este e limitará a súa xestión ao despacho ordinario dos asuntos públicos, absténdose de adoptar, salvo casos de urxencia debidamente acreditados ou por razóns de interese xeral, a acreditación expresa das cales así o xustifique, calquera outra medida.

4. O presidente do Goberno en funcións non poderá exercer as seguintes facultades:

- a) Proporlle ao Rei a disolución dalgunha das cámaras, ou das Cortes Xerais.
- b) Promover a cuestión de confianza.
- c) Proporlle ao Rei a convocatoria dun referendo consultivo.

5. O Goberno en funcións non poderá exercer as seguintes facultades:

- a) Aprobar o proxecto de Lei de orzamentos xerais do Estado.
- b) Presentar proxectos de lei ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

6. As delegacións lexislativas outorgadas polas Cortes Xerais quedarán en suspenso durante todo o tempo que o Goberno estea en funcións como consecuencia da realización de eleccións xerais.

TÍTULO V. Da iniciativa lexislativa, da potestade regulamentaria e do control dos actos do Goberno.

Art. 22. Da iniciativa lexislativa do Goberno.²

1. O Goberno exercerá a iniciativa lexislativa prevista nos artigos 87 e 88 da Constitución mediante a elaboración, aprobación e posterior remisión dos proxectos de lei ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

2. O procedemento de elaboración de proxectos de lei a que se refire o punto anterior, iniciárase no ministerio ou ministerios competentes mediante a elaboración do correspondente anteproxecto, que irá acompañado pola memoria, os estudos ou informes sobre a súa necesidade e oportunidade, un informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establecen nel, así como por unha memoria económica que conteña a estimación do custo a que dará lugar.

En todo caso, os anteproxectos de lei deberán ser sometidos a informe da Secretaría Xeral Técnica.

3. O titular do departamento proponente elevará o anteproxecto ao Consello de Ministros co fin de que este decida sobre os posteriores trámites e, en particular, sobre as consultas, ditames e informes que resulten convenientes, así como sobre os termos da súa realización, sen prexuízo dos legalmente preceptivos.

4. Unha vez cumpridos os trámites a que se refire o punto anterior, o titular do departamento proponente someterá o anteproxecto, de novo, ao Consello de Ministros para a súa aprobación como proxecto de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado, acompañándoo dunha exposición de motivos e da memoria e demais antecedentes necesarios para pronunciarse sobre el.

5. Cando razóns de urxencia así o aconsellen, o Consello de Ministros poderá prescindir dos trámites considerados no punto 3 deste artigo, salvo os que teñan carácter preceptivo, e acordar a aprobación dun proxecto de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

Art. 23. Da potestade regulamentaria.

1. O exercicio da potestade regulamentaria correspóndelle ao Goberno de acordo coa Constitución e as leis.

2. Os regulamentos non poderán regular materias obxecto de reserva de lei, nin infrinxir normas co dito rango. Ademais, sen prexuízo da súa función de desenvolvemento ou colaboración con respecto á lei, non poderán tipificar delitos, faltas ou infraccións administrativas, establecer penas ou

² Ap. 2 modificado por art. 1 da Lei 30/2003, de 13 outubro

sancións, así como tributos, canons ou outras cargas ou prestacións persoais ou patrimoniais de carácter público.

3. Os regulamentos axustaranse ás seguintes normas de competencia e xerarquía:

1.o Disposicións aprobadas por real decreto do presidente do Goberno ou do Consello de Ministros.

2.o Disposicións aprobadas por orde ministerial.

Ningún regulamento poderá vulnerar preceptos doutro de xerarquía superior.

4. Son nulas as resolucións administrativas que vulneren o establecido nun regulamento, aínda que fosen ditadas por órganos de igual ou superior xerarquía que o que o aprobase.

Art. 24. Do procedemento de elaboración dos regulamentos.³

1. A elaboración dos regulamentos axustarase ao seguinte procedemento:

a) A iniciación do procedemento de elaboración dun regulamento levaraa a cabo o centro directivo competente mediante a elaboración do correspondente proxecto, ao que se lle xuntará un informe sobre a necesidade e oportunidade daquel, así como unha memoria económica que conteña a estimación do custo a que dará lugar.

b) Durante o proceso de elaboración deberán solicitarse, ademais dos informes, ditames e aprobacións previas preceptivos, cantos estudos e consultas se estimen convenientes para garantir o acerto e a legalidade do texto.

En todo caso, os regulamentos deberán ir acompañados dun informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establecen neles.

c) Elaborado o texto dunha disposición que afecte os dereitos e intereses lexítimos dos cidadáns, daráselles audiencia, durante un prazo razoable e non inferior a quince días hábiles, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei que os agrupen ou os representen e os fins das cales garden relación directa co obxecto da disposición. A decisión sobre o procedemento escollido para lles dar audiencia aos cidadáns afectados será debidamente motivada no expediente polo órgano que acorde a apertura do trámite de audiencia. Así mesmo, e cando a natureza da disposición o aconselle, será sometida a información pública durante o prazo indicado.

Este trámite poderá ser abreviado ata o mínimo de sete días hábiles cando razóns debidamente motivadas así o xustifiquen. Só se poderá omitir o dito

³ Ap. 1 b) párr. 2º engadido polo art. 2 da Lei 30/2003, de 13 outubro

trámite cando graves razóns de interese público, que así mesmo deberán explicitarse, o exixan.

d) Non será necesario o trámite previsto na letra anterior, se as organizacións ou asociacións mencionadas participaron por medio de informes ou consultas no proceso de elaboración indicado na alínea b).

e) O trámite de audiencia aos cidadáns, nas súas diversas formas, reguladas na letra c), non se aplicará ás disposicións que regulan os órganos, cargos e autoridades desta lei, así como ás disposicións orgánicas da Administración xeral do Estado ou das organizacións dependentes ou adscritas a ela.

f) Xunto á memoria ou informe sucintos que inician o procedemento de elaboración do regulamento conservaranse no expediente todos os estudos e consultas emitidos e demais actuacións practicadas.

2. En todo caso, os proxectos de regulamentos deberán someterse a informe da Secretaría Xeral Técnica, sen prexuízo do ditame do Consello de Estado nos casos legalmente previstos.

3. Será necesario informe previo do Ministerio de Administracións Públicas cando a norma regulamentaria puidese afectar a distribución das competencias entre o Estado e as comunidades autónomas.

4. A entrada en vigor dos regulamentos aprobados polo Goberno require a súa íntegra publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Art. 25. Da forma das disposicións e resolucións do Goberno, dos seus membros e das comisións delegadas.

As decisións dos órganos regulados nesta lei revisten as formas seguintes:

a) Reais decretos lexislativos e reais decretos lei, as decisións que aproban, respectivamente, as normas previstas nos artigos 82 e 86 da Constitución.

b) Reais decretos do presidente do Goberno, as disposicións e actos dos que a adopción estea atribuída ao presidente.

c) Reais decretos acordados en Consello de Ministros, as decisións que aproben normas regulamentarias da competencia deste e as resolucións que deban adoptar a dita forma xurídica.

d) Acordos do Consello de Ministros, as decisións do dito órgano colexiado que non deban adoptar a forma de real decreto.

e) Acordos adoptados en comisións delegadas do Goberno, as disposicións e resolucións de tales órganos colexiados. Tales acordos revestirán a forma de orde do ministro competente ou do ministro da Presidencia, cando a competencia corresponda a distintos ministros.

f) Ordes ministeriais, as disposicións e resolucións dos ministros. Cando a disposición ou resolución afecte a varios departamentos revestirá a forma de orde do ministro da Presidencia, ditada por proposta dos ministros interesados.

Art. 26. Do control dos actos do Goberno.

1. O Goberno está suxeito á Constitución e ao resto do ordenamento xurídico en toda a súa actuación.
2. Todos os actos e omisións do Goberno están sometidos ao control político das Cortes Xerais.
3. Os actos do Goberno e dos órganos e autoridades regulados nesta lei son impugnables ante a xurisdición contencioso-administrativa, de conformidade co disposto na súa lei reguladora.
4. A actuación do Goberno é impugnable ante o Tribunal Constitucional nos termos da Lei orgánica reguladora deste.

3. LEI 6/1997, DO 14 DE ABRIL, DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO: TÍTULO I.

LEI 6/1997, DO 14 DE ABRIL DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO: TÍTULO I¹

TÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS XERAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS DE ORGANIZACIÓN, FUNCIONAMENTO E RELACIÓNS COS CIDADÁNS

Artigo 1. Ámbito de aplicación.

Esta lei regula, no marco do réxime xurídico común a todas as administracións públicas, a organización e o funcionamento da Administración xeral do Estado e dos organismos públicos vinculados ou dependentes dela, para o desenvolvemento da súa actividade.

Os organismos públicos son as entidades de dereito público que desenvolven actividades derivadas da propia Administración xeral do Estado, en calidade de organizacións instrumentais diferenciadas e dependentes desta.

Artigo 2. Personalidade xurídica e competencia.

1. A Administración xeral do Estado, baixo a dirección do Goberno e con sometemento pleno á lei e ao dereito, serve con obxectividade os intereses xerais, desenvolvendo funcións executivas de carácter administrativo.

2. A Administración xeral do Estado, constituída por órganos xerarquicamente ordenados, actúa con personalidade xurídica única.

3. Os organismos públicos previstos no título III desta lei teñen por obxecto a realización de actividades de execución ou xestión tanto administrativas de fomento ou prestación, como de contido económico, reservadas á Administración xeral do Estado; dependen desta e adscribíense, directamente ou a través doutro organismo público, ao ministerio competente por razón da materia, a través do órgano que, en cada caso, se determine.

4. As potestades e competencias administrativas que, en cada momento, teñan atribuídas a Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos polo ordenamento xurídico, determinan a capacidade de obrar dunha e doutros.

¹ BOE núm. 90, do 15 de abril

5. Os órganos que integran a Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos estenden a súa competencia a todo o territorio español, agás cando as normas que lles sexan de aplicación a limiten expresamente a unha parte deste.

Artigo 3. Principios de organización e funcionamento.

A Administración xeral do Estado organízase e actúa con pleno respecto ao principio de legalidade e de acordo cos outros principios que a seguir se mencionan:

1. De organización:

- a) Xerarquía.
- b) Descentralización funcional.
- c) Desconcentración funcional e territorial.
- d) Economía, suficiencia e adecuación estrita dos medios aos fins institucionais.
- e) Simplicidade, claridade e proximidade aos cidadáns.
- f) Coordinación.

2. De funcionamento:

- a) Eficacia no cumprimento dos obxectivos fixados.
- b) Eficiencia na asignación e utilización dos recursos públicos.
- c) Programación e desenvolvemento de obxectivos e control da xestión e dos resultados.
- d) Responsabilidade pola xestión pública.
- e) Racionalización e axilidade dos procedementos administrativos e das actividades materiais de xestión.
- f) Servizo efectivo aos cidadáns.
- g) Obxectividade e transparencia da actuación administrativa.
- h) Cooperación e coordinación coas outras administracións públicas.

Artigo 4. Principio de servizo aos cidadáns.

1. A actuación da Administración xeral do Estado débelle asegurar aos cidadáns:

a) A efectividade dos seus dereitos cando se relacionen coa Administración.

b) A continua mellora dos procedementos, servizos e prestacións públicas, de acordo coas políticas fixadas polo Goberno e tendo en conta os recursos dispoñibles, determinando ao respecto as prestacións que proporcionan os servizos estatais, os seus contidos e os correspondentes estándares de calidade.

2. A Administración xeral do Estado desenvolverá a súa actividade e organizará as dependencias administrativas e, en particular, as oficinas periféricas, de maneira que os cidadáns:

a) Poidan resolver os seus asuntos, ser auxiliados na redacción formal de documentos administrativos e recibir información de interese xeral por medios telefónicos, informáticos e telemáticos.

b) Poidan presentar reclamacións, sen o carácter de recursos administrativos, sobre o funcionamento das dependencias administrativas.

3. Todos os ministerios manterán permanentemente actualizadas e ao dispor dos cidadáns nas unidades de información correspondentes, o esquema da súa organización e a dos organismos dependentes, e as guías informativas sobre os procedementos administrativos, servizos e prestacións aplicables no ámbito da competencia do ministerio e dos seus organismos públicos.

CAPÍTULO II. A ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA

Artigo 5. Órganos administrativos.

1. Os órganos da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos créanse, modifícanse e suprimense conforme o establecido nesta lei.

2. Terán a consideración de órganos as unidades administrativas ás que se lles atribúan funcións que teñan efectos xurídicos fronte a terceiros, ou a actuación das cales teña carácter preceptivo.

Artigo 6. Órganos superiores e órganos directivos.

1. A organización da Administración xeral do Estado responde aos principios de división funcional en departamentos ministeriais e de

xestión territorial integrada en delegacións do Goberno nas comunidades autónomas, agás as excepcións previstas por esta lei.

2. Na organización central son órganos superiores e órganos directivos:

A) Órganos superiores:

- a) Os ministros.
- b) Os secretarios de Estado.

B) Órganos directivos:

- a) Os subsecretarios e secretarios xerais.
- b) Os secretarios xerais técnicos e directores xerais.
- c) Os subdirectores xerais.

3. Na organización territorial da Administración xeral do Estado son órganos directivos tanto os delegados do Goberno nas comunidades autónomas, que terán rango de subsecretario, como os subdelegados do Goberno nas provincias, os cales terán nivel de subdirector xeral.

4. Na Administración xeral do Estado no exterior son órganos directivos os embaixadores e os representantes permanentes ante organizacións internacionais.

5. Os órganos superiores e directivos teñen, ademais, a condición de alto cargo, excepto os subdirectores xerais e asimilados.

6. Todos os demais órganos da Administración xeral do Estado están baixo a dependencia ou dirección dun órgano superior ou directivo.

7. Os estatutos dos organismos públicos determinarán os seus respectivos órganos directivos.

8. Correspóndelles aos órganos superiores establecer os plans de actuación da organización situada baixo a súa responsabilidade e aos órganos directivos, o seu desenvolvemento e execución.

9. Os ministros e secretarios de Estado son nomeados de acordo co establecido na lexislación correspondente.

10. Os titulares dos órganos directivos son nomeados, atendendo a criterios de competencia profesional e experiencia, na forma establecida nesta lei, e é de aplicación ao desempeño das súas funcións:

a) A responsabilidade profesional, persoal e directa pola xestión desenvolvida.

b) A suxeición ao control e avaliación da xestión polo órgano superior ou directivo competente, sen prexuízo do control establecido pola Lei xeral orzamentaria.

Artigo 7. Elementos organizativos básicos.

1. As unidades administrativas son os elementos organizativos básicos das estruturas orgánicas. As unidades comprenden postos de traballo ou dotacións de persoal vinculados funcionalmente por razón dos seus cometidos e organicamente por unha xefatura común. Poden existir unidades administrativas complexas que agrupen dúas ou máis unidades menores.

2. Os xefes das unidades administrativas son responsables do correcto funcionamento da unidade e da adecuada execución das tarefas asignadas a ela.

3. As unidades administrativas establécense mediante as relacións de postos de traballo , que se aprobarán de acordo coa súa regulación específica, e intégranse nun determinado órgano.

**4. LEI 30/1992, DO 26 DE
NOVEMBRO, DE RÉXIME
XURÍDICO DAS
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS
E DO PROCEDEMENTO
ADMINISTRATIVO COMÚN:
TÍTULOS I A X.**

LEI 30/1992, DO 26 DE NOVEMBRO, DE RÉXIME XURÍDICO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E DO PROCEDEMENTO ADMINISTRATIVO COMÚN: TÍTULOS I A X

TÍTULO PRIMEIRO. DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E AS SÚAS RELACIÓNS

Artigo 4. Principios das relacións entre as administracións públicas.

1. As administracións públicas actúan e relaciónanse de acordo co principio de lealdade institucional e, en consecuencia, deberán:

a) Respetar o exercicio lexítimo polas outras administracións das súas competencias.

b) Ponderar, no exercicio das competencias propias, a totalidade dos intereses públicos implicados e, en concreto, aqueles dos que a xestión estea encomendada ás outras administracións.

c) Facilitarlles ás outras administracións a información que precisen sobre a actividade que desenvolvan no exercicio das súas propias competencias.

d) Prestar, no ámbito propio, a cooperación e a asistencia activas que as outras administracións puidesen reclamar para o eficaz exercicio das súas competencias.

2. Para efectos do disposto nas alíneas c) e d) do número anterior, as administracións públicas poderán solicitar cantos datos, documentos ou medios probatorios se atopen á disposición do ente ao que se dirixa a solicitude. Poderán tamén solicitar asistencia para a execución das súas competencias.

3. A asistencia e cooperación requirida só poderá negarse cando o ente do que se solicita non estea facultado para prestala, non dispoña de medios suficientes para iso ou cando, de o facer, causase un prexuízo grave aos intereses dos que ten encomendada a tutela ou ao cumprimento das súas propias funcións. A negativa a prestar a asistencia comunicarásele motivadamente á Administración solicitante.

4. A Administración xeral do Estado, as das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local deberán colaborar e auxiliarse para aquelas execucións dos seus actos que teñan que realizarse fóra dos seus respectivos ámbitos territoriais de competencias.

5. Nas relacións entre a Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas, o contido do deber de colaboración desenvolverase a través dos instrumentos e procedementos que de

maneira común e voluntaria establezan tales administracións.

Cando estas relacións, en virtude do principio de cooperación, teñan como finalidade a toma de decisións conxuntas que permitan, naqueles asuntos que afecten a competencias compartidas ou exixan artellar unha actividade común entre ambas as dúas administracións, unha actividade máis eficaz deles, axustaranse aos instrumentos e procedementos de cooperación a que se refiren os artigos seguintes.

Artigo 5. Conferencias sectoriais e outros órganos de cooperación.

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden crear órganos para a cooperación entre ambas, de composición bilateral ou multilateral, de ámbito xeral ou de ámbito sectorial, naquelas materias nas que exista interrelación competencial, e con funcións de coordinación ou cooperación segundo os casos.

Para efectos do establecido no presente capítulo, non teñen a natureza de órganos de cooperación aqueles órganos colexiados creados pola Administración xeral do Estado para o exercicio das súas competencias na composición dos cales se prevexa que participen representantes da Administración das comunidades autónomas coa finalidade de consulta.

2. Os órganos de cooperación de composición bilateral e de ámbito xeral que reúnan a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros do consello de goberno, en representación da Administración da respectiva comunidade autónoma, denomínanse comisións bilaterais de cooperación. A súa creación efectúase mediante acordo, que determina os elementos esenciais do seu réxime.

3. Os órganos de cooperación de composición multilateral e de ámbito sectorial que reúnen a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros dos consellos de goberno, en representación das administracións das comunidades autónomas, denomínanse conferencias sectoriais. O réxime de cada conferencia sectorial é o establecido no correspondente acordo de institucionalización e no seu regulamento interno.

4. A convocatoria da conferencia será realizada polo ministro ou ministros que teñan competencias sobre a materia que vaia ser obxecto da conferencia sectorial. A convocatoria farase con antelación suficiente e irá acompañada da orde do día e, se é o caso, da documentación precisa para a preparación previa da conferencia.

5. Os acordos que se adopten nunha conferencia sectorial serán asinados polo ministro ou ministros competentes e polos titulares dos órganos de goberno correspondentes das comunidades autónomas. Se é o caso, estes acordos poderán formalizarse baixo a denominación de convenio de conferencia sectorial.

6. As conferencias sectoriais poderán acordar a creación de comisións e grupos de traballo para a preparación, estudo e desenvolvemento de cuestións concretas propias do ámbito material de cada unha delas.

7. Coa mesma finalidade, e en ámbitos materiais específicos, a Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas poderán constituír outros órganos de cooperación que reúnan a responsables da materia.

8. Cando a materia do ámbito sectorial dun órgano de cooperación de composición multilateral afecte ou se refira a competencias das entidades locais, o pleno do citado órgano pode acordar que a asociación destas de ámbito estatal con maior implantación sexa invitada a asistir ás súas reunións, con carácter permanente ou segundo a orde do día.

Artigo 6. Convenios de colaboración.

1. A Administración xeral e os organismos públicos vinculados ou dependentes dela poderán subscribir convenios de colaboración cos órganos correspondentes das administracións das comunidades autónomas no ámbito das súas respectivas competencias.

2. Os instrumentos de formalización dos convenios deberán especificar, cando así proceda:

a) Os órganos que subscriben o convenio e a capacidade xurídica coa que actúa cada unha das partes.

b) A competencia que exerce cada Administración.

c) O seu financiamento.

d) As actuacións que se acorde desenvolver para o seu cumprimento.

e) A necesidade ou non de establecer unha organización para a súa xestión.

f) O prazo de vixencia, o que non impedirá a súa prórroga se así o acordan as partes asinantes do convenio.

g) A extinción por causa distinta á prevista no punto anterior, así como a forma de rematar as actuacións en curso para o suposto de extinción.

3. Cando se cree un órgano mixto de vixilancia e control, este resolverá os problemas de interpretación e cumprimento que poidan presentarse respecto dos convenios de colaboración.

4. Cando os convenios se limiten a establecer pautas de orientación política sobre a actuación de cada Administración nunha cuestión de interese común ou a fixar o marco xeral e a metodoloxía para o desenvolvemento da colaboración nunha área de interrelación

competencial ou nun asunto de mutuo interese denominaranse protocolos xerais.

5. Cando a xestión do convenio faga necesario crear unha organización común, esta poderá adoptar a forma de consorcio dotado de personalidade xurídica ou sociedade mercantil.

Os estatutos do consorcio determinarán os fins deste, así como as particularidades do réxime orgánico, funcional e financeiro.

Os órganos de decisión estarán integrados por representantes de todas as entidades consorciadas, na proporción que se fixe nos estatutos respectivos.

Para a xestión dos servizos que se lle encomenden poderán utilizarse calquera das formas previstas na lexislación aplicable ás administracións consorciadas.

Artigo 7. Plans e programas conxuntos.

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden acordar a realización de plans e programas conxuntos de actuación para o logro de obxectivos comúns en materias nas que teñan competencias concorrentes.

2. Dentro do respectivo ámbito sectorial, correspóndelles ás conferencias sectoriais a iniciativa para acordar a realización de plans ou programas conxuntos, a aprobación do seu contido, así como o seguimento e avaliación multilateral da súa posta en práctica.

3. O acordo aprobatorio de plans ou programas conxuntos debe especificar, segundo a súa natureza, os seguintes elementos do seu contido:

Os obxectivos de interese común que se queren cumprir.

As actuacións que vai desenvolver cada Administración.

As achegas de medios persoais e materiais de cada Administración.

Os compromisos de achega de recursos financeiros.

A duración, así como os mecanismos de seguimento, avaliación e modificación.

4. O acordo de aprobación dun plan ou programa conxunto, que terá eficacia vinculante para a Administración xeral do Estado e para as comunidades autónomas participantes que o subscriban, pode ser completado mediante convenios de colaboración con cada unha delas que concreten aqueles extremos que deban ser especificados de forma bilateral.

5. Os acordos de aprobación de plans ou programas conxuntos son obxecto de publicación oficial.

Artigo 8. Efectos dos convenios.

1. Os convenios de conferencia sectorial e os convenios de colaboración en ningún caso supoñen a renuncia ás competencias propias das administracións intervenientes.

2. Os convenios de conferencia sectorial e os convenios de colaboración realizados obrigarán as administracións intervenientes desde o momento do seu asinamento, a non ser que neles se estableza outra cousa.

Tanto os convenios de conferencia sectorial coma os convenios de colaboración seranlle comunicados ao Senado.

Ambos os tipos de convenio deberán publicarse no «Boletín Oficial del Estado» e no diario oficial da comunidade autónoma respectiva.

3. As cuestións litixiosas que poidan xurdir na súa interpretación e cumprimento, sen prexuízo do previsto no artigo 6.3, serán de coñecemento e competencia da orde xurisdiccional do contencioso-administrativo e, se é o caso, da competencia do Tribunal Constitucional.

Artigo 9. Relacións coa Administración local.

As relacións entre a Administración xeral do Estado ou a Administración da Comunidade Autónoma coas entidades que integran a Administración local rexeranse pola lexislación básica en materia de réxime local, e aplicarase supletoriamente o disposto no presente título.

Artigo 10. Comunicazóns ás Comunidades Europeas.

1. Cando en virtude dunha obriga derivada do Tratado da Unión Europea ou dos tratados das Comunidades Europeas ou dos actos das súas institucións deban comunicárselles a estas disposicións de carácter xeral ou resolucións, as administracións públicas procederán á súa remisión ao órgano da Administración xeral do Estado competente para realizar a comunicación ás ditas institucións. En ausencia de prazo específico para cumprir esa obriga, a remisión efectuarase no de quince días.

2. Cando se trate de proxectos de disposicións ou calquera outra información, en ausencia de prazo específico, a remisión deberá facerse en tempo útil para os efectos do cumprimento desa obriga.

TÍTULO II. DOS ÓRGANOS DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS E COMPETENCIA

Artigo 11. Creación de órganos administrativos.

1. Correspóndelle a cada Administración pública delimitar, no seu propio

ámbito de competencias, as unidades administrativas que configuran os órganos administrativos propios das especialidades derivadas da súa organización.

2. A creación de calquera órgano administrativo exixirá o cumprimento dos seguintes requisitos:

a) Determinación da súa forma de integración na Administración pública de que se trate e da súa dependencia xerárquica.

b) Delimitación das súas funcións e competencias.

c) Dotación dos créditos necesarios para a súa posta en marcha e funcionamento.

3. Non se poderán crear novos órganos que supoñan duplicación doutros xa existentes, se ao mesmo tempo non se suprime ou restrinxe debidamente a competencia destes.

Artigo 12. Competencia.

1. A competencia é irrenunciable e exercerana precisamente os órganos administrativos que a teñan atribuída como propia, non sendo nos casos de delegación ou avocación, cando se efectúen nos termos previstos nesta ou noutras leis.

A encomenda de xestión, a delegación de sinatura e a suplencia non supoñen alteración da titularidade da competencia, aínda que si dos elementos determinantes do seu exercicio que en cada caso se prevén.

2. A titularidade e o exercicio das competencias atribuídas aos órganos administrativos poderán ser desconcentradas noutros xerarquicamente dependentes daqueles nos termos e cos requisitos que preveñan as propias normas de atribución de competencias.

3. Se algunha disposición lle atribúe competencia a unha Administración sen especificar o órgano que a debe exercer, entenderase que a facultade de instruír e resolver os expedientes lles corresponde aos órganos inferiores competentes por razón da materia e do territorio, e, de existiren varios destes, ao superior xerárquico común.

Artigo 13. Delegación de competencias.

1. Os órganos das diferentes administracións públicas poderán delegar o exercicio das competencias que teñan atribuídas noutros órganos da mesma Administración, aínda que non sexan xerarquicamente dependentes, ou das entidades de dereito público vinculadas ou dependentes daquelas.

2. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación as competencias relativas:

a) Aos asuntos que se refiran a relacións coa Xefatura do Estado, Presidencia do Goberno da Nación, Cortes Xerais, presidencias dos consellos de goberno das comunidades autónomas e asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

b) Á adopción de disposicións de carácter xeral.

c) Á resolución de recursos nos órganos administrativos que ditasen os actos obxecto de recurso.

d) Ás materias en que así se determine por norma con rango de lei.

3. As delegacións de competencias e a súa revogación deberán publicarse no «Boletín Oficial del Estado», no da comunidade autónoma ou no da provincia, segundo a Administración á que pertenza o órgano delegante, e o ámbito territorial de competencia deste.

4. As resolucións administrativas que se adopten por delegación indicarán expresamente esta circunstancia e consideraranse ditadas polo órgano delegante.

5. Salvo autorización expresa dunha lei, non poderán delegarse as competencias que se exerzan por delegación.

Non constitúe impedimento para que poida delegarse a competencia para resolver un procedemento a circunstancia de que a súa norma reguladora prevexa, como trámite preceptivo, a emisión dun ditame ou informe; non obstante, non poderá delegarse a competencia para resolver un asunto concreto unha vez que no correspondente procedemento se emitise un ditame ou informe preceptivo respecto del.

6. A delegación será revogable en calquera momento polo órgano que a conferise.

7. A delegación de competencias atribuídas a órganos colexiados, para o exercicio ordinario das cales se requira un quórum especial, deberá adoptarse observando, en todo caso, o dito quórum.

Artigo 14. Avocación.

1. Os órganos superiores poderán avocar para si o coñecemento dun asunto do que a súa resolución corresponda ordinariamente ou por delegación aos seus órganos administrativos dependentes, cando circunstancias de índole técnica, económica, social, xurídica ou territorial o fagan conveniente. Nos supostos de delegación de competencias en órganos non xerarquicamente dependentes, o coñecemento dun asunto poderá ser avocado unicamente polo órgano delegante.

2. En todo caso, a avocación realizarase mediante acordo motivado, que lles deberá ser notificado aos interesados no procedemento, se os houber, con anterioridade á resolución final que se dite.

Contra o acordo de avocación non caberá recurso, aínda que se poderá impugnar no recurso que, se é o caso, se interpoña contra a resolución do procedemento.

Artigo 15. Encomenda de xestión.

1. A realización de actividades de carácter material, técnico ou de servizos da competencia dos órganos administrativos ou das entidades de dereito público poderá encomendárselles a outros órganos ou entidades da mesma ou de distinta Administración, por razóns de eficacia ou cando non se posúan os medios técnicos idóneos para o seu desempeño.

2. A encomenda de xestión non supón cesión de titularidade da competencia nin dos elementos substantivos do seu exercicio; será responsabilidade do órgano ou entidade encomendante ditar cantos actos ou resolucións de carácter xurídico dean soporte ou nos que se integre a concreta actividade material obxecto de encomenda.

3. A encomenda de xestión entre órganos administrativos ou entidades de dereito público pertencentes á mesma Administración deberase formalizar nos termos que estableza a súa normativa propia e, non a habendo, por acordo expreso dos órganos ou entidades intervenientes. En todo caso, o instrumento de formalización da encomenda de xestión e a súa resolución deberá ser publicado, para a súa eficacia, no diario oficial correspondente.

Cada Administración poderá regular os requisitos necesarios para a validez destes acordos, que incluírán, cando menos, expresa mención da actividade ou actividades ás que afecten, o prazo de vixencia e a natureza e alcance da xestión encomendada.

4. Cando a encomenda de xestión se realice entre órganos e entidades de distintas administracións formalizarase mediante o asinamento do correspondente convenio entre elas, agás no suposto da xestión ordinaria dos servizos das comunidades autónomas polas deputacións provinciais ou, de ser o caso, polos cabidos ou consellos insulares, que se rexerá pola lexislación de réxime local.

5. O réxime xurídico da encomenda de xestión que se regula neste artigo non será de aplicación cando a realización das actividades enumeradas na alínea primeira teña que recaer sobre persoas físicas ou xurídicas suxeitas a dereito privado, axustándose daquela, no que proceda, á lexislación correspondente de contratos do Estado, sen que poidan encomendarse a persoas ou entidades desta natureza actividades que, segundo a lexislación vixente, deban realizarse con suxeición ao dereito administrativo.

Artigo 16. Delegación de sinatura.

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán, en materia da súa propia competencia, delegar a sinatura das súas resolucións e actos

administrativos nos titulares dos órganos ou unidades administrativas que deles dependan, dentro dos límites sinalados no artigo 13.

2. A delegación de sinatura non alterará a competencia do órgano delegante e para a súa validez non será necesaria a súa publicación.

3. Nas resolucións e actos que se asinen por delegación farase constar a autoridade de procedencia.

4. Non caberá a delegación de sinatura nas resolucións de carácter sancionador.

Artigo 17. Suplencia.

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán ser suplidos temporalmente nos supostos de vacante, ausencia ou enfermidade por quen designe o órgano competente para o nomeamento daqueles.

Se non se designa suplente, a competencia do órgano administrativo exerceraa quen designe o órgano administrativo inmediato do que dependa.

2. A suplencia non implicará alteración da competencia.

Artigo 18. Coordinación de competencias.

1. Os órganos administrativos, no exercicio das súas competencias propias, axustarán a súa actividade nas súas relacións con outros órganos da mesma ou doutras administracións aos principios establecidos no artigo 4.1 da lei, e coordinarana coa que puidese corresponderlles lexitimamente a estes, para o que poderán recoller a información que precisen.

2. As normas e actos ditados polos órganos das administracións públicas no exercicio da súa propia competencia deberán ser observadas polo resto dos órganos administrativos, aínda que non dependan xerarquicamente entre si ou pertencen a outra Administración.

Artigo 19. Comunicacions entre órganos.

1. A comunicación entre os órganos administrativos pertencentes a unha mesma Administración pública efectuarase sempre directamente, sen traslados nin reproducións a través de órganos intermedios.

2. As comunicacións entre os órganos administrativos poderán efectuarse por calquera medio que asegure a constancia da súa recepción.

Artigo 20. Decisións sobre competencia.

1. O órgano administrativo que se estime incompetente para resolver un asunto remitiralle directamente as actuacións ao órgano que considere competente, se este pertence á mesma Administración pública.

2. Os interesados que sexan parte no procedemento poderanse dirixir ao órgano que se encontre coñecendo dun asunto para que decline a súa competencia e lle remita as actuacións ao órgano competente.

Así mesmo, poderanse dirixir ao órgano que estimen competente para que lle requira que se inhiba ao que estea coñecendo do asunto.

3. Os conflitos de atribucións só se poderán suscitar entre órganos dunha mesma Administración non relacionados xerarquicamente, e respecto de asuntos sobre os que non finalizase o procedemento administrativo.

Artigo 21. Instrucións e ordes de servizo.

1. Os órganos administrativos poderán dirixir as actividades dos seus órganos xerarquicamente dependentes mediante instrucións e ordes de servizo. Cando unha disposición específica así o estableza ou se estime conveniente por razón dos destinatarios ou dos efectos que poidan producirse, as instrucións e ordes de servizo publicaranse no xornal oficial que corresponda.

2. O incumprimento das instrucións ou das ordes de servizo non afecta por si só á validez dos actos ditados polos órganos administrativos, sen prexuízo da responsabilidade disciplinaria en que se poida incorrer.

CAPÍTULO II. ÓRGANOS COLEXIADOS

Artigo 22. Réxime.

1. O réxime xurídico dos órganos colexiados axustarase ás normas contidas no presente capítulo, sen prexuízo das peculiaridades organizativas das administracións públicas en que se integran.

2. Os órganos colexiados das distintas administracións públicas en que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como aqueles compostos por representacións de distintas administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, poderán establecer ou completar as súas propias normas de funcionamento.

Os órganos colexiados a que se refire este número quedarán integrados na Administración pública que corresponda, aínda que sen participar na estrutura xerárquica desta, a non ser que así o establezan as súas normas de creación ou que se deduza das súas funcións ou da propia natureza do órgano colexiado.

Artigo 23. Presidente.

1. En cada órgano colexiado correspóndelle ao presidente:

- a) Exercer a representación do órgano.

b) Acordar a convocatoria das sesións ordinarias e extraordinarias e a fixación da orde do día, tendo en conta, de ser o caso, as peticións dos demais membros formuladas coa suficiente antelación.

c) Presidir as sesións, moderar o desenvolvemento dos debates e suspendelos por causas xustificadas.

d) Dirimir co seu voto os empates, co obxecto de adoptar acordos, agás se se trata dos órganos colexiados a que se refire o número 2 do artigo 22, en que o voto será dirimente se así o establecen as súas propias normas.

e) Asegurar o cumprimento das leis.

f) Visar as actas e certificacións dos acordos do órgano.

g) Exercer cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de presidente do órgano.

2. Nos casos de vacante, ausencia, enfermidade ou outra causa legal, o presidente será substituído polo vicepresidente que corresponda, e, na súa ausencia, polo membro do órgano colexiado de maior xerarquía, antigüidade e idade, por esta orde, de entre os seus compoñentes.

Esta norma non lles será de aplicación aos órganos colexiados previstos no número 2 do artigo 22, en que o réxime de substitución do presidente debe estar especificamente regulado en cada caso ou establecido expresamente por acordo do pleno do órgano colexiado.

Artigo 24. Membros.

1. En cada órgano colexiado correspóndelles aos seus membros:

a) Recibiren, cunha antelación mínima de corenta e oito horas, a convocatoria que conteña a orde do día das reunións. A información sobre os temas que figuren na orde do día estará ao dispor dos membros no mesmo prazo.

b) Participaren nos debates das sesións.

c) Exerceren o seu dereito ao voto e formularen o seu voto particular, así como expresaren o sentido do seu voto e os motivos que o xustifican.

Non se poderán abster nas votacións aqueles que, pola súa calidade de autoridades ou de persoal ao servizo das administracións públicas, teñan a condición de membros de órganos colexiados.

d) Formularen rogos e preguntas.

e) Obteren a información precisa para cumpriren as funcións asignadas.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición.

2. Os membros dun órgano colexiado non se poderán atribuír as funcións de representación recoñecidas a este, a non ser que expresamente se lles outorgasen por unha norma ou por acordo validamente adoptado, para cada caso concreto, polo propio órgano.

3. En casos de ausencia ou de enfermidade e, en xeral, cando conorra algunha causa xustificada, os membros titulares do órgano colexiado serán substituídos polos seus suplentes, se os houber.

Cando se trate de órganos colexiados aos que se refire o número 2 do artigo 22, as organizacións representativas de intereses sociais poderán substituír os seus membros titulares por outros, acreditándoo perante a secretaría do órgano colexiado, respectando as reservas e limitacións que establezan as súas normas de organización.

Artigo 25. Secretario.

1. Os órganos colexiados terán un secretario, que poderá ser un membro do propio órgano ou unha persoa ao servizo da Administración pública correspondente.

2. A designación e o cesamento, así como a substitución temporal do secretario en supostos de vacante, ausencia ou enfermidade, realizaranse segundo o disposto nas normas específicas de cada órgano, e, de non haberlas, por acordo deste.

3. Correspóndelle ao secretario do órgano colexiado:

a) Asistir ás reunións, con voz pero sen voto, se é un funcionario, e con voz e mais voto, se a secretaría do órgano a exerce un membro deste.

b) Efectuar a convocatoria das sesións do órgano por orde do seu presidente, así como as citacións aos membros deste.

c) Recibir os actos de comunicación dos membros co órgano e, xa que logo, as notificacións, peticións de datos, rectificacións ou calquera outra clase de escritos dos que deba ter coñecemento.

d) Preparar o despacho dos asuntos, redactar e autorizar as actas das sesións.

e) Expedir certificacións das consultas, ditames e acordos aprobados.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de secretario.

Artigo 26. Convocatorias e sesións.

1. Para a válida constitución do órgano, para os efectos da realización de sesións, deliberacións e adopción de acordos, requirirase a presenza do presidente e mais do secretario, ou, de ser o caso, daqueles que os substitúan, e a de ao menos a metade dos seus membros, agás o disposto

no punto 2 deste artigo.

Cando se trate dos órganos colexiados a que se refire o número 2 do artigo 22, o presidente poderá considerar validamente constituído o órgano, para os efectos de realización de sesión, se están presentes os representantes das administracións públicas e das organizacións representativas de intereses sociais membros do órgano aos que se lles atribúe a condición de voceiros.

2. Os órganos colexiados poderán establecer o réxime propio de convocatorias, se este non está previsto polas súas normas de funcionamento. Este réxime poderá prever unha segunda convocatoria e especificar para ela o número de membros necesarios para constituír validamente o órgano.

3. Non poderá ser obxecto de deliberación ou acordo ningún asunto que non figure incluído na orde do día, a non ser que estean presentes todos os membros do órgano colexiado e sexa declarada a urxencia do asunto polo voto favorable da maioría.

4. Os acordos adoptaranse por maioría de votos.

5. Aqueles que acrediten a titularidade dun interese lexítimo poderanse dirixir ao secretario dun órgano colexiado para que se lles expida unha certificación dos seus acordos.

Artigo 27. Actas.

1. De cada sesión que realice o órgano colexiado o secretario redactará acta, que especificará necesariamente os asistentes, a orde do día da reunión, as circunstancias do lugar e tempo en que se realizou, os puntos principais das deliberacións, así como o contido dos acordos adoptados.

2. Na acta figurará, por solicitude dos respectivos membros do órgano, o voto contrario ao acordo adoptado, a súa abstención e os motivos que a xustifiquen ou o sentido do seu voto favorable. Así mesmo, calquera membro ten dereito a solicitar a transcripción íntegra da súa intervención ou proposta, sempre que achegue, no acto ou no prazo que sinala o presidente, o texto que corresponda fielmente coa súa intervención, facéndose así constar na acta ou uníndoselle copia a esta.

3. Os membros que discrepen do acordo maioritario poderán formular voto particular por escrito no prazo de corenta e oito horas, que se incorporará ao texto aprobado.

4. Cando os membros do órgano voten en contra ou se absteñan, quedarán exentos da responsabilidade que, de ser o caso, poida derivarse dos acordos.

5. As actas aprobaranse na mesma ou na seguinte sesión; non obstante, o secretario poderá emitir certificación sobre os acordos específicos que se

adoptasen, sen prexuízo da ulterior aprobación da acta.

Nas certificacións de acordos adoptados emitidas con anterioridade á aprobación da acta farase constar expresamente tal circunstancia.

CAPÍTULO III. ABSTENCIÓN E RECUSACIÓN

Artigo 28. Abstención.

1. As autoridades e o persoal ao servizo das administracións en quen se dea algunha das circunstancias sinaladas no número seguinte deste artigo absteranse de intervir no procedemento e comunicaranllo ao seu superior inmediato, que resolverá o procedente.

2. Son motivos de abstención os seguintes:

a) Ter interese persoal no asunto de que se trate ou noutro na resolución do cal puidese influír a daquel; ser administrador de sociedade ou entidade interesada, ou ter cuestión litixiosa pendente con algún interesado.

b) Ter parentesco de consanguinidade dentro do cuarto grao ou de afinidade dentro do segundo con calquera dos interesados, cos administradores de entidades ou sociedades interesadas e tamén cos asesores, representantes legais ou mandatarios que interveñan no procedemento, así como compartir despacho profesional ou estar asociado con estes para o asesoramento, a representación ou o mandato.

c) Ter amizade íntima ou inimidade manifesta con algunha das persoas mencionadas na alínea anterior.

d) Ter intervido como perito ou como testemuña no procedemento de que se trate.

e) Ter relación de servizo con persoa natural ou xurídica interesada directamente no asunto, ou terlle prestado nos dous últimos anos servizos profesionais de calquera tipo e en calquera circunstancia e lugar.

3. A actuación de autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas nos que concorran motivos de abstención non implicará necesariamente a invalidez dos actos en que interviñesen.

4. Os órganos superiores poderanlles ordenar ás persoas nas que se dea algunha das circunstancias sinaladas que se absteñan de toda intervención no expediente.

5. A non abstención nos casos en que proceda dará lugar a responsabilidade.

Artigo 29. Recusación.

1. Nos casos previstos no artigo anterior, os interesados poderán promover recusación en calquera momento da tramitación do procedemento.

2. A recusación formularase por escrito, no que se expresará a causa ou causas en que se fundan.
3. No día seguinte, o recusado manifestaralle ao seu inmediato superior se se dá ou non nel a causa alegada. No primeiro caso, o superior poderá acordar a súa substitución de seguida.
4. Se o recusado nega a causa de recusación, o superior resolverá no prazo de tres días, tras os informes previos e as comprobacións que coide oportunos.
5. Contra as resolucións adoptadas nesta materia non caberá recurso, sen prexuízo da posibilidade de alegar a recusación ao interpor o recurso que proceda contra o acto que termine o procedemento.

TÍTULO III. DOS INTERESADOS

Artigo 30. Capacidade de obrar.

Terán capacidade de obrar perante as administracións públicas, amais das persoas que a posúan conforme as regras civís, os menores de idade para o exercicio e defensa daqueles dos seus dereitos e intereses nos que a súa actuación estea permitida polo ordenamento xurídico-administrativo sen a asistencia da persoa que exerza a patria potestade, tutela ou curadoría. Exceptúase o suposto dos menores incapacitados, cando a extensión da incapacitación afecte o exercicio e defensa dos dereitos ou intereses de que se trate.

Artigo 31. Concepto de interesado.

1. Considéranse interesados no procedemento administrativo:
 - a) Os que o promovan como titulares de dereitos ou de intereses lexítimos individuais ou colectivos.
 - b) Aqueles que, sen seren os que iniciaron o procedemento, teñan dereitos que poidan resultar afectados pola decisión que nel se adopte.
 - c) Aqueles que teñan intereses lexítimos, individuais ou colectivos, que poidan resultar afectados pola resolución e que se constitúan en parte no procedemento, en tanto non recaia resolución definitiva.
2. As asociacións e organizacións representativas de intereses económicos e sociais serán titulares de intereses lexítimos colectivos nos termos que a lei recoñeza.
3. Cando a condición de interesado derive dalgunha relación xurídica transmisíble, o habente-dereito sucederá en tal condición, calquera que sexa o estado do procedemento.

Artigo 32. Representación.

1. Os interesados con capacidade de obrar poderán actuar por medio de representante, co que se entenderán as actuacións administrativas, agás manifestación expresa en contra do interesado.
2. Calquera persoa con capacidade de obrar poderá actuar en representación doutra perante as administracións públicas.
3. Para formular solicitudes, presentar recursos, desistir de accións e renunciar a dereitos no nome doutra persoa, deberá acreditarse a representación por calquera medio válido en dereito que deixe constancia fidedigna, ou mediante declaración en comparecencia persoal do interesado. Para os actos e xestións de simple trámite presumirase esta representación.
4. A falta ou insuficiente acreditación da representación non impedirá que se teña por realizado o acto de que se trate, sempre que se achegue aquela ou se emende o defecto dentro do prazo de dez días que deberá conceder, para o efecto, o órgano administrativo, ou dun prazo superior cando as circunstancias do caso así o requiran.

Artigo 33. Pluralidade de interesados.

Cando nunha solicitude, escrito ou comunicación figuren varios interesados, as actuacións a que dean lugar efectuaranse co representante ou o interesado que expresamente sinalasen, e, de non o haber, co que figure en primeiro termo.

Artigo 34. Identificación de interesados.

Se durante a instrución dun procedemento que non tivese publicidade en forma legal se advirte a existencia de persoas que sexan titulares de dereitos ou de intereses lexítimos e directos, que resulten identificados a partir do expediente e que poidan resultar afectados pola resolución que se dite, comunicaráselles ás ditas persoas a tramitación do procedemento.

TÍTULO IV. DA ACTIVIDADE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

CAPÍTULO PRIMEIRO. NORMAS XERAIS

Artigo 35. Dereitos dos cidadáns.

Os cidadáns, nas súas relacións coas administracións públicas, teñen os seguintes dereitos:

- a) A coñeceren, en calquera momento, o estado da tramitación dos procedementos nos que teñan a condición de interesados, e a obteren copias de documentos contidos neles.
- b) A identificaren as autoridades e o persoal ao servizo das administracións públicas que teñan baixo a súa responsabilidade a tramitación dos procedementos.

c) A obtenen copia selada dos documentos que presenten, achegándoa xunto cos orixinais, así como á devolución destes, agás cando os orixinais deban constar no procedemento.

d) A empregaren as linguas oficiais no territorio da súa comunidade autónoma, de acordo co previsto nesta lei e no resto do ordenamento xurídico.

e) A formularen alegacións e a achegaren documentos en calquera fase do procedemento anterior ao trámite de audiencia, que o órgano competente deberá ter en conta ao redactar a proposta de resolución.

f) A non presentaren documentos non exixidos polas normas aplicables ao procedemento de que se trate, ou que xa se encontren en poder da Administración actuante.

g) A obtenen información e orientación acerca dos requisitos xurídicos ou técnicos que as disposicións vixentes lles impoñan aos proxectos, actuacións ou solicitudes que se propoñan realizar.

h) A accederen aos rexistros e arquivos das administracións públicas nos termos previstos na Constitución e nesta ou outras leis.

i) A seren tratados con respecto e deferencia polas autoridades e funcionarios, que deberán facilitarlles o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento das súas obrigas.

l) A exixiren a responsabilidade das administracións públicas e do persoal ao seu servizo cando así corresponda legalmente.

ll) Calquera outro que lles recoñeza a Constitución e as leis.

Artigo 36. Lingua dos procedementos.

1. A lingua dos procedementos tramitados pola Administración xeral do Estado será o castelán. Non obstante o anterior, os interesados que se dirixan aos órganos da Administración xeral do Estado con sede no territorio dunha comunidade autónoma poderán utilizar tamén a lingua que sexa cooficial nela.

Neste caso, o procedemento tramitarase na lingua elixida polo interesado. De concorreren varios interesados no procedemento e existir discrepancia en canto á lingua, o procedemento tramitarase en castelán, se ben os documentos ou testemuños que requiran os interesados se expedirán na lingua elixida por eles.

2. Nos procedementos tramitados polas administracións das comunidades autónomas e das entidades locais, o uso da lingua axustarase ao previsto na lexislación autonómica correspondente.

3. A Administración pública instrutora deberá traducir para o castelán os

documentos, expedientes ou partes deles que deban producir efecto fóra do territorio da comunidade autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente. Se deben producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta do castelán, non será precisa a súa tradución.

Artigo 37. Dereito de acceso a arquivos e rexistros.

1. Os cidadáns teñen dereito a accederen aos rexistros e aos documentos que, formando parte dun expediente, estean nos arquivos administrativos, calquera que sexa a forma de expresión, gráfica, sonora ou en imaxe, ou o tipo de soporte material en que figuren, sempre que tales expedientes correspondan a procedementos terminados na data da solicitude.

2. O acceso aos documentos que conteñan datos referentes á intimidade das persoas estará reservado a estas, que, no caso de observaren que estes datos figuran incompletos ou son inexactos, poderán exixir que sexan rectificadados ou completados, a non ser que figuren en expedientes caducados polo transcurso do tempo, conforme os prazos máximos que determinen os diferentes procedementos, dos que non poida derivarse efecto substantivo ningún.

3. O acceso aos documentos de carácter nominativo que, sen incluíren outros datos pertencentes á intimidade das persoas, figuren nos procedementos de aplicación do dereito, agás os de carácter sancionador ou disciplinario, e que, en consideración ao seu contido, poidan facerse valer para o exercicio dos dereitos dos cidadáns, poderá ser exercido, ademais de polos seus titulares, por terceiros que acrediten un interese lexítimo e directo.

4. O exercicio dos dereitos que establecen as alíneas anteriores poderá ser denegado cando prevalezan razóns de interese público, por intereses de terceiros máis dignos de protección ou cando así o dispoña unha lei; nestes casos, deberá ditar resolución motivada o órgano competente.

5. O dereito de acceso non poderá ser exercido con respecto aos seguintes expedientes:

a) Os que conteñan información verbo das actuacións do Goberno do Estado ou das comunidades autónomas no exercicio das súas competencias constitucionais non suxeitas a dereito administrativo.

b) Os que conteñan información sobre a defensa nacional ou a seguridade do Estado.

c) Os tramitados para a investigación dos delitos cando puidese pórse en perigo a protección dos dereitos e liberdades de terceiros ou as necesidades das pescudas que se estean a realizar.

d) Os relativos ás materias protexidas polo segredo comercial ou

industrial.

e) Os relativos a actuacións administrativas derivadas da política monetaria.

6. Rexeranse polas súas disposicións específicas:

a) O acceso aos arquivos sometidos á normativa sobre materias clasificadas.

b) O acceso a documentos e expedientes que conteñan datos sanitarios persoais dos pacientes.

c) Os arquivos regulados pola lexislación do réxime electoral.

d) Os arquivos que sirvan a fins exclusivamente estatísticos dentro do ámbito da función estatística pública.

e) O Rexistro Civil e o Rexistro Central de Penados e Rebeldes e os rexistros de carácter público que teñan regulado o seu uso por unha lei.

f) O acceso aos documentos custodiados nos arquivos das administracións públicas por parte das persoas que teñan a condición de deputado das Cortes Xerais, senador, membro dunha asemblea lexislativa de comunidade autónoma ou dunha corporación local.

g) A consulta de fondos documentais existentes nos arquivos históricos.

7. O dereito de acceso exercerano os particulares de xeito que non se vexa afectada a eficacia do funcionamento dos servizos públicos; para isto débese formular unha petición individualizada dos documentos que se desexe consultar, sen que caiba, a non ser para a súa consideración con carácter potestativo, formular unha solicitude xenérica sobre unha materia ou conxunto de materias. Non obstante, cando os solicitantes sexan investigadores que acrediten un interese histórico, científico ou cultural relevante, poderase autorizar o acceso directo daqueles á consulta do expediente, sempre que quede garantida debidamente a intimidade das persoas.

8. O dereito de acceso levará consigo o de obter copias ou certificados dos documentos que a Administración autorice examinar, tras o pagamento previo, de ser o caso, das exaccións que estean legalmente establecidas.

9. Será obxecto de periódica publicación a relación dos documentos que están en poder das administracións públicas suxeitos a un réxime de especial publicidade por afectaren á colectividade no seu conxunto e cantos outros poidan ser obxecto de consulta polos particulares.

10. Serán obxecto de publicación regular aquelas instrucións e respostas a consultas formuladas polos particulares ou por outros órganos administrativos que comporten unha interpretación do dereito positivo ou

dos procedementos vixentes, co fin de que poidan ser alegadas polos particulares nas súas relacións coa Administración.

Artigo 38. Rexistros.¹

1. Os órganos administrativos levarán un rexistro xeral no que se fará o correspondente asento de todo escrito ou comunicación que sexa presentado ou que se reciba en calquera unidade administrativa propia. Tamén se anotará nel a saída dos escritos e comunicacións oficiais dirixidas a outros órganos ou particulares.

2. Os órganos administrativos poderán crear nas unidades administrativas correspondentes da súa propia organización outros rexistros co fin de facilitar a presentación de escritos e comunicacións. Os ditos rexistros serán auxiliares do rexistro xeral, ao que comunicarán toda anotación que efectúen.

Os asentos anotaranse respectando a orde temporal de recepción ou saída dos escritos e comunicacións, e indicarán a data do día da recepción ou saída.

Concluído o trámite de rexistro, os escritos e comunicacións serán cursados sen dilación aos seus destinatarios e ás unidades administrativas correspondentes desde o rexistro en que fosen recibidas.

3. Os rexistros xerais, así como todos os rexistros que as administracións públicas establezan para a recepción de escritos e comunicacións dos particulares ou de órganos administrativos, deberán instalarse en soporte informático.

O sistema garantirá a constancia, en cada asento que se practique, dun número, unha epígrafe expresiva da súa natureza, a data de entrada, a data e a hora da súa presentación, a identificación do interesado, o órgano administrativo remitente, se procede, e a persoa ou o órgano administrativo ao que se envía, e, se é o caso, unha referencia ao contido do escrito ou comunicación que se rexistra.

Así mesmo, o sistema garantirá a integración informática no rexistro xeral das anotacións efectuadas nos restantes rexistros do órgano administrativo.

4. As solicitudes, escritos e comunicacións que os cidadáns dirixan aos órganos das administracións públicas poderán presentarse:

a) Nos rexistros dos órganos administrativos a que se dirixan.

b) Nos rexistros de calquera órgano administrativo, que pertenza á Administración xeral do Estado, á de calquera Administración das comunidades autónomas, ou á dalgunha das entidades que integran a

¹ Ap. 9 derogado pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

Administración local se, neste último caso, se subscribiu o oportuno convenio.

c) Nas oficinas de correos, na forma que regulamentariamente se estableza.

d) Nas representacións diplomáticas ou oficinas consulares de España no estranxeiro.

e) En calquera outro que establezan as disposicións vixentes.

Mediante convenios de colaboración subscritos entre as administracións públicas estableceranse sistemas de intercomunicación e coordinación de rexistros que garantan a súa compatibilidade informática, así como a transmisión telemática dos asentos rexistrais e das solicitudes, escritos, comunicacións e documentos que se presenten en calquera dos rexistros.

5. Para a eficacia dos dereitos recoñecidos no artigo 35.c) desta lei aos cidadáns, estes poderán achegar unha copia dos documentos que presenten xunto coas súas solicitudes, escritos e comunicacións.

A dita copia, logo do cotexo co orixinal por calquera dos rexistros a que se refiren as alíneas a) e b) do número 4 deste artigo, seralle remitida ao órgano destinatario e o orixinal devolveráselle ao cidadán. Cando o orixinal deba figurar no procedemento, entregaráselle ao cidadán a copia del, unha vez selada polos rexistros mencionados e comprobada a súa identidade co orixinal.

6. Cada Administración pública establecerá os días e o horario en que deban permanecer abertos os seus rexistros, garantindo o dereito dos cidadáns a presentaren os documentos previstos no artigo 35.

7. Poderán facerse efectivos, ademais de por outros medios mediante xiro postal ou telegráfico, ou mediante transferencia dirixida á oficina pública correspondente, aqueles tributos que se teñan que satisfacer no momento da presentación de solicitudes e escritos ás administracións públicas.

8. As administracións públicas deberán facer pública e manter actualizada unha relación das oficinas de rexistro propias ou concertadas, os seus sistemas de acceso e comunicación, así como os horarios de funcionamento.

9.

Artigo 39. Colaboración dos cidadáns.

1. Os cidadáns están obrigados a facilitarlle á Administración informes, inspeccións e outros actos de investigación só nos casos previstos pola lei.

2. Os interesados nun procedemento que coñezan datos que permitan identificar outros interesados que non comparecesen nel teñen o deber de

proporcionarlos á Administración actuante.

Artigo 39 bis. Principios de intervención das administracións públicas para o desenvolvemento dunha actividade.

1. As administracións públicas que, no exercicio das súas respectivas competencias, establezan medidas que limiten o exercicio de dereitos individuais ou colectivos ou exixan o cumprimento de requisitos para o desenvolvemento dunha actividade, deberán elixir a medida menos restritiva, motivar a súa necesidade para a protección do interese público así como xustificar a súa adecuación para lograr os fins que se perseguen, sen que en ningún caso se produzan diferenzas de trato discriminatorias.

2. As administracións públicas velarán polo cumprimento dos requisitos aplicables segundo a lexislación correspondente, para o cal poderán comprobar, verificar, investigar e inspeccionar os feitos, actos, elementos, actividades, estimacións e demais circunstancias que se produzan.

Artigo 40. Comparecencia dos cidadáns.

1. A comparecencia dos cidadáns perante as oficinas públicas só será obrigatoria cando así estea previsto nunha norma con rango de lei.

2. Nos casos en que proceda a comparecencia, a correspondente citación fará constar expresamente o lugar, a data, a hora e o obxecto da comparecencia, así como os efectos de non atendela.

3. As administracións públicas, por solicitude do interesado, entregaranlle unha certificación na que se faga constar a comparecencia.

Artigo 41. Responsabilidade da tramitación.

1. Os titulares das unidades administrativas e o persoal ao servizo das administracións públicas que tivesen ao seu cargo a resolución ou o despacho dos asuntos serán responsables directos da súa tramitación e adoptarán as medidas axeitadas para remover os atrancos que impidan, dificulten ou atrasen o exercicio pleno dos dereitos dos interesados ou o respecto aos seus intereses lexítimos, dispoñendo o necesario para evitar e eliminar toda anormalidade na tramitación de procedementos.

2. Os interesados poderán solicitarlle a exixencia desa responsabilidade á Administración pública que corresponda.

Artigo 42. Obriga de resolver.

1. A Administración está obrigada a ditar resolución expresa en todos os procedementos e a notificala calquera que sexa a súa forma de iniciación.

Nos casos de prescrición, renuncia do dereito, caducidade do procedemento ou desistencia da solicitude, así como de desaparición sobrevida do obxecto do procedemento, a resolución consistirá na

declaración da circunstancia que concorra en cada caso, con indicación dos feitos producidos e as normas aplicables.

Exceptúanse da obriga a que se refire o parágrafo primeiro os supostos de terminación do procedemento por pacto ou convenio, así como os procedementos relativos ao exercicio de dereitos sometidos unicamente ao deber de comunicación previa á Administración.

2. O prazo máximo no que debe notificarse a resolución expresa será o fixado pola norma reguladora do correspondente procedemento. Este prazo non poderá exceder de seis meses agás que unha norma con rango de lei estableza un maior ou así veña previsto na normativa comunitaria europea.

3. Cando as normas reguladoras dos procedementos non fixen o prazo máximo, este será de tres meses. Este prazo e os previstos no número anterior contaránse:

a) Nos procedementos iniciados de oficio, desde a data do acordo de iniciación.

b) Nos iniciados por solicitude do interesado, desde a data en que a solicitude tivese entrada no rexistro do órgano competente para a súa tramitación.

4. As administracións públicas deben publicar e manter actualizadas, para efectos informativos, as relacións de procedementos, con indicación dos prazos máximos de duración deles, así como dos efectos que produza o silencio administrativo.

En todo caso, as administracións públicas informarán os interesados do prazo máximo normativamente establecido para a resolución e notificación dos procedementos, así como dos efectos que poida producir o silencio administrativo, incluíndo a citada mención na notificación ou publicación do acordo de iniciación de oficio, ou en comunicación que se lles dirixirá para o efecto dentro dos dez días seguintes á recepción da solicitude no rexistro do órgano competente para a súa tramitación. Neste último caso, a comunicación indicará ademais a data en que a solicitude foi recibida polo órgano competente.

5. O transcurso do prazo máximo legal para resolver un procedemento e notificar a resolución poderase suspender nos seguintes casos:

a) Cando se lle deba requirir a calquera interesado que emende deficiencias e achegue documentos e outros elementos de xuízo necesarios, polo tempo que medie entre a notificación do requirimento e o seu efectivo cumprimento polo destinatario ou, no seu defecto, o transcurso do prazo concedido, todo iso sen prexuízo do previsto no artigo 71 da presente lei.

b) Cando deba obterse un pronunciamento previo e preceptivo dun órgano das Comunidades Europeas, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicárselles aos interesados, e a notificación do pronunciamento á Administración instrutora, que tamén lles deberá ser comunicada.

c) Cando deban solicitarse informes que sexan preceptivos e determinantes do contido da resolución a órgano da mesma ou distinta Administración, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicarse aos interesados, e a recepción do informe, que igualmente lles deberá ser comunicada. Este prazo de suspensión non poderá exceder en ningún caso de tres meses.

d) Cando deban realizarse probas técnicas ou análises contraditorias ou dirimentes propostas polos interesados, durante o tempo necesario para a incorporación dos resultados ao expediente.

e) Cando se inicien negociacións con vistas á conclusión dun pacto ou convenio nos termos previstos no artigo 88 desta lei, desde a declaración formal ao respecto e ata a conclusión sen efecto, se é o caso, das referidas negociacións que se constatará mediante declaración formulada pola Administración ou os interesados.

6. Cando o número das solicitudes formuladas ou de persoas afectadas puidesen supor un incumprimento do prazo máximo de resolución, o órgano competente para resolver, por proposta razoada do órgano instrutor, ou o superior xerárquico do órgano competente para resolver, por proposta deste, poderán habilitar os medios persoais e materiais para cumprir co despacho adecuado e en prazo.

Excepcionalmente, poderá acordarse a ampliación do prazo máximo de resolución e notificación mediante motivación clara das circunstancias concorrentes e só unha vez esgotados todos os medios á disposición posibles.

De acordarse, finalmente, a ampliación do prazo máximo, este non poderá ser superior ao establecido para a tramitación do procedemento.

Contra o acordo que resolva sobre a ampliación de prazos, que deberá ser notificado aos interesados, non caberá recurso ningún.

7. O persoal ao servizo das administracións públicas que teña ao seu cargo o despacho dos asuntos, así como os titulares dos órganos administrativos competentes para instruír e resolver son directamente responsables, no ámbito das súas competencias, do cumprimento da obriga legal de ditar resolución expresa en prazo.

O incumprimento da dita obriga dará lugar á exixencia de responsabilidade disciplinaria, sen prexuízo da responsabilidade á que houber lugar de acordo coa normativa vixente.

Artigo 43. Silencio administrativo en procedementos iniciados por solicitude do interesado.

1. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, sen prexuízo da resolución que a Administración debe ditar na forma prevista no número 3 deste artigo, o vencemento do prazo máximo sen que fose notificada resolución expresa lexítima o interesado ou interesados que deducisen a solicitude para entendela estimada por silencio administrativo, excepto nos supostos en que unha norma con rango de lei por razóns imperiosas de interese xeral ou unha norma de dereito comunitario establezan o contrario.

Así mesmo, o silencio terá efecto desestimatorio nos procedementos relativos ao exercicio do dereito de petición, a que se refire o artigo 29 da Constitución, naqueles cuxa estimación tería como consecuencia que se transferisen ao solicitante ou a terceiros facultades relativas ao dominio público ou ao servizo público, así como nos procedementos de impugnación de actos e disposicións. Non obstante, cando o recurso de alzada se interpuxese contra a desestimación por silencio administrativo dunha solicitude polo transcurso do prazo, entenderase estimado aquel se, chegado o prazo de resolución, o órgano administrativo competente non dita resolución expresa sobre el.

2. A estimación por silencio administrativo ten para todos os efectos a consideración de acto administrativo finalizador do procedemento. A desestimación por silencio administrativo ten os únicos efectos de permitir aos interesados a interposición do recurso administrativo ou contencioso-administrativo que resulte procedente.

3. A obriga de ditar resolución expresa a que se refire o número primeiro do artigo 42 suxeitarase ao seguinte réxime:

a) Nos casos de estimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior á produción do acto só se poderá ditar de ser confirmatoria del.

b) Nos casos de desestimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior ao vencemento do prazo será adoptada pola Administración sen vinculación ningunha ao sentido do silencio.

4. Os actos administrativos producidos por silencio administrativo poderanse facer valer tanto ante a Administración como ante calquera persoa física ou xurídica, pública ou privada. Tales actos producen efectos desde o vencemento do prazo máximo en que debe ditarse e notificarse a resolución expresa sen que esta se producise, e a súa existencia pode ser acreditada por calquera medio de proba admitido en dereito, incluído o certificado acreditativo do silencio producido que puiden solicitarse do órgano competente para resolver. Unha vez solicitado o certificado, este deberá ser emitido no prazo máximo de quince días.

Artigo 44. Falta de resolución expresa en procedementos iniciados de oficio.

Nos procedementos iniciados de oficio, o vencemento do prazo máximo establecido sen que se ditase e notificase resolución expresa non exime a Administración do cumprimento da obriga legal de resolver, e produce os seguintes efectos:

1. No caso de procedementos dos que puidese derivarse o recoñecemento ou, se é o caso, a constitución de dereitos ou outras situacións xurídicas individualizadas, os interesados que comparecesen poderán entender desestimadas as súas pretensións por silencio administrativo.
2. Nos procedementos en que a Administración exercite potestades sancionadoras ou, en xeral, de intervención, susceptibles de produciren efectos desfavorables ou de gravame, producirase a caducidade. Nestes casos, a resolución que declare a caducidade ordenará o arquivo das actuacións, cos efectos previstos no artigo 92.

Nos supostos nos que o procedemento se paralizase por causa imputable ao interesado, interromperase o cómputo do prazo para resolver e notificar a resolución.

Artigo 45. Incorporación de medios técnicos.²

1. As administracións públicas impulsarán o emprego e aplicación das técnicas e medios electrónicos, informáticos e telemáticos, para o desenvolvemento da súa actividade e o exercicio das súas competencias, coas limitacións que para o emprego destes medios establecen a Constitución e as leis.
- 2.
- 3.
- 4.
5. Os documentos emitidos polas administracións públicas, calquera que sexa o seu soporte, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, ou os que estas emitan como copias de orixinais almacenados por estes mesmos medios, gozarán da validez e da eficacia de documento orixinal, sempre que quede garantida a súa autenticidade, integridade e conservación, e, se é o caso, a recepción por parte do interesado, así como o cumprimento das garantías e requisitos exixidos por esta ou por outras leis.

Artigo 46. Validez e eficacia de documentos e copias.

1. Cada Administración pública determinará regulamentariamente os

² Aps. 2, 3 e 4 derogados pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

órganos que teñan atribuídas as competencias de expedición de copias auténticas de documentos públicos ou privados.

2. As copias de calquera documento público gozarán da mesma validez e eficacia ca este, sempre que exista constancia de que sexan auténticas.

3. As copias de documentos privados terán validez e eficacia exclusivamente no ámbito da actividade das administracións públicas, sempre que a súa autenticidade fose comprobada.

4. Teñen a consideración de documento público administrativo os documentos validamente emitidos polos órganos das administracións públicas.

CAPÍTULO II. TERMOS E PRAZOS

Artigo 47. Obrigatoriedade de termos e prazos.

Os termos e prazos establecidos nesta ou noutras leis obrigan as autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas competentes para a tramitación dos asuntos, así como os interesados neles.

Artigo 48. Cómputo.

1. Sempre que mediante lei ou normativa comunitaria europea non se exprese outra cousa, cando os prazos se sinalen por días enténdese que estes son hábiles, excluíndose do cómputo os domingos e os declarados festivos.

Cando os prazos se sinalen por días naturais, farase constar esta circunstancia nas correspondentes notificacións.

2. Se o prazo se fixa en meses ou anos, estes computaranse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou desestimación por silencio administrativo. Se no mes de vencemento non houbese día equivalente a aquel en que comeza o cómputo, entenderase que o prazo expira o derradeiro día do mes.

3. Cando o derradeiro día do prazo sexa inhábil, entenderase prorrogado ata o primeiro día hábil seguinte.

4. Os prazos expresados en días contaránse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou a desestimación por silencio administrativo.

5. Cando un día sexa hábil no municipio ou comunidade autónoma en que reside o interesado, e inhábil na sede do órgano administrativo, ou á inversa, considerarase inhábil en todo caso.

6. A declaración dun día como hábil ou inhábil para efectos de cómputo de prazos non determina por si soa o funcionamento dos centros de traballo das administracións públicas, a organización do tempo de traballo nin o acceso dos cidadáns aos rexistros.

7. A Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas, con suxeición ao calendario laboral oficial, fixarán, no seu respectivo ámbito, o calendario de días inhábiles para efectos de cálculos de prazos. O calendario aprobado polas comunidades autónomas comprenderá os días inhábiles das entidades que integran a Administración local correspondente ao seu ámbito territorial, ás que será de aplicación.

O devandito calendario deberá publicarse antes do comezo de cada ano no diario oficial que corresponda e noutros medios de difusión que garantan o seu coñecemento polos cidadáns.

Artigo 49. Ampliación

1. A Administración, agás precepto en contrario, poderá conceder, de oficio ou por petición dos interesados, unha ampliación dos prazos establecidos, que non exceda da metade deles, se as circunstancias o aconsellan e con iso non se prexudican dereitos de terceiro. O acordo de ampliación deberalles ser notificado aos interesados.

2. A ampliación dos prazos polo tempo máximo permitido aplicarase en todo caso aos procedementos tramitados polas misións diplomáticas e oficinas consulares, así como a aqueles que, tramitándose no interior, exixan cumprir algún trámite no estranxeiro ou nos que interveñan interesados residentes fóra de España.

3. Tanto a petición dos interesados como a decisión sobre a ampliación deberán producirse, en todo caso, antes do vencemento do prazo de que se trate. En ningún caso poderá ser obxecto de ampliación un prazo xa vencido. Os acordos sobre ampliación de prazos ou sobre a súa denegación non serán susceptibles de recursos.

Artigo 50. Tramitación de urxencia.

1. Cando razóns de interese público o aconsellen, poderase acordar, de oficio ou por pedimento do interesado, a aplicación ao procedemento da tramitación de urxencia, pola cal se reducirán á metade os prazos establecidos para o procedemento ordinario, agás os relativos á presentación de solicitudes e recursos.

2. Non caberá recurso ningún contra o acordo que declare a aplicación de tramitación de urxencia ao procedemento.

TÍTULO V. DAS DISPOSICIÓNS E OS ACTOS ADMINISTRATIVOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS

Artigo 51. Xerarquía e competencia.

1. As disposicións administrativas non poderán vulnerar a Constitución ou as leis nin regular aquelas materias que a Constitución ou os estatutos de autonomía recoñecen da competencia das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
2. Ningunha disposición administrativa poderá vulnerar os preceptos doutra de rango superior.
3. As disposicións administrativas axustaranse á orde de xerarquía que establezan as leis.

Artigo 52. Publicidade e inderrogabilidade singular.

1. Para que produzan efectos xurídicos as disposicións administrativas terán que publicarse no diario oficial que corresponda.
2. As resolucións administrativas de carácter particular non poderán vulnerar o establecido nunha disposición de carácter xeral, aínda que aquelas teñan igual ou superior rango a estas.

CAPÍTULO II. REQUISITOS DOS ACTOS ADMINISTRATIVOS

Artigo 53. Producción e contido.

1. Os actos administrativos que ditén as administracións públicas, ben de oficio ou por instancia do interesado, produciraos o órgano competente axustándose ao procedemento establecido.
2. O contido dos actos axustarase ao disposto polo ordenamento xurídico e será determinado e adecuado aos fins daqueles.

Artigo 54. Motivación.

1. Serán motivados, con sucinta referencia de feitos e fundamentos de dereito:
 - a) Os actos que limiten dereitos subxectivos ou intereses lexítimos.
 - b) Os que resolvan procedementos de revisión de oficio de disposicións ou actos administrativos, recursos administrativos, reclamacións previas á vía xudicial e procedementos de arbitraje.
 - c) Os que se separen do criterio seguido en actuacións precedentes ou do ditame de órganos consultivos.
 - d) Os acordos de suspensión de actos, calquera que sexa o motivo desta, así como a adopción de medidas provisionais previstas nos artigos 72 e 136 desta lei.
 - e) Os acordos de aplicación da tramitación de urxencia ou de ampliación

de prazos.

f) Os que se diten no exercicio de potestades discrecionais, así como os que deban selo en virtude de disposición legal ou regulamentaria expresa.

2. A motivación dos actos que poñan fin aos procedementos selectivos e de concorrencia competitiva realizarase de conformidade co que dispoñan as normas que regulen as súas convocatorias. En todo caso, deberán quedar acreditados no procedemento os fundamentos da resolución que se adopte.

Artigo 55. Forma.

1. Os actos administrativos produciranse por escrito a non ser que a súa natureza exixa ou permita outra forma máis axeitada de expresión e constancia.

2. Nos casos en que os órganos administrativos exerzan a súa competencia de forma verbal, a constancia escrita do acto, cando sexa necesaria, terá que efectuala e asinala o titular do órgano inferior ou funcionario que a reciba oralmente, que expresará na comunicación do mesmo a autoridade da que procede. Se se tratase de resolucións, o titular da competencia deberá autorizar unha relación das que ditase de forma verbal, con expresión do seu contido.

3. Cando deba ditarse unha serie de actos administrativos da mesma natureza, tales como nomeamentos, concesións ou licenzas, poderán refundirse nun único acto, acordado polo órgano competente, que especificará as persoas ou outras circunstancias que individualicen os efectos do acto para cada interesado.

CAPÍTULO III. EFICACIA DOS ACTOS

Artigo 56. Executividade.

Os actos das administracións públicas suxeitas ao dereito administrativo serán executivos de acordo co disposto nesta lei.

Artigo 57. Efectos.

1. Os actos das administracións públicas suxeitos ao dereito administrativo presumiranse válidos e producirán efectos desde a data en que se diten, salvo que neles se dispoña outra cousa.

2. A eficacia quedará demorada cando así o exixa o contido do acto ou estea supeditada á súa notificación, publicación ou aprobación superior.

3. Excepcionalmente, poderá outorgárselles eficacia retroactiva aos actos cando se diten en substitución de actos anulados e, así mesmo, cando produzan efectos favorables ao interesado, sempre que os supostos de feito necesarios existisen xa na data a que se retrotraia a eficacia do acto

e esta non lesione dereitos ou intereses lexítimos doutras persoas.

Artigo 58. Notificación.

1. Notificaránselles aos interesados as resolucións e os actos administrativos que afecten os seus dereitos e intereses, nos termos previstos no artigo seguinte.
2. Toda notificación deberá ser cursada dentro do prazo de dez días a partir da data en que o acto foi ditado, e deberá conter o texto íntegro da resolución, con indicación de se é ou non definitivo na vía administrativa, a expresión dos recursos que procedan, o órgano perante o que deberán presentarse e o prazo para os interpor, sen prexuízo de que os interesados poidan exercitar, se é o caso, calquera outro que estimen procedente,
3. As notificacións que, contendo o texto íntegro do acto, omitisen algún dos demais requisitos previstos no número anterior producirán efecto a partir da data en que o interesado realice actuacións que supoñan o coñecemento do contido e alcance da resolución ou acto obxecto da notificación ou resolución ou interpoña calquera recurso que proceda.
4. Sen prexuízo do establecido no número anterior, e para os únicos efectos de entender cumprida a obriga de notificar dentro do prazo máximo de duración dos procedementos, abondará a notificación que conteña cando menos o texto íntegro da resolución, así como o intento de notificación debidamente acreditado.

Artigo 59. Práctica da notificación.³

1. As notificacións practicaranse por calquera medio que permita ter constancia da recepción polo interesado ou o seu representante, así como da data, a identidade e o contido do acto notificado.

A acreditación da notificación efectuada incorporarase ao expediente.

2. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, a notificación practicarase no lugar que este sinalase para tal efecto na solicitude. Cando iso non for posible, en calquera lugar adecuado para tal fin, e por calquera medio conforme co disposto no número 1 deste artigo.

Cando a notificación se practique no domicilio do interesado, de non acharse presente este no momento de se entregar a notificación poderá facerse cargo dela calquera persoa que se atope no domicilio e faga constar a súa identidade. Se ninguén se puiden facer cargo da notificación, farase constar esta circunstancia no expediente, xunto co día e a hora en que se intentou a notificación, intento que se repetirá por unha soa vez e nunha hora distinta dentro dos tres días seguintes.

- 3.

³ Ap. 3Derogado pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

4. Cando o interesado ou o seu representante rexeite a notificación dunha actuación administrativa, farase constar no expediente, especificando as circunstancias do intento de notificación, terase por efectuado o trámite e seguirase o procedemento.

5. Cando os interesados nun procedemento sexan descoñecidos, se ignore o lugar da notificación ou o medio a que se refire o punto 1 deste artigo, ou ben, intentada a notificación, non se puidese practicar, a notificación farase por medio de anuncios no taboleiro de editos do concello no seu último domicilio, no «Boletín Oficial del Estado», da comunidade autónoma ou da provincia, segundo cal sexa a Administración da que proceda o acto que se pretende notificar, e o ámbito territorial do órgano que o ditou.

No caso de o último domicilio coñecido radicar nun país estranxeiro, a notificación efectuarase mediante a súa publicación no taboleiro de anuncios do consulado ou sección consular da embaixada correspondente.

As administracións públicas poderán establecer outras formas de notificación complementarias a través dos restantes medios de difusión, que non excluirán a obriga de notificar conforme os dous parágrafos anteriores.

6. A publicación, nos termos do artigo seguinte, substituirá a notificación e producirá os seus mesmos efectos nos seguintes casos:

a) Cando o acto teña por destinatario unha pluralidade indeterminada de persoas ou cando a Administración estime que a notificación efectuada a un só interesado é insuficiente para garantir a notificación a todos; neste último caso será adicional á notificación efectuada.

b) Cando se trate de actos integrantes dun procedemento selectivo ou de concorrência competitiva de calquera tipo. Neste caso, a convocatoria do procedemento deberá indicar o taboleiro de anuncios ou os medios de comunicación onde se efectuarán as sucesivas publicacións, carecendo de validez as que se leven a cabo en lugares distintos.

Artigo 60. Publicación.

1. Os actos administrativos serán obxecto de publicación cando así o establezan as normas reguladoras de cada procedemento ou cando o aconsellen razóns de interese público apreciadas polo órgano competente.

2. A publicación dun acto deberá conter os mesmos elementos que o punto 2 do artigo 58 exige verbo das notificacións. Será tamén aplicable á publicación o establecido no punto 3 do mesmo artigo.

Nos supostos de publicacións de actos que conteñan elementos comúns, poderán publicarse de forma conxunta os aspectos coincidentes, e especificaranse soamente os aspectos individuais de cada acto.

Artigo 61. Indicación de notificacións e publicacións.

Se o órgano competente apreciase que a notificación por medio de anuncios ou a publicación dun acto lesiona dereitos ou intereses lexítimos, limitarase a publicar no diario oficial que corresponda unha indicación simple do contido do acto e do lugar onde os interesados poderán comparecer, no prazo que se estableza, para coñecemento do contido íntegro do mencionado acto e constancia do devandito coñecemento.

CAPÍTULO IV. NULIDADE E ANULABILIDADE

Artigo 62. Nulidade de pleno dereito.

1. Os actos das administracións públicas son nulos de pleno dereito nos casos seguintes:

a) Os que lesionen os dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional.

b) Os ditados por órgano manifestamente incompetente por razón da materia ou do territorio.

c) Os que teñan un contido imposible.

d) Os que sexan constitutivos de infracción penal ou se diten como consecuencia desta.

e) Os ditados prescindindo total e absolutamente do procedemento legalmente establecido ou das normas que conteñen as regras esenciais para a formación da vontade dos órganos colexiados.

f) Os actos expresos ou presuntos contrarios ao ordenamento xurídico polos que se adquiren facultades ou dereitos cando se careza dos requisitos esenciais para a súa adquisición.

g) Calquera outro que se estableza expresamente nunha disposición de rango legal.

2. Tamén serán nulas de pleno dereito as disposicións administrativas que vulneren a Constitución, as leis ou outras disposicións administrativas de rango superior, as que regulen materias reservadas á lei, e as que establezan a retroactividade de disposicións sancionadoras non favorables ou restritivas de dereitos individuais.

Artigo 63. Anulabilidade.

1. Son anulables os actos da Administración que incorran en calquera infracción do ordenamento xurídico, incluso a desviación do poder.

2. Non obstante, o defecto de forma só determinará a anulabilidade cando o acto careza dos requisitos formais indispensables para alcanzar o seu fin ou dea lugar á indefensión dos interesados.

3. A realización de actuacións administrativas fóra do tempo establecido

para elas só implicará a anulabilidade do acto cando así o impoña a natureza do termo ou prazo.

Artigo 64. Transmisibilidade.

1. A nulidade ou anulabilidade dun acto non implicará a dos sucesivos no procedemento que sexan independentes do primeiro.

2. A nulidade ou anulabilidade en parte do acto administrativo non implicará a das partes do mesmo independentes daquela, non sendo que a parte viciada sexa de tal importancia que sen ela o acto administrativo non tería sido ditado.

Artigo 65. Conversión de actos viciados.

Os actos nulos ou anulables que, no entanto, conteñan os elementos constitutivos doutro distinto producirán os efectos deste.

Artigo 66. Conservación de actos e trámites.

O órgano que declare a nulidade ou anule as actuacións disporá sempre a conservación daqueles actos e trámites que terían mantido igual o seu contido de non se ter cometido a infracción.

Artigo 67. Validación.

1. A Administración poderá validar os actos anulables, emendando os vicios en que incorran.

2. O acto de validación producirá efecto desde a súa data, salvo o disposto anteriormente para a retroactividade dos actos administrativos.

3. Se o vicio consistise en incompetencia non determinante de nulidade, a validación poderá realizala o órgano competente cando sexa superior xerárquico do que ditou o acto viciado.

4. Se o vicio consistise na falta dalgunha autorización, o acto poderá ser validado mediante o outorgamento desta polo órgano competente.

TÍTULO VI. DAS DISPOSICIÓNS XERAIS SOBRE OS PROCEDEMENTOS ADMINISTRATIVOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. INICIACIÓN DO PROCEDEMENTO

Artigo 68. Clases de iniciación.

Os procedementos poderán iniciarse de oficio ou por solicitude da persoa interesada.

Artigo 69. Iniciación de oficio.

1. Os procedementos iniciaranse de oficio por acordo do órgano com-

petente, ben por propia iniciativa ou como consecuencia de orde superior, a pedimento razoado doutros órganos ou por denuncia.

2. Con anterioridade ao acordo de iniciación, o órgano competente poderá abrir un período de información previa co fin de coñecer as circunstancias do caso concreto e mais a conveniencia ou non de iniciar o procedemento.

Artigo 70. Solicitudes de iniciación.

1. As solicitudes que se formulen deberán conter:

a) Nomes e apelidos do interesado e, se é o caso, da persoa que o representa, así como a identificación do medio preferente ou do lugar que se sinala para efectos de notificacións.

b) Feitos, razóns e petición en que se concrete, con toda claridade, a solicitude.

c) Lugar e data.

d) Sinatura do solicitante ou acreditación da autenticidade da súa vontade expresada por calquera medio.

e) Órgano, centro ou unidade administrativa á que se dirixe.

2. Cando as pretensións correspondentes a unha pluralidade de persoas teñan un contido e fundamento idéntico ou substancialmente similar, poderán ser formuladas nunha única solicitude, salvo que as normas reguladoras dos procedementos específicos dispoñan outra cousa.

3. Das solicitudes, comunicacións e escritos que presenten os interesados nas oficinas da Administración, estes poderán exixir o correspondente recibo que acredite a data de presentación; admitirase como tal unha copia na que figure a data de presentación anotada na oficina.

4. As administracións públicas deberán establecer modelos e sistemas normalizados de solicitudes cando se trate de procedementos que impliquen a resolución numerosa dunha serie de procedementos. Os ditos modelos estarán ao dispor dos cidadáns nas dependencias administrativas.

Os solicitantes poderán achegar os elementos que estimen convenientes para precisar ou completar os datos do modelo, os cales deberá admitir ou ter en conta o órgano ao que se dirixan.

Artigo 71. Emenda e mellora da solicitude.

1. Se a solicitude de iniciación non reúne os requisitos que sinala o artigo anterior e os exixidos, se é o caso, pola lexislación específica aplicable, requirirase o interesado para que, nun prazo de dez días, emende a falta ou achegue os documentos preceptivos, con indicación de que, se así non o fixer, se terá por desistido da súa petición, logo de resolución que deberá

ser ditada nos termos previstos no artigo 42.

2. Sempre que non se trate de procedementos selectivos ou de concorrência competitiva, este prazo poderá ser ampliado prudencialmente, ata cinco días, por petición do interesado ou por iniciativa do órgano, cando a achega dos documentos requiridos presente dificultades especiais.

3. Nos procedementos iniciados por solicitude dos interesados, o órgano competente poderalle ofrecer a posibilidade ao solicitante da modificación ou mellora voluntarias dos termos daquela. Do anterior levantarase acta sucinta, que se incorporará ao procedemento.

Artigo 71 bis. Declaración responsable e comunicación previa.

1. Para os efectos desta lei, entenderase por declaración responsable o documento subscrito por un interesado no cal manifesta, baixo a súa responsabilidade, que cumpre cos requisitos establecidos na normativa vixente para acceder ao recoñecemento dun dereito ou facultade ou para o seu exercicio, que dispón da documentación que así o acredita e que se compromete a manter o seu cumprimento durante o período de tempo inherente ao dito recoñecemento ou exercicio.

Os requisitos a que se refire o parágrafo anterior deberán estar recollidos de maneira expresa, clara e precisa na correspondente declaración responsable.

2. Para os efectos desta lei, entenderase por comunicación previa aquel documento mediante o cal os interesados poñen en coñecemento da Administración pública competente os seus datos identificativos e demais requisitos exixibles para o exercicio dun dereito ou o inicio dunha actividade, de acordo co establecido no artigo 70.1.

3. As declaracións responsables e as comunicacións previas producirán os efectos que determine en cada caso a lexislación correspondente e permitirán, con carácter xeral, o recoñecemento ou exercicio dun dereito ou ben o inicio dunha actividade, desde o día da súa presentación, sen prexuízo das facultades de comprobación, control e inspección que teñan atribuídas as administracións públicas.

Non obstante o disposto no parágrafo anterior, a comunicación poderá presentarse dentro dun prazo posterior ao inicio da actividade cando a lexislación correspondente o prevea expresamente.

4. A inexactitude, falsidade ou omisión, de carácter esencial, en calquera dato, manifestación ou documento que se achegue ou incorpore a unha declaración responsable ou a unha comunicación previa, ou a non presentación ante a Administración competente da declaración responsable ou comunicación previa, determinará a imposibilidade de continuar co exercicio do dereito ou actividade afectada desde o momento

en que se teña constancia de tales feitos, sen prexuízo das responsabilidades penais, civís ou administrativas que procederen.

Así mesmo, a resolución da Administración pública que declare tales circunstancias poderá determinar a obriga do interesado de restituír a situación xurídica ao momento previo ao recoñecemento ou ao exercicio do dereito ou ao inicio da actividade correspondente, así como a imposibilidade de instar un novo procedemento co mesmo obxecto durante un período de tempo determinado, todo isto conforme os termos establecidos nas normas sectoriais de aplicación.

5. As administracións públicas terán permanentemente publicados e actualizados modelos de declaración responsable e de comunicación previa, os cales se facilitarán de forma clara e inequívoca e que, en todo caso, se poderán presentar á distancia e por vía electrónica.

Artigo 72. Medidas provisionais.

1. Iniciado o procedemento, o órgano administrativo competente para resolvelo poderá adoptar, de oficio ou por instancia de parte, as medidas provisionais que estime oportunas para asegurar a eficacia da resolución que puidese recaer, de existiren elementos de xuízo suficiente para iso.

2. Antes da iniciación do procedemento administrativo, o órgano competente, de oficio ou por instancia de parte, nos casos de urxencia e para a protección provisional dos intereses implicados, poderá adoptar as medidas correspondentes nos supostos previstos expresamente por unha norma de rango de lei. As medidas provisionais deberán ser confirmadas, modificadas ou levantadas no acordo de iniciación do procedemento, que deberá efectuarse dentro dos quince días seguintes á súa adopción, o cal poderá ser obxecto do recurso que proceda.

En todo caso, as devanditas medidas quedarán sen efecto se non se inicia o procedemento no citado prazo ou cando o acordo de iniciación non conteña un pronunciamento expreso respecto delas.

3. Non se poderán adoptar medidas provisionais que lles poidan causar aos interesados un prexuízo de difícil ou imposible reparación ou que impliquen violación de dereitos amparados polas leis.

4. As medidas provisionais poderán ser alzadas ou modificadas durante a tramitación do procedemento, de oficio ou por instancia de parte, en virtude de circunstancias sobrevidas ou que non puideron ser tidas en conta no momento da súa adopción.

En todo caso, extinguiranse coa eficacia da resolución administrativa que poña fin ao procedemento correspondente.

Artigo 73. Acumulación.

O órgano administrativo que inicie ou tramite un procedemento, calquera

que fose a forma da súa iniciación, poderá dispor a súa acumulación a outros cos que garde identidade substancial ou íntima conexión.

Contra o acordo de acumulación non procederá recurso ningún.

CAPÍTULO II. ORDENACIÓN DO PROCEDIMENTO

Artigo 74. Impulso.

1. O procedemento, sometido ao criterio de celeridade, impulsarase de oficio en todos os seus trámites.
2. No despacho dos expedientes gardarase a orde rigorosa de incoación en asunto de natureza homoxénea, salvo que o titular da unidade administrativa dea orde motivada do contrario, da que quede constancia.

O incumprimento do disposto no parágrafo anterior dará lugar á exixencia de responsabilidade disciplinaria do infractor ou, se é o caso, será causa de remoción do posto do traballo.

Artigo 75. Celeridade.

1. Acordaranse nun só acto todos os trámites que, pola súa natureza, admitan unha impulsión simultánea e non sexa obrigado o seu cumprimento sucesivo.
2. Cando se soliciten os trámites que deban ser cumpridos por outros órganos, deberá consignarse na comunicación cursada o prazo legal establecido para o efecto.

Artigo 76. Cumprimento de trámites.

1. Os trámites que deban cumprir os interesados deberán realizarse no prazo de dez días a partir da notificación do correspondente acto, salvo no caso de que na norma correspondente se fixe prazo distinto.
2. Cando en calquera momento se considere que algún dos actos do interesado non reúne os requisitos necesarios, a Administración porao en coñecemento do seu autor, e concederalle un prazo de dez días para cumprilo.
3. Os interesados que non cumpran o disposto nos puntos anteriores poderán ser declarados decaídos no seu dereito ao trámite correspondente; no entanto, admitirase a actuación do interesado e producirá os seus efectos legais, se se producise antes ou dentro do día en que se notifique a resolución na que se dea por transcorrido o prazo.

Artigo 77. Cuestións incidentais.

As cuestións incidentais que se susciten no procedemento, mesmo as que se refiran á nulidade das actuacións, non suspenderán a súa tramitación, agás a recusación.

CAPÍTULO III. INSTRUCCIÓN DO PROCEDEMENTO

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 78. Actos de instrución.

1. Os actos de instrución necesarios para a determinación, coñecemento e comprobación dos datos en virtude dos cales se deba pronunciar a resolución, realizaraos de oficio o órgano que tramite o procedemento, sen prexuízo do dereito dos interesados a proporen aquelas actuacións que requiran a súa intervención ou constitúan trámites legal ou regulamentariamente establecidos.

2. Os resultados das sondaxes e enquisas de opinión que se incorporen á instrución dun procedemento deberán reunir as garantías legalmente establecidas para estas técnicas de información, así como a identificación técnica do procedemento seguido para a obtención destes resultados.

Artigo 79. Alegacións.

1. Os interesados poderán, en calquera momento do procedemento anterior ao trámite de audiencia, aducir alegacións e achegar documentos ou outros elementos de xuízo.

Uns e outros serán tidos en conta polo órgano competente ao redactar a correspondente proposta de resolución.

2. En todo momento os interesados poderán alegar os defectos de tramitación e, en especial, os que supoñan paralización, infracción dos prazos preceptivamente sinalados ou a omisión de trámites que poden ser emendados antes da resolución definitiva do asunto. As ditas alegacións poderán dar lugar, se houber razóns para iso, á existencia da correspondente responsabilidade disciplinaria.

Sección 2.ª Proba

Artigo 80. Medios e período de proba.

1. Os feitos relevantes para a decisión dun procedemento poderán acreditarse por calquera medio de proba admisible en dereito.

2. Cando a Administración non teña por certos os feitos que aleguen os interesados ou a natureza do procedemento o exixa, o instrutor deste acordará a apertura dun período de proba por un prazo non superior a trinta días nin inferior a dez, co fin de que se poidan practicar cantas probas xulgue pertinentes.

3. O instrutor do procedemento só poderá rexeitar as probas propostas polos interesados cando sexan manifestamente improcedentes ou innecesarias, mediante resolución motivada.

Artigo 81. Práctica de proba.

1. A Administración comunicaralles aos interesados, con antelación abonda, o inicio das actuacións necesarias para a realización das probas que fosen admitidas.
2. Na notificación consignarase o lugar, a data e a hora en que se practicará a proba, coa advertencia, de ser o caso, de que o interesado pode nomear técnicos para que o asistan.
3. Nos casos en que, a pedimento do interesado, deban efectuarse probas que impliquen gastos que non deba soportar a Administración, esta poderá exixir o anticipo deles, coa reserva da liquidación definitiva, unha vez practicada a proba. A liquidación dos gastos practicarase unindo os comprobantes que acrediten a súa realidade e contía.

Sección 3.ª Informes

Artigo 82. Petición.

1. Para os efectos da resolución do procedemento, solicitaranse aqueles informes que sexan preceptivos por disposicións legais, e os que se xulguen necesarios para resolver, citándose o precepto que os exixa ou fundamentando, se é o caso, a conveniencia de os reclamar.
2. Na petición do informe concretarase o punto ou puntos verbo dos que se solicita.

Artigo 83. Emisión.

1. Salvo disposición expresa do contrario, os informes serán facultativos e non vinculantes.
2. Os informes serán emitidos no prazo de dez días, salvo que unha disposición ou o cumprimento do resto dos prazos do procedemento permita ou exixa outro prazo menor ou maior.
3. De non se emitir o informe no prazo sinalado, e sen prexuízo da responsabilidade en que incorra o responsable da demora, poderanse proseguir as actuacións calquera que sexa o carácter do informe solicitado, excepto nos casos de informes preceptivos que sexan determinantes para a resolución do procedemento; nese caso poderase interromper o prazo dos trámites sucesivos.
4. Se o informe debe ser emitido por unha Administración pública distinta da que tramita o procedemento para expresar o punto de vista correspondente ás súas competencias respectivas e transcorre o prazo sen que aquel fose emitido, poderanse proseguir as actuacións.

O informe emitido fóra de prazo poderá non terse en conta ao adoptar a correspondente resolución.

Sección 4.ª Participación dos interesados

Artigo 84. Trámite de audiencia.

1. Instruídos os procedementos, e inmediatamente antes de redactar a proposta de resolución, poránselles de manifesto aos interesados ou, se é o caso, aos seus representantes, agás o que afecte as informacións e datos a que se refire o artigo 37.5.
2. Os interesados, nun prazo non inferior a dez días nin superior a quince, poderán alegar e presentar os documentos e xustificacións que estimen pertinentes.
3. Se antes do vencemento do prazo os interesados manifestan a súa decisión de non efectuar alegacións nin achegar novos documentos ou xustificacións, o trámite darase por realizado.
4. Poderase prescindir do trámite de audiencia cando non figuren no procedemento nin se teñan en conta na resolución outros feitos nin outras alegacións e probas que as aducidas polo interesado.

Artigo 85. Actuación dos interesados.

1. Os actos de instrución que requiran a intervención dos interesados terán que practicarse na forma que resulte máis cómoda para eles e sexa compatible, na medida do posible, coas súas obrigas laborais ou profesionais.
2. Os interesados poderán, en todo caso, actuar asistidos de asesor cando o consideren conveniente en defensa dos seus intereses.
3. En calquera caso, o órgano instructor adoptará as medidas necesarias para lograr o pleno respecto aos principios de contradición e de igualdade dos interesados no procedemento.

Artigo 86. Información pública.

1. O órgano ao que lle corresponda a resolución do procedemento, cando a natureza deste o requira, poderá acordar un período de información pública.
2. Para tal efecto, anunciarase no «Boletín Oficial del Estado», da comunidade autónoma ou no da provincia respectiva, co fin de que calquera persoa física ou xurídica poida examinar o procedemento ou a parte deste que se acorde.

O anuncio sinalará o lugar de exhibición e determinará o prazo para formular alegacións, que en ningún caso poderá ser inferior a vinte días.

3. A incomparecencia neste trámite non lles impedirá aos interesados interpor os recursos procedentes contra a resolución definitiva do

procedemento.

A comparecencia no trámite de información pública non outorga, por si mesma, a condición de interesado. Non obstante, os que presenten alegacións ou observacións neste trámite teñen dereito a obter da Administración unha resposta razoada, que poderá ser común para todas aquelas alegacións que formulen cuestións substancialmente iguais.

4. Conforme o disposto nas leis, as administracións públicas poderán establecer outras formas, medios e vías de participación dos cidadáns, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei no procedemento de elaboración das disposicións e actos administrativos.

CAPÍTULO IV. FINALIZACIÓN DO PROCEDEMENTO

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 87. Remate.

1. Porán fin ao procedemento a resolución, a desistencia, a renuncia ao dereito en que se funde a solicitude, cando esta renuncia non estea prohibida polo ordenamento xurídico, e mais a declaración de caducidade.

2. Tamén producirá o remate do procedemento a imposibilidade material de continualo por causas sobrevidas. A resolución que se dite deberá ser motivada en todo caso.

Artigo 88. Remate convencional.

1. As administracións públicas poderán subscribir acordos, pactos, convenios ou contratos con persoas tanto de dereito público como privado, sempre que non sexan contrarios ao ordenamento xurídico nin versen sobre materias non susceptibles de transacción e teñan por obxecto satisfacer o interese público que teñen encomendado, co alcance, efectos e réxime xurídico específico que en cada caso prevexa a disposición que o regule; tales actos poderán ter a consideración de finalizadores dos procedementos administrativos ou inserirse neles con carácter previo, vinculante ou non, á resolución que lles poña fin.

2. Os citados instrumentos deberán establecer como contido mínimo a identificación das partes intervenientes, o ámbito persoal, funcional e territorial, e o prazo de vixencia; deberán publicarse ou non segundo a súa natureza e as persoas ás que estivesen destinados.

3. Requirirán en todo o caso a aprobación expresa do Consello de Ministros, os acordos que versen sobre materias da competencia directa do dito órgano.

4. Os acordos que se subscriban non suporán alteración das competencias atribuídas aos órganos administrativos nin das responsabilidades que lles

correspondan ás autoridades e funcionarios relativas ao funcionamento dos servizos públicos.

Sección 2.ª Resolución

Artigo 89. Contido.

1. A resolución que poña fin ao procedemento decidirá todas as cuestións formuladas polos interesados e aqueloutras derivadas daquel.

Cando se trate de cuestións conexas que non formulasen os interesados, o órgano competente poderá pronunciarse sobre elas, e antes terállelo que pór de manifesto a estes por un prazo non superior a quince días, para que presenten as alegacións que estimen pertinentes e acheguen, de ser o caso, os medios de proba.

2. Nos procedementos tramitados por solicitude do interesado, a resolución será congruente coas peticións formuladas por este, sen que en ningún caso poida agravar a súa situación inicial e sen prexuízo da potestade da Administración de incoar de oficio un novo procedemento, se procede.

3. As resolucións conterán a decisión, que será motivada nos casos a que se refire o artigo 54. Expresarán, ademais, os recursos que contra ela procedan, o órgano administrativo ou xudicial perante o que deban presentarse e o prazo para interpolos, sen prexuízo de que os interesados poidan exercer calquera outro que estimen oportuno.

4. En ningún caso a Administración poderá absterse de resolver so pretexto de silencio, escuridade ou insuficiencia dos preceptos legais aplicables ao caso, aínda que poderá resolver a inadmisión das solicitudes de recoñecemento de dereitos non previstos no ordenamento xurídico ou manifestamente carentes de fundamento, sen prexuízo do dereito de petición previsto polo artigo 29 da Constitución.

5. A aceptación de informes ou ditames servirá de motivación á resolución cando se incorporen ao texto desta.

Sección 3.ª Desistencia e renuncia

Artigo 90. Exercicio.

1. Todo interesado poderá desistir da súa solicitude ou, cando isto non estea prohibido polo ordenamento xurídico, renunciar aos seus dereitos.

2. Se o escrito de iniciación estivese formulado por dous ou máis interesados, a desistencia ou a renuncia só lles afectará a aqueles que a formulasen.

Artigo 91. Medios e efectos.

Tanto a desistencia como a renuncia poderán facerse por calquera medio que permita a súa constancia.

2. A Administración aceptará de vez a desistencia ou a renuncia, e declarará concluído o procedemento salvo que, estando constituídos como parte nos terceiros interesados, estes solicitasen a súa continuación no prazo de dez días desde que foron notificados da desistencia.

3. Se a cuestión suscitada pola incoación do procedemento entrañase interese xeral ou fose conveniente substanciala para a súa definición e esclarecemento, a Administración poderá limitar os efectos da desistencia ou a renuncia ao interesado e seguirá o procedemento.

Sección 4.ª Caducidade

Artigo 92. Requisitos e efectos.

1. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, cando se produza a súa paralización por causa imputable a este, a Administración advertirao de que, transcorridos tres meses, se producirá a caducidade daquel. Consumido este prazo sen que o particular requirido realice as actividades necesarias para proseguir a tramitación, a Administración acordará o arquivamento das actuacións, o que lle notificará ao interesado. Contra a resolución que declare a caducidade procederán os recursos pertinentes.

2. Non poderá acordarse a caducidade pola simple inactividade do interesado ao cumprir os trámites, sempre que non sexan indispensables para ditar resolución. A dita inactividade non terá outro efecto que a perda do seu dereito ao referido trámite.

3. A caducidade non producirá por si soa a prescrición das accións do particular ou da Administración, pero os procedementos caducados non interromperán o prazo de prescrición.

4. Poderá non ser aplicable a caducidade no caso de que a cuestión suscitada afecte o interese xeral, ou fose conveniente substanciala para a súa definición e esclarecemento.

CAPÍTULO V. EXECUCIÓN

Artigo 93. Título.

1. As administracións públicas non iniciarán ningunha actuación material de execución de resolucións que limite dereitos dos particulares sen que previamente se adoptase a resolución que lle sirva de fundamento xurídico.

2. O órgano que ordene un acto de execución material de resolucións estará obrigado a notificarlle ao particular interesado a resolución que autorice a actuación administrativa.

Artigo 94. Executoriedade.

Os actos das administracións públicas suxeitos ao dereito administrativo serán inmediatamente executivos, salvo o previsto nos artigos 111 e 138, e naqueles casos en que unha disposición estableza o contrario ou necesiten aprobación ou autorización superior.

Artigo 95. Execución forzosa.

As administracións públicas, a través dos seus órganos competentes en cada caso, poderán proceder, tras o apercibimento previo, á execución forzosa dos actos administrativos, non sendo nos supostos en que se suspenda a execución de acordo coa lei, ou cando a Constitución ou a lei exixan a intervención dos tribunais.

Artigo 96. Medios de execución forzosa.

1. A execución forzosa por parte das administracións públicas efectuarase, respectando sempre o principio de proporcionalidade, polos seguintes medios:

- a) Constrinximento sobre o patrimonio.
- b) Execución subsidiaria.
- c) Multa coercitiva.
- d) Compulsión sobre as persoas.

2. De seren varios os medios de execución admisibles, elixirase o menos restritivo da liberdade individual.

3. Se for necesario entrar no domicilio do afectado, as administracións públicas deberán obter o seu consentimento ou, na súa ausencia, a oportuna autorización xudicial.

Artigo 97. Constrinximento sobre o patrimonio.

1. Se en virtude de acto administrativo tivese que satisfacerse cantidade líquida, seguirase o procedemento previsto nas normas reguladoras do procedemento recadatorio en vía executiva.

2. En calquera caso, non se lles poderá impor aos interesados unha obriga pecuniaria que non estivese establecida de acordo cunha norma de rango legal.

Artigo 98. Execución subsidiaria.

1. Haberá lugar á execución subsidiaria cando se trate de actos que por non seren persoalísimos poidan ser realizados por suxeito distinto do obrigado.

2. Neste caso, as administracións públicas realizarán o acto, por si ou a través das persoas que determinen, á custa do obrigado.
3. O importe dos gastos, danos e perdas exixirase conforme o disposto no artigo anterior.
4. O dito importe poderá liquidarse de forma provisional e realizarse antes da execución, coa reserva da liquidación definitiva.

Artigo 99. Multa coercitiva.

1. Cando así o autoricen as leis, e na forma e contía que estas determinen, as administracións públicas poden, para a execución de determinados actos, impor multas coercitivas, reiteradas por lapsos de tempo que abonden para cumprir o ordenado, nos seguintes casos:

a) Actos persoalísimos en que non proceda a compulsión directa sobre a persoa do obrigado.

b) Actos en que, procedendo a compulsión, a Administración non a estimase conveniente.

c) Actos en que o obrigado poida encargarlle a súa execución a outra persoa.

2. A multa coercitiva é independente das sancións que poidan imporse con tal carácter e compatible con elas.

Artigo 100. Compulsión sobre as persoas.

1. Os actos administrativos que impoñan unha obriga persoalísima de non facer ou soportar poderán ser executados por compulsión directa sobre as persoas nos casos en que a lei expresamente o autorice, e dentro sempre do respecto debido á súa dignidade e aos dereitos recoñecidos na Constitución.

2. Se, tratándose de obrigas persoalísimas de facer, non se realizase a prestación, o obrigado deberá resarcir os danos e perdas e á liquidación e cobramento destes procederase por vía administrativa.

Artigo 101. Prohibición de interditos.

Non se admitirán a trámite interditos contra as actuacións dos órganos administrativos realizadas en materia da súa competencia e de acordo co procedemento legalmente establecido.

TÍTULO VII. DA REVISIÓN DOS ACTOS EN VÍA ADMINISTRATIVA

CAPÍTULO PRIMEIRO. REVISIÓN DE OFICIO

Artigo 102. Revisión de disposicións e actos nulos.

1. As administracións públicas, en calquera momento, por iniciativa propia ou por solicitude de interesado, e contando co ditame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, declarararán de oficio a nulidade dos actos administrativos que puxesen fin á vía administrativa ou que non fosen obxecto de recurso en prazo, nos supostos previstos no artigo 62.1.
2. Así mesmo, en calquera momento, as administracións públicas de oficio, e co ditame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, poderán declarar a nulidade das disposicións administrativas nos supostos previstos no artigo 62.2.
3. O órgano competente para a revisión de oficio poderá acordar motivadamente a inadmisión a trámite das solicitudes formuladas polos interesados, sen necesidade de contar con ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando aquelas non se baseen nalgunha das causas de nulidade do artigo 62 ou carezan manifestamente de fundamento, así como no suposto de que se tivesen desestimado en canto ao fondo outras solicitudes substancialmente iguais.
4. As administracións públicas, ao declararen a nulidade dunha disposición ou acto, poderán establecer, na mesma resolución, as indemnizacións que proceda recoñecer aos interesados, se se dan as circunstancias previstas nos artigos 139.2 e 141.1 desta lei, sen prexuízo de que, tratándose dunha disposición, subsistan os actos firmes ditados en aplicación dela.
5. Cando o procedemento se iniciase de oficio, o transcurso do prazo de tres meses desde o seu inicio sen se ditar resolución producirá a caducidade daquel. Se o procedemento se iniciase por solicitude de interesado, poderase entender esta desestimada por silencio administrativo.

Artigo 103. Declaración de lesividade de actos anulables

1. As administracións públicas poderán declarar lesivos para o interese público os actos favorables para os interesados que sexan anulables conforme o disposto no artigo 63 desta lei, co fin de proceder á súa ulterior impugnación perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.
2. A declaración de lesividade non poderá adoptarse unha vez transcorridos catro anos desde que se ditou o acto administrativo e exixirá a audiencia previa de cantos aparezan como interesados nel, nos termos establecidos polo artigo 84 desta lei.
3. Transcorrido o prazo de seis meses desde a iniciación do procedemento sen se declarar a lesividade producirase a súa caducidade.
4. Se o acto proviñese da Administración xeral do Estado ou das comunidades autónomas, a declaración de lesividade será adoptada polo

órgano de cada Administración competente na materia.

5. Se o acto proviñese das entidades que integran a Administración local, a declaración de lesividade será adoptada polo Pleno da corporación ou, en defecto deste, polo órgano colexiado superior da entidade.

Artigo 104. Suspensión.

Iniciado o procedemento de revisión de oficio, o órgano competente para resolver poderá suspender a execución do acto, cando esta puidese causar prexuízos de imposible ou difícil reparación.

Artigo 105. Revogación de actos e rectificación de erros.

1. As administracións públicas poderán revogar en calquera momento os seus actos de gravame ou desfavorables, sempre que tal revogación non constitúa dispensa ou exención non permitida polas leis, ou sexa contraria ao principio de igualdade, ao interese público ou ao ordenamento xurídico.

2. As administracións públicas poderán, así mesmo, rectificar en calquera momento, de oficio ou por instancia dos interesados, os erros materiais, de feito ou aritméticos existentes nos seus actos.

Artigo 106. Límites da revisión.

As facultades de revisión non poderán ser exercitadas cando por prescrición de accións, polo tempo transcorrido ou por outras circunstancias, o seu exercicio resulte contrario á equidade, á boa fe, ao dereito dos particulares ou ás leis.

CAPÍTULO II. RECURSOS ADMINISTRATIVOS

Sección 1.ª Principios xerais

Artigo 107. Obxecto e clases.

1. Contra as resolucións e os actos de trámite, se estes últimos deciden directa ou indirectamente o fondo do asunto, determinan a imposibilidade de continuar o procedemento, producen indefensión ou prexuízo irreparable a dereitos e intereses lexítimos, os interesados poderán interpor o recurso de alzada e o potestativo de reposición, que caberá fundar en calquera dos motivos de nulidade ou anulabilidade previstos nos artigos 62 e 63 desta lei.

A oposición aos restantes actos de trámite poderá ser alegada polos interesados para a súa consideración na resolución que poña fin ao procedemento.

2. As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación,

conciliación, mediación e arbitraje, perante órganos colexiados ou comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente lei lles recoñece aos cidadáns e aos interesados en todo procedemento administrativo.

Nas mesmas condicións, o recurso de reposición poderá ser substituído polos procedementos a que se refire o parágrafo anterior, respectando o seu carácter potestativo para o interesado.

A aplicación destes procedementos no ámbito da Administración local non poderá supor o descoñecemento das facultades de resolución recoñecidas aos órganos representativos electos establecidos pola lei.

3. Contra as disposicións administrativas de carácter xeral non caberá recurso en vía administrativa.

Os recursos contra un acto administrativo que se funden unicamente na nulidade dalgunha disposición administrativa de carácter xeral poderán interporse directamente perante o órgano que ditou a citada disposición.

4. As reclamacións económico-administrativas axustaranse aos procedementos establecidos pola súa lexislación específica.

Artigo 108. Recurso extraordinario de revisión

Contra os actos firmes en vía administrativa só procederá o recurso extraordinario de revisión cando concorran algunha das circunstancias previstas no artigo 118.1.

Artigo 109. Fin da vía administrativa.

Poñen fin á vía administrativa:

- a) As resolucións dos recursos de alzada.
- b) As resolucións dos procedementos de impugnación a que se refire o artigo 107.2.
- c) As resolucións dos órganos administrativos que carezan de superior xerárquico, salvo que unha lei estableza o contrario.
- d) As demais resolucións de órganos administrativos cando unha disposición legal ou regulamentaria así o estableza.
- e) Os acordos, pactos, convenios ou contratos que teñan a consideración de finalizadores do procedemento.

Artigo 110. Interposición do recurso.

1. A interposición do recurso deberá expresar:

- a) O nome e apelidos do recorrente, así como a súa identificación persoal.

- b) O acto contra o que se recorre e a razón da súa impugnación.
 - c) Lugar, data, sinatura do recorrente, identificación do medio e, se é o caso, do lugar que se sinala para efectos de notificacións.
 - d) Órgano, centro ou unidade administrativa ao que se dirixe.
 - e) As demais particularidades exixidas, se é o caso, polas disposicións específicas.
2. O erro na cualificación do recurso por parte do recorrente non será obstáculo para a súa tramitación, sempre que se deduza o seu verdadeiro carácter.
3. Os vicios e defectos que fagan anulable un acto non poderán ser alegados por quen os causase.

Artigo 111. Suspensión da execución.

1. A interposición de calquera recurso, excepto nos casos en que unha disposición estableza o contrario, non suspenderá a execución do acto impugnado.
2. Malia o disposto no punto anterior, o órgano ao que lle competa resolver o recurso, logo de ponderación, suficientemente razoada, entre o prexuízo que a suspensión causaría ao interese público ou a terceiros e o prexuízo que se lle causa ao recorrente como consecuencia da eficacia inmediata do acto obxecto de recurso, poderá suspender, de oficio ou por solicitude do recorrente, a execución do acto impugnado cando concorran algunha das seguintes circunstancias:
- a) Que a execución puidese causar prexuízos de imposible ou difícil reparación.
 - b) Que a impugnación se fundamente nalgunha das causas de nulidade de pleno dereito previstas no artigo 62.1 desta lei.
3. A execución do acto impugnado entenderase suspendida se transcorridos trinta días desde que a solicitude de suspensión tivo entrada no rexistro do órgano competente para decidir sobre ela, este non ditou resolución expresa ao respecto. Nestes casos non será de aplicación o establecido no artigo 42.4, segundo parágrafo, desta lei.
4. Ao ditar o acordo de suspensión poderán adoptarse as medidas cautelares que sexan necesarias para asegurar a protección do interese público ou de terceiros e a eficacia da resolución ou do acto impugnado.

Cando da suspensión poidan derivarse prexuízos de calquera natureza, aquela só producirá efectos unha vez que se preste caución ou garantía suficiente para responder deles, nos termos establecidos regulamentariamente.

A suspensión poderá prolongarse despois de esgotada a vía administrativa cando exista medida cautelar e os efectos desta se estendan á vía contencioso-administrativa. Se o interesado interpuxer recurso contencioso-administrativo, no que solicite a suspensión do acto obxecto do proceso, manterase a suspensión ata que se produza o correspondente pronunciamento xudicial sobre a solicitude.

5. Cando o recurso teña por obxecto a impugnación dun acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas, a suspensión da súa eficacia terá que ser publicada no xornal oficial en que aquel se inseriu.

Artigo 112. Audiencia dos interesados.

1. Cando teñan que terse en conta novos feitos ou documentos non recollidos no expediente orixinario, poránselles de manifesto aos interesados para que, nun prazo non inferior a dez días nin superior a quince, formulen as alegacións e presenten os documentos e xustificantes que estimen procedentes.

Na resolución dos recursos non se terán en conta feitos, documentos ou alegacións do recorrente cando, podendo achegalos no trámite de alegacións, non o fixo.

2. De haber outros interesados daráselles, en todo caso, traslado do recurso para que no prazo antes citado aleguen canto estimen procedente.

3. O recurso, os informes e as propostas non teñen o carácter de documentos novos para os efectos deste artigo. Tampouco non o terán os que os interesados achegasen ao expediente antes de recaer a resolución impugnada.

Artigo 113. Resolución.

1. A resolución do recurso estimará, en todo ou en parte, ou desestimarás as pretensións formuladas nel ou declarará a súa inadmisión.

2. Cando existindo vicio de forma non se estime procedente resolver sobre o fondo ordenarase a retroacción do procedemento ao momento en que o vicio foi cometido, agás o disposto no artigo 67.

3. O órgano que resolva o recurso decidirá cantas cuestións, tanto de forma como de fondo, presente o procedemento, fosen ou non alegadas polos interesados. Neste último caso serán oídos previamente. Non obstante, a resolución será congruente coas peticións formuladas polo recorrente, sen que en ningún caso poida agravarse a súa situación inicial.

Sección 2.ª Recurso de alzada

Artigo 114. Obxecto.

1. As resolucións e actos a que se refire o artigo 107.1, cando non poñan fin á vía administrativa, poderán ser obxecto de recurso en alzada perante o órgano superior xerárquico do que os ditou. Para estes efectos, os tribunais e os órganos de selección do persoal ao servizo das administracións públicas e calquera outro que, no seo destas, actúe con autonomía funcional, consideraranse dependentes do órgano ao que estean adscritos ou, no seu defecto, do órgano que nomease ao presidente daqueles.

2. O recurso poderá interporse perante o órgano que ditou o acto que se impugna ou perante o competente para o resolver.

Se o recurso se interpor perante o órgano que ditou o acto impugnado, este deberallo remitir ao competente no prazo de dez días, co seu informe e cunha copia completa e ordenada do expediente.

O titular do órgano que ditou o acto obxecto de recurso será responsable directo do cumprimento do previsto no parágrafo anterior.

Artigo 115. Prazos.

1. O prazo para a interposición do recurso de alzada será dun mes, se o acto for expreso.

Se non o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo.

Transcorridos os ditos prazos sen se interpor o recurso, a resolución será firme para todos os efectos.

2. O prazo máximo para ditar e notificar a resolución será de tres meses. Transcorrido este prazo sen que recaia resolución, poderase entender desestimado o recurso, agás no suposto previsto no artigo 43.2, segundo parágrafo.

3. Contra a resolución dun recurso de alzada non caberá ningún outro recurso administrativo, salvo o recurso extraordinario de revisión nos casos establecidos no artigo 118.1.

Sección 3.ª Recurso potestativo de reposición

Artigo 116. Obxecto e natureza.

1. Contra os actos administrativos que poñan fin á vía administrativa poderase recorrer potestativamente en reposición perante o mesmo órgano que os ditase ou poderán ser impugnados directamente perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

2. Non se poderá interpor recurso contencioso-administrativo ata que sexa

resolto expresamente ou se producise a desestimación presunta do recurso de reposición interposto.

Artigo 117. Prazos.

1. O prazo para a interposición do recurso de reposición será dun mes, se o acto for expreso. Se non o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produza o acto presunto. Transcorridos os devanditos prazos, unicamente se poderá interpor recurso contencioso-administrativo, sen prexuízo, se é o caso, da procedencia do recurso extraordinario de revisión.

2. O prazo máximo para ditar e notificar a resolución do recurso será dun mes.

3. Contra a resolución dun recurso de reposición non se poderá interpor de novo tal recurso.

Sección 4.ª Recurso extraordinario de revisión

Artigo 118. Obxecto e prazos.

Contra os actos firmes en vía administrativa poderá interporse o recurso extraordinario de revisión perante o órgano administrativo que os ditou, que tamén será o competente para a súa resolución, cando concorra algunha das circunstancias seguintes:

1. Que ao ditalos se incorrese en erro de feito, que resulte dos propios documentos incorporados ao expediente.

2. Que aparezan documentos de valor esencial para a resolución do asunto que, aínda que sexan posteriores, evidencien o erro da resolución obxecto de recurso.

3. Que na resolución influísen esencialmente documentos ou testemuños declarados falsos por sentenza xudicial firme, anterior ou posterior a aquela resolución.

4. Que a resolución se ditase como consecuencia de prevaricación, suborno, violencia, maquinación fraudulenta ou outra conduta punible e se declarase así en virtude de sentenza xudicial firme.

2. O recurso extraordinario de revisión interporase, cando se trate da causa 1ª, dentro do prazo de catro anos seguintes á data da notificación da resolución impugnada. Nos demais casos, o prazo será de tres meses contados a partir do coñecemento dos documentos ou a partir de cando a sentenza xudicial quedou firme.

3. O establecido neste artigo non prexudica o dereito dos interesados a formularen a solicitude e a instancia a que se refiren os artigos 102 e

105.2 da presente lei nin o seu dereito a que aquelas se substancien e resolvan.

Artigo 119. Resolución.

1. O órgano competente para a resolución do recurso poderá acordar motivadamente a inadmisión a trámite, sen necesidade de contar con ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando aquel non se funde nalgunha das causas previstas no punto 1 do artigo anterior ou no suposto de que se tivesen desestimado en canto ao fondo outros recursos substancialmente iguais.

2. O órgano ao que lle corresponde coñecer do recurso extraordinario de revisión debe pronunciarse non só sobre a procedencia do recurso, senón tamén, se é o caso, sobre o fondo da cuestión resolta polo acto obxecto de recurso.

3. Transcorrido o prazo de tres meses desde a interposición do recurso extraordinario de revisión sen que se ditase e notificase a resolución, entenderase desestimado, e quedará expedita a vía xurisdiccional contencioso-administrativa.

TÍTULO VIII. DAS RECLAMACIÓNS PREVIAS AO EXERCICIO DAS ACCIÓNS CIVÍS E LABORAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 120. Natureza.

1. A reclamación en vía administrativa é requisito previo ao exercicio de accións fundadas en dereito privado ou laboral contra calquera Administración pública, salvo os casos en que o dito requisito estea exceptuado por unha disposición con rango de lei.

2. A dita reclamación tramitarase e resolverase a través das normas contidas neste título e mais por aquelas que, en cada caso, sexan de aplicación e, na súa ausencia, polas xerais desta lei.

Artigo 121. Efectos.

1. Se presentada unha reclamación perante as administracións públicas, esta non foi resolta e non transcorreu o prazo en que deba entenderse desestimada, non poderá deducirse a mesma pretensión perante a xurisdición correspondente.

2. Presentada a reclamación previa interromperanse os prazos para o exercicio das accións xudiciais, que se volverán contar a partir da data en que se practicase a notificación expresa da resolución ou, se é o caso, desde que se entenda desestimada polo transcurso do prazo.

CAPÍTULO II

Reclamación previa á vía xudicial civil

Artigo 122. Iniciación.

1. A reclamación dirixirase ao órgano competente da Administración pública de que se trate.
2. Na Administración xeral do Estado presentárase perante o ministro do departamento que por razón da materia obxecto da reclamación sexa competente. As reclamacións poderán presentarse en calquera dos lugares previstos por esta lei para a presentación de escritos ou solicitudes.

Artigo 123. Instrución.

1. O órgano ante o que se presentase a reclamación remitírala no prazo de cinco días ao órgano competente en unión de todos os antecedentes do asunto.
2. O órgano competente para resolver poderá ordenar que se complete o expediente cos antecedentes, informes, documentos e datos que resulten necesarios.

Artigo 124. Resolución.

1. Resolta a reclamación polo ministro ou órgano competente notificaráselle ao interesado.
2. Se a Administración non lle notificase a súa decisión no prazo de tres meses, o interesado poderá considerar desestimada a súa reclamación para o efecto de formular a correspondente demanda xudicial.

CAPÍTULO III. RECLAMACIÓN PREVIA Á VÍA XUDICIAL LABORAL

Artigo 125. Tramitación.

1. A reclamación deberá dirixirse ao xefe administrativo ou director do establecemento ou organismo en que o traballador preste os seus servizos.
2. Transcorrido un mes sen lle ser notificada resolución ningunha, o traballador poderá considerar desestimada a reclamación para os efectos da acción xudicial laboral.

Artigo 126. Reclamacións do persoal civil non funcionario da Administración militar.

As reclamacións que lle formule o persoal civil non funcionario ao servizo da Administración militar rexeranse polas súas disposicións específicas.

TÍTULO IX. DA POTESTADE SANCIONADORA

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS DA POTESTADE SANCIONADORA

Artigo 127. Principio de legalidade.

1. A potestade sancionadora das administracións públicas, recoñecida pola Constitución, exercerase cando fose expresamente atribuída por unha norma con rango de lei, con aplicación do procedemento previsto para o seu exercicio e de acordo co establecido neste título e, cando se trate de entidades locais, de conformidade co disposto no título XI da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases de réxime local.
2. O exercicio da potestade sancionadora correspóndelles aos órganos administrativos que a teñan expresamente atribuída, por disposición de rango legal ou regulamentario.
3. As disposicións deste título non son de aplicación ao exercicio polas administracións públicas da súa potestade disciplinaria respecto do persoal ao seu servizo e de quen estea vinculado a elas por unha relación contractual.

Artigo 128. Irretroactividade.

1. Serán de aplicación as disposicións sancionadoras vixentes no momento de se produciren os feitos que constitúan infracción administrativa.
2. As disposicións sancionadoras producirán efecto retroactivo en canto favorezan o presunto infractor.

Artigo 129. Principio de tipicidade.

1. Só constitúen infraccións administrativas as vulneracións do ordenamento xurídico previstas como tales infraccións por unha lei, sen prexuízo do disposto para a Administración local no título XI da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local.
2. Unicamente pola comisión de infraccións administrativas se poderán impor sancións, que, en todo caso, estarán delimitadas pola lei.
3. As disposicións regulamentarias de desenvolvemento poderán introducir especificacións ou graduacións no cadro das infraccións ou sancións establecidas legalmente que, sen constituíren novas infraccións ou sancións, nin alteraren a natureza ou límites das que a lei contempla, contribúan á máis correcta identificación das condutas ou á máis precisa determinación das sancións correspondentes.
4. As normas definidoras de infraccións e sancións non serán susceptibles de aplicación analóxica.

Artigo 130. Responsabilidade.

1. Só poderán ser sancionadas por feitos constitutivos de infracción administrativa as persoas físicas e xurídicas que resulten responsables deles, aínda a título de simple inobservancia.

2. As responsabilidades administrativas que se deriven do procedemento sancionador serán compatibles coa existencia ao infractor da reposición da situación alterada por el ao seu estado orixinario, así como coa indemnización polos danos e perdas causados que poderán ser determinados polo órgano competente; neste caso deberá comunicárselle ao infractor para a súa satisfacción no prazo que para o efecto se determine, e quedará, de non se facer así, expedita a vía xudicial correspondente.

3. Cando o cumprimento das obrigas previstas nunha disposición legal lles corresponda a varias persoas conxuntamente, responderán de forma solidaria das infraccións que, se é o caso, se cometan e mais das sancións que se impoñan.

Serán responsables subsidiarios ou solidarios polo incumprimento das obrigas impostas pola lei que comporten o deber de previr a infracción administrativa cometida por outros, as persoas físicas e xurídicas sobre as que tal deber recaia, cando así o determinen as leis reguladoras dos distintos réximes sancionadores.

Artigo 131. Principio de proporcionalidade.

1. As sancións administrativas, sexan ou non de natureza pecuniaria, en ningún caso poderán implicar, directa ou subsidiariamente, privación de liberdade.

2. O establecemento de sancións pecuniarias deberá prever que a comisión das infraccións tipificadas non resulte máis beneficioso para o infractor que o cumprimento das normas infrinxidas.

3. Na determinación normativa do réxime sancionador, así como na imposición de sancións polas administracións públicas, deberase gardar a debida adecuación entre a gravidade do feito constitutivo da infracción e a sanción aplicada, considerándose especialmente os seguintes criterios para a graduación da sanción que se aplique:

a) A existencia de intencionalidade ou reiteración.

b) A natureza dos prexuízos causados.

c) A reincidencia, por comisión no prazo dun ano de máis dunha infracción da mesma natureza cando así fose declarado por resolución firme.

Artigo 132. Prescrición.

1. As infraccións e sancións prescribirán segundo o disposto nas leis que as establezan. Se estas non fixan prazos de prescrición, as infraccións moi graves prescribirán aos tres anos, as graves aos dous anos e as leves aos seis meses; as sancións impostas por faltas moi graves prescribirán aos tres anos, as impostas por faltas graves aos dous anos e as impostas por

faltas leves ao ano.

2. O prazo de prescrición das infraccións comezará a contarse desde o día en que a infracción se cometera.

Interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento sancionador, e volverá a transcorrer o prazo de prescrición se o expediente sancionador estivese paralizado durante máis dun mes por causa non imputable ao presunto responsable.

3. O prazo de prescrición das sancións comezará a contarse desde o día seguinte a aquel en que adquira firmeza a resolución pola que se impón a sanción.

Interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento de execución, e volverá a transcorrer o prazo se aquel está paralizado durante máis dun mes por causa non imputable ao infractor.

Artigo 133. Concorrencia de sancións.

Non poderán sancionarse os feitos que fosen sancionados penal ou administrativamente, nos casos en que se aprecie identidade do suxeito, feito e fundamento.

CAPÍTULO II. PRINCIPIOS DO PROCEDEMENTO SANCIONADOR

Artigo 134. Garantía de procedemento.

1. O exercicio da potestade sancionadora requirirá procedemento legal ou regulamentariamente establecido.

2. Os procedementos que regulen o exercicio da potestade sancionadora deberán establecer a debida separación entre a fase instrutora e a sancionadora, encomendándoas a órganos distintos.

3. En ningún caso se poderá impor unha sanción sen que se tramitase o necesario procedemento.

Artigo 135. Dereitos do presunto responsable.

Os procedementos sancionadores garantiranlle ao presunto responsable os seguintes dereitos:

A ser notificado dos feitos que se lle imputen, das infraccións que tales feitos poidan constituír e mais das sancións que, se é o caso, se lle puidesen impor, así como da identidade do instrutor, da autoridade competente para impor a sanción e da norma que atribúa tal competencia.

A formular alegacións e utilizar os medios de defensa admitidos polo ordenamento xurídico que resulten procedentes.

Os demais dereitos recoñecidos polo artigo 35 desta lei.

Artigo 136. Medidas de carácter provisional.

Cando así estea previsto nas normas que regulen os procedementos sancionadores, poderá procederse mediante acordo motivado á adopción de medidas de carácter provisional que aseguren a eficacia da resolución final que puidese recaer.

Artigo 137. Presunción de inocencia.

1. Os procedementos sancionadores respectarán a presunción de non existencia de responsabilidade administrativa mentres non se demostre o contrario.

2. Os feitos declarados probados por resolucións xudiciais penais firmes vincularán as administracións públicas respecto dos procedementos sancionadores que substancien.

3. Os feitos constatados por funcionarios aos que se lles recoñece a condición de autoridade, e que se formalicen en documento público observando os requisitos legais pertinentes, terán valor probatorio sen prexuízo das probas que en defensa dos respectivos dereitos ou intereses poidan sinalar ou achegar os propios administrados.

4. Practicaranse de oficio ou admitiranse por proposta do presunto responsable cantas probas sexan adecuadas para a determinación de feitos e posibles responsabilidades.

Só poderán declararse improcedentes aquelas probas que pola súa relación cos feitos non poidan alterar a resolución final a favor do presunto responsable.

Artigo 138. Resolución.

1. A resolución que poña fin ao procedemento terá que ser motivada e resolverá todas as cuestións formuladas no expediente.

2. Na resolución non se poderán aceptar feitos distintos dos determinados no curso do procedemento, con independencia da súa diferente valoración xurídica.

3. A resolución será executiva cando poña fin á vía administrativa.

Na resolución adoptaranse, se é o caso, as disposicións preventivas precisas para garantir a súa eficacia en tanto non sexa executiva.

TÍTULO X. DA RESPONSABILIDADE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E DAS SÚAS AUTORIDADES E DEMAIS PERSOAL AO SEU SERVIZO

CAPÍTULO PRIMEIRO. RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Artigo 139. Principios da responsabilidade.

1. Os particulares terán dereito a ser indemnizados polas administracións públicas correspondentes de toda lesión que sufran en calquera dos seus bens e dereitos, agás nos casos de forza maior, sempre que a lesión sexa consecuencia do funcionamento normal ou anormal dos servizos públicos.
2. En todo caso, o dano alegado terá que ser efectivo, avaliable economicamente e individualizado con relación a unha persoa ou grupo de persoas.
3. As administracións públicas indemnizarán os particulares pola aplicación de actos legislativos de natureza non expropiatoria de dereitos e que estes non teñan o deber xurídico de soportar, cando así se establezan nos propios actos legislativos e nos termos que especifiquen os ditos actos.
4. A responsabilidade patrimonial do Estado polo funcionamento da Administración de Xustiza rexerase pola Lei orgánica do Poder Xudicial.
5. O Consello de Ministros fixará o importe das indemnizacións que proceda aboar cando o Tribunal Constitucional declarase, por instancia de parte interesada, a existencia dun funcionamento anormal na tramitación dos recursos de amparo ou das cuestións de inconstitucionalidade.

O procedemento para fixar o importe das indemnizacións tramitarao o Ministerio de Xustiza, con audiencia ao Consello de Estado.

Artigo 140. Responsabilidade concorrente das administracións públicas.

1. Cando da xestión dimanante de fórmulas conxuntas de actuación entre varias administracións públicas se derive responsabilidade nos termos previstos na presente lei, as administracións intervenientes responderán de forma solidaria. O instrumento xurídico regulador da actuación conxunta poderá determinar a distribución da responsabilidade entre as diferentes administracións públicas.
2. Noutros supostos de concorrencia de varias administracións na produción do dano, a responsabilidade fixarase para cada Administración atendendo aos criterios de competencia, interese público tutelado e intensidade da intervención. A responsabilidade será solidaria cando non sexa posible a dita determinación.

Artigo 141. Indemnización.

1. Só serán indemnizables as lesións producidas ao particular provenientes de danos que este non teña o deber xurídico de soportar de acordo coa lei. Non serán indemnizables os danos que se deriven de feitos ou circunstancias que non se puidesen prever ou evitar segundo o estado dos coñecementos da ciencia ou da técnica existentes no momento de se produciren aqueles, todo iso sen prexuízo das prestacións asistenciais ou

económicas que as leis poidan establecer para estes casos.

2. A indemnización calcularase consonte os criterios de valoración establecidos na lexislación de expropiación forzosa, lexislación fiscal e demais normas aplicables, ponderándose, se é o caso, as valoracións predominantes no mercado.

3. A contía da indemnización calcularase con referencia ao día en que a lesión efectivamente se produciu, sen prexuízo da súa actualización na data en que se poña fin ao procedemento de responsabilidade consonte o índice de prezos ao consumo, fixado polo Instituto Nacional de Estatística, e dos xuros que procedan por demora no pagamento da indemnización fixada, os cales se exixirán consonte o establecido na Lei xeral orzamentaria.

4. A indemnización procedente poderase substituír por unha compensación en especie ou ser aboada mediante pagamentos periódicos, cando resulte máis adecuado para lograr a reparación debida e conveña ao interese público, sempre que exista acordo co interesado.

Artigo 142. Procedementos de responsabilidade patrimonial.

1. Os procedementos de responsabilidade patrimonial das administracións públicas iniciaranse de oficio ou por reclamación dos interesados.

2. Os procedementos de responsabilidade patrimonial resolveraos o ministro respectivo, o Consello de Ministros se unha lei así o dispón, ou os órganos correspondentes das comunidades autónomas ou das entidades que integran a Administración local. Cando a súa norma de creación así o determine, a reclamación resolverana os órganos aos que lles corresponda das entidades de dereito público a que se refire o artigo 2.2 desta lei.

3. Para a determinación da responsabilidade patrimonial establecerase regulamentariamente un procedemento xeral con inclusión dun procedemento abreviado para os supostos en que concorran as condicións previstas no artigo 143 desta lei. No procedemento xeral será preceptivo o ditame do Consello de Estado ou, de ser o caso, do órgano consultivo da comunidade autónoma cando as indemnizacións reclamadas sexan de contía igual ou superior a 50.000 € ou á que se estableza na correspondente lexislación autonómica.

4. A anulación en vía administrativa ou pola orde xurisdiccional contencioso-administrativa dos actos ou disposicións administrativas non presupón dereito á indemnización, pero se a resolución ou disposición impugnada o fose por razón do seu fondo ou forma, o dereito a reclamar prescribirá ao ano de se ditar a sentenza definitiva, e non será de aplicación o disposto no punto 5.

5. En todo caso, o dereito a reclamar prescribe ao ano de producido o feito ou o acto que motive a indemnización ou de manifestarse o seu efecto

lesivo. En caso de danos, de carácter físico ou psíquico, ás persoas o prazo empezárase a computar desde a curación ou a determinación do alcance das secuelas.

6. A resolución administrativa dos procedementos de responsabilidade patrimonial, calquera que fose o tipo de relación, pública ou privada, de que derive, pón fin á vía administrativa.

7. Se non recae resolución expresa poderase entender desestimada a solicitude de indemnización.

Artigo 143. Procedemento abreviado.

1. Iniciado o procedemento xeral, cando sexan inequívocos a relación de causalidade entre o funcionamento do servizo público e a lesión, así como a valoración do dano e o cálculo da contía da indemnización, o órgano competente poderá acordar a substanciación dun procedemento abreviado, co fin de recoñecer o dereito á indemnización no prazo de trinta días.

2. En todo caso, os órganos competentes poderán acordar ou propor que se siga o procedemento xeral.

3. Se non recae resolución expresa poderase entender desestimada a solicitude de indemnización.

Artigo 144. Responsabilidade de dereito privado.

Cando as administracións públicas actúen en relacións de dereito privado, responderán directamente dos danos e perdas causados polo persoal que se encontre ao seu servizo, considerándose a actuación deste como actos propios da Administración baixo o servizo da cal se encontre. A responsabilidade exíxirase de conformidade co previsto nos artigos 139 e seguintes desta lei.

CAPÍTULO II. RESPONSABILIDADE DAS AUTORIDADES E PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 145. Exixencia de responsabilidade patrimonial das autoridades e do persoal ao servizo das administracións públicas.

1. Para facer efectiva a responsabilidade patrimonial a que se refire o capítulo I deste título, os particulares exixiranlle directamente á Administración pública correspondente as indemnizacións polos danos e perdas causados polas autoridades e persoal ao seu servizo.

2. A Administración correspondente, unha vez que indemnice os lesionados, exixirá de oficio das súas autoridades e demais persoal ao seu servizo a responsabilidade en que incorresen por dolo, ou culpa ou negligencia graves, logo de instruír o procedemento que regulamentariamente se estableza.

Para a exixencia da dita responsabilidade ponderaranse, entre outros, os seguintes criterios: o resultado danoso producido, a existencia ou non de intencionalidade, a responsabilidade profesional do persoal ao servizo das administracións públicas e a súa relación coa produción do resultado danoso.

3. Así mesmo, a Administración instruirá igual procedemento ás autoridades e demais persoal ao seu servizo polos danos e perdas causados nos seus bens ou dereitos cando concorrese dolo, ou culpa ou negligencia graves.

4. A resolución declaratoria de responsabilidade porá fin á vía administrativa.

5. O disposto nos parágrafos anteriores entenderase sen prexuízo de pasar, se procede, o tanto de culpa aos tribunais competentes.

Artigo 146. Responsabilidade penal.

1. A responsabilidade penal do persoal ao servizo das administracións públicas, así como a responsabilidade civil derivada do delito, exixirase de acordo co previsto na lexislación correspondente.

2. A exixencia de responsabilidade penal do persoal ao servizo das administracións públicas non suspenderá os procedementos de recoñecemento de responsabilidade patrimonial que se instrúan, agás que a determinación dos feitos na orde xurisdiccional penal sexa necesaria para a fixación da responsabilidade patrimonial.

5. LEI ORGÁNICA 1/1981, DO 6 DE ABRIL, ESTATUTO DE AUTONOMÍA DE GALICIA.

LEI ORGÁNICA 1/1981, DO 6 DE ABRIL, DO ESTATUTO DE AUTONOMÍA DE GALICIA¹

TÍTULO PRELIMINAR

ARTIGO 1

1. Galicia, nacionalidade histórica, constitúese en Comunidade Autónoma para acceder ó seu autogoberno, de conformidade coa Constitución Española e co presente Estatuto, que é a súa norma institucional básica.
2. A Comunidade Autónoma, a través de institucións democráticas, asume como tarefa principal a defensa da identidade de Galicia e dos seus intereses, e a promoción da solidariedade entre todos cantos integran o pobo galego.
3. Os poderes da Comunidade Autónoma de Galicia emanan da Constitución, do presente Estatuto e do Pobo.

ARTIGO 2

1. O territorio de Galicia é o abrangido polas actuais provincias da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.
2. A organización territorial terá en conta a distribución da poboación galega e as súas formas tradicionais de convivencia e asentamiento.
3. Unha lei do Parlamento regulará a organización territorial propia de Galicia de acordo co presente Estatuto.

ARTIGO 3

1. Para efectos do presente Estatuto, gozan da condición política de galegos os cidadáns españois que, de acordo coas leis xerais do Estado, teñan veciñanza administrativa en calquera dos municipios de Galicia.
2. Como galegos, gozan de dereitos políticos definidos neste Estatuto os cidadáns españois residentes no estranxeiro que tivesen a súa última veciñanza administrativa en Galicia, e acrediten esta condición no correspondente Consulado de España. Gozarán tamén destes dereitos os seus descendentes inscritos como españois, se así o solicitan na forma que determine a lei do Estado.

ARTIGO 4

¹ DO. Galicia 1 octubre 1981, núm. 24.

1. Os dereitos, liberdades e deberes fundamentais dos galegos son os establecidos na Constitución.
2. Correspóndelles ós poderes públicos de Galicia promove-las condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e dos grupos en que se integran sexan reais e efectivas, remove-los atrancos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilita-la participación do tódolos galegos na vida política, económica, cultural e social.
3. Os poderes públicos da Comunidade Autónoma asumen, como un dos principios rectores da súa política social e económica, o dereito dos galegos a viviren e traballaren na propia terra.

ARTIGO 5

1. A lingua propia de Galicia é o galego.
2. Os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e todos teñen o dereito de os coñecer e de os usar.
3. Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal e oficial dos dous idiomas e potenciarán o emprego do galego en tódolos planos da vida pública, cultural e informativa, e disporán os medios necesarios para facilita-lo seu coñecemento.
4. Ninguén poderá ser discriminado por causa da lingua.

ARTIGO 6

1. A bandeira de Galicia é branca cunha banda diagonal de cor azul que a travesa desde o ángulo superior esquerdo ó inferior dereito.
2. Galicia ten himno e escudo de seu.

ARTIGO 7

1. As comunidades galegas asentadas fóra de Galicia poderán solicitar, como tales, o recoñecemento da súa galeguidade entendida como o dereito a colaboraren e compartiren a vida social e cultural do pobo galego. Unha lei do Parlamento regulará, sen prexuízo das competencias do Estado, o alcance e contido daquel recoñecemento ás ditas comunidades que en ningún caso implicará a concesión de dereitos políticos.
2. A Comunidade Autónoma poderá solicitar do Estado Español que, para facilita-lo disposto anteriormente, celebre os oportunos tratados ou convenios cos Estados onde existan tales comunidades.

ARTIGO 8

Unha lei de Galicia, que requirirá para súa aprobación o voto favorable dos dous tercios dos membros do seu Parlamento, fixará a sede das institucións autonómicas.

TÍTULO PRIMEIRO: DO PODER GALEGO

ARTIGO 9

1. Os poderes da Comunidade Autónoma exércense a través do Parlamento, da Xunta e do seu Presidente.
2. As leis de Galicia ordenarán o funcionamento destas institucións de acordo coa Constitución e co presente Estatuto.

CAPÍTULO I: DO PARLAMENTO

ARTIGO 10

1. Son funcións do Parlamento de Galicia as seguintes:

a) Exerce-la potestade lexislativa da Comunidade Autónoma. O Parlamento só poderá delegar esta potestade lexislativa na Xunta, nos termos que establecen os artigos 82, 83 e 84 da Constitución para o suposto da delegación lexislativa das Cortes Xerais ó Goberno, todo iso no marco do presente Estatuto.

b) Controla-la acción executiva da Xunta, aproba-los orzamentos e exerce-las outras competencias que lle sexan atribuídas pola Constitución, polo presente Estatuto, polas leis do Estado e polas do Parlamento de Galicia.

c) Designar para cada lexislatura das Cortes Xerais os Senadores representantes da Comunidade Autónoma galega, de acordo co previsto no artigo 69, apartado 5.º da Constitución. Tal designación será feita de forma proporcional á representación das distintas forzas políticas existentes no Parlamento de Galicia.

d) Elixir de entre os seus membros o Presidente da Xunta de Galicia.

e) Esixir, se é o caso, responsabilidade política á Xunta e ó seu Presidente.

f) Solicitar do Goberno a adopción de Proxectos de Lei e presentar perante a Mesa do Congreso dos Deputados Proposicións de Lei.

g) Interpor recursos de inconstitucionalidade e presentarse perante o Tribunal Constitucional nos supostos e termos previstos na Constitución e na Lei Orgánica do Tribunal Constitucional.

2. O Parlamento de Galicia é inviolable.

ARTIGO 11

1. O Parlamento estará constituído por Deputados elixidos por sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto.

2. O Parlamento será elixido por un prazo de catro anos, de acordo cun sistema de representación proporcional que asegure, ademais, a representación das diversas zonas do territorio galego.

3. Os membros do Parlamento de Galicia serán inviolables polos votos e opinións que emitan no exercicio de seu cargo, Durante o seu mandato non poderán ser detidos nin retidos polos actos delictuosos cometidos no territorio de Galicia a non ser en situación de flagrante delicto, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuízo ó Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Fóra deste territorio, a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

4. A circunscripción electoral, será, en todo caso, a provincia.

5. Unha lei do Parlamento de Galicia determinará os prazos e regulará o procedemento para a elección dos seus membros, fixando o número deles entre sesenta e oitenta, así como as causas de inelixibilidade e incompatibilidade que afecten ós postos ou cargos que se desempeñen dentro do ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

6. O Parlamento, mediante lei, poderá establecer un sistema para que os intereses do conxunto dos galegos residentes no estranxeiro se encontren presentes nas decisións da Comunidade Autónoma.

7. Os Deputados non estarán suxeitos a mandato imperativo.

ARTIGO 12

1. O Parlamento elixirá de entre os seus membros un Presidente, a Mesa e unha Deputación Permanente. O Regulamento, que deberá ser aprobado por maioría absoluta, disporá a súa composición, o seu réxime e o seu funcionamento.

2. O Parlamento de Galicia fixará o seu propio orzamento.

3. O Parlamento funcionará en Pleno e en Comisións e reunirase en Sesións ordinarias e extraordinarias.

4. O Regulamento precisará o número mínimo de Deputados para a formación de Grupos Parlamentarios, a intervención destes no proceso legislativo e as funcións da Xunta de Portavoces daqueles. Os Grupos Parlamentarios participarán en tódalas Comisións en proporción ó número dos seus membros.

ARTIGO 13

1. A iniciativa legislativa correspóndelles ós Deputados, ó Parlamento e á Xunta. A iniciativa popular para a presentación de Propositions de Lei que teñan de ser tramitadas polo Parlamento de Galicia, será regulada por este mediante lei, de acordo co que estableza a lei orgánica prevista no artigo 87.3 da Constitución.

2. As leis de Galicia serán promulgadas en nome de El-Rei polo Presidente da Xunta, e publicadas no *Diario Oficial de Galicia* e no *Boletín Oficial del Estado*. Para efectos da súa entrada en vigor, reixerá a data da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

3. O control da constitucionalidade das Leis do Parlamento de Galicia coresponderalle ó Tribunal Constitucional.

ARTIGO 14

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a creación e organización, mediante lei do seu Parlamento e con respecto á institución do Defensor do Pobo establecida no artigo 54 da Constitución, dun órgano similar que en coordinación con aquela exerza as funcións a que se refire o mencionado artigo e calquera outra que o Parlamento de Galicia poida encomendarlle.

CAPÍTULO II: DA XUNTA E DO SEU PRESIDENTE

ARTIGO 15

1. O Presidente dirixe e coordina a acción da Xunta e ostenta a representación da Comunidade Autónoma e a ordinaria do Estado en Galicia.

2. O Presidente da Xunta será elixido polo Parlamento Galego de entre os seus membros e será nomeado por El-Rei.

3. O Presidente do Parlamento, logo de consultas coas forzas políticas representadas parlamentariamente e oída a Mesa, propondrá un candidato a Presidente da Xunta.

O Candidato presentará o seu programa ó Parlamento. Para ser elixido, o candidato deberá obter na primeira votación maioría absoluta; en caso de non a obter, procederase, transcorridas vinte e catro horas da anterior, a unha nova votación e, obtendo maioría simple, considerarase outorgada a confianza. De non conseguirse esta maioría, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista anteriormente.

4. O Presidente da Xunta será politicamente responsable perante o Parlamento. Unha Lei de Galicia determinará o alcance de tal responsabilidade, así como o Estatuto persoal e atribucións do Presidente.

ARTIGO 16

1. A Xunta é o órgano colexiado de Goberno de Galicia.

2. A Xunta de Galicia está composta polo Presidente, Vicepresidente ou Vicepresidentes, se é o caso, e mailos Conselleiros.

3. Os Vicepresidentes e Conselleiros serán nomeados e cesados polo Presidente.

4. Unha Lei de Galicia regulará a organización da Xunta e as atribucións e o Estatuto persoal dos seus compoñentes.

ARTIGO 17

1. A Xunta de Galicia responde politicamente perante o Parlamento de forma solidaria, sen prexuízo da responsabilidade directa de cada un dos seus compoñentes, pola súa xestión.

2. A Xunta cesa trala celebración de eleccións ó Parlamento Galego, nos casos de perda de confianza parlamentaria, dimisión e falecemento do seu Presidente.

3. A Xunta cesante continuará en funcións ata a toma de posesión da nova Xunta.

ARTIGO 18

O Presidente e mais membros da Xunta, durante o seu mandato e polos actos delictivos cometidos no territorio de Galicia, non poderán ser detidos nin retidos a non ser en situación de flagrante delicto, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuízo ó Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Fóra deste territorio a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

ARTIGO 19

A Xunta de Galicia poderá interpor recursos de inconstitucionalidade e presentarse ante o Tribunal Constitucional nos supostos e termos previstos na Constitución e na Lei Orgánica do Tribunal Constitucional.

CAPÍTULO III: DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA EN GALICIA

ARTIGO 20

Correspóndelle á Comunidade Autónoma:

1. Exercer tódalas facultades que as leis orgánicas do Poder Xudicial e do Consello Xeral do Poder Xudicial recoñezan ou atribúan ó Goberno do Estado.
2. Fixa-la delimitación das demarcacións territoriais dos órganos xurisdiccionais en Galicia, tendo en conta, entre outros criterios, os límites dos tradicionais partidos xudiciais e as características xeográficas e de poboación.

ARTIGO 21

O Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, no que se integrará a actual Audiencia Territorial, é o órgano xurisdiccional en que culminará a organización xudicial no seu ámbito territorial, e perante o cal se esgotarán as sucesivas instancias procesuais, nos termos do artigo 152 da Constitución e de acordo co presente Estatuto.

ARTIGO 22

1. A competencia dos órganos xurisdiccionais en Galicia esténdese:

- a) No plano civil, a tódalas instancias e graos, incluídos os recursos de casación e de revisión nas materias de Dereito Civil Galego.
- b) No plano penal e social, a tódalas instancias e graos con excepción dos recursos de casación e de revisión.
- c) No plano contencioso-administrativo, a tódalas instancias e graos, cando se trate de actos dictados pola Xunta e pola Administración de Galicia, naquelas materias que lle corresponda legislar en exclusiva á Comunidade Autónoma e ás que, segundo a Lei da citada xurisdicción, lle correspondan en relación cos actos dictados pola Administración do Estado en Galicia.
- d) As cuestións de competencia entre órganos xudiciais en Galicia.

e) Os recursos sobre cualificación de documentos referentes ó dereito privativo galego que deban ter acceso ós Rexistros da Propiedade.

Nas restantes materias poderase interpor, cando proceda, perante o Tribunal Supremo, o recurso de casación ou o que corresponda segundo as leis do Estado e, se é o caso, o de revisión. O Tribunal Supremo resolverá tamén os conflitos de competencia e xurisdicción perante os Tribunais de Galicia e os do resto de España.

ARTIGO 23

1. O Presidente do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia será nomeado por El-Rei por proposta do Consello Xeral do Poder Judicial

2. O nomeamento dos Maxistrados, Xuíces e Secretarios do Tribunal Superior de Xustiza, será efectuado na forma prevista nas leis orgánicas do Poder Xudicial e do Consello Xeral do Poder Xudicial.

ARTIGO 24

1. Por instancia da Comunidade Autónoma, o órgano competente convocará os concursos e oposicións para cubri-las prazas vacantes en Galicia de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais e restante persoal ó servizo da Administración de Xustiza, de acordo co que dispoña a Lei Orgánica do Poder Xudicial.

2. Correspóndelle integramente ó Estado, de conformidade coas leis xerais, a organización e o funcionamento do Ministerio Fiscal.

ARTIGO 25

Na resolución dos concursos e oposicións para prove-los postos de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais, Fiscais e tódolos funcionarios ó servizo da Administración de Xustiza, será mérito preferente, a especialización no dereito galego e o coñecemento do idioma do País.

ARTIGO 26

1. Os Notarios e os Rexistradores da Propiedade e Mercantís serán nomeados pola Comunidade Autónoma, en conformidade coas leis do Estado. Para a provisión de notarías, os candidatos serán admitidos en igualdade de dereitos, tanto se exercen no territorio de Galicia coma no resto de España. Nestes concursos e oposicións será mérito preferente a especialización en dereito galego e o coñecemento do idioma do País. Non se poderá establecer, en ningún dos casos, a excepción de natureza ou de veciñanza.

2. A Comunidade Autónoma participará na fixación das demarcacións correspondentes ós Rexistros da Propiedade e Mercantís para as acomodar ó que se dispoña en aplicación do artigo 20, parágrafo 2 deste Estatuto. Tamén participará na fixación das demarcacións notariais e do número de Notarios de acordo co previsto nas leis do Estado.

TÍTULO SEGUNDO: DAS COMPETENCIAS DE GALICIA

CAPÍTULO I: DAS COMPETENCIAS EN XERAL

ARTIGO 27

No marco do presente Estatuto correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a competencia exclusiva das seguintes materias:

1. Organización das súas institucións de autogoberno.
2. Organización e réxime xurídico das comarcas e parroquias rurais como entidades locais propias de Galicia, alteracións de termos municipais comprendidos dentro do seu territorio e, en xeral, as funcións que sobre o Réxime Local lle correspondan á Comunidade Autónoma ó amparo do artigo 149.1.18 da Constitución e o seu desenvolvemento.
3. Ordenación do territorio e do litoral, urbanismo e vivenda.
4. Conservación, modificación e desenvolvemento das institucións do Dereito Civil galego.
5. Normas procesuais e procedementos administrativos que se deriven do específico dereito galego ou da organización propia dos poderes públicos galegos.
6. Estatística para os fins da Comunidade Autónoma galega.
7. Obras públicas que non teñan a cualificación legal de interese xeral do Estado, e a súa execución ou explotación non afecte a outra Comunidade Autónoma ou provincia.
8. Vías férreas e estradas non incorporadas á rede do Estado, con itinerarios que se desenvolvan integramente no territorio da Comunidade Autónoma, e, nos mesmos termos, o transporte efectuado por estes medios ou por medio de cables.
9. Os portos, aeroportos e heliportos non cualificados de intere xeral polo Estado, e os portos de refuxio e portos e aeroportos deportivos.

10. Montes, aproveitamentos forestais, vías pecuarias e pastos, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.23 da Constitución.
11. Réxime xurídico dos montes veciñais en man común.
12. Aproveitamentos hidráulicos, canais e regadíos cando as augas discorran integramente dentro do territorio da Comunidade, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 da Constitución.
13. Instalacións de produción, distribución e transporte de enerxía eléctrica, cando este transporte non saia do seu territorio e o seu aproveitamento non afecte a outra provincia ou Comunidade Autónoma, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 e 25 da Constitución.
14. As augas minerais e termais. As augas subterráneas, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 da Constitución e no número 7 do presente artigo.
15. A pesca nas rías e demais augas interiores, o marisqueo, a acuicultura, a caza, a pesca fluvial e lacustre.
16. As feiras e mercados interiores.
17. A artesanía.
18. Patrimonio histórico, artístico, arquitectónico, arqueolóxico, de interese de Galicia, sen prexuízo do que dispón o artigo 149.1.28 da Constitución; arquivos, bibliotecas e museos de interese para a Comunidade Autónoma, e que non sexan de titularidade estatal; conservatorios de música e servicios de Belas Artes de interese para a Comunidade.
19. O fomento da cultura e da investigación en Galicia, sen prexuízo do establecido no artigo 149.2 da Constitución.
20. A promoción e o ensino da lingua galega.
21. A promoción e a ordenación do turismo dentro da Comunidade.
22. A promoción deportiva e a axeitada utilización do lecer.
23. Asistencia social.
24. A promoción do desenvolvemento comunitario.
25. A creación dunha Policía Autónoma, de acordo co que dispoña a lei orgánica prevista no artigo 149.1.29 da Constitución.

26. O réxime das fundacións de interese galego.
27. Casinos, xogos e apostas, con exclusión das Apostas Mutuas Deportivo-Benéficas.
28. Os centros de contratación de mercadorías e valores, en conformidade coas normas xerais de dereito mercantil.
29. Confrarías de Pescadores, Cámaras da Propiedade, Agrarias, de Comercio, Industria e Navegación e outras de natureza equivalente, sen prexuízo do que dispón o artigo 149 da Constitución.
30. Normas adicionais sobre protección do medio ambiente e da paisaxe nos termos do artigo 149.1.23.
31. Publicidade, sen prexuízo das normas dictadas polo Estado para sectores e medios específicos.
32. As restantes materias que con este carácter e mediante lei orgánica sexan transferidas polo Estado.

ARTIGO 28

É competencia da Comunidade Autónoma galega o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación do Estado nos termos que a mesma estableza, das materias seguintes:

1. Réxime xurídico da Administración Pública de Galicia, e réxime estatutario dos seus funcionarios.
2. Expropiación forzosa, contratos e concesións administrativas no ámbito das competencias propias da Comunidade Autónoma.
3. Réxime mineiro e enerxético.
4. Reserva ó sector público de recursos ou servicios esenciais, especialmente no caso de monopolio e intervención de empresas cando veña esixido polo interese xeral.
5. Ordenación do sector pesqueiro.
6. Portos pesqueiros.
7. Entidades cooperativas.
8. Establecementos farmacéuticos.

ARTIGO 29

Correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a execución da lexislación do Estado nas seguintes materias:

1. Laboral, asumindo as facultades, competencias e servicios que neste ámbito, e no nivel de execución, ostenta actualmente o Estado con respecto ás relacións laborais, sen prexuízo da alta inspección deste. Quedan reservadas ó Estado tódalas competencias en materia de migracións interiores e exteriores, fondos de ámbito nacional e de emprego, sen prexuízo do que establezan as normas do Estado sobre estas materias.
2. Propiedade industrial e intelectual.
3. Salvamento marítimo.
4. Vertidos industriais e contaminantes nas augas territoriais do Estado correspondentes ó litoral galego.
5. As restantes materias que se atribúen no presente Estatuto expresamente como de competencia de execución, e as que con este carácter e mediante Lei Orgánica sexan transferidas polo Estado.

ARTIGO 30

1. De acordo coas bases e a ordenación da actuación económica xeral e a política monetaria do Estado, correspóndelle á Comunidade Autónoma galega, nos termos do disposto nos artigos 38, 131, 149.1, 11 e 13, da Constitución, a competencia exclusiva das seguintes materias:

1. Fomento e planificación da actividade económica en Galicia.
2. Industria, sen prexuízo do que determinen as normas do Estado por razóns de seguridade, sanitarias ou de interese militar e as normas relacionadas coas industrias que estean suxeitas á lexislación de minas, hidrocarburos e enerxía nuclear. Queda reservada á competencia exclusiva do Estado a autorización para transferencia de tecnoloxía estranxeira.
3. Agricultura e gandería.
4. Comercio interior, defensa do consumidor e do usuario, sen prexuízo da política xeral de prezos e da lexislación sobre a defensa da competencia. Denominacións de orixe en colaboración co Estado.
5. Institucións de crédito corporativo, público e territorial e Caixas de Aforros.

6. Sector público económico de Galicia en canto non se encontre contemplado por outras normas deste Estatuto.

7. O desenvolvemento e execución en Galicia de:

a) Os plans establecidos polo Estado para a reestructuración de sectores económicos.

b) Programas xenéricos para Galicia, estimuladores da ampliación de actividades productivas e implantación de novas empresas.

c) Programas de actuación referidos a comarcas deprimidas ou en crise.

2. A Comunidade Autónoma galega participará, tamén, na xestión do sector público económico estatal, nos casos e actividades que procedan.

ARTIGO 31

É da competencia plena da Comunidade Autónoma galega o regulamento e administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, no ámbito das súas competencias, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución e nas leis orgánicas que, conforme o apartado primeiro do artigo 81 da mesma, o desenvolvan, das facultades que lle atribúe ó Estado o número 30 do apartado 1 do artigo 149 da Constitución e da alta inspección precisa para o seu cumprimento e garantía.

ARTIGO 32

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a defensa e promoción dos valores culturais do pobo galego. Con tal finalidade, e mediante lei do Parlamento, constituirase un Fondo Cultural Galego e o Consello da Cultura Galega.

ARTIGO 33

1. Correspóndelle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación básica do Estado en materia de sanidade interior.

2. En materia de Seguridade Social corresponderalle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación básica do estado, non sendo as normas que configuran o réxime económico da mesma. Correspóndelle tamén á Comunidade Autónoma a xestión do réxime económico da Seguridade Social en Galicia, sen prexuízo da Caixa Única.

3. Corresponderalle tamén á Comunidade Autónoma a execución da lexislación do Estado sobre produtos farmacéuticos.

4. A Comunidade Autónoma poderá organizar e administrar para tales fins e dentro de seu territorio tódolos servizos relacionados coas materias antes expresadas, e exercerá a tutela das institucións, entidades e fundacións en materia de Sanidade e Seguridade Social. A alta inspección conducente ó cumprimento das funcións e competencias contidas neste artigo quedalle reservada ó Estado.

ARTIGO 34

1. No marco das normas básicas do Estado, correspóndelle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución do réxime de Radiodifusión e Televisión nos termos e casos establecidos na lei que regule o Estatuto Xurídico da Radio e da Televisión.

2. Correspóndelle igualmente, no marco das normas básicas do Estado, o desenvolvemento lexislativo e a execución do réxime de prensa e, en xeral, de tódolos medios de comunicación social.

3. Nos termos establecidos nos apartados anteriores deste artigo, a Comunidade Autónoma poderá regular, crear e mante-la súa propia televisión, radio e prensa, e, en xeral, tódolos medios de comunicación social para o cumprimento dos seus fins.

ARTIGO 35

1. A Comunidade Autónoma poderá celebrar convenios con outras Comunidades Autónomas para a xestión e prestación de servizos propios da exclusiva competencia das mesmas. A celebración dos citados convenios, antes da súa entrada en vigor, deberá ser comunicada ás Cortes Xerais. Se as Cortes Xerais, ou algunha das Cámaras, manifestasen reparos no prazo de trinta días, a partir da recepción da comunicación, o convenio deberá segui-lo trámite previsto no parágrafo seguinte. Se transcorre ese prazo sen que se manifesten reparos ó convenio, este entrará en vigor.

2. A Comunidade Autónoma poderá establecer tamén acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas, logo de autorización das Cortes Xerais.

3. A Comunidade Autónoma galega poderá solicitar do Goberno que celebre e presente, se é o caso, ás Cortes Xerais para a súa autorización, os tratados ou convenios que permitan o establecemento de relacións culturais cos Estados cos que manteña particulares vínculos culturais ou lingüísticos.

ARTIGO 36

1. A Comunidade Autónoma galega poderá solicitar do Estado a transferencia ou delegación de competencias non asumidas neste Estatuto.
2. Correspóndelle ó Parlamento de Galicia a competencia para formula-las anteriores solicitudes, e para determina-lo organismo da Comunidade Autónoma galega, a favor do cal se deberá atribuír en cada caso a competencia transferida ou delegada.

CAPÍTULO II: DO RÉXIME XURÍDICO

ARTIGO 37

1. As competencias da Comunidade Autónoma de Galicia enténdense referidas ó seu territorio.
2. Nas materias da súa competencia exclusiva correspóndelle ó Parlamento a potestade lexislativa nos termos previstos no Estatuto e nas leis do Estado ás que o mesmo se refire, correspondéndolle á Xunta a potestade regulamentaria e a función executiva.
3. As competencias de execución na Comunidade Autónoma levan implícitas a correspondente potestade regulamentaria, a administración e a inspección. Nos supostos previstos nos artigos 28 e 29 deste Estatuto, ou noutros preceptos do mesmo, con análogo carácter, o exercicio desas potestades pola Comunidade Autónoma realizárase en conformidade coas normas regulamentarias de carácter xeral que, como desenvolvemento da súa lexislación, dicte o Estado.

ARTIGO 38

1. En materias de competencia exclusiva da Comunidade Autónoma, o dereito propio de Galicia é aplicable no seu territorio con preferencia a calquera outro, nos termos previstos no presente Estatuto.
2. A falta de dereito propio de Galicia, será de aplicación supletoria o dereito do Estado.
3. Na determinación das fontes do dereito civil o Estado respectará as normas do Dereito Civil galego.

TÍTULO TERCEIRO: DA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA GALEGA

ARTIGO 39

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a creación e estruturación da súa propia Administración pública, dentro dos principios xerais e normas básicas do Estado.

ARTIGO 40

Nos termos previstos no artigo 27.1.2 deste Estatuto, por Lei de Galicia poderase:

1. Recoñece-la comarca como entidade local con presonalidade xurídica e demarcación de seu. A comarca non suporá, necesariamente, a supresión dos municipios que a integren.
2. Crear, tamén, agrupacións baseadas en feitos urbanísticos e outros de carácter funcional con fins específicos.
3. Recoñecer personalidade xurídica á parroquia rural.

ARTIGO 41

A Comunidade Autónoma exercerá as súas funcións administrativas por órganos e entes dependentes da Xunta de Galicia. Tamén poderá delegar nas provincias, municipios e demais entidades locais recoñecidas neste Estatuto.

TÍTULO CUARTO: DA ECONOMÍA E FACENDA

ARTIGO 42

A Comunidade Autónoma galega contará para o desempeño das súas competencias con facenda e patrimonio propios.

ARTIGO 43

1. O patrimonio da Comunidade Autónoma estará integrado por:
 1. O patrimonio da Comunidade no momento de se aproba-lo Estatuto.
 2. Os bens afectos a servicios traspasados á Comunidade Autónoma.
 3. Os bens adquiridos pola Comunidade Autónoma por calquera título xurídico válido.
2. O patrimonio da Comunidade Autónoma, a súa administración, a súa defensa e conservación serán regulados por unha lei de Galicia.

ARTIGO 44

A facenda da Comunidade Autónoma constitúese con:

1. Os rendementos dos impostos a establecer pola Comunidade Autónoma.
2. Os rendementos dos impostos cedidos polo Estado a que se refire a disposición adicional primeira e de todos aqueles de cesión aprobada polas Cortes Xerais.
3. Unha porcentaxe de participación no que se recade no total do Estado por impostos directos e indirectos, incluídos os monopolios fiscais.
4. O rendimento das súas propias taxas por aproveitamentos especiais e pola prestación de servizos directos da Comunidade Autónoma, de propia creación ou como consecuencia de traspasos de servizos estatais.
5. As contribucións especiais que estableza a Comunidade Autónoma no exercicio das súas competencias.
6. Os recargos sobre impostos estatais.
7. Se é o caso, os ingresos procedentes do Fondo de Compensación Interterritorial.
8. Outras asignacións con cargo ós Orzamentos Xerais do Estado.
9. A emisión da débeda e o recurso ó crédito.
10. Os rendementos do patrimonio da Comunidade Autónoma.
11. Ingresos de dereito privado; legados e doazóns; subvencións.
12. Multas e sancións no ámbito das súas competencias.

ARTIGO 45

A Comunidade Autónoma galega e os entes locais afectados participarán nos ingresos correspondentes ós tributos que o Estado poida establecer para recupera-los custos sociais producidos por actividades contaminantes ou xeradoras de riscos de especial gravidade para o entorno físico e humano de Galicia, na forma que estableza a lei creadora do gravame.

ARTIGO 46

1. Cando se complete o traspaso de servizos, ou ó cumprirse o sexto ano de vixencia deste Estatuto, en caso de o solicita-la Comunidade Autónoma, a participación anual nos ingresos do Estado citada no número 3 do artigo

44 e definida na disposición transitoria quinta negociarase sobre as bases seguintes:

a) A media dos coeficientes de poboación e esforzo fiscal de Galicia, este último medido polo que se recade no seu territorio do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas; isto é, o cociente entre o que se recade efectivamente e o potencialmente atinguible, tendo en conta o nivel e distribución persoal da renda.

b) A cantidade equivalente á aportación proporcional que lle corresponde a Galicia polos servizos e cargas xerais que o Estado continúe asumindo como propios.

c) A relación inversa entre a renda real media dos residentes na Comunidade Autónoma e a media estatal.

d) Relación entre os índices de déficit en servizos sociais e infraestruturas que afecten ó territorio da Comunidade e ó conxunto do Estado.

e) Relación entre os custos por habitante dos servizos sociais e administrativos transferidos para o territorio da Comunidade e para o conxunto do Estado.

f) Outros criterios que se xulguen procedentes.

2. A fixación da nova porcentaxe de participación será obxecto de negociación inicial e será revisable por solicitude do Goberno ou da Comunidade Autónoma cada cinco anos.

ARTIGO 47

1. A Comunidade Autónoma, mediante acordo do Parlamento, poderá emitir débeda pública para financiar gastos de investimento.

2. O volume e característica das emisións estableceranse de acordo coa ordenación xeral da política crediticia e en coordinación co Estado.

3. Os títulos emitidos terán a consideración de fondos públicos para tódolos efectos.

ARTIGO 48

No suposto de que o Estado emita Débeda parcialmente destinada á creación ou mellora de servizos situados en Galicia e transferidos á Comunidade Autónoma galega, esta estará facultada para elaborar e presenta-lo programa de obras e servizos beneficiarios da emisión.

ARTIGO 49

1. Correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a tutela financeira sobre os entes locais, respectando a autonomía que a estes lles recoñecen os artigos 140 e 142 da Constitución e de acordos co artigo 27.2 deste Estatuto.

2. É competencia dos entes locais de Galicia a xestión, cobranza, liquidación e inspección dos tributos propios que lles atribúan as leis, sen prexuízo da delegación que poidan outorgar para estas facultades a favor da Comunidade Autónoma galega. Mediante lei do Estado establecerase o sistema de colaboración dos entes locais, da Comunidade Autónoma galega e do Estado para a xestión, liquidación, cobranza e inspección daqueles tributos que se determinen.

Os ingresos dos entes locais de Galicia, consistentes en participación en ingresos estatais e en subvencións incondicionadas, percibiranse a través da Comunidade Autónoma galega, que os distribuirá de acordo cos criterios legais que se establezan para as referidas participacións.

ARTIGO 50

A Comunidade Autónoma galega gozará do tratamento fiscal que a lei estableza para o Estado.

ARTIGO 51

Regularanse necesariamente mediante lei do Parlamento galego as seguintes materias:

a) O establecemento, a modificación e supresión dos seus propios impostos, taxas e contribucións especiais, e das exencións ou bonificacións que lles afecten.

b) O establecemento e a modificación e supresión dos recargos sobre os impostos do Estado.

c) A emisión de débeda pública e demais operacións de crédito concertadas pola Comunidade Autónoma galega.

ARTIGO 52

Correspóndelle á Xunta de Galicia:

a) Aproba-los regulamentos xerais dos seus propios tributos.

b) Elabora-las normas regulamentarias precisas para xestiona-los impostos estatais cedidos de acordo cos termos desta cesión.

ARTIGO 53

1. Correspóndelle á Xunta ou Goberno a elaboración e aplicación do orzamento da Comunidade Autónoma galega, e ó Parlamento o seu exame, emenda, aprobación e control. O orzamento será único e incluírá a totalidade dos gastos e ingresos da Comunidade Autónoma galega e dos organismos, institucións e empresas dela dependentes.

2. Sen prexuízo do disposto no artigo 136 e no apartado d) do artigo 153 da Constitución, créase o Consello de Contas de Galicia. Unha lei de Galicia regulará a súa organización e funcionamento e establecerá as garantías, normas e procedementos para asegura-la rendición das contas da Comunidade Autónoma que deberá someterse á aprobación do Parlamento.

ARTIGO 54

1. A xestión, cobranza, liquidación e inspección dos seus propios tributos, corresponderalle á Comunidade Autónoma galega, que disporá de plenas atribucións para execución e organización desas tarefas, sen prexuízo da colaboración que poida ser establecida, en especial cando, coa Administración do Estado, así veña esixida pola natureza do tributo.

2. No caso dos impostos dos que se cedesen os rendementos, a Xunta asumirá por delegación do Estado a xestión, recadación, liquidación e inspección dos mesmos, sen prexuízo da colaboración que poida establecerse entre ámbalas administracións, todo iso de acordo co especificado na lei que fixe o alcance e condicións da cesión.

3. A xestión, recadación, liquidación e inspección dos demais impostos do Estado recadados en Galicia corresponderalle á Administración Tributaria do Estado, sen prexuízo da delegación que a Comunidade Autónoma poida recibir desta e da colaboración que poida establecer, especialmente cando así o esixa a natureza do tributo.

ARTIGO 55

1. A Comunidade Autónoma, de acordo co que establezan as leis do Estado, designará os seus propios representantes nos organismos económicos, as institucións financeiras e as empresas públicas do Estado que teñan competencia dentro do territorio galego e que pola súa natureza non sexan obxecto de traspaso.

2. A Comunidade Autónoma poderá constituír empresas públicas como medio de execución das funcións que sexan da súa competencia, segundo o establecido no presente Estatuto.

3. A Comunidade Autónoma, como poder público, poderá facer uso das facultades previstas no apartado I do artigo 130 da Constitución, e poderá fomentar, mediante unha lexislación axeitada, as sociedades cooperativas nos termos resultantes do número 17 do artigo 28 do presente Estatuto. Igualmente, de acordo coa lexislación do Estado na materia, poderá facer uso das demais facultades previstas no apartado 2 do artigo 129 da Constitución.

4. A Comunidade Autónoma galega queda facultada para constituír institucións que fomenten a plena ocupación e o desenvolvemento económico e social no marco das súas competencias.

TÍTULO QUINTO: DA REFORMA

ARTIGO 56

1. A reforma do Estatuto farase conforme o seguinte procedemento:

a) A iniciativa da reforma corresponderalle á Xunta, ó Parlamento galego, por proposta dunha quinta parte dos seus membros, ou ás Cortes Xerais.

b) A proposta de reforma requirirá, en todo caso, a aprobación do Parlamento Galego por maioría de dous tercios, a aprobación das Cortes Xerais mediante lei orgánica e, finalmente, o referendo positivo dos electores.

2. Se a proposta de reforma non é aprobada polo Parlamento galego ou polas Cortes Xerais, ou non é confirmada mediante referendo polo corpo electoral, non poderá ser sometida novamente a debate e votación do Parlamento mentres non transcorra un ano.

3. A aprobación da reforma polas Cortes Xerais, mediante lei orgánica, incluírá a autorización do Estado para que a Comunidade Autónoma galega convoque o referendo a que se refire o parágrafo b) do apartado I deste artigo.

ARTIGO 57

A pesar do disposto no artigo anterior, cando a reforma teña por obxecto a simple alteración da organización dos poderes da Comunidade Autónoma e non afecte ás relacións da Comunidade autónoma co Estado, poderase proceder da seguinte maneira:

a) Elaboración do proxecto de reforma polo Parlamento de Galicia.

b) Consulta ás Cortes Xerais.

c) Se no prazo de trinta días, posteriores á recepción da consulta prevista no apartado precedente, as Cortes Xerais non se declarasen afectadas pola reforma, convocarase, debidamente autorizado, un referendo sobre o texto proposto.

d) Requirirase finalmente a aprobación das Cortes Xerais mediante lei orgánica.

e) Se no prazo sinalado na letra c) as Cortes se declarasen afectadas pola reforma esta terá que segui-lo procedemento previsto no artigo anterior, dándose por cumpridos os trámites do apartado a) do número 1 do mencionado artigo.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

PRIMEIRA²

1. Cédese á Comunidade Autónoma de Galicia o rendemento dos seguintes tributos:

a) Imposto sobre a renda das persoas físicas, con carácter parcial, na porcentaxe do 50 por cento.

b) Imposto sobre o patrimonio.

c) Imposto sobre sucesións e doazóns.

d) Imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados.

e) Os tributos sobre o xogo.

f) O imposto sobre o valor engadido, con carácter parcial, na porcentaxe do 50 por cento.

g) O imposto especial sobre a cervexa, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

h) O imposto especial sobre o viño e bebidas fermentadas, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

² Ap. 1 modificado por art. 1 da Lei 16/2010, de 17 de xullo

i) O imposto especial sobre produtos intermedios, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

j) O imposto especial sobre o alcohol e bebidas derivadas, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

k) O imposto especial sobre hidrocarburos, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

l) O imposto especial sobre os elaborados do tabaco, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

m) O imposto especial sobre a electricidade.

n) O imposto especial sobre determinados medios de transporte.

ñ) O imposto sobre as vendas retalistas de determinados hidrocarburos.

A eventual supresión ou modificación polo Estado dalgún dos tributos antes sinalados implicará a extinción ou modificación da cesión.»

2. O contido desta disposición poderase modificar mediante acordo do Goberno coa Comunidade Autónoma, que será tramitado polo Goberno como proxecto de lei. Para estes efectos, a modificación da presente disposición non se considerará modificación do Estatuto.

3. O alcance e condicións da cesión serán establecidos pola Comisión Mixta a que se refire o apartado 1 da disposición transitoria cuarta que, en todo caso, terá que os referir a rendementos en Galicia. O Goberno tramitará o acordo da Comisión como proxecto de lei ou, de concorreren razóns de urxencia, como decreto-lei, no prazo de seis meses despois da constitución da Primeira Xunta de Galicia.

SEGUNDA

O exercicio das competencias financeiras recoñecidas por este Estatuto á Comunidade Autónoma de Galicia axeitarase ó que estableza a lei orgánica a que se refire o apartado 3 do artigo 157 da Constitución.

TERCEIRA

1. A Xunta coordinará a actividade das Deputacións Provinciais de Galicia en canto afecte directamente ó interese xeral da Comunidade Autónoma, e para estes efectos uniranse os orzamentos que aqueles elaboren e aproben ó da Xunta de Galicia.

2. A Xunta poderá encomenda-la execución dos seus acordos ás Deputacións Provinciais. Estas exercerán as funcións que a Xunta lles transfira ou delegue.

CUARTA

A celebración de eleccións aterase ás leis que, se é o caso, aproben as Cortes Xerais co fin exclusivo de coordena-lo calendario das diversas consultas electorais.

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

PRIMEIRA

O primeiro Parlamento galego será elixido de acordo coas normas seguintes:

1. Logo de acordo co Goberno, a Xunta Pre-autonómica de Galicia convocará as eleccións nun termo máximo de cento vinte días desde a promulgación do presente Estatuto. As eleccións deberán celebrarse nun termo máximo de sesenta días contados desde a data da convocatoria.

2. A circunscripción electoral será a provincia, elixíndose un total de 71 membros, dos que corresponderán á provincia da Coruña 22, á de Lugo 15, á de Ourense 15 e á de Pontevedra 19.

3. Os membros do Parlamento galego serán elixidos por sufraxio universal, igual, directo e secreto, dos maiores de dezoito anos, segundo un sistema de representación proporcional.

4. As Xuntas Electorais Provinciais terán, dentro dos límites da súa respectiva xurisdicción, a totalidade das competencias que a normativa electoral vixente atribúe á Xunta Central.

Para os recursos que teñan por obxecto a impugnación da validez da elección e proclamación dos membros electos será competente a Sala do Contencioso Administrativo da Audiencia Territorial da Coruña, mentres non queda integrada no Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, que tamén entenderá dos recursos ou impugnacións que procedan contra os acordos das Xuntas Electorais provinciais.

Contra as resolucións da citada Sala da Audiencia Territorial non caberá ningún recurso.

5. En todo o non previsto na presente disposición serán de aplicación as normas vixentes para as eleccións lexislativas ó Congreso dos Deputados das Cortes Xerais.

SEGUNDA

Na súa primeira reunión o Parlamento galego:

a) Constituirase, presidido por unha Mesa de idade, integrada por un Presidente e dous Secretarios, e procederá a elixir-la Mesa provisional, que estará composta por un Presidente, dous Vicepresidentes, un Secretario e un Vicesecretario.

b) Elixirá as súas autoridades conforme a este Estatuto.

Elixidos os órganos da Comunidade Autónoma Galega, disolveranse as Institucións Pre-autonómicas.

TERCEIRA

1. Mentres as Cortes Xerais non elaboren as leis ás que se refire este Estatuto e o Parlamento de Galicia lexisle sobre as materias da súa competencia, continuarán en vigor as actuais leis e disposicións do Estado que se refiren a estas materias, sen prexuízo de que o seu desenvolvemento legislativo, se é o caso, e a súa execución se leve a cabo pola Comunidade Autónoma galega nos supostos así previstos neste Estatuto.

CUARTA

1. Coa finalidade de transferir a Galicia as funcións e atribucións que lle corresponden de acordo co presente Estatuto, crearse, no termo máximo de un mes a partir da constitución da Xunta de Galicia, unha Comisión Mixta paritaria integrada por representantes do Estado e da Comunidade Autónoma galega. Esta Comisión Mixta establecerá as súas normas de funcionamento. Os membros da Comisión Mixta representantes de Galicia darán conta periodicamente da súa xestión perante o Parlamento de Galicia.

A Comisión Mixta establecerá os calendarios e prazos para o traspaso de cada servizo. De calquera maneira, a referida Comisión deberá determinar nun prazo de dous anos desde a data da súa constitución, o termo en que deberá de completarse o traspaso de tódolos servizos que lle corresponden á Comunidade Autónoma galega, de acordo con este Estatuto.

2. Os acordos da Comisión Mixta adoptarán a forma de propostas ó Goberno, que as aprobará mediante decreto, figurando aqueles como anexos ó mesmo e serán publicados simultaneamente no Boletín Oficial del Estado e no Diario Oficial de Galicia, adquirindo vixencia a partir desta publicación.

3. Será título abondo para a inscrición no Rexistro da Propiedade do traspaso de bens inmobles do Estado á Comunidade Autónoma a certificación pola Comisión Mixta dos acordos gubernamentais debidamente promulgados. Esta certificación deberá conte-los requisitos esixidos pola Lei Hipotecaria.

O cambio de titularidade nos contratos de arrendamento de locais para oficinas públicas dos servicios que se transfiran non lle dará dereito ó arrendador a extin- guir ou renova-lo contrato.

4. Os funcionarios adscritos a servicios de titularidade estatal ou a outras institucións públicas que resulten afectadas polos traspasos á Comunidade Autónoma pasarán a depender desta, séndolles respectados tódolos dereitos de calquera orde ou natureza que lles correspondan no momento do traspaso, mesmo o de participaren nos recursos de traslado que convoque o Estado en igualdade de condicións cos restantes membros do seu Corpo, podendo exercer desta maneira o seu dereito permanente de opción.

Mentres a Comunidade Autónoma de Galicia non aprobe o réxime estatutario dos seus funcionarios, serán de aplicación as disposicións do Estado vixente sobre a materia.

5. A comisión Mixta, creada polo Real Decreto 474/78, do 16 de marzo, considerarase disolta cando se constitúa a Comisión Mixta a que se refire o apartado 1 da presente disposición transitoria.

QUINTA

1. En canto non se complete o traspaso dos servicios correspondentes ás competencias fixadas á Comunidade Autónoma neste Estatuto, o Estado garantirá o financiamento dos servicios transferidos á Comunidade cunha cantidade igual ó custo efectivo do servicio en Galicia no momento da transferencia.

2. Para garanti-lo financiamento dos servicios antes referidos, a Comisión Mixta prevista na disposición transitoria cuarta adoptará un método encamiñado a fixa-lo tanto por cento de participación previsto no apartado 3 do artigo 45. O método que se siga terá en conta tanto os custos directos coma os custos indirectos dos servicios así como os gastos de investimento que correspondan.

3. Ó fixa-las transferencias para os investimentos terase en conta, na forma progresiva que se acorde, a conveniencia de equipara-los niveis de servicios en todo o territorio do Estado, establecéndose, se é o caso, as transferencias necesarias para o funcionamento dos servicios.

O financiamento a que se refire este apartado terá en conta as aportacións que se realicen a Galicia partindo do Fondo de Compensación a que se refire o artigo 158 da Constitución, así como a acción investidora do Estado en Galicia que non sexa aplicación dese Fondo.

4. A Comisión Mixta a que e refire o apartado 2 fixará o citado tanto por cento, mentres dure o período transitorio, cunha antelación mínima de un mes á presentación dos Orzamentos Xerais do Estado nas Cortes.

5. A partir do método fixado no apartado 2, establecerase un tanto por cento no que se considerará o custo efectivo global dos servicios transferidos polo Estado á Comunidade Autónoma, minorando polo total da cobranza obtida por esta polos tributos cedidos, en relación coa suma dos ingresos obtidos polo Estado nos capítulos I e II do último Orzamento anterior á transferencia dos servicios.

SEXTA

No relativo á televisión, a aplicación do apartado 3 do artigo 34 do presente Estatuto supón que o Estado outorgará en réxime de concesión á Comunidade Autónoma de Galicia a utilización dunha terceira canle, de titularidade estatal, que debe crearse especificamente para emitir no territorio de Galicia, nos termos que prevexa a citada concesión.

Mentres non se poña en funcionamento efectivo esta nova canle de Televisión, Radio-Televisión Española (RTVE) articulará a través da súa organización en Galicia un réxime transitorio de programación específica para o territorio de Galicia, que Televisión Española emitirá pola segunda cadea (UHF).

O custo da programación específica de Televisión a que se refire o parágrafo anterior entenderase como base para a determinación da subvención que poida concederse á Comunidade Autónoma de Galicia durante os primeiros anos de funcionamento da nova canle ó que se refire esta disposición.

SÉTIMA

As transferencias que se realicen en materia de ensino para traspasar á competencia da Comunidade Autónoma os servicios e centros do Estado en Galicia, realizaranse de acordo cos calendarios e programas que defina a, Comisión Mixta.

6. LEI 3/1983, DO 15 DE XUÑO, DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA: TÍTULOS I E II.

LEI 3/1983, DO 15 DE XUÑO, DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA: TÍTULOS I E II

TÍTULO I. DOS DEREITOS LINGÜÍSTICOS EN GALICIA

Artigo 1

O galego é a lingua propia de Galicia.

Tódolos galegos teñen o deber de coñecelo¹ e o dereito de usalo.

Artigo 2

Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal do galego e do castelán, linguas oficiais da Comunidade Autónoma.

Artigo 3

Os poderes públicos de Galicia adoptarán as medidas oportunas para que ninguén sexa discriminado por razón de lingua.

Os cidadáns poderán dirixirse ós xuíces e tribunais para obte-la protección xudicial do dereito a emprega-la súa lingua.

TÍTULO II. DO USO OFICIAL DO GALEGO

Artigo 4

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é lingua oficial das institucións da Comunidade Autónoma, da súa Administración, da Administración Local e das Entidades Públicas dependentes da Comunidade Autónoma.

2. Tamén a é o castelán como lingua oficial do Estado.

Artigo 5

As leis de Galicia, os Decretos lexislativos, as disposicións normativas e as resolucións oficiais da Administración Pública galega publicaranse en galego e castelán no Diario Oficial de Galicia.

Artigo 6

1. Os cidadáns teñen dereito ó uso do galego, oralmente e por escrito, nas súas relacións coa Administración Pública no ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

¹ Declarado inconstitucional por fallo do TC (Sala Pleno), sentenza núm. 84/1986, de 26 xuño de 1986.

2. As actuacións administrativas en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada.
3. Os poderes públicos de Galicia promoverán o uso normal da lingua galega, oralmente e por escrito, nas súas relacións cos cidadáns.
4. A Xunta dictará as disposicións necesarias para a normalización progresiva do uso do galego. As Corporacións Locais deberán facelo de acordo coas normas recollidas nesta Lei.

Artigo 7

1. No ámbito territorial de Galicia, os cidadáns poderán utilizar calquera das dúas linguas oficiais nas relacións coa Administración de Xustiza.
2. As actuacións xudiciais en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada. En todo caso, a parte ou interesado terá dereito a que se lle entere ou notifique na lingua oficial que elixa.
3. A Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos correspondentes, a progresiva normalización do uso do galego na Administración de Xustiza.

Artigo 8

Os documentos públicos outorgados en Galicia poderanse redactar en galego ou castelán. De non haber acordo entre as partes, empregaranse ámbalas dúas linguas.

Artigo 9

1. Nos Rexistros Públicos dependentes da Administración autonómica, os asentamentos faranse na lingua oficial en que estea redactado o documento ou se faga a manifestación. Se o documento é bilingüe, inscribírase na lingua que indique quen o presenta no Rexistro. Nos Rexistros Públicos non dependentes da Comunidade Autónoma, a Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos competentes, o uso normal do galego.
2. As certificacións literais expediranse na lingua na que se efectuase a inscrición reproducida. Cando non sexa transcripción literal do asentamento, empregarase a lingua oficial interesada polo solicitante.
3. No caso de documentos inscritos en dobre versión lingüística pódense obter certificacións en calquera das versións, a vontade do solicitante.

Artigo 10

1. Os topónimos de Galicia terán como única forma oficial a galega.
2. Correspóndelle á Xunta de Galicia a determinación dos nomes oficiais dos municipios, dos territorios, dos núcleos de poboación, das vías de comunicación interurbanas e dos topónimos de Galicia. O nome das vías urbanas será determinado polo Concello correspondente.
3. Estas denominacións son as legais a tódolos efectos e a rotulación terá que concordar con elas. A Xunta de Galicia regulamentará a normalización da rotulación pública respectando en tódolos casos as normas internacionais que subscriba o Estado.

Artigo 11

1. Co fin de facer efectivos os dereitos recoñecidos no presente Título, os poderes autonómicos promoverán a progresiva capacitación no uso do galego do persoal afecto á Administración Pública e ás empresas de carácter público en Galicia.
2. Nas probas selectivas que se realicen para o acceso ás prazas da Administración Autónoma e Local considerarase, entre outros méritos, o grao de coñecemento das linguas oficiais, que se ponderará para cada nivel profesional.
3. Na resolución dos concursos e oposicións para prove-los postos de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais, Fiscais e tódolos funcionarios ó servizo da Administración de Xustiza, así coma Notarios, Rexistradores da Propiedade e Mercantís, será mérito preferente o coñecemento do idioma galego.

7. LEI 1/1983, DO 22 DE FEBREIRO, DA XUNTA E A SÚA PRESIDENCIA.

LEI 1/1983, DO 22 DE FEBREIRO, REGULADORA DA XUNTA E DA SÚA PRESIDENCIA¹

O Estatuto de Autonomía, nos seus artigos 15 e 16, prevé que o Parlamento de Galicia determine, mediante Lei a regulación do estatuto persoal, atribucións e responsabilidades do Presidente e da Xunta de Galicia.

Recolle este mandato o espírito de que a regulación destas institucións básicas teña a prioridade debida e constitúa, en consecuencia, un dos pasos lexislativos inmediatos na construción da Autonomía galega.

O disposto no artigo 8 do Estatuto ao atribuír o exercicio dos poderes da Comunidade Autónoma ao Parlamento, a Xunta e o seu Presidente quizais aconselle, unha Lei do Parlamento que, estimada agora fóra do contexto desta norma de desenvolvemento dos artigos 15 e 10 do Estatuto, regule con precisión as relacións da Cámara co Goberno e alcance a debida plenitude da Autonomía de Galicia.

Limitase en consecuencia, esta Lei á regulación da organización e establecemento das normas xerais relativas aos órganos executivos superiores de Galicia, cun sentido básico, sen prexuízo de que unha Lei de Réxime Xurídico da Administración da Comunidade Autónoma Galega recolla en toda a súa integridade as necesarias normas de funcionamento.

Polo tanto, en cumprimento dos preceptos citados, o Parlamento de Galicia aprobou e eu promulgo en nome do Rei a Lei reguladora da Xunta e do seu Presidente.

TÍTULO I. DA XUNTA

Capítulo I. Da natureza e composición da Xunta

Artigo 1²

A Xunta é o órgano colexiado que, baixo a dirección do Presidente, dirixe a política xeral e a Administración da Comunidade Autónoma. A tal fin, exerce a iniciativa lexislativa, a función executiva e a potestade regulamentaria de conformidade co Estatuto de Autonomía e as Leis.

Artigo 2³

A Xunta de Galicia está composta polo Presidente, Vicepresidente ou Vicepresidentes —no seu caso— e os Conselleiros.

¹ Modificado pola disp. adic. 8.1 da lei 7/2007, de 28 de marzo

² Modificada polo artigo 1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³ Parágrafo 4 engadido pola disposición adicional 8.2 da lei 7/2007, de 28 de marzo

No suposto de que haxa varios Vicepresidentes, un deles terá a condición de Vicepresidente primeiro coas facultades que esta Lei lle atribúe.

Todos eles constitúen conxunta e colexiadamente o Consello, que exercerá, conforme ao establecido nesta lei, as atribucións da Xunta, sen prexuízo das competencias das Comisións Delegadas.

Na composición da Xunta deberá respectarse o principio de equilibrio por sexos, nunha proporción entre cada un deles que debe concretar o Parlamento ao inicio de cada legislatura.

Artigo 3

A Xunta de Galicia responde politicamente ante o Parlamento de forma solidaria, sen prexuízo da responsabilidade directa de cada un dos seus compoñentes pola súa xestión.

Capítulo II. Das atribucións da Xunta

Artigo 4⁴

Corresponde á Xunta:

1. Establecer as directrices e desenvolver o Programa de goberno.
- 2.-Elaborar os presupostos da Comunidade Autónoma, remitilos ao Parlamento para a súa aprobación.
- 3.-Aprobar os Proxectos de Lei para a súa remisión ao Parlamento e acordar, no seu caso, a súa retirada.
4. Ditar Decretos Legislativos nos supostos de delegación expresa do Parlamento.
- 5.-Outorgar ou denegar a súa conformidade á tramitación de proposicións de lei que supoñan aumento dos créditos ou mingua dos ingresos presupostarios, nos termos previstos no Regulamento do Parlamento.
- 6.-Aprobar os regulamentos para o desenvolvemento e execución das leis de Galicia así como os das leis do Estado, cando a competencia de execución corresponda á Comunidade Autónoma en virtude do Estatuto de Autonomía ou por delegación ou transferencia.

⁴ Ap. 13 modificado pola dispo. adic. 8.3 da lei 2/2007, de 28 de marzo.

Ap. 19 engadido pola disp. adic. 8.4 da lei 2/2007, de 28 de marzo.

Aps.10, 14, 15 e 16 modificados polo artigo 2.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro.

Ap. 18 engadido polo artigo 2.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro.

Ap. 20 renumerado por disp. adic. 8.5 da lei 2/2007, de 28 de marzo

7.-Adoptar, no seu caso, as medidas regulamentarias que requirise a execución dos tratados e convenios internacionais e o cumprimento dos regulamentos e directrices derivadas daqueles, no que afecte a materias atribuídas á competencia da Comunidade Autónoma.

8.-Aprobar e remitir ao Parlamento os proxectos de convenios e acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas para a ratificación ou aprobación, no seu caso.

9.-Acordar a interposición de recursos de inconstitucionalidade, así como o persoarse nas cuestións de inconstitucionalidade que afecten a Galicia e a formulación de conflitos de competencias ante o Tribunal Constitucional.

10.Deliberar sobre a cuestión de confianza que o Presidente da Xunta propoña formular ao Parlamento, así como sobre a disolución da Cámara, que o Presidente pode decretar, ao abeiro do artigo 24 da presente Lei.

11. Resolver os recursos en vía administrativa nos casos previstos polas leis.

12.- Resolver mediante Decreto os conflitos de atribucións que se susciten entre as diversas Consellerías.

13.-Nomear e destituír, por proposta de quen posúa a titularidade das consellerías respectivas, os altos cargos da Administración pública galega de rango igual ou superior a dirección xeral, así como aqueloutros que legalmente se estableza.

Nos nomeamentos entenderase o principio de equilibrio por sexos, de acordo coas porcentaxes e a estrutura que determine a propia Xunta.

14.-Crear, modificar e suprimir as Comisións Delegadas da Xunta.

15-Determinar a estrutura orgánica superior da Vicepresidencia ou Vicepresidencias e das Consellerías da Xunta de Galicia.

16.-Designar os representantes da Comunidade Autónoma nos organismos económicos, institucións financeiras e empresas públicas do Estado a que se refire o artigo 55 do Estatuto de Autonomía.

Do mesmo xeito, supervisar, de acordo coa Lei, a xestión dos servizos públicos e dos entes e empresas públicas dependentes da Comunidade Autónoma, e administrar o patrimonio da mesma con suxeición ao disposto na Lei

17. Coordinar a actividade das Deputacións Provinciais, en canto afecte directamente ao interese xeral da Comunidade Autónoma, e acordar as transferencias ou delegación de funcións nas mesmas.

Do exercicio destas competencias darase conta ao Parlamento.

18. Tomar coñecemento das resolucións do Parlamento e adoptar, se é o caso, as medidas que procedan.

19. Garantir e promover a aplicación do principio de igualdade por razón de sexo en todas as políticas que lle corresponda desenvolver á Xunta de Galicia.

20. Calquera outra atribución que lle veña conferida por algunha disposición legal ou regulamentaria, e en xeral, deliberar sobre aqueles asuntos nos que a súa resolución deba revestir a forma de Decreto ou que, pola súa importancia e repercusión na vida da Comunidade Autónoma esixan o coñecemento ou deliberación da Xunta.

Capítulo III. Do funcionamento da Xunta

Artigo 5

A Xunta reúnese en Consello, que someterá o seu funcionamento aos principios de unidade, colexialidade, participación e coordinación.

Artigo 6⁵

As atribucións da Xunta serán exercidas polo Consello. O Consello designará de entre os seus membros un Secretario que dará fe dos seus acordos e dos das Comisións Delegadas e librará, cando proceda, certificación dos mesmos.

Artigo 7⁶

1. O Consello será convocado polo Presidente da Xunta. Á convocatoria xuntaráselle a orde do día, que será conformada polo Secretario de acordo coas instrucións do Presidente.

2. O Consello entenderase validamente constituído cando asista o Presidente, ou quen o substitúa, e, polo menos, a metade dos seus membros.

3. Os membros do Consello están obrigados a gardar segredo sobre as deliberacións daquel, as opinións e, se é o caso, os votos emitidos.

⁵ Modificado polo art. 3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

⁶ Modificado polo art. 4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 8

A Xunta poderá crear no seu seo Comisións Delegadas para coordinar a elaboración de directrices e disposicións, programar a política sectorial, examinar asuntos de interese interdepartamental e preparar as reunións do Consello.

O réxime xeral de funcionamento das Comisións, haberá de axustarse aos criterios establecidos nesta lei para o Consello.

En todo caso, o Decreto de creación dunha Comisión Delegada deberá conter a composición e a Presidencia da mesma e mailas competencias asignadas.

Artigo 9

O Consello establecerá as normas internas que se precisen para a boa orde dos traballos e para a adecuada preparación dos acordos que haxan de adoptarse, mediante un Regulamento de Réxime Interior que haberá de axustarse aos termos da presente lei.

TÍTULO II. DO PRESIDENTE DA XUNTA

Capítulo I. Do Estatuto Persoal, elección e cesamento

Sección 1ª. Do Estatuto Persoal

Artigo 10

O Presidente da Xunta ostenta a suprema representación da Comunidade Autónoma e a ordinaria do Estado en Galicia. Dirixe e coordina a acción da Xunta ou Goberno.

Artigo 11⁷

O Presidente da Xunta en razón do seu cargo ten dereito a:

1. A preeminencia que, con arranxo á alta representación da Comunidade Autónoma e á ordinaria do Estado en Galicia, lle corresponde.
2. Que lle sexan rendidos os honores que lle correspondan conforme co que se establece na legalidade vixente e o que acorde a Comunidade Autónoma.
3. Recibir o tratamento de Excelencia.

⁷ Ap. 7 engadido polo art. 5 da lei 11/1988, de 20 de outubro
Ap. 7, parágrafo 2º, modificado pola lei 12/2007, de 27 de xullo

4. Utilizar a bandeira de Galicia como guión.
5. Ocupar a residencia oficial que se estableza, coa correspondente dotación de persoal e servizos.
6. Percibir a remuneración e gastos de representación que se establezan polo Parlamento de Galicia e figuren nos Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma.
7. Recibir con carácter vitalicio o tratamento de excelentísimo señor e os honores protocolarios e as precedencias establecidas na lexislación vixente e na que, se é o caso, dite a Comunidade Autónoma.

As expresidentas e os expresidentes terán dereito a percibir, durante dous anos desde a data do seu cesamento, as compensacións económicas que se establezan por decreto da Xunta de Galicia.

Así mesmo, terán dereito por un período de catro anos adicionais, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante catro ou menos anos, ou por un período de dez anos adicionais, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante máis de catro anos, aos medios e servizos que se establezan por decreto da Xunta.

Este dereito será incompatible coa condición de membro nato do Consello Consultivo de Galicia ou co exercicio dun cargo público que outorgue unha prestación de medios e servizos de análoga natureza.

Malia o anterior, a Xunta de Galicia poderalles prestar ás expresidentas e aos expresidentes os medios materiais de apoio precisos para o exercicio das funcións inherentes á súa condición por un período de tempo superior ao establecido no parágrafo anterior.

Artigo 12⁸

O Presidente da Xunta non poderá exercer ningunha función pública que non se derive do seu cargo, nin actividade mercantil ou profesional ou calquera outra que puidese menoscabar a independencia e dignidade da súa función.

En canto ás funcións representativas propias do mandato parlamentario, haberá que atermos ao disposto no artigo 6 da Lei de Galicia 8/1985, do 13 de agosto, de eleccións ao Parlamento de Galicia.

Artigo 13

⁸ Modificado polo artigo 6 da lei 11/1988, de 20 de outubro

A responsabilidade política do Presidente da Xunta ante o Parlamento será esixible nos termos establecidos no Estatuto de Autonomía, no Regulamento da Cámara e na presente lei.

Artigo 14

Durante o seu mandato e polos actos delituosos cometidos no territorio de Galicia non poderá ser detido nin retido senón no caso de flagrante delito, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuízo, ao Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Fóra do devandito territorio, a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

Sección 2ª. Da elección e cesamento

Artigo 15

O Presidente da Xunta será elixido polo Parlamento Galego de entre os seus membros.

Artigo 16

Constituído o Parlamento e nos demais supostos en que así proceda, o seu Presidente, previa consulta coas forzas políticas representadas parlamentariamente e oída a Mesa, propondrá un candidato á Presidencia da Xunta, conforme ao previsto no artigo 136.1.º do Regulamento do Parlamento de Galicia.

Artigo 17

O candidato presentará o seu Programa ao Parlamento. Para ser elixido o candidato deberá en primeira votación obter maioría absoluta; de non obtela procederase a unha nova votación 24 horas despois da anterior, e a confianza entenderase outorgada se obtivera maioría simple. Caso de non conseguir a devandita maioría, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista anteriormente.

Se transcorresen dous meses a partir da primeira votación de investidura sen que ningún candidato proposto obtivera a confianza do Parlamento, este quedará disolto e procederase á convocatoria de novas eleccións.

Artigo 18

Se o Parlamento outorga a súa confianza ao candidato, o Presidente comunicaráo a El-Rei para o seu nomeamento, mediante Real Decreto que se publicará no *Boletín Oficial do Estado* e no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 19

O Presidente elixido tomará posesión do seu cargo dentro dos cinco días seguintes ao da publicación do seu nomeamento.

Artigo 20

O Presidente prestará xuramento na súa toma de posesión coa seguinte fórmula:

«Xuro ou prometo ser fiel ao meu mandato como Presidente da Xunta, observar e facer cumprir a Constitución e o Estatuto de Autonomía e as demais leis de Galicia e do Estado e exercer as miñas funcións no interese supremo e exclusivo de Galicia e de España.»

Artigo 21

O Presidente da Xunta cesa trala celebración de eleccións autonómicas, nos casos de perda da confianza parlamentaria, ou por dimisión, falecemento ou incapacidade para o exercicio do cargo. Corresponde ao Parlamento a apreciación da incapacidade do Presidente.

Artigo 22

Nos supostos de falecemento e incapacidade do Presidente, será substituído polos Vicepresidentes se os houber, pola súa orde, e no seu defecto polo Conselleiro que máis tempo leve pertencendo ininterrompidamente á Xunta e, no caso de igualdade, o de máis idade. A mesma orde de substitución observarase nos casos de ausencia ou enfermidade temporal do Presidente da Xunta, agás designación expresa do mesmo. A substitución terá que publicarse no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 23

Nos demais casos previstos no artigo 20 o Presidente continuará o exercicio das súas funcións ata a toma de posesión do novo Presidente da Xunta.

Capítulo II. Das atribucións

Artigo 24⁹

Ao Presidente da Xunta, como supremo representante da Comunidade Autónoma, compételle representar a esta nas relacións con outras institucións do Estado, subscribir os convenios e acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas, convocar eleccións ao Parlamento de

⁹ Modificado polo artigo 7 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Galicia trala súa disolución, promulgar en nome de El Rei as Leis de Galicia, así como, se é o caso, os Decretos legislativos, e ordenar a súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*. O Presidente, baixo a súa exclusiva responsabilidade e logo da deliberación do Consello da Xunta, poderá disolver o Parlamento mediante Decreto que fixará a data das eleccións.

Esta facultade en todo caso non se poderá exercer cando non pasase alomenos un ano desde a última disolución da Cámara.

Artigo 25

Como representante ordinario do Estado en Galicia, corresponde ao Presidente da Xunta manter relacións coa Delegación do Goberno, aos efectos dunha mellor coordinación das actividades do Estado en Galicia e as da Comunidade Autónoma, ordenar a publicación no *Diario Oficial de Galicia* do nomeamento do Presidente do Tribunal Superior de Xustiza, e das Leis e Decretos Legislativos de Galicia no *Boletín Oficial do Estado*.

Artigo 26¹⁰

Para a dirección e coordinación das actividades da Xunta correspóndelle:

1. Crear, modificar ou suprimir mediante Decreto a Vicepresidencia ou Vicepresidencias, se as houber, e as Consellerías, sempre que non supoña aumento de gasto público, así como nomear e dispor o cesamento dos Vicepresidentes e dos Conselleiros.
2. Convocar, presidir, suspender e levantar as reunións do Consello e das Comisións Delegadas, así como dirixir as súas deliberacións.
3. Dirixir e coordinar a acción de Goberno e asegurar a súa continuidade.
4. Velar polo cumprimento das directrices sinaladas pola Xunta e promover e coordinar a execución dos acordos do Consello e das súas Comisións Delegadas.
5. Asegurar a coordinación entre as distintas Consellerías.
6. Coordinar o programa legislativo da Xunta e a elaboración de normas de carácter xeral.
7. Encomendar a un Vicepresidente ou a un Conselleiro que se encargue do despacho dunha Consellería ou da propia Presidencia, en caso de ausencia, enfermidade ou impedimento do titular.

¹⁰ Ap. 1 modificado polo artigo 8 da lei 11/1988, de 20 de outubro

8. Formular perante o Parlamento, previa deliberación do Consello, a cuestión de confianza.
9. Presentar ao Parlamento os proxectos de lei, por si mesmo ou a través do membro da Xunta designado.
10. Facilitar ao Parlamento a información e documentación que este recabe da Xunta.
11. Solicitar que o Parlamento se reúna en sesión extraordinaria.
12. Solicitar que se celebre un debate xeral no Parlamento.
13. Comunicar ao Parlamento a interposición de recursos de inconstitucionalidade e a formulación de conflitos de competencias perante o Tribunal Constitucional, así como o acordo da Xunta de persoarse nos recursos e nas cuestións de inconstitucionalidade que afecten a Galicia.
14. Exercer cantas facultades e atribucións lle correspondan en consonancia coas disposicións vixentes.

TÍTULO III. DOS MEMBROS DA XUNTA

Capítulo I. Do Estatuto Persoal, nomeamento e cesamento

Artigo 27¹¹

1. O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e os Conselleiros serán nomeados e cesados polo Presidente da Xunta, a teor do disposto no artigo 26, e terán a alta consideración que corresponde á súa condición de membros do Goberno Autónomo e o tratamento de Excelentísimo Señor.
2. Os exvicepresidentes e mais os exconselleiros manterán o tratamento de Excelentísimo Señor e recibirán os honores protocolarios que estableza a lexislación vixente e a que dite a Comunidade Autónoma.

Artigo 28

O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e mailos Conselleiros prestarán xuramento na súa toma de posesión coa mesma fórmula prevista nesta lei para o Presidente da Xunta.

Artigo 29

¹¹ Modificado polo artigo 9 da lei 11/1988, de 20 de outubro

O cesamento do Presidente da Xunta comporta o de todos os membros da mesma. A Xunta cesante continuará en funcións ata a toma de posesión da nova Xunta.

Artigo 30

Os membros da Xunta percibirán a remuneración e gastos de representación que se establezan polo Parlamento de Galicia e figuren nos Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma.

Artigo 31

O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e mailos Conselleiros, non poderán exercer outras funcións representativas cás propias do mandato parlamentario ou, no seu caso, do Senado, nin calquera outra función pública que non derive do seu cargo, nin actividade mercantil ou profesional ou outra que menoscabe a independencia e dignidade da súa función.

Artigo 32

En canto á inmunidade, estarase ao disposto no artigo 13 para o Presidente.

Capítulo II. Das atribucións

Artigo 33

O Vicepresidente, ou no seu caso, o Vicepresidente primeiro, amais de substituír ao Presidente nos supostos previstos nesta Lei, exercerá as funcións que aquel lles delegue dentro do ámbito que lle confiran as disposicións da presente Lei.

Así mesmo, poderán designarse no seo da Xunta outros Vicepresidentes encargados de áreas homoxéneas coas funcións que lles sexan asignadas.

Artigo 34¹²

Os Conselleiros como xefes das súas Consellerías están investidos das seguintes atribucións:

1. Ostentar a representación do Departamento de que son titulares.
2. Proponer ao Consello os nomeamentos e cesamentos dos cargos da súa Consellería que requiran a forma de decreto para a súa designación.

¹² Ap. 7 modificado polo artigo 30 da lei 7/2002, de 27 de decembro

3. Exercer a iniciativa, dirección e inspección de todos os servizos da Consellería e a alta inspección e demais funcións que lles corresponden respecto dos organismos autónomos adscritos á mesma.
4. Propoñer para a súa aprobación polo Consello a estruturación e organización da súa Consellería.
5. Propoñer ao Consello os proxectos de lei ou de Decreto relativos ás competencias atribuídas á súa Consellería.
6. Exercer a potestade regulamentaria nas materias da súa Consellería.
7. Resolver os recursos administrativos promovidos contra as resolucións dos organismos e das entidades da consellería, agás cando por lei ou regulamentariamente se lle atribúa esa facultade a outro órgano.
8. Formular o anteproxecto de presupostos da súa Consellería.
9. Dispoñer os gastos propios dos servizos da súa Consellería non reservados á competencia do Consello, dentro dos límites da autorización presupostaria e interesar dos servizos financeiros competentes á ordenación dos pagos correspondentes.
10. Asinar en nome da Xunta os contratos relativos a asuntos propios da súa Consellería.
11. Resolver os conflitos de atribucións entre autoridades dependentes da súa Consellería.
12. E cantas facultades lles atribúan as disposicións en vigor.

Artigo 35

Os membros da Xunta poderán designar e cesar libremente o persoal colaborador e de asistencia directa dentro dos créditos presupostarios consignados ao efecto.

Este persoal, de carácter eventual, cesará automaticamente ao se producir o cesamento do membro da Xunta que efectuou o seu nomeamento.

TÍTULO IV. ORGANIZACIÓN E RÉXIME XURÍDICO¹³

Artigo 36¹⁴

¹³ Rúbrica modificada polo art. 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁴ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

1. A Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, constituída por órganos xerarquicamente ordenados baixo a dirección da Xunta, ten personalidade xurídica única e posúe a capacidade de obrar necesaria para levar a cabo os seus fins.

2. A actuación da Administración axéitase aos principios de legalidade, obxectividade, servizo ao interese xeral, publicidade, eficacia, xerarquía, economía do gasto público, desconcentración e coordinación entre os seus órganos.

Artigo 37¹⁵

1. Adoptarán a forma de Decreto:

a) As disposicións xerais aprobadas polo Consello da Xunta.

b) As resolucións do Consello da Xunta nos supostos dos números 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16 primeiro inciso e 18 do artigo 4 da presente Lei e os demais casos que establezan as Leis.

c) As resolucións do Presidente da Xunta, nos supostos contemplados no parágrafo segundo do artigo 24 e nos números 1 e 7 do artigo 26 desta Lei.

2. Os Decretos serán asinados polo Presidente da Xunta e referendados, agás no suposto c) do apartado anterior, polo Conselleiro competente en razón da materia.

Artigo 38¹⁶

As disposicións e resolucións dos Conselleiros revestirán a forma de Ordes, que serán asinadas polo titular do Departamento.

Cando interesen a máis de unha Consellería, serán asinadas conxuntamente polos Conselleiros afectados.

Artigo 39¹⁷

As normas regulamentarias terán o rango do órgano que as aprobara e ordenaranse xerarquicamente da seguinte forma:

1. Decretos

2. Ordes das Comisións Delegadas.

¹⁵ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁶ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁷ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

3. Ordes ditadas polos Conselleiros.

Artigo 40¹⁸

Serán nulas de pleno dereito as normas regulamentarias que infrinxan outras de rango superior ou se opoñan ó establecido pola lei. (19)

Artigo 41¹⁹

1. As disposicións regulamentarias non poderán establecer penas nin impoñer tributos ou exaccións de calquera natureza.

Tampouco poderán impoñer sancións a non ser no marco do disposto na Lei.

2. Serán nulas as disposicións e resolucións que infrinxan o disposto no apartado anterior.

Artigo 42²⁰

As resolucións administrativas de carácter particular non poderán vulnerar o establecido nunha disposición de carácter xeral ou dispensar singularmente do seu cumprimento, aínda cando aquelas teñan un rango formal igual ou superior a esta.

TÍTULO V. DAS RELACIÓNS DA XUNTA CO PARLAMENTO

Capítulo I. Do control parlamentario

Sección 1ª. Da moción de censura

Artigo 43²¹

1. O Consello poderá delegar as funcións administrativas que teña encomendadas nas Comisións Delegadas.

2. Sen prexuízo das competencias delegadas no Vicepresidente primeiro de acordo co disposto no artigo 32 desta lei, o Presidente poderá delegar funcións puramente executivas nos demais membros da Xunta, dando conta ao Parlamento.

¹⁸ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁹ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁰ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²¹ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

3. Os Conselleiros poderán delegar competencias administrativas nos órganos inmediatamente inferiores das súas Consellerías, cando as necesidades de funcionamento así o aconsellen.

Artigo 44²²

1. A delegación de atribucións a que se refire o artigo anterior e a súa revocación haberán de publicarse no *Diario Oficial de Galicia*.

2. Non poderán ser obxecto de delegación, a non ser que unha lei o autorice expresamente, as competencias que, á súa vez, foran delegadas, nin a competencia para resolver recursos administrativos interpostos contra actos ou resolucións do órgano delegatario.

3. Os actos ditados por delegación consideraranse como propios do órgano delegante, que en calquera momento poderá revocar a delegación outorgada.

Artigo 45²³

1. O Parlamento pode esixir a responsabilidade política da Xunta e do seu Presidente mediante a adopción por maioría absoluta da moción de censura.

2. A moción de censura deberá estar asinada, alomenos, por unha quinta parte dos membros do Parlamento, e haberá de incluír un candidato á Presidencia da Xunta.

3. A moción de censura non poderá ser votada ata que transcurran cinco días desde a súa presentación.

Nos dous primeiros días do devandito prazo poderán presentarse mocións alternativas.

4. Se a moción de censura non fose aprobada polo Parlamento, os seus asinantes non poderán presentar outra durante o mesmo período de sesións.

Artigo 46²⁴

Se prosperase a moción de censura, a Xunta e o seu Presidente cesarán e o candidato incluído nela entenderase investido da confianza do Parlamento, procedéndose a continuación á súa designación como Presidente da Xunta, segundo o disposto no artigo 17 desta lei.

²² Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²³ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁴ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 47²⁵

O Presidente da Xunta, previa deliberación do Consello, pode formular perante o Parlamento a cuestión de confianza sobre o seu Programa ou sobre unha declaración política xeral. A cuestión de confianza non se poderá votar ata transcorridas 24 horas desde a súa presentación. A confianza entenderase outorgada cando vote a prol da mesma a maioría simple de Deputados.

Se o Parlamento negase a súa confianza ao Presidente da Xunta entenderase cesado e procederase á elección de novo Presidente conforme ao establecido nesta Lei.

Sección 3ª. Do impulso e control da acción política do Goberno²⁶

Artigo 48²⁷

A Xunta solicitará anualmente do Parlamento, ao comezo dun dos períodos ordinarios de sesións, a celebración dun debate de política xeral.

Sección 4ª. Doutras formas de control²⁸

Artigo 49²⁹

O Parlamento, as súas Comisións e os Deputados a través da Presidencia do mesmo, poderán recabar a información e axuda que precisen da Xunta, dos seus Conselleiros e de calquera outra autoridade da Comunidade Autónoma.

Artigo 50³⁰

O Parlamento mailas súas Comisións poden reclamar a presenza dos Conselleiros e dos outros altos cargos da Comunidade Autónoma

Artigo 51³¹

Os Conselleiros teñen acceso ás sesións do Parlamento e das súas Comisións e a facultade de se facer oír nelas. Ante as Comisións poderán facerse acompañar de altos cargos ou funcionarios das súas Consellerías e solicitar que estes informen.

²⁵ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁶ Rúbrica modificada polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁷ Modificado polo artigo 11.2 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁸ Rúbrica engadida polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁹ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁰ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³¹ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 52³²

1. A Xunta e cada un dos seus membros están sometidos ás mocións, interpelacións e preguntas que se lles formulen no Parlamento.
2. Toda interpelación poderá dar lugar a unha moción na que o Parlamento manifeste a súa posición.

Capítulo II. Delegación lexislativa

Artigo 53³³

1. O Parlamento poderá delegar na Xunta a potestade de ditar normas con rango de lei que recibirán o título de Decretos lexislativos.
2. A delegación lexislativa deberá outorgarse mediante unha lei de bases cando o seu obxecto sexa a formación de textos articulados ou por unha lei ordinaria cando se trate de refundir varios textos legais nun só.
3. Non poderán ser obxecto de delegación a regulación do réxime electoral da Comunidade Autónoma, a aprobación do presuposto, as leis institucionais ou de desenvolvemento básico do Estatuto e as que, pola súa natureza, requiran maioría cualificada para a súa aprobación.

Artigo 54³⁴

A delegación lexislativa haberá de outorgarse á Xunta en forma expresa para materia concreta e con fixación do prazo para o seu exercicio sen que se poida entender concedida de forma implícita nin por tempo indeterminado.

Tampouco poderá permitir a subdelegación en prol de autoridades distintas da propia Xunta.

Artigo 55³⁵

1. As leis de bases delimitarán con precisión o obxecto e alcance da delegación lexislativa e os principios e criterios que se han de seguir no seu exercicio. En ningún caso poderán autorizar á Xunta para modificar a propia lei de bases nin para ditar normas con carácter retroactivo.
2. As leis ordinarias de autorización para refundir textos legais, determinarán o ámbito normativo a que se refire o contido da delegación,

³² Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³³ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁴ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁵ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

especificando se se circunscribe á mera formulación dun texto único ou se se inclúe a de regularizar, clarear e harmonizar os textos legais que han de ser refundidos.

Artigo 56³⁶

O control sobre os Decretos Lexislativos levarase a cabo nos termos previstos no Regulamento do Parlamento de Galicia, sen prexuízo do cal as leis de delegación poderán establecer en cada caso fórmulas adicionais de control parlamentario.

Artigo 57

1. Cando unha proposición de lei ou unha emenda sexa contraria a unha delegación lexislativa en vigor, a Xunta está facultada para se opoñer á súa tramitación.

Neste caso poderá presentar unha proposición de lei para a derogación parcial ou total da lei de delegación.

2. A delegación entenderase esgotada coa publicación pola Xunta da norma correspondente.

Disposicións finais.

Primeira ^a.

Facúltase á Xunta para ditar os seus propios Regulamentos internos conforme ao establecido nesta Lei.

Segunda ^a.

A presente Lei entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

Disposicións transitorias.³⁷

Primeira.³⁸

O desposto no número 7 do artigo 11 da presente Lei será aplicable a todos os efectos desde a celebración das primeiras eleccións autonómicas galegas.

³⁶ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁷ Engadida polo art. 12 da Lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁸ Engadida polo art. 12 de Lei 11/1988, de 20 de outubro

Os tratamentos honoríficos establecidos nese precepto serán tamén extensibles aos ex-Presidentes da Preautonomía.

Segunda.³⁹

En tanto a Xunta non regule por Decreto o establecido no parágrafo segundo do número 7 do artigo 11 da presente Lei, a compensación económica establecida será equivalente ao 60 por cento da que corresponda ao Presidente da Xunta. Tal compensación será compatible con aquelas outras retribucións que os ex-Presidentes poidan percibir, por outros conceptos, con cargo aos Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma.

En ningún caso, a contía global pode chegar a ser superior á retribución total que en cada caso perciba o Presidente da Xunta de Galicia.

Terceira.⁴⁰

A facultade disolutoria do Parlamento recoñecida ao Presidente da Xunta no artigo 24 da presente Lei poderá ser exercitada con respecto aos Parlamentos elixidos tras a entrada en vigor desta Lei.

Cuarta.⁴¹

Mentres o Parlamento de Galicia non adopte a resolución prevista no artigo 2, parágrafo cuarto, da presente Lei, a porcentaxe do sexo menos representado no Consello da Xunta de Galicia non pode ser inferior ao 40 por 100.

³⁹ Engadida polo art. 12 da Lei 11/1988, de 20 de outubro

⁴⁰ Derogada polo art. único da Lei 12/1989, de 4 de outubro

⁴¹ Engadida pola disp. adic. 8.6 da Lei 2/2007, de 28 de marzo

**8. LEI 16/2010, DO 17 DE
DECEMBRO, DE
ORGANIZACIÓN E
FUNCIONAMENTO DA
ADMINISTRACIÓN XERAL E DO
SECTOR PÚBLICO
AUTONÓMICO DE GALICIA:
TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.**

LEI 16/2010, DO 17 DE DECEMBRO, DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL E DO SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.¹

TÍTULO PRELIMINAR. Do ámbito de aplicación

Artigo 1. Obxecto e finalidade da lei

1. Esta lei ten por obxecto regular a organización e o réxime xurídico da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico, así como a regulación do exercicio da potestade regulamentaria e do procedemento de elaboración de regulamentos.

2. O fin desta lei é atinxir unha maior racionalización e axilización administrativa e afondar na modernización dos procedementos e dos servizos prestados aos cidadáns por parte da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico.

Artigo 2. A Administración xeral de Galicia

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, constituída por órganos xerarquicamente ordenados e dirixida pola Xunta de Galicia, actúa con personalidade xurídica única.

2. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia desenvolve funcións executivas de carácter administrativo, realizando as tarefas nas que se concreta o exercicio da acción de goberno.

Artigo 3. O sector público autonómico

1. Para os efectos desta lei, o sector público autonómico, ademais de pola propia Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, está integrado polas seguintes entidades:

a) Entidades públicas instrumentais dependentes da Administración xeral ou doutras entidades públicas instrumentais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Outras entidades instrumentais respecto das que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia exerce xuridicamente, de forma directa ou indirecta, unha posición de dominio, entendendo como tal, para estes efectos, aquela na que se exerce un control análogo ao dos

¹ DO. Galicia 31 decembro 2010, núm. 251

propios servizos da Administración.

2. As entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico suxeitarán a súa actividade ao dereito administrativo sempre que exerzan potestades administrativas e en calquera outra circunstancia agás que, neste último caso, de acordo coas leis xerais ou sectoriais aplicables ou coas súas específicas normas reguladoras, poidan ou deban someterse ao dereito privado. En todo caso, actuarán baixo o control e a dependencia ou tutela da Administración xeral de Galicia ou doutra entidade instrumental integrante do sector público autonómico.

3. As demais entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico actuarán, como regra xeral, en réxime de dereito privado, sen prexuízo de actuaren con suxeición ao dereito administrativo cando así o establezan as leis xerais e sectoriais aplicables.

4. Os consorcios poderán exercer por delegación, logo do acordo do Consello de Xunta e sempre que se recoñeza nos seus estatutos, competencias e potestades administrativas das administracións consorciadas.

TÍTULO I. Réxime xurídico da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia

CAPÍTULO I. Dos principios da organización administrativa e do réxime xurídico dos órganos colexiados

Sección 1ª. Principios xerais

Artigo 4. Principios xerais

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, baixo a dirección da Xunta, e as entidades integrantes do sector público autonómico serven con obxectividade os intereses xerais e actúan con sometemento pleno á Constitución, ao Estatuto de autonomía, á lei e ao resto do ordenamento xurídico.

2. As potestades e competencias administrativas que teñen atribuídas polo ordenamento xurídico a Administración xeral e as entidades que integran o sector público autonómico determinan a súa capacidade de obrar.

3. A organización e a actividade da Administración xeral e das entidades integrantes do sector público autonómico responden ao principio de división funcional. Na súa organización observaranse os seguintes principios:

a) Xerarquía.

b) Descentralización.

c) Desconcentración.

d) Coordinación.

e) Eficacia e eficiencia.

f) Simplificación, claridade, boa fe, imparcialidade, confianza lexítima e proximidade aos cidadáns.

4. O contido deste artigo aplicaráselles tamén ás entidades integrantes do sector público autonómico.

Sección 2ª. Competencia administrativa

Artigo 5. Exercicio da competencia

1. A competencia dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia é irrenunciable, e será exercida precisamente polos órganos que a teñan atribuída como propia, agás nos casos de delegación ou avocación, nos termos previstos na lei.

2. A encomenda de xestión, a delegación de sinatura e a suplencia non supoñen alteración da titularidade da competencia, aínda que si dos elementos determinantes do seu exercicio que en cada caso se prevexan.

3. A titularidade e o exercicio das competencias atribuídas aos órganos administrativos poderán ser desconcentrados noutros xerarquicamente dependentes daqueles nos termos e cos requisitos que prevexan as propias normas de atribución de competencias.

4. As funcións correspondentes ás competencias dunha consellaría que non sexan asignadas por lei a un concreto órgano administrativo entenderanse atribuídas aos órganos inferiores competentes por razón da materia e do territorio, e, de existiren varios destes, ao superior xerarquico común, sen prexuízo de que mediante decreto se poida designar como titular da competencia outro órgano da mesma consellaría.

5. Os órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia estenden a súa competencia a todo o territorio da Comunidade Autónoma, agás indicación en sentido contrario das normas aplicables.

Artigo 6. Delegación de competencias

1. O exercicio das competencias cuxa titularidade lles corresponda a órganos da Administración autonómica poderá ser delegado noutros órganos da propia Administración autonómica ou dalgunha entidade integrante do sector público autonómico.
2. Cando entre os órganos delegante e delegado non exista relación xerárquica e pertencen á mesma consellaría, será necesaria a aprobación previa do órgano superior común. Se delegante e delegado non pertencen á mesma consellaría, requirirase a autorización da persoa titular da consellaría á que pertence o órgano delegado.
3. No caso de que un órgano da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia delegue o exercicio de competencias nun órgano dunha entidade instrumental do sector autonómico, tal delegación deberá ser previamente aprobada, se os houber, polos órganos dos que dependan o órgano delegante e o órgano delegado, agás que o delegante sexa o titular da consellaría de adscrición da entidade instrumental, caso no que abundará coa decisión deste.
4. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación as competencias relativas a:
 - a) Os asuntos que deban ser sometidos a acordo da Xunta de Galicia, sen prexuízo das competencias do Consello da Xunta cuxo exercicio se lles atribúa ás súas comisións delegadas.
 - b) A aprobación de regulamentos.
 - c) Os asuntos que se refiran ás relacións institucionais coa Xefatura do Estado, coa Presidencia do Goberno do Estado, coas Cortes Xerais, coas presidencias dos consellos de goberno das comunidades autónomas, co Parlamento de Galicia e coas demais asembleas lexislativas das comunidades autónomas e coa Unión Europea.
 - d) A resolución dos recursos nos órganos administrativos que diten os actos obxecto do recurso.
 - e) As materias nas que así se determine por unha norma con rango de lei.
5. Non constitúe impedimento para que se poida delegar a competencia para resolver un procedemento a circunstancia de que a súa norma reguladora prevexa, como trámite preceptivo, a emisión dun ditame ou informe; no entanto, non se poderá delegar a competencia para resolver un asunto concreto unha vez que no correspondente procedemento se emitise un ditame ou informe preceptivo acerca del.

6. As delegacións de competencias e a súa revogación deberán publicarse no Diario Oficial de Galicia e figurar dun xeito permanente e accesible na páxina web institucional da consellaría ou do órgano delegante.
7. Os actos e as resolucións administrativas ditados por delegación farán constar esta circunstancia, con referencia ao número e á data da súa publicación no Diario Oficial de Galicia, e consideraranse ditados polo órgano delegante.
8. Salvo autorización expresa dunha lei, non se poderán delegar as competencias que se exerzan por delegación.
9. A delegación será revogable en calquera momento polo órgano que a conferise.
10. A delegación de competencias atribuídas a órganos colexiados para cuxo exercicio ordinario se requira un quórum especial deberá adoptarse observando, en todo caso, o devandito quórum.

Artigo 7. Avocación

1. Os órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderán avocar para si o coñecemento dun asunto cuxa resolución lle corresponda ordinariamente ou por delegación a un órgano administrativo dependente, cando haxa circunstancias de índole técnica, económica, social, xurídica ou territorial que o fagan conveniente.
2. Cando se producise delegación do exercicio de competencias entre órganos que non son dependentes xerarquicamente, a avocación só poderá ser acordada polo órgano delegante.
3. A avocación realizarase mediante acordo motivado que lles deberá ser notificado aos interesados no procedemento, se os houber, con anterioridade á resolución final que se dite. A avocación, salvo que sexa acordada por un membro da Xunta de Galicia, deberá ser posta tamén en coñecemento do superior xerárquico do órgano avocante.
4. Contra o acordo de avocación non caberá recurso, aínda que a posible ilegalidade da avocación poderá facerse valer, de ser o caso, no recurso que se interpoña contra a resolución do procedemento.

Artigo 8. Encomenda de xestión intrasubxectiva

1. A realización de actividades de carácter material, técnico ou de servizos da competencia dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou das entidades de dereito público dependentes dela poderá ser encomendada intrasubxectivamente a outros órganos da

mesma administración ou entidade que o encomendante, por razóns de eficacia ou cando non se posúan os medios idóneos para o seu desempeño.

2. A encomenda de xestión non supón cesión de titularidade da competencia nin dos elementos substantivos do seu exercicio, e será responsabilidade do órgano encomendante ditar cantos actos ou cantas resolucións de carácter xurídico lle dean soporte á concreta actividade material obxecto de encomenda ou aqueles nos que esta se integre.

3. A encomenda de xestión a órganos pertencentes á mesma consellaría deberá ser autorizada pola persoa titular da consellaría correspondente. Para a encomenda de xestión a órganos pertencentes a diferente consellaría ou dependentes de diferente consellaría será precisa a autorización do Consello da Xunta.

4. A encomenda de xestión intrasubxectiva formalizarase por medio da resolución de autorización e dos acordos que se asinen entre os órganos correspondentes unha vez autorizada a encomenda de xestión, e deberá ser publicada no Diario Oficial de Galicia co contido mínimo seguinte:

a) Actividade ou actividades ás que se refira.

b) Natureza e alcance da xestión encomendada.

c) Prazo de vixencia e supostos nos que proceda a finalización anticipada da encomenda ou a súa prórroga.

Así mesmo, nos termos descritos neste punto, tamén deberán ser publicadas as sucesivas prórrogas da encomenda que, se é o caso, se asinen.

5. A encomenda de xestión publicarase na páxina web institucional dos órganos intervinientes, para os efectos informativos.

Artigo 9. Encomenda de xestión intersubxectiva entre administracións públicas e entidades públicas

1. A encomenda de xestión tamén se poderá levar a cabo entre órganos pertencentes a distintas administracións e entidades públicas, pertencen ou non ao sector público autonómico, coa condición de que concorra algunha das seguintes circunstancias:

a) Que o órgano que realice a actividade encomendada o faga a título gratuito.

b) Que a entidade que vaia desenvolver a actividade encomendada

poida ser considerada como medio propio ou servizo técnico da entidade encomendante.

c) Que, polo seu obxecto, pola súa causa ou por outra circunstancia xuridicamente relevante, non teña a natureza de contrato suxeito á Lei de contratos do sector público.

2. A encomenda de xestión intersubxectiva articularase por medio de convenios interadministrativos de colaboración. Non obstante, no caso de que a entidade á que pertence o órgano que vaia realizar a encomenda teña a consideración de medio propio e servizo técnico da entidade á que pertence o encomendante, a encomenda instrumentarase por medio de resolución da consellaría de adscrición da entidade.

3. Para a súa efectividade, o instrumento no que se formalice a encomenda de xestión intersubxectiva deberá ser publicado no Diario Oficial de Galicia co contido mínimo previsto no artigo anterior.

4. A encomenda de xestión de actividades e servizos que sexan competencia doutras administracións públicas en favor de órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou entes públicos do sector público autonómico requirirá a aceptación previa do Consello da Xunta e será formalizada mediante a sinatura do correspondente convenio.

Artigo 10. Encomendas a outras entidades

1. Poderá encargarse a realización de tarefas a entidades de dereito privado que reúnan a condición de medio propio da Administración ou entidade pública encomendante mediante resolución unilateral do órgano que se determine conforme o artigo 47º desta lei.

2. Poderá encargarse a realización de tarefas a outras persoas físicas ou xurídicas de dereito privado por medio de convenios sempre que se respecten os contidos e límites da lexislación básica sobre contratación do sector público. Por medio de tales convenios de colaboración non se lles poderá encargar a estas persoas físicas ou xurídicas privadas actividades que, segundo a lexislación vixente, teñan que realizarse con suxeición ao dereito administrativo.

Artigo 11. Delegación de sinatura

1. Os titulares dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderán, en materia da súa propia competencia, delegar a sinatura das súas resolucións e dos seus actos administrativos nos titulares dos órganos que dependan deles, dentro dos límites sinalados para a delegación de competencias.

2. A delegación da sinatura non alterará a competencia do órgano delegante e para a súa validez non será necesaria a súa publicación.

3. Nas resolucións e nos actos que se asinen por delegación farase constar a autoridade de procedencia. Para estes efectos, a sinatura deberá ir precedida da expresión «por delegación de sinatura», con indicación do cargo que autoriza e do órgano autorizado.

4. Non caberá delegación de sinatura nas resolucións de carácter sancionador.

Artigo 12. Suplencia

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán ser suplidos temporalmente nos supostos de vacante, ausencia ou enfermidade por quen designe o órgano competente para o nomeamento daqueles.

2. Se non se designa suplente, a competencia do órgano administrativo será exercida por quen designe o órgano administrativo inmediato superior do que dependa.

3. A suplencia non implicará alteración da competencia.

Artigo 13. Conflitos de atribucións

1. Na Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia os conflitos de atribucións só se poderán suscitar entre órganos non relacionados xerarquicamente, e respecto de asuntos sobre os cales non finalizase o procedemento administrativo.

2. Os conflitos de atribucións positivos ou negativos entre órganos dunha mesma consellaría serán resoltos polo superior xerárquico común no prazo de dez días hábiles sen que caiba recurso ningún.

3. Nos conflitos positivos, o órgano que se considere competente requirirá de inhibición a aquel que coñeza do asunto, o cal suspenderá o procedemento por un prazo de dez días hábiles. Se dentro deste prazo acepta o requirimento, remitiralle o expediente ao órgano que o formulase. No caso de considerarse competente, remitiralle acto seguido as actuacións ao superior xerárquico común.

4. Nos conflitos negativos, o órgano que se considere incompetente remitiralle as actuacións ao órgano que considere competente, que decidirá no prazo de dez días hábiles, e este, no caso de considerarse incompetente, remitiralle acto seguido o expediente co seu informe ao superior xerárquico común.

5. Os conflitos de atribucións entre diferentes consellarías serán resolto por acordo asinado conxuntamente polas propias persoas titulares das consellarías afectadas. No caso de discrepancia, daráselle traslado ao Consello da Xunta de Galicia, que resolverá no prazo de dez días, sen que contra a súa decisión caiba recurso ningún.

Sección 3ª. Órganos colexiados

Artigo 14. Réxime xurídico

1. Os órganos colexiados réxense pola lexislación básica sobre réxime xurídico das administracións públicas, pola lexislación específica aplicable, polas normas contidas nesta sección e polos seus regulamentos de réxime interior.

2. Os órganos colexiados das distintas administracións públicas nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como aqueles compostos por representacións de distintas administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, poderán establecer ou completar as súas propias normas de funcionamento.

Os órganos colexiados aos que se refire este punto quedarán integrados na Administración pública que corresponda, aínda que sen participar na estrutura xerárquica desta, agás que así o establezan as súas normas de creación ou se desprenda das súas funcións ou da propia natureza do órgano colexiado.

3. As normas contidas nesta sección non lle serán aplicables ao Consello da Xunta nin ás súas comisións delegadas.

Artigo 15. Requisitos de creación

A constitución dun órgano colexiado terá como presuposto indispensable a determinación dos seguintes aspectos na súa norma de creación:

- a) Os seus fins e obxectivos.
- b) A súa integración administrativa ou dependencia xerárquica.
- c) A composición e os criterios para a designación da persoa titular da súa presidencia e dos restantes membros.
- d) As funcións de decisión, proposta, asesoramento, seguimento e control, así como calquera outra que se lle atribúa.
- e) A dotación dos créditos necesarios, de ser o caso, para o seu

funcionamento.

Artigo 16. Presidencia

1. En cada órgano colexiado correspóndelle á presidenta ou ao presidente:

a) Desempeñar a representación do órgano.

b) Acordar a convocatoria das sesións ordinarias e extraordinarias e a fixación da orde do día, tendo en conta, de ser o caso, as peticións dos demais membros formuladas coa suficiente antelación.

c) Presidir as sesións, moderar o desenvolvemento dos debates e suspendelos por causas xustificadas.

d) Dirimir co seu voto os empates, para os efectos de adoptar acordos, agás se se trata dos órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, nos que o voto será dirimente de establecérenos así as súas propias normas.

e) Asegurar o cumprimento das leis.

f) Visar as actas e certificacións dos acordos do órgano.

g) Exercer cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de presidente do órgano.

2. A persoa que exerza a presidencia sempre terá a condición de membro do órgano colexiado.

3. Nos casos de vacante, ausencia, enfermidade ou outra causa legal, o presidente será substituído polo vicepresidente, se o houber, e, de faltar este, polo membro do órgano colexiado de maior xerarquía, antigüidade ou idade, por esta orde, de entre os seus compoñentes.

Esta norma non lles será aplicable aos órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, nin tampouco a aqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, nos que o réxime de substitución do presidente debe estar especificamente regulado en cada caso, ou establecido expresamente por acordo do pleno do órgano colexiado.

Artigo 17. Membros

1. En cada órgano colexiado correspóndelles aos seus membros:

a) Recibir, cunha antelación mínima de corenta e oito horas, a convocatoria que conteña a orde do día das reunións. A información sobre os temas que figuren na orde do día estará á disposición dos membros coa antelación referida.

b) Participar nos debates das sesións.

c) Exercer o seu dereito ao voto e formular o seu voto particular, así como expresar o sentido do seu voto e os motivos que o xustifican.

d) Non absterse nas votacións aqueles que pola súa calidade de autoridades ou persoal ao servizo das administracións públicas teñan a condición de membros de órganos colexiados.

e) Formular rogos e preguntas.

f) Obter a información precisa para cumprir as funcións asignadas.

g) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición.

2. Os membros dun órgano colexiado non poderán atribuírse as funcións de representación recoñecidas a este, salvo que expresamente lles fosen outorgadas por unha norma ou por acordo validamente adoptado, para cada caso concreto, polo propio órgano.

3. En caso de ausencia ou de enfermidade e, en xeral, cando conorra algunha causa xustificada, os membros titulares do órgano colexiado serán substituídos polos seus suplentes, se os houber.

4. Cando se trate de órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e outras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, estas poderán substituír os seus membros titulares por outros, acreditándoo ante a secretaría do órgano colexiado, respectando as reservas e limitacións que establezan as súas normas de organización.

Artigo 18. Secretaría

1. Os órganos colexiados terán unha secretaria ou un secretario, que poderá ser un membro do propio órgano ou un empregado público ao servizo da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou

da entidade pública na que se integre o órgano do que se trate.

2. A designación e o cesamento, así como a substitución temporal da persoa que exerza a secretaría en supostos de vacante, ausencia ou enfermidade, realizaranse segundo o disposto nas normas específicas de cada órgano e, no caso da súa falta, por acordo deste.

3. Correspóndelle á secretaria ou ao secretario do órgano colexiado:

a) Asistir ás reunións, con voz pero sen voto se non é membro do órgano e con voz e voto se é membro del.

b) Efectuar a convocatoria das sesións do órgano por orde da súa presidencia, así como as citacións aos seus membros.

c) Recibir os actos de comunicación dos membros co órgano e, polo tanto, as notificacións, peticións de datos, rectificacións ou calquera outra clase de escritos dos que deba ter coñecemento.

d) Preparar o despacho dos asuntos e redactar e autorizar as actas das sesións.

e) Expedir certificacións das consultas, ditames e acordos aprobados.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de secretaria ou secretario.

Artigo 19. Convocatorias e sesións

1. Para a válida constitución do órgano, para os efectos da realización de sesións, das deliberacións e da toma de acordos, requirirase a presenza do presidente e do secretario ou, de ser o caso, daqueles que os substitúan, e da metade, polo menos, dos seus membros, agás o disposto no punto 2 deste artigo.

Cando se trate dos órganos colexiados nos que participen entidades representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, o presidente poderá considerar validamente constituído o órgano, para os efectos da realización de sesións, de estaren presentes os representantes das administracións públicas e das organizacións representativas de intereses sociais membros do órgano aos cales se lles atribúe a condición de voceiros.

2. Os órganos colexiados poderán establecer o réxime propio de

convocatorias, se este non está previsto polas súas normas de funcionamento. Tal réxime poderá prever unha segunda convocatoria e especificar para esta o número de membros necesarios para constituír validamente o órgano.

3. Non poderá ser obxecto de deliberación ou acordo ningún asunto que non figure incluído na orde do día, agás que estean presentes todos os membros do órgano colexiado e sexa declarada a urxencia do asunto polo voto favorable da maioría.

4. Os acordos serán adoptados por maioría simple de votos, agás que as súas normas específicas prevexan outras maiorías.

5. Quen acredite a titularidade dun interese lexítimo poderá dirixirse ao secretario dun órgano colexiado para que lle sexa expedida certificación dos seus acordos.

Artigo 20. Actas

1. De cada sesión que realice o órgano colexiado o secretario levantará a acta, que especificará necesariamente os asistentes, a orde do día da reunión, as circunstancias do lugar e tempo nas que se realizou, os puntos principais das deliberacións, así como o contido dos acordos adoptados.

2. Na acta figurará, por solicitude dos respectivos membros do órgano, o voto contrario ao acordo adoptado, a súa abstención e os motivos que a xustifiquen ou o sentido do seu voto favorable. Así mesmo, calquera membro ten dereito a solicitar a transcripción íntegra da súa intervención ou proposta, sempre que se refira a algún dos puntos da orde do día e achegue no acto, ou no prazo que sinala o presidente, o texto que se corresponda fielmente coa súa intervención, e farase constar así na acta ou uniráselle copia a esta.

3. Os membros que discrepen do acordo maioritario poderán formular voto particular por escrito no prazo de corenta e oito horas contado desde o momento no que o presidente dea por finalizada a sesión, que se lle incorporará ao texto aprobado.

4. Cando os membros do órgano voten en contra ou se absteñan, quedarán exentos da responsabilidade que, de ser o caso, poida derivar dos acordos.

5. As actas aprobaranse na mesma ou na seguinte sesión; no entanto, o secretario poderá emitir certificación sobre os acordos específicos que se adoptasen, sen prexuízo da ulterior aprobación da acta.

Nas certificacións de acordos adoptados emitidas con anterioridade á

aprobación da acta farase constar expresamente tal circunstancia.

Artigo 21. Uso de medios electrónicos

1. Os órganos colexiados poderán constituírse e adoptar acordos utilizando medios electrónicos, respectando os trámites esenciais establecidos nos artigos 26º e 27º.1 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, na Lei 4/2006, de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega, e nesta lei.

2. A convocatoria poderá efectuarse por medio do correo electrónico sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

a) O sistema de notificación electrónica permitirá acreditar a data e a hora na que se produza a posta á disposición do interesado da convocatoria notificada, así como a de acceso ao seu contido, momento a partir do cal a notificación se entenderá practicada para todos os efectos legais; en todo caso, presumirase que a notificación se produciu polo transcurso de 24 horas, excluindo sábados, domingos e festivos, desde a posta á disposición do interesado da convocatoria notificada, agás que, de oficio ou por instancia do destinatario, se comprobe a imposibilidade técnica ou material do acceso.

b) Todos os membros do órgano colexiado que teñan a condición de cargo público ou empregado público da Administración da que forme parte o devandito órgano serán notificados no seu enderezo electrónico institucional correspondente. O resto dos membros dos órganos colexiados serán notificados electronicamente no enderezo de correo electrónico que sinalen para ese efecto.

3. Os membros dun órgano colexiado poderán ser validamente convocados para que a sesión se realice en varios lugares simultaneamente sempre que os medios técnicos permitan o normal desenvolvemento da sesión e o respecto dos dereitos dos membros. Unha vez constituído o órgano, a persoa que exerza a súa presidencia designará, para cada un dos lugares onde non se atope fisicamente o secretario, un dos membros asistentes para que o auxilie nas súas funcións.

4. Adicionalmente ao disposto no artigo 20º.5, as actas das sesións dos órganos colexiados poderán ser aprobadas por vía telemática, logo de sérenlles remitidas aos seus membros ao seu enderezo electrónico.

Artigo 22. Órganos colexiados consultivos

1. Os órganos colexiados da Administración xeral da Comunidade

Autónoma de Galicia cuxas funcións sexan exclusiva ou principalmente emitir informes ou propostas, asesorar ou resolver consultas denominaranse consellos.

2. Con carácter departamental ou interdepartamental poderanse crear consellos asesores. A composición e as funcións destes consellos determinaranse nas normas de creación respectivas e os seus informes non terán carácter vinculante, agás disposición legal en sentido contrario.

CAPÍTULO II. Da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia

Sección 1ª. Aspectos xerais

Artigo 23. Organización en consellarías

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia organízase en consellarías atendendo ao principio de división material de competencias, e correspóndelle a cada unha delas o desenvolvemento dun ou de varios sectores de actividade administrativa.

2. A creación, modificación e supresión de consellarías será aprobada por decreto da persoa titular da Presidencia da Xunta.

3. A organización en consellarías non obsta para a existencia de órganos superiores ou de dirección, así como entes do sector público non integrados nunha consellaría, que, excepcionalmente, se adscriban á Presidencia da Xunta de Galicia ou aos órganos superiores dependentes dela.

Artigo 24. Órganos centrais e territoriais

1. Os órganos centrais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia son aqueles que exercen as súas competencias no ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

2. Os órganos territoriais son aqueles que exercen as súas competencias nun ámbito territorial inferior ao da Comunidade Autónoma de Galicia.

3. Cando o desenvolvemento de competencias propias da Administración xeral da Comunidade Autónoma o faga necesario, poderán crearse órganos ou unidades administrativas que exerzan a súa competencia funcional fóra do territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, tanto no ámbito territorial estatal coma no exterior.

Artigo 25. Órganos superiores e de dirección

1. Son órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia a Presidencia da Xunta de Galicia, as consellarías, a vicepresidencia ou vicepresidencias, de existiren estas, e as secretarías xerais.
2. Son órganos de dirección da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia as secretarías xerais técnicas, as direccións xerais e equivalentes, as vicesecretarías xerais, as subdireccións xerais, as delegacións territoriais, as secretarías territoriais e as xefaturas territoriais.
3. Todos os demais órganos e unidades administrativas da Administración xeral da Comunidade Autónoma están baixo a dependencia dun órgano superior ou de dirección.
4. Correspóndelles aos órganos superiores establecer os plans de actuación da organización situada baixo a súa responsabilidade; e aos órganos de dirección, o seu desenvolvemento e execución.
5. Correspóndelle á Xunta de Galicia determinar a estrutura orgánica superior da vicepresidencia ou vicepresidencias, de existiren estas, así como a das consellarías da Xunta de Galicia.

Sección 2ª. Secretarías xerais

Artigo 26. Secretarías xerais

1. Na estrutura das consellarías, na da Presidencia da Xunta de Galicia e na das vicepresidencias, de existiren estas, poderanse integrar secretarías xerais. As secretarías xerais son órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, directamente responsables da execución da acción de goberno nun sector de actividade específica dunha consellaría baixo a dirección da persoa titular desta, nos termos fixados en cada caso por medio do correspondente decreto de estrutura orgánica.
2. As persoas titulares das secretarías xerais dirixen e coordinan as direccións xerais situadas baixo a súa dependencia, e responden perante a conselleira ou o conselleiro da execución dos obxectivos fixados.
3. Compételles ás persoas titulares das secretarías xerais:
 - a) A dirección e o control do exercicio das competencias sobre o sector da actividade administrativa que se lles asigne no decreto de estrutura orgánica da consellaría e, de ser o caso, o exercicio daquelas outras competencias delegadas pola persoa titular da consellaría.

b) Exercer as competencias inherentes á súa responsabilidade de dirección e, en particular, impulsar a consecución dos obxectivos e a execución dos proxectos que, no seu ámbito de actividade, lles sexan encargados pola conselleira ou polo conselleiro, controlar o seu cumprimento, supervisar a actividade dos órganos directivos adscritos e impartirlles instrucións aos seus titulares.

c) Resolver os recursos interpostos contra as resolucións dos órganos directivos que dependan directamente delas cando non poñan fin á vía administrativa, e resolver tamén os conflitos de atribucións suscitados entre os devanditos órganos.

d) Calquera outra competencia atribuída por outra norma xurídica.

4. As persoas titulares das secretarías xerais serán nomeadas por decreto do Consello da Xunta.

5. Como órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, poderán integrarse na Presidencia, con carácter excepcional, as secretarías xerais directamente responsables da execución da acción de goberno nun sector de actividade específica ou ben con funcións de apoio e asesoramento técnico, e unha delas terá atribuídas as competencias previstas no artigo 29º desta lei. As secretarías xerais integradas na Presidencia desenvolverán as súas competencias nos termos previstos no punto 3º deste artigo, baixo a dependencia funcional da Presidencia e a dependencia orgánica da conselleira ou do conselleiro que se determine na norma de aprobación da estrutura correspondente, que poderá desconcentrar neles a titularidade e o exercicio das súas competencias.

Sección 3ª. Órganos de dirección

Artigo 27. Determinación de competencias e funcións

1. Os decretos de estrutura determinarán os distintos órganos de dirección, as competencias e as funcións dos órganos que deles dependen e, en particular, dos postos con rango de subdirección xeral e xefatura de servizo.

2. As demais unidades administrativas determinaranse nas correspondentes relacións de postos de traballo.

Artigo 28. Nomeamento e estatuto persoal

1. As persoas titulares das secretarías xerais técnicas, das direccións xerais e das delegacións territoriais serán nomeadas e separadas libremente por decreto do Consello da Xunta, atendendo a criterios de

competencia profesional e experiencia, entre persoas que reúnan os requisitos de solvencia académica, profesional, técnica ou científica que en cada caso sexan necesarios para o desenvolvemento da función.

2. As persoas titulares das vicesecretarías xerais, subdireccións xerais e secretarías territoriais serán nomeadas e separadas, a través do procedemento de libre designación regulado na Lei da función pública de Galicia, pola persoa titular da consellaría da que dependan entre funcionarios de carreira do grupo A1. A designación deste persoal realizarase mediante convocatoria pública, que consiste na apreciación discrecional polo órgano competente da idoneidade dos candidatos en relación cos requisitos exixidos para o desempeño do posto.

3. As convocatorias para a provisión de postos de libre designación incluírán os seguintes datos:

- a) A identificación do posto.
- b) Os requisitos necesarios para participar na convocatoria.

Artigo 29. Secretarías xerais técnicas

1. En cada consellaría haberá unha secretaría xeral técnica con relación xerárquica directa coa conselleira ou co conselleiro, e cuxo titular desempeñará as seguintes funcións:

- a) Representar a consellaría por orde do seu titular.
- b) Coordinar, baixo a dirección da persoa titular da consellaría, os programas e as actuacións das diferentes direccións xerais e entes do sector público adscritos á consellaría.
- c) Prestarlle asistencia técnica e administrativa á persoa titular da consellaría en cantos asuntos esta considere conveniente.
- d) Actuar como órgano de comunicación coas demais consellarías.
- e) Dirixir e xestionar os servizos comúns do departamento, así como os órganos e as unidades administrativas que estean baixo a súa dependencia.
- f) Velar pola organización, simplificación e racionalización da actividade administrativa, e propor as modificacións encamiñadas a mellorar e perfeccionar os servizos.
- g) Elaborar os proxectos de plans xerais de actuación da consellaría.

h) Elaborar o anteproxecto de orzamento correspondente á consellaría e levar a cabo o seguimento da execución orzamentaria.

i) Emitir informe sobre os anteproxectos de lei e proxectos de regulamentos da consellaría e tramitalos.

j) Emitir informe sobre os anteproxectos de lei e de regulamentos doutras consellarías.

k) Xestionar os medios materiais adscritos ao funcionamento da consellaría.

l) Resolver os conflitos de atribucións que xurdan entre órganos dependentes dela.

m) Proporlle á persoa titular da consellaría a resolución que xulgue procedente nos asuntos da súa competencia cuxa tramitación lle estea encomendada.

n) Responsabilizarse dos servizos de lexislación, documentación e publicación da consellaría.

ñ) Velar polo cumprimento da Lei 2/2007, de igualdade no traballo entre homes e mulleres.

o) Garantir a accesibilidade á información do seu departamento segundo a Lei 4/2006, de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega.

p) Aqueloutras que lle asigne o órgano competente ou que lle atribúa o ordenamento xurídico.

2. Figurarán adscritas organicamente ás secretarías xerais técnicas, con nivel de subdirección xeral, a/as asesoría/s xurídica/s da consellaría e a intervención delegada, que dependerán funcionalmente da Asesoría Xurídica Xeral da Xunta de Galicia e da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, respectivamente.

Artigo 30. Direccións xerais

1. En cada consellaría existirán unha ou varias direccións xerais con relación xerárquica directa coa persoa titular da consellaría ou da secretaría xeral, de ser o caso. A directora ou o director xeral desempeñará as seguintes funcións:

a) Elaborar os programas de actuación específicos da dirección xeral.

b) Dirixir e xestionar os servizos e resolver os asuntos da consellaría que sexan da súa competencia e os que lle delegue a persoa titular da consellaría.

c) Impulsar, coordinar e supervisar as actividades que se desenvolvan nas dependencias ao seu cargo e velar polo bo funcionamento dos órganos e das unidades dependentes e do persoal integrado neles.

d) Resolver os conflitos de atribucións que xurdan entre os órganos dependentes del.

e) Elaborar o proxecto de orzamento e a memoria de funcionamento do seu centro directivo.

f) Ditalle ou proporlle á persoa titular da consellaría, segundo proceda, as resolucións en materia da competencia do seu centro directivo.

g) Informar a persoa titular da consellaría en todos os asuntos atribuídos ao centro directivo da súa competencia.

h) Formularlle ao órgano competente propostas sobre a organización e o funcionamento dos servizos ao seu cargo.

i) As demais atribucións que se lle asignen.

j) Aqueloutras funcións que lle sexan atribuídas polo ordenamento xurídico vixente.

2. Como órganos directivos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, poderán integrarse na Presidencia, con carácter excepcional, direccións xerais que desenvolverán as súas competencias nos termos previstos no punto anterior, baixo a dependencia funcional da Presidencia e a dependencia orgánica da persoa titular da consellaría que se determine na norma de aprobación da estrutura correspondente, que poderá desconcentrar a titularidade e o exercicio das súas competencias nestes órganos.

Artigo 31. Delegacións territoriais

1. Con competencias sobre ámbitos territoriais inferiores ao da Comunidade Autónoma de Galicia, existirán delegacións territoriais da Xunta de Galicia, nas cales se integran todos os órganos e unidades administrativas da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia no correspondente ámbito territorial na forma na que se determine regulamentariamente.

2. Á fronte de cada delegación territorial haberá un delegado territorial

con rango de director xeral.

3. As delegacións territoriais dependen organicamente da consellaría competente en materia de administracións públicas, e para o desenvolvemento das súas funcións contarán co apoio e coa coordinación da secretaría xeral técnica do devandito departamento. Sen prexuízo do anterior, tamén poderán recibir directrices ou instrucións procedentes doutras consellarías desde os seus respectivos ámbitos competenciais materiais.

4. Os delegados territoriais son competentes no seu ámbito territorial para:

a) Representar a Xunta.

b) Manter as necesarias relacións de cooperación e, de ser o caso, coordinación coa Administración do Estado, cos entes locais e con outros organismos públicos.

c) Coordinar a actuación de todos os órganos e de todas as unidades administrativas autonómicas, así como, de ser o caso, a de entidades do sector público autonómico con ámbito territorial de actuación igual ou inferior ao da delegación territorial.

d) Coordinar as relacións sindicais no seu ámbito territorial.

e) Xestionar os servizos compartidos, consonte as competencias establecidas na normativa patrimonial.

f) Ser os órganos de contratación da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia nos seus respectivos ámbitos competenciais, dentro dos créditos orzamentarios que se lles asignen e de acordo cos límites e requisitos xerais que se fixen por decreto da Xunta. En todo caso, serán os titulares da competencia para a celebración de contratos menores.

g) As demais atribucións que se lles asignen.

h) Aqueloutras funcións que lles sexan atribuídas polo ordenamento xurídico vixente.

5. As delegacións territoriais terán a estrutura que se determine mediante decreto da Xunta de Galicia.

Artigo 32. Vicesecretarías xerais

1. En cada secretaría xeral técnica, e baixo a inmediata dependencia

xerárquica da persoa titular desta, poderá existir unha vicesecretaría xeral con nivel orgánico de subdirección xeral, cuxo titular exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas nos decretos de estrutura orgánica, as seguintes funcións:

- a) A coordinación e o apoio na dirección e xestión da actividade da secretaría xeral técnica.
- b) A execución dos proxectos, dos obxectivos ou das actividades que lle sexan asignados pola persoa titular da secretaría xeral técnica.
- c) As demais atribucións que se lle asignen.

2. Así mesmo, poderá existir unha vicesecretaría xeral baixo a dependencia xerárquica do secretario xeral dependente da Presidencia que, conforme o previsto no artigo 26º.5, teña atribuídas as competencias previstas no artigo 29º desta lei.

Artigo 33. Subdireccións xerais

En cada secretaría xeral, secretaría xeral técnica e en cada dirección xeral poderán existir unha ou varias subdireccións xerais baixo a directa dependencia xerárquica das persoas titulares daquelas, segundo corresponda. O titular da subdirección xeral exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas no decreto de estrutura orgánica, as seguintes funcións:

- a) A coordinación e o apoio na dirección e xestión da actividade do órgano do que dependa.
- b) A execución dos proxectos, dos obxectivos ou das actividades que lle sexan asignados polo órgano directivo do que dependa.
- c) A elaboración dos programas de actuación específicos da subdirección.
- d) A resolución dos conflitos de atribucións que xurdan entre os órganos dependentes del.
- e) As demais atribucións que se lle asignen.

Artigo 34. Secretarías territoriais

1. En cada delegación territorial, baixo a dependencia orgánica e funcional dos delegados territoriais, existirá unha secretaría territorial con nivel orgánico de subdirección xeral, que exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas no decreto de estrutura orgánica, as

seguintes funcións:

- a) O apoio e o asesoramento á persoa titular da delegación territorial no exercicio das súas competencias.
- b) A substitución da persoa titular da delegación territorial no caso de vacante, ausencia ou enfermidade desta.
- c) Cantas outras competencias lle sexan atribuídas ou delegadas.

Artigo 35. Xefaturas territoriais

1. As delegacións territoriais poderán estruturarse en xefaturas territoriais que, sen prexuízo da súa integración nelas para os efectos de coordinación, dependerán orgánica e funcionalmente das consellarías que correspondan por razón da materia.
2. Son os órganos de exercicio das competencias administrativas de cada unha das consellarías, co alcance que se lles atribúa na estrutura orgánica da consellaría e demais normativa aplicable ou que se lles delegue, e estarán integrados por aqueles servizos, aquelas áreas ou aquelas unidades que sexan necesarios para unha maior eficacia da xestión administrativa.

Sección 4ª. Servizos e outros órganos e unidades administrativas de inferior nivel

Artigo 36. Servizos e unidades administrativas de inferior nivel

1. Cada consellaría poderá organizarse nos servizos e unidades de inferior nivel que se determinen.
2. Os servizos constitúen órganos de apoio aos órganos de dirección de cada consellaría, aos que lles corresponden, ademais das competencias específicas que teñan atribuídas nos decretos de estrutura orgánica, as funcións de informe e proposta das cuestións pertencentes ao seu ámbito competencial, así como funcións de planificación, coordinación, dirección e control das unidades administrativas deles dependentes.
3. Os servizos poderán integrar unidades administrativas con funcións de execución, tramitación e, de ser o caso, informe e proposta das cuestións pertencentes ao seu ámbito competencial, así como de dirección e control das actividades desenvolvidas polas unidades deles dependentes.
4. As unidades administrativas que conforman os servizos poderán contar tamén con outras de inferior nivel con funcións de tramitación, inventario, se procede, e arquivo dos asuntos que teñan asignados.

TÍTULO II. DO EXERCICIO DA POTESTADE REGULAMENTARIA POR PARTE DA ADMINISTRACIÓN E DO GOBERNO DE GALICIA

CAPÍTULO I. DAS DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS DE CARÁCTER XERAL: XERARQUÍA E TIPOS

Artigo 37. Exercicio da potestade regulamentaria

1. Correspóndelle á Xunta de Galicia a titularidade e o exercicio da potestade regulamentaria da Comunidade Autónoma.
2. As persoas titulares das consellarías poden ditar disposicións administrativas de carácter xeral no relativo á organización e ás materias propias dos seus departamentos.
3. As instrucións emitidas polos órganos da Administración xeral de Galicia e polas entidades instrumentais públicas non se consideran en ningún caso disposicións ditadas no exercicio da potestade regulamentaria.

Artigo 38. Concepto e forma dos regulamentos

1. Para os efectos desta lei, enténdese por regulamentos as disposicións administrativas de carácter xeral de rango inferior á lei, ditadas polos órganos que teñan atribuída expresamente competencia para isto.
2. Os regulamentos adoptarán a forma de decreto se son aprobados polo Consello da Xunta de Galicia e de orde se son aprobados polas persoas titulares das consellarías.
3. Os decretos serán asinados polo presidente da Xunta e referendados polo conselleiro competente por razón da materia. No suposto de competencias coincidentes, a proposta corresponderalles aos conselleiros interesados, co referendo do conselleiro da Presidencia, ao que lle corresponde tamén designar as consellarías que deben participar na elaboración do respectivo proxecto ou, de ser o caso, proporlle ao Consello da Xunta a constitución dunha comisión interdepartamental para tales efectos.
4. As ordes serán asinadas pola persoa titular da consellaría que en cada caso corresponda. Cando interesen a máis dunha consellaría revestirán a forma de ordes, e serán asinadas conxuntamente polos conselleiros afectados.

Artigo 39. Xerarquía

1. As disposicións de carácter regulamentario están sometidas á seguinte

xerarquía normativa:

- a) Decretos aprobados polo Consello da Xunta de Galicia.
- b) Ordes aprobadas polas conselleiras ou polos conselleiros.

2. Os regulamentos non poderán conter preceptos contrarios á Constitución española, ao Estatuto de autonomía e ás leis ou a outras disposicións de rango superior, nin regular materias reservadas ás leis nin establecer a retroactividade de disposicións sancionadoras restritivas de dereitos individuais ou non favorables a estes.

3. Son nulos de pleno dereito os regulamentos que infrinxan o establecido anteriormente.

4. As resolucións administrativas non poderán vulnerar o establecido nun regulamento, aínda que sexan ditadas por órganos de igual ou superior rango a aquel que ditou o regulamento.

CAPÍTULO II. DO PROCEDEMENTO DE ELABORACIÓN DE DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS DE CARÁCTER XERAL

Artigo 40. Fases do procedemento de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral

1. O procedemento de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral consta de tres fases:

a) Fase inicial, que se desenvolve dentro da consellaría que tivese a iniciativa normativa.

b) Fase intermedia, na que o proxecto normativo se somete a informes e opinión doutros órganos da Xunta e da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e, de ser o caso, da cidadanía.

c) Fase final, que consiste na aprobación definitiva da norma polo órgano competente.

2. Ao longo de todo o procedemento conservaranse e incorporaranse ao expediente todos os ditames, os informes e as consultas realizados, as observacións e emendas que se formulen e cantos datos e documentos teñan interese para coñecer o proceso de elaboración da norma ou poidan facilitar a súa interpretación.

3. O impulso do procedemento en todas as súas fases correspóndelle á consellaría que tivese a iniciativa normativa.

4. Os órganos superiores dependentes da Presidencia terán as facultades de iniciativa e impulso previstas neste capítulo respecto da elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral que correspondan ao sector de actividade específica da súa competencia, e a Secretaría Xeral da Presidencia desenvolverá as funcións de tramitación e informe que se lles atribúen aos secretarios xerais técnicos das consellarías. As funcións que nesta lei se lles atribúen aos servizos xurídicos das consellarías corresponderanlle ao servizo que na estrutura da Secretaría Xeral da Presidencia teña atribuídas as funcións de apoio técnico.

Artigo 41. Fase inicial

1. A elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral será iniciada polo centro directivo correspondente, co acordo previo da persoa titular da consellaría.

2. O anteproxecto irá acompañado dos seguintes documentos:

a) Unha memoria xustificativa sobre a súa legalidade, o seu acerto e a súa oportunidade, así como sobre as modificacións e innovacións que contén.

b) Unha memoria económico-financeira que conteña a estimación do custo ao que poida dar lugar e, de ser o caso, a súa forma de financiamento.

c) O informe do servizo xurídico correspondente da consellaría na que se encadre o centro directivo que tivese a iniciativa.

d) O anteproxecto tamén irá acompañado dunha táboa de vixencias e dunha cláusula ou disposición derogatoria na que se enumeren expresamente as normas de igual ou inferior rango que se pretende derogar.

3. Unha vez reunida toda a documentación á que se fai referencia nos parágrafos anteriores, o texto poderá ser aprobado inicialmente como proxecto pola persoa titular da consellaría na que se encadre o centro directivo que tivo a iniciativa.

4. Cada consellaría publicará na súa páxina web a relación circunstanciada e motivada dos procedementos de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral que estean en tramitación, a partir do momento no que se produza a aprobación do anteproxecto, e indicará o seu obxecto e estado de tramitación, así como a posibilidade que teñen as persoas de remitir suxestións e a forma de facelo.

Artigo 42. Fase intermedia

1. Aprobado inicialmente, todo proxecto será sometido a informe económico-financieiro da consellaría competente en materia de facenda así como a cantos informes e ditames sexan exixidos pola lexislación vixente ou considerados oportunos pola consellaría impulsora do proxecto.

2. Cando o proxecto teña repercusións en cuestións de xénero, irá acompañado dun informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establezan nel.

3. Os proxectos que afecten os dereitos e intereses lexítimos de determinados grupos ou sectores da cidadanía serán sometidos a audiencia destes, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei que os agrupen ou representen e cuxos fins garden relación directa co obxecto da disposición, durante un prazo razoable e non inferior a quince días hábiles. A decisión sobre o procedemento escollido para a audiencia será debidamente motivada no expediente. Este trámite non será necesario se as organizacións ou asociacións mencionadas xa participasen no procedemento por medio de informes ou consultas.

Así mesmo, cando o contido e a repercusión da disposición o aconsellen, será sometida a información pública durante o prazo indicado anteriormente.

4. Fomentarase a participación da cidadanía, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei. Nos trámites de audiencia e información pública promoverase a participación cidadá a través dun portal web específico ou a través de calquera medio admisible en dereito que permita acreditar a identidade do suxeito actuante, incluídas todas as posibilidades que ofrece a vía telemática por medios electrónicos. As proposicións, suxestións ou recomendacións recibidas teranse en conta pola consellaría impulsora do proxecto, que poderá asumilas ou rexeitalas a través dun informe final no que recibirán unha resposta razoada que poderá ser común para todas aquelas suxestións de distintos cidadáns que expoñan cuestións substancialmente iguais.

5. O trámite de audiencia e de información pública poderá ser abreviado ata o mínimo de sete días hábiles cando razóns debidamente motivadas así o xustifiquen. Só se poderá omitir o mencionado trámite cando graves razóns de interese público, que se deberán explicitar, o exixan.

6. Non será necesaria ningunha forma de audiencia ou información pública no caso de anteprojectos puramente organizativos.

7. De tratarse de proxectos que afecten a estrutura orgánica, métodos de traballo, procedementos administrativos e burocráticos ou o réxime de

persoal da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou do sector público autonómico, requirirase o informe favorable da consellaría, ou das consellarías, con competencia en materia de administracións públicas e emprego público.

8. Os proxectos que conteñan materias que afecten os empregados públicos recollidas no artigo 37º.1 do Estatuto básico do empregado público deberán ser negociadas na comisión de persoal.

Artigo 43. Fase final

1. Rematada a fase de documentación e consulta recollida no artigo anterior, o proxecto someterase ao informe da Asesoría Xurídica Xeral, que se pronunciará sobre cuestións de legalidade e técnica normativa.

2. A continuación, emitirá informe a secretaría xeral técnica da consellaría impulsora do proxecto, que, en todo caso, pechará cronoloxicamente os correspondentes a esta etapa, agás que sexa preceptivo o ditame do Consello Consultivo de Galicia conforme o esixido pola súa normativa reguladora, caso no que este será o derradeiro en solicitarse e emitirse.

3. Finalmente, o titular da consellaría impulsora do procedemento concluírao cunha resolución mediante a que decida desistir da iniciativa, retrotraer o procedemento ou aprobar definitivamente o proxecto.

4. No caso dos proxectos de ordes, a aprobación definitiva comporta a aprobación da propia orde e, con isto, o remate do procedemento.

5. No caso dos proxectos de decretos, logo de aprobados definitivamente, enviaranse a todas as consellarías con carácter previo á reunión da Comisión de Secretarios Xerais en cuxa orde do día se vaia tratar o tema.

6. A Comisión de Secretarios Xerais elevará o proxecto de decreto ao Consello da Xunta de Galicia, que, de ser o caso, procederá á aprobación do decreto.

7. Logo de que o Consello da Xunta de Galicia aprobe o decreto, o presidente da Xunta disporá a súa publicación oficial.

Artigo 44. Publicación e entrada en vigor

Para que produzan efectos, os regulamentos autonómicos deberán publicarse integramente no Diario Oficial de Galicia, e entrarán en vigor aos vinte días naturais da súa publicación agás que neles se dispoña outra cousa.

TÍTULO III. RÉXIME XURÍDICO DAS ENTIDADES INSTRUMENTAIS DO

SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO

CAPÍTULO I. ASPECTOS XERAIS

Artigo 45. Ámbito subxectivo

As previsións deste título aplicaráselles ás seguintes entidades autonómicas:

a) Entidades públicas instrumentais:

- Organismos autónomos.
- Axencias públicas autonómicas.
- Entidades públicas empresariais.
- Consortios autonómicos.

b) Outras entidades instrumentais:

- Sociedades mercantís públicas autonómicas.
- Fundacións do sector público autonómico.

Artigo 46. Principios básicos

1. As entidades reguladas nesta lei teñen personalidade xurídica propia e diferenciada respecto da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia. Así mesmo, contan con patrimonio e tesouraría propios e gozan de autonomía de xestión nos termos establecidos nesta lei.

2. As entidades reguladas nesta lei só se poden crear cando as especiais características das actividades que se lles encomendan ou razóns de eficacia xustifiquen a organización e o desenvolvemento de tales actividades en réxime de descentralización funcional que permita autonomía de xestión e maior proximidade á cidadanía nos termos previstos nesta lei.

3. A creación de novas entidades instrumentais do sector público autonómico non suporá, en ningún caso, a duplicación dos servizos públicos que xa sexan prestados pola Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, xa que a devandita creación irá acompañada das previsións necesarias para suprimir ou restrinxir debidamente a competencia doutros órganos ou doutras entidades preexistentes.

4. As entidades reguladas nesta lei axustaranse ao principio de

instrumentalidade respecto dos fins e obxectivos que lles asigne a respectiva norma de creación e que, en todo caso, terán a consideración de fins e obxectivos propios da Comunidade Autónoma de Galicia.

5. Seralle aplicable ao persoal das entidades instrumentais no seu ámbito respectivo o disposto no artigo 37º do Estatuto básico do empregado público en relación coas materias obxecto de negociación.

6. A aprobación dos instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do persoal e o réxime retributivo das entidades instrumentais requirirá, en todo caso, o informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública e deberán ser negociados coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública. Con carácter xeral, a través destes instrumentos implantarase un réxime retributivo similar ao do resto do persoal laboral da Xunta de Galicia, sen prexuízo da existencia, de ser o caso, de acordo coa normativa vixente, de complementos de produtividade ou conceptos equivalentes vinculados ao grao de cumprimento de obxectivos.

7. As distintas clases de persoal, tanto funcionario coma laboral, que pasen a prestar servizos nos entes instrumentais do sector público autonómico manterán o réxime xurídico de orixe, sen prexuízo dos procesos de integración que se leven a cabo de acordo coa normativa correspondente. Respectarase o suposto do persoal laboral susceptible de ser incluído, polas súas características, nos procesos de funcionarización que de acordo coa Lei da función pública galega se deban implementar.

Artigo 47. Carácter de medios propios e servizos técnicos da Comunidade Autónoma de Galicia

1. Para os efectos previstos no artigo 4º.1.n) e 24º.6 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, todas as entidades instrumentais determinadas no artigo 45 teñen a consideración de medios propios e servizos técnicos daqueles poderes adxudicadores para os cales realicen a parte esencial da súa actividade cando estes exerzan sobre aqueles un control análogo ao que poden exercer sobre os seus propios servizos. Se se trata de sociedades, ademais, a totalidade do seu capital terá que ser de titularidade pública.

2. O carácter de medios propios instrumentais e servizos técnicos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia comporta para as entidades, de acordo co previsto na lexislación de contratos do sector público, a obriga de executar as encomendas ou os encargos que os poderes adxudicadores que os controlan e os seus medios propios lles realicen dentro do ámbito do seu obxecto social e nos termos fixados nos seus estatutos.

As relacións dos medios propios cos poderes adxudicadores dos que son medios propios instrumentais e servizos técnicos teñen natureza instrumental e non contractual, polo que, para todos os efectos, son de carácter interno, dependente e subordinado. As encomendas ou os encargos retribuiranse mediante as tarifas suxeitas ao réxime previsto neste artigo, e comportarán a facultade para o órgano que os efectúa de ditar as instrucións necesarias para a súa execución.

3. De acordo co artigo 24º.6 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, a condición de medio propio ou servizo técnico determinará a imposibilidade de participar en licitacións públicas convocadas polos poderes adxudicadores dos que sexan tal medio propio ou servizo técnico, sen prexuízo de que, cando non concorra ningún licitador, se lles poida encargar a execución da prestación obxecto daquelas.

Artigo 48. Control dos medios propios e servizos técnicos

A consellaría ou o departamento ao que estea adscrita a entidade, ou que teña atribuída a súa tutela funcional, poderá ditar instrucións sobre a forma de realización dos encargos, supervisará a súa realización e determinará as prioridades de actuación do medio propio na súa realización, para o que deberá dársele traslado das encomendas efectuadas. En particular, cando as encomendas sexan efectuadas por outros medios propios da Administración da Comunidade Autónoma que non estean baixo a tutela funcional da consellaría ou do departamento ou adscritos a estes, deberá autorizalas previamente.

As eventuais discrepancias derivadas da utilización de medios propios da Administración xeral da Comunidade Autónoma entre órganos desta resolveranse polo procedemento dos conflitos de atribucións.

Artigo 49. Organización dos traballos dos medios propios e servizos técnicos

O medio propio deberá dispor da estrutura e dos servizos técnicos suficientes para facerse responsable da organización e xestión dos traballos que desenvolva e das prestacións encargadas así como da súa calidade técnica. Este aspecto deberá ser xustificado pola entidade encomendante no expediente tramitado para a realización de cada encomenda. Para os efectos da lexislación de contratos do sector público, o medio propio sempre terá a consideración de poder adxudicador nos contratos que deba celebrar para a realización das prestacións obxecto do encargo.

Artigo 50. Tarifas, anticipos e gastos dos medios propios e servizos técnicos

1. As encomendas de xestión deberán adecuarse a un sistema de tarifas aprobado por unha comisión mixta paritaria constituída por representantes da consellaría ou do departamento aos que estea adscrita a entidade ou que teñan atribuída a súa tutela funcional e da Consellería de Facenda, agás que, conforme a normativa vixente, estiver establecido un procedemento específico. De xeito excepcional, mentres non se aprobe o indicado sistema de tarifas, ou cando este non sexa preciso por se produciren encomendas só de forma ocasional, estas serán fixadas para cada encomenda pola consellaría ou polo departamento aos que estea adscrita a entidade ou que teñan atribuída a súa tutela funcional, sempre dentro dos límites do número 2 deste artigo e contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

2. Poderán concederse anticipos nos termos recollidos, de ser o caso, nas encomendas ou encargos. Ante a falta de previsión na encomenda, os anticipos poderán concederse con carácter xeral ata un límite máximo do 50% do importe previsto para a anualidade agás autorización expresa do Consello da Xunta e sempre que estea debidamente xustificada a aplicación dos anticipos anteriores.

3. O importe correspondente aos gastos xerais e corporativos da entidade á que se lle realiza a encomenda non superará o 6% do importe da encomenda nas relativas a execucións de obras, e o 10% nos demais casos, agás autorización expresa do Consello da Xunta, logo do informe preceptivo da consellaría competente en materia de facenda.

Artigo 51. Contratación

As entidades integrantes do sector público autonómico rexeranse polas normas xerais de contratación do sector público, en función da cualificación que lles corresponda en virtude do ámbito subxectivo da normativa básica estatal.

Artigo 52. Rexistro de entidades do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia

1. Créase na consellaría competente en materia de facenda un rexistro de entidades do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia, no que se inscribirán preceptivamente a constitución destas entidades e os demais actos relativos a elas que se determinen regulamentariamente. Así mesmo, depositaranse nel as contas anuais de cada entidade, para o efecto da súa remisión ao Consello de Contas.

2. O rexistro previsto neste artigo ten carácter público e dividirase en tantas seccións e subseccións como tipos de entidades prevé esta lei.

3. Garantirase a coordinación e colaboración entre este rexistro e

aqueloutros rexistros da Administración da Comunidade Autónoma nos que consten datos destas entidades.

Artigo 53. Indemnizacións

As indemnizacións máximas que por asistencia lles poidan corresponder aos integrantes dos órganos superiores de dirección das entidades instrumentais do sector público autonómico serán fixadas mediante acordo do Consello da Xunta, contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

CAPÍTULO II. ENTIDADES PÚBLICAS INSTRUMENTAIS DO SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO

Sección 1ª. Disposicións xerais

Artigo 54. Creación

1. A creación de entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico, agás os consorcios, require autorización por lei, que establecerá:

- a) O tipo de entidade que se crea.
- b) O obxecto e os fins xerais da entidade.
- c) O réxime xurídico xeral ao que axustará o desenvolvemento da súa actividade.
- d) A consellaría, o departamento ou o órgano de adscrición.

2. O anteproxecto de lei de autorización irá acompañado dunha memoria na que se precisarán os seguintes aspectos:

- a) O obxectivo e os fins que se perseguen coa creación da entidade proposta.
- b) O tipo de entidade e a súa xustificación.
- c) As consecuencias organizativas da creación da entidade proposta e, en particular, a súa incidencia sobre as funcións e competencias doutros órganos ou entidades preexistentes.
- d) Os recursos que garantan a viabilidade económico-financeira da entidade proposta, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

3. Tras a lei que autorice a creación dunha entidade instrumental, procederase á súa creación e á aprobación dos seus estatutos por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de administracións públicas e de facenda.

4. A creación dos consorcios autonómicos rexerese polo establecido no artigo 96º.2 desta lei e non será precisa a autorización lexislativa previa.

5. O proxecto de estatuto, elaborado pola consellaría de adscrición, terá o seguinte contido mínimo:

a) As funcións que desenvolverá.

b) A determinación da sede e da súa estrutura orgánica, con concreción dos seus órganos, así como das facultades de cada un deles, da forma de designación dos seus compoñentes e do réxime de funcionamento e desenvolvemento da súa actividade, con indicación daqueles órganos cuxos actos poñan fin á vía administrativa.

c) A participación, de ser o caso, doutras administracións públicas nos seus órganos de goberno.

d) A regulación sobre os medios persoais, materiais e económico-financeiros e sobre o seu patrimonio.

6. O proxecto de estatuto irá acompañado dun plan inicial plurianual de actuación da entidade, que incluírá:

a) Un plan estratéxico para a súa posta en funcionamento e o inicio efectivo da realización das actividades que teña encomendadas.

b) Un plan económico-financeiro coa previsión dos recursos materiais e orzamentarios precisos para a súa posta en funcionamento, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

c) A previsión dos recursos humanos necesarios.

No caso das axencias públicas autonómicas, o plan inicial de actuación abranguerá ata a entrada en vigor do primeiro contrato de xestión.

Artigo 55. Modificación e extinción

1. A modificación dos estatutos das entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico levarase a cabo por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de

administracións públicas e de facenda. Cando a modificación proposta afecte os contidos incluídos dentro do ámbito de materias enunciadas no artigo 37 do Estatuto básico do empregado público, serán negociados coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

2. A extinción das entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico levarase a cabo nos termos previstos na lei que autoriza a súa creación ou, ante a falta de previsión expresa desta, por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de administracións públicas e de facenda. As disposicións anteriores determinarán o destino dos bens, dos dereitos e das obrigas dos organismos así como as medidas aplicables aos empregados do organismo que se suprime no marco da lexislación reguladora de cada tipo de persoal.

Artigo 56. Adscrición

Cada entidade pública instrumental adscríbese directamente, ou a través doutra entidade instrumental, á consellaría ou ao órgano competente por razón da materia, de acordo co que se determine na norma de creación.

Artigo 57. Personalidade xurídica e potestades

1. As entidades públicas instrumentais teñen personalidade xurídica propia diferenciada respecto da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, patrimonio e tesouraría propios, así como autonomía de xestión, nos termos que precisen as leis.

2. Dentro da esfera da súa competencia, correspóndenlles as potestades administrativas precisas para o cumprimento dos seus fins.

Artigo 58. Persoal: aspectos xerais

1. O persoal ao servizo das entidades integrantes do sector público autonómico poderá ser funcionario, estatutario ou laboral, de acordo co previsto nesta lei e na normativa aplicable aos empregados públicos.

2. A aprobación e modificación tanto do cadro de persoal coma da proposta de relación de postos de traballo serán acordadas polos órganos superiores de goberno e dirección, logo do informe favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública, e a contratación será decidida polo órgano que sinale a súa normativa específica ou os seus estatutos. En todo caso, a aprobación da relación de postos de traballo con persoal funcionario e/ou laboral da Xunta de Galicia estará sometida na súa tramitación á normativa xeral establecida na Administración da Comunidade Autónoma de Galicia sobre modificacións

ou aprobacións destes instrumentos de planificación de persoal.

3. A selección do seu persoal, agás o directivo e demais excepcións previstas nesta lei, será realizada polo centro directivo competente en materia de función pública e seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público relativas a:

a) Composición e funcionamento dos tribunais ou das comisións de selección.

b) Bases das convocatorias.

c) Probas de selección.

4. A aprobación dos instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do persoal e o réxime retributivo destas entidades instrumentais requirirá, en todo caso, informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública e deberán ser negociadas previamente coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

5. O persoal destas entidades estará suxeito ao réxime de incompatibilidades que derive da súa condición.

Artigo 59. Persoal laboral temporal das entidades públicas instrumentais do sector público autonómico

1. A celebración de contratos laborais de duración determinada debe ser autorizada polos órganos superiores de goberno e dirección, contando cos informes favorables previos dos centros directivos competentes en materia de función pública e de orzamentos, sen que, en ningún caso, poidan dar lugar a contratos indefinidos. A selección deste persoal realizarase entre as persoas incluídas nas listas da Administración autonómica ou, de ser o caso, a través dos servizos públicos de emprego.

2. Malia o disposto no punto anterior, estas entidades poderán excepcionalmente acollerse a un sistema de listas previo por categorías, coa autorización previa do centro directivo competente en materia de función pública, logo da negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

3. En todo caso, o procedemento establecido nos parágrafos precedentes deberá adaptarse á natureza da entidade, consonte o establecido na Lei da función pública de Galicia.

Artigo 60. Persoal de alta dirección

1. A contratación de persoal de alta dirección someterase aos principios de mérito e capacidade, entre persoas que reúnan os requisitos de solvencia académica, profesional, técnica ou científica que en cada caso sexan necesarios para o desenvolvemento da función.
2. A fixación das súas retribucións deberá contar cun informe previo favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública. Unicamente por razóns vinculadas á especial cualificación profesional estas retribucións poderán igualar ou superar as da persoa titular da Presidencia da Xunta.

Artigo 61. Réxime patrimonial

O réxime patrimonial das entidades públicas instrumentais será o determinado pola Lei de patrimonio da Comunidade Autónoma e demais normativa que lle sexa aplicable.

Artigo 62. Contratación

Os estatutos da entidade pública instrumental determinarán o seu órgano de contratación. A persoa titular da consellaría de adscrición poderá fixar a duración ou contía a partir da cal será necesaria a súa autorización para a celebración de contratos, excepto que a devandita autorización lle corresponda ao Consello da Xunta.

Artigo 63. Elementos básicos de organización

1. En toda entidade pública instrumental haberá un órgano superior colexiado de goberno denominado «consello reitor» e un órgano unipersoal de goberno ao que lle corresponderá a presidencia da entidade e do propio consello reitor. A composición do consello reitor e as funcións deste e do presidente serán determinadas na normativa específica de cada entidade.
2. Por debaixo do consello reitor e do seu presidente existirá a estrutura administrativa que en cada caso determine a normativa específica de cada entidade.

Artigo 64. Órganos de goberno

1. Son órganos de goberno a presidencia e o consello reitor. O estatuto de cada entidade pode prever outros órganos de goberno con atribucións distintas e, en todo caso, subordinadas ás do consello reitor.
2. A presidencia corresponderalle á persoa titular da consellaría de adscrición, agás que no estatuto da entidade se prevexa a posibilidade de que o Consello da Xunta nomee outra persoa para desempeñar o cargo

por proposta da persoa titular da consellaría de adscrición.

3. O estatuto de cada entidade determina a composición e o réxime aplicables aos membros do consello reitor, respectando, en todo caso, as seguintes regras:

a) Os membros do consello reitor son nomeados pola persoa titular da consellaría de adscrición.

b) A persoa titular da dirección do organismo é membro nato do consello reitor.

c) A consellaría competente en materia de facenda debe contar, cando menos, cun representante no consello reitor. Nas entidades cuxo obxecto afecte as competencias de varias consellarías, cada unha destas debe contar tamén, cando menos, cun representante no consello reitor.

d) Nas entidades con participación doutras administracións públicas, os representantes destas serán designados directamente por elas.

e) A persoa titular da secretaría do consello reitor será designada e nomeada por este.

4. O consello reitor exerce, en todo caso, as seguintes atribucións mínimas:

a) O seguimento, a supervisión e o control superiores da actuación da entidade e da xestión da persoa titular da dirección.

b) A aprobación dun informe xeral anual da actividade desenvolvida pola entidade e de cantos extraordinarios considere necesarios sobre a súa xestión, coa valoración dos resultados obtidos e a consignación das deficiencias observadas.

c) A aprobación do anteproxecto de orzamentos anuais e da contracción de obrigas de carácter plurianual dentro dos límites que teña fixados.

d) A aprobación das contas anuais e, de ser o caso, a distribución do resultado do exercicio, consonte a lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

e) Nas axencias públicas autonómicas, a proposta do contrato de xestión da axencia e a aprobación dos obxectivos e plans de acción anuais e plurianuais, así como dos criterios cuantitativos e cualitativos de medición do cumprimento dos devanditos obxectivos e do grao de eficiencia na xestión, no marco establecido polo contrato de xestión.

Artigo 65. Órganos executivos

1. A dirección da entidade é o seu órgano executivo.
2. A persoa titular da dirección dos organismos autónomos é nomeada e separada por decreto do Consello da Xunta. Os titulares da dirección das entidades públicas empresariais e das axencias públicas autonómicas son nomeados e separados polo Consello da Xunta de Galicia, por proposta da persoa titular da consellaría de adscrición, entre persoas que reúnan a cualificación necesaria para o cargo, segundo se determine no estatuto de cada entidade.
3. A persoa titular da dirección é responsable da xestión ordinaria da entidade e exerce as competencias inherentes á devandita dirección, así como as que expresamente lle atribúe esta lei e os estatutos e as que lle delegue o consello reitor.

Artigo 66. Impugnación de actos administrativos e reclamacións administrativas

1. Os actos administrativos dos órganos das entidades públicas instrumentais son susceptibles dos recursos administrativos previstos na lexislación básica sobre réxime xurídico das administracións públicas. Os actos ditados polo consello reitor ou polo presidente esgotan a vía administrativa, agás que a súa lei de autorización específica prevexa a posibilidade de recurso de alzada impropio ante un órgano da consellaría de adscrición.
2. As reclamacións previas, en asuntos civís e laborais, serán resoltas polo consello reitor, agás que na súa normativa específica se lle asigne tal competencia a un órgano da consellaría de adscrición.

Artigo 67. Tipos

As entidades públicas instrumentais adoptarán a forma de organismos autónomos, axencias públicas autonómicas, entidades públicas empresariais ou consorcios.

Sección 2ª. Organismos autónomos

Artigo 68. Réxime xurídico

1. Os organismos autónomos son entidades públicas instrumentais cuxa organización e funcionamento se regulan polo dereito administrativo, e que se someten ao dereito privado só naqueles casos nos que corresponda de acordo coa normativa xeral ou sectorial aplicable.

2. Estas entidades instrumentais, de acordo coa súa normativa específica, poden exercer actividades de intervención, fomento, xestión de servizos públicos ou apoio á función administrativa en réxime de descentralización funcional.

Artigo 69. Persoal

1. O persoal ao servizo dos organismos autónomos será funcionario, estatutario ou laboral, nos mesmos termos nos que está establecido para a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Á contratación de persoal laboral fixo ao servizo dos organismos autónomos regulados neste título seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

- a) Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- b) Bases das convocatorias.
- c) Probas de selección.

3. Os estatutos dos organismos autónomos determinarán o órgano que terá atribuídas as competencias internas en materia de xestión de recursos humanos.

4. As relacións de postos de traballo serán aprobadas pola Xunta de Galicia consonte a normativa aplicable na materia e logo de negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

Artigo 70. Plan de actuación

1. A actividade dos organismos autónomos desenvólvese consonte o plan anual de actuación de cada un deles, que é aprobado por orde da consellaría de adscrición dentro do marco do programa plurianual desta última, contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda, consonte o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. O contido do plan de actuación determinarase regulamentariamente e debe incluír, en todo caso:

- a) Os obxectivos e resultados que deban ser acadados polo organismo.
- b) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios precisos para a consecución dos obxectivos e resultados fixados.

Artigo 71. Recursos económicos

1. Os organismos autónomos fináncianse cos seguintes recursos:

a) As transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

c) O produto do alleamento dos bens e valores que constitúan o seu patrimonio, de acordo co establecido na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma.

d) O rendemento procedente dos seus bens e valores.

e) As achegas voluntarias, doazóns, herdanzas, legados e demais achegas a título gratuito de entidades privadas e particulares.

f) Os ingresos recibidos de persoas físicas e xurídicas como consecuencia do patrocinio de actividades ou instalacións.

g) Os demais ingresos de dereito público ou privado que estean autorizados a percibir.

h) Calquera outro recurso que se lles poida atribuír.

Artigo 72. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control dos organismos autónomos é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 73. Control de eficacia

1. Os organismos autónomos están sometidos a un control de eficacia no cumprimento do seu plan de actuación, que será exercido pola consellaría de adscrición e pola unidade administrativa con competencias en avaliación e reforma administrativa.

2. O control de eficacia ten por obxecto comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos fixados aos organismos autónomos e a adecuada utilización dos recursos que lles fosen asignados para a consecución destes obxectivos, así como unha continua avaliación do

cumprimento dos fins previstos na creación da citada entidade pública instrumental.

Sección 3ª. Axencias públicas autonómicas

Artigo 74. Réxime xurídico

1. As axencias públicas autonómicas son aquelas entidades ás que, para o cumprimento de programas específicos correspondentes a políticas públicas da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, se lles encomenda a realización de actividades en réxime de descentralización funcional e xestión por obxectivos.
2. O réxime xurídico interno das axencias públicas autonómicas regúlase polo dereito administrativo; e o réxime xurídico externo, polo dereito privado ou polo dereito administrativo, segundo determinen as súas leis de creación e a normativa xeral aplicable.
3. Sen prexuízo do sinalado nesta sección, as súas normas específicas poderán integrar elementos de réxime xurídico propios dos organismos autónomos e das entidades públicas empresariais.
4. A actuación das axencias públicas autonómicas suxéitase ao principio e aos mecanismos de xestión transparente por obxectivos. Os mecanismos de xestión transparente por obxectivos son o contrato plurianual de xestión, o plan de acción anual, o informe de actividade e as contas anuais.
5. A persoa titular da presidencia de cada axencia autonómica, en calidade de máxima representación da entidade, poderá subscribir con entidades públicas e privadas convenios de colaboración excluídos da lexislación de contratos do sector público en nome da entidade que preside.

Artigo 75. Persoal das axencias públicas autonómicas

1. O persoal das axencias públicas autonómicas estará constituído por persoal funcionario, estatutario e/ou laboral da Xunta de Galicia e, de ser o caso, por persoal laboral propio.
2. O persoal laboral propio rexerase por esta lei, polo Estatuto dos traballadores e polo resto da normativa laboral. As súas condicións retributivas serán as determinadas no seu convenio colectivo de aplicación e as súas contías fixaranse consonte o establecido nas leis de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.
3. As distintas clases de persoal integrantes das axencias públicas

autonómicas rexeranse pola súa normativa de orixe coas especialidades establecidas nesta lei e no seu estatuto.

Artigo 76. Procedementos de selección do persoal laboral propio

1. Corresponderalles ás axencias autonómicas a determinación, logo do informe favorable do órgano directivo da Administración xeral da Comunidade Autónoma competente en materia de función pública, dos criterios de selección do seu persoal laboral e a convocatoria e xestión dos procesos selectivos deste, de acordo cos principios de concorrencia, igualdade, publicidade, mérito e capacidade e demais establecidos pola lexislación xeral de emprego público.

2. Á contratación do seu persoal laboral propio seranlle de aplicación as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

- a) Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- b) Bases das convocatorias.
- c) Probas de selección.

Artigo 77. Mobilidade do persoal

A mobilidade do persoal funcionario, estatutario e laboral da Xunta de Galicia destinado nas axencias públicas autonómicas someterase ao réxime xeral previsto na normativa de función pública.

Artigo 78. Réxime retributivo

1. Os conceptos retributivos do persoal funcionario das axencias públicas autonómicas serán os establecidos na normativa reguladora da función pública da Xunta de Galicia e dos orzamentos da Comunidade Autónoma, coas especialidades previstas nesta lei e no estatuto de creación. As súas contías determinaranse no marco do contrato de xestión.

2. As condicións retributivas do persoal laboral serán as determinadas no convenio colectivo de aplicación. As súas contías fixaranse de acordo co sinalado no punto anterior.

3. A contía da masa salarial destinada a complemento de produtividade ou concepto equivalente do persoal laboral vincularase estritamente ao grao de cumprimento dos obxectivos fixados no contrato de xestión.

4. No marco da política de recursos humanos, e de acordo cos sistemas de representación e participación do persoal, establecerase un sistema de

avaliación que sirva de instrumento obxectivo para a valoración do desempeño dos postos de traballo e a asignación da produtividade sinalada no punto anterior, sen que en ningún caso se poida superar a contía da masa que dispoña o contrato de xestión. O sistema de avaliación valorará rendementos colectivos das unidades e realizará unha valoración individual de cada posto de traballo.

Artigo 79. Persoal directivo

1. O persoal directivo das axencias públicas autonómicas ocupará postos definidos como tales na relación de postos de traballo ou no cadro de persoal en atención á especial responsabilidade, competencia técnica e relevancia das funcións asignadas a eles.
2. O persoal directivo será nomeado e separado polo consello reitor, por proposta motivada da dirección, entre persoas que acrediten competencia profesional e idoneidade.
3. A regulación do persoal directivo terá en conta o establecido no artigo 13º do Estatuto básico do empregado público e na normativa de desenvolvemento da Comunidade Autónoma.

Artigo 80. Contrato plurianual de xestión

1. A actuación das axencias públicas autonómicas prodúcese, de acordo co plan de acción anual, conforme o pertinente contrato plurianual de xestión e baixo a súa vixencia.
2. O contrato plurianual de xestión deberá establecer, como mínimo e para o período da súa vixencia, os seguintes aspectos:
 - a) Os obxectivos que se persigan, os resultados que se pretende obter e, en xeral, a xestión que se vai desenvolver.
 - b) Os plans necesarios para alcanzar os obxectivos, con especificación dos marcos temporais correspondentes e dos proxectos asociados a cada unha das estratexias e os seus prazos temporais, así como os indicadores para avaliar os resultados obtidos.
 - c) As previsións máximas de cadro de persoal e o marco de actuación en materia de xestión de recursos humanos.
 - d) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios que cómpre achegar para a consecución dos obxectivos.
 - e) Os efectos asociados ao grao de cumprimento dos obxectivos establecidos no que atinxe á esixencia de responsabilidade pola xestión

dos órganos executivos e do persoal directivo.

f) De ser o caso, a contía da masa salarial destinada ao complemento de produtividade ou concepto equivalente do persoal laboral, segundo o establecido na Lei da función pública e nas leis anuais de orzamentos da Comunidade Autónoma. Esta contía estará vinculada estritamente ao grao de cumprimento dos obxectivos fixados, co informe previo favorable das direccións xerais competentes en materia de función pública e de orzamentos, nos termos aprobados no contrato plurianual de xestión.

g) O procedemento que se seguirá para a cobertura dos déficits anuais que, de ser o caso, se puideren producir por insuficiencia dos ingresos reais respecto dos estimados e as consecuencias de responsabilidade na xestión que, de ser o caso, se deban seguir de tales déficits.

h) O procedemento para a introdución das modificacións ou adaptacións anuais que, de ser o caso, procedan.

3. No contrato plurianual de xestión determinaranse os mecanismos que permitan a esixencia de responsabilidades á que se refire a alínea e) do punto anterior por incumprimento de obxectivos.

4. O consello reitor de cada axencia aproba a proposta do primeiro contrato plurianual de xestión no prazo de tres meses desde a súa constitución. Os posteriores contratos plurianuais de xestión presentaranse no último trimestre da vixencia do anterior.

5. A aprobación do contrato plurianual de xestión ten lugar por acordo do Consello da Xunta, por proposta das consellarías de adscrición e das competentes nas materias de administracións públicas e de facenda, nun prazo máximo de tres meses contados desde a súa presentación. No caso de non ser aprobado neste prazo, manterá a súa vixencia o contrato de xestión anterior.

Artigo 81. O plan de acción, o informe de actividade e as contas anuais

1. O consello reitor de cada axencia autonómica, por proposta do seu director, aproba:

a) O plan de acción de cada ano, sobre a base dos recursos dispoñibles.

b) O informe xeral de actividade correspondente ao ano inmediatamente anterior.

c) As contas anuais, acompañadas do informe de auditoría de contas.

2. Os documentos aos que se refire o punto anterior son públicos, e os cidadáns terán acceso ao seu contido desde a súa aprobación.

3. No primeiro trimestre de cada ano, cada axencia autonómica, a través do seu director, informará a súa consellaría de adscrición e as competentes nas materias de administracións públicas e de facenda acerca da execución e do cumprimento dos obxectivos fixados no contrato de xestión durante o anterior exercicio.

Artigo 82. Recursos económicos

1. As axencias públicas autonómicas fináncianse cos seguintes recursos:

a) As transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

c) O produto do alleamento dos bens e valores que constitúan o seu patrimonio, de acordo co establecido na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma.

d) O rendemento procedente dos seus bens e valores.

e) As achegas voluntarias, doazóns, herdanzas, legados e demais achegas a título gratuito de entidades privadas e particulares.

f) Os ingresos recibidos de persoas físicas e xurídicas como consecuencia do patrocinio de actividades ou instalacións.

g) Os demais ingresos de dereito público ou privado que estean autorizadas a percibir.

h) Calquera outro recurso que se lles poida atribuír.

Artigo 83. Réxime orzamentario

1. Correspóndelle ao consello reitor de cada axencia autonómica elaborar e aprobar o anteproxecto de orzamento. O anteproxecto seralle remitido para o seu exame á consellaría de adscrición, que llo achegará xunto co orzamento da propia consellaría á competente en materia de facenda para a elaboración dos orzamentos da Comunidade Autónoma.

2. Correspóndelle á consellaría competente en materia de facenda

determinar a estrutura do orzamento das axencias públicas autonómicas e a documentación que lle ten que xuntar a este.

3. Os orzamentos das axencias públicas autonómicas teñen carácter limitativo polo seu importe global e carácter estimativo para a distribución dos créditos en categorías económicas, agás os correspondentes a gastos de persoal e capital que, en todo caso, teñen carácter limitativo e vinculante pola súa contía total.

4. Correspóndelle á persoa titular da consellaría competente en materia de facenda, por proposta da dirección de cada axencia autonómica, autorizar as variacións da contía global do orzamento, así como as que afecten a gastos de persoal e de capital.

A autorización das restantes variacións por riba do inicialmente orzado, mesmo na contía global cando sexan financiadas con recursos derivados das alíneas b), e), f) e g) do artigo precedente e se destinen directamente a fins da axencia con dotación orzamentaria, correspóndelle á persoa titular da dirección da axencia autonómica, logo do informe favorable da comisión de control, sempre que existan garantías suficientes da súa efectividade e do correspondente equilibrio orzamentario, que lle dará conta con posterioridade á consellaría competente en materia de facenda.

5. Non se poderán adquirir compromisos de gastos que se estendan a máis de catro exercicios, e o gasto que se lle impute a cada un deles non poderá exceder a cantidade que resulte de aplicarlle ao importe total de cada programa, excluídos o capítulo de persoal e os restantes créditos que teñan carácter vinculante, as seguintes porcentaxes: o 70% no exercicio inmediato seguinte, o 60% no segundo, e o 50% nos exercicios terceiro e cuarto.

O Consello da Xunta, por proposta da Consellería de Facenda, poderá modificar as porcentaxes e os importes anteriores, así como modificar o número de anualidades nos casos especialmente xustificadas por petición da correspondente consellaría e logo dos informes que se consideren oportunos, e en todo caso o da dirección xeral competente en materia de orzamentos.

6. A dirección da axencia poderá acordar incorporar o remanente de tesouraría non afectado ao orzamento do exercicio seguinte, logo do informe preceptivo e vinculante da Dirección Xeral de Orzamentos, que se pronunciará respecto dos seus efectos sobre a estabilidade orzamentaria. Do devandito acordo daráselle conta á comisión de control.

Artigo 84. Endebedamento

1. Queda prohibido o recurso ao endebedamento a longo prazo nas

axencias públicas autonómicas, agás que unha norma con rango de lei o autorice expresamente.

2. A lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de cada exercicio autorizará o límite máximo do endebedamento a curto prazo das axencias públicas autonómicas.

Artigo 85. Aplicación da lexislación de réxime financeiro e orzamentario e facultades da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma

1. O réxime económico-financeiro das axencias públicas autonómicas, no non previsto nesta lei, é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. En particular, correspóndelle á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, nos termos establecidos pola lexislación mencionada no punto anterior:

a) Establecer os criterios que precise a aplicación da normativa contable ás axencias públicas autonómicas.

b) Exercer o control interno da actividade económico-financeira das axencias públicas autonómicas.

Artigo 86. Principios e procedementos en materia de subvencións

O réxime xurídico das subvencións establecidas ou xestionadas polas axencias autonómicas é o establecido polo artigo 3.1 da Lei 9/2007, do 3 de xuño, de subvencións de Galicia, e pola normativa que a desenvolva.

Artigo 87. Órgano de control

1. Nas axencias públicas autonómicas, no seo do consello reitor, constituirase unha comisión de control, coa composición que se determine no estatuto de cada axencia. En todo caso, a persoa representante da consellaría competente en materia de facenda integrarase na comisión de control.

2. Correspóndelle á comisión de control informar o consello reitor sobre a execución do contrato de xestión e, en xeral, sobre todos aqueles aspectos relativos á xestión económico-financeira que deba coñecer o propio consello e que se determinen no estatuto de cada axencia.

Artigo 88. Transparencia na xestión

1. Sen prexuízo das demais obrigas de información ao cidadán

establecidas na lexislación vixente e daquelas que os órganos de dirección consideren oportunas, as axencias públicas autonómicas publicarán na súa sede electrónica información actualizada sobre os seguintes aspectos:

a) O contrato de xestión da axencia, o plan de acción anual, o informe xeral de actividade e as contas anuais, acompañadas do informe de auditoría de contas.

b) As redes de coñecemento e intercambio de información que impulse e, de ser o caso, outras que existan no territorio de Galicia.

c) Os recursos públicos destinados pola Xunta de Galicia ás políticas que desenvolva a axencia e, de ser o caso, condicións e formas de acceso a eles.

d) Outros recursos públicos ou privados destinados a similares fins e dispoñibles no ámbito de Galicia, dos que a axencia teña coñecemento.

e) Os procedementos e medios de acceso dos interesados aos servizos da axencia e os dereitos que para ese efecto lles correspondan.

2. Nos estatutos das axencias públicas autonómicas incorporaranse os mecanismos precisos para garantir o devandito acceso, e incluírase a posibilidade de acceder, a través da correspondente páxina web, á información sobre tales documentos.

Sección 4ª. Entidades públicas empresariais

Artigo 89. Réxime xurídico e funcionamento

1. As entidades públicas empresariais son entes instrumentais aos que se lles encomenda a realización, consonte criterios de xestión empresarial, de actividades prestacionais, de xestión de servizos públicos ou de produción de bens de interese público susceptibles de contraprestación.

2. A súa organización e o seu réxime xurídico interno regúlanse polo dereito administrativo, e o seu réxime xurídico externo regúlase polo dereito privado, excepto no exercicio das potestades administrativas que teñan atribuídas e nos aspectos especificamente previstos en normas con rango de lei.

Artigo 90. Persoal

O persoal das entidades públicas empresariais suxeitarase ao réxime previsto no artigo 58º desta lei.

Artigo 91. Plan de actuación

1. A actividade das entidades públicas empresariais desenvólvese de acordo co plan anual de actuación de cada unha delas, que é aprobado por orde da consellaría de adscrición, dentro do marco do programa plurianual desta última, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda, consonte o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. O contido do plan de actuación determinarase regulamentariamente, e debe incluír en todo caso:

a) Os obxectivos e resultados que deban ser acadados polo organismo.

b) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios precisos para a consecución dos obxectivos e resultados fixados.

Artigo 92. Recursos económicos

1. As entidades públicas empresariais fináncianse, preferentemente, cos ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

2. Excepcionalmente, cando así o estableza a lei que autorice a súa creación, financiaranse coas transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 93. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das entidades públicas empresariais é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 94. Control de eficacia

1. As entidades públicas empresariais están sometidas a un control de eficacia no cumprimento do seu plan de actuación, que será exercido pola consellaría de adscrición.

2. O control de eficacia ten por obxecto comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos fixados e a adecuada utilización dos recursos que lles fosen asignados para a consecución destes obxectivos.

3. O control do cumprimento dos compromisos específicos que, de ser o caso, asumise a entidade pública empresarial nun convenio ou contrato-programa corresponderalle á comisión de seguimento regulada no propio convenio ou contrato-programa, sen prexuízo dos posibles controis previstos na lexislación orzamentaria.

Sección 5ª. Consorcios autonómicos

Artigo 95. Consorcios: natureza e réxime xurídico

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia pode constituír, mediante convenio, consorcios con outras administracións públicas para a xestión de servizos da súa competencia ou para a consecución de fins de interese común, así como con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos da Xunta de Galicia, para a realización destes.

2. Teñen a consideración de consorcios autonómicos aqueles consorcios nos que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, directamente ou a través das entidades instrumentais reguladas nesta lei, achegase maioritariamente os medios necesarios para a súa constitución e funcionamento ou se comprometese, no momento da súa constitución, a financiarlos maioritariamente, sempre que a actuación dos seus órganos de dirección e goberno estea suxeita ao poder de decisión da Administración xeral da Comunidade Autónoma ou doutra entidade instrumental regulada nesta lei.

3. Os consorcios autonómicos son entidades instrumentais da Administración xeral da Comunidade Autónoma dotadas de personalidade xurídica propia, que suxeitan a súa actividade ás normas que rexen a organización, o funcionamento e a actuación das administracións públicas, así como ao establecido no seu convenio de creación e no seu estatuto.

4. Os estatutos do consorcio determinarán a consellaría de adscrición, os seus fins, así como as particularidades do réxime orgánico, funcional e financeiro. En todo caso, nos órganos dos que se dote o consorcio deberá garantirse a presenza maioritaria do sector público.

5. Para a xestión dos servizos que se lle encomendan poderá utilizarse calquera das formas previstas na lexislación aplicable ás administracións consorciadas.

Artigo 96. Constitución, modificación e disolución

1. A proposta de convenio de constitución do consorcio e dous seus estatutos será formulada pola consellaría á que vaia quedar adscrito, logo

de negociación coas demais administracións públicas e entidades con que se pretenda constituír o consorcio, e irá acompañada dunha memoria na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei e dun plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do artigo 54º. Por acordo do Consello da Xunta autorizarase a sinatura do convenio de constitución. Cando os consorcios vaian quedar adscritos a un órgano dependente da Presidencia, corresponderalle a este a tramitación do convenio.

2. Correspóndelle ao Consello da Xunta aprobar, mediante decreto, a constitución do consorcio e os seus estatutos, por proposta da consellaría á que se fai referencia no punto anterior.

3. A modificación dos estatutos levarase a cabo por decreto do Consello da Xunta, logo do acordo do órgano competente do consorcio e por proposta da consellaría de adscrición.

4. Os estatutos establecerán as causas de disolución do consorcio, que requirirá decreto do Consello da Xunta de Galicia, logo do acordo do órgano competente do consorcio.

5. Regulamentariamente estableceranse o procedemento e as regras que se deberán observar para a constitución dos consorcios autonómicos e para a elaboración dos seus estatutos, así como para a súa modificación e disolución.

Artigo 97. Réxime de organización e funcionamento

1. O estatuto de cada consorcio autonómico determinará os seus fins, así como o seu réxime orgánico e funcional.

2. Os órganos colexiados de goberno dos consorcios autonómicos estarán integrados por representantes de todas as administracións públicas e entidades consorciadas, na proporción que se fixe no estatuto respectivo. En todo caso, deberá garantirse o voto maioritario da representación da Xunta de Galicia en todos os órganos colexiados dos que se dote o consorcio.

3. Para a xestión dos servizos que se lles encomenden, os consorcios autonómicos poden utilizar calquera das formas de xestión dos servizos públicos previstas polo ordenamento xurídico.

4. Os consorcios poderán exercer por delegación competencias e potestades administrativas das administracións consorciadas de así o recoñeceren os seus estatutos.

Artigo 98. Persoal

O persoal dos consorcios autonómicos suxeitarase ao réxime previsto no artigo 58 desta lei.

Artigo 99. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e control

1. O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control dos consorcios autonómicos é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A dirección do consorcio poderá acordar incorporar o remanente de tesouraría non afectado ao orzamento do exercicio seguinte, logo do informe preceptivo e vinculante da Dirección Xeral de Orzamentos, que se pronunciará respecto dos seus efectos sobre a estabilidade orzamentaria.

CAPÍTULO III. DOUTRAS ENTIDADES INSTRUMENTAIS

Sección 1ª. Aspectos xerais

Artigo 100. Tipos

Para os efectos desta lei, as sociedades mercantís públicas e as fundacións públicas que cumpran os requisitos previstos neste capítulo consideraranse sector público autonómico.

Artigo 101. Iniciativa para a creación

1. A iniciativa para a creación das entidades reguladas neste capítulo correspóndelle á persoa titular da consellaría competente por razón da materia ou ao órgano da Presidencia competente por razón da materia.

2. A iniciativa de realizar algunha actuación cuxo resultado sexa a conversión nunha entidade regulada neste capítulo dunha entidade previamente existente no sector privado tamén lle corresponde á persoa titular da consellaría competente por razón da materia ou ao órgano da Presidencia competente por razón da materia.

Sección 2ª. Sociedades mercantís públicas autonómicas

Artigo 102. Definición

1. Son sociedades mercantís públicas autonómicas as sociedades mercantís, calquera que sexa a forma que adopten, en cuxo capital social sexa maioritaria a participación directa ou indirecta da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais reguladas nesta lei.

2. Ademais, seranlles aplicables as disposicións contidas nesta lei ás sociedades mercantís que, sen teren a natureza de sociedades mercantís autonómicas, se atopen nalgún dos seguintes supostos:

a) Que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou as entidades instrumentais reguladas nesta lei dispoñan da maioría dos dereitos de voto na sociedade, ben directamente ben mediante acordos con outros socios.

b) Que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou as entidades instrumentais reguladas nesta lei teñan dereito a nomear ou a separar a maioría dos membros dos órganos de goberno da sociedade, ben directamente ben mediante acordos con outros socios.

3. A Xunta de Galicia poderá participar no capital das sociedades mercantís, calquera que sexa a súa forma ou obxecto social, cando o Consello da Xunta, logo do informe da Consellería de Facenda, o considere conveniente para o cumprimento de finalidades concretas de política económica. Agás o disposto por normas especiais, a participación da Xunta non será inferior ao 10% nin superior ao 50% do capital social das devanditas sociedades.

Artigo 103. Réxime xurídico

1. As sociedades mercantís autonómicas réxense, calquera que sexa a súa forma xurídica, polo ordenamento xurídico privado, sen prexuízo do establecido nesta lei, na lexislación de contratos do sector público, na normativa de subvencións e nas especialidades previstas no resto da normativa aplicable.

2. As sociedades mercantís autonómicas en ningún caso disporán de facultades que impliquen o exercicio de potestades administrativas.

3. O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das sociedades mercantís autonómicas é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 104. Constitución

1. O Consello da Xunta de Galicia deberá autorizar a constitución das sociedades mercantís autonómicas, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, consonte o disposto na lexislación mercantil que resulte aplicable.

2. Xunto coa proposta de acordo de constitución, elevaranse ao Consello

da Xunta o texto dos estatutos da sociedade que se pretende constituír, unha memoria na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei e un plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do referido artigo.

3. O acordo de autorización da constitución da sociedade, adoptado polo Consello da Xunta consonte o previsto por este artigo, aprobará tamén os estatutos societarios, que se publicarán no Diario Oficial de Galicia e por medios electrónicos na páxina institucional da Xunta de Galicia.

Artigo 105. Modificación e disolución

1. A transformación, fusión, escisión e disolución das sociedades mercantís autonómicas requiren autorización do Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, con carácter previo á aprobación dos acordos sociais que deben adoptarse segundo a lexislación mercantil. En caso de disolución, o Consello da Xunta determinará, de ser o caso, o destino do haber social.

Nos estatutos das sociedades mercantís autonómicas debe constar expresamente que nos casos de transformación, fusión, escisión e disolución se require autorización previa do Consello da Xunta.

2. As modificacións estatutarias requiren autorización do Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, con carácter previo á aprobación dos acordos sociais que deban adoptarse segundo a lexislación mercantil.

Artigo 106. Exercicio dos dereitos da Xunta de Galicia nas sociedades mercantís autonómicas

O exercicio dos dereitos que lle correspondan á Administración autonómica de Galicia como partícipe nas sociedades mercantís autonómicas correspóndelle ao órgano directivo competente en materia de patrimonio, sen prexuízo de que a persoa titular deste poida delegar ese exercicio nun representante dunha consellaría ou dunha entidade instrumental da Comunidade Autónoma de Galicia, co alcance e coa extensión que se determinen en cada caso.

Artigo 107. Tutela funcional das sociedades mercantís autonómicas

1. No acordo do Consello da Xunta de autorización de constitución das sociedades mercantís autonómicas determinárase a consellaría ou a entidade instrumental da Comunidade Autónoma de Galicia á que estean

adscritas as devanditas sociedades para os efectos de exercer a súa tutela funcional. En defecto de adscrición expresa, o exercicio das facultades relativas á supervisión da actividade das sociedades mercantís autonómicas correspóndelle ao órgano directivo da Administración autonómica competente en materia de patrimonio.

Sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, non será preciso acordo expreso para os cambios de adscrición que sexan consecuencia dos procesos de reestruturación do patrimonio empresarial na forma prevista na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A consellaría ou entidade que exerce a tutela funcional levará a cabo o control de eficacia das sociedades mercantís autonómicas que teña adscritas, sen prexuízo das atribucións que lle corresponden á consellaría competente en materia de facenda. A persoa titular da consellaría que exerza directamente a tutela, ou daquela á que estea adscrita a entidade que a exerza, é responsable de darlle conta ao Parlamento de Galicia das actuacións levadas a cabo neste ámbito.

Artigo 108. Membros dos órganos de goberno e administración

1. Os representantes da Administración autonómica nas sociedades mercantís serán designados pola persoa titular do órgano directivo da Administración autonómica competente en materia de patrimonio, por proposta da persoa titular da consellaría, ou da Presidencia, da entidade de adscrición.

2. As persoas representantes da Comunidade Autónoma nos órganos de goberno e administración das sociedades mercantís autonómicas cumprirán as instrucións que, para o adecuado exercicio dos dereitos inherentes á titularidade das accións, considere oportuno impartirlles a persoa titular da consellaría, ou da Presidencia, da entidade de adscrición.

Artigo 109. Responsabilidade e incompatibilidade

1. Os administradores das sociedades mercantís autonómicas aos que se lles impartisen instrucións para operacións concretas ás que se refire a Lei xeral de patrimonio das administracións públicas actuarán dilixentemente para a súa execución. Se do cumprimento destas instrucións derivaren consecuencias lesivas, os administradores quedarán exonerados da responsabilidade prevista na lexislación mercantil nos mesmos termos establecidos para os administradores das sociedades mercantís estatais na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

2. Os administradores das sociedades mercantís autonómicas non se verán afectados pola prohibición establecida pola lexislación mercantil de que sexan administradores os funcionarios ao servizo da Administración

pública con funcións ao seu cargo que se relacionen coas actividades propias das sociedades das que se trate, nos mesmos termos previstos para os administradores das sociedades mercantís estatais na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

Artigo 110. Persoal

O persoal das sociedades mercantís autonómicas réxese polo disposto na disposición adicional primeira do Estatuto básico do empregado público, na normativa autonómica que a desenvolva e polas seguintes regras:

a) Todas as sociedades mercantís autonómicas disporán dun cadro de persoal, que incluírá os postos do persoal directivo, que será aprobado polo órgano competente consonte os estatutos societarios, logo do informe favorable dos órganos directivos da Administración autonómica competentes en materia de orzamentos e de función pública.

b) Á selección do seu persoal incluído no devandito cadro, agás o directivo, seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público relativas a:

- Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- Bases das convocatorias.
- Probas de selección.

c) Poderanse celebrar contratos laborais de duración determinada, logo da convocatoria mediante anuncio público e da designación dunha comisión de selección. A selección deste persoal realizarase entre as persoas incluídas nas listas da Administración autonómica ou, de ser o caso, a través dos servizos públicos de emprego. Alternativamente, as sociedades mercantís autonómicas poderán, excepcionalmente, acollerse a un sistema de listas previo por categorías, contando coa autorización do centro directivo competente en materia de función pública e logo da negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

d) A contratación de persoal directivo poderá levarse a cabo mediante contratos de alta dirección nos supostos previstos na normativa laboral, con suxeición aos principios de publicidade, concorrência, mérito e capacidade, entre persoas que demostren a súa cualificación profesional. A fixación das retribucións deste persoal e das indemnizacións que lle poidan corresponder deberá contar cun informe previo favorable da consellaría competente en materia de facenda.

e) Os instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do

persoal, a subscripción dos convenios colectivos, as ofertas de emprego e as bases das convocatorias de contratación de persoal establecidas nos puntos anteriores serán aprobados polo órgano competente consonte os estatutos societarios, e requirirán, en todo caso, informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública.

Artigo 111. Comisión de auditoría e control

As sociedades mercantís autonómicas que, consonte a normativa aplicable, estean obrigadas a someter as súas contas a auditoría deben constituír unha comisión de auditoría e control, dependente do consello de administración, coa composición e coas funcións que se determinen nos estatutos de cada sociedade.

Artigo 112. Publicidade da actividade societaria

1. Sen prexuízo da publicidade que, de ser o caso, sexa obrigatoria a través do Rexistro Mercantil e do rexistro de entidades instrumentais da Comunidade Autónoma de Galicia previsto nesta lei, as sociedades mercantís autonómicas difundirán mediante a internet toda a información relevante, relativa á súa actividade empresarial, que pola súa natureza non teña carácter reservado e, en particular, os seus estatutos, os integrantes dos seus órganos de administración, dirección, xestión e control, os poderes e as delegacións conferidos por estes, as contas anuais, os códigos de conduta ou as guías de boas prácticas que deban observar e a identificación da parte da súa actividade vinculada a servizos de interese xeral.

2. Así mesmo, deberán publicarse na páxina web das sociedades mercantís autonómicas as instrucións internas de contratación, así como os anuncios relativos aos procedementos de contratación consonte o previsto nas devanditas instrucións.

3. Tamén deberá publicarse na súa páxina web toda a información relativa aos procesos de contratación de persoal, particularmente:

a) As bases íntegras dos procesos selectivos de persoal temporal ou fixo.

b) Todos os anuncios e todas as resolucións que se produzan nos procesos selectivos de persoal, coa información necesaria para que os interesados poidan efectuar as reclamacións pertinentes.

c) As listaxes de contratación temporal por categorías profesionais debidamente actualizadas.

d) As composicións dos tribunais e das comisións de selección de

persoal, se é o caso.

Sección 3ª. Fundacións do sector público autonómico

Artigo 113. Concepto

1. Son fundacións do sector público autonómico aquelas fundacións nas que concorran algunha das seguintes circunstancias:

a) Que se constituán, directa ou indirectamente, cunha achega maioritaria ou exclusiva da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e/ou das entidades integrantes do sector público autonómico.

b) Que o seu patrimonio fundacional, con carácter de permanencia, estea formado en máis dun 50% por bens e dereitos achegados ou cedidos polas referidas entidades.

vc) Que cuxos ingresos proveñan maioritariamente dos orzamentos da Comunidade Autónoma sempre que, neste caso, se posúa a maioría ou se exerza control análogo sobre os seus órganos de goberno e dirección.

2. O financiamento que as fundacións reciban da Administración da Comunidade Autónoma ou das entidades integrantes do sector público, xa sexa mediante concerto, convenio ou contraprestación por prestación de servizos en xeral, así como mediante concesión de subvencións, non determina por esta soa circunstancia o carácter de fundación do sector público, sen prexuízo da súa condición de poder adxudicador para os efectos do réxime xurídico contractual.

3. Na constitución, así como na adquisición do carácter de fundación do sector público autonómico dunha fundación preexistente, será necesario que a designación da maioría dos membros do padroado lle corresponda á Administración pública autonómica.

Artigo 114. Creación e extinción

1. A constitución, transformación, modificación de estatutos, fusión e extinción das fundacións do sector público da Comunidade Autónoma, os actos que impliquen a perda do seu carácter de fundación do sector público autonómico, ou a adquisición de tal carácter por unha fundación preexistente, deberán ser autorizados por acordo do Consello da Xunta, que determinará o contido dos estatutos e designará a persoa ou as persoas que deban actuar no acto de constitución, así como os membros que, en representación da Xunta de Galicia, formen parte do padroado.

2. No expediente de autorización incluírase unha memoria, que deberá ser

sometida ao informe do departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación, na que se xustifiquen suficientemente as razóns de por que se considera que existirá unha mellor consecución dos fins de interese xeral perseguidos a través dunha fundación que mediante outras formas xurídicas previstas na normativa vixente.

3. Deberá presentarse, igualmente, unha memoria económica, que requirirá o informe da consellaría competente en materia de facenda, na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei, e un plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do referido artigo.

4. O Parlamento poderá exercer o control da creación deste tipo de fundacións, nos termos establecidos no seu regulamento, dentro do control da acción da Xunta de Galicia.

Artigo 115. Réxime xurídico

1. As fundacións do sector público da Comunidade Autónoma non poderán exercer potestades públicas. Unicamente poderán realizar actividades relacionadas co ámbito competencial das entidades fundadoras, debendo contribuír á consecución dos seus fins, sen que isto supoña a asunción da titularidade das súas competencias, agás previsión legal expresa.

2. O protectorado destas fundacións será exercido polo departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación.

Artigo 116. Contratación de persoal laboral fixo

1. Á contratación de persoal laboral fixo ao servizo das fundacións reguladas neste título seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

a) Composición e funcionamento dos tribunais ou das comisións de selección.

b) Bases das convocatorias.

c) Probas de selección.

Artigo 117. Outros contratos

No resto da súa actividade contractual estas fundacións actuarán conforme os principios e disposicións aplicables da lexislación estatal e

autonómica en materia de contratos do sector público.

Artigo 118. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das fundacións reguladas nesta sección é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 119. Comisión de auditoría e control

As fundacións do sector público autonómico que, consonte a normativa aplicable, estean obrigadas a someter as súas contas a auditoría deben constituír unha comisión de auditoría e control, dependente do padroado, coa composición e coas funcións que se determinen nos estatutos de cada fundación.

Artigo 120. Principios e procedementos en materia de subvencións

Seránlles aplicables na súa integridade ás fundacións do sector público de Galicia os principios previstos na lexislación xeral sobre subvencións.

9. DECRETO 79/2009, DO 19 DE ABRIL, POLO QUE SE ESTABLECE A ESTRUCTURA ORGÁNICA DA XUNTA DE GALICIA.

DECRETO 79/2009, DO 19 DE ABRIL, POLO QUE SE ESTABECE A ESTRUCTURA ORGÁNICA DA XUNTA DE GALICIA.¹

Elixido e investido polo Parlamento de Galicia dos poderes propios do presidente da Xunta de Galicia, segundo o Estatuto de Autonomía, conforme o disposto nos artigos 15 e 18 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de Normas Reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, en virtude das atribucións que me confire o artigo 26, número 1º, do mesmo Texto Legal, e para establecer a nova estrutura orgánica do Goberno de Galicia, con adecuación ás competencias que ten asumidas e son propias da Comunidade Autónoma, e tendo en conta os criterios de eficacia, austeridade e economía que deben inspirar a actuación e a organización administrativa, dispoño:

Artigo 1.

A Xunta de Galicia estará integrada polos departamentos que a seguir se relacionan:

- Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza.
- Consellería de Facenda.
- Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.
- Consellería de Economía e Industria.
- Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Consellería de Sanidade.
- Consellería de Cultura e Turismo.
- Consellería de Traballo e Benestar.
- Consellería do Medio Rural.
- Consellería do Mar.

Artigo 2.

A orde de prelación das consellerías é a que se establece no artigo anterior.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA.

¹ DO. Galicia 20 abril 2009, núm. 75

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao disposto neste Decreto.

DISPOSICIÓNS DERRADEIRAS.

Primeira.

O Consello da Xunta de Galicia adoptará as medidas necesarias para adecuar a estrutura dos distintos organismos obxecto de regulación deste Decreto, dentro da política de austeridade, racionalización e redución do gasto público.

Segunda.

A Consellería de Facenda realizará as modificacións e habilitacións orzamentarias precisas para o cumprimento do previsto neste Decreto, sen que en ningún caso poidan orixinar incremento de gasto.

Terceira.

Este Decreto entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no «Diario Oficial de Galicia».

10. DECRETO 8/2011, DO 28 DE XANEIRO, POLO QUE SE FIXA A ESTRUTURA ORGÁNICA DAS CONSELLERÍAS DA XUNTA DE GALICIA.

DECRETO 8/2011, DO 28 DE XANEIRO, POLO QUE SE FIXA A ESTRUCTURA ORGÁNICA DAS CONSELLERÍAS DA XUNTA DE GALICIA.

¹

O 31 de decembro de 2010 publicouse no Diario Oficial de Galicia a Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, na cal se establece unha nova regulación dos distintos tipos de órganos que integran a Administración xeral da comunidade autónoma. Así, o capítulo II do seu título I determina a súa organización en consellerías e regula os órganos centrais e periféricos, así como os órganos superiores e de dirección.

A lei reserva a denominación de secretarías xerais para aqueles órganos directamente responsables da execución da acción de goberno nun sector de actividade específica dunha consellería baixo a dirección da persoa titular desta, mentres que clasifica como órganos de dirección as secretarías xerais técnicas, as direccións xerais e equivalentes.

Por outra banda, polo que respecta aos órganos territoriais, substitúe a denominación de departamentos territoriais, contida no Decreto 245/2009, do 30 de abril, polo que se regulan as delegacións territoriais da Xunta de Galicia, pola de xefaturas territoriais.

Xa que logo, cómpre adaptar a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia á nova regulación establecida pola Lei 16/2010, e todo isto sen que supoña ningún incremento de gasto, conforme os principios de austeridade, eficacia e eficiencia.

Deste xeito, establécense disposicións relativas á conservación de actos administrativos, así como das existencias de material impreso anteriores á entrada en vigor deste decreto, que se seguirán utilizando ata que se esgoten.

Na súa virtude, por proposta do conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, no exercicio da facultade outorgada polo artigo 4.15º da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa presidencia, e logo de deliberación do Consello da Xunta de Galicia na súa reunión do día vinte e oito de xaneiro de dous mil once, dispoño:

Artigo 1.

a) A Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

¹ DO. Galicia 3 febrero 2011, núm. 23

1. Secretaría Xeral Técnica.
2. Dirección Xeral de Xustiza.
3. Dirección Xeral de Administración Local.
4. Dirección Xeral de Relacións Institucionais e Parlamentarias.
5. Dirección Xeral de Emerxencias e Interior.
6. Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa Unión Europea.
7. Dirección Xeral de Avaliación e Reforma Administrativa.

b) Quedan adscritas organicamente a esta consellería as delegacións territoriais da Xunta de Galicia na Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo. As delegacións territoriais, configuradas como órganos de dirección, terán nivel orgánico de dirección xeral.

c) Así mesmo, quedan adscritas a esta consellería as delegacións da Xunta de Galicia no exterior.

d) Igualmente, quedan adscritos a esta consellería:

1. O organismo autónomo Escola Galega de Administración Pública.
2. O organismo autónomo Academia Galega de Seguridade Pública.
3. O ente público Axencia Galega de Emerxencias.

Artigo 2.

a) A Consellería de Facenda estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica e do Patrimonio.
2. Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.
3. Dirección Xeral de Orzamentos.
4. Dirección Xeral de Tributos.
5. Dirección Xeral de Política Financeira e Tesouro.
6. Dirección Xeral de Planificación e Fondos.

7. Dirección Xeral da Función Pública.

b) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O organismo autónomo Instituto Galego de Estatística.

2. O organismo autónomo Tribunal Galego de Defensa da Competencia.

3. O ente público Centro Informático para a Xestión Tributaria Económico-Financeira e Contable.

4. O Consello Económico e Social de Galicia, ente institucional de dereito público, órgano consultivo, creado pola Lei 6/1995, do 28 de xuño .

Artigo 3.

a) A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas estrutúrase nos seguintes órganos superiores:

1. Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo.

2. Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental.

b) A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.

2. Dirección Xeral de Infraestruturas.

3. Dirección Xeral de Mobilidade.

4. Dirección Xeral de Sostibilidade e Paisaxe.

c) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O ente público de natureza consorcial Axencia de Protección da Legalidade Urbanística.

2. O organismo autónomo Augas de Galicia.

3. O organismo autónomo Instituto Galego da Vivenda e Solo.

4. O ente público Empresa Pública de Obras e Servizos Hidráulicos.

5. O Xurado de Expropiación de Galicia, con nivel orgánico de dirección xeral.

Artigo 4.

a) A Consellería de Economía e Industria estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.
2. Dirección Xeral de Investigación, Desenvolvemento e Innovación.
3. Dirección Xeral de Comercio.
4. Dirección Xeral de Industria, Enerxía e Minas.

b) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O organismo autónomo Instituto Galego de Consumo.
2. O ente público Instituto Galego de Promoción Económica.
3. O ente público Instituto Enerxético de Galicia.

Artigo 5.

a) A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria estrutúrase nos seguintes órganos superiores:

1. Secretaría Xeral de Universidades.
2. Secretaría Xeral de Política Lingüística.

b) A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.
2. Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa.
3. Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos.

c) Queda adscrito a esta consellería o ente público Axencia para a Xestión Integrada, Calidade e Avaliación da Formación Profesional.

Artigo 6.

a) A Consellería de Sanidade estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.

2. Dirección Xeral de Innovación e Xestión da Saúde Pública.

b) Queda adscrito a esta consellería o organismo autónomo Servizo Galego de Saúde.

Artigo 7.

a) A Consellería de Cultura e Turismo estrutúrase nos seguintes órganos superiores:

1. Secretaría Xeral para o Turismo.

b) A Consellería de Cultura e Turismo estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.

2. Dirección Xeral do Patrimonio Cultural.

3. Dirección Xeral do Libro, Bibliotecas e Arquivos.

c) Queda adscrita a esta consellería a axencia pública Axencia Galega das Industrias Culturais.

Artigo 8.²

a) A Consellería de Traballo e Benestar estrutúrase nos seguintes órganos superiores:

1. Secretaría Xeral de Política Social.

b) A Consellería de Traballo e Benestar estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.

2. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

3. Dirección Xeral de Promoción do Emprego.

4. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

5. Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado.

² Modificado polo artigo único do decreto 194/2011, do 20 de outubro

c) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O organismo autónomo Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral.
2. O Consello Galego de Relacións Laborais, ente institucional de dereito público, consultivo, creado pola Lei 5/2008, do 23 de maio.

Artigo 9.

a) A Consellería do Medio Rural estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.
2. Dirección Xeral de Producción Agropecuaria.
3. Dirección Xeral de Desenvolvemento Rural.
4. Dirección Xeral de Innovación e Industrias Agrarias e Forestais.
5. Dirección Xeral de Montes.
6. Dirección Xeral de Conservación da Natureza.

b) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O organismo autónomo Fondo Galego de Garantía Agraria.
2. O ente público Axencia Galega de Desenvolvemento Rural.
3. O ente público Instituto Galego de Calidade Alimentaria.

Artigo 10.

a) A Consellería do Mar estrutúrase nos seguintes órganos de dirección:

1. Secretaría Xeral Técnica.
2. Dirección Xeral de Competitividade e Innovación Tecnolóxica.
3. Dirección Xeral de Ordenación e Xestión dos Recursos Mariños.
4. Dirección Xeral de Desenvolvemento Pesqueiro.

b) Quedan adscritos a esta consellería:

1. O ente público Portos de Galicia.

2. O ente público Instituto Tecnolóxico para o Control do Medio Mariño de Galicia.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS.

Primeira.

As referencias ás secretarías xerais nos decretos polos cales se desenvolven as estruturas orgánicas das diferentes consellerías, así como en normas de igual ou inferior categoría, que mediante este decreto se pasan a denominar secretarías xerais técnicas, entenderanse realizadas no sucesivo ás referidas secretarías xerais técnicas.

Así mesmo, as referencias nos nomeamentos e nas dilixencias de tomas de posesión das persoas titulares dos ditos postos entenderanse realizadas como secretarios/as xerais técnicos/as.

Segunda.

As referencias aos departamentos territoriais contidas nos decretos polos cales se desenvolven as estruturas orgánicas das diferentes consellerías, así como en normas de igual ou inferior categoría, entenderanse realizadas no sucesivo ás xefaturas territoriais.

Terceira.

Os órganos superiores e os órganos de dirección previstos nesta norma asumirán as funcións e competencias establecidas nos correspondentes decretos de estrutura orgánica, sen prexuízo das competencias xerais determinadas nos artigos 23 a 26 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia.

Cuarta.

As referencias aos correspondentes conselleiros, conselleiras e consellerías, contidas na normativa reguladora dos diferentes organismos autónomos e entes públicos, deberán entenderse referidas respectivamente a aqueles aos cales están adscritos en virtude do disposto neste decreto.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA.

Única.

1. As existencias de material impreso anteriores á entrada en vigor deste decreto seguirán utilizándose ata que se esgoten.
2. Con independencia do establecido no número anterior, cando se proceda á adquisición, reposición ou reedición de novo material, aplicaránse as novas denominacións.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA.

Queda derogado o Decreto 83/2009, do 21 de abril , polo que se fixa a estrutura orgánica dos departamentos da Xunta de Galicia. Así mesmo, quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior categoría se opoñan ao disposto neste decreto.

DISPOSICIÓN DERRADEIRA.

Única.

Este decreto entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no Diario Oficial de Galicia.

11. LEI 30/2007, DE 30 DE OUTUBRO, DE CONTRATOS DO SECTOR PÚBLICO: TÍTULO PRELIMINAR E TÍTULOS I E II DO LIBRO I.

REAL DECRETO LEXISLATIVO 3/2011, DO 14 DE NOVEMBRO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE CONTRATOS DO SECTOR PÚBLICO: TÍTULO PRELIMINAR, TÍTULO I (EXCEPTO O CAPÍTULO VI) E TÍTULO II DO LIBRO I.¹

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE CONTRATOS DO SECTOR PÚBLICO

TÍTULO PRELIMINAR. DISPOSICIÓNS XERAIS

Capítulo I. Obxecto e ámbito de aplicación da lei

Artigo 1. Obxecto e finalidade.

A presente lei ten por obxecto regular a contratación do sector público, co fin de garantir que esta se axusta aos principios de liberdade de acceso ás licitacións, publicidade e transparencia dos procedementos, e non discriminación e igualdade de trato entre os candidatos, e de asegurar, en conexión co obxectivo de estabilidade orzamentaria e control do gasto, unha eficiente utilización dos fondos destinados á realización de obras, á adquisición de bens e á contratación de servizos mediante a exigencia da definición previa das necesidades que se deben satisfacer, a salvagarda da libre competencia e a selección da oferta economicamente máis vantaxosa.

É igualmente obxecto desta lei a regulación do réxime xurídico aplicable para os efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos, en atención aos fins institucionais de carácter público que a través destes se trata de realizar.

Artigo 2. Ámbito de aplicación.

1. Son contratos do sector público e, en consecuencia, están sometidos á presente lei na forma e termos previstos nela, os contratos onerosos, calquera que sexa a súa natureza xurídica, que subscriban os entes, organismos e entidades enumerados no artigo 3.

¹ BOE 16 novembro 2011, núm. 276.

Esta Lei derroga na súa totalidade a Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público (Disposición derogatoria única. Derogación normativa).

Dacordo coa nota aclaratoria sobre as normas de dereito positivo obxecto do primeiro exercicio, publicada pola Dirección Xeral de Función Pública:

“Da lei que se refunde eran obxecto de exame o título preliminar e os títulos I e II do libro I. Trala publicación da nova normativa serán obxecto de exame os mesmos apartados do Real decreto lexislativo 3/2011, excepto o capítulo VI do título I (artigos 40 a 50) sobre réxime especial de revisión de decisións en materia de contratación e medios alternativos de resolucións de conflitos, materia anteriormente regulada no Libro VI da Lei 30/2007.”

2. Están tamén suxeitos á presente lei, nos termos que nela se sinalan, os contratos subvencionados polos entes, organismos e entidades do sector público que subscriban outras persoas físicas ou xurídicas nos supostos previstos no artigo 17, así como os contratos de obras que subscriban os concesionarios de obras públicas nos casos do artigo 274.

3. A aplicación desta lei aos contratos que subscriban as comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local, ou os organismos dependentes destas, así como aos contratos subvencionados por calquera destas entidades, efectuarase nos termos previstos na disposición derradeira segunda.

Artigo 3. Ámbito subxectivo.

1. Para os efectos desta lei, considérase que forman parte do sector público os seguintes entes, organismos e entidades:

a) A Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local.

b) As entidades xestoras e os servizos comúns da Seguridade Social.

c) Os organismos autónomos, as entidades públicas empresariais, as universidades públicas, as axencias estatais e calquera entidade de dereito público con personalidade xurídica propia vinculada a un suxeito que pertenza ao sector público ou dependentes deste, incluíndo aquelas que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade.

d) As sociedades mercantís en cuxo capital social a participación, directa ou indirecta, de entidades das mencionadas nas alíneas a) a f) deste punto sexa superior ao 50 por 100.

e) Os consorcios dotados de personalidade xurídica propia a que se refiren o artigo 6.5 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e a lexislación de réxime local.

f) As fundacións que se constitúan cunha achega maioritaria, directa ou indirecta, dunha ou varias entidades integradas no sector público, ou cuxo patrimonio fundacional, cun carácter de permanencia, estea formado en máis dun 50 por 100 por bens ou dereitos achegados ou cedidos polas referidas entidades.

g) As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.

h) Calquera ente, organismo ou entidade con personalidade xurídica propia, que fose creado especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teña carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos pertencentes ao sector público financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

i) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

2. Dentro do sector público, e para os efectos desta lei, terán a consideración de administracións públicas os seguintes entes, organismos e entidades:

a) Os mencionados nas alíneas a) e b) do punto anterior.

b) Os organismos autónomos.

c) As universidades públicas.

d) As entidades de dereito público que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade, e

e) As entidades de dereito público vinculadas a unha ou varias administracións públicas ou dependentes destas que cumpran algunha das características seguintes:

1.ª Que a súa actividade principal non consista na produción en réxime de mercado de bens e servizos destinados ao consumo individual ou colectivo, ou que efectúen operacións de redistribución da renda e da riqueza nacional, en todo caso sen ánimo de lucro, ou

2.ª Que non se financien maioritariamente con ingresos, calquera que sexa a súa natureza, obtidos como contrapartida á entrega de bens ou á prestación de servizos.

Non obstante, non terán a consideración de administracións públicas as entidades públicas empresariais estatais e os organismos asimilados dependentes das comunidades autónomas e entidades locais.

f) Os órganos competentes do Congreso dos Deputados, do Senado, do Consello Xeral do Poder Xudicial, do Tribunal Constitucional, do Tribunal de Contas, do Defensor do Pobo, das asembleas lexislativas das comunidades autónomas e das institucións autonómicas análogas ao

Tribunal de Contas e ao Defensor do Pobo, no que respecta á súa actividade de contratación.

g) As deputacións forais e as xuntas xerais dos territorios históricos do País Vasco no que respecta á súa actividade de contratación.

3. Consideraranse poderes adxudicadores, para efectos desta lei, os seguintes entes, organismos e entidades:

a) As administracións públicas.

b) Todos os demais entes, organismos ou entidades con personalidade xurídica propia distintos dos expresados na alínea a) que fosen creados especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teñan carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos que se deban considerar poder adxudicador de acordo cos criterios deste número 3 financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

c) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

Artigo 4. Negocios e contratos excluídos.

1. Están excluídos do ámbito da presente lei os seguintes negocios e relacións xurídicas:

a) A relación de servizo dos funcionarios públicos e os contratos regulados na lexislación laboral.

b) As relacións xurídicas consistentes na prestación dun servizo público cuxa utilización polos usuarios requira o aboamento dunha tarifa, taxa ou prezo público de aplicación xeral.

c) Os convenios de colaboración que subscriba a Administración xeral do Estado coas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, as universidades públicas, as comunidades autónomas, as entidades locais, organismos autónomos e restantes entidades públicas, ou os que subscriban estes organismos e entidades entre si, salvo que, pola súa natureza, teñan a consideración de contratos suxeitos a esta lei.

d) Os convenios que, de acordo coas normas específicas que os regulan, subscriba a Administración con persoas físicas ou xurídicas suxeitas ao dereito privado, sempre que o seu obxecto non estea comprendido no dos contratos regulados nesta lei ou en normas administrativas especiais.

- e) Os convenios incluídos no ámbito do artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea que se conclúan no sector da defensa.
- f) Os acordos que subscriba o Estado con outros Estados ou con entidades de dereito internacional público.
- g) Os contratos de subministración relativos a actividades directas dos organismos de dereito público dependentes das administracións públicas cuxa actividade teña carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo, aínda que os bens sobre os que versan foron adquiridos co propósito de devolvelos, con ou sen transformación, ao tráfico xurídico patrimonial, de acordo cos seus fins peculiares, sempre que tales organismos actúen en exercicio de competencias específicas a eles atribuídas pola lei.
- h) Os contratos e convenios derivados de acordos internacionais subscritos de conformidade co Tratado de funcionamento da Unión Europea cun ou varios países non membros da Comunidade, relativos a obras ou subministracións destinadas á realización ou explotación conxunta dunha obra, ou relativos aos contratos de servizos destinados á realización ou explotación en común dun proxecto.
- i) Os contratos e convenios efectuados en virtude dun acordo internacional subscrito en relación co estacionamento de tropas.
- j) Os contratos e convenios adxudicados en virtude dun procedemento específico dunha organización internacional.
- k) Os contratos relativos a servizos de arbitraje e conciliación.
- l) Os contratos relativos a servizos financeiros relacionados coa emisión, compra, venda e transferencia de valores ou doutros instrumentos financeiros, en particular as operacións relativas á xestión financeira do Estado, así como as operacións destinadas á obtención de fondos ou capital polos entes, organismos e entidades do sector público, así como os servizos prestados polo Banco de España e as operacións de tesouraría.
- m) Os contratos polos cales un ente, organismo ou entidade do sector público se compromete a entregar bens ou dereitos ou prestar algún servizo, sen prexuízo de que o adquirente dos bens ou o receptor dos servizos, se é unha entidade do sector público suxeita a esta lei, se deba axustar ás súas prescricións para a subscrición do correspondente contrato.
- n) Os negocios xurídicos en virtude dos cales se encargue a unha entidade que, conforme o sinalado no artigo 24.6, teña atribuída a condición de medio propio e servizo técnico deste a realización dunha determinada prestación. Non obstante, os contratos que deban subscribir as entidades

que teñan a consideración de medio propio e servizo técnico para a realización das prestacións obxecto do encargo quedarán sometidos a esta lei, nos termos que sexan procedentes de acordo coa natureza da entidade que os subscriba e o seu tipo e contía, e, en todo caso, cando se trate de contratos de obras, servizos ou subministracións cuxas contías superen os limiares establecidos na sección 2.ª do capítulo II deste título preliminar, as entidades de dereito privado deberán observar para a súa preparación e adxudicación as regras establecidas nos artigos 137.1 e 190.

o) As autorizacións e concesións sobre bens de dominio público e os contratos de explotación de bens patrimoniais distintos aos definidos no artigo 7, que serán regulados pola súa lexislación específica salvo nos casos en que expresamente se declaren de aplicación as prescricións da presente lei.

p) Os contratos de compravenda, doazón, permuta, arrendamento e demais negocios xurídicos análogos sobre bens inmobles, valores negociables e propiedades incorporais, a non ser que recaian sobre programas de ordenador e deban ser cualificados como contratos de subministración ou servizos, que terán sempre o carácter de contratos privados e se rexerán pola lexislación patrimonial. Nestes contratos non se poderán incluír prestacións que sexan propias dos contratos típicos regulados na sección 1.ª do capítulo II do título preliminar, se o seu valor estimado é superior ao 50 por 100 do importe total do negocio ou se non manteñen coa prestación característica do contrato patrimonial relacións de vinculación e complementariedade nos termos previstos no artigo 25; nestes dous supostos, as ditas prestacións deberán ser obxecto de contratación independente de acordo co establecido nesta lei.

q) Os contratos de servizos e subministración subscritos polos organismos públicos de investigación estatais e os organismos similares das comunidades autónomas que teñan por obxecto prestacións ou produtos necesarios para a execución de proxectos de investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica ou servizos técnicos, cando a presentación e obtención de resultados derivados destes estea ligada a retornos científicos, tecnolóxicos ou industriais susceptibles de incorporarse ao tráfico xurídico e a súa realización fose encomendada a equipos de investigación do organismo mediante procesos de concorrencia competitiva.

r) Os contratos de investigación e desenvolvemento remunerados integramente polo órgano de contratación, sempre que este comparta coas empresas adxudicatarias os riscos e os beneficios da investigación científica e técnica necesaria para desenvolver solucións innovadoras que superen as dispoñibles no mercado. Na adxudicación destes contratos deberase asegurar o respecto aos principios de publicidade, concorrencia,

transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación e de elección da oferta economicamente máis vantaxosa.

2. Os contratos, negocios e relacións xurídicas enumerados no punto anterior regularanse polas súas normas especiais e aplicaranse os principios desta lei para resolver as dúbidas e lagoas que se poidan presentar.

Capítulo II. Contratos do sector público

Sección 1.ª Delimitación dos tipos contractuais

Artigo 5. Cualificación dos contratos.

1. Os contratos de obras, concesión de obras públicas, xestión de servizos públicos, subministración, servizos e de colaboración entre o sector público e o sector privado que subscriban os entes, organismos e entidades pertencentes ao sector público cualificaranse de acordo coas normas contidas na presente sección.

2. Os restantes contratos do sector público cualificaranse segundo as normas de dereito administrativo ou de dereito privado que lles sexan de aplicación.

Artigo 6. Contrato de obras.

1. Son contratos de obras aqueles que teñen por obxecto a realización dunha obra ou a execución dalgún dos traballos enumerados no anexo I ou a realización por calquera medio dunha obra que responda ás necesidades especificadas pola entidade do sector público contratante. Ademais destas prestacións, o contrato poderá comprender, se é o caso, a redacción do correspondente proxecto.

2. Por «obra» entenderase o resultado dun conxunto de traballos de construción ou de enxeñaría civil, destinado a cumprir por si mesmo unha función económica ou técnica, que teña por obxecto un ben inmovible.

Artigo 7. Contrato de concesión de obras públicas.

1. A concesión de obras públicas é un contrato que ten por obxecto a realización polo concesionario dalgunhas das prestacións a que se refire o artigo 6, incluídas as de restauración e reparación de construcións existentes, así como a conservación e o mantemento dos elementos construídos, e no cal a contraprestación a favor daquel consiste, ou ben unicamente no dereito a explotar a obra, ou ben no dito dereito acompañado do de percibir un prezo.

2. O contrato, que se executará en todo caso a risco e ventura do contratista, poderá comprender, ademais, o seguinte contido:

a) A adecuación, reforma e modernización da obra para adaptala ás características técnicas e funcionais requiridas para a correcta prestación dos servizos ou a realización das actividades económicas ás cales serve de soporte material.

b) As actuacións de reposición e gran reparación que sexan exixibles en relación cos elementos que debe reunir cada unha das obras para manterse apta co fin de que os servizos e actividades a que aquelas serven poidan ser desenvolvidos adecuadamente de acordo coas exixencias económicas e as demandas sociais.

3. O contrato de concesión de obras públicas poderá tamén prever que o concesionario estea obrigado a proxectar, executar, conservar, repor e reparar aquelas obras que sexan accesorias ou estean vinculadas coa principal e que sexan necesarias para que esta cumpra a finalidade determinante da súa construción e que permitan o seu mellor funcionamento e explotación, así como a efectuar as actuacións ambientais relacionadas con estas que neles se prevexan. No suposto de que as obras vinculadas ou accesorias poidan ser obxecto de explotación ou aproveitamento económico, estes corresponderán ao concesionario conxuntamente coa explotación da obra principal, na forma determinada polos pregos respectivos.

Artigo 8. Contrato de xestión de servizos públicos.

1. O contrato de xestión de servizos públicos é aquel en cuxa virtude unha Administración pública ou unha mutua de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social lle encomenda a unha persoa, natural ou xurídica, a xestión dun servizo cuxa prestación foi asumida como propia da súa competencia pola Administración ou mutua encomendante.

As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais só poderán realizar este tipo de contrato respecto á xestión da prestación de asistencia sanitaria.

2. As disposicións desta lei referidas a este contrato non serán aplicables aos supostos en que a xestión do servizo público se efectúe mediante a creación de entidades de dereito público destinadas a este fin, nin a aqueles en que esta se atribúa a unha sociedade de dereito privado cuxo capital sexa, na súa totalidade, de titularidade pública.

Artigo 9. Contrato de subministración.

1. Son contratos de subministración os que teñen por obxecto a adquisición, o arrendamento financeiro ou o arrendamento, con ou sen opción de compra, de produtos ou bens mobles.

2. Sen prexuízo do disposto na alínea b) do número 3 deste artigo respecto dos contratos que teñan por obxecto programas de ordenador, non terán a consideración de contrato de subministración os contratos relativos a propiedades incorporais ou valores negociables.

3. En todo caso, consideraranse contratos de subministración os seguintes:

a) Aqueles en que o empresario se comprometa a entregar unha pluralidade de bens de forma sucesiva e por prezo unitario sen que a contía total se defina con exactitude no momento de subscribir o contrato, por estaren subordinadas as entregas ás necesidades do adquirente. Non obstante, a adxudicación destes contratos efectuarase de acordo coas normas previstas no capítulo II do título II do libro III para os acordos marco subscritos cun único empresario.

b) Os que teñan por obxecto a adquisición e o arrendamento de equipamentos e sistemas de telecomunicacións ou para o tratamento da información, os seus dispositivos e programas, e a cesión do dereito de uso destes últimos, coa excepción dos contratos de adquisición de programas de ordenador desenvolvidos a medida, que se considerarán contratos de servizos.

c) Os de fabricación, polos cales a cousa ou cousas que teñan que ser entregadas polo empresario deban ser elaboradas de acordo coas características peculiares fixadas previamente pola entidade contratante, mesmo cando esta se comprometa a achegar, total ou parcialmente, os materiais precisos.

Artigo 10. Contrato de servizos.

Son contratos de servizos aqueles cuxo obxecto son prestacións de facer consistentes no desenvolvemento dunha actividade ou dirixidas á obtención dun resultado distinto dunha obra ou dunha subministración. Para efectos de aplicación desta lei, os contratos de servizos divídense nas categorías enumeradas no anexo II.

Artigo 11. Contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado.

1. Son contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado aqueles en que unha Administración pública ou unha entidade pública empresarial ou organismo similar das comunidades autónomas encarga a unha entidade de dereito privado, por un período determinado en función da duración da amortización dos investimentos ou das fórmulas de financiamento que se prevexan, a realización dunha actuación global e integrada que, ademais do financiamento de investimentos inmateriais, de obras ou de subministracións necesarias para o cumprimento de determinados obxectivos de servizo público ou relacionados con actuacións de interese xeral, comprenda algunha das seguintes prestacións:

a) A construción, instalación ou transformación de obras, equipamentos, sistemas, e produtos ou bens complexos, así como o seu mantemento, actualización ou renovación, a súa explotación ou a súa xestión.

b) A xestión integral do mantemento de instalacións complexas.

c) A fabricación de bens e a prestación de servizos que incorporen tecnoloxía especificamente desenvolvida co propósito de achegar solucións máis avanzadas e economicamente máis vantaxosas que as existentes no mercado.

d) Outras prestacións de servizos ligadas ao desenvolvemento pola Administración do servizo público ou actuación de interese xeral que lle fose encomendado.

2. Só se poderán subscribir contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado cando previamente se puxese de manifesto, na forma prevista no artigo 134, que outras fórmulas alternativas de contratación non permiten a satisfacción das finalidades públicas.

3. O contratista pode asumir, nos termos previstos no contrato, a dirección das obras que sexan necesarias, así como realizar, total ou parcialmente, os proxectos para a súa execución e contratar os servizos

precisos.

4. A contraprestación que percibirá o contratista colaborador consistirá nun prezo que se satisfará durante toda a duración do contrato, e que poderá estar vinculado ao cumprimento de determinados obxectivos de rendemento.

Artigo 12. Contratos mixtos.

Cando un contrato conteña prestacións correspondentes a outro ou outros de distinta clase atenderase en todo caso, para a determinación das normas que se deban observar na súa adxudicación, ao carácter da prestación que teña máis importancia desde o punto de vista económico.

Sección 2.ª Contratos suxeitos a unha regulación harmonizada

Artigo 13. Delimitación xeral.

1. Son contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, en todo caso, e os contratos de obras, os de concesión de obras públicas, os de subministración e os de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II, cuxo valor estimado, calculado conforme as regras que se establecen no artigo 88, sexa igual ou superior ás contías que se indican nos artigos seguintes, sempre que a entidade contratante teña o carácter de poder adxudicador. Terán tamén a consideración de contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos subvencionados por estas entidades aos cales se refire o artigo 17.

2. Non obstante o sinalado no punto anterior, non se consideran suxeitos a regulación harmonizada, calquera que sexa o seu valor estimado, os contratos seguintes:

a) Os que teñan por obxecto a compra, o desenvolvemento, a produción ou a coprodución de programas destinados á radiodifusión, por parte dos organismos de radiodifusión, así como os relativos ao tempo de radiodifusión.

b) Os de investigación e desenvolvemento remunerados integramente polo órgano de contratación, sempre que os seus resultados non se reserven para a súa utilización exclusiva por este no exercicio da súa actividade propia.

c) Os incluídos dentro do ámbito definido polo artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea que se conclúan no sector da defensa.

d) Os declarados secretos ou reservados, ou aqueles cuxa execución deba

ir acompañada de medidas de seguridade especiais conforme a lexislación vixente, ou nos que o exixa a protección de intereses esenciais para a seguridade do Estado.

A declaración de que concorre esta última circunstancia deberaa facer, de forma expresa en cada caso, o titular do departamento ministerial do cal dependa o órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, o órgano competente das comunidades autónomas, ou o órgano ao cal estea atribuída a competencia para subscribir o correspondente contrato nas entidades locais. A competencia para efectuar esta declaración non será susceptible de delegación, salvo que unha lei expresamente o autorice.

e) Aqueles cuxo obxecto principal sexa permitir aos órganos de contratación a posta á disposición ou a explotación de redes públicas de telecomunicacións ou a subministración ao público dun ou máis servizos de telecomunicacións.

Artigo 14. Contratos de obras e de concesión de obras públicas suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de concesión de obras públicas cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a obra iguale ou supere a cantidade indicada no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a un millón de euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da totalidade deles.

Artigo 15. Contratos de subministración suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de subministración cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 125.000 euros, cando se trate de contratos adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social. Non obstante, cando os contratos sexan adxudicados por órganos de contratación que

pertenzan ao sector da defensa, este limiar só se aplicará respecto dos contratos de subministración que teñan por obxecto os produtos enumerados no anexo III.

b) 193.000 euros, cando se trate de contratos de subministración distintos, por razón do suxeito contratante ou por razón do seu obxecto, dos establecidos na alínea anterior.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a subministración iguale ou supere as cantidades indicadas no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da súa totalidade.

Artigo 16. Contratos de servizos suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 125.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, sen prexuízo do disposto para certos contratos da categoría 5 e para os contratos da categoría 8 do anexo II na alínea b) deste artigo.

b) 193.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados por entes, organismos ou entidades do sector público distintos á Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, ou cando, mesmo sendo adxudicados por estes suxeitos, se trate de contratos da categoría 5 consistentes en servizos de difusión de emisións de televisión e de radio, servizos de conexión ou servizos integrados de telecomunicacións, ou contratos da categoría 8, segundo se definen estas categorías no anexo II.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a compra de servizos iguale ou supere os importes indicados no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da súa totalidade.

Artigo 17. Contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada.

1. Son contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de servizos definidos conforme o previsto nos artigos 6 e 10, respectivamente, que sexan subvencionados, de forma directa e en máis dun 50 por 100 do seu importe, por entidades que teñan a consideración de poderes adxudicadores, sempre que pertenczan a algunha das categorías seguintes:

a) Contratos de obras que teñan por obxecto actividades de enxeñaría civil da sección F, división 45, grupo 45.2 da Nomenclatura xeral de actividades económicas das Comunidades Europeas (NACE), ou a construción de hospitais, centros deportivos, recreativos ou de lecer, edificios escolares ou universitarios e edificios de uso administrativo, sempre que o seu valor estimado sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

b) Contratos de servizos vinculados a un contrato de obras dos definidos na alínea a), cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros.

2. As normas previstas para os contratos subvencionados aplicaranse a aqueles subscritos por particulares ou por entidades do sector público que non teñan a consideración de poderes adxudicadores, en conxunción, neste último caso, coas restantes disposicións desta lei que lles sexan de aplicación. Cando o contrato subvencionado o adxudiquen entidades do sector público que teñan a consideración de poder adxudicador, aplicaranse as normas de contratación previstas para estas entidades, de acordo coa súa natureza, salvo a relativa á determinación da competencia para resolver o recurso especial en materia de contratación e para adoptar medidas cautelares no procedemento de adxudicación, que se rexerá, en todo caso, pola regra establecida no artigo 41.

Sección 3.ª Contratos administrativos e contratos privados

Artigo 18. Réxime aplicable aos contratos do sector público.

Os contratos do sector público poden ter carácter administrativo ou carácter privado.

Artigo 19. Contratos administrativos.

1. Terán carácter administrativo os contratos seguintes, sempre que sexan subscritos por unha Administración pública:

a) Os contratos de obra, concesión de obra pública, xestión de servizos públicos, subministración, e servizos, así como os contratos de

colaboración entre o sector público e o sector privado. Non obstante, os contratos de servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II e os que teñan por obxecto a creación e interpretación artística e literaria e os de espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo non terán carácter administrativo.

b) Os contratos de obxecto distinto aos anteriormente expresados, pero que teñan natureza administrativa especial por estaren vinculados ao xiro ou tráfico específico da Administración contratante ou por satisfaceren de forma directa ou inmediata unha finalidade pública da específica competencia daquela, sempre que non teñan expresamente atribuído o carácter de contratos privados conforme o parágrafo segundo do artigo 20.1, ou por declaralo así unha lei.

2. Os contratos administrativos rexeranse, en canto á súa preparación, adxudicación, efectos e extinción, por esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento; aplicaranse supletoriamente as restantes normas de dereito administrativo e, no seu defecto, as normas de dereito privado. Non obstante, aos contratos administrativos especiais a que se refire a alínea b) do punto anterior seranlles de aplicación, en primeiro termo, as súas normas específicas.

Artigo 20. Contratos privados.

1. Terán a consideración de contratos privados os subscritos polos entes, organismos e entidades do sector público que non reúnan a condición de administracións públicas.

Igualmente, son contratos privados os subscritos por unha Administración pública que teñan por obxecto servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II, a creación e interpretación artística e literaria ou espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo, e a subscrición a revistas, publicacións periódicas e bases de datos, así como calquera outro contrato distinto dos previstos no número 1 do artigo anterior.

2. Os contratos privados rexeranse, en canto á súa preparación e adxudicación, en defecto de normas específicas, pola presente lei e as súas disposicións de desenvolvemento, e aplicaranse supletoriamente as restantes normas de dereito administrativo ou, se é o caso, as normas de dereito privado, segundo corresponda por razón do suxeito ou entidade contratante. En canto aos seus efectos e extinción, estes contratos rexeranse polo dereito privado.

Non obstante, serán de aplicación a estes contratos as normas contidas no título V do libro I, sobre modificación dos contratos.

Artigo 21. Xurisdición competente.

1. A orde xurisdicional contencioso-administrativa será a competente para resolver as cuestións litixiosas relativas á preparación, adxudicación, efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos. Igualmente corresponderá a esta orde xurisdicional o coñecemento das cuestións que se susciten en relación coa preparación e adxudicación dos contratos privados das administracións públicas e dos contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, así como dos contratos de servizos das categorías 17 a 27 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros que pretendan concertar entes, organismos ou entidades que, sen seren administracións públicas, teñan a condición de poderes adxudicadores. Tamén coñecerá dos recursos interpostos contra as resolucións que diten os órganos de resolución de recursos previstos no artigo 41 desta lei.

2. A orde xurisdicional civil será a competente para resolver as controversias que xurdan entre as partes en relación cos efectos, cumprimento e extinción dos contratos privados. Esta orde xurisdicional será igualmente competente para coñecer de cantas cuestións litixiosas afecten a preparación e adxudicación dos contratos privados que subscriban os entes e entidades sometidos a esta lei que non teñan o

carácter de Administración pública, sempre que estes contratos non estean suxeitos a unha regulación harmonizada.

3. O coñecemento das cuestións litixiosas que se susciten por aplicación dos preceptos contidos na sección 4.ª do capítulo II do título II do libro IV desta lei será competencia da orde xurisdiccional civil, salvo para as actuacións en exercicio das obrigas e potestades administrativas que, de acordo co disposto nos ditos preceptos, se atribúen á Administración concedente, e nas cales será competente a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

LIBRO PRIMEIRO. CONFIGURACIÓN XERAL DA CONTRATACIÓN DO SECTOR PÚBLICO E ELEMENTOS ESTRUCTURAIS DOS CONTRATOS

TÍTULO I. DISPOSICIÓNS XERAIS SOBRE A CONTRATACIÓN DO SECTOR PÚBLICO

Capítulo I. Racionalidade e consistencia da contratación do sector público

Artigo 22. Necesidade e idoneidade do contrato e eficiencia na contratación.

1. Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán subscribir outros contratos que aqueles que sexan necesarios para o cumprimento e realización dos seus fins institucionais. Para tal efecto, a natureza e extensión das necesidades que se pretenden cubrir mediante o contrato proxectado, así como a idoneidade do seu obxecto e contido para satisfacelas, deben ser determinadas con precisión, deixando constancia disto na documentación preparatoria, antes de iniciar o procedemento encamiñado á súa adxudicación.

2. Os entes, organismos e entidades do sector público velarán pola eficiencia e o mantemento dos termos acordados na execución dos procesos de contratación pública, favorecerán a axilización de trámites, valorarán a innovación e a incorporación de alta tecnoloxía como aspectos positivos nos procedementos de contratación pública e promoverán a participación da pequena e mediana empresa e o acceso sen custo á información, nos termos previstos na presente lei.

Artigo 23. Prazo de duración dos contratos.

1. Sen prexuízo das normas especiais aplicables a determinados contratos, a duración dos contratos do sector público deberase establecer tendo en conta a natureza das prestacións, as características do seu financiamento e a necesidade de someter periodicamente a concorrência a realización destas.

2. O contrato poderá prever unha ou varias prórrogas sempre que as súas características permanezan inalterables durante o período de duración destas e que a concorrência para a súa adxudicación fose realizada tendo en conta a duración máxima do contrato, incluídos os períodos de prórroga.

A prórroga será acordada polo órgano de contratación e será obrigatoria para o empresario, salvo que o contrato expresamente prevexa o contrario, sen que se poida producir polo consentimento tácito das partes.

3. Os contratos menores definidos no artigo 138.3 non poderán ter unha duración superior a un ano nin ser obxecto de prórroga.

Artigo 24. Execución de obras e fabricación de bens mobles pola Administración, e execución de servizos coa colaboración de empresarios particulares.

1. A execución de obras poderá ser realizada polos servizos da Administración, xa sexa empregando exclusivamente medios propios ou coa colaboración de empresarios particulares sempre que o importe da parte de obra a cargo destes sexa inferior a 4.845.000 euros, cando concorra algunha destas circunstancias:

a) Que a Administración teña montadas fábricas, arsenais, mestranzas ou servizos técnicos ou industriais suficientemente aptos para a realización da prestación, caso en que se deberá normalmente utilizar este sistema de execución.

b) Que a Administración posúa elementos auxiliares utilizables, cuxo emprego supoña unha economía superior ao 5 por 100 do importe do orzamento do contrato ou unha maior celeridade na súa execución, xustificándose, neste caso, as vantaxes que se sigan dela.

c) Que non houbera ofertas de empresarios na licitación previamente efectuada.

d) Cando se trate dun suposto de emerxencia, de acordo co previsto no artigo 113.

e) Cando, dada a natureza da prestación, sexa imposible a fixación previa dun prezo certo ou a dun orzamento por unidades simples de traballo.

f) Cando sexa necesario relevar o contratista de realizar algunhas unidades de obra por non se ter chegado a un acordo nos prezos contraditorios correspondentes.

g) As obras de mera conservación e mantemento, definidas no artigo

122.5.

h) Excepcionalmente, a execución de obras definidas en virtude dun anteproxecto, cando non se aplique o artigo 150.3.a).

En casos distintos dos previstos nas alíneas d), g) e h), deberase redactar o correspondente proxecto, cuxo contido se fixará regulamentariamente.

2. A fabricación de bens mobles poderá ser efectuada polos servizos da Administración, xa sexa empregando de forma exclusiva medios propios ou coa colaboración de empresarios particulares sempre que o importe da parte da prestación a cargo destes sexa inferior ás cantidades sinaladas no artigo 15, cando concorra algunha das circunstancias previstas nas alíneas a), c), d) e e) do punto anterior, ou cando, no suposto definido na alínea b) deste mesmo punto, o aforro que se poida obter sexa superior ao 20 por 100 do orzamento da subministración ou se poida obter unha maior celeridade na súa execución.

Exceptúanse destas limitacións aquelas subministracións que, por razóns de defensa ou de interese militar, resulte conveniente que sexan executadas pola Administración.

3. A realización de servizos en colaboración con empresarios particulares poderase levar a cabo sempre que o seu importe sexa inferior ás cantidades establecidas no artigo 16, e concorra algunha das circunstancias mencionadas no punto anterior, no que sexan de aplicación a estes contratos.

Exceptúanse destas limitacións os servizos da categoría 1 do anexo II cando estean referidos ao mantemento de bens incluídos no ámbito definido polo artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea.

4. Cando a execución das obras, a fabricación dos bens mobles ou a realización dos servizos se efectúe en colaboración con empresarios particulares, os contratos que se subscriban con estes terán carácter administrativo especial, sen constituír contratos de obras, subministracións ou servizos, por estar a execución destes a cargo do órgano xestor da Administración. A selección do empresario colaborador efectuarase polos procedementos de adxudicación establecidos no artigo 138, salvo no caso previsto na alínea d) do punto 1 deste artigo. Nos supostos de obras incluídas nas alíneas a) e b) do punto 1, a contratación con colaboradores non poderá exceder o 50 por 100 do importe total do proxecto.

5. A autorización da execución de obras e da fabricación de bens mobles e, se é o caso, a aprobación do proxecto, corresponderá ao órgano competente para a aprobación do gasto ou ao órgano que determinen as

disposicións orgánicas das comunidades autónomas, no seu respectivo ámbito.

6. Para os efectos previstos neste artigo e no artigo 4.1.n), os entes, organismos e entidades do sector público poderán ser considerados medios propios e servizos técnicos daqueles poderes adxudicadores para os cales realicen a parte esencial da súa actividade cando estes teñan sobre aqueles un control análogo ao que poden exercer sobre os seus propios servizos. Se se trata de sociedades, ademais, a totalidade do seu capital terá que ser de titularidade pública.

En todo caso, entenderase que os poderes adxudicadores teñen sobre un ente, organismo ou entidade un control análogo ao que teñen sobre os seus propios servizos se lles poden conferir encomendas de xestión que sexan de execución obrigatoria para eles de acordo con instrucións fixadas unilateralmente polo encomendante e cuxa retribución se fixe por referencia a tarifas aprobadas pola entidade pública da cal dependan.

A condición de medio propio e servizo técnico das entidades que cumpran os criterios mencionados neste punto deberase recoñecer expresamente pola norma que as cree ou polos seus estatutos, que deberán determinar as entidades respecto das cales teñen esta condición e precisar o réxime das encomendas que se lles poidan conferir ou as condicións en que se lles poderán adxudicar contratos, e determinará para elas a imposibilidade de participar en licitacións públicas convocadas polos poderes adxudicadores dos cales sexan medios propios, sen prexuízo de que, cando non concurra ningún licitador, se lles poida encargar a execución da prestación obxecto delas.

Capítulo II. Liberdade de pactos e contido mínimo do contrato

Artigo 25. Liberdade de pactos.

1. Nos contratos do sector público poderanse incluír calquera pacto, cláusula e condición, sempre que non sexan contrarios ao interese público, ao ordenamento xurídico e aos principios de boa administración.

2. Só se poderán fusionar prestacións correspondentes a diferentes contratos nun contrato mixto cando esas prestacións se encontren directamente vinculadas entre si e manteñan relacións de complementariedade que exixan a súa consideración e tratamento como unha unidade funcional dirixida á satisfacción dunha determinada necesidade ou á consecución dun fin institucional propio do ente, organismo ou entidade contratante.

Artigo 26. Contido mínimo do contrato.

1. Salvo que xa se encontren recollidas nos pregos, os contratos que subscriban os entes, organismos e entidades do sector público deben incluír, necesariamente, as seguintes mencións:

- a) A identificación das partes.
- b) A acreditación da capacidade dos asinantes para subscribir o contrato.
- c) Definición do obxecto do contrato.
- d) Referencia á lexislación aplicable ao contrato.
- e) A enumeración dos documentos que integran o contrato. Se así se expresa no contrato, esta enumeración poderá estar xerarquizada e ordenarse segundo a orde de prioridade acordada polas partes, suposto no cal, e salvo caso de erro manifesto, a orde pactada se utilizará para determinar a prevalencia respectiva, en caso de que existan contradicións entre diversos documentos.
- f) O prezo certo, ou o modo de determinalo.
- g) A duración do contrato ou as datas estimadas para o comezo da súa execución e para a súa finalización, así como a da prórroga ou prórrogas, de estaren previstas.
- h) As condicións de recepción, entrega ou admisión das prestacións.
- i) As condicións de pagamento.
- j) Os supostos en que procede a resolución.
- k) O crédito orzamentario ou o programa ou rúbrica contable con cargo ao cal se aboará o prezo, de ser o caso.
- l) A extensión obxectiva e temporal do deber de confidencialidade que, se for o caso, se impoña ao contratista.

2. O documento contractual non poderá incluír estipulacións que establezan dereitos e obrigas para as partes distintos dos previstos nos pregos, concretados, se é o caso, na forma que resulte da proposición do adxudicatario, ou dos precisados no acto de adxudicación do contrato de acordo co actuado no procedemento, de non existiren aqueles.

Capítulo III. Perfección e forma do contrato

Artigo 27. Perfección dos contratos.

1. Os contratos que subscriban os poderes adxudicadores perfecciónanse coa súa formalización. Os contratos subvencionados que, de conformidade co disposto no artigo 17 desta lei, se deban considerar suxeitos a regulación harmonizada, perfeccionaranse de conformidade coa lexislación pola cal se rexan. As partes deberán notificar a súa formalización ao órgano que outorgou a subvención.

2. Salvo que se indique outra cosa no seu clausulado, os contratos do sector público entenderanse subscritos no lugar onde se encontre a sede do órgano de contratación.

Artigo 28. Carácter formal da contratación do sector público.

1. Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán contratar verbalmente, salvo que o contrato teña, conforme o sinalado no artigo 113.1, carácter de emerxencia.

2. Os contratos que subscriban as administracións públicas formalizaranse de acordo co previsto no artigo 156, sen prexuízo do sinalado para os contratos menores no artigo 111.

3. Os contratos que subscriban outros entes, organismos e entidades do sector público, cando sexan susceptibles de recurso especial en materia de contratación conforme o artigo 40.1, deberanse formalizar nos prazos establecidos no artigo 156.3.

Capítulo IV. Remisión de información para efectos estatísticos e de fiscalización

Artigo 29. Remisión de contratos ao Tribunal de Contas.

1. Dentro dos tres meses seguintes á formalización do contrato, para o exercicio da función fiscalizadora deberase remitir ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma unha copia certificada do documento no cal se tiver formalizado aquel, xunto cun extracto do expediente de que derive, sempre que a contía do contrato exceda os 600.000 euros se se trata de obras, concesións de obras públicas, xestión de servizos públicos e contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado; os 450.000 euros se se trata de subministracións, e os 150.000 euros, nos de servizos e nos contratos administrativos especiais.

2. Igualmente se comunicarán ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma as modificacións, prórrogas ou variacións de prazos, as variacións de prezo e o importe final, a nulidade e a extinción normal ou anormal dos contratos indicados.

3. O disposto nos dous puntos anteriores entenderase sen prexuízo das facultades do Tribunal de Contas ou, se é o caso, dos correspondentes órganos de fiscalización externos das comunidades autónomas para reclamar cantos datos, documentos e antecedentes xulgue pertinentes con relación aos contratos de calquera natureza e contía.

4. As comunicacións a que se refire este artigo serán efectuadas polo órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do Estado e dos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dela.

Artigo 30. Datos estatísticos.

No mesmo prazo sinalado no artigo anterior o órgano de contratación remitirá á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado a información sobre os contratos que regulamentariamente se determine, para efectos do cumprimento da normativa internacional. Así mesmo, informarase a mencionada Xunta dos casos de modificación, prórroga ou variación do prazo, as variacións de prezo e o importe final dos contratos, a nulidade e a extinción normal ou anormal destes.

As comunidades autónomas que contén con rexistros de contratos poderán dar cumprimento a estas previsións a través da comunicación entre rexistros.

Capítulo V. Réxime de invalidez

Sección 1.ª Réxime xeral

Artigo 31. Supostos de invalidez.

Ademais dos casos en que a invalidez derive da ilegalidade do seu clausulado, os contratos das administracións públicas e os contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, serán inválidos cando o sexa algún dos seus actos preparatorios ou o de adxudicación, por concorrer neles algunha das causas de dereito administrativo ou de dereito civil a que se refiren os artigos seguintes.

Artigo 32. Causas de nulidade de dereito administrativo.

Son causas de nulidade de dereito administrativo as seguintes:

- a) As indicadas no artigo 62.1 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.
- b) A falta de capacidade de obrar ou de solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, debidamente acreditada, do adxudicatario, ou estar este incurso nalgunha das prohibicións para contratar sinaladas no artigo 60.
- c) A carencia ou insuficiencia de crédito, de conformidade co establecido na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, ou nas normas orzamentarias das restantes administracións públicas suxeitas a esta lei, salvo os supostos de emerxencia.

Artigo 33. Causas de anulabilidade de dereito administrativo.

Son causas de anulabilidade de dereito administrativo as demais infraccións do ordenamento xurídico e, en especial, as das regras contidas na presente lei, de conformidade co artigo 63 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 34. Revisión de oficio.

1. A revisión de oficio dos actos preparatorios e dos actos de adxudicación dos contratos das administracións públicas e dos contratos suxeitos a regulación harmonizada efectuarase de conformidade co establecido no capítulo primeiro do título VII da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

2. Sen prexuízo do que, para o ámbito das comunidades autónomas, establezan as súas normas respectivas que, en todo caso, deberán

atribuír esta competencia a un órgano cuxas resolucións esgoten a vía administrativa, serán competentes para declarar a nulidade destes actos ou declarar a súa lesividade o órgano de contratación, cando se trate de contratos dunha Administración pública, ou o titular do departamento, órgano, ente ou organismo a que estea adscrita a entidade contratante ou ao cal corresponda a súa tutela, cando esta non teña o carácter de Administración pública. Neste último caso, se a entidade contratante estiver vinculada a máis dunha Administración, será competente o órgano correspondente da que teña o control ou participación maioritaria.

No suposto de contratos subvencionados, a competencia corresponderá ao titular do departamento, órgano, ente ou organismo que outorgase a subvención, ou ao cal estea adscrita a entidade que a concedese, cando esta non teña o carácter de Administración pública. No suposto de concorrencia de subvencións por parte de distintos suxeitos do sector público, a competencia determinarase atendendo á subvención de maior contía e, a igualdade de importe, atendendo á subvención primeiramente concedida.

3. Salvo determinación expresa en contrario, a competencia para declarar a nulidade ou a lesividade entenderase delegada conxuntamente coa competencia para contratar. Non obstante, a facultade de acordar unha indemnización por prexuízos en caso de nulidade non será susceptible de delegación, e deberá resolver sobre esta, en todo caso, o órgano delegante; para estes efectos, se se considera pertinente recoñecer unha indemnización, elevarase o expediente ao órgano delegante, o cal, sen necesidade de avocación previa e expresa, resolverá o procedente sobre a declaración de nulidade conforme o previsto no artigo 102.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

4. Nos supostos de nulidade e anulabilidade, e en relación coa suspensión da execución dos actos dos órganos de contratación, aplicase o disposto na Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 35. Efectos da declaración de nulidade.

1. A declaración de nulidade dos actos preparatorios do contrato ou da adxudicación, cando sexa firme, comportará en todo caso a do mesmo contrato, que entrará en fase de liquidación; as partes deberanse restituír reciprocamente as cousas que recibisen en virtude deste e, se isto non for posible, devolverase o seu valor. A parte que resulte culpable deberá indemnizar a contraria dos danos e perdas que sufrise.

2. A nulidade dos actos que non sexan preparatorios só afectará estes e as súas consecuencias.

3. Se a declaración administrativa de nulidade dun contrato produce un

grave trastorno ao servizo público, poderase dispor no mesmo acordo a continuación dos efectos daquel e baixo as súas mesmas cláusulas, ata que se adopten as medidas urxentes para evitar o prexuízo.

Artigo 36. Causas de invalidez de dereito civil.

A invalidez dos contratos por causas recoñecidas no dereito civil, en canto resulten de aplicación aos contratos a que se refire o artigo 31, suxeitarase aos requisitos e prazos de exercicio das accións establecidos no ordenamento civil, pero o procedemento para facelas valer someterase ao previsto nos artigos anteriores para os actos e contratos administrativos anulables.

Sección 2.ª Supostos especiais de nulidade

Artigo 37. Supostos especiais de nulidade contractual.

1. Os contratos suxeitos a regulación harmonizada a que se refiren os artigos 13 a 17, ambos inclusive, desta lei, así como os contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros, serán nulos nos seguintes casos:

a) Cando o contrato se adxudicase sen cumprir previamente co requisito de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea», naqueles casos en que sexa preceptivo, de conformidade co artigo 142.

b) Cando non se respectase o prazo de quince días hábiles previsto no artigo 156.3 para a formalización do contrato sempre que concorran os dous seguintes requisitos:

1.º Que por esta causa o licitador se vise privado da posibilidade de interpor o recurso regulado nos artigos 40 e seguintes e,

2.º Que, ademais, concorra algunha infracción dos preceptos que regulan o procedemento de adxudicación dos contratos que lle teña impedido obter esta.

c) Cando, a pesar de se ter interposto o recurso especial en materia de contratación a que se refiren os artigos 40 e seguintes, se leve a efecto a formalización do contrato sen ter en conta a suspensión automática do acto de adxudicación nos casos en que sexa procedente, e sen esperar a que o órgano independente ditase resolución sobre o mantemento ou non da suspensión do acto impugnado.

d) Tratándose dun contrato baseado nun acordo marco do artigo 196 subscrito con varios empresarios que polo seu valor estimado deba ser considerado suxeito a regulación harmonizada, se se tiveren incumprido as normas sobre adxudicación establecidas no parágrafo segundo do

artigo 198.4.

e) Cando se trate da adxudicación dun contrato específico baseado nun sistema dinámico de contratación no cal estivesen admitidos varios empresarios, sempre que o contrato que se vai adxudicar estea suxeito a regulación harmonizada e se incumprisen as normas establecidas no artigo 202 sobre adxudicación de tales contratos.

2. Non obstante o disposto no punto anterior, non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo no suposto da alínea a) do punto anterior de concorreren conxuntamente as tres circunstancias seguintes:

a) Que, de conformidade co criterio do órgano de contratación, o contrato estea incluído nalgún dos supostos de exención de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea» previstos nesta lei.

b) Que o órgano de contratación publique no «Diario Oficial de la Unión Europea» un anuncio de transparencia previa voluntaria no cal se manifeste a súa intención de subscribir o contrato e que conteña os seguintes aspectos:

- Identificación do órgano de contratación.
- Descrición da finalidade do contrato.
- Xustificación da decisión de adxudicar o contrato sen o requisito de publicación do artigo 142.
- Identificación do adxudicatario do contrato.
- Calquera outra información que o órgano de contratación considere relevante.

c) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos dez días hábiles contados desde o seguinte ao da publicación do anuncio.

3. Non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo nos supostos das alíneas d) e e) de concorreren conxuntamente as dúas condicións seguintes:

a) Que o órgano de contratación lles notificase a todos os licitadores afectados a adxudicación do contrato e, de o solicitaren, os motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 153 en canto aos datos cuxa comunicación non sexa procedente.

b) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos quince días hábiles desde o seguinte ao da remisión da notificación aos licitadores afectados.

Artigo 38. Consecuencias xurídicas da declaración de nulidade nos supostos do artigo anterior.

1. A declaración de nulidade polas causas previstas no artigo anterior producirá os efectos establecidos no artigo 35.1 desta lei.

2. O órgano competente para declarar a nulidade, non obstante, poderá non declárala e acordar o mantemento dos efectos do contrato, se, atendendo ás circunstancias excepcionais que concorran, considera que existen razóns imperiosas de interese xeral que o exixan.

Só se considerará que os intereses económicos constitúen as razóns imperiosas mencionadas no primeiro parágrafo deste punto nos casos excepcionais en que a declaración de nulidade do contrato dea lugar a consecuencias desproporcionadas.

Así mesmo, non se considerará que constitúen razóns imperiosas de interese xeral os intereses económicos directamente vinculados ao contrato en cuestión, tales como os custos derivados do atraso na execución do contrato, da convocatoria dun novo procedemento de contratación, do cambio do operador económico que deberá executar o contrato ou das obrigas xurídicas derivadas da nulidade.

A resolución pola cal se acorde o mantemento dos efectos do contrato deberá ser obxecto de publicación no perfil de contratante previsto no artigo 53 desta lei.

3. No caso previsto no punto anterior, a declaración de nulidade deberase substituír por algunha das sancións alternativas seguintes:

a) A imposición de multas ao poder adxudicador por un importe que non poderá ser inferior ao 5 por 100 nin superar o 20 por 100 do prezo de adxudicación do contrato. Cando se trate de poderes adxudicadores cuxa contratación se efectúe a través de diferentes órganos de contratación, a sanción alternativa recaerá sobre o orzamento do departamento, consellería ou órgano correspondente que adxudicase o contrato.

Para determinar a contía na imposición das multas, o órgano competente tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos ou, se é o caso, ao licitador, de tal forma que estas sexan eficaces, proporcionadas e disuasorias.

b) A redución proporcionada da duración do contrato. Neste caso, o órgano competente tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos

ou, se é o caso, ao licitador. Así mesmo, determinará a indemnización que corresponda ao contratista polo lucro cesante derivado da redución temporal do contrato, sempre que a infracción que motive a sanción alternativa non lle sexa imputable.

4. O disposto en todos os puntos anteriores entenderase sen prexuízo das sancións de carácter disciplinario que corresponda impor ao responsable das infraccións legais.

Artigo 39. Interposición da cuestión de nulidade.

1. A cuestión de nulidade, nos casos a que se refire o artigo 37.1, deberase interpor perante o órgano previsto no artigo 41, que será o competente para tramitar o procedemento e resolvela.

2. Poderá interpor a cuestión de nulidade, en tales casos, toda persoa física ou xurídica cuxos dereitos ou intereses lexítimos se visen prexudicados ou poidan resultar afectados polos supostos de nulidade do artigo 37. O órgano competente, non obstante, poderá inadmitila cando o interesado interpuxese recurso especial regulado nos artigos 40 e seguintes sobre o mesmo acto tendo respectado o órgano de contratación a suspensión do acto impugnado e a resolución ditada.

3. O prazo para a interposición da cuestión de nulidade será de trinta días hábiles contados:

a) Desde a publicación da adxudicación do contrato na forma prevista no artigo 154.2, incluíndo as razóns xustificativas da non publicación da licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea»,

b) Ou desde a notificación aos licitadores afectados dos motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 153 en canto aos datos cuxa comunicación non sexa procedente.

4. Fóra dos casos previstos no punto anterior, a cuestión de nulidade deberase interpor antes de que transcorran seis meses contados desde a formalización do contrato.

5. A cuestión de nulidade tramitarase de conformidade co disposto nos artigos 44 e seguintes coas seguintes excepcións:

a) Non será de aplicación o disposto no artigo 44.1 en canto á existencia de anunciar a interposición do recurso.

b) A interposición da cuestión de nulidade non producirá efectos

suspensivos de ningunha clase por si soa.

c) O prazo establecido no artigo 43.2, parágrafo segundo, e no 46.3 para que o órgano de contratación formule alegacións en relación coa solicitude de medidas cautelares elevarase a sete días hábiles.

d) O prazo establecido no artigo 46.2 para a remisión do expediente polo órgano de contratación, acompañado do correspondente informe, elevarase a sete días hábiles.

e) Na resolución da cuestión de nulidade, o órgano competente para ditala deberá resolver tamén sobre a procedencia de aplicar as sancións alternativas se o órgano de contratación o solicitase no informe que debe acompañar a remisión do expediente administrativo.

f) Cando o órgano de contratación non o solicitase na forma establecida na alínea anterior, poderá facelo no trámite de execución da resolución. En tal caso o órgano competente, logo de audiencia por un prazo de cinco días ás partes comparecidas no procedemento, resolverá sobre a procedencia ou non de aplicar a sanción alternativa solicitada dentro dos cinco días seguintes ao transcurso do prazo anterior. Contra esta resolución caberá interpor recurso nos mesmos termos previstos para as resolucións ditadas que resolveron sobre o fondo.

TÍTULO II. PARTES NO CONTRATO

Capítulo I. Órgano de contratación

Artigo 51. Competencia para contratar.

1. A representación dos entes, organismos e entidades do sector público en materia contractual corresponde aos órganos de contratación unipersoais ou colexiados que, en virtude de norma legal ou regulamentaria ou disposición estatutaria, teñan atribuída a facultade de subscribir contratos no seu nome.

2. Os órganos de contratación poderán delegar ou desconcentrar as súas competencias e facultades nesta materia con cumprimento das normas e formalidades aplicables en cada caso para a delegación ou desconcentración de competencias, no caso de que se trate de órganos administrativos, ou para o outorgamento de poderes, cando se trate de órganos societarios ou dunha fundación.

Artigo 52. Responsable do contrato.

1. Os órganos de contratación poderán designar un responsable do contrato ao cal lle corresponderá supervisar a súa execución e adoptar as

decisións e ditar as instrucións necesarias co fin de asegurar a correcta realización da prestación pactada, dentro do ámbito de facultades que aqueles lle atribúan. O responsable do contrato poderá ser unha persoa física ou xurídica, vinculada ao ente, organismo ou entidade contratante ou allea a el.

2. Nos contratos de obras, as facultades do responsable do contrato entenderanse sen prexuízo das que corresponden ao director facultativo conforme o disposto no capítulo I do título II do libro IV.

Artigo 53. Perfil de contratante.

1. Co fin de asegurar a transparencia e o acceso público á información relativa á súa actividade contractual, e sen prexuízo da utilización doutros medios de publicidade nos casos exixidos por esta lei ou polas normas autonómicas de desenvolvemento ou nos que así se decida voluntariamente, os órganos de contratación difundirán, a través da internet, o seu perfil de contratante. A forma de acceso ao perfil de contratante deberase especificar nas páxinas web institucionais que manteñan os entes do sector público, na plataforma de contratación do Estado e nos pregos e anuncios de licitación.

2. O perfil de contratante poderá incluír calquera dato e información referentes á actividade contractual do órgano de contratación, tales como os anuncios de información previa previstos no artigo 141, as licitacións abertas ou en curso e a documentación relativa a estas, as contratacións programadas, os contratos adxudicados, os procedementos anulados, e calquera outra información útil de tipo xeral, como puntos de contacto e medios de comunicación que se poden utilizar para relacionarse co órgano de contratación. En todo caso deberá publicarse no perfil de contratante a adxudicación dos contratos.

3. O sistema informático que soporte o perfil de contratante deberá contar cun dispositivo que permita acreditar fidedignamente o momento de inicio da difusión pública da información que se inclúa nel.

4. A difusión a través do perfil de contratante da información relativa aos procedementos de adxudicación de contratos producirá os efectos previstos no título I do libro III.

Capítulo II. Capacidade e solvencia do empresario

Sección 1.ª Aptitude para contratar co sector público

Subsección 1.ª Normas xerais

Artigo 54. Condicións de aptitude.

1. Só poderán contratar co sector público as persoas naturais ou xurídicas, españolas ou estranxeiras, que teñan plena capacidade de obrar, non estean incursas nunha prohibición de contratar e acrediten a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional ou, nos casos en que así o exixa esta lei, se encontren debidamente clasificadas.
2. Os empresarios deberán contar, así mesmo, coa habilitación empresarial ou profesional que, se é o caso, sexa exigible para a realización da actividade ou prestación que constitúa o obxecto do contrato.
3. Nos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17 desta lei, o contratista deberá acreditar a súa solvencia e non poderá estar incurso na prohibición de contratar a que se refire a alínea a) do número 1 do artigo 60.

Artigo 55. Empresas non comunitarias.

1. As persoas físicas ou xurídicas de Estados non pertencentes á Unión Europea deberán xustificar mediante informe da respectiva misión diplomática permanente española, que se xuntará á documentación que se presente, que o Estado de procedencia da empresa estranxeira admite pola súa vez a participación de empresas españolas na contratación coa Administración e cos entes, organismos ou entidades do sector público asimilables aos enumerados no artigo 3, en forma substancialmente análoga. Nos contratos suxeitos a regulación harmonizada prescindirase do informe sobre reciprocidade en relación coas empresas de Estados signatarios do Acordo sobre contratación pública da Organización Mundial de Comercio.
2. Para subscribir contratos de obras será necesario, ademais, que estas empresas teñan aberta sucursal en España, con designación de apoderados ou representantes para as súas operacións, e que estean inscritas no Rexistro Mercantil.

Artigo 56. Condicións especiais de compatibilidade.

1. Sen prexuízo do disposto en relación coa adxudicación de contratos a través dun procedemento de diálogo competitivo, non poderán concorrer ás licitacións empresas que participasen na elaboración das especificacións técnicas ou dos documentos preparatorios do contrato sempre que esta participación poida provocar restricións á libre concorrencia ou supor un trato privilexiado con respecto ao resto das empresas licitadoras.
2. Os contratos que teñan por obxecto a vixilancia, supervisión, control e dirección da execución de obras e instalacións non se poderán adxudicar

ás mesmas empresas adxudicatarias dos correspondentes contratos de obras, nin ás empresas a estas vinculadas, entendéndose por tales as que se encontren nalgún dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

Subsección 2.ª Normas especiais sobre capacidade

Artigo 57. Persoas xurídicas.

1. As persoas xurídicas só poderán ser adxudicatarias de contratos cuxas prestacións estean comprendidas dentro dos fins, obxecto ou ámbito de actividade que, a teor dos seus estatutos ou regras fundacionais, lles sexan propios.

2. Os que concorran individual ou conxuntamente con outros á licitación dunha concesión de obras públicas, poderán facelo co compromiso de constituír unha sociedade que será a titular da concesión. A constitución e, se for o caso, a forma da sociedade deberanse axustar ao que estableza, para determinados tipos de concesións, a correspondente lexislación específica.

Artigo 58. Empresas comunitarias.

1. Terán capacidade para contratar co sector público, en todo caso, as empresas non españolas de Estados membros da Unión Europea que, de acordo coa lexislación do Estado en que estean establecidas, se encontren habilitadas para realizar a prestación de que se trate.

2. Cando a lexislación do Estado en que se encontren establecidas estas empresas exixa unha autorización especial ou a pertenza a unha determinada organización para poder prestar nel o servizo de que se trate, deberán acreditar que cumpren este requisito.

Artigo 59. Unións de empresarios.

1. Poderán contratar co sector público as unións de empresarios que se constituán temporalmente para o efecto, sen que sexa necesaria a súa formalización en escritura pública ata que se efectuase a adxudicación do contrato ao seu favor.

2. Os empresarios que concorran agrupados en unións temporais quedarán obrigados solidariamente e deberán nomear un representante ou apoderado único da unión con poderes bastantes para exercer os dereitos e cumprir as obrigas que do contrato deriven ata a súa extinción, sen prexuízo da existencia de poderes mancomunados que poidan outorgar para cobramentos e pagamentos de contía significativa.

Para efectos da licitación, os empresarios que desexen concorrer integrados nunha unión temporal deberán indicar os nomes e as circunstancias dos que a constitúan e a participación de cada un, así como que asumen o compromiso de se constituíren formalmente en unión temporal en caso de resultaren adxudicatarios do contrato.

3. A duración das unións temporais de empresarios será coincidente coa do contrato ata a súa extinción.

4. Para os casos en que sexa exixible a clasificación e concorran na unión empresarios nacionais, estranxeiros que non sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea e estranxeiros que sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea, os que pertencen aos dous primeiros grupos deberán acreditar a súa clasificación, e estes últimos a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional.

Subsección 3.ª Prohibicións de contratar

Artigo 60. Prohibicións de contratar.

1. Non poderán contratar co sector público as persoas nas cales concorra algunha das circunstancias seguintes:

a) Ter sido condenadas mediante sentenza firme por delitos de asociación ilícita, corrupción en transaccións económicas internacionais, tráfico de influencias, suborno, fraudes e exaccións ilegais, delitos contra a Facenda pública e a Seguridade Social, delitos contra os dereitos dos traballadores, malversación e receptación e condutas afíns, delitos relativos á protección do ambiente, ou a pena de inhabilitación especial para o exercicio de profesión, oficio, industria ou comercio. A prohibición de contratar alcanza as persoas xurídicas cuxos administradores ou representantes, vixente o seu cargo ou representación, se encontren na situación mencionada por actuacións realizadas en nome ou a beneficio das ditas persoas xurídicas, ou nas cales concorran as condicións, calidades ou relacións que requira a correspondente figura de delito para ser suxeito activo deste.

b) Ter solicitado a declaración de concurso voluntario, ter sido declaradas insolventes en calquera procedemento, encontrarse declaradas en concurso, salvo que neste adquirise a eficacia un convenio, estar suxeitos a intervención xudicial ou ter sido inhabilitados conforme a Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal, sen que concluíse o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso.

c) Ter sido sancionadas con carácter firme por infracción grave en materia de disciplina de mercado, en materia profesional ou en materia de integración laboral e de igualdade de oportunidades e non discriminación das persoas con discapacidade, ou por infracción moi grave en materia social, incluídas as infraccións en materia de prevención de riscos laborais, de acordo co disposto no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto lexislativo 5/2000, do 4 de agosto, así como pola infracción grave prevista no seu artigo 22.2, ou por infracción moi grave en materia ambiental, de acordo co establecido no Real decreto lexislativo 1/2008, do 11 de xaneiro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de avaliación de impacto ambiental de proxectos; na Lei 22/1988, do 28 de xullo, de costas; na Lei 4/1989, do 27 de marzo, de conservación dos espazos naturais e da flora e fauna silvestres; na Lei 11/1997, do 24 de abril, de envases e residuos de envases; na Lei 10/1998, do 21 de abril, de residuos; no texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo, e na Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación

d) Non estar ao día no cumprimento das obrigas tributarias ou da Seguridade Social impostas polas disposicións vixentes, nos termos que regulamentariamente se determinen.

e) Ter incorrido en falsidade ao efectuar a declaración responsable a que se refire o artigo 146.1.c) ou ao facilitar calquera outro dato relativo á súa capacidade e solvencia, ou ter incumplido, por causa que lle sexa imputable, a obriga de comunicar a información prevista no artigo 70.4 e no artigo 330.

f) Estar incurso a persoa física ou os administradores da persoa xurídica nalgún dos supostos da Lei 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, ou tratarse de calquera dos cargos electivos regulados na Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral, nos termos establecidos nela.

A prohibición alcanzará as persoas xurídicas en cuxo capital participen, nos termos e contías establecidas na lexislación citada, o persoal e os altos cargos de calquera Administración pública, así como os cargos electos ao servizo destas.

A prohibición esténdese igualmente, en ambos os casos, aos cónxuxes, persoas vinculadas con análoga relación de convivencia afectiva e descendentes das persoas a que se refiren os parágrafos anteriores, sempre que, respecto dos últimos, estas persoas teñan a súa representación legal.

g) Ter contratado persoas respecto das cales se publicase no «Boletín Oficial del Estado» o incumplimento a que se refire o artigo 18.6 da Lei 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, por ter pasado a prestar servizos en empresas ou sociedades privadas directamente relacionadas coas competencias do cargo desempeñado durante os dous anos seguintes á data de cesamento neste. A prohibición de contratar manterase durante o tempo que permaneza dentro da organización da empresa a persoa contratada, co límite máximo de dous anos contados desde o cesamento como alto cargo.

2. Ademais das previstas no punto anterior, son circunstancias que impedirán aos empresarios contratar coas administracións públicas as seguintes:

a) Ter dado lugar, por causa da que fosen declarados culpables, á

resolución firme de calquera contrato suscrito cunha Administración pública.

b) Ter infrinxido unha prohibición para contratar con calquera das administracións públicas.

c) Estar afectado por unha prohibición de contratar imposta en virtude de sanción administrativa, de acordo co previsto na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións, ou na Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria.

d) Ter retirado indebidamente a súa proposición ou candidatura nun procedemento de adxudicación, ou ter imposibilitado a adxudicación do contrato ao seu favor por non cumprir o establecido no artigo 151.2 dentro do prazo sinalado, mediando dolo, culpa ou negligencia.

e) Ter incumplido as condicións especiais de execución do contrato establecidas de acordo co sinalado no artigo 118, cando este incumprimento fose definido nos pregos ou no contrato como infracción grave de conformidade coas disposicións de desenvolvemento desta lei, e concorra dolo, culpa ou negligencia no empresario.

3. As prohibicións de contratar afectarán tamén aquelas empresas das cales, por razón das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, se poida presumir que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras empresas nas cales concorresen aquelas.

Artigo 61. Declaración da concorrencia de prohibicións de contratar e efectos.

1. As prohibicións de contratar contidas nas alíneas b), d), f) e g) do número 1 do artigo anterior, e c) do seu número 2 serán apreciadas directamente polos órganos de contratación e subsistirán mentres concorran as circunstancias que en cada caso as determinan.

A prohibición de contratar pola causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior será apreciada directamente polos órganos de contratación, sempre que a sentenza se pronuncie sobre o seu alcance e duración, e subsistirá durante o prazo sinalado nelas. Cando a sentenza non conteña pronunciamento sobre a prohibición de contratar ou sobre a súa duración, a prohibición será apreciada directamente polos órganos de contratación, pero o seu alcance e duración deberán determinarse mediante procedemento instruído de conformidade co disposto nos números 2 e 3 deste artigo.

Nos restantes supostos previstos no artigo anterior, a apreciación da concorrencia da prohibición de contratar requirirá a declaración previa da

súa existencia mediante procedemento para o efecto.

2. Nos casos en que, conforme o sinalado no punto anterior, sexa necesaria unha declaración previa sobre a concorrencia da prohibición, o alcance e duración desta determinaranse seguindo o procedemento que nas normas de desenvolvemento desta lei se estableza atendendo, se é o caso, á existencia de dolo ou manifesta mala fe no empresario e á entidade do dano causado aos intereses públicos. A duración da prohibición non excederá os cinco anos, con carácter xeral, ou os oito anos no caso das prohibicións que teñan por causa a existencia dunha condena mediante sentenza firme. Porén, as prohibicións de contratar baseadas na causa prevista na alínea d) do número 2 do artigo anterior subsistirán, en todo caso, durante un prazo de dous anos, contados desde a súa inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas, e as impostas pola causa prevista na alínea e) do mesmo punto non poderán exceder un ano de duración.

O procedemento de declaración non se poderá iniciar se transcorreron máis de tres anos contados a partir das seguintes datas:

- a) Desde a firmeza da resolución sancionadora, no caso da causa prevista na alínea c) do número 1 do artigo anterior;
- b) Desde a data en que se facilitasen os datos falsos ou desde aquela en que se debese comunicar a correspondente información, nos casos previstos na alínea e) do número 1 do artigo anterior;
- c) Desde a data en que sexa firme a resolución do contrato, no caso previsto na alínea a) do número 2 do artigo anterior;
- d) Desde a data de formalización do contrato, no caso previsto na alínea b) do número 2 do artigo anterior;
- e) Nos casos previstos na alínea d) do número 2 do artigo anterior, desde a data en que se procedese á adxudicación do contrato, se a causa é a retirada indebida de proposicións ou candidaturas; ou desde a data en que se debese proceder á adxudicación, se a prohibición se fundamenta no incumprimento do establecido no artigo 151.2.

No caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, o procedemento, de ser necesario, non se poderá iniciar unha vez transcorrido o prazo previsto para a prescrición da correspondente pena, e no caso da alínea e) do número 2, se transcorreron máis de tres meses desde que se produciu o incumprimento.

3. A competencia para fixar a duración e o alcance da prohibición de contratar no caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, así como

para declarar a prohibición de contratar no suposto previsto na alínea c) do mesmo número, corresponderá ao ministro de Economía e Facenda, que ditará resolución por proposta da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. A prohibición así declarada impedirá contratar con calquera órgano de contratación.

No suposto previsto na alínea e) do número 1 do artigo anterior a declaración da prohibición corresponderá á Administración ou entidade á cal se deba comunicar a correspondente información; nos casos previstos nas alíneas a), d) e e) do número 2, á Administración contratante; e no suposto da alínea b) deste mesmo punto, á Administración que declarase a prohibición. Nestes casos, a prohibición afectará a contratación coa Administración ou entidade do sector público competente para a súa declaración, sen prexuízo de que o ministro de Economía e Facenda, logo de comunicación daquelas e con audiencia do empresario afectado, considerando o dano causado aos intereses públicos, poida estender os seus efectos á contratación con calquera órgano, ente, organismo ou entidade do sector público.

4. A eficacia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas c) e e) do número 1 do artigo anterior, así como a das establecidas no seu número 2, estará condicionada á súa inscrición ou constancia no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que corresponda. Igualmente, a eficacia da resolución que determine o alcance e duración da prohibición de contratar derivada da causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior estará condicionada á súa inscrición.

5. Para os efectos da aplicación deste artigo as autoridades e órganos competentes notificarán á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado e aos órganos competentes das comunidades autónomas, as sancións e resolucións firmes recaídas nos procedementos mencionados no artigo anterior, así como a comisión dos feitos previstos na alínea e) do seu número 1 e nas alíneas b), d) e e) do seu número 2, co fin de que poidan instruírse os expedientes previstos neste artigo ou adoptarse as resolucións que sexan pertinentes e proceder, se é o caso, á súa inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que sexa procedente. Así mesmo, a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado poderá solicitar destas autoridades e órganos cantos datos e antecedentes sexan precisos para os mesmos efectos.

Subsección 4.ª Solvencia

Artigo 62. Exixencia de solvencia.

1. Para subscribir contratos co sector público, os empresarios deberán acreditar estar en posesión das condicións mínimas de solvencia económica e financeira e profesional ou técnica que determine o órgano

de contratación. Este requisito será substituído polo da clasificación, cando esta sexa exixible conforme o disposto nesta lei.

2. Os requisitos mínimos de solvencia que deba reunir o empresario e a documentación requirida para acreditarlos indicaranse no anuncio de licitación e especificaranse no prego do contrato, e deberán estar vinculados ao seu obxecto e ser proporcionais a el.

Artigo 63. Integración da solvencia con medios externos.

Para acreditar a solvencia necesaria para subscribir un contrato determinado o empresario poderá basearse na solvencia e medios doutras entidades, independentemente da natureza xurídica dos vínculos que teña con elas, sempre que demostre que, para a execución do contrato, dispón efectivamente deses medios.

Artigo 64. Concreción das condicións de solvencia.

1. Nos contratos de servizos e de obras, así como nos contratos de subministración que inclúan servizos ou traballos de colocación e instalación, poderá exixirse ás persoas xurídicas que especifiquen, na oferta ou na solicitude de participación, os nomes e a cualificación profesional do persoal responsable de executar a prestación.

2. Os órganos de contratación poderán exixir aos candidatos ou licitadores, facéndoo constar nos pregos, que ademais de acreditar a súa solvencia ou, se é o caso, clasificación, se comprometan a dedicar ou adscribir á execución do contrato os medios persoais ou materiais suficientes para isto. Estes compromisos integraranse no contrato, e os pregos ou o documento contractual poderán atribuírlles o carácter de obrigas esenciais para os efectos previstos no artigo 223.f), ou establecer penalidades, conforme o sinalado no artigo 212.1, para o caso de que sexan incumplidos polo adxudicatario.

Subsección 5.ª Clasificación das empresas

Artigo 65. Exixencia de clasificación.

1. Para contratar coas administracións públicas a execución de contratos de obras cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 350.000 euros, ou de contratos de servizos cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 120.000 euros, será requisito indispensable que o empresario se encontre debidamente clasificado. Non obstante, non será necesaria clasificación para subscribir contratos de servizos comprendidos nas categorías 6, 8, 21, 26 e 27 do anexo II.

No caso de que unha parte da prestación obxecto do contrato teña que

ser realizada por empresas especializadas que contén cunha determinada habilitación ou autorización profesional, a clasificación no grupo correspondente a esa especialización, en caso de ser exixida, poderá suplirse polo compromiso do empresario de subcontratar a execución desta porción con outros empresarios que dispoñan da habilitación e, se é o caso, clasificación necesarias, sempre que o importe da parte que debe ser executada por estes non exceda o 50 por 100 do prezo do contrato.

2. A clasificación será exixible igualmente ao cesionario dun contrato no caso en que fose requirida ao cedente.

3. Por real decreto poderase exceptuar a necesidade de clasificación para determinados tipos de contratos de obras e de servizos en que este requisito sexa exixible ou acordar a súa exixencia para tipos de contratos de obras e servizos en que non o sexa, tendo en conta as circunstancias especiais concorrentes nestes.

4. Cando non concorrese ningunha empresa clasificada nun procedemento de adxudicación dun contrato para o cal se requira clasificación, o órgano de contratación poderá excluír a necesidade de cumprir este requisito no seguinte procedemento que se convoque para a adxudicación do mesmo contrato, precisando no prego de cláusulas e no anuncio, se é o caso, os medios de acreditación da solvencia que deban ser utilizados de entre os especificados nos artigos 75, 76 e 78.

5. As entidades do sector público que non teñan o carácter de Administración pública poderán exixir unha determinada clasificación aos licitadores para definir as condicións de solvencia requiridas para subscribir o correspondente contrato.

Artigo 66. Exención da exixencia de clasificación.

1. Non será exixible a clasificación aos empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea, xa concorran ao contrato illadamente ou integrados nunha unión, sen prexuízo da obriga de acreditar a súa solvencia.

2. Excepcionalmente, cando así sexa conveniente para os intereses públicos, a contratación da Administración xeral do Estado e os entes, organismos e entidades dela dependentes con persoas que non estean clasificadas poderá ser autorizada polo Consello de Ministros, logo de informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. No ámbito das comunidades autónomas, a autorización será outorgada polos órganos que estas designen como competentes.

Artigo 67. Criterios aplicables e condicións para a clasificación.

1. A clasificación das empresas farase en función da súa solvencia, valorada conforme o establecido nos artigos 75, 76 e 78, e determinará os contratos a cuxa adxudicación poidan concorrer ou optar por razón do seu obxecto e da súa contía. Para estes efectos, os contratos dividiranse en grupos xerais e subgrupos, pola súa peculiar natureza, e dentro destes por categorías, en función da súa contía.

A expresión da contía efectuarase por referencia ao valor íntegro do contrato, cando a duración deste sexa igual ou inferior a un ano, e por referencia ao seu valor medio anual, cando se trate de contratos de duración superior.

2. Para proceder á clasificación será necesario que o empresario acredite a súa personalidade e capacidade de obrar, así como que se encontra legalmente habilitado para realizar a correspondente actividade, por dispor das correspondentes autorizacións ou habilitacións empresariais ou profesionais e reunir os requisitos de colexiación ou inscrición ou outros semellantes que poidan ser necesarios, e que non está incurso en prohibicións de contratar.

3. No suposto de persoas xurídicas pertencentes a un grupo de sociedades, e para efectos da valoración da súa solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, poderanse ter en conta as sociedades pertencentes ao grupo, sempre e cando a persoa xurídica en cuestión acredite que terá efectivamente á súa disposición, durante o prazo a que se refire o artigo 70.2, os medios das ditas sociedades necesarios para a execución dos contratos.

4. Denegarase a clasificación daquelas empresas das cales, á vista das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, se poida presumir que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras afectadas por unha prohibición de contratar.

5. Para os efectos de valorar e apreciar a concorrencia do requisito de clasificación respecto dos empresarios que concorran agrupados no caso do artigo 59, atenderase, na forma que regulamentariamente se determine, ás características acumuladas de cada un deles, expresadas nas súas respectivas clasificacións. En todo caso, será necesario para proceder a esta acumulación que todas as empresas obtivesen previamente a clasificación como empresa de obras ou de servizos, en relación co contrato a que opten, sen prexuízo do establecido para os empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea no número 4 do artigo 59.

Artigo 68. Competencia para a clasificación.

1. Os acordos relativos á clasificación das empresas serán adoptados, con

eficacia xeral fronte a todos os órganos de contratación, polas comisións clasificadoras da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. Estes acordos poderán ser obxecto de recurso de alzada ante o ministro de Economía e Facenda.

2. Os órganos competentes das comunidades autónomas poderán adoptar decisións sobre clasificación das empresas que serán eficaces, unicamente, para efectos de contratar coa comunidade autónoma que os adoptase, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial e cos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dunha e doutras. Na adopción destes acordos deberán respectarse, en todo caso, as regras e os criterios establecidos nesta lei e nas súas disposicións de desenvolvemento.

Artigo 69. Inscripción rexistral da clasificación.

Os acordos relativos á clasificación das empresas inscribíranse de oficio no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que corresponda en función do órgano que os adoptase.

Artigo 70. Prazo de vixencia e revisión das clasificacións.

1. A clasificación das empresas terá unha vixencia indefinida mentres o empresario manteña as condicións e circunstancias en que se baseou a súa concesión.

2. Non obstante, e sen prexuízo do sinalado no número 3 deste artigo e no artigo seguinte, para a conservación da clasificación deberase xustificar anualmente o mantemento da solvencia económica e financeira e, cada tres anos, o da solvencia técnica e profesional; para este efecto o empresario achegará a correspondente documentación actualizada nos termos que se establezan regulamentariamente.

3. A clasificación será revisable a pedimento dos interesados ou de oficio pola Administración en canto varíen as circunstancias tomadas en consideración para concedela.

4. En todo caso, o empresario está obrigado a pór en coñecemento do órgano competente en materia de clasificación calquera variación nas circunstancias que fosen tidas en conta para concedela que poida dar lugar a unha revisión da clasificación. A omisión desta comunicación fará que o empresario incorra na prohibición de contratar prevista na alínea e) do número 1 do artigo 60.

Artigo 71. Comprobación dos elementos da clasificación.

Os órganos competentes en materia de clasificación poderán solicitar en

calquera momento das empresas clasificadas ou pendentes de clasificación os documentos que coiden necesarios para comprobar as declaracións e feitos manifestados por estas nos expedientes que tramiten, así como pedir informe a calquera órgano das administracións públicas sobre estes aspectos.

Sección 2.ª Acreditación da aptitude para contratar

Subsección 1.ª Capacidade de obrar

Artigo 72. Acreditación da capacidade de obrar.

1. A capacidade de obrar dos empresarios que sexan persoas xurídicas acreditarase mediante a escritura ou documento de constitución, os estatutos ou o acto fundacional, en que consten as normas polas cales se regula a súa actividade, debidamente inscritos, se é o caso, no rexistro público que corresponda, segundo o tipo de persoa xurídica de que se trate.
2. A capacidade de obrar dos empresarios non españois que sexan nacionais de Estados membros da Unión Europea acreditarase pola súa inscrición no rexistro procedente de acordo coa lexislación do Estado onde están establecidos, ou mediante a presentación dunha declaración xurada ou un certificado, nos termos que se establezan regulamentariamente, de acordo coas disposicións comunitarias de aplicación.
3. Os demais empresarios estranxeiros deberán acreditar a súa capacidade de obrar con informe da misión diplomática permanente de España no Estado correspondente ou da oficina consular en cuxo ámbito territorial radique o domicilio da empresa.

Subsección 2.ª Prohibicións de contratar

Artigo 73. Proba da non concorrencia dunha prohibición de contratar.

1. A proba, por parte dos empresarios, de non estaren incursos en prohibicións para contratar poderá realizarse mediante testemuño xudicial ou certificación administrativa, segundo os casos. Cando o dito documento non poida ser expedido pola autoridade competente, poderá ser substituído por unha declaración responsable outorgada ante unha autoridade administrativa, notario público ou organismo profesional cualificado.
2. Cando se trate de empresas de Estados membros da Unión Europea e esta posibilidade estea prevista na lexislación do Estado respectivo, poderá tamén substituírse por unha declaración responsable, outorgada

ante unha autoridade xudicial.

Subsección 3.ª Solvencia

Artigo 74. Medios de acreditar a solvencia.

1. A solvencia económica e financeira e técnica ou profesional acreditarase mediante a achega dos documentos que determine o órgano de contratación de entre os previstos nos artigos 75 a 79.
2. A clasificación do empresario acreditará a súa solvencia para a subscripción de contratos do mesmo tipo que aqueles para os cales se obtivese e para cuxa celebración non se exixa estar en posesión dela.
3. Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a condición de administracións públicas poderán admitir outros medios de proba da solvencia distintos dos previstos nos artigos 75 a 79 para os contratos que non estean suxeitos a regulación harmonizada.

Artigo 75. Solvencia económica e financeira.

1. A solvencia económica e financeira do empresario poderá acreditarse por un ou varios dos medios seguintes:
 - a) Declaracións apropiadas de entidades financeiras ou, se é o caso, xustificante da existencia dun seguro de indemnización por riscos profesionais.
 - b) As contas anuais presentadas no Rexistro Mercantil ou no rexistro oficial que corresponda. Os empresarios non obrigados a presentar as contas en rexistros oficiais poderán achegar, como medio alternativo de acreditación, os libros de contabilidade debidamente legalizados.
 - c) Declaración sobre o volume global de negocios e, se é o caso, sobre o volume de negocios no ámbito de actividades correspondente ao obxecto do contrato, referido como máximo aos tres últimos exercicios dispoñibles en función da data de creación ou de inicio das actividades do empresario, na medida en que se dispoña das referencias do dito volume de negocios.
2. Se, por unha razón xustificada, o empresario non está en condicións de presentar as referencias solicitadas, será autorizado para acreditar a súa solvencia económica e financeira por medio de calquera outro documento que considere apropiado o órgano de contratación.

Artigo 76. Solvencia técnica nos contratos de obras.

Nos contratos de obras a solvencia técnica do empresario poderá ser

acreditada por un ou varios dos medios seguintes:

- a) Relación das obras executadas no curso dos cinco últimos anos, avalada por certificados de boa execución para as obras máis importantes; estes certificados indicarán o importe, as datas e o lugar de execución das obras e precisarase se se realizaron segundo as regras polas cales se rexe a profesión e se levaron normalmente a bo termo; se é o caso, os ditos certificados serán comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.
- b) Declaración en que se indiquen os técnicos ou as unidades técnicas, estean ou non integradas na empresa, dos cales esta dispoña para a execución das obras, especialmente os responsables do control de calidade, acompañada dos documentos acreditativos correspondentes.
- c) Títulos académicos e profesionais do empresario e dos directivos da empresa e, en particular, do responsable ou responsables das obras.
- d) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.
- e) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, xunto coa documentación xustificativa correspondente.
- f) Declaración en que se indiquen a maquinaria, material e equipo técnico de que se disporá para a execución das obras, á cal se xuntará a documentación acreditativa pertinente.

Artigo 77. Solvencia técnica nos contratos de subministración.

1. Nos contratos de subministración a solvencia técnica dos empresarios acreditarase por un ou varios dos seguintes medios:

- a) Relación das principais subministracións efectuadas durante os tres últimos anos, en que se indique o seu importe, datas e destinatario público ou privado destes. As subministracións efectuadas acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente cando o destinatario sexa unha entidade do sector público, ou, cando o destinatario sexa un comprador privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario.
- b) Indicación do persoal técnico ou unidades técnicas, integradas ou non na empresa, dos cales se dispoña para a execución do contrato, especialmente os encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Control efectuado pola entidade do sector público contratante ou, no seu nome, por un organismo oficial competente do Estado no cal o empresario está establecido, sempre que medie acordo do dito organismo, cando os produtos que se van subministrar sexan complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin particular. Este control versará sobre a capacidade de produción do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e investigación con que conta, así como sobre as medidas empregadas para controlar a calidade.

e) Mostras, descricións e fotografías dos produtos que se van subministrar, cuxa autenticidade se poida certificar por petición da entidade do sector público contratante.

f) Certificados expedidos polos institutos ou servizos oficiais encargados do control de calidade, de competencia recoñecida, que acrediten a conformidade de produtos perfectamente detallada mediante referencias a determinadas especificacións ou normas.

2. Nos contratos de subministración que requiran obras de colocación ou instalación, a prestación de servizos ou a execución de obras, a capacidade dos operadores económicos para prestar estes servizos ou executar a dita instalación ou obras poderá avaliarse tendo en conta especialmente os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade.

Artigo 78. Solvencia técnica ou profesional nos contratos de servizos.

Nos contratos de servizos, a solvencia técnica ou profesional dos empresarios deberase apreciar tendo en conta os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade, o que se poderá acreditar, segundo o obxecto do contrato, por un ou varios dos medios seguintes:

a) Unha relación dos principais servizos ou traballos realizados nos últimos tres anos que inclúa importe, datas e o destinatario, público ou privado, destes. Os servizos ou traballos efectuados acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente, cando o destinatario sexa unha entidade do sector público; cando o destinatario sexa un suxeito privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario; se é o caso, estes certificados serán comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.

b) Indicación do persoal técnico ou das unidades técnicas, integradas ou

non na empresa, participantes no contrato, especialmente aqueles encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas polo empresario para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Cando se trate de servizos ou traballos complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin especial, un control efectuado polo órgano de contratación ou, en nome deste, por un organismo oficial ou homologado competente do Estado en que estea establecido o empresario, sempre que medie acordo do dito organismo. O control versará sobre a capacidade técnica do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e de investigación de que dispoña e sobre as medidas de control da calidade.

e) As titulacións académicas e profesionais do empresario e do persoal directivo da empresa e, en particular, do persoal responsable da execución do contrato.

f) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.

g) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, xunto coa documentación xustificativa correspondente.

h) Declaración en que se indiquen a maquinaria, material e equipo técnico de que se disporá para a execución dos traballos ou prestacións, á cal se xuntará a documentación acreditativa pertinente.

i) Indicación da parte do contrato que o empresario ten eventualmente o propósito

Artigo 79. Solvencia técnica ou profesional nos restantes contratos.

A acreditación da solvencia profesional ou técnica en contratos distintos dos de obras, servizos ou subministración poderá acreditarse polos documentos e medios que se indican no artigo anterior.

Artigo 80. Acreditación do cumprimento das normas de garantía da calidade.

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, cando os órganos de contratación exijan a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre

determinadas normas de garantía da calidade, deberán facer referencia aos sistemas de aseguramento da calidade baseados na serie de normas europeas na materia, certificados por organismos conformes coas normas europeas relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea, e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de garantía da calidade que presenten os empresarios.

Artigo 81. Acreditación do cumprimento das normas de xestión ambiental.

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, os órganos de contratación poderán exixir a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre determinadas normas de xestión ambiental. Con tal finalidade poderanse remitir ao sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS) ou ás normas de xestión ambiental baseadas nas normas europeas ou internacionais na materia e certificadas por organismos conformes coa lexislación comunitaria ou coas normas europeas ou internacionais relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de xestión ambiental que presenten os empresarios.

Artigo 82. Documentación e información complementaria.

O órgano de contratación ou o órgano auxiliar deste poderá solicitar do empresario aclaracións sobre os certificados e documentos presentados en aplicación dos artigos anteriores ou requirilo para a presentación doutros complementarios.

Subsección 4.ª Proba da clasificación e da aptitude para contratar a través de rexistros ou listas oficiais de contratistas

Artigo 83. Certificacións de rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas.

1. A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas do Estado acreditará fronte a todos os órganos de contratación do sector público, a teor do reflectido nel e salvo proba en contrario, as condicións de aptitude do empresario en canto á súa personalidade e capacidade de obrar, representación, habilitación profesional ou empresarial, solvencia económica e financeira, e clasificación, así como a concorrencia ou non

concorrenza das prohibicións de contratar que deban constar nel.

A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas dunha comunidade autónoma acreditará idénticas circunstancias para efectos da contratación con ela, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial e cos restantes entes, organismos ou entidades do sector público dependentes dunha e doutras.

2. A proba do contido dos rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas efectuarase mediante certificación do órgano encargado del, que se poderá expedir por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos.

Artigo 84. Certificados comunitarios de clasificación.

1. Os certificados de clasificación ou documentos similares que acrediten a inscrición en listas oficiais de empresarios autorizados para contratar establecidas polos Estados membros da Unión Europea sentan unha presunción de aptitude dos empresarios incluídos nelas fronte aos diferentes órganos de contratación en relación coa non concorrencia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas a) a c) e e) do número 1 do artigo 60 e a posesión das condicións de capacidade de obrar e habilitación profesional exixidas polo artigo 54 e as de solvencia a que se refiren as alíneas b) e c) do artigo 75, as alíneas a), b) e e) do artigo 76, o artigo 77 e as alíneas a) e c) a i) do artigo 78. Igual valor presuntivo producirán as certificacións emitidas por organismos que respondan ás normas europeas de certificación expedidas de conformidade coa lexislación do Estado membro en que estea establecido o empresario.

2. Os documentos a que se refire o número anterior deberán indicar as referencias que permiten a inscrición do empresario na lista ou a expedición da certificación, así como a clasificación obtida. Estas mencións tamén se deberán incluír nos certificados que expidan os rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas para efectos da contratación no ámbito da Unión Europea.

Capítulo III. Sucesión na persoa do contratista

Artigo 85. Supostos de sucesión do contratista.

Nos casos de fusión de empresas en que participe a sociedade contratista, continuará o contrato vixente coa entidade absorbente ou coa resultante da fusión, que quedará subrogada en todos os dereitos e obrigas dimanantes do contrato. Igualmente, nos supostos de escisión, achega ou transmisión de empresas ou ramas de actividade destas, continuará o contrato coa entidade a que se atribúa o contrato, que quedará subrogada

nos dereitos e obrigas dimanantes deste, sempre que teña a solvencia exixida ao acordarse a adxudicación ou que as diversas sociedades beneficiarias das mencionadas operacións e, en caso de subsistir, a sociedade da cal proveñan o patrimonio, empresas ou ramas segregadas, se responsabilicen solidariamente con aquela da execución do contrato. Se non se pode producir a subrogación por non reunir a entidade á cal se atribúa o contrato as condicións de solvencia necesarias, resolverase o contrato e considerárase para todos os efectos como un suposto de resolución por culpa do adxudicatario.

**12. DECRETO LEXISLATIVO
1/1999, DO 7 DE OUTUBRO,
POLO QUE SE APROBA O
TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE
RÉXIME FINANCEIRO E
ORZAMENTARIO DE GALICIA:
TÍTULO PRELIMINAR E
CAPÍTULOS I, II E III DO
TÍTULO III.**

DECRETO LEGISLATIVO 1/1999, DE 7 DE OUTUBRO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE RÉXIME FINANCEIRO E ORZAMENTARIO DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR E CAPÍTULOS I, II E III DO TÍTULO III¹

TÍTULO PRELIMINAR

Principios xerais

Artigo 1º.-Concepto.

1. A Facenda pública de Galicia está constituída polo conxunto de dereitos e obrigas de contido económico e financeiro dos que a súa titularidade lle corresponde á Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Constitúen materias propias da Facenda pública de Galicia, con independencia da normativa que as regule, as seguintes:

a) O procedemento orzamentario nas súas distintas fases de elaboración, xestión e liquidación.

b) O sistema de contabilidade a que debe someterse a actuación económica dos órganos competentes do sector público galego.

c) O réxime do seu patrimonio.

d) A contratación en réxime de dereito administrativo.

e) A regulación dos seus ingresos de dereito público e privado.

f) As normas de asignación e xestión dos recursos públicos e o control de eficacia e eficiencia no seu emprego.

g) O endebedamento e a concesión de avais e outras garantías.

h) A organización e regulación da Tesourería.

i) Os procedementos xerais de funcionamento dos órganos responsables da Facenda pública galega.

j) As prerrogativas da Facenda pública galega e as responsabilidades derivadas da actuación dos seus órganos e do persoal ó seu servizo.

¹ Publicado no DOG num. 214, do 5 de novembro de 1999

k) Calquera outra que tivese relación co contido da Facenda pública galega.

Artigo 2º.-Criterios e fins.

1. A distribución e xestión dos recursos públicos realizarase tendo en conta criterios de eficacia e eficiencia.

2. A acción do Goberno para a prestación de servizos públicos e a dotación de infraestruturas públicas básicas e sociais da Comunidade farase conforme os principios de equidade, solidariedade e equilibrio territorial.

Artigo 3º.-Normativa reguladora.

1. Constitúe o obxecto desta lei a regulación da actividade económico-financeira da Comunidade Autónoma de Galicia, sen prexuízo do que se dispoña noutras leis especiais.

2. A actividade económico-financeira da Comunidade Autónoma de Galicia rexerase:

a) Por esta lei e polas demais leis especiais e normas concordantes que sobre a materia dicte o Parlamento de Galicia.

b) Polas leis de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

c) Polas normas regulamentarias que se dicten no desenvolvemento desta lei.

3. Terán carácter supletorio as demais normas do ordenamento xurídico administrativo e, no seu defecto, o dereito privado respectando a prelación de normas do dereito civil galego.

4. As leis anuais de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma poderán conter normas relacionadas coa súa actividade económico-financeira con vixencia permanente ou con vixencia temporal superior ó período anual ó que estas correspondan.

Cando nas ditas normas legais concorra algunha destas circunstancias deberá terse en conta o seguinte:

a) De tratarse de normas de vixencia permanente, establecerase así de forma expresa, incluíndo, se é o caso, a táboa de derogacións motivada pola entrada en vigor da nova norma legal.

b) De tratarse de normas de vixencia temporal, definirase con precisión o seu prazo de vixencia e as normas de ordenamento xurídico que quedan

afectadas, así como os efectos sobre estas á entrada en vigor da nova normativa ó longo do prazo no que esta sexa aplicable.

Artigo 4º.-Principios orzamentarios e control.

1. A actividade económico - financeira da Comunidade Autónoma de Galicia estará sometida ó réxime de orzamento anual e ós principios de control interno, de contabilidade e de unidade de caixa que se determinan nesta lei.

2. Tódalas actividades que dean lugar ó recoñecemento de dereitos e obrigas de contido económico ou ó manexo de fondos públicos deberán estar controladas ou intervidas conforme as normas desta lei e sometidas ó réxime de rendemento de contas ó Consello de Contas e ó Tribunal de Contas, de acordo coas disposicións que os regulan.

3. A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma será o órgano encargado da execución das funcións de control interno e de contabilidade reguladas nesta lei.

A Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo cos procedementos legais establecidos, poderá esixírllle-las indemnizacións económicas que sexan procedentes ós responsables da custodia e do manexo dos fondos públicos polos prexuízos que puidesen ocasionar, con independencia das demais responsabilidades de carácter civil, penal ou disciplinario en que puidesen incurrir.

Artigo 5º.-Reserva legal.

Regularanse por lei do Parlamento de Galicia as seguintes materias:

a) Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e a concesión de créditos extraordinarios e suplementos de créditos da Xunta de Galicia e dos organismos autónomos nos termos recollidos nesta lei.

b) O establecemento, a modificación ou a supresión dos seus propios tributos e das exencións e bonificacións que os afecten.

c) O establecemento, a modificación e a supresión das recargas sobre os impostos do Estado.

d) A emisión e o réxime da débeda pública e demais operacións de crédito.

e) O réxime de patrimonio da Comunidade Autónoma.

f) A creación e supresión dos organismos autónomos nos termos que se prevén nesta lei.

g) Os convenios e acordos de cooperación con outras comunidades autónomas previstos no artigo 35 do Estatuto de autonomía.

h) O réxime e a concesión de avais e outras garantías pola Comunidade Autónoma.

i) A coordinación orzamentaria das deputacións provinciais de Galicia, en concordancia coa Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

j) As demais materias relativas á Facenda pública galega que, segundo as leis, se deban regular con este rango.

Artigo 6º.-Competencia do Consello da Xunta.

Será competencia do Consello da Xunta no marco das materias reguladas nesta lei:

a) A determinación das directrices básicas de política económica e financeira, de acordo co Estatuto de autonomía de Galicia.

b) A elaboración dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

c) A autorización dos gastos que segundo as leis requiran a súa aprobación.

d) A aprobación dos regulamentos para a súa aplicación.

e) Calquera outra que precise coñecemento ou aprobación da Xunta e a competencia da cal non lle estea reservada ó Parlamento de Galicia.

Artigo 7º.-Competencia da Consellería de Economía e Facenda.

Será competencia da Consellería de Economía e Facenda:

a) A administración, xestión e recadación dos dereitos da Facenda da Comunidade Autónoma.

b) A ordenación de pagamentos nos termos establecidos na presente lei.

c) A elaboración do anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

d) O control de eficacia e eficiencia respecto dos obxectivos previstos nos orzamentos xerais da Comunidade.

e) O exercicio directo das demais funcións de control interno reguladas nesta lei e a dirección e execución da contabilidade pública.

f) A execución ou dirección da política económica e financeira aprobada pola Xunta, na forma que esta determine.

g) O desenvolvemento das actividades inherentes ó exercicio da tutela financeira sobre os entes locais, que ten atribuída a Comunidade no artigo 49º do Estatuto de autonomía.

h) As funcións executivas en materia de ordenamento e control das institucións de crédito corporativo público e territorial e das caixas de aforro que operen no seu territorio, nos termos previstos no artigo 30º do Estatuto de autonomía.

i) As demais funcións e competencias que lle asigne a normativa legal vixente.

Artigo 8º.-Competencia das consellerías.

Será competencia das consellerías:

a) A elaboración do seu anteproxecto de orzamento.

b) A administración e xestión dos créditos para gastos incluídos nos orzamentos e que estean adscritos a elas.

c) A autorización dos gastos propios da consellería, agás que aquela estea reservada ó Consello da Xunta.

d) A proposta do pagamento de obrigas á Consellería de Economía e Facenda.

e) As demais que lles confira a normativa legal vixente.

Artigo 9º.-Competencia dos organismos autónomos.

1. Son funcións dos organismos autónomos da Comunidade Autónoma no ámbito das súas respectivas competencias:

a) A elaboración do seu anteproxecto de orzamentos de gastos e ingresos.

b) A administración, xestión e recadación dos seus propios dereitos económicos.

c) A autorización dos gastos contidos nos seus orzamentos e a ordenación dos seus pagamentos.

d) As demais que lles atribúan as normas legais vixentes.

2. O previsto no número 1 anterior enténdese sen prexuízo do que puidese establecerse no uso do disposto no artigo 11º.2.

Artigo 10º.-Prerrogativas.

Á Comunidade Autónoma de Galicia, no exercicio das competencias ás que se refire a esta lei, corresponderanlle en todo momento as mesmas prerrogativas e idéntico trato fiscal que a lei teña establecidos para o Estado.

Artigo 11º.-Organismos autónomos.²

1. Para o exercicio da actividade económico-financeira, a Comunidade Autónoma de Galicia, no seo da súa propia Administración pública, poderá crear organismos autónomos.

Os organismos autónomos son entes institucionais de dereito público que realizan funcións ou actividades da competencia da Comunidade Autónoma en réxime de descentralización administrativa. Terán personalidade xurídica e patrimonio propios, independentes dos da Xunta de Galicia, e poderán ser de dúas clases:

a) Organismos autónomos comerciais, industriais, financeiros ou análogos, que serán aqueles que realicen de forma principal actividades desta natureza ou calquera outra de carácter mercantil.

b) Organismos autónomos administrativos, que serán todos aqueles nos que non concorra ningunha das circunstancias indicadas na alínea anterior.

2. A creación e supresión dos organismos autónomos realizarase por lei.

3. Ós organismos autónomos seranlles aplicables os preceptos desta lei e os demais que se dicten sobre materias non reguladas nela, e gozarán das prerrogativas e dos beneficios fiscais que se establezan nas leis para as entidades públicas de tal natureza.

Artigo 12º.-Sociedades públicas autonómicas.³

² Derogado por disp. derog. .1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

³ Derogado por disp. derog. .1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

1. Son sociedades públicas da Comunidade Autónoma de Galicia para os efectos desta lei:

a) As sociedades mercantís no capital das cales exista participación maioritaria, directa ou indirecta, da Comunidade ou dos seus organismos autónomos e as demais entidades de dereito público da Comunidade Autónoma.

b) As entidades de dereito público con personalidade xurídica propia que por lei teñan que adecua-la súa actividade ó ordenamento xurídico privado.

2. As sociedades públicas da Comunidade Autónoma de Galicia rexeranse polas normas de dereito mercantil, civil ou laboral, agás nas materias nas que lles sexa aplicable a esta lei.

3. A creación das sociedades ás que se refire a letra a) do número 1 anterior, así como os actos de adquisición ou perda da posición maioritaria, medida esta nos termos indicados na dita letra, requirirán acordo do Consello da Xunta.

4. A actividade das sociedades públicas galegas coordinaraa a Administración da Facenda pública da Comunidade, nos termos previstos nas leis.

Artigo 13º.-Convenios, acordos e transferencias.

1. Nos convenios con outras comunidades autónomas para a xestión e prestación de servizos da súa exclusiva competencia, e nos acordos de cooperación que se subscriban a teor do disposto nos números 1 e 2 do artigo 35º do Estatuto de autonomía, deberán establecerse as cláusulas precisas para asegurar en todo momento a aplicación desta lei no caso de que se proceda a comprometer recursos da Facenda pública galega para o seu desenvolvemento.

2. Nos casos en que, conforme o disposto no artigo 36º do Estatuto de autonomía, se lle transfiran ou deleguen á Comunidade Autónoma facultades e competencias non asumidas nel, que pola súa natureza dean orixe ó manexo e á distribución dos fondos públicos, seranlle aplicables á xestión financeira dos ditos fondos os preceptos desta lei, sen prexuízo das formas de control que reserve o Estado para si.

TÍTULO III. DOS ORZAMENTOS XERAIS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA

Capítulo I: Contido e aprobación

Artigo 46º.-Concepto⁴.

⁴ Apartado 4 modificado polo artigo 13 da lei 9/2003, de 23 de decembro

1. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma constitúen a expresión cifrada, conxunta e sistemática:

a) Das obrigas que, como máximo, se poderán recoñecer e os dereitos que se prevexan liquidar por parte da Comunidade e dos seus organismos autónomos durante o exercicio orzamentario.

b) Dos obxectivos que se pretendan conseguir coa utilización dos recursos financeiros consignados neles.

c) Das estimacións dos fluxos financeiros das sociedades públicas.

d) Da totalidade dos gastos e ingresos dos demais entes públicos.

e) Dos beneficios fiscais estimados.

2. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma enmarcaranse nun escenario plurianual que conteña as liñas básicas da actuación a medio prazo do sector público galego.

3. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma presentaranse e aprobaranse de forma que os estados de gastos non superen os recursos totais previstos nos respectivos estados de ingresos.

4. Logo de autorización do conselleiro de Economía e Facenda poderán xestionarse como operacións extra orzamentarias aquelas nas que a actividade da Comunidade, dos seus organismos autónomos e das sociedades públicas autonómicas de carácter non mercantil se limite á realización de funcións de intermediación na súa xestión.

Artigo 47º.-O exercicio orzamentario.

O exercicio orzamentario coincidirá co ano natural e a el imputaráselle:

a) Os dereitos liquidados no seu transcurso, calquera que sexa o período ó que correspondan.

b) As obrigas recoñecidas ata o 31 de decembro do correspondente exercicio, como consecuencia de adquisicións, obras, subministracións, prestacións de servizos ou outro tipo de gastos realizados con cargo ós créditos respectivos dentro do correspondente ano natural, sen prexuízo do disposto no punto 2 do artigo 60º.

Artigo 48º.-Contido⁵.

1. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma estarán integrados:

⁵ Modificado polo artigo único da lei 3/2009, de 23 de xuño

a) Polo orzamento da Comunidade.

b) Polos orzamentos dos organismos autónomos.

c) Polos orzamentos das axencias públicas autonómicas.

d) Polos orzamentos de explotación e de capital das sociedades mercantís do artigo 12 desta lei e daquelas nas que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.

e) Polos orzamentos dos entes públicos aos que fai referencia o artigo 12 desta lei.

f) Polos orzamentos de explotación e capital das fundacións do sector público autonómico nas que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.

g) Polos orzamentos dos consorcios nos que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.

h) En todo caso, polos orzamentos das demais entidades que estean clasificadas como administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia de acordo coas normas do Sistema Europeo de Contas, salvo as universidades públicas.

2. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma conterán:

a) Os estados de gastos, nos que se especificarán na forma establecida os créditos necesarios para darlles cumprimento ás obrigas.

b) Os estados de ingresos, nos que se detallarán as estimacións dos dereitos económicos que se liquidarán durante o exercicio orzamentario.

c) Os estados financeiros dos organismos autónomos comerciais, industriais ou financeiros aos que fai referencia o artigo 11 desta lei.

d) Os estados financeiros das sociedades públicas autonómicas, entes de dereito público e demais entidades con personalidade xurídica propia que formen parte do sector administracións públicas, segundo o Sistema Europeo de Contas

Artigo 49º.-Estructura.

Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma axustaranse, en canto á súa estrutura, ás seguintes regras:

Primeira.

a) Os estados de gastos confeccionaranse aplicando unha clasificación funcional por programas. Así mesmo, as clasificacións orgánica e económica informarán, respectivamente, sobre o axente que realiza o gasto e a súa natureza.

b) Para cada programa de gasto estableceranse os obxectivos que se pretenden conseguir cos recursos que se lle asignen, así como sempre que sexa posible os indicadores de seguimento que se consideren adecuados para analiza-lo grao de consecución dos destes.

c) Presentaranse con separación os gastos correntes e os gastos de capital, e a súa clasificación económica rexerase polos seguintes criterios:

1. Nos créditos para gastos correntes distinganse os de funcionamento dos servizos, os gastos financeiros e as transferencias correntes.

2. Nos créditos para gastos de capital distinganse os de investimentos reais, as transferencias de capital e as variacións de activos e pasivos financeiros.

Segunda.

Os estados de ingresos presentarán unha clasificación económica distinguindo os correspondentes a operacións correntes e a operacións de capital.

Artigo 50º.-Competencias das consellerías.

1. Correspóndelle á Consellería de Economía e Facenda determinar con carácter xeral as estruturas básicas dos orzamentos e os demais estados financeiros correspondentes á Comunidade, ós seus organismos autónomos e ós demais entes e sociedades públicas.

2. As distintas consellerías adoptarán as ditas estruturas básicas e desenvolveranas en función das súas propias necesidades de xestión e das dos organismos autónomos, entes e sociedades públicas a elas adscritas.

3. Os obxectivos e indicadores de seguimento ós que fai referencia o artigo 49º. Primeira. b) estableceranos as consellerías, os organismos autónomos e demais entes públicos, de acordo coa Consellería de Economía e Facenda.

Artigo 51º.-Elaboración dos orzamentos xerais.

O procedemento para a elaboración dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma axustarase ás seguintes normas:

1. Os órganos estatutarios da Comunidade Autónoma e as consellerías remitiranlle á de Economía e Facenda antes do 1 de xullo os seus respectivos estados de gastos debidamente documentados e axustados ás normas que lles sexan aplicables e ás directrices establecidas pola Xunta.

2. Dentro do mesmo prazo e coas mesmas formalidades indicadas no punto anterior, cada unha das consellerías remitirá:

a) Os anteproxectos de orzamentos de gastos e ingresos dos organismos autónomos que teñan adscritos, formando un só orzamento para cada organismo, incluíndo nos que teñan carácter comercial, industrial ou financeiro os estados financeiros a que fai referencia o artigo 82º da presente lei

b) Os anteproxectos de orzamentos de ingresos e gastos dos entes públicos ós que fai referencia o artigo 12º desta lei que lle estean adscritos.c) Os anteproxectos de orzamentos de explotación e capital das sociedades públicas que teñan adscritas.

3. O anteproxecto de orzamento de ingresos da Comunidade Autónoma no que se recolla a estimación dos recursos derivados das súas fontes xerais de financiamento elaborarao a Consellería de Economía e Facenda.

4. Tendo en conta os estados de ingresos e gastos mencionados e o marco macroeconómico no que se conteña a previsible actividade económica do exercicio orzamentario seguinte, a Consellería de Economía e Facenda formulará o anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e someterao a acordo da Xunta.

5. Xunto co anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma remitiráselle ó Consello da Xunta a seguinte documentación:

a) A conta consolidada dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

b) Unha memoria explicativa do seu contido e das principais diferencias existentes neles en relación co orzamento en vigor.

c) A liquidación dos orzamentos do ano anterior e un avance dos do exercicio corrente.

d) Un informe económico e financeiro

e) Un anexo de investimentos reais, que conterá a valoración dos proxectos de investimento público que se van realizar e a súa distribución territorial. No caso de investimentos plurianuais, indicárase o investimento de cada ano.

Dentro do dito anexo de investimentos reais distinguíranse os proxectos de investimento en vinculantes e non vinculantes. Os créditos destinados a proxectos de investimento ós que se lles dea carácter vinculante non poderán destinarse ó financiamento doutros proxectos, agás por autorización do conselleiro de Economía e Facenda. Trimestralmente comunicáraselle á Comisión 3ª, de Economía, Facenda e Orzamentos, do Parlamento de Galicia a relación das autorizacións realizadas, no caso de as haber.

f) Un anexo de transferencias.

g) Un anexo de persoal.

Artigo 52º.-Remisión ó Parlamento.

O proxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, xunto coa documentación establecida no número 5 do artigo anterior, remitiráselle ó Parlamento de Galicia antes do 20 de outubro, para os efectos do artigo 53º.1 do Estatuto de autonomía de Galicia.

Artigo 53º.-Orzamentos das deputacións provinciais.

A Xunta remitiralle igualmente ó Parlamento de Galicia os orzamentos das deputacións provinciais, para os efectos previstos na disposición adicional terceira do Estatuto de autonomía e na Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

Artigo 54º.-Prórroga dos orzamentos xerais.

Se a lei de orzamentos xerais non fose aprobada polo Parlamento de Galicia antes do primeiro día do exercicio económico no que teña que aplicarse, consideraranse automaticamente prorrogados os do exercicio inmediato anterior.

1. A Consellería de Economía e Facenda poderá elaborar, se é o caso, os correspondentes estados de gastos nos que se detallarán os importes dos créditos prorrogados. Os ditos importes serán o resultado de realizar nos créditos iniciais do orzamento prorrogado as operacións seguintes:

a) Excluíranse aqueles gastos que correspondan a actuacións que deban quedar ultimadas ó finaliza-lo exercicio os orzamentos do cal se prorrogan,

así como aqueles que non se consideren necesarios para o exercicio que se inicia.

b) Nos indicados estados de gastos incluíranse aqueles créditos que correspondan a actuacións de urxente iniciación ou cobertura, sempre que teñan cabida dentro das baixas motivadas polo indicado na alínea a) anterior.

c) O conselleiro de Economía e Facenda determinará qué modificacións orzamentarias das realizadas durante o exercicio os orzamentos do cal se prorrogan se consolidarán nos estados de gastos a que fai referencia a alínea a).

2. Durante o período de prórroga seralles aplicable ós estados de gastos resultantes do disposto no número anterior o contido no capítulo II deste título III.

3. Unha vez aprobados os orzamentos xerais da Comunidade procederase a imputarlles a estes as operacións realizadas durante o período de prórroga, de acordo coas instrucións que para o efecto dicte a Consellería de Economía e Facenda.

No caso de non existir nos orzamentos aprobados créditos ós que lles imputar expedientes de gasto tramitados durante o período de prórroga, a consellería ou o organismo autónomo afectado propoñeralle á Consellería de Economía e Facenda aqueles créditos do orzamento aprobado con cargo ós cales deberá efectuarse a imputación.

4. A Consellería de Economía e Facenda confeccionará así mesmo os estados de ingresos que terán vixencia durante o período de prórroga e que se elaborarán en función das previsións que poidan derivarse ben da liquidación dos orzamentos de ingresos do exercicio prorrogado ou de calquera outro dato válido para sustenta-las ditas previsións, sempre que non supoña a introducción de ningún cambio na normativa legal vixente durante o exercicio do cal se prorroga o orzamento.

5. O texto da Lei de orzamentos correspondente ós que se prorrogan tamén se prorrogará nos seus propios termos, excepto aquelas disposicións que polas súas propias características só puidesen ter exclusiva vixencia durante o respectivo ano natural.

Artigo 55º.-Dereitos e obrigas recoñecidas⁶.

1. Os dereitos liquidados e as obrigas recoñecidas aplicaranse ós orzamentos polo seu importe íntegro, quedando prohibido atender obrigas

⁶ Apartado 2 modificado polo artigo 4 da lei 8/1999, de 30 de decembro

mediante minoración dos dereitos que se van liquidar ou xa ingresados, a non ser por autorización expresa dunha lei.

2. Exceptúanse do disposto no punto anterior as devolucións de ingresos que se declaren indebidos por tribunal ou autoridade competentes e o reembolso do custo das garantías achegadas polos contribuíntes para obter a suspensión cautelar do pagamento de débedas tributarias impugnadas, en canto estas sexan declaradas improcedentes e a dita declaración adquira firmeza

3. Para os efectos deste artigo entenderase por importe íntegro o que resulte despois de aplica-los beneficios fiscais que sexan procedentes, os que deberán ser obxecto de contabilización independente. O importe dos beneficios fiscais que afecten ós tributos propios da Comunidade Autónoma incluíranse na lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

Capítulo II. Dos créditos e das súas modificacións

Artigo 56º.-Autorización de créditos.

1. Os créditos consignados nos estados de gastos destinaranse exclusivamente ás finalidades específicas para as que foron autorizados pola lei de orzamentos ou polas modificacións aprobadas conforme esta lei.

2. Os créditos autorizados nos programas de gastos teñen carácter limitativo e vinculante no nivel de concepto. Sen embargo, os créditos destinados a gastos de persoal, excepto os que se refiren a incentivos ó rendemento, e os gastos en bens correntes e servicios terán carácter vinculante no nivel de artigo.

3. No orzamento correspondente ós servicios transferidos do Insalud a vinculación anterior entenderase referida ós seus grupos de programas, atendidos o alcance e grao de pormenor da súa estrutura na citada clasificación, en tanto en canto a dita estrutura difira da establecida con carácter xeral para a Comunidade Autónoma.

4. En todo caso terán carácter vinculante, co nivel de desagregación económica co que aparezan nos estados de gastos, os créditos destinados a atencións protocolarias e representativas e os declarados ampliables conforme o artigo 64º desta lei.

Artigo 57º.-Nulidade de obrigas.

1. Non poderán adquirirse compromisos de gastos por contía superior ó importe dos créditos figurados os estados de gastos, sendo nulos de pleno dereito os actos administrativos e as disposicións xerais con rango inferior

a lei que infrinxan a expresada norma, sen prexuízo das responsabilidades a que haxa lugar.

2. Exceptúanse do disposto no número 1 anterior aqueles compromisos de gastos que regulamentariamente se determinen, cando a imputación corresponda a créditos ampliáveis ou que se adquiran como consecuencia das necesidades propias do normal funcionamento dos servizos e o seu importe exacto sexa de difícil previsión por corresponder a obrigas de tracto sucesivo.

Artigo 58º.-Gastos plurianuais⁷.

1. Poderán adquirirse compromisos de gastos de carácter plurianual, aínda que a súa execución deba iniciarse no exercicio seguinte, cando o seu contido coincida cos que a seguir se especifican:

a) Inversións e transferencias de capital.

b) Transferencias correntes derivadas de normas con rango de lei, ou que se concedan a través de convocatorias ou do asinamento de convenios, logo da autorización do compromiso plurianual por parte do Consello da Xunta.

c) Gastos en bens e servizos cuxa contratación baixo as modalidades establecidas na Lei de contratos do sector público non poida ser estipulada ou resulte antieconómica por prazo que comprenda un só exercicio orzamentario.

d) Arrendamentos de bens inmobles que vaian ser utilizados por organismos ou servizos da comunidade autónoma.

e) Cargas financeiras derivadas de operacións de endebedamento da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

f) Activos financeiros.

g) Convenios con universidades e outras institucións ou centros docentes cando aqueles deban executarse durante cursos académicos coincidentes con dous exercicios orzamentarios».

2. A autorización ou realización dos gastos de carácter plurianual subordinarase ós créditos que para cada exercicio se consignen nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

⁷ Apartados 1 e 3 modificados pola disposición final 1.1 da lei 16/2008, de 23 de decembro
Apartado 6 modificado polo artigo 21 da lei 3/2002, de 29 de abril
Ap. 8 engadido por art. 11 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

3. O número de exercicios aos que se poden aplicar os gastos incluídos nas letras a), b), c), f) e g) do número 1 non poderá ser superior a catro.

O gasto que nestes casos se comprometa con cargo a exercicios futuros non poderá exceder o resultado de lle aplicar ao crédito inicial, a nivel de concepto, as seguintes porcentaxes: no exercicio inmediato seguinte o 70%, no segundo exercicio o 60% e nos exercicios terceiro e cuarto o 50%. Tampouco poderá ser inferior ao 10% do importe total do expediente de gasto, en ningún dos anos aos que se estenda a súa execución material, agás, se é o caso, no derradeiro exercicio.

O total dos importes comprometidos con cargo a exercicios futuros no conxunto dos conceptos que definen un nivel de vinculación non poderá superar as porcentaxes arriba indicadas, calculadas sobre o crédito inicial dese conxunto de conceptos

Nos contratos de obra de carácter plurianual, con excepción dos realizados baixo a modalidade de aboamento total do prezo, efectuarase unha retención adicional de crédito do 10 % do importe de adxudicación, no momento en que esta se realice. Esta retención aplicarase ao exercicio en que finalice o prazo fixado no contrato para a terminación da obra ou ao seguinte, segundo o momento en que se prevexa realizar o pagamento da certificación final. Estas retencións computarán dentro das porcentaxes establecidas neste artigo.

4. Tamén poderá ser diferido o pagamento do prezo de compra das adquisicións de bens inmobles cando o importe exceda de 350 millóns de pesetas, sen que en ningún caso o desembolso inicial no momento de asina-la da escritura poida ser inferior ó 30% do prezo, podendo distribuírse libremente o resto ata en catro anualidades sucesivas ós respectivos vencementos dentro das limitacións do punto anterior.

5. Con independencia do establecido nos números anteriores para os programas e proxectos de gastos de capital que se especifiquen nas leis de orzamentos, poderán adquirirse compromisos de gastos que teñan que estenderse a exercicios futuros ata o importe que para cada unha das anualidades se determine.

Para estes efectos, cando nos créditos orzamentarios se encontren incluídos proxectos das características sinaladas anteriormente, as porcentaxes a que se refire o número 3 deste artigo aplicaranse sobre os ditos créditos, una vez deducida a anualidade correspondente a estes proxectos.

6. O Consello da Xunta, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá modifica-las porcentaxes sinaladas no número 3 deste artigo e os importes que se fixen conforme o disposto no número 5, así

como modifica-lo número de anualidades en casos especialmente xustificados, por petición da correspondente consellería e logo dos informes que se xulguen oportunos, e, en todo caso, do da dirección xeral competente en materia de orzamentos.

7. Os compromisos de gastos de carácter plurianual a que fai referencia o presente artigo serán adecuadamente contabilizados de forma independente.

8. O Consello da Xunta, por proposta da persoa titular da consellaría competente en materia de facenda, poderá establecer unhas porcentaxes de límite de compromiso de gasto a exercicios futuros inferiores, logo da xustificación da súa necesidade, para garantir a senda de estabilidade orzamentaria comprometida no marco orzamentario plurianual.

Artigo 59º.-Anulación de créditos.

1. Os créditos destinados a atender gastos que no último día do exercicio orzamentario non estean afectados ó cumprimento de obrigas recoñecidas quedarán anulados de pleno dereito, salvo as excepcións recollidas no artigo 71º da presente lei.

2. Malia o indicado no número anterior, a anulación de créditos que por disposición legal teñan o carácter de incorporables non impedirá a continuación da tramitación en forma provisional de expedientes de gastos con base nos mesmos, condicionados a que ó dictarse o acordo de autorización do compromiso de gasto exista crédito adecuado e suficiente.

En ningún caso esta tramitación provisional poderá xerar dereitos a favor de terceiros.

Artigo 60º.-Regulación de obrigas⁸.

1. Con cargo ós créditos consignados nos estados de gastos só poderán contraerse obrigas derivadas de adquisicións, obras, prestacións de servizos e demais gastos en xeral que fosen realizados no ano natural do correspondente exercicio orzamentario.

2. Sen embargo, aplicaráselles ós créditos do orzamento vixente no momento da expedición de ordes de pagamento as seguintes obrigas:

a) As que resulten do recoñecemento e da liquidación de atrasos a favor do persoal que perciba as súas retribucións con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

⁸ Apartado 2 modificado polo artigo 4 da lei 5/2000, de 28 de decembro

b) As derivadas de compromisos de gastos debidamente adquiridos en exercicios anteriores.

c) As que teñan a súa orixe en sentencias xudiciais. Naqueles casos nos que non exista crédito adecuado no exercicio corrente, por iniciativa da consellería correspondente, o conselleiro de Economía e Facenda poderá determina-los créditos ós que se lles deberá imputa-lo pagamento destas obrigas

Artigo 61º.-Normativa aplicable.

1. As modificacións dos créditos orzamentarios axustaranse ó disposto nesta lei e nas leis anuais de orzamentos.

2. Todo acordo de modificación orzamentaria deberá indicar expresamente, ademais da sección ou ente público a que se refira, o programa, servizo ou organismo autónomo, artigo, concepto e subconcepto, se é o caso, afectados por ela, incluso naqueles casos nos que o crédito se consigne ou sexa vinculante no nivel de artigo.

As limitacións establecidas no artigo 68º desta lei entenderanse referidas no nivel de concepto para aqueles casos nos que a vinculación establecida o sexa no nivel de artigo.

A correspondente proposta de modificación orzamentaria deberá expresar ineludiblemente a súa incidencia na consecución dos obxectivos previstos, así como as razóns que a xustifican.

Artigo 62º.-Créditos extraordinarios e suplementos.

1. Cando deba realizarse algún gasto con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma que non poida demorarse ata o exercicio seguinte e non exista crédito nos estados de gastos, ou sexa insuficiente e non ampliable o consignado, o conselleiro de Economía e Facenda, logo de informe da dirección xeral competente en materia de orzamentos, someterá ó acordo da Xunta, para a súa remisión ó Parlamento, un proxecto de lei de concesión dun crédito extraordinario no primeiro caso ou dun suplemento de crédito no segundo, no que se especificarán necesariamente os recursos con que se financiará o gasto que por estas causas se xera, e o detalle do concepto orzamentario que se debe crear ou que é suplementado.

2. Malia o indicado no punto anterior, se a necesidade de crédito extraordinario ou de suplemento de crédito se produce nun organismo autónomo e estes non supoñen aumento nos créditos do orza mento da Comunidade Autónoma, observaranse as seguintes normas:

a) A súa concesión será facultade do conselleiro de Economía e Facenda se o seu importe non excede do 5% do orzamento de gastos do organismo autónomo correspondente, e da Xunta de Galicia cando, superando a dita porcentaxe, non excede o 10% do citado orzamento de gastos. As ditas porcentaxes aplicaranse de forma conxunta e acumulada para ámbalas dúas clases de modificacións de crédito e ó longo do mesmo exercicio orzamentario.

b) No expediente de modificación orzamentaria emitirá informe a consellería á que estea adscrito o organismo autónomo que o promova, xustificando debidamente a necesidade e urxencia do gasto e proponendo os recursos con que se financiará o incremento que se propón.

c) A Xunta de Galicia daralle conta trimestralmente ó Parlamento de Galicia dos créditos extraordinarios e suplementos de crédito concedidos ó abeiro do previsto na alínea a) deste número.

Artigo 63º.-Anticipos de Tesourería.

A Xunta de Galicia, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá excepcionalmente conceder anticipos de Tesourería para atender gastos inaprazables, ata un límite do 2% dos créditos autorizados pola Lei de orzamentos xerais da Comunidade, nos seguintes casos:

a) Cando, dentro da tramitación do expediente de crédito extraordinario ou suplemento de crédito, recaese acordo favorable da Xunta para remitirllle ó Parlamento o correspondente proxecto de lei.

b) Cando se promulgue unha lei na que se establezan obrigas que para o seu cumprimento sexa precisa a concesión dun crédito extraordinario ou dun suplemento de crédito.

c) Se o Parlamento de Galicia non aprobase o proxecto de lei de concesión de crédito extraordinario ou do suplemento de crédito, o importe do anticipo de Tesourería será cancelado mediante minoración nos créditos que ocasionen menor trastorno nos servicios públicos da respectiva consellería ou organismo autónomo.

Artigo 64º.-Créditos ampliáveis.

1. Malia o disposto nos artigos 56º e 57º desta lei, terán excepcionalmente a condición de créditos ampliáveis:

a) Aqueles que se especifiquen de maneira singular na lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e coas condicións que nela se determinen.

b) Os que se destinen a cubri-los gastos dos servicios traspasados pola Administración do Estado, cando sexan ampliadas as transferencias nas respectivas materias e polo importe do custo efectivo de tódalas ampliacións, mentres este non se integre na base de cálculo para obte-la porcentaxe da participación nos ingresos do Estado.

c) As cotas de Seguridade Social e a prestación familiar, así como as achegas que, se é o caso, lle corresponda efectuar á Comunidade Autónoma ó réxime de previsión social dos seus funcionarios.

d) Os que se destinen ó pagamento de xuros, amortizacións do principal e gastos derivados da débeda pública emitida pola Comunidade Autónoma ou a operacións de crédito concertadas por ela.

e) Os créditos destinados á cobertura de necesidades de toda orde motivadas por sinistros, catástrofes ou outros de recoñecida urxencia, correspondentes a gastos en bens correntes e de servicios.

f) Os destinados ó pagamento de productos farmacéuticos procedentes de receitas médicas.

g) Os créditos dos que a súa execución corresponda a unha consellería e que a súa contía se module pola achega doutras consellerías ou organismos autónomos, logo de retención do crédito correspondente nos estados de gasto afectados. A estes créditos non lles serán aplicables as limitacións a que se refire o artigo 68º desta lei.

2. O expediente de ampliación de créditos deberá establece-la fonte de financiamento da dita ampliación, distinguindo se este se financia con retencións noutros créditos, con maiores recursos que se vaian obter, con remanente de Tesourería, con endebedamento dentro dos límites autorizados ou con outras formas de financiamento que non entrañen déficit orzamentario.

Artigo 65º.-Competencias do Consello da Xunta.

1. Correspóndelle ó Consello da Xunta, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, e por iniciativa das consellerías correspondentes:

a) Autorizar transferencias de créditos entre programas incluídos en distinto grupo de función, correspondentes a servicios ou organismos autónomos dunha mesma consellería.

b) Autorizar transferencias de créditos entre un ou varios programas incluídos na mesma función, correspondentes a servicios ou organismos autónomos de diferentes consellerías.

c) Autorizar transferencias de crédito entre programas incluídos en distintas funcións, correspondentes a servicios ou organismos autónomos de diferentes consellerías, sempre que se trate de reorganizacións administrativas ou que se produzan como consecuencia da aplicación dos recursos procedentes do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional ou do Fondo Social Europeo.

d) Autorizar transferencias de créditos por proposta do conselleiro de Economía e Facenda das dotacións non utilizadas nos programas das distintas seccións do orzamento ós distintos conceptos do programa de imprevistos e funcións non clasificadas, habilitando os créditos que sexan necesarios para a súa posterior reasignación.

2. De cada modificación acordada en virtude do disposto neste artigo daráselle conta de modo singular, no prazo máximo de trinta días, á Comisión de Economía, Facenda e Orzamentos, con remisión de copia do correspondente expediente.

Artigo 66º.-Facultades da Consellería de Economía e Facenda.

Correspóndenlle ó conselleiro de Economía e Facenda, ademais das competencias xenéricas atribuídas ós titulares das consellerías, as seguintes de carácter específico:

a) Resolve-los expedientes de modificacións orzamentarias, nos supostos nos que estes estean atribuídos ós titulares das distintas consellerías e exista discrepancia na consellería respectiva co informe da Intervención Delegada.

b) Autorizar transferencias de crédito entre un ou varios programas incluídos na mesma ou distinta función, dentro do mesmo grupo de funcións, correspondentes a servicios ou organismos autónomos dunha mesma consellería, coa creación de novos conceptos orzamentarios, se isto fose preciso.

c) Autorizar transferencias de créditos desde o programa de imprevistos e funcións non clasificadas ós conceptos e artigos dos demais programas de gasto, calquera que sexa a función ou sección a que corresponda.

A consellería ou o organismo autónomo que solicite a transferencia deberá xustifica-la imposibilidade de atende-las insuficiencias mediante reaxuste dos seus créditos. Para tal efecto deberá procederse a unha revisión de conxunto dos oportunos programas de gasto, poñendo de manifesto as desviacións que na consecución dos obxectivos previstos motivaría a modificación orzamentaria proposta.

d) Introducir, logo de informe da consellería correspondente, as variacións que sexan precisas nos orzamentos de servizos transferidos do Insero e do Insalud, co obxecto de adaptalos ós resultantes da aprobación polas Cortes Xerais dos orzamentos xerais da Seguridade Social.

e) Autoriza-las incorporacións de crédito previstas no artigo 71º desta lei.

f) Autoriza-las xeracións de crédito previstas nos artigos 69º e 70º desta lei.

g) Autoriza-las ampliacións de crédito cando estes teñan tal carácter por disposición de lei.

h) Introducir nos estados de gastos as modificacións precisas para adecua-los créditos afectados por transferencias finalistas procedentes dos orzamentos xerais da Administración do Estado e das comunidades europeas, e os demais recursos de igual carácter e procedencia. Esta autorización implicará o aumento ou a diminución das consignacións previstas, así como a incorporación ou creación dos correspondentes conceptos orzamentarios se así procede.

Artigo 67º.-Facultades dos conselleiros.

1. Os titulares das consellerías poderán autorizar, logo de informe da Intervención Delegada correspondente, as transferencias de créditos entre diferentes conceptos do capítulo II, dun mesmo programa, correspondentes a un mesmo ou diferente servizo ou organismo autónomo dependente da consellería, sempre que non afecten a créditos de atencións protocolarias ou representativas, nin supoñan desviación na consecución dos obxectivos previstos para o programa respectivo.

En tanto o capítulo II teña carácter limitativo e vinculante no nivel de artigo, esta autorización comporta a creación, se é o caso, de novos conceptos orzamentarios dos previstos na clasificación económica.

2. En caso de discrepancia co informe emitido pola intervención delegada sobre a modificación orzamentaria proposta, remitiráselle o expediente á Consellería de Economía e Facenda para os efectos previstos no artigo 66º a) da presente lei.

3. Os presidentes dos órganos estatutarios da Comunidade Autónoma terán as mesmas competencias establecidas neste artigo en relación coas modificacións orzamentarias do seu respectivo orzamento, sen prexuízo do principio de autonomía orzamentaria do Parlamento de Galicia.

4. En todo caso, unha vez autorizadas as modificacións orzamentarias incluídas nos números 1 e 3, remitiráselle á dirección xeral competente en

materia de orzamentos da Consellería de Economía e Facenda, para instrumentala súa execución.

Artigo 68º.-Limitacións⁹.

1. As transferencias de crédito de calquera clase estarán suxeitas ás seguintes limitacións:

a) Non afectarán ós créditos ampliáveis nin ós extraordinarios concedidos durante o exercicio.

b) Non poderán minorarse os créditos incorporados como consecuencia de remanentes de exercicios anteriores nin os que fosen incrementados con suplementos ou transferencias, agás cando afecten a créditos de persoal.

c) Non poderán incrementarse créditos que como consecuencia doutras transferencias fosen obxecto de minoración, agás cando afecten a créditos de persoal.

2. Respecto do orzamento dos servizos transferidos do Insalud as limitacións contidas nas alíneas b) e c) anteriores entenderanse referidas ós orzamentos totais da entidade xestora, aínda cando estes se desenvolvan de modo descentralizado a través dos distintos centros de gastos.

3. As anteriores limitacións non afectarán as transferencias de créditos que se refiran ó programa de imprevistos e funcións non clasificadas ou realizadas ó amparo do artigo 60.2 desta lei, nin serán aplicables cando se trate de créditos modificados como consecuencia de reorganizacións administrativas, de acordos de transferencias de servizos ou que amparen gastos financiados exclusivamente ou cofinanciados con transferencias finalistas do Estado ou con fondos da Unión Europea

4. Os créditos correspondentes a financiamento condicionado estarán suxeitos ás limitacións específicas que lles sexan aplicables; de non existir estas seralles aplicable o determinado no número 1 deste artigo.

Artigo 69º.-Xeración de crédito¹⁰.

1. Poderán xerar crédito nos estados de gastos dos orzamentos os ingresos efectivos, os dereitos liquidados e os compromisos firmes de ingresos derivados das seguintes operacións:

⁹ Apartado 3 modificado pola lei 7/2002, de 27 de decembro

¹⁰ Apartado 2 modificado pola disposición final 1.2 da lei 16/2008, de 23 de decembro
Apartado 3 modificado polo artigo 6 da lei 5/2000, de 28 de decembro

a) Achegas doutras administracións públicas ou de persoas físicas ou xurídicas para financiar gastos que pola súa natureza estean comprendidos nos fins ou obxectivos encomendados á Comunidade Autónoma ou ós seus organismos autónomos.

b) Alleamento de bens da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

c) Prestación de servizos.

d) Reembolso dos préstamos destinados a atencións sociais e á promoción e ó fomento da actividade económica e cultural de Galicia.

e) Créditos do exterior para financiar investimentos públicos.

2. As xeracións de crédito a que se fai referencia no número anterior unicamente poderán realizarse polo exceso de ingresos sobre as cifras inicialmente orzadas, e cando deriven de operacións incluídas na alínea c) destinaranse unicamente a cubrir gastos da mesma natureza que os que se orixinaron pola prestación do servizo.

3. As xeracións de crédito efectuaranse no mesmo exercicio no que se produciu o ingreso, agás cando teña lugar no último trimestre do ano ou cando se trate de fondos procedentes da Unión Europea ou da Administración central do Estado, casos nos que se poderá xerar crédito no exercicio seguinte, sempre que se xustifique a imposibilidade de ter tramitada a xeración no mesmo exercicio no que se produciu.

Artigo 70º.-Reposición.

Os ingresos derivados do reintegro de pagamentos indebidos con cargo a créditos orzamentarios poderán repoñer estes últimos nas condicións que se establezan regulamentariamente.

Artigo 71º.-Incorporacións.

1. Malia o disposto no artigo 59º desta lei, poderán incorporarse ós estados de gastos do orzamento correspondente ó exercicio inmediato seguinte:

a) Os créditos extraordinarios e os suplementos de crédito, así como as transferencias de crédito, que se concedesen ou autorizasen, respectivamente, no último mes do exercicio orzamentario e que, por causas xustificadas, non puidesen ser utilizados durante este.

b) Os créditos que recollan compromisos de gastos anteriores ó último mes do exercicio orzamentario e que non puidesen executarse á fin do exercicio económico por causas xustificadas.

Será preciso que tales compromisos de gastos acadasen a fase de disposición en contabilidade antes do último mes do exercicio.

c) Os créditos destinados a operacións de capital.

d) Os créditos autorizados en función da efectiva recadación de dereitos afectados a estes.

e) Os créditos xerados polas operacións enumeradas no artigo 69º desta lei.

2. Os remanentes incorporados segundo o previsto no número anterior unicamente poderán ser aplicados dentro do exercicio orzamentario no que a incorporación se acorde, a excepción dos que correspondan a créditos financiados polo Fondo de Compensación Interterritorial ou por fondos ou subvencións finalistas procedentes da Unión Europea ou doutras administracións públicas, que poderán ser incorporados en canto persista o dereito á percepción do ingreso que os financia.

Nos supostos a) e b) do dito número a incorporación farase para os mesmos gastos que motivaron en cada caso a concesión, a autorización e o compromiso.

3. Os créditos correspondentes a financiamento condicionado serán incorporables de acordo coa normativa que lles sexa aplicable en cada caso. De non existir esta, rexeranse polas normas desta lei.

4. O conselleiro de Economía e Facenda poderá acordar, con carácter xeral, a incorporación automática ó exercicio seguinte dos créditos a que se refire a alínea d) do número 1 anterior.

5. Das incorporacións a que se refiren os números 1 e 3 daráselle conta ó Parlamento.

Capítulo III: Execución e liquidación

Artigo 72º.-Autorización de gasto.

1. Correspóndelles ós órganos estatutarios, agás o que establezan outras leis aplicables, ós conselleiros e demais órganos da Comunidade Autónoma que tivesen dotacións diferenciadas nos seus estados de gastos autorizar os gastos referentes ós servicios ó seu cargo, excepto nos casos reservados polas leis á competencia da Xunta de Galicia, así como autorizar os actos de disposición de créditos e de recoñecemento de obrigas, e propoñerlle ó conselleiro de Economía e Facenda a ordenación dos correspondentes pagamentos.

2. Coa mesma reserva legal correspóndelles ós presidentes ou directores dos organismos autónomos da Comunidade a autorización e disposición de gastos e créditos, respectivamente, o recoñecemento de obrigas e o ordenamento dos pagamentos que lles correspondan a estes.

3. Regulamentariamente, o Consello da Xunta de Galicia poderá establecer as competencias e os trámites que debe realizar directamente a Consellería de Economía e Facenda, respecto da contabilidade e da tesourería para os organismos autónomos e entes que polas súas características se estime oportuno sen prexuízo da normativa que lles sexa aplicable.

4. As facultades ás que se fai referencia neste artigo poderán ser obxecto de delegación ou desconcentración nos termos que regulamentariamente se estableza.

Artigo 73º.-Fases do gasto.

A xestión económica e financeira dos dereitos e créditos incluídos nos orzamentos da Comunidade Autónoma e dos seus organismos autónomos estruturarase de acordo coas seguintes fases:

a) Orzamento de gastos.

1. A autorización do gasto, que é o acto en virtude do cal a autoridade competente acorda a realización dun gasto, calculado en forma certa ou aproximada, reservando para tal fin a totalidade ou unha parte do crédito orzamentario legalmente destinado a garanti-lo cumprimento das obrigas que poidan ser consecuencia daquel, tida en conta a súa natureza económica.

2. A disposición, que é o acto en virtude do que se acorda, concerta ou determina, segundo os casos, despois de cumprir-los trámites que de acordo co dereito procedan, a contía concreta que debe alcanza-lo compromiso económico para a realización de todo tipo de prestacións.

Cos actos de disposición queda formalizada a reserva do crédito por un importe e unhas condicións exactamente determinados.

3. O recoñecemento da obriga, que é a operación de contraer en contas os créditos esixibles contra a Comunidade de Galicia que deban acreditarse como contraprestación económica derivada dos acordos, dos concertos ou das normas resolutorias que determinen a disposición dun crédito, unha vez realizada e xustificada adecuadamente a correspondente prestación e efectuada a pertinente liquidación.

4. O ordenamento do pagamento, que é a operación en virtude da cal o ordenador competente, logo de proposta de pagamento realizada por quen recoñeceu a existencia da obriga, expide a orde de pagamento contra a Tesourería da Comunidade a favor do respectivo acredor.

b) Orzamento de ingresos.

1. O compromiso de ingresos, que é o acto con base no que se recoñece en contas o dereito a liquidar un determinado recurso por unha contía certa se se cumpren aquelas condicións e trámites que se prevexan nas normas legais aplicables.

2. O contraído do recurso, que é o acto polo que se liquida este e se recoñece en contas o dereito definitivo á súa percepción pola súa exacta contía.

3. A recadación do recurso, que constitúe o proceso polo que a Tesourería da Comunidade fai líquido e ingresa nas súas caixas o importe deste.

Artigo 74º.-Ordenación xeral dos pagamentos.

1. A ordenación xeral de pagamentos da Comunidade correspóndelle ó conselleiro de Economía e Facenda, podendo delega-la dita competencia de acordo cos procedementos legais aplicables.

2. Co obxecto de facilita-lo servizo de ordenamento de pagamentos, poderanse establecer ordenamentos secundarios baixo a dependencia do conselleiro de Economía e Facenda ou da autoridade na que delegue as súas competencias sobre a materia.

3. Os servizos e as funcións dos ordenamentos de pagamentos dispoñeranse regulamentariamente por proposta do conselleiro de Economía e Facenda.

Artigo 75º.-Plan de disposición.

A expedición de ordes de pagamento con cargo ó orzamento da Comunidade e dos seus organismos autónomos deberá axustarse ó plan que sobre disposición de fondos da Tesourería estableza anualmente a Consellería de Economía e Facenda.

Artigo 76º.-Tramitación.

1. As ordes de pagamento expediranse unha vez que se xustificase documentalmente ante o órgano competente para recoñece-la respectiva obriga a realización da prestación ou o dereito do acredor, conforme os

acordos polos que no seu día se autorizaron e comprometeron os correspondentes gastos.

2. Os ordenadores de pagamentos poderán recibirlas propostas e libralas correspondentes ordes de pagamento mediante a utilización de procesos informáticos. Neste suposto a documentación xustificativa do gasto realizado poderá quedar naqueles centros nos que se recoñeceron as correspondentes obrigas, para a súa posterior inclusión, se é o caso, na Conta Xeral da Comunidade Autónoma ou para a súa posta á disposición dos órganos de control competentes.

3. Nos casos establecidos no número anterior, ós ordenadores de pagamentos non lles serán esixibles responsabilidades que procedan de trámites anteriores á súa participación no proceso de xestión orzamentaria, considerándose nestes casos que a referencia que no artigo 122º e seguintes desta lei se fai ás responsabilidades dos ordenadores de pagamento se entenderá referida ós órganos que recoñezan as obrigas ou propoñan o ordenamento do pagamento.

Artigo 77º.-Pagamentos para xustificar.

1. Terán o carácter de pagamentos para xustificar os fondos librados para atender gastos que non poidan ir acompañados da documentación xustificativa a que se fai referencia no artigo anterior.

2. Poderán expedirse ordes de pagamento para xustificar nos supostos seguintes:

a) Cando os documentos xustificativos non poidan achegarse antes de efectualas a proposta de pagamento.

b) Cando se considere conveniente a utilización deste sistema para axilizar significativamente a xestión dos créditos.

c) Cando as ordes de pagamento teñan por obxecto satisfacer gastos en localidades onde non existan dependencias do organismo autónomo de que se trate.

3. A Consellería de Economía e Facenda, oídas as consellerías, logo de informe da Intervención Xeral, establecerá as normas xerais que regulen a expedición de ordes de pagamento para xustificar, así como os seus límites cuantitativos e os conceptos orzamentarios ós que son aplicables.

4. As ordes de pagamento cursadas co carácter de para xustificar aplicaranse ós créditos orzamentarios que correspondan e os seus perceptores quedarán obrigados a xustificala aplicación das cantidades recibidas no prazo de tres meses, estando suxeitos ó réxime de

responsabilidades previsto nesta lei. Nos casos excepcionais poderá concederse unha prorroga adicional por outro período igual para formalizar en todo ou en parte a citada xustificación.

5. No curso dos dous meses seguintes á data de recepción da documentación xustificativa a que se refiren os números anteriores, o órgano competente procederá á aprobación ou ó reparo da conta rendida.

6. Non terán a condición de pagamentos para xustificar as provisións de fondos de carácter permanente que se realicen a pagadorías, caixas e habilitacións para a atención de gastos periódicos ou repetitivos. Estes anticipos de caixa fixa terán a consideración de operacións extraorxamentarias e a súa contía global non poderá exceder do 10% do capítulo destinado a gastos correntes en bens e servizos do orzamento vixente en cada momento. Regulamentariamente, ordenarase o procedemento de concesión de anticipos de caixa fixa, a súa xustificación e imputación ó orzamento e demais aspectos relacionados con eles.

Artigo 78º.-Axudas e subvencións¹¹.

1. Para a concesión de axudas e subvencións con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma aplicaranse criterios de publicidade, concorrencia e obxectividade.

Sen prexuízo de que a Xunta determine os criterios básicos, as consellerías correspondentes establecerán con carácter previo á disposición dos créditos as bases reguladoras aplicables á concesión. O seu coñecemento público asegurase na forma que se considere máis adecuada e deberán ser, en todo caso, publicadas no Diario Oficial de Galicia.

As citadas bases conterán como mínimo os seguintes extremos:

- a) Obxecto da subvención.
- b) Requisitos que deben reuni-los beneficiarios para a obtención da axuda ou das subvencións e forma de acreditarlos.
- c) Prazo e forma de xustificación por parte do beneficiario da aplicación definitiva dos fondos recibidos, incluso os librados, se é o caso, en concepto de anticipos. d) Forma e prazos de concesión da subvención, así como a posibilidade de conceder anticipos dela.

2. Non será aplicable o disposto no número anterior cando as axudas ou subvencións teñan asignación nominativa nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma ou a súa concesión e contía lle sexan esixibles en virtude de normas de rango legal.

¹¹ Derogado pola disposición derogatoria 2.a) da lei 9/2007, de 13 de xuño

3. A obtención concorrente de subvencións ou axudas outorgadas por outras administracións ou entes públicos ou privados, nacionais ou internacionais, poderá dar lugar á modificación da resolución da concesión.

En ningún caso o importe das subvencións ou axudas concedidas poderá ser de tal contía que, illadamente ou en concorrencia coas concedidas por outras administracións ou entes públicos ou privados, nacionais ou internacionais, supere o custo da actividade subvencionada que debe desenvolverlo beneficiario, nin supere o límite legalmente establecido para cada zona do territorio galego.

4. Os perceptores de subvencións ou axudas con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma estarán obrigados a xustifica-la aplicación dos fondos recibidos nos prazos e nas condicións establecidos na resolución da concesión.

5. Procederá o reintegro da axuda ou subvención percibida e mailos xuros de demora nos seguintes casos:

a) Incumprimento da obriga de xustificación.

b) Obtención da subvención sen reuni-los requisitos esixidos nas bases reguladoras para a súa concesión.

c) Incumprimento da finalidade para a que a subvención foi concedida.

As cantidades que se vaian reintegrar terán a consideración de ingresos de dereito público, resultando da aplicación para a súa cobranza o previsto nos artigos 19º a 23º desta lei.

Malia o determinado nos puntos anteriores, por lei de orzamentos poderanse establecer condicións e criterios concretos en atención á escasa contía das axudas que se van conceder.

Artigo 79º.-Infraccións, sancións e réxime de responsabilidades¹²

Un. Infraccións.

Constitúen infraccións administrativas en materia de axudas e subvencións públicas as seguintes condutas, cando nelas interveña calquera forma de culpa:

1. Constitúen infraccións moi graves:

¹² Derogado por [disp. derog. única.2 a\)](#) de [Ley 9/2007, de 13 de junio](#)

- a) A obtención dunha axuda ou subvención con falsificación das condicións requiridas para a súa concesión ou ocultación das que a impedisen ou limitasen.
- b) A non aplicación, en todo ou en parte, das cantidades ou dos bens recibidos para os fins para os que a axuda ou a subvención foi concedida, sempre que non se procedese á súa devolución sen previo requirimento.
- c) A resistencia, a escusa, a obstrución ou a negativa ás actuacións de control previstas, respectivamente, nos apartados 4 e 6 do artigo 78 desta lei, cando disto derive a imposibilidade de verificar o emprego dado aos fondos percibidos, o cumprimento da finalidade e da realidade e regularidade das actividades subvencionadas ou a concorrencia de subvencións, axudas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade procedentes de calquera outra administración ou ente público ou privado, nacionais, da Unión Europea ou de organismos internacionais.
- d) A falta de entrega, por parte das entidades colaboradoras, cando así se estableza, aos beneficiarios dos fondos recibidos de acordo cos criterios previstos nas bases reguladoras da subvención.
- e) As demais condutas tipificadas como infraccións moi graves na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

2. Constitúen infraccións graves:

- a) O incumprimento da obriga de comunicarlle ao órgano concedente ou á entidade colaboradora a obtención de subvencións, axudas públicas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade, á que se refire a letra e) do parágrafo catro do artigo 78 desta lei.
- b) O incumprimento das condicións establecidas con alteración substancial dos fins para os que a subvención foi concedida.
- c) A falta de xustificación do emprego dado aos fondos recibidos logo de transcorrer o prazo establecido para a súa presentación. d) A obtención da condición de entidade colaboradora con falsificación dos requisitos requiridos nas bases reguladoras da subvención ou ocultación dos que a impedisen.
- e) O incumprimento por parte da entidade colaboradora da obriga de verificar, se é o caso, o cumprimento e a efectividade das condicións ou dos requisitos determinantes para o outorgamento das subvencións cando disto derive a obriga de reintegro.
- f) As demais condutas tipificadas como infraccións graves na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

3. Constitúen infraccións leves os incumprimentos das obrigas recollidas nesta lei e nas bases reguladoras de subvencións cando non constitúan infraccións graves ou moi graves e non operen como elemento de graduación da sanción. En particular, constitúen infraccións leves as seguintes condutas:

a) A presentación fóra de prazo das contas xustificativas da aplicación dada aos fondos percibidos.

b) A presentación de contas xustificativas inexactas ou incompletas.

c) O incumprimento das obrigas formais que, ao non estaren previstas de forma expresa no resto de parágrafos deste artigo, sexan asumidas como consecuencia da concesión da subvención, nos termos establecidos regulamentariamente.

d) O incumprimento de obrigas de índole contable ou rexistral, en particular:

1. A inexactitude ou a omisión dunha ou varias operacións na contabilidade e nos rexistros legalmente exixidos.

2. O incumprimento da obriga de levar ou conservar a contabilidade, os rexistros legalmente establecidos, os programas e arquivos informáticos que lles sirvan de soporte e os sistemas de codificación utilizados.

3. Levar contabilidades diversas que, referidas a unha mesma actividade e exercicio económico, non permitan coñecer a verdadeira situación da entidade.

4. A utilización de contas con significado distinto do que lles corresponde, segundo a súa natureza, que dificulte a comprobación da realidade das actividades subvencionadas.

e) O incumprimento das obrigas de conservación de xustificantes ou documentos equivalentes.

f) O incumprimento por parte das entidades colaboradoras das obrigas establecidas no apartado 6 do artigo 78 desta lei que non estean previstas de forma expresa no resto de apartados deste artigo.

g) A resistencia, a obstrución, a escusa ou a negativa ás actuacións de control financeiro.

Enténdese que existen as circunstancias cando o responsable das infraccións administrativas en materia de subvencións, debidamente notificado para o efecto, realizase actuacións tendentes a dilatar, empecer

ou impedir as actuacións dos funcionarios da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma no exercicio de funcións de control financeiro.

Entre outras, constitúen resistencia, obstrución, escusa ou negativa as seguintes condutas:

1. Non achegar ou non facilitar o exame de documentos, informes antecedentes, libros, rexistros, ficheiros, xustificantes, asentos de contabilidade, programas e arquivos informáticos, sistemas operativos e de control e calquera outro dato obxecto de comprobación.
 2. Non atender ningún requirimento.
 3. A incomparecencia, agás causa xustificada, no lugar e tempo sinalado.
 4. Negar ou impedir indebidamente a entrada ou a permanencia en locais de negocio e demais establecementos ou lugares nos que existan indicios probatorios para a correcta xustificación dos fondos percibidos polo beneficiario ou pola entidade colaboradora ou da realidade e regularidade da actividade subvencionada.
 5. As coaccións ao persoal controlador que realice o control financeiro.
- h) O incumprimento da obriga de colaboración por parte das persoas ou entidades ás que se refire o apartado 11 do artigo 78 desta lei, cando disto derive a imposibilidade de contrastar a información facilitada polo beneficiario ou pola entidade colaboradora.
- i) As demais condutas tipificadas como infracción leve na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

Dous. Sancións.

1. As infraccións administrativas serán sancionadas de forma acumulativa de acordo coa seguinte escala:

A) Infraccións moi graves:

- a) Multa do dobre ao triplo da cantidade indebidamente obtida ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.
- b) A perda, tanto no suposto de beneficiario coma de entidade colaboradora, durante o prazo de tres a cinco anos, do dereito a obter axudas ou subvencións da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia ou a ser designados como entidade colaboradora.

c) Prohibición, durante un prazo de tres a cinco anos, de asinar contratos coa Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia.

B) Infraccións graves:

a) Multa do tanto ao duplo da cantidade indebidamente obtida ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.

b) A perda, tanto no suposto de beneficiario coma de entidade colaboradora, durante o prazo dun a tres anos, do dereito a obter axudas ou subvencións da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia ou a ser designados como entidade colaboradora.

c) Prohibición, durante un prazo dun a tres anos, de asinar contratos coa Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia.

C) Infraccións leves:

a) Multa fixa entre 75 e 6.000 euros.

b) Multa de ata o tanto da cantidade indebidamente obtida ou do importe da cantidade non xustificada ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.

2. As sancións das infraccións administrativas previstas neste artigo graduaranse en atención á existencia de intencionalidade, participación e beneficio obtido, á transcendencia social e natureza dos prexuízos causados e á reincidencia na comisión de infraccións.

3. As sancións ás que se refire o parágrafo anterior enténdense sen prexuízo da obriga de reintegro prevista no artigo 78.10 desta lei, así como das indemnizacións de danos e perdas que puidesen exixirse e, se é o caso, da responsabilidade penal.

Tres. Prescrición de infraccións e sancións.

As infraccións prescribirán no prazo de catro anos, contado desde o día no que a infracción se producise.

As sancións prescribirán no prazo de catro anos, contado desde o día seguinte a aquel no que adquirise firmeza a resolución pola que se impuxo a sanción.

O prazo de prescrición interromperase consonte o establecido no artigo 132 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

A prescripción aplicarase de oficio, sen prexuízo de que poida ser solicitada a súa declaración polo interesado.

Catro. Réxime de responsabilidades.

1. Serán responsables da obriga de reintegro os beneficiarios ou, se é o caso, as entidades colaboradoras nos termos e casos previstos no apartado 10 do artigo 78 desta lei.

Os membros das persoas e das entidades previstas no parágrafo segundo e cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei responderán solidariamente da obriga de reintegro do beneficiario en relación coas actividades subvencionadas que se comprometesen a efectuar.

Responderán solidariamente da obriga de reintegro os representantes legais do beneficiario cando este carecese de capacidade de obrar.

Responderán solidariamente os membros, os partícipes ou os cotitulares das entidades ás que se refire o parágrafo cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei en proporción ás súas respectivas participacións, cando se trate de comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado.

2. Serán responsables das infraccións administrativas en materia de subvencións as persoas físicas ou xurídicas, públicas ou privadas, así como os entes sen personalidade aos que se refire o parágrafo cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei, que por acción ou omisión incorran nos supostos tipificados como infraccións nesta lei, e, en particular, as seguintes:

a) Os beneficiarios de subvencións, así como os membros das persoas ou das entidades previstas nos parágrafos segundo e cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei, en relación coas actividades subvencionadas que se comprometesen a realizar.

b) As entidades colaboradoras.

c) O representante legal dos beneficiarios de subvencións que carezan de capacidade de obrar.

d) As persoas ou as entidades relacionadas co obxecto da subvención ou a súa xustificación obrigadas a prestaren colaboración e facilitaren canta documentación lles sexa requirida en cumprimento do disposto no apartado 11 do artigo 78 desta lei.

Responderán solidariamente da sanción pecuniaria os membros, os partícipes ou os cotitulares das entidades ás que se refire o parágrafo

terceiro do apartado 4 do artigo 78 desta lei en proporción ás súas respectivas participacións, cando se trate de comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado.

3. Serán responsables subsidiariamente da obriga de reintegro e das sancións pecuniarias os administradores ou aqueles que teñan a representación legal das persoas xurídicas, de acordo coas disposicións legais ou estatutarias que lles resulten aplicables, que non realizen os actos necesarios que fosen da súa incumbencia para o cumprimento das obrigas infrinxidas, adoptasen acordos que fixesen posibles os incumprimentos ou consentisen os de quen deles dependa.

Así mesmo, os que teñan a representación legal das persoas xurídicas, de acordo coas disposicións legais ou estatutarias que lles resulten aplicables, que cesasen nas súas actividades responderán subsidiariamente en todo caso das obrigas de reintegro destas.

4. No caso de sociedades ou entidades disoltas e liquidadas, as súas obrigas de reintegro e sancións pendentes transmitiránelles aos socios ou partícipes no capital, que responderán delas solidariamente e ata o límite do valor da cota de liquidación que se lles adxudicase ou debese adxudicar.

5. No caso de sociedades ou entidades disoltas e liquidadas nas que a lei non limita a responsabilidade patrimonial dos socios, os partícipes ou os cotitulares, as sancións pendentes transmitiránelles a estes, que quedarán obrigados solidariamente ao seu cumprimento.

6. As accións ou as omisións tipificadas nesta lei non darán lugar á responsabilidade por infracción administrativa en materia de subvencións nos seguintes supostos:

a) Cando se realicen por quen careza de capacidade para obrar.

b) Cando concorra forza maior.

c) Cando deriven dunha decisión colectiva, para quen salvase o seu voto ou non asistise á reunión na que se tomou aquela.

7. A responsabilidade derivada das infraccións extinguese polo pagamento ou o cumprimento da sanción, por prescrición ou por falecemento.

Cinco. Órganos competentes para o exercicio da potestade sancionadora.

1. Será competente para a resolución do procedemento sancionador, nas infraccións leves e graves, o titular do departamento que concedese a axuda ou a subvención ou ao que estivese adscrito o órgano concedente. A resolución das infraccións moi graves, así como a daquelas subvencións

que autorizase, calquera que fose a cualificación xurídica da infracción, é competencia do Consello da Xunta.

2. A imposición das sancións efectuarase mediante expediente administrativo, no que, en todo caso, se lle dará audiencia ao interesado antes de ditar o acordo correspondente, e que será tramitado consonte o disposto na lexislación de carácter xeral que regule o procedemento sancionador. Os acordos de imposicións de sancións poñerán fin á vía administrativa.

3. O expediente iniciárase de oficio, como consecuencia da actuación investigadora desenvolvida polo órgano concedente ou pola entidade colaboradora, así como das actuacións de control financeiro efectuadas pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma e dos procedementos fiscalizadores do Tribunal de Contas e do Consello de Contas.

4. Nos supostos nos que a conduta puidese ser constitutiva de delito, a administración pasará o tanto de culpa á xurisdición competente e acordará a suspensión do procedemento sancionador ata que recaia resolución xudicial firme, teña lugar o sobresemento ou o arquivo das actuacións ou se produza a devolución do expediente polo Ministerio Fiscal. A pena imposta pola autoridade xudicial excluírá a imposición de sanción administrativa se se lle impuxo ao mesmo suxeito polos mesmos feitos e idéntico fundamento aos considerados no procedemento sancionador. De non estimarse a existencia de delito, a administración iniciará ou continuará o expediente sancionador con base nos feitos que os tribunais considerasen probados.

5. No non previsto neste artigo, será aplicable o establecido na lexislación xeral sobre potestade sancionadora vixente en cada momento».

Con independencia da súa contía e antes de que se proceda á tramitación da fase de proposta de pagamento realizadas por quen recoñeceu a existencia da obriga, os beneficiarios das subvencións terán que acreditar que se atopan ó corrente das súas obrigas tributarias e sociais e que non teñen pendente de pagamento ningunha débeda, por ningún concepto, coa Administración pública da Comunidade Autónoma.

Artigo 80º.-Liquidación.

1. O orzamento de cada exercicio liquidarase en canto á recadación de dereitos liquidados e ó pagamento de obrigas recoñecidas ata o 31 de decembro do ano natural correspondente, e quedarán a cargo da Tesourería da Comunidade Autónoma os dereitos pendentes de cobro e as obrigas pendentes de pagamento segundo as súas respectivas contraccións.

2. Non obstante, aplicaranse ó exercicio corrente os ingresos procedentes de dereitos liquidados que non sexan esixibles no momento do pechamento do exercicio orzamentario en virtude do aprazamento, dos fraccionamentos e das moratorias legalmente concedidos, así como os que se encontren dentro do prazo legal para realiza-lo ingreso en período voluntario. Neste suposto, deberase proceder a dar de baixa os indicados dereitos nas contas xustificativas da xestión de recursos imputables ó exercicio que se cerra, antes da súa inclusión nas contas do exercicio seguinte.

3. Os demais ingresos que se realicen unha vez cerrado o exercicio orzamentario respectivo quedarán desafectados do destino específico que, se é o caso, lles correspondese, sen prexuízo do seu recoñecemento e nova afectación con cargo ó orzamento do exercicio en curso, naquéloutros supostos que así se determinen.

Artigo 81º.-Remanentes de Tesourería.

1. O remanente de Tesourería da Comunidade ou de cada un dos seus organismos autónomos administrativos con referencia a un exercicio orzamentario determinado estará formado pola suma das disponibilidades líquidas e mailos dereitos recoñecidos pendentes de cobro, menos as obrigas recoñecidas pendentes de pagamento, segundo a situación que os mesmos presenten ata o 31 de decembro do exercicio anterior.

2. Entenderase por remanente de Tesourería dispoñible aquel que non estea afectado ó financiamento específico de determinados gastos.

O remanente de Tesourería dispoñible poderá afectarse na súa totalidade ou en parte ó financiamento do orzamento inicial de gastos ou ó financiamento de modificacións orzamentarias, unha vez que sexa suficientemente comprobada a súa dispoñibilidade.

3. A diferenza que en cada momento exista entre o remanente dispoñible e o afectado ó financiamento do orzamento inicial ou de modificacións orzamentarias ó longo do exercicio constituirá o remanente líquido.

4. No caso de resultar un remanente de Tesourería negativo ó longo do exercicio, o organismo autónomo afectado instruirá o oportuno expediente de modificación orzamentaria ante a Consellería de Economía e Facenda, no que se propoñerá a baixa naqueles créditos que considere adecuados para o financiamento daquel.

No orzamento que non sexa de organismos autónomos, o Consello da Xunta, por proposta da Consellería de Economía e Facenda, dará de baixa créditos das distintas consellerías. De non ser posible, no orzamento seguinte compensaranse con menores gastos.

13. LEI 7/2007, DO 12 DE ABRIL, DO ESTATUTO BÁSICO DO EMPREGADO PÚBLICO: TÍTULOS I A VII.

LEY 7/2007, DO 12 DE ABRIL, DO ESTATUTO BÁSICO DO EMPREGADO PÚBLICO: TÍTULOS I A VII

TÍTULO PRIMEIRO. OBXECTO E ÁMBITO DE APLICACIÓN

Artigo 1. Obxecto

1. Este estatuto ten por obxecto establecer as bases do réxime estatutario dos funcionarios públicos incluídos no seu ámbito de aplicación.

2. Así mesmo, ten por obxecto determinar as normas aplicables ao persoal laboral ao servizo das administracións públicas.

3. Este estatuto reflicte, do mesmo xeito, os seguintes fundamentos de actuación:

- a) Servizo aos cidadáns e aos intereses xerais.
- b) Igualdade, mérito e capacidade no acceso e na promoción profesional.
- c) Sometemento pleno á lei e ao dereito.
- d) Igualdade de trato entre mulleres e homes.
- e) Obxectividade, profesionalidade e imparcialidade no servizo garantidas coa inamovibilidade na condición de funcionario de carreira.
- f) Eficacia na planificación e xestión dos recursos humanos.
- g) Desenvolvemento e cualificación profesional permanente dos empregados públicos.
- h) Transparencia.
- i) Avaliación e responsabilidade na xestión.
- j) Xerarquía na atribución, ordenación e desempeño das funcións e tarefas.
- k) Negociación colectiva e participación, a través dos representantes, na determinación das condicións de emprego.
- l) Cooperación entre as administracións públicas na regulación e xestión do emprego público.

Artigo 2. Ámbito de aplicación

1. Este estatuto aplícaselles ao persoal funcionario e, no que proceda, ao persoal laboral ao servizo das seguintes administracións públicas:

- A Administración xeral do Estado.
- As administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla.
- As administracións das entidades locais.
- Os organismos públicos, axencias e demais entidades de dereito público con personalidade xurídica propia, vinculadas ou dependentes de calquera das administracións públicas.
- As universidades públicas.

2. Na aplicación deste estatuto ao persoal investigador poderanse ditar normas singulares para adecualo ás súas peculiaridades.

3. O persoal docente e o persoal estatutario dos servizos de saúde rexeranse pola lexislación específica ditada polo Estado e polas comunidades autónomas no ámbito das súas respectivas competencias e polo previsto no presente estatuto, excepto o capítulo II do título II, salvo o art. 20, e os arts. 22.3, 24 e 84.

4. Cada vez que este estatuto faga mención ao persoal funcionario de carreira entenderase comprendido o persoal estatutario dos servizos de saúde.

5. Este estatuto ten carácter supletorio para todo o persoal das administracións públicas non incluído no seu ámbito de aplicación.

Artigo 3. Persoal funcionario das entidades locais

1. O persoal funcionario das entidades locais réxese pola lexislación estatal que resulte de aplicación, da cal forma parte este estatuto, e pola lexislación das comunidades autónomas, con respecto á autonomía local.

2. Os corpos de Policía local réxense tamén por este estatuto e pola lexislación das comunidades autónomas, excepto no establecido para eles na Lei orgánica 2/1986, do 13 de marzo, de forzas e corpos de seguranza.

Artigo 4. Persoal con lexislación específica propia

As disposicións deste estatuto só se lle aplicarán directamente cando así o dispoña a súa lexislación específica ao seguinte persoal:

- a) Persoal funcionario das Cortes Xerais e das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
- b) Persoal funcionario dos demais órganos constitucionais do Estado e dos órganos estatutarios das comunidades autónomas.
- c) Xuíces, maxistrados, fiscais e demais persoal funcionario ao servizo da Administración de xustiza.
- d) Persoal militar das Forzas Armadas.
- e) Persoal das forzas e corpos de seguranza.
- f) Persoal retribuído por arancel.
- g) Persoal do Centro Nacional de Intelixencia.
- h) Persoal do Banco de España e Fondos de Garantía de Depósitos en Entidades de Crédito.

Artigo 5. Persoal da Sociedade Estatal Correos e Telégrafos

O persoal funcionario da Sociedade Estatal Correos e Telégrafos rexerase polas súas normas específicas e supletoriamente polo disposto neste estatuto.

O seu persoal laboral rexerase pola lexislación laboral e demais normas convencionalmente aplicables.

Artigo 6. Leis de función pública

En desenvolvemento deste estatuto, as Cortes Xerais e as asembleas lexislativas das comunidades autónomas aprobarán, no ámbito das súas competencias, as leis reguladoras da función pública da Administración xeral do Estado e das comunidades autónomas.

Artigo 7. Normativa aplicable ao persoal laboral

O persoal laboral ao servizo das administracións públicas réxese, ademais de pola lexislación laboral e polas demais normas convencionalmente aplicables, polos preceptos deste estatuto que así o dispoñan.

TÍTULO II. CLASES DE PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 8. Concepto e clases de empregados públicos

1. Son empregados públicos os que desempeñan funcións retribuídas nas administracións públicas ao servizo dos intereses xerais.
2. Os empregados públicos clasifícanse en:
 - a) Funcionarios de carreira.
 - b) Funcionarios interinos.
 - c) Persoal laboral, xa sexa fixo, por tempo indefinido ou temporal.
 - d) Persoal eventual.

Artigo 9. Funcionarios de carreira¹

1. Son funcionarios de carreira os que, en virtude de nomeamento legal, están vinculados a unha Administración pública por unha relación estatutaria regulada polo dereito administrativo para o desempeño de servizos profesionais retribuídos de carácter permanente.
2. En todo caso, o exercicio das funcións que impliquen a participación directa ou indirecta no exercicio das potestades públicas ou na salvagarda dos intereses xerais do Estado e das administracións públicas correspóndenlles exclusivamente aos funcionarios públicos, nos termos que na lei de desenvolvemento de cada Administración pública se estableza.

Artigo 10. Funcionarios interinos

1. Son funcionarios interinos os que, por razóns expresamente xustificadas de necesidade e urxencia, son nomeados como tales para o desempeño de funcións propias de funcionarios de carreira, cando se dea algunha das seguintes circunstancias:
 - a) A existencia de prazas vacantes cando non sexa posible a súa cobertura por funcionarios de carreira.
 - b) A substitución transitoria dos titulares.
 - c) A execución de programas de carácter temporal.
 - d) O exceso ou acumulación de tarefas por prazo máximo de seis meses, dentro dun período de doce meses.

¹ O ap. 2 non é aplicable ao personal dos organismos portuarios por disp. adic. 23 do Real Decreto Lexislativo 2/2011, do 5 de setembro

2. A selección de funcionarios interinos deberase realizar mediante procedementos áxiles que respectarán en todo caso os principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade.

3. O cesamento dos funcionarios interinos producirase, ademais de polas causas previstas no art. 63, cando finalice a causa que deu lugar ao seu nomeamento.

4. No suposto previsto na letra a) do punto 1 deste artigo, as prazas vacantes desempeñadas por funcionarios interinos deberanse incluír na oferta de emprego correspondente ao exercicio en que se produce o seu nomeamento e, se non for posible, na seguinte, salvo que se decida a súa amortización.

5. Aos funcionarios interinos seralles aplicable, en canto sexa adecuado á natureza da súa condición, o réxime xeral dos funcionarios de carreira.

Artigo 11. Persoal laboral

1. É persoal laboral o que en virtude de contrato de traballo formalizado por escrito, en calquera das modalidades de contratación de persoal previstas na lexislación laboral, presta servizos retribuídos polas administracións públicas. En función da duración do contrato, este poderá ser fixo, por tempo indefinido ou temporal.

2. As leis de función pública que se ditén en desenvolvemento deste estatuto establecerán os criterios para a determinación dos postos de traballo que poden ser desempeñados por persoal laboral, respectando en todo caso o establecido no art. 9.2.

Artigo 12. Persoal eventual

1. É persoal eventual o que, en virtude de nomeamento e con carácter non permanente, só realiza funcións expresamente cualificadas como de confianza ou asesoramento especial, sendo retribuído con cargo aos créditos orzamentarios consignados para este fin.

2. As leis de función pública que se ditén en desenvolvemento deste estatuto determinarán os órganos de goberno das administracións públicas que poderán dispor deste tipo de persoal. O número máximo establecerano os respectivos órganos de goberno. Este número e as condicións retributivas serán públicos.

3. O nomeamento e cesamento serán libres. O cesamento terá lugar, en todo caso, cando se produza o da autoridade a que se lle preste a función de confianza ou asesoramento.

4. A condición de persoal eventual non poderá constituír mérito para o acceso á función pública ou para a promoción interna.

5. Ao persoal eventual seralle aplicable, no que sexa adecuado á natureza da súa condición, o réxime xeral dos funcionarios de carreira.

SUBTÍTULO PRIMEIRO. PERSONAL DIRECTIVO

Artigo 13. Persoal directivo profesional

O Goberno e os órganos de goberno das comunidades autónomas poderán establecer, en desenvolvemento deste estatuto, o réxime xurídico específico do persoal directivo así como os criterios para determinar a súa condición, de acordo, entre outros, cos seguintes principios:

1. É persoal directivo o que desenvolve funcións directivas profesionais nas administracións públicas, definidas como tales nas normas específicas de cada Administración.

2. A súa designación atenderá a principios de mérito e capacidade e a criterios de idoneidade, e levarase a cabo mediante procedementos que garantan a publicidade e concorrencia.

3. O persoal directivo estará suxeito á avaliación conforme os criterios de eficacia e eficiencia, responsabilidade pola súa xestión e control de resultados en relación cos obxectivos que lle fosen fixados.

4. A determinación das condicións de emprego do persoal directivo non terá a consideración de materia obxecto de negociación colectiva para os efectos desta lei. Cando o persoal directivo reúna a condición de persoal laboral, estará sometido á relación laboral de carácter especial de alta dirección.

TÍTULO III. DEREITOS E DEBERES. CÓDIGO DE CONDUCTA DOS EMPREGADOS PÚBLICOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DEREITOS DOS EMPREGADOS PÚBLICOS

Artigo 14. Dereitos individuais

Os empregados públicos teñen os seguintes dereitos de carácter individual en correspondencia coa natureza xurídica da súa relación de servizo:

a) Á inamovibilidade na condición de funcionario de carreira.

b) Ao desempeño efectivo das funcións ou tarefas propias da súa condición profesional e de acordo coa progresión alcanzada na súa carreira profesional.

c) Á progresión na carreira profesional e promoción interna segundo principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade mediante a implantación de sistemas obxectivos e transparentes de avaliación.

d) A percibir as retribucións e as indemnizacións por razón do servizo.

e) A participar na consecución dos obxectivos atribuídos á unidade onde preste os seus servizos e a ser informado polos seus superiores das tarefas que se van desenvolver.

f) Á defensa xurídica e protección da Administración pública nos procedementos que se sigan ante calquera orde xurisdiccional como consecuencia do exercicio lexítimo das súas funcións ou cargos públicos.

g) Á formación continua e á actualización permanente dos seus coñecementos e capacidades profesionais, preferentemente en horario laboral.

h) Ao respecto da súa intimidade, orientación sexual, propia imaxe e dignidade no traballo, especialmente fronte ao acoso sexual e por razón de sexo, moral e laboral.

i) Á non-discriminación por razón de nacemento, orixe racial ou étnica, xénero, sexo ou orientación sexual, relixión ou conviccións, opinión, discapacidade, idade ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

j) Á adopción de medidas que favorezan a conciliación da vida persoal, familiar e laboral.

k) Á liberdade de expresión dentro dos límites do ordenamento xurídico.

l) A recibir protección eficaz en materia de seguranza e saúde no traballo.

m) Ás vacacións, descansos, permisos e licenzas.

n) Á xubilación segundo os termos e condicións establecidos nas normas aplicables.

o) Ás prestacións da Seguridade Social correspondentes ao réxime que lles sexa de aplicación.

p) Á libre asociación profesional.

q) Aos demais dereitos recoñecidos polo ordenamento xurídico.

Artigo 15. Dereitos individuais exercidos colectivamente

Os empregados públicos teñen os seguintes dereitos individuais que se exercen de forma colectiva:

a) Á liberdade sindical.

b) Á negociación colectiva e á participación na determinación das condicións de traballo.

c) Ao exercicio da folga, coa garantía do mantemento dos servizos esenciais da comunidade.

d) Á suscitación de conflitos colectivos de traballo, de acordo coa lexislación aplicable en cada caso.

e) Ao de reunión, nos termos establecidos no art. 46 deste estatuto.

CAPÍTULO II. DEREITO Á CARREIRA PROFESIONAL E Á PROMOCIÓN INTERNA. A AVALIACIÓN DO DESEMPEÑO

Artigo 16. Concepto, principios e modalidades da carreira profesional dos funcionarios de carreira

1. Os funcionarios de carreira terán dereito á promoción profesional.

2. A carreira profesional é o conxunto ordenado de oportunidades de ascenso e expectativas de progreso profesional conforme os principios de igualdade, mérito e capacidade.

Con tal obxecto, as administracións públicas promoverán a actualización e o perfeccionamento da cualificación profesional dos seus funcionarios de carreira.

3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto regularán a carreira profesional aplicable en cada ámbito, que poderán consistir, entre outras, na aplicación illada ou simultánea dalgunha ou dalgunhas das seguintes modalidades:

a) Carreira horizontal, que consiste na progresión de grao, categoría, escala ou outros conceptos análogos, sen necesidade de cambiar de posto de traballo e de conformidade co establecido na letra b) do art. 17 e no punto 3 do art. 20 deste estatuto.

b) Carreira vertical, que consiste no ascenso na estrutura de postos de traballo polos procedementos de provisión establecidos no capítulo III do título V deste estatuto.

c) Promoción interna vertical, que consiste no ascenso desde un corpo ou escala dun subgrupo, ou grupo de clasificación profesional no suposto de que este non teña subgrupo, a outro superior, de acordo co establecido no art. 18.

d) Promoción interna horizontal, que consiste no acceso a corpos ou escalas do mesmo subgrupo profesional, de acordo co disposto no art. 18.

4. Os funcionarios de carreira poderán progresar simultaneamente nas modalidades de carreira horizontal e vertical cando a Administración correspondente as implantase nun mesmo ámbito.

Artigo 17. Carreira horizontal dos funcionarios de carreira

As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán regular a carreira horizontal dos funcionarios de carreira, e pódense aplicar, entre outras, as seguintes regras:

a) Articularase un sistema de graos, categorías ou escalas de ascenso e fixarase a remuneración a cada un deles. Os ascensos serán consecutivos con carácter xeral, salvo naqueles supostos excepcionais en que se prevexa outra posibilidade.

b) Deberase valorar a traxectoria e actuación profesional, a calidade dos traballos realizados, os coñecementos adquiridos e o resultado da avaliación do desempeño.

Poderanse incluír así mesmo outros méritos e aptitudes por razón da especificidade da función desenvolvida e a experiencia adquirida.

Artigo 18. Promoción interna dos funcionarios de carreira

1. A promoción interna realizarase mediante procesos selectivos que garantan o cumprimento dos principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade, así como os previstos no art. 55.2 deste estatuto.

2. Os funcionarios deberán posuír os requisitos exixidos para o ingreso, ter unha antigüidade de, polo menos, dous anos de servizo activo no inferior subgrupo, ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, e superar as correspondentes probas selectivas.

3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto articularán os sistemas para realizar a promoción interna, así

como tamén poderán determinar os corpos e escalas a que poderán acceder os funcionarios de carreira pertencentes a outros do seu mesmo subgrupo.

Así mesmo, as leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán determinar os corpos e escalas a que poderán acceder os funcionarios de carreira pertencentes a outros do seu mesmo subgrupo.

4. As administracións públicas adoptarán medidas que incentiven a participación do seu persoal nos procesos selectivos de promoción interna e para a progresión na carreira profesional.

Artigo 19. Carreira profesional e promoción do persoal laboral

1. O persoal laboral terá dereito á promoción profesional.

2. A carreira profesional e a promoción do persoal laboral farase efectiva a través dos procedementos previstos no Estatuto dos traballadores ou nos convenios colectivos.

Artigo 20. A avaliación do desempeño

1. As administracións públicas establecerán sistemas que permitan a avaliación do desempeño dos seus empregados.

A avaliación do desempeño é o procedemento mediante o cal se mide e valora a conduta profesional e o rendemento ou o logro de resultados.

2. Os sistemas de avaliación do desempeño adecuaranse, en todo caso, a criterios de transparencia, obxectividade, imparcialidade e non-discriminación e aplicaranse sen menoscabo dos dereitos dos empregados públicos.

3. As administracións públicas determinarán os efectos da avaliación na carreira profesional horizontal, a formación, a provisión de postos de traballo e na percepción das retribucións complementarias previstas no art. 24 deste estatuto.

4. A continuidade nun posto de traballo obtido por concurso quedará vinculada á avaliación do desempeño de acordo cos sistemas de avaliación que cada Administración pública determine, dándoselle audiencia ao interesado, e pola correspondente resolución motivada.

5. A aplicación da carreira profesional horizontal, das retribucións complementarias derivadas da alínea c) do art. 24 deste estatuto e o cesamento do posto de traballo obtido polo procedemento de concurso

requirirán a aprobación previa, en cada caso, de sistemas obxectivos que permitan avaliar o desempeño de acordo co establecido nos puntos 1 e 2 deste artigo.

CAPÍTULO III. DEREITOS RETRIBUTIVOS

Artigo 21. Determinación das contías e dos incrementos retributivos

1. As contías das retribucións básicas e o incremento das contías globais das retribucións complementarias dos funcionarios, así como o incremento da masa salarial do persoal laboral, deberanse reflectir para cada exercicio orzamentario na correspondente Lei de orzamentos.

2. Non se poderán acordar incrementos retributivos que globalmente supoñan un incremento da masa salarial superior aos límites fixados anualmente na Lei de orzamentos xerais do Estado para o persoal.

Artigo 22. Retribucións dos funcionarios

1. As retribucións dos funcionarios de carreira clasifícanse en básicas e complementarias.

2. As retribucións básicas son as que se lle retribúen ao funcionario segundo a adscrición do seu corpo ou escala a un determinado subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, e pola súa antigüidade nel. Dentro delas están comprendidas as compoñentes de soldo e trienios das pagas extraordinarias.

3. As retribucións complementarias son as que retribúen as características dos postos de traballo, a carreira profesional ou o desempeño, rendemento ou resultados alcanzados polo funcionario.

4. As pagas extraordinarias serán dúas ao ano, cada unha polo importe dunha mensualidade de retribucións básicas e da totalidade das retribucións complementarias, salvo aquelas a que se refiren as alíneas c) e d) do art. 24.

5. Non se poderá percibir participación en tributos ou en calquera outro ingreso das administracións públicas como contraprestación de calquera servizo, participación ou premio en multas impostas, mesmo cando estivesen normativamente atribuídas aos servizos.

Artigo 23. Retribucións básicas

As retribucións básicas, que se fixan na Lei de orzamentos xerais do Estado, estarán integradas única e exclusivamente:

a) Polo soldo asignado a cada subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo.

b) Polos trienios, que consisten nunha cantidade, que será igual para cada subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, por cada tres anos de servizo.

Artigo 24. Retribucións complementarias

A contía e estrutura das retribucións complementarias dos funcionarios serán establecidas polas correspondentes leis de cada Administración pública e atenderán, entre outros, aos seguintes factores:

a) Á progresión acadada polo funcionario dentro do sistema de carreira administrativa.

b) Á especial dificultade técnica, responsabilidade, dedicación, incompatibilidade exixible para o desempeño de determinados postos de traballo ou ás condicións en que se desenvolve o traballo.

c) Ao grao de interese, iniciativa ou esforzo con que o funcionario desempeña o seu traballo e ao rendemento ou resultados obtidos.

d) Aos servizos extraordinarios prestados fóra da xornada normal de traballo.

Artigo 25. Retribucións dos funcionarios interinos

1. Os funcionarios interinos percibirán as retribucións básicas e as pagas extraordinarias correspondentes ao subgrupo ou grupo de adscrición, no suposto de que este non teña subgrupo. Percibirán así mesmo as retribucións complementarias a que se refiren as alíneas b), c) e d) do art. 24 e as correspondentes á categoría de entrada no corpo ou escala en que sexa nomeado.

2. Recoñeceranse os trienios correspondentes aos servizos prestados antes da entrada en vigor deste estatuto, que terán efectos retributivos unicamente a partir da súa entrada en vigor.

Artigo 26. Retribucións dos funcionarios en prácticas

As administracións públicas determinarán as retribucións dos funcionarios en prácticas que, como mínimo, se corresponderán ás do soldo do subgrupo ou grupo, no suposto de que este non teña subgrupo, en que aspiren a ingresar.

Artigo 27. Retribucións do persoal laboral

As retribucións do persoal laboral determinaranse de acordo coa lexislación laboral, co convenio colectivo que sexa aplicable e co contrato de traballo; respectarase en todo caso o establecido no art. 21 deste estatuto.

Artigo 28. Indemnizacións

Os funcionarios percibirán as indemnizacións correspondentes por razón do servizo.

Artigo 29. Retribucións diferidas

As administracións públicas poderán destinar cantidades ata a porcentaxe da masa salarial que se fixe nas correspondentes leis de orzamentos xerais do Estado para financiar achegas a plans de pensións de emprego ou contratos de seguro colectivos que inclúan a cobertura da continxencia de xubilación, para o persoal incluído nos seus ámbitos, de acordo co establecido na normativa reguladora dos plans de pensións.

As cantidades destinadas a financiar achegas a plans de pensións ou contratos de seguros terán, para todos os efectos, a consideración de retribución diferida.

Artigo 30. Dedución de retribucións

1. Sen prexuízo da sanción disciplinaria que poida corresponder, a parte de xornada non realizada dará lugar á dedución proporcional de haberes, que non terá carácter sancionador.

2. Os que exerzan o dereito de folga non terán dereito nin percibirán as retribucións correspondentes ao tempo en que permanecesen nesa situación sen que a dedución de haberes que se efectúe teña carácter de sanción, nin afecte o réxime respectivo das súas prestacións sociais.

CAPÍTULO IV. DEREITO Á NEGOCIACIÓN COLECTIVA, REPRESENTACIÓN E PARTICIPACIÓN INSTITUCIONAL. DEREITO DE REUNIÓN

Artigo 31. Principios xerais

1. Os empregados públicos teñen dereito á negociación colectiva, representación e participación institucional para a determinación das súas condicións de traballo.

2. Por negociación colectiva, para os efectos desta lei, enténdese o dereito a negociar a determinación de condicións de traballo dos empregados da Administración pública.

3. Por representación, para os efectos desta lei, enténdese a facultade de elixir representantes e constituír órganos unitarios a través dos cales se instrumenta a interlocución entre as administracións públicas e os seus empregados.
4. Por participación institucional, para os efectos desta lei, enténdese o dereito a participar, a través das organizacións sindicais, nos órganos de control e seguimento das entidades ou organismos que legalmente se determine.
5. O exercicio dos dereitos establecidos neste artigo garántese e lévase a cabo a través dos órganos e sistemas específicos regulados no presente capítulo, sen prexuízo doutras formas de colaboración entre as administracións públicas e os seus empregados públicos ou os representantes destes.
6. As organizacións sindicais máis representativas no ámbito da función pública están lexitimadas para a interposición de recursos en vía administrativa e xurisdiccional contra as resolucións dos órganos de selección.
7. O exercicio dos dereitos establecidos neste capítulo deberá respectar en todo caso o contido deste estatuto e as leis de desenvolvemento previstas nel.
8. Os procedementos para determinar condicións de traballo nas administracións públicas terán en conta as previsións establecidas nos convenios e acordos de carácter internacional ratificados por España.

Artigo 32. Negociación colectiva, representación e participación do persoal laboral

A negociación colectiva, representación e participación dos empregados públicos con contrato laboral rexeráse pola lexislación laboral, sen prexuízo dos preceptos deste capítulo que expresamente lles son de aplicación.

Artigo 33. Negociación colectiva

1. A negociación colectiva de condicións de traballo dos funcionarios públicos, que estará suxeita aos principios de legalidade, cobertura orzamentaria, obrigatoriedade, boa fe negocial, publicidade e transparencia, efectuarase mediante o exercicio da capacidade representativa recoñecida ás organizacións sindicais nos arts. 6.3.c); 7.1 e 7.2 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, e o previsto neste capítulo.

Para este efecto, constituiranse mesas de negociación en que estarán lexitimados para estar presentes, por unha parte, os representantes da Administración pública correspondente, e por outra, as organizacións sindicais máis representativas a nivel estatal, as organizacións sindicais máis representativas da comunidade autónoma, así como os sindicatos que obtivesen o 10 por 100 ou máis dos representantes nas eleccións para delegados e xuntas de persoal, nas unidades electorais comprendidas no ámbito específico da súa constitución.

2. As administracións públicas poderán encargarlles o desenvolvemento das actividades de negociación colectiva a órganos creados por elas, de natureza estritamente técnica, que terán a súa representación na negociación colectiva logo das instrucións políticas correspondentes e sen prexuízo da ratificación dos acordos alcanzados polos órganos de goberno ou administrativos con competencia para iso.

Artigo 34. Mesas de negociación

1. Para os efectos da negociación colectiva dos funcionarios públicos, constituirase unha mesa xeral de negociación no ámbito da Administración xeral do Estado, así como en cada unha das comunidades autónomas, cidades de Ceuta e Melilla e entidades locais.

2. Recoñécese a lexitimación negocial das asociacións de municipios, así como a das entidades locais de ámbito supramunicipal. Para tales efectos, os municipios poderanse adherir con carácter previo ou de maneira sucesiva á negociación colectiva que se leve a cabo no ámbito correspondente.

Así mesmo, unha Administración ou entidade pública poderase adherir aos acordos alcanzados dentro do territorio de cada comunidade autónoma, ou aos acordos alcanzados nun ámbito supramunicipal.

3. Son competencias propias das mesas xerais a negociación das materias relacionadas con condicións de traballo comúns aos funcionarios do seu ámbito.

4. Dependendo das mesas xerais de negociación e por acordo delas poderanse constituír mesas sectoriais, en atención ás condicións específicas de traballo das organizacións administrativas afectadas ou ás peculiaridades de sectores concretos de funcionarios públicos e ao seu número.

5. A competencia das mesas sectoriais estenderase aos temas comúns aos funcionarios do sector que non fosen obxecto de decisión por parte da mesa xeral respectiva ou aos que esta explicitamente lles reenvíe ou delegue.

6. O proceso de negociación abrírase, en cada mesa, na data que, de común acordo, fixen a Administración correspondente e a maioría da representación sindical.

Na falta de acordo, o proceso iniciárase no prazo máximo dun mes desde que a maioría dunha das partes lexitimadas o promova, salvo que existan causas legais ou pactadas que o impidan.

7. Ambas as partes estarán obrigadas a negociar baixo o principio da boa fe e a proporcionarse mutuamente a información que precisen relativa á negociación.

Artigo 35. Constitución e composición das mesas de negociación

1. As mesas a que se refire o artigo anterior quedarán validamente constituídas cando, ademais da representación da Administración correspondente, e sen prexuízo do dereito de todas as organizacións sindicais lexitimadas a participar nelas en proporción á súa representatividade, tales organizacións sindicais representen, como mínimo, a maioría absoluta dos membros dos órganos unitarios de representación no ámbito de que se trate.

2. As variacións na representatividade sindical, para os efectos de modificación na composición das mesas de negociación, serán acreditadas polas organizacións sindicais interesadas, mediante o correspondente certificado da oficina pública de rexistro competente, cada dous anos a partir da data inicial de constitución das citadas mesas.

3. A designación dos compoñentes das mesas corresponderalles ás partes negociadora que poderán contar coa asistencia nas deliberacións de asesores, que intervirán con voz pero sen voto.

4. Nas normas de desenvolvemento do presente estatuto establecerase a composición numérica das mesas correspondentes aos seus ámbitos, sen que ningunha das partes poida superar o número de quince membros.

Artigo 36. Mesas xerais de negociación

1. Constitúese unha Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas. A representación destas será unitaria, estará presidida pola Administración xeral do Estado e contará con representantes das comunidades autónomas, das cidades de Ceuta e Melilla e da Federación Española de Municipios e Provincias, en función das materias que se vaian negociar.

A representación das organizacións sindicais lexitimadas para estar presentes de acordo co disposto nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do

2 de agosto, de liberdade sindical, distribuirase en función dos resultados obtidos nas eleccións aos órganos de representación do persoal, delegados de persoal, xuntas de persoal e comités de empresa, no conxunto das administracións públicas.

2. Serán materias obxecto de negociación nesta mesa as relacionadas no art. 37 deste estatuto que resulten susceptibles de regulación estatal con carácter de norma básica, sen prexuízo dos acordos a que poidan chegar as comunidades autónomas no seu correspondente ámbito territorial en virtude das súas competencias exclusivas e compartidas en materia de función pública.

Será especificamente obxecto de negociación no ámbito da Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas o incremento global das retribucións do persoal ao servizo das administracións públicas que corresponda incluír no proxecto da Lei de orzamentos xerais do Estado de cada ano.

3. Para a negociación de todas aquelas materias e condicións de traballo comúns ao persoal funcionario, estatutario e laboral de cada Administración pública, constituirase na Administración xeral do Estado, en cada unha das comunidades autónomas, cidades de Ceuta e Melilla e entidades locais unha mesa xeral de negociación.

Son de aplicación a estas mesas xerais os criterios establecidos no parágrafo anterior sobre representación das organizacións sindicais na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas, tomando en consideración en cada caso os resultados obtidos nas eleccións aos órganos de representación do persoal funcionario e laboral do correspondente ámbito de representación.

Ademais, tamén estarán presentes nestas mesas xerais as organizacións sindicais que formen parte da Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas sempre que obtivesen o 10 por 100 dos representantes a persoal funcionario ou a persoal laboral no ámbito correspondente á mesa de que se trate.

Artigo 37. Materias obxecto de negociación

1. Serán obxecto de negociación, no seu ámbito respectivo e en relación coas competencias de cada Administración pública e co alcance que legalmente proceda en cada caso, as materias seguintes:

a) A aplicación do incremento das retribucións do persoal ao servizo das administracións públicas que se estableza na Lei de orzamentos xerais do Estado e das comunidades autónomas.

b) A determinación e aplicación das retribucións complementarias dos funcionarios.

c) As normas que fixen os criterios xerais en materia de acceso, carreira, provisión, sistemas de clasificación de postos de traballo e plans e instrumentos de planificación de recursos humanos.

d) As normas que fixen os criterios e mecanismos xerais en materia de avaliación do desempeño.

e) Os plans de previsión social complementaria.

f) Os criterios xerais dos plans e fondos para a formación e a promoción interna.

g) Os criterios xerais para a determinación de prestacións sociais e pensións de clases pasivas.

h) As propostas sobre dereitos sindicais e de participación.

i) Os criterios xerais de acción social.

j) As que así se establezan na normativa de prevención de riscos laborais.

k) As que afecten as condicións de traballo e as retribucións dos funcionarios, cuxa regulación exixa norma con rango de lei.

l) Os criterios xerais sobre ofertas de emprego público.

m) As referidas ao calendario laboral, aos horarios, ás xornadas, ás vacacións, aos permisos, á mobilidade funcional e xeográfica, así como os criterios xerais sobre a planificación estratéxica dos recursos humanos, naqueles aspectos que afecten condicións de traballo dos empregados públicos.

2. Quedan excluídas da obrigatoriedade da negociación as materias seguintes:

a) As decisións das administracións públicas que afecten as súas potestades de organización.

Cando as consecuencias das decisións das administracións públicas que afecten as súas potestades de organización teñan repercusión sobre condicións de traballo dos funcionarios públicos recollidas no punto anterior, procederá a negociación destas condicións coas organizacións sindicais a que se refire este estatuto.

b) A regulación do exercicio dos dereitos dos cidadáns e dos usuarios dos servizos públicos, así como o procedemento de formación dos actos e disposicións administrativas.

c) A determinación das condicións de traballo do persoal directivo.

d) Os poderes de dirección e control propios da relación xerárquica.

e) A regulación e determinación concreta, en cada caso, dos sistemas, criterios, órganos e procedementos de acceso ao emprego público e á promoción profesional.

Artigo 38. Pactos e acordos

1. No seo das mesas de negociación correspondentes, os representantes das administracións públicas poderán concertar pactos e acordos coa representación das organizacións sindicais lexitimadas para tales efectos, para a determinación das condicións de traballo dos funcionarios destas administracións.

2. Os pactos subscribíranse sobre materias que se correspondan estritamente co ámbito competencial do órgano administrativo que o subscriba e aplicaráselle directamente ao persoal do ámbito correspondente.

3. Os acordos versarán sobre materias competencia dos órganos de goberno das administracións públicas.

Para a súa validez e eficacia será necesaria a súa aprobación expresa e formal por estes órganos. Cando tales acordos fosen ratificados e afecten temas que poden ser decididos de forma definitiva polos órganos de goberno, o seu contido será directamente aplicable ao persoal incluído no seu ámbito de aplicación, sen prexuízo de que para efectos formais se requira a modificación ou derogación, de ser o caso, da normativa regulamentaria correspondente.

Se os acordos ratificados tratan sobre materias sometidas a reserva de lei que, en consecuencia, só poden ser determinadas definitivamente polas Cortes Xerais ou as asembleas lexislativas das comunidades autónomas, o seu contido carecerá de eficacia directa. Non obstante, neste suposto, o órgano de goberno respectivo que teña iniciativa lexislativa procederá á elaboración, aprobación e remisión ás Cortes Xerais ou asembleas lexislativas das comunidades autónomas do correspondente proxecto de lei conforme o contido do acordo e no prazo que se acordase.

Cando exista falta de ratificación dun acordo ou, de ser o caso, unha negativa expresa a incorporar o acordado no proxecto de lei

correspondente, deberase iniciar a renegociación das materias tratadas no prazo dun mes, se así o solicitase polo menos a maioría dunha das partes.

4. Os pactos e acordos deberán determinar as partes que os concertan, o ámbito persoal, funcional, territorial e temporal, así como a forma, o prazo de aviso previo e condicións da súa denuncia.

5. Estableceranse comisións paritarias de seguimento dos pactos e acordos coa composición e funcións que as partes determinen.

6. Os pactos subscritos e os acordos, unha vez ratificados, deberán ser remitidos á oficina pública que cada Administración competente determine e a autoridade respectiva ordenará a súa publicación no boletín oficial que corresponda en función do ámbito territorial.

7. No suposto de que non se produza acordo na negociación ou na renegociación prevista no último parágrafo do punto 3 deste artigo e unha vez esgotados, de ser o caso, os procedementos de solución extraxudicial de conflitos, corresponderalles aos órganos de goberno das administracións públicas establecer as condicións de traballo dos funcionarios coas excepcións previstas nos números 11, 12 e 13 do presente artigo.

8. Os pactos e acordos que, de conformidade co establecido no art. 37, conteñan materias e condicións xerais de traballo comúns ao persoal funcionario e laboral, terán a consideración e efectos previstos neste artigo para os funcionarios e no art. 83 do Estatuto dos traballadores para o persoal laboral.

9. Os pactos e acordos nos seus respectivos ámbitos e en relación coas competencias de cada Administración pública poderán establecer a estrutura da negociación colectiva así como fixar as regras que deben resolver os conflitos de concorrencia entre as negociacións de distinto ámbito e os criterios de primacía e complementariedade entre as diferentes unidades negociadoras.

10. Garántese o cumprimento dos pactos e acordos, salvo cando excepcionalmente e por causa grave de interese público derivada dunha alteración substancial das circunstancias económicas, os órganos de goberno das administracións públicas suspendan ou modifiquen o cumprimento de pactos e acordos xa asinados, na medida estritamente necesaria para salvagardar o interese público.

Neste suposto, as administracións públicas deberán informar as organizacións sindicais das causas da suspensión ou modificación.

11. Salvo acordo en contrario, os pactos e acordos prorrogaranse de ano en ano se non mediase denuncia expresa dunha das partes.

12. A vixencia do contido dos pactos e acordos, unha vez concluída a súa duración, producirase nos termos que estes establecesen.

13. Os pactos e acordos que sucedan a outros anteriores derróganos na súa integridade, salvo os aspectos que expresamente se acorde manter.

Artigo 39. Órganos de representación

1. Os órganos específicos de representación dos funcionarios son os delegados de persoal e as xuntas de persoal.

2. Nas unidades electorais onde o número de funcionarios sexa igual ou superior a 6 e inferior a 50, a súa representación corresponderalles aos delegados de persoal.

Ata 30 funcionarios elixirase un delegado, e de 31 a 49 elixíranse tres, que exercerán a súa representación conxunta e mancomunadamente.

3. As xuntas de persoal constituiranse en unidades electorais que contén cun censo mínimo de 50 funcionarios.

4. O Estado e cada comunidade autónoma regularán o establecemento das unidades electorais dentro do ámbito das súas competencias lexislativas. Logo de acordo coas organizacións sindicais lexitimadas nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, os órganos de goberno das administracións públicas poderán modificar ou establecer unidades electorais en razón do número e peculiaridades dos seus colectivos e adecuarán a súa configuración ás estruturas administrativas ou aos ámbitos de negociación constituídos ou que se constitúan.

5. Cada xunta de persoal componse dun número de representantes, en función do número de funcionarios da unidade electoral correspondente, de acordo coa seguinte escala, en coherencia co establecido no Estatuto dos traballadores:

De 50 a 100 funcionarios: 5.

De 101 a 250 funcionarios: 9.

De 251 a 500 funcionarios: 13.

De 501 a 750 funcionarios: 17.

De 751 a 1.000 funcionarios: 21.

De 1.001 en diante, dous por cada 1.000 ou fracción, co máximo de 75.

6. As xuntas de persoal elixirán de entre os seus membros un presidente e un secretario, elaborarán o seu propio regulamento de procedemento, que non poderá contravir o disposto neste estatuto e na lexislación de desenvolvemento, e remitirán copia del e das súas modificacións ao órgano ou órganos competentes en materia de persoal que cada Administración determine. O regulamento e as súas modificacións deberán ser aprobados polos votos favorables de, polo menos, dous terzos dos seus membros.

Artigo 40. Funcións e lexitimación dos órganos de representación

1. As xuntas de persoal e os delegados de persoal, de ser o caso, terán as seguintes funcións, nos seus respectivos ámbitos:

a) Recibir información sobre a política de persoal, así como sobre os datos referentes á evolución das retribucións, evolución probable do emprego no ámbito correspondente e programas de mellora do rendemento.

b) Emitir informe, por solicitude da Administración pública correspondente, sobre o traslado total ou parcial das instalacións e a implantación ou revisión dos seus sistemas de organización e métodos de traballo.

c) Ser informados de todas as sancións impostas por faltas moi graves.

d) Ter coñecemento e ser oídos no establecemento da xornada laboral e do horario de traballo, así como no réxime de vacacións e permisos.

e) Vixiar o cumprimento das normas vixentes en materia de condicións de traballo, prevención de riscos laborais, Seguridade Social e emprego e exercer, de ser o caso, as accións legais oportunas ante os organismos competentes.

f) Colaborar coa Administración correspondente para conseguir o establecemento de cantas medidas procuren o mantemento e incremento da produtividade.

2. As xuntas de persoal, colexiadamente, por decisión maioritaria dos seus membros e, de ser o caso, os delegados de persoal, mancomunadamente, estarán lexitimados para iniciar, como interesados, os correspondentes procedementos administrativos e exercer as accións en vía administrativa ou xudicial en todo o relativo ao ámbito das súas funcións.

Artigo 41. Garantías da función representativa do persoal

1. Os membros das xuntas de persoal e os delegados de persoal, se for o caso, como representantes legais dos funcionarios, disporán, no exercicio da súa función representativa, das seguintes garantías e dereitos:

a) O acceso e libre circulación polas dependencias da súa unidade electoral, sen que se entorpeza o normal funcionamento das correspondentes unidades administrativas, dentro dos horarios habituais de traballo e con excepción das zonas que se reserven de conformidade co disposto na lexislación vixente.

b) A distribución libre das publicacións que se refiran a cuestións profesionais e sindicais.

c) A audiencia nos expedientes disciplinarios a que puidesen ser sometidos os seus membros durante o tempo do seu mandato e durante o ano inmediatamente posterior, sen prexuízo da audiencia ao interesado regulada no procedemento sancionador.

d) Un crédito de horas mensuais dentro da xornada de traballo e retribuídas como de traballo efectivo, de acordo coa seguinte escala:

Ata 100 funcionarios: 15.

De 101 a 250 funcionarios: 20.

De 251 a 500 funcionarios: 30.

De 501 a 750 funcionarios: 35.

De 751 en diante: 40.

Os membros da xunta de persoal e delegados de persoal da mesma candidatura que así o manifesten poderán proceder, logo de comunicación ao órgano que teña a xefatura de persoal ante a cal aquela exerza a súa representación, á acumulación dos créditos horarios.

e) Non ser trasladados nin sancionados por causas relacionadas co exercicio do seu mandato representativo, nin durante a súa vixencia, nin no ano seguinte á súa extinción; exceptuarase a extinción que teña lugar por revogación ou dimisión.

2. Os membros das xuntas de persoal e os delegados de persoal non poderán ser discriminados na súa formación nin na súa promoción económica ou profesional por razón do desempeño da súa representación.

3. Cada un dos membros da xunta de persoal e esta como órgano colexiado, así como os delegados de persoal, se for o caso, observarán sxiilo profesional en todo o referente aos asuntos en que a Administración sinala expresamente o carácter reservado, mesmo despois de expirar o seu mandato. En todo caso, ningún documento reservado entregado pola

Administración poderá ser utilizado fóra do estrito ámbito da Administración para fins distintos dos que motivaron a súa entrega.

Artigo 42. Duración da representación

O mandato dos membros das xuntas de persoal e dos delegados de persoal, se é o caso, será de catro anos, e poden ser reelixidos. O mandato entenderase prorrogado se, ao seu termo, non se promovesen novas eleccións, sen que os representantes con mandato prorrogado se contabilicen para efectos de determinar a capacidade representativa dos sindicatos.

Artigo 43. Promoción de eleccións a delegados e xuntas de persoal

1. Poderán promover a celebración de eleccións a delegados e xuntas de persoal, conforme o previsto no presente estatuto e nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical:

a) Os sindicatos máis representativos a nivel estatal.

b) Os sindicatos máis representativos no ámbito da comunidade autónoma, cando a unidade electoral afectada estea situada no seu ámbito xeográfico.

c) Os sindicatos que, sen ser máis representativos, conseguisen polo menos o 10 por 100 dos representantes a que se refire este estatuto no conxunto das administracións públicas.

d) Os sindicatos que obtivesen polo menos unha porcentaxe do 10 por 100 na unidade electoral en que se pretenden promover as eleccións.

e) Os funcionarios da unidade electoral, por acordo maioritario.

2. Os lexitimados para promover eleccións terán, para este efecto, dereito a que a Administración pública correspondente lles subministre o censo de persoal das unidades electorais afectadas, distribuído por organismos ou centros de traballo.

Artigo 44. Procedemento electoral

O procedemento para a elección das xuntas de persoal e para a elección de delegados de persoal determinarase regulamentariamente tendo en conta os seguintes criterios xerais:

- A elección realizarase mediante sufraxio persoal, directo, libre e secreto que se poderá emitir por correo ou por outros medios telemáticos.

- Serán electores e elixibles os funcionarios que se encontren na situación de servizo activo. Non terán a consideración de electores nin elixibles os funcionarios que ocupen postos cuxo nomeamento se efectúe a través de real decreto ou por decreto dos consellos de Goberno das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla.

- Poderán presentar candidaturas as organizacións sindicais legalmente constituídas ou as coalicións destas e os grupos de electores dunha mesma unidade electoral, sempre que o seu número sexa equivalente, polo menos, ao triplo dos membros que se van elixir.

- As xuntas de persoal elixiranse mediante listas pechadas a través dun sistema proporcional corrixido e os delegados de persoal mediante listas abertas e sistema maioritario.

- Os órganos electorais serán as mesas electorais que se constitúan para a dirección e desenvolvemento do procedemento electoral e as oficinas públicas permanentes para o cómputo e certificación de resultados reguladas na normativa laboral.

- As impugnacións tramitaranse conforme un procedemento arbitral, excepto as reclamacións contra as denegacións de inscrición de actas electorais, que se poderán presentar directamente ante a xurisdición social.

Artigo 45. Solución extraxudicial de conflitos colectivos

1. Con independencia das atribucións fixadas polas partes ás comisións paritarias previstas no art. 38.5 para o coñecemento e resolución dos conflitos derivados da aplicación e interpretación dos pactos e acordos, as administracións públicas e as organizacións sindicais a que se refire este capítulo poderán acordar a creación, configuración e desenvolvemento de sistemas de solución extraxudicial de conflitos colectivos.

2. Os conflitos a que se refire o parágrafo anterior poderán ser os derivados da negociación, aplicación e interpretación dos pactos e acordos sobre as materias sinaladas no art. 37, excepto para aquelas en que exista reserva de lei.

3. Os sistemas poderán estar integrados por procedementos de mediación e arbitraje. A mediación será obrigatoria cando o solicite unha das partes e as propostas de solución que ofrezan o mediador ou mediadores poderán ser libremente aceptadas ou rexeitadas por elas.

Mediante o procedemento de arbitraje, as partes poderán acordar voluntariamente encomendarlle a un terceiro a resolución do conflito presentado e comprometeranse de antemán a aceptar o seu contido.

4. O acordo logrado a través da mediación ou da resolución de arbitraje terá a mesma eficacia xurídica e tramitación dos pactos e acordos regulados neste estatuto, sempre que os que adoptasen o acordo ou subscribisen o compromiso arbitral tivesen a lexitimación que lles permita acordar, no ámbito do conflito, un pacto ou acordo conforme o previsto neste estatuto.

Estes acordos serán susceptibles de impugnación.

Especificamente caberá recurso contra a resolución arbitral no caso de que non se observasen no desenvolvemento da actuación arbitral os requisitos e formalidades establecidos para o efecto ou cando a resolución versase sobre puntos non sometidos á súa decisión, ou que esta contradiga a legalidade vixente.

5. A utilización destes sistemas efectuarase conforme os procedementos que regulamentariamente se determinen logo de acordo coas organizacións sindicais representativas.

Artigo 46. Dereito de reunión

1. Están lexitimados para convocar unha reunión, ademais das organizacións sindicais, directamente ou a través dos delegados sindicais:

a) Os delegados de persoal.

b) As xuntas de persoal.

c) Os comités de empresa.

d) Os empregados públicos das administracións respectivas en número non inferior ao 40 por 100 do colectivo convocado.

2. As reunións no centro de traballo autorizaranse fóra das horas de traballo, salvo acordo entre o órgano competente en materia de persoal e os que estean lexitimados para convocalas.

A realización da reunión non prexudicará a prestación dos servizos e os seus convocantes serán responsables do seu normal desenvolvemento.

CAPÍTULO V. DEREITO Á XORNADA DE TRABALLO, PERMISOS E VACACIÓNS

Artigo 47. Xornada de traballo dos funcionarios públicos

As administracións públicas establecerán a xornada xeral e as especiais de traballo dos seus funcionarios públicos. A xornada de traballo poderá ser a tempo completo ou a tempo parcial.

Artigo 48. Permisos dos funcionarios públicos

1. As administracións públicas determinarán os supostos de concesión de permisos aos funcionarios públicos e os seus requisitos, efectos e duración. En defecto de lexislación aplicable, os permisos e a súa duración serán, cando menos, os seguintes:

a) Por falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do primeiro grao de consanguinidade ou afinidade, tres días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade, e cinco días hábiles cando sexa en distinta localidade.

Cando se trate do falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do segundo grao de consanguinidade ou afinidade, o permiso será de dous días hábiles cando se produza na mesma localidade e de catro días hábiles cando sexa en distinta localidade.

b) Por traslado de domicilio sen cambio de residencia, un día.

c) Para realizar funcións sindicais ou de representación do persoal, nos termos que se determine.

d) Para concorrer a exames finais e demais probas definitivas de aptitude, durante os días da súa realización.

e) Para a realización de exames prenatais e técnicas de preparación ao parto polas funcionarias embarazadas.

f) Por lactación dun fillo menor de doce meses terá dereito a unha hora de ausencia do traballo que poderá dividir en dúas fraccións. Este dereito poderase substituír por unha redución da xornada normal en media hora ao inicio e ao final da xornada ou nunha hora ao inicio ou ao final da xornada, coa mesma finalidade. Este dereito poderá ser exercido indistintamente por un ou outro dos proxenitores, no caso de que ambos traballen.

Igualmente a funcionaria poderá solicitar a substitución do tempo de lactación por un permiso retribuído que acumule en xornadas completas o tempo correspondente.

Este permiso incrementarase proporcionalmente nos casos de parto múltiple.

g) Por nacemento de fillos prematuros ou que por calquera outra causa deban permanecer hospitalizados a continuación do parto, a funcionaria ou o funcionario terá dereito a se ausentar do traballo durante un máximo de dúas horas diarias percibindo as retribucións íntegras. Así mesmo, terán dereito a reducir a súa xornada de traballo ata un máximo de dúas horas, coa diminución proporcional das súas retribucións.

h) Por razóns de garda legal, cando o funcionario teña o coidado directo dalgún menor de doce anos, dunha persoa maior que requira especial dedicación ou dunha persoa con discapacidade que non desempeñe actividade retribuída, terá dereito á redución da súa xornada de traballo, coa diminución das súas retribucións que corresponda.

Terá o mesmo dereito o funcionario que se precise encargar do coidado directo dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente ou enfermidade non se poida valer por si mesmo e que non desempeñe actividade retribuída.

i) Por ser preciso atender o coidado dun familiar de primeiro grao, o funcionario terá dereito a solicitar unha redución de ata o cincuenta por cento da xornada laboral, con carácter retribuído, por razóns de enfermidade moi grave e polo prazo máximo dun mes. Se houber máis dun titular deste dereito polo mesmo feito causante, o tempo de desfrute desta redución poderase ratear entre eles, e respectarase, en todo caso, o prazo máximo dun mes.

j) Polo tempo indispensable para o cumprimento dun deber inescusable de carácter público ou persoal e por deberes relacionados coa conciliación da vida familiar e laboral.

k) Por asuntos particulares, seis días.

2. Ademais dos días de libre disposición establecidos por cada Administración pública, os funcionarios terán dereito ao desfrute de dous días adicionais ao cumprir o sexto trienio, que se incrementará nun día adicional por cada trienio cumprido a partir do oitavo.

Artigo 49. Permisos por motivos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral e por razón de violencia de xénero²

En todo caso concederanse os seguintes permisos coas correspondentes condicións mínimas:

a) Permiso por parto: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no

² Ap. e) engadido por disp. final 23 da Lei 39/2010, de 22 de decembro (con efectos a partir do 01/01/2011 e vixencia indefinida)

suposto de discapacidade do fillo e, por cada fillo a partir do segundo, nos supostos de parto múltiple. O permiso distribuirase á opción da funcionaria sempre que seis semanas sexan inmediatamente posteriores ao parto. En caso de falecemento da nai, o outro proxenitor poderá facer uso da totalidade ou, de ser o caso, da parte que reste de permiso.

Malia o anterior, e sen prexuízo das seis semanas inmediatas posteriores ao parto de descanso obrigatorio para a nai, no caso de que ambos os proxenitores traballen, a nai, ao se iniciar o período de descanso por maternidade, poderá optar por que o outro proxenitor desfrute dunha parte determinada e ininterrompida do período de descanso posterior ao parto, ben de forma simultánea ou sucesiva co da nai. O outro proxenitor poderá seguir desfrutando do permiso de maternidade inicialmente cedido, aínda que no momento previsto para a reincorporación da nai ao traballo esta se encontre en situación de incapacidade temporal.

Nos casos de desfrute simultáneo de períodos de descanso, a súa suma non poderá exceder das dezaseis semanas ou das que correspondan en caso de discapacidade do fillo ou de parto múltiple.

Este permiso poderase desfrutar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Nos casos de parto prematuro e naqueles en que, por calquera outra causa, o neonato deba permanecer hospitalizado a continuación do parto, este permiso ampliarase en tantos días como o neonato se encontre hospitalizado, cun máximo de trece semanas adicionais.

Durante o desfrute deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

b) Permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade do menor adoptado ou acollido e por cada fillo, a partir do segundo, nos supostos de adopción ou acollemento múltiple.

O cómputo do prazo contarase, á elección do funcionario, a partir da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou a partir da resolución xudicial pola cal se constituía a adopción, sen que en ningún caso un mesmo menor poida dar dereito a varios períodos de desfrute deste permiso.

No caso de que ambos os proxenitores traballen, o permiso distribuirase á opción dos interesados, que poderán desfrutalo de xeito simultáneo ou sucesivo, sempre en períodos ininterrompidos.

Nos casos de desfrute simultáneo de períodos de descanso, a súa suma non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan en caso de adopción ou acollemento múltiple e de discapacidade do menor adoptado ou acollido.

Este permiso poderase desfrutar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan e nos termos que regulamentariamente se determine.

Se for necesario o desprazamento previo dos proxenitores ao país de orixe do adoptado, nos casos de adopción ou acollemento internacional, terase dereito, ademais, a un permiso de ata dous meses de duración; durante este período percibiranse exclusivamente as retribucións básicas.

Con independencia do permiso de ata dous meses previsto no parágrafo anterior e para o suposto previsto neste parágrafo, o permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, poderase iniciar ata catro semanas antes da resolución xudicial pola cal se constitúa a adopción ou a decisión administrativa ou xudicial de acollemento.

Durante o desfrute deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

Os supostos de adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, previstos neste artigo serán os que así se establezan no Código civil ou nas leis civís das comunidades autónomas que os regulen; o acollemento simple deberá ter unha duración non inferior a un ano.

c) Permiso de paternidade polo nacemento, acollemento ou pola adopción dun fillo: terá unha duración de quince días, que os desfrutará o pai ou o outro proxenitor a partir da data do nacemento, da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou da resolución xudicial pola cal se constitúa a adopción.

Este permiso é independente do desfrute compartido dos permisos recollidos nas alíneas a) e b).

Nos casos previstos nas alíneas a), b), e c), o tempo transcorrido durante o desfrute destes permisos computarase como de servizo efectivo para todos os efectos; garantirase a plenitude dos dereitos económicos da funcionaria e, de ser o caso, do outro proxenitor funcionario, durante todo o período de duración do permiso, e, se é o caso, durante os períodos posteriores ao desfrute deste, se de acordo coa normativa aplicable, o dereito a percibir algún concepto retributivo se determina en función do período de desfrute do permiso.

Os funcionarios que fixesen uso do permiso por parto ou maternidade, paternidade e adopción ou acollemento terán dereito, unha vez finalizado o período de permiso, a se reintegrar ao seu posto de traballo nos termos e condicións que non lles resulten menos favorables ao desfrute do permiso, así como a se beneficiar de calquera mellora nas condicións de traballo a que puidesen ter dereito durante a súa ausencia.

d) Permiso por razón de violencia de xénero sobre a muller funcionaria: as faltas de asistencia das funcionarias vítimas de violencia de xénero, totais ou parciais, terán a consideración de xustificadas polo tempo e nas condicións en que así o determinen os servizos sociais de atención ou de saúde segundo proceda.

Así mesmo, as funcionarias vítimas de violencia sobre a muller, para faceren efectiva a súa protección ou o seu dereito de asistencia social integral, terán dereito á redución da xornada con diminución proporcional da retribución ou á reordenación do tempo de traballo, a través da adaptación do horario, da aplicación do horario flexible ou doutras formas de ordenación do tempo de traballo que sexan aplicables, nos termos que para estes supostos estableza a Administración pública competente en cada caso.

e) Permiso por coidado de fillo menor afectado por cancro ou outra enfermidade grave: o funcionario terá dereito a unha redución da xornada de traballo de polo menos a metade da súa duración, percibirá as retribucións íntegras para o coidado, durante a hospitalización e tratamento continuado, do fillo menor de idade, por natureza ou adopción, ou nos supostos de acollemento preadoptivo ou permanente do menor, afectado por cancro (tumores malignos, melanomas e carcinomas) ou por calquera outra enfermidade grave que implique un ingreso hospitalario de longa duración e requira a necesidade do seu coidado directo, continuo e permanente e, como máximo, ata que o menor cumpra os 18 anos.

Regulamentariamente, estableceranse as condicións e supostos en que esta redución de xornada se poderá acumular en xornadas completas.

Así mesmo, cando concorran en ambos os proxenitores, adoptantes ou acolledores de carácter preadoptivo ou permanente, as circunstancias necesarias para ter dereito a este permiso ou, se for o caso, poidan ter a condición de beneficiarios da prestación establecida para este fin no réxime da Seguridade Social que lles sexa de aplicación, o dereito a o seu desfrute só poderá ser recoñecido a favor dun deles.

Artigo 50. Vacacións dos funcionarios públicos

Os funcionarios públicos terán dereito a desfrutar como mínimo, durante cada ano natural, dunhas vacacións retribuídas de vinte e dous días

hábiles, ou dos días que correspondan proporcionalmente se o tempo de servizo durante o ano foi menor.

Para os efectos do previsto neste artigo, non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

Artigo 51. Xornada de traballo, permisos e vacacións do persoal laboral

Para o réxime de xornada de traballo, permisos e vacacións do persoal laboral terase en conta o establecido neste capítulo e na lexislación laboral correspondente.

CAPÍTULO VI. DEBERES DOS EMPREGADOS PÚBLICOS. CÓDIGO DE CONDUCTA

Artigo 52. Deberes dos empregados públicos. Código de conduta

Os empregados públicos deberán desempeñar con dilixencia as tarefas que teñan asignadas e velar polos intereses xerais con suxeición e observancia da Constitución e do resto do ordenamento xurídico e deberán actuar consonte os seguintes principios: obxectividade, integridade, neutralidade, responsabilidade, imparcialidade, confidencialidade, dedicación ao servizo público, transparencia, exemplaridade, austeridade, accesibilidade, eficacia, honradez, promoción do contorno cultural e ambiental e respecto á igualdade entre mulleres e homes, que inspiran o código de conduta dos empregados públicos configurado polos principios éticos e de conduta regulados nos artigos seguintes.

Os principios e regras establecidos neste capítulo informarán a interpretación e aplicación do réxime disciplinario dos empregados públicos.

Artigo 53. Principios éticos

1. Os empregados públicos respectarán a Constitución e o resto das normas que integran o ordenamento xurídico.

2. A súa actuación perseguirá a satisfacción dos intereses xerais dos cidadáns e fundamentarase en consideracións obxectivas orientadas cara á imparcialidade e o interese común, á marxe de calquera outro factor que exprese posicións persoais, familiares, corporativas, clientelares ou calquera outra que poida colidir con este principio.

3. Axustarán a súa actuación aos principios de lealdade e boa fe coa Administración na cal presten os seus servizos, cos seus superiores, compañeiros, subordinados e cos cidadáns.
4. A súa conduta basearase no respecto dos dereitos fundamentais e liberdades públicas e evitarán toda actuación que poida producir algunha discriminación por razón de nacemento, orixe racial ou étnica, xénero, sexo, orientación sexual, relixión ou conviccións, opinión, discapacidade, idade ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.
5. Absteranse naqueles asuntos en que teñan un interese persoal, así como de toda actividade privada ou interese que poida supor un risco de xerar conflitos de intereses co seu posto público.
6. Non contraerán obrigas económicas nin intervirán en operacións financeiras, obrigas patrimoniais ou negocios xurídicos con persoas ou entidades cando poida supor un conflito de intereses coas obrigas do seu posto público.
7. Non aceptarán ningún trato de favor ou situación que implique privilexio ou vantaxe inxustificada, por parte de persoas físicas ou entidades privadas.
8. Actuarán de acordo cos principios de eficacia, economía e eficiencia e vixiarán a consecución do interese xeral e o cumprimento dos obxectivos da organización.
9. Non influirán na axilización ou resolución de trámite ou procedemento administrativo sen causa xusta e, en ningún caso, cando iso comporte un privilexio en beneficio dos titulares dos cargos públicos ou no seu contorno familiar e social inmediato ou cando supoña un menoscabo dos intereses de terceiros.
10. Cumprirán con dilixencia as tarefas que lles correspondan ou se lles encomenden e, de ser o caso, resolverán dentro de prazo os procedementos ou expedientes da súa competencia.
11. Exercerán as súas atribucións segundo o principio de dedicación ao servizo público e absteranse non só de condutas contrarias a el, senón tamén de calquera outra que comprometa a neutralidade no exercicio dos servizos públicos.
12. Gardarán segredo das materias clasificadas ou outras cuxa difusión estea prohibida legalmente e manterán a debida discreción sobre aqueles asuntos que coñezan por razón do seu cargo, sen que poidan facer uso da información obtida para beneficio propio ou de terceiros, ou en prexuízo do interese público.

Artigo 54. Principios de conduta

1. Tratarán con atención e respecto os cidadáns, os seus superiores e os restantes empregados públicos.
2. O desempeño das tarefas correspondentes ao seu posto de traballo realizarase de forma dilixente e cumprirán a xornada e o horario establecidos.
3. Obedecerán as instrucións e ordes profesionais dos superiores, agás que constitúan unha infracción manifesta do ordenamento xurídico; neste caso poranas inmediatamente en coñecemento dos órganos de inspección procedentes.
4. Informarán os cidadáns sobre aquelas materias ou asuntos que teñan dereito a coñecer e facilitarán o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento das súas obrigas.
5. Administrarán os recursos e bens públicos con austeridade e non os utilizarán en proveito propio ou de persoas achegadas. Terán, así mesmo, o deber de velar pola súa conservación.
6. Rexeitarase calquera regalo, favor ou servizo en condicións vantaxosas que vaia máis alá dos usos habituais, sociais e de cortesía, sen prexuízo do establecido no Código penal.
7. Garantirán a constancia e permanencia dos documentos para a súa transmisión e entrega aos seus posteriores responsables.
8. Manterán actualizada a súa formación e cualificación.
9. Observarán as normas sobre seguranza e saúde laboral.
10. Porán en coñecemento dos seus superiores ou dos órganos competentes as propostas que consideren axeitadas para mellorar o desenvolvemento das funcións da unidade en que estean destinados. Para estes efectos poderase prever a creación da instancia adecuada competente para centralizar a recepción das propostas dos empregados públicos ou administrados que sirvan para mellorar a eficacia no servizo.
11. Garantirán a atención ao cidadán na lingua que o solicite sempre que sexa oficial no territorio.

TÍTULO IV. ADQUISICIÓN E PERDA DA RELACIÓN DE SERVIZO

CAPÍTULO PRIMEIRO. ACCESO AO EMPREGO PÚBLICO E ADQUISICIÓN DA RELACIÓN DE SERVIZO

Artigo 55. Principios reitores

1. Todos os cidadáns teñen dereito ao acceso ao emprego público de acordo cos principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade, e de acordo co previsto neste estatuto e no resto do ordenamento xurídico.

2. As administracións públicas, entidades e organismos a que se refire o art. 2 deste estatuto seleccionarán o seu persoal funcionario e laboral mediante procedementos en que se garantan os principios constitucionais antes expresados, así como os establecidos a seguir:

a) Publicidade das convocatorias e das súas bases.

b) Transparencia.

c) Imparcialidade e profesionalidade dos membros dos órganos de selección.

d) Independencia e discrecionalidade técnica na actuación dos órganos de selección.

e) Adecuación entre o contido dos procesos selectivos e as funcións ou tarefas que se van desenvolver.

f) Axilidade, sen prexuízo da obxectividade, nos procesos de selección.

Artigo 56. Requisitos xerais

1. Para poder participar nos procesos selectivos será necesario reunir os seguintes requisitos:

a) Ter a nacionalidade española, sen prexuízo do disposto no artigo seguinte.

b) Posuír a capacidade funcional para o desempeño das tarefas.

c) Ter cumpridos dezaseis anos e non exceder, de ser o caso, da idade máxima de xubilación forzosa. Só por lei se poderá establecer outra idade máxima, distinta da idade de xubilación forzosa, para o acceso ao emprego público.

d) Non ter sido separado mediante expediente disciplinario do servizo de calquera das administracións públicas ou dos órganos constitucionais ou estatutarios das comunidades autónomas, nin encontrarse en inhabilitación absoluta ou especial para empregos ou cargos públicos por resolución xudicial, para o acceso ao corpo ou á escala de funcionario, ou para exercer funcións similares ás que desempeñaba no caso do persoal laboral, no cal

fose separado ou inhabilitado. No caso de ser nacional doutro Estado, non estar inhabilitado ou en situación equivalente nin ter sido sometido a sanción disciplinaria ou equivalente que impida, no seu Estado, nos mesmos termos, o acceso ao emprego público.

e) Posuír a titulación exixida.

2. As administracións públicas, no ámbito das súas competencias, deberán prever a selección de empregados públicos debidamente capacitados para cubrir os postos de traballo nas comunidades autónomas que gocen de dúas linguas oficiais.

3. Poderase exixir o cumprimento doutros requisitos específicos que garden relación obxectiva e proporcionada coas funcións asumidas e as tarefas que se van desempeñar. En todo caso, deberanse establecer de maneira abstracta e xeral.

Artigo 57. Acceso ao emprego público de nacionais doutros Estados

1. Os nacionais dos Estados membros da Unión Europea poderán acceder, como persoal funcionario, en igualdade de condicións ca os españois aos empregos públicos, con excepción daqueles que directa ou indirectamente impliquen unha participación no exercicio do poder público ou nas funcións que teñen por obxecto a salvagarda dos intereses do Estado ou das administracións públicas.

Para tal efecto, os órganos de goberno das administracións públicas determinarán as agrupacións de funcionarios recollidas no art. 76 a que non poidan acceder os nacionais doutros Estados.

2. As previsións do parágrafo anterior serán de aplicación, calquera que sexa a súa nacionalidade, ao cónxuxe dos españois e dos nacionais doutros Estados membros da Unión Europea, sempre que non estean separados de dereito, e aos seus descendentes e aos do seu cónxuxe, sempre que non estean separados de dereito, sexan menores de vinte e un anos ou maiores desa idade dependentes.

3. O acceso ao emprego público como persoal funcionario estenderase igualmente ás persoas incluídas no ámbito de aplicación dos tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, nos cales sexa de aplicación a libre circulación de traballadores, nos termos establecidos no número 1 deste artigo.

4. Os estranxeiros a que se refiren os puntos anteriores, así como os estranxeiros con residencia legal en España, poderán acceder ás

administracións públicas, como persoal laboral, en igualdade de condicións ca os españois.

5. Só por lei das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas se poderá eximir do requisito da nacionalidade por razóns de interese xeral para o acceso á condición de persoal funcionario.

Artigo 58. Acceso ao emprego público de funcionarios españois de organismos internacionais

As administracións públicas establecerán os requisitos e condicións para o acceso a elas de funcionarios de nacionalidade española de organismos internacionais, sempre que posúan a titulación requirida e superen os correspondentes procesos selectivos. Poderán quedar exentos da realización daquelas probas que teñan por obxecto acreditar coñecementos xa exixidos para o desempeño do seu posto no organismo internacional correspondente.

Artigo 59. Persoas con discapacidade

1. Nas ofertas de emprego público reservarase unha cota non inferior ao cinco por cento das vacantes para seren cubertas entre persoas con discapacidade; consideraranse como tales as definidas no número 2 do art. 1 da Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, sempre que superen os procesos selectivos e acrediten a súa discapacidade e a compatibilidade co desempeño das tarefas, de xeito que progresivamente se alcance o dous por cento dos efectivos totais en cada Administración pública.

2. Cada Administración pública adoptará as medidas precisas para establecer as adaptacións e axustes razoables de tempos e medios no proceso selectivo e, unha vez superado este proceso, as adaptacións no posto de traballo ás necesidades das persoas con discapacidade.

Artigo 60. Órganos de selección

1. Os órganos de selección serán colexiados e a súa composición deberase axustar aos principios de imparcialidade e profesionalidade dos seus membros e tenderase, así mesmo, á paridade entre muller e home.

2. O persoal de elección ou de designación política, os funcionarios interinos e o persoal eventual non poderán formar parte dos órganos de selección.

3. A pertenza aos órganos de selección será sempre a título individual e non se poderá exercer esta en representación ou por conta de ninguén.

Artigo 61. Sistemas selectivos

1. Os procesos selectivos terán carácter aberto e garantirán a libre concorrência, sen prexuízo do establecido para a promoción interna e das medidas de discriminación positiva previstas neste estatuto.

Os órganos de selección velarán polo cumprimento do principio de igualdade de oportunidades entre sexos.

2. Os procedementos de selección coidarán especialmente a conexión entre o tipo de probas que hai que superar e a adecuación ao desempeño das tarefas dos postos de traballo convocados, incluíndo, de ser o caso, as probas prácticas que sexan precisas.

As probas poderán consistir na comprobación dos coñecementos e a capacidade analítica dos aspirantes, expresados de forma oral ou escrita, na realización de exercicios que demostren a posesión de habilidades e destrezas, na comprobación do dominio de linguas estranxeiras e, se for o caso, na superación de probas físicas.

3. Os procesos selectivos que inclúan, ademais das preceptivas probas de capacidade, a valoración de méritos dos aspirantes, só lle poderán outorgar a esta valoración unha puntuación proporcionada que non determinará, en ningún caso, por si mesma o resultado do proceso selectivo.

4. As administracións públicas poderán crear órganos especializados e permanentes para a organización de procesos selectivos, e poderanlles encomendar estas funcións aos institutos ou escolas de Administración pública.

5. Para asegurar a obxectividade e a racionalidade dos procesos selectivos, as probas poderanse completar coa superación de cursos, de períodos de prácticas, coa exposición curricular polos candidatos, con probas psicotécnicas ou coa realización de entrevistas. Igualmente, poderanse exixir recoñecementos médicos.

6. Os sistemas selectivos de funcionarios de carreira serán os de oposición e concurso-oposición, que deberán incluír, en todo caso, unha ou varias probas para determinar a capacidade dos aspirantes e establecer a orde de prelación.

Só en virtude de lei se poderá aplicar, con carácter excepcional, o sistema de concurso, que consistirá unicamente na valoración de méritos.

7. Os sistemas selectivos de persoal laboral fixo serán os de oposición, concurso-oposición, coas características establecidas no punto anterior, ou concurso de valoración de méritos.

As administracións públicas poderán negociar as formas de colaboración que no marco dos convenios colectivos fixen a actuación das organizacións sindicais no desenvolvemento dos procesos selectivos.

8. Os órganos de selección non poderán propor o acceso á condición de funcionario dun número superior de aprobados ao de prazas convocadas, excepto cando así o prevexa a propia convocatoria.

Malia o anterior, sempre que os órganos de selección propuxesen o nomeamento de igual número de aspirantes que o de prazas convocadas, e co fin de asegurar a súa cobertura, cando se produzan renuncias dos aspirantes seleccionados, antes do seu nomeamento ou toma de posesión, o órgano convocante poderá requirir do órgano de selección relación complementaria dos aspirantes que sigan os propostos, para o seu posible nomeamento como funcionarios de carreira.

Artigo 62. Adquisición da condición de funcionario de carreira

1. A condición de funcionario de carreira adquirese polo cumprimento sucesivo dos seguintes requisitos:

a) Superación do proceso selectivo.

b) Nomeamento polo órgano o pola autoridade competente, que será publicado no diario oficial correspondente.

c) Acto de acatamento da Constitución e, de ser o caso, do Estatuto de autonomía correspondente e do resto do ordenamento xurídico.

d) Toma de posesión dentro do prazo que se estableza.

2. Para efectos do disposto no punto 1.b) anterior, non poderán ser funcionarios e quedarán sen efecto as actuacións relativas a aqueles que non acrediten, unha vez superado o proceso selectivo, que reúnen os requisitos e condicións exixidos na convocatoria.

CAPÍTULO II. PERDA DA RELACIÓN DE SERVIZO

Artigo 63. Causas de perda da condición de funcionario de carreira

Son causas de perda da condición de funcionario de carreira:

a) A renuncia á condición de funcionario.

b) A perda da nacionalidade.

c) A xubilación total do funcionario.

d) A sanción disciplinaria de separación do servizo que tiver carácter firme.

e) A pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta ou especial para cargo público que tiver carácter firme.

Artigo 64. Renuncia

1. A renuncia voluntaria á condición de funcionario terá que ser manifestada por escrito e será aceptada expresamente pola Administración, salvo o disposto no punto seguinte.

2. Non poderá ser aceptada a renuncia cando o funcionario estea suxeito a expediente disciplinario ou fose ditado na súa contra auto de procesamento ou de apertura de xuízo oral pola comisión dalgún delito.

3. A renuncia á condición de funcionario non inhabilita para ingresar de novo na Administración pública a través do procedemento de selección establecido.

Artigo 65. Perda da nacionalidade

A perda da nacionalidade española ou a de calquera outro Estado membro da Unión Europea o a daqueles Estados a que, en virtude de tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, lles sexa de aplicación a libre circulación de traballadores, que fose tida en conta para o nomeamento, determinará a perda da condición de funcionario salvo que simultaneamente se adquira a nacionalidade dalgún destes Estados.

Artigo 66. Pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta ou especial para cargo público

A pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta, cando adquirise firmeza a sentenza que a impoña, produce a perda da condición de funcionario respecto a todos os empregos ou cargos que tiver.

A pena principal ou accesoria de inhabilitación especial, cando adquirise firmeza a sentenza que a impoña, produce a perda da condición de funcionario respecto daqueles empregos ou cargos especificados na sentenza.

Artigo 67. Xubilación

1. A xubilación dos funcionarios poderá ser:

a) Voluntaria, por solicitude do funcionario.

b) Forzosa, ao cumprir a idade legalmente establecida.

c) Pola declaración de incapacidade permanente para o exercicio das funcións propias do seu corpo ou escala, ou polo recoñecemento dunha pensión de incapacidade permanente absoluta ou incapacidade permanente total en relación co exercicio das funcións do seu corpo ou escala.

d) Parcial. De acordo co establecido nos números 2 e 4.

2. Procederá a xubilación voluntaria, por solicitude do interesado, sempre que o funcionario reúna os requisitos e condicións establecidos no réxime de Seguridade Social que lle sexa aplicable.

Por lei das Cortes Xerais, con carácter excepcional e no marco da planificación dos recursos humanos, poderanse establecer condicións especiais das xubilacións voluntaria e parcial.

3. A xubilación forzosa declararase de oficio ao cumprir o funcionario os sesenta e cinco anos de idade.

Porén, nos termos das leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto, poderase solicitar a prolongación da permanencia no servizo activo como máximo ata que se cumpran os setenta anos de idade. A Administración pública competente deberá resolver de forma motivada a aceptación ou denegación da prolongación.

Do disposto nos dous parágrafos anteriores quedarán excluídos os funcionarios que teñan normas estatais específicas de xubilación.

4. Procederá a xubilación parcial, por solicitude do interesado, sempre que o funcionario reúna os requisitos e as condicións establecidos no réxime de Seguridade Social que lle sexa aplicable.

Artigo 68. Rehabilitación da condición de funcionario

1. En caso de extinción da relación de servizo como consecuencia de perda da nacionalidade ou xubilación por incapacidade permanente para o servizo, o interesado, unha vez desaparecida a causa obxectiva que a motivou, poderá solicitar a rehabilitación da súa condición de funcionario, que lle será concedida.

2. Os órganos de goberno das administracións públicas poderán conceder, con carácter excepcional, a rehabilitación, por petición do interesado, de quen perdese a condición de funcionario por ter sido condenado á pena principal ou accesoria de inhabilitación, atendendo ás circunstancias e entidade do delito cometido. Se, transcorrido o prazo para ditar a resolución, non se producise de forma expresa, entenderase desestimada a solicitude.

TÍTULO V. ORDENACIÓN DA ACTIVIDADE PROFESIONAL

CAPÍTULO PRIMEIRO. PLANIFICACIÓN DE RECURSOS HUMANOS

Artigo 69. Obxectivos e instrumentos da planificación

1. A planificación dos recursos humanos nas administracións públicas terá como obxectivo contribuír á consecución da eficacia na prestación dos servizos e da eficiencia na utilización dos recursos económicos dispoñibles mediante a dimensión axeitada dos seus efectivos, a súa mellor distribución, formación, promoción profesional e mobilidade.

2. As administracións públicas poderán aprobar plans para a ordenación dos seus recursos humanos, que inclúan, entre outras, algunhas das seguintes medidas:

a) Análise das dispoñibilidades e necesidades de persoal, tanto desde o punto de vista do número de efectivos como do dos seus perfís profesionais ou niveis de cualificación.

b) Previsións sobre os sistemas de organización do traballo e modificacións de estruturas de postos de traballo.

c) Medidas de mobilidade, entre as cales poderá figurar a suspensión de incorporacións de persoal externo a un determinado ámbito ou a convocatoria de concursos de provisión de postos limitados a persoal de ámbitos que se determinen.

d) Medidas de promoción interna e de formación do persoal e de mobilidade forzosa de conformidade co disposto no capítulo III deste título do estatuto.

e) A previsión da incorporación de recursos humanos a través da oferta de emprego público, de acordo co establecido no artigo seguinte.

3. Cada Administración pública planificará os seus recursos humanos de acordo cos sistemas que establezan as normas que lles sexan de aplicación.

Artigo 70. Oferta de emprego público

1. As necesidades de recursos humanos, con asignación orzamentaria, que se deban prover mediante a incorporación de persoal de novo ingreso, serán obxecto da oferta de emprego público, ou a través doutro instrumento similar de xestión da provisión das necesidades de persoal, o que comportará a obriga de convocar os correspondentes procesos selectivos para as prazas comprometidas e ata un dez por cento adicional, fixando o prazo máximo para a súa convocatoria. En todo caso, a execución da oferta de emprego público ou instrumento similar deberase desenvolver dentro do prazo improrrogable de tres anos.

2. A oferta de emprego público ou instrumento similar, que aprobarán anualmente os órganos de goberno das administracións públicas, deberá ser publicada no diario oficial correspondente.

3. A oferta de emprego público ou instrumento similar poderá conter medidas derivadas da planificación de recursos humanos.

Artigo 71. Rexistros de persoal e xestión integrada de recursos humanos

1. Cada Administración pública constituirá un rexistro no cal se inscribirán os datos relativos ao persoal previsto nos arts. 2 e 5 do presente estatuto e que terá en conta as peculiaridades de determinados colectivos.

2. Os rexistros poderán dispor tamén da información agregada sobre os restantes recursos humanos do seu respectivo sector público.

3. Mediante convenio da Conferencia Sectorial estableceranse os contidos mínimos comúns dos rexistros de persoal e os criterios que permitan o intercambio homoxéneo da información entre administracións, con respecto ao establecido na lexislación de protección de datos de carácter persoal.

4. As administracións públicas impulsarán a xestión integrada de recursos humanos.

5. Cando as entidades locais non contén coa suficiente capacidade financeira ou técnica, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas cooperarán con aquelas para os efectos recollidos neste artigo.

CAPÍTULO II. ESTRUTURACIÓN DO EMPREGO PÚBLICO

Artigo 72. Estruturação dos recursos humanos

No marco das súas competencias de autoorganización, as administracións públicas estruturan os seus recursos humanos de acordo coas normas que regulan a selección, a promoción profesional, a mobilidade e a distribución de funcións e conforme o previsto neste capítulo.

Artigo 73. Desempeño e agrupación de postos de traballo

1. Os empregados públicos teñen dereito ao desempeño dun posto de traballo de acordo co sistema de estruturación do emprego público que establezan as leis de desenvolvemento deste estatuto.
2. As administracións públicas poderanlle asignar ao seu persoal funcións, tarefas ou responsabilidades distintas ás correspondentes ao posto de traballo que desempeñen sempre que resulten adecuadas á súa clasificación, ao seu grao ou categoría, cando as necesidades do servizo o xustifiquen sen mingua nas retribucións.
3. Os postos de traballo poderanse agrupar en función das súas características para ordenar a selección, a formación e a mobilidade.

Artigo 74. Ordenación dos postos de traballo

As administracións públicas estruturarán a súa organización a través de relacións de postos de traballo ou outros instrumentos organizativos semellantes que comprenderán, cando menos, a denominación dos postos, os grupos de clasificación profesional, os corpos ou escalas, de ser o caso, a que estean adscritos, os sistemas de provisión e as retribucións complementarias. Estes instrumentos serán públicos.

Artigo 75. Corpos e escalas

1. Os funcionarios agrúpanse en corpos, escalas, especialidades ou outros sistemas que incorporen competencias, capacidades e coñecementos comúns acreditados a través dun proceso selectivo.
2. Os corpos e as escalas de funcionarios créanse, modifícanse e suprímense por lei das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
3. Cando nesta lei se fai referencia a corpos e escalas, entenderase comprendida igualmente calquera outra agrupación de funcionarios.

Artigo 76. Grupos de clasificación profesional do persoal funcionario de carreira

Os corpos e escalas clasifícanse, de acordo coa titulación exixida para o acceso a eles, nos seguintes grupos:

Grupo A, dividido en dous subgrupos A1 e A2.

Para o acceso aos corpos ou ás escalas deste grupo exixirase estar en posesión do título universitario de grao.

Naqueles supostos en que a lei exixa outro título universitario, será este o que se teña en conta.

A clasificación dos corpos e das escalas en cada subgrupo estará en función do nivel de responsabilidade das funcións que se van desempeñar e das características das probas de acceso.

Grupo B. Para o acceso aos corpos ou escalas do grupo B exixirase estar en posesión do título de técnico superior.

Grupo C. Dividido en dous subgrupos, C1 e C2, segundo a titulación exixida para o ingreso.

C1: título de bacharelato ou técnico.

C2: título de graduado en educación secundaria obrigatoria.

Artigo 77. Clasificación do persoal laboral

O persoal laboral clasificarase de conformidade coa lexislación laboral.

CAPÍTULO III. PROVISIÓN DE POSTOS DE TRABAJO E MOVILIDADES

Artigo 78. Principios e procedementos de provisión de postos de traballo do persoal funcionario de carreira

1. As administracións públicas proverán os postos de traballo mediante procedementos baseados nos principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade.
2. A provisión de postos de traballo en cada Administración pública levarase a cabo polos procedementos de concurso e de libre designación con convocatoria pública.
3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán establecer outros procedementos de provisión nos supostos de mobilidade a que se refire o art. 81.2, permutas entre postos de traballo, mobilidade por motivos de saúde ou rehabilitación do funcionario, reingreso ao servizo activo, cesamento ou remoción nos postos de traballo e supresión deles.

Artigo 79. Concurso de provisión dos postos de traballo do persoal funcionario de carreira

1. O concurso, como procedemento normal de provisión de postos de traballo, consistirá na valoración dos méritos e das capacidades e, se for o caso, das aptitudes dos candidatos por órganos colexiados de carácter técnico.

A composición destes órganos responderá ao principio de profesionalidade e especialización dos seus membros e adecuarase ao criterio de paridade entre muller e home. O seu funcionamento axustarase ás regras de imparcialidade e obxectividade.

2. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto establecerán o prazo mínimo de ocupación dos postos obtidos por concurso para poder participar noutros concursos de provisión de postos de traballo.

3. No caso de supresión ou remoción dos postos obtidos por concurso, deberase asignar un posto de traballo conforme o sistema de carreira profesional propio de cada Administración pública e coas garantías inherentes dese sistema.

Artigo 80. Libre designación con convocatoria pública do persoal funcionario de carreira

1. A libre designación con convocatoria pública consiste na apreciación discrecional polo órgano competente da idoneidade dos candidatos en relación cos requisitos exixidos para o desempeño do posto.

2. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto establecerán os criterios para determinar os postos que pola súa especial responsabilidade e confianza se poidan cubrir polo procedemento de libre designación con convocatoria pública.

3. O órgano competente para o nomeamento poderá solicitar a intervención de especialistas que permitan apreciar a idoneidade dos candidatos.

4. Os titulares dos postos de traballo provistos polo procedemento de libre designación con convocatoria pública poderán ser cesados discrecionalmente. En caso de cesamento, deberáselles asignar un posto de traballo conforme o sistema de carreira profesional propio de cada Administración pública e coas garantías inherentes dese sistema.

Artigo 81. Mobilidade do persoal funcionario de carreira

1. Cada Administración pública, no marco da planificación xeral dos seus recursos humanos e sen prexuízo do dereito dos funcionarios á mobilidade, poderá establecer regras para a ordenación da mobilidade voluntaria dos funcionarios públicos cando considere que existen sectores prioritarios da actividade pública con necesidades específicas de efectivos.
2. As administracións públicas, de xeito motivado, poderán trasladar os seus funcionarios, por necesidades de servizo ou funcionais, a unidades, departamentos ou organismos públicos ou entidades distintos aos do seu destino, respectando as súas retribucións, condicións esenciais de traballo, modificando, de ser o caso, a adscripción dos postos de traballo de que sexan titulares. Cando, por motivos excepcionais, os plans de ordenación de recursos impliquen cambio de lugar de residencia, darase prioridade á voluntariedade dos traslados. Os funcionarios terán dereito ás indemnizacións establecidas regulamentariamente para os traslados forzosos.
3. En caso de urxente e inaprazable necesidade, os postos de traballo poderanse prover con carácter provisional e deberase proceder á súa convocatoria pública dentro do prazo que sinalen as normas que sexan de aplicación.

Artigo 82. Mobilidade por razón de violencia de xénero

As mulleres vítimas de violencia de xénero que se vexan obrigadas a abandonar o posto de traballo na localidade onde viñan prestando os seus servizos, para facer efectiva a súa protección ou o dereito á asistencia social integral, terán dereito ao traslado a outro posto de traballo propio do seu corpo, escala ou categoría profesional, de análogas características, sen necesidade de que sexa vacante de necesaria cobertura. Aínda así, en tales supostos, a Administración pública competente estará obrigada a comunicarlle as vacantes situadas na mesma localidade ou nas localidades que a interesada expresamente solicite.

Este traslado terá a consideración de traslado forzoso.

Nas actuacións e procedementos relacionados coa violencia de xénero protexerase a intimidade das vítimas, en especial, os seus datos persoais, os dos seus descendentes e os de calquera persoa que estea baixo a súa garda ou custodia.

Artigo 83. A provisión de postos e a mobilidade do persoal laboral

A provisión de postos e a mobilidade do persoal laboral realizarase de conformidade co que establezan os convenios colectivos que sexan de aplicación e, no seu defecto, o sistema de provisión de postos e mobilidade do persoal funcionario de carreira.

Artigo 84. A mobilidade voluntaria entre as administracións públicas

1. Co fin de lograr un mellor aproveitamento dos recursos humanos, que garanta a eficacia do servizo que se lles preste aos cidadáns, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas e as entidades locais establecerán medidas de mobilidade interadministrativa, preferentemente mediante convenio da Conferencia Sectorial ou outros instrumentos de colaboración.
2. A Conferencia Sectorial de Administración Pública poderá aprobar os criterios xerais que se terán en conta para levar a cabo as homologacións necesarias para facer posible a mobilidade.
3. Os funcionarios de carreira que obteñan destino noutra Administración pública a través dos procedementos de mobilidade quedarán, respecto da súa Administración de orixe, na situación administrativa de servizo noutras administracións públicas. Nos supostos de cesamentos ou supresión do posto de traballo, permanecerán na Administración de destino, que lles deberá asignar un posto de traballo conforme os sistemas de carreira e provisión de postos vixentes nesa Administración.

TÍTULO VI. SITUACIÓNS ADMINISTRATIVAS

Artigo 85. Situacións administrativas dos funcionarios de carreira

1. Os funcionarios de carreira encontraranse nalgunha das seguintes situacións:
 - a) Servizo activo.
 - b) Servizos especiais.
 - c) Servizo noutras administracións públicas.
 - d) Excedencia.
 - e) Suspensión de funcións.
2. As leis de función pública que se ditén en desenvolvemento deste estatuto poderán regular outras situacións administrativas dos funcionarios de carreira, nos supostos, nas condicións e cos efectos que nelas se determinen, cando concorran, entre outras, algunha das circunstancias seguintes:

a) Cando por razóns organizativas, de reestruturación interna ou exceso de persoal, resulte unha imposibilidade transitoria de asignar un posto de traballo ou a conveniencia de incentivar o cesamento no servizo activo.

b) Cando os funcionarios accedan, ben por promoción interna, ben por outros sistemas de acceso, a outros corpos ou escalas e non lles corresponda quedar nalgunha das situacións previstas neste estatuto, e cando pasen a prestar servizos en organismos ou entidades do sector público en réxime distinto ao de funcionario de carreira.

Esta regulación, segundo a situación administrativa de que se trate, poderá comportar garantías de índole retributiva ou impor dereitos ou obrigas en relación co reingreso ao servizo activo.

Artigo 86. Servizo activo

1. Atoparanse en situación de servizo activo os que, conforme a normativa de función pública ditada en desenvolvemento deste estatuto, presten servizos na súa condición de funcionarios públicos calquera que sexa a Administración ou o organismo público ou a entidade en que estean destinados e non lles corresponda quedar noutra situación.

2. Os funcionarios de carreira en situación de servizo activo gozan de todos os dereitos inherentes á súa condición de funcionarios e quedan suxeitos aos deberes e responsabilidades derivados dela. Rexeranse polas normas deste estatuto e pola normativa de función pública da Administración pública en que presten servizo.

Artigo 87. Servizos especiais

1. Os funcionarios de carreira serán declarados en situación de servizos especiais:

a) Cando sexan designados membros do Goberno ou dos órganos de goberno das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla, membros das institucións da Unión Europea ou das organizacións internacionais, ou sexan nomeados altos cargos das citadas administracións públicas ou institucións.

b) Cando sexan autorizados para realizar unha misión por período determinado superior a seis meses en organismos internacionais, gobernos ou entidades públicas estranxeiras ou en programas de cooperación internacional.

c) Cando sexan nomeados para desempeñar postos ou cargos en organismos públicos ou entidades, dependentes ou vinculados ás administracións públicas que, de conformidade co que estableza a

respectiva Administración pública, estean asimilados no seu rango administrativo a altos cargos.

d) Cando sexan adscritos aos servizos do Tribunal Constitucional ou do Defensor do Pobo ou destinados ao Tribunal de Contas nos termos previstos no art. 93.3 da Lei 7/1988, do 5 de abril.

e) Cando accedan á condición de deputado ou senador das Cortes Xerais ou membros das asembleas lexislativas das comunidades autónomas se perciben retribucións periódicas pola realización da función. Aqueles que perdan a dita condición por disolución das correspondentes cámaras ou terminación do seu mandato poderán permanecer na situación de servizos especiais ata a súa nova constitución.

f) Cando desempeñen cargos electivos retribuídos e de dedicación exclusiva nas asembleas das cidades de Ceuta e Melilla e nas entidades locais, cando desempeñen responsabilidades de órganos superiores e directivos municipais e cando desempeñen responsabilidades de membros dos órganos locais para o coñecemento e a resolución das reclamacións económico-administrativas.

g) Cando sexan designados para formar parte do Consello Xeral do Poder Xudicial ou dos consellos de xustiza das comunidades autónomas.

h) Cando sexan elixidos ou designados para formar parte dos órganos constitucionais ou dos órganos estatutarios das comunidades autónomas ou outros cuxa elección corresponda ao Congreso dos Deputados, ao Senado ou ás asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

i) Cando sexan designados como persoal eventual por ocuparen postos de traballo con funcións expresamente cualificadas como de confianza ou asesoramento político e non opten por permanecer na situación de servizo activo.

j) Cando adquiran a condición de funcionarios ao servizo de organizacións internacionais.

k) Cando sexan designados asesores dos grupos parlamentarios das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

l) Cando sexan activados como reservistas voluntarios para prestaren servizos nas Forzas Armadas.

2. Os que estean en situación de servizos especiais percibirán as retribucións do posto ou cargo que desempeñen e non as que lles correspondan como funcionarios de carreira, sen prexuízo do dereito a percibir os trienios que teñan recoñecidos en cada momento. O tempo que

permanezan en tal situación computaráselles para os efectos de ascensos, recoñecemento de trienios, promoción interna e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación. Non lles será de aplicación aos funcionarios públicos que, tendo ingresado ao servizo das institucións comunitarias europeas, ou ao de entidades e organismos asimilados, exerzan o dereito de transferencia establecido no Estatuto dos funcionarios das comunidades europeas.

3. Os que se encontren en situación de servizos especiais terán dereito, polo menos, a reingresar ao servizo activo na mesma localidade, nas condicións e coas retribucións correspondentes á categoría, ao nivel ou escala da carreira consolidados, de acordo co sistema de carreira administrativa vixente na Administración pública a que pertenzan. Terán, así mesmo, os dereitos que cada Administración pública poida establecer en función do cargo que orixinase o paso á mencionada situación. Neste sentido, as administracións públicas velarán para que non haxa menoscabo no dereito á carreira profesional dos funcionarios públicos que fosen nomeados altos cargos, membros do poder xudicial ou doutros órganos constitucionais ou estatutarios ou que fosen elixidos alcaldes, retribuídos e con dedicación exclusiva, presidentes de deputacións ou de cabidos ou consellos insulares, deputados ou senadores das Cortes Xerais e membros das asembleas lexislativas das comunidades autónomas. Como mínimo, estes funcionarios recibirán o mesmo tratamento na consolidación do grao e no conxunto de complementos que o que se estableza para os que fosen directores xerais e outros cargos superiores da correspondente Administración pública.

4. A declaración desta situación procederá, en todo caso, nos supostos que se determinen neste estatuto e nas leis de función pública que se diten no seu desenvolvemento.

Artigo 88. Servizo noutras administracións públicas

1. Os funcionarios de carreira que, en virtude dos procesos de transferencias ou polos procedementos de provisión de postos de traballo, obteñan destino nunha Administración pública distinta, serán declarados na situación de servizo noutras administracións públicas.

Manteranse nesa situación no caso de que por disposición legal da Administración a que acceden se integren como persoal propio desta.

2. Os funcionarios transferidos ás comunidades autónomas intégranse plenamente na súa organización da función pública e estarán na situación de servizo activo na función pública da comunidade autónoma en que se integran.

As comunidades autónomas, ao procederen a esta integración dos funcionarios transferidos como funcionarios propios, respectarán o grupo ou subgrupo do corpo ou escala de procedencia, así como os dereitos económicos inherentes á posición na carreira que tivesen recoñecido.

Os funcionarios transferidos manteñen todos os seus dereitos na Administración pública de orixe como se se atopasen en servizo activo de acordo co establecido nos respectivos estatutos de autonomía.

Recoñécese a igualdade entre todos os funcionarios propios das comunidades autónomas con independencia da súa Administración de procedencia.

3. Os funcionarios de carreira na situación de servizo noutras administracións públicas que se encontren nesta situación por obteren un posto de traballo mediante os sistemas de provisión previstos neste estatuto, réxense pola lexislación da Administración en que estean destinados de forma efectiva e conservan a súa condición de funcionario da Administración de orixe e o dereito a participar nas convocatorias para a provisión de postos de traballo que sexan efectuadas por esta última. O tempo de servizo na Administración pública en que estean destinados computaráselles como de servizo activo no seu corpo ou escala de orixe.

4. Os funcionarios que reingresen ao servizo activo na Administración de orixe, procedentes da situación de servizo noutras administracións públicas, obterán o recoñecemento profesional dos progresos acadados no sistema de carreira profesional e os seus efectos sobre a posición retributiva conforme o procedemento previsto nos convenios da Conferencia Sectorial e demais instrumentos de colaboración que establecen medidas de mobilidade interadministrativa, previstos no art. 84 deste estatuto. En defecto de tales convenios ou instrumentos de colaboración, o recoñecemento realizaraos a Administración pública en que se produza o reingreso.

Artigo 89. Excedencia

1. A excedencia dos funcionarios de carreira poderá adoptar as seguintes modalidades:

- a) Excedencia voluntaria por interese particular.
- b) Excedencia voluntaria por agrupación familiar.
- c) Excedencia por coidado de familiares.
- d) Excedencia por razón de violencia de xénero.

2. Os funcionarios de carreira poderán obter a excedencia voluntaria por interese particular cando prestasen servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante un período mínimo de cinco anos inmediatamente anteriores.

Non obstante, as leis de función pública que se diten en desenvolvemento dese estatuto poderán establecer unha duración menor do período de prestación de servizos exixido para que o funcionario de carreira poida solicitar a excedencia e determinaranse os períodos mínimos de permanencia nela.

A concesión de excedencia voluntaria por interese particular quedará subordinada ás necesidades do servizo debidamente motivadas. Non se poderá declarar cando ao funcionario público se lle instrúa expediente disciplinario.

Procederá declarar de oficio a excedencia voluntaria por interese particular cando, finalizada a causa que determinou o paso a unha situación distinta á de servizo activo, se incumpra a obriga de solicitar o reingreso ao servizo activo no prazo en que se determine regulamentariamente.

Os que se encontren en situación de excedencia por interese particular non terán dereito a percibir retribucións, nin lles será computable o tempo que permanezan en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación.

3. Poderáselles conceder a excedencia voluntaria por agrupación familiar sen o requisito de ter prestado servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante o período establecido aos funcionarios cuxo cónxuxe resida noutra localidade por obter e estar desempeñando un posto de traballo de carácter definitivo como funcionario de carreira ou como laboral fixo en calquera das administracións públicas, organismos públicos e entidades de dereito público dependentes ou vinculados a elas, nos órganos constitucionais ou do poder xudicial e órganos similares das comunidades autónomas, así como na Unión Europea ou en organizacións internacionais.

Os que se encontren en situación de excedencia voluntaria por agrupación familiar non terán dereito a percibir retribucións, nin lles será computable o tempo que permanezan en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación.

4. Os funcionarios de carreira terán dereito a un período de excedencia de duración non superior a tres anos para atender o coidado de cada fillo, tanto cando o sexa por natureza como por adopción ou acollemento permanente ou preadoptivo, contados desde a data de nacemento ou, de ser o caso, da resolución xudicial ou administrativa.

Tamén terán dereito a un período de excedencia de duración non superior a tres anos, para atender o coidado dun familiar que se encontre ao seu cargo, ata o segundo grao inclusive de consanguinidade ou afinidade que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non se poida valer por si mesmo e non desempeñe actividade retribuída.

O período de excedencia será único por cada suxeito causante. Cando un novo suxeito causante dese orixe a unha nova excedencia, o inicio do seu período poralle fin ao que se viña desfrutando.

No caso de que dous funcionarios xerasen o dereito a desfrutala polo mesmo suxeito causante, a Administración poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas relacionadas co funcionamento dos servizos.

O tempo de permanencia nesta situación será computable para efectos de trienios, carreira e dereitos no réxime de Seguridade Social que sexa de aplicación. O posto de traballo desempeñado reservarase, polo menos, durante dous anos. Transcorrido este período, esta reserva será a un posto na mesma localidade e de igual retribución.

Os funcionarios nesta situación poderán participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

5. As funcionarias vítimas de violencia de xénero, para faceren efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito a solicitar a situación de excedencia sen ter que ter prestado un tempo mínimo de servizos previos e sen que sexa exixible prazo de permanencia nela.

Durante os seis primeiros meses terán dereito á reserva do posto de traballo que desempeñasen e será computable este período para efectos de antigüidade, carreira e dereitos do réxime de Seguridade Social que sexa de aplicación.

Cando as actuacións xudiciais o exixisen, poderase prorrogar este período por tres meses, cun máximo de dezoito, con idénticos efectos aos sinalados anteriormente, co fin de garantir a efectividade do dereito de protección da vítima.

Durante os dous primeiros meses desta excedencia, a funcionaria terá dereito a percibir as retribucións íntegras e, se for o caso, as prestacións familiares por fillo a cargo.

Artigo 90. Suspensión de funcións

1. O funcionario declarado na situación de suspensión quedará privado durante o tempo de permanencia nela do exercicio das súas funcións e de todos os dereitos inherentes á condición. A suspensión determinará a perda do posto de traballo cando exceda seis meses.
2. A suspensión firme imporase en virtude de sentenza ditada en causa criminal ou en virtude de sanción disciplinaria. A suspensión firme por sanción disciplinaria non poderá exceder seis anos.
3. O funcionario declarado na situación de suspensión de funcións non poderá prestar servizos en ningunha Administración pública nin nos organismos públicos, axencias ou entidades de dereito público dependentes ou vinculadas a elas durante o tempo de cumprimento da pena ou sanción.
4. Poderase acordar a suspensión de funcións con carácter provisional con ocasión da tramitación dun procedemento xudicial ou expediente disciplinario, nos termos establecidos neste estatuto.

Artigo 91. Reingreso ao servizo activo

Reglamentariamente regularanse os prazos, os procedementos e as condicións, segundo as situacións administrativas de procedencia, para solicitar o reingreso ao servizo activo dos funcionarios de carreira, con respecto ao dereito á reserva do posto de traballo nos casos en que proceda conforme este estatuto.

Artigo 92. Situacións do persoal laboral

O persoal laboral rexerese polo Estatuto dos traballadores e polos convenios colectivos que lle sexan de aplicación.

Os convenios colectivos poderán determinar a aplicación deste capítulo ao persoal incluído no seu ámbito de aplicación no que resulte compatible co Estatuto dos traballadores.

TÍTULO VII. RÉXIME DISCIPLINARIO

Artigo 93. Responsabilidade disciplinaria

1. Os funcionarios públicos e o persoal laboral quedan suxeitos ao réxime disciplinario establecido no presente título e nas normas que as leis de función pública diten en desenvolvemento deste estatuto.
2. Os funcionarios públicos ou o persoal laboral que induciren outros á realización de actos ou condutas constitutivos de falta disciplinaria, incorrerán na mesma responsabilidade ca estes.

3. Igualmente, incorrerán en responsabilidade os funcionarios públicos ou persoal laboral que encubriren as faltas consumadas moi graves ou graves, cando destes actos derive dano grave para a Administración ou os cidadáns.

4. O réxime disciplinario do persoal laboral rexerase, no non previsto neste título, pola lexislación laboral.

Artigo 94. Exercicio da potestade disciplinaria

1. As administracións públicas corrixirán disciplinariamente as infraccións do persoal ao seu servizo sinalado no artigo anterior, cometidas no exercicio das súas funcións e cargos, sen prexuízo da responsabilidade patrimonial ou penal que puiden derivar de tales infraccións.

2. A potestade disciplinaria exercerase de acordo cos seguintes principios:

a) Principio de legalidade e tipicidade das faltas e sancións, a través da predeterminación normativa ou, no caso do persoal laboral, dos convenios colectivos.

b) Principio de irretroactividade das disposicións sancionadoras non favorables e de retroactividade das favorables ao presunto infractor.

c) Principio de proporcionalidade, aplicable tanto á clasificación das infraccións e sancións como á súa aplicación.

d) Principio de culpabilidade.

e) Principio de presunción de inocencia.

3. Cando da instrución dun procedemento disciplinario resulte a existencia de indicios fundados de criminalidade, suspenderase a súa tramitación poñéndoo en coñecemento do Ministerio Fiscal.

Os feitos declarados probados por resolucións xudiciais firmes vinculan a Administración.

Artigo 95. Faltas disciplinarias

1. As faltas disciplinarias poden ser moi graves, graves e leves.

2. Son faltas moi graves:

a) O incumprimento do deber de respecto á Constitución e aos respectivos estatutos de autonomía das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla, no exercicio da función pública.

b) Toda actuación que supoña discriminación por razón de orixe racial ou étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual, lingua, opinión, lugar de nacemento ou veciñanza, sexo ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, así como o acoso por razón de orixe racial ou étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual e o acoso moral, sexual e por razón de sexo.

c) O abandono do servizo, así como non facerse cargo voluntariamente das tarefas ou funcións que teñen encomendadas.

d) A adopción de acordos manifestamente ilegais que lles causen prexuízo grave á Administración ou aos cidadáns.

e) A publicación ou utilización indebida da documentación ou información a que teñan ou tivesen acceso por razón do seu cargo ou función.

f) A negligencia na custodia de segredos oficiais, declarados así por lei ou clasificados como tales, que sexa causa da súa publicación ou que provoque a súa difusión ou coñecemento indebido.

g) O notorio incumprimento das funcións esenciais inherentes ao posto de traballo ou funcións encomendadas.

h) A violación da imparcialidade, utilizando as facultades atribuídas para influír en procesos electorais de calquera natureza e ámbito.

i) A desobediencia aberta ás ordes ou instrucións dun superior, salvo que constitúan infracción manifesta do ordenamento xurídico.

j) A prevalencia da condición de empregado público para obter un beneficio indebido para si ou para outro.

k) A obstaculización ao exercicio das liberdades públicas e dereitos sindicais.

l) A realización de actos encamiñados a coartar o libre exercicio do dereito de folga.

m) O incumprimento da obriga de atender os servizos esenciais en caso de folga.

n) O incumprimento das normas sobre incompatibilidades cando iso dea lugar a unha situación de incompatibilidade.

ñ) A incomparecencia inxustificada nas comisións de investigación das Cortes Xerais e das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

o) O acoso laboral.

p) Tamén serán faltas moi graves as que queden tipificadas como tales en lei das Cortes Xerais ou da asemblea lexislativa da correspondente comunidade autónoma ou polos convenios colectivos no caso de persoal laboral.

3. As faltas graves serán establecidas por lei das Cortes Xerais ou da asemblea lexislativa da correspondente comunidade autónoma ou polos convenios colectivos no caso de persoal laboral, atendendo ás seguintes circunstancias:

a) O grao en que se vulnerase a legalidade.

b) A gravidade dos danos causados ao interese público, ao patrimonio ou aos bens da Administración ou dos cidadáns.

c) O descrédito para a imaxe pública da Administración.

4. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento do presente estatuto determinarán o réxime aplicable ás faltas leves, atendendo ás anteriores circunstancias.

Artigo 96. Sancións

1. Por razón das faltas cometidas poderanse impor as seguintes sancións:

a) Separación do servizo dos funcionarios, que no caso dos funcionarios interinos comportará a revogación do seu nomeamento e que só poderá sancionar a comisión de faltas moi graves.

b) Despedimento disciplinario do persoal laboral, que só poderá sancionar a comisión de faltas moi graves e comportará a inhabilitación para ser titular dun novo contrato de traballo con funcións similares ás que desempeñaban.

c) Suspensión firme de funcións, ou de emprego e soldo no caso do persoal laboral, cunha duración máxima de seis anos.

d) Traslado forzoso, con ou sen cambio de localidade de residencia, polo período que en cada caso se estableza.

e) Demérito, que consistirá na penalización para efectos de carreira, promoción ou mobilidade voluntaria.

f) Apercibimento.

g) Calquera outra que se estableza por lei.

2. Procederá a readmisión do persoal laboral fixo cando sexa declarado improcedente o despedimento acordado como consecuencia da incoación dun expediente disciplinario pola comisión dunha falta moi grave.

3. O alcance de cada sanción establecerase tendo en conta o grao de intencionalidade, descoido ou neglixencia que se revele na conduta, o dano ao interese público, a reiteración ou reincidencia, así como o grao de participación.

Artigo 97. Prescrición das faltas e sancións

As infraccións moi graves prescribirán aos tres anos, as graves aos dous anos e as leves aos seis meses; as sancións impostas por faltas moi graves prescribirán aos tres anos, as impostas por faltas graves aos dous anos e as impostas por faltas leves ao ano.

O prazo de prescrición comezarase a contar desde que a falta se cometese, e desde o cesamento da súa comisión cando se trate de faltas continuadas.

O das sancións, desde a firmeza da resolución sancionadora.

Artigo 98. Procedemento disciplinario e medidas provisionais

1. Non se poderá impor sanción pola comisión de faltas moi graves ou graves senón mediante o procedemento previamente establecido.

A imposición de sancións por faltas leves levarase a cabo por procedemento sumario con audiencia ao interesado.

2. O procedemento disciplinario que se estableza no desenvolvemento deste estatuto estruturarase atendendo aos principios de eficacia, celeridade e economía procesual, con pleno respecto aos dereitos e garantías de defensa do presunto responsable.

No procedemento quedará establecida a debida separación entre a fase instrutora e a sancionadora, encomendándoseles a órganos distintos.

3. Cando así estea previsto nas normas que regulen os procedementos sancionadores, poderanse adoptar mediante resolución motivada medidas de carácter provisional que aseguren a eficacia da resolución final que puidese recaer.

A suspensión provisional como medida cautelar na tramitación dun expediente disciplinario no poderá exceder seis meses, salvo en caso de paralización do procedemento imputable ao interesado. A suspensión

provisional poderase acordar tamén durante a tramitación dun procedemento xudicial e manterase polo tempo a que se estenda a prisión provisional ou outras medidas decretadas polo xuíz que determinen a imposibilidade de desempeñar o posto de traballo. Neste caso, se a suspensión provisional excedese seis meses, non suporá perda do posto de traballo.

O funcionario suspenso provisional terá dereito a percibir durante a suspensión as retribucións básicas e, se for o caso, as prestacións familiares por fillo a cargo.

4. Cando a suspensión provisional se eleve a definitiva, o funcionario deberá devolver o percibido durante o tempo de duración daquela. Se a suspensión provisional non chegase a converter en sanción definitiva, a Administración deberá restituírlle ao funcionario a diferenza entre os haberes realmente percibidos e os que debese percibir se se encontrase con plenitude de dereitos.

O tempo de permanencia en suspensión provisional será de aboamento para o cumprimento da suspensión firme.

Cando a suspensión non sexa declarada firme, o tempo da súa duración computarase como de servizo activo e deberase acordar a inmediata reincorporación do funcionario ao seu posto de traballo, con recoñecemento de todos os dereitos económicos e demais que procedan desde a data de suspensión.

TÍTULO VIII. COOPERACIÓN ENTRE AS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 99. Relacións de cooperación entre as administracións públicas

As administracións públicas actuarán e relacionaranse entre si nas materias obxecto deste estatuto de acordo cos principios de cooperación e colaboración, respectando, en todo caso, o exercicio lexítimo das súas competencias por parte das outras administracións.

Artigo 100. Órganos de cooperación

1. A Conferencia Sectorial de Administración Pública, como órgano de cooperación en materia de administración pública da Administración xeral do Estado, das administracións das comunidades autónomas, das cidades de Ceuta e Melilla e da Administración local, cuxos representantes serán designados pola Federación Española de Municipios e Provincias, como asociación de entidades locais de ámbito estatal con maior implantación, sen prexuízo da competencia doutras conferencias sectoriais ou órganos equivalentes, atenderá no seu funcionamento e organización ao

establecido na vixente lexislación sobre réxime xurídico das administracións públicas.

2. Créase a Comisión de Coordinación do Emprego Público como órgano técnico e de traballo dependente da Conferencia Sectorial de Administración Pública. Nesta comisión farase efectiva a coordinación da política de persoal entre a Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla e as entidades locais e, en concreto, correspóndelle:

a) Impulsar as actuacións necesarias para garantir a efectividade dos principios constitucionais no acceso ao emprego público.

b) Estudar e analizar os proxectos de lexislación básica en materia de emprego público, así como emitir informe sobre calquera outro proxecto normativo que as administracións públicas lle presenten.

c) Elaborar estudos e informes sobre o emprego público. Estes estudos e informes remitiránselles ás organizacións sindicais presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas.

3. Compoñen a Comisión de Coordinación do Emprego Público os titulares daqueles órganos directivos da política de recursos humanos da Administración xeral do Estado, das administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla e os representantes da Administración local designados pola Federación Española de Municipios e Provincias, como asociación de entidades locais de ámbito estatal con maior implantación, nos termos que se determinen regulamentariamente, logo da consulta coas comunidades autónomas.

4. A Comisión de Coordinación do Emprego Público elaborará as súas propias normas de organización e funcionamento.

**14. DECRETO LEXISLATIVO
1/2008, DO 13 DE MARZO, POLO
QUE SE APROBA O TEXTO
REFUNDIDO DA LEI DA
FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA:
TÍTULOS I A V.**

DECRETO LEGISLATIVO 1 /2008, DO 13 DE MARZO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DA FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA.¹ TÍTULOS I A V

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DA FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA

TÍTULO I. Obxecto e ámbito de aplicación

Artigo 1º

1. Esta lei ten por obxecto ordenar e regular todo o persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do seu estatuto de autonomía e no marco da lexislación básica do Estado.
2. Poderanse ditar normas especiais para adaptar esta lei ás peculiaridades do persoal docente, investigador e sanitario.

Artigo 2º

1. A función pública de Galicia desenvolverase de acordo co ordenamento xurídico consonte os principios de legalidade e eficacia.
2. O persoal da Administración autónoma desempeñará as súas funcións ao servizo dos cidadáns e dos intereses xerais de Galicia con criterios de obxectividade, profesionalidade e imparcialidade.

Artigo 3º

1. Esta lei élle aplicable a todo o persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia e dos seus organismos autónomos.
2. No que non está reservado á lexislación do Estado, aplicaráselle esta lei ao persoal da Administración local.
3. O persoal laboral rexerase pola lexislación laboral e polos preceptos desta lei que lle sexan aplicables.
4. Ao persoal que está ao servizo do Parlamento de Galicia, regulado polo seu estatuto de persoal previsto no Regulamento da cámara, así como ao adscrito a órganos creados e dependentes do Parlamento, aplicaráselle, con carácter supletorio, esta lei.
5. Queda excluído do seu ámbito de aplicación o persoal do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.

¹ DO Galicia, 13 xuño 2008, n. 114.

6. Esta lei e a súa normativa de desenvolvemento seralle de aplicación supletoria ao persoal de administración e servizos das universidades galegas.

Artigo 4º

Respectaráselle á totalidade do persoal en réxime funcional ou estatutario da Administración pública galega os dereitos recoñecidos no título II da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes, aínda que na regulación da cada unha das clases de persoal non se consideren tales dereitos ou se consideren nuns termos máis restritivos.

Título II. Persoal ao servizo da administración da comunidade autónoma de Galicia

Artigo 5º

O persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia clasifícase en:

- a) Persoal funcionario.
- b) Persoal eventual.
- c) Persoal interino.
- d) Persoal laboral.

Artigo 6º

É persoal funcionario o que, en virtude de nomeamento legal, estea incorporado á Administración da Comunidade Autónoma de Galicia mediante relación profesional de carácter permanente regulada estatutariamente e suxeita a dereito público, ocupe prazas dotadas nos orzamentos da comunidade ou se encontre nalgunha das situacións administrativas previstas nesta lei.

Artigo 7º

1. É persoal eventual aquel que, en virtude de libre nomeamento das persoas integrantes do Consello de Goberno da comunidade autónoma e con carácter non permanente, ocupe un posto de traballo expresamente cualificado de confianza ou de asesoramento especial e que non estea reservado a persoal funcionario e que figure nas correspondentes relacións de postos de traballo.

O persoal eventual realiza tarefas de confianza e asesoramento especial, particularmente de apoio ao desenvolvemento polas persoas integrantes do Consello de Goberno do seu labor político, así como para o cumprimento das súas tarefas de carácter parlamentario e de relación coas institucións e as organizacións administrativas. Non poderá adoptar, en ningún caso, resolucións que lles correspondan legalmente aos órganos da Administración da comunidade autónoma ou das organizacións a ela adscritas.

2. A prestación de servizos en calidade de persoal eventual nunca poderá ser considerada como mérito para o acceso á condición de persoal funcionario, de persoal interino ou laboral nin tampouco para a promoción interna.

3. O Consello da Xunta de Galicia determinará o número de postos reservados a persoal eventual, coas súas características e retribucións, dentro dos correspondentes créditos orzamentarios consignados para o efecto.

A consellería competente en materia de función pública levará un rexistro público en que figuren as titulacións académicas e as remuneracións percibidas polo persoal eventual.

4. O persoal eventual cesará automaticamente cando cese a autoridade a que lle presta a súa función de confianza ou asesoramento.

5. No caso de que unha funcionaria ou funcionario público acceda a un posto de traballo de carácter eventual, o seu nomeamento realizarase cumprindo os requisitos para o nomeamento do devandito persoal.

Este persoal funcionario, de non optar por permanecer en servizo activo, será declarado en situación de servizos especiais.

Artigo 8º

1. É persoal interino o que, con carácter transitorio, por razóns de necesidade ou de urxencia, debidamente xustificadas e emitido o informe preceptivo pola Comisión de Persoal, é nomeado para prestar servizos en prazas e postos de traballo vacantes reservados ao persoal funcionario e dotados orzamentariamente, mentres non sexan ocupados por aqueles.

Por mor da acumulación de tarefas reservadas a persoal funcionario, con carácter excepcional e logo de informe favorable das consellerías competentes en materia de función pública e economía, poderase nomear persoal funcionario interino sen adscrición á praza dotada orzamentariamente. Os nomeamentos durarán un máximo de seis meses dentro dun período máximo de doce. No caso das administracións públicas

distintas da autonómica, o informe favorable previo corresponderalles aos seus órganos competentes.

Os nomeamentos por esta causa non poderán superar, en ningún caso, o 20% do total do persoal funcionario do centro directivo, nin o 3% do persoal funcionario da Xunta de Galicia.

2. A selección deste persoal deberá efectuarse observando os principios de publicidade, mérito e capacidade, a favor de persoas que reúnan as condicións, os requisitos de titulación e os demais exixidos legalmente para participar na convocatoria pública dos correspondentes procesos selectivos.

3. O persoal interino cesará no seu posto cando a súa praza sexa cuberta por unha funcionaria ou funcionario con carácter definitivo ou por medio dunha adscrición provisional, cando se amortice a devandita praza, cando desaparezan as razóns de necesidade ou urxencia que motivaron o seu nomeamento ou polo transcurso do prazo máximo de duración do nomeamento, no suposto de acumulación de tarefas.

4. Os postos de traballo ocupados por persoal interino deberán figurar nos procedementos de provisión e na primeira e sucesivas ofertas públicas de emprego, excepto os supostos de substitución de persoal funcionario con dereito a reserva de praza.

Artigo 9º

Seralle aplicable ao persoal interino e eventual, por analoxía e en canto sexa axeitado á natureza da súa condición, o réxime xeral do persoal funcionario.

Artigo 10º²

1. É persoal laboral aquel que, en virtude de contrato de natureza laboral, que se deberá formalizar, en todo caso, por escrito, ocupe postos de traballo destinados a persoal desta natureza ou ben, con carácter excepcional, postos reservados a persoal funcionario.

2. A selección do persoal laboral efectuarase de acordo coa oferta de emprego público, mediante convocatoria pública e a través do sistema de oposición, de concurso ou de concurso-oposición libre, na que se garantan, en todo caso, os principios constitucionais de igualdade, mérito, capacidade e publicidade, sen prexuízo do disposto na alínea 1 do artigo 37º da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

² Ap. 2 modificado polo art. 20 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

Cando o sistema de acceso sexa o de concurso, nas convocatorias establecerase unha puntuación mínima para superalo. En ningún caso o número de seleccionados poderá exceder o número de prazas convocadas.

3. Para a realización de traballos de carácter temporal e conxuntural, no caso de vacante ou por razóns de necesidade ou urxencia, que deberán ser debidamente motivadas, poderase contratar persoal laboral de carácter non permanente de conformidade coa lexislación laboral vixente. O contrato deberase formalizar necesariamente por escrito.

A contratación deste persoal non amparado polo disposto nas alíneas anteriores dará lugar á responsabilidade persoal da autoridade ou da funcionaria ou funcionario que a autorizase.

4. A Administración non poderá converter en fixa ou indefinida unha relación laboral de carácter temporal.

Artigo 11º

Nin a prestación de servizos en réxime interino nin a contratación de persoal temporal constituirán mérito preferente para o acceso á condición de persoal funcionario ou de persoal laboral fixo, respectivamente. Non obstante, o tempo de servizos prestados poderá ser computado nos supostos de concurso-oposición e sempre que os servizos correspondan ás prazas convocadas.

Título III. Órganos da función pública

Artigo 12º

Son órganos superiores en materia de función pública:

A.-O Consello da Xunta de Galicia.

B.-A conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública.

C.-O Consello Galego da Función Pública.

Artigo 13º

Correspóndelle ao Consello da Xunta de Galicia:

1. Establecer os criterios da política de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia para a súa coordinación e colaboración con outras administracións públicas.

2. Aprobar os proxectos de lei en materia de función pública e a súa remisión ao Parlamento.
3. Determinar as instrucións a que deberán atermos as persoas representantes da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia na negociación coa representación sindical do persoal funcionario público das súas condicións de traballo, así como darlles validez e eficacia aos acordos acadados mediante a súa aprobación expresa e formal, establecendo as condicións de traballo para os casos en que non se produza acordo na negociación.
4. Establecer as instrucións a que debe atermos a representación da Administración da comunidade na negociación colectiva co persoal laboral.
5. Establecer anualmente os criterios para a aplicación do réxime retributivo do persoal funcionario público e do persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.
6. Determinar os intervalos dos niveis de postos de traballo que lles corresponderán aos corpos ou escalas do persoal funcionario.
7. Aprobar as medidas de racionalización de efectivos así como os incentivos á excedencia voluntaria, regulada no artigo 57º.5, e á xubilación anticipada.
8. Aprobar a oferta de emprego público.
9. Aprobar as normas de clasificación e as relacións de postos de traballo da Administración e acordar a súa publicación.
10. Aprobar a adscrición de corpos ou escalas a unha determinada consellería, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, así como a adscrición de postos de traballo a un corpo ou escala.
11. Determinar os requisitos obxectivos para a adquisición dos graos superiores dentro de cada corpo ou escala, que se fundarán exclusivamente en criterios de mérito e capacidade.
12. Establecer as bases do sistema obxectivo para o fomento da promoción interna de todo o persoal ao servizo da Administración galega, de conformidade cos termos previstos nos artigos 63º e 64º desta lei.
13. Aprobar, cando proceda, as medidas para garantir os servizos mínimos nos casos de exercicio do dereito de folga polo persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma.

14. Aprobar o Plan de normalización lingüística da Administración pública da comunidade autónoma.
15. Decidir as propostas de resolución dos expedientes disciplinarios que supoñan separación do servizo, logo dos informes e ditames preceptivos.
16. Exercer a potestade regulamentaria e todas as atribucións en materia de persoal que lle atribúa a lexislación vixente.

Artigo 14º

1. Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública o desenvolvemento xeral, a coordinación e o control da execución da política de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. En particular, compételle:

2.1. Velar polo cumprimento das normas de xeral aplicación en materia de función pública por todos os órganos da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, impulsar, coordinar e desenvolver os plans, métodos de traballo e medidas tendentes a mellorar o rendemento dos servizos, a formación e a promoción do persoal.

2.2. Manter a adecuada coordinación cos órganos das demais administracións territoriais competentes en materia de función pública.

2.3. Exercer a inspección xeral de servizos e a de todo o persoal da Administración pública da comunidade autónoma.

2.4. Propoñerlle ao Consello da Xunta de Galicia os proxectos de normas de xeral aplicación á función pública. Cando se trate de proxectos normativos referentes ao persoal funcionario suxeito a un réxime singular ou especial, a proposta será por iniciativa conxunta coa conselleira ou conselleiro sectorialmente competente.

2.5. Elaborar a proposta de relación de postos de traballo e a súa valoración, así como os cadros de persoal orzamentarios en función da dita relación e de acordo coa política de gastos en materia de persoal.

2.6. Convocar e resolver os concursos de traslados.

2.7. Propoñer, logo de informe favorable da consellería competente en materia de facenda e co informe previo da Comisión Superior de Persoal, a oferta de emprego público, que garantirá que non contén requisitos que determinen un prexuízo para as mulleres ou para un colectivo

maioritariamente feminino. Esta garantía terá que ser respectada nas correspondentes convocatorias de cobertura de postos de traballo.

2.8. Convocar as probas selectivas para o ingreso nos corpos ou escalas da Administración da comunidade, excepto persoal docente, investigador ou sanitario.

2.9. Nomear o persoal funcionario e interino, así como expedir os correspondentes títulos, excepto persoal docente, investigador ou sanitario.

2.10. Presidir o Consello Galego da Función Pública.

2.11. Resolver as situacións do persoal funcionario da Administración da comunidade e os expedientes de incompatibilidades.

2.12. Autorizar as adscricións en comisión de servizos para postos de traballo, así como, sen prexuízo do previsto nos artigos 17º.7.e) e 65º.4, a adscrición con carácter provisional do persoal funcionario sen destino definitivo.

2.13. Autorizar as probas selectivas para persoal laboral fixo e asinar os correspondentes contratos.

2.14. Designar a representación da Administración autonómica en convenios colectivos de ámbito xeral ou que afecten varias consellerías.

2.15. Emitir informe, conxuntamente coa Consellería de Economía e Facenda e con carácter previo á extensión e adhesión a outros convenios colectivos vixentes, sobre retribucións salariais e, en xeral, sobre calquera autorización de melloras retributivas individuais ou colectivas.

2.16. Aprobar os plans de emprego.

2.17. Exercer as demais competencias que en materia de persoal lle atribúe a lexislación vixente.

Artigo 15º

Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de Administración local:

1. Exercer as competencias que, respecto do persoal funcionario da Administración local con habilitación de carácter nacional, lle correspondan á Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A designación de persoas representantes da comunidade autónoma nos tribunais cualificadores de procesos selectivos de persoal para as entidades locais.

Artigo 16º

É competencia da conselleira ou conselleiro de Economía e Facenda:

1. Propoñerlle ao Consello da Xunta de Galicia, dentro da política xeral, económica e orzamentaria, as directrices a que se deberán axustar os gastos de persoal da Administración autónoma e, de forma específica, a valoración, para os seus efectos retributivos, dos postos de traballo previamente clasificados.

2. Autorizar calquera medida relativa ao persoal que poida supoñer modificacións no gasto.

Artigo 17º

Correspóndelles ás conselleiras ou conselleiros:

1. Exercer a xefatura do persoal do seu departamento e a súa inspección.

2. O exercicio das potestades disciplinarias, excepto a separación do servizo, conforme as disposicións vixentes.

3. Emitir informe sobre a adscrición dos corpos e escalas á súa consellería.

4. A provisión de postos de traballo clasificados como de libre designación, logo de convocatoria pública.

5. A proposta da relación de postos de traballo.

6. Autorizar a asistencia a cursos de formación e perfeccionamento.

7. En relación co persoal funcionario pertencente a corpos ou escalas adscritos ao seu departamento:

a) A convocatoria e a resolución dos concursos de traslados.

b) O nomeamento de persoal interino.

c) O recoñecemento da adquisición do grao persoal e dos trienios.

d) Resolver as situacións administrativas do persoal funcionario.

e) Autorizar a adscrición, con carácter provisional, do persoal funcionario sen destino definitivo.

Artigo 18º

1. O Consello Galego da Función Pública é o órgano superior colexiado de asesoramento e participación en cuestións comúns de función pública das distintas administracións públicas da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Integran o consello:

a) A conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, que será o presidente.

b) A conselleira ou conselleiro de Economía e Facenda, que será o vicepresidente.

c) A directora ou director xeral que teña ao seu cargo a función pública, que será o secretario.

Vogais:

d) A directora ou director xeral da Escola Galega de Administración Pública.

e) A directora ou director xeral de orzamentos.

f) A directora ou director xeral que teña atribuída a área da Administración local.

g) As secretarías ou secretarios xerais técnicos das consellerías.

h) Cinco persoas en representación das corporacións locais.

i) Sete persoas en representación do persoal designada polas organizacións sindicais en proporción á súa representatividade respectiva.

3. En todo caso, polo menos o 40% dos postos no Consello Galego da Función Pública resérvanse para o sexo menos representado no propio consello.

Artigo 19º

Correspóndelle ao Consello Galego da Función Pública:

a) Emitir informe, con carácter preceptivo, no prazo que regulamentariamente se determine, e non superior, en todo caso, a dous

meses, sobre os anteproxectos de lei e os proxectos de regulamento, en materia de emprego público autonómico.

Con carácter facultativo, emitirá informe sobre os proxectos normativos de rango legal ou regulamentario relativos á función pública por petición das diferentes administracións públicas.

b) Emitir informe no prazo que regulamentariamente se determine, e non superior, en todo caso, a dous meses, sobre aquelas disposicións ou decisións que teñan relevancia en materia de persoal e que lle sexan consultadas polas distintas administracións públicas de Galicia.

c) Deliberar, logo de consulta, sobre as medidas necesarias para a coordinación da política de persoal e aconsellar a adopción daquelas dirixidas a mellorar a organización, as condicións de traballo, o rendemento e a consideración social do persoal ao servizo das administracións públicas de Galicia.

d) Estudar e propoñer medidas de homologación dos sistemas de selección, formación e perfeccionamento para facilitar a mobilidade entre as distintas administracións públicas de Galicia.

e) Estudar e propoñer medidas de homologación dos programas de perfeccionamento do persoal funcionario na Escola Galega de Administración Pública.

f) Estudar medidas sobre valoración de postos de traballo, niveis e retribucións.

g) Estudar e propoñer medidas referentes ao establecemento, funcionamento e coordinación dos rexistros de persoal das administracións públicas de Galicia.

h) Estudar e propoñer medidas tendentes á coordinación da Administración pública de Galicia con outras administracións públicas.

i) Estudar e propoñer medidas tendentes á coordinación da oferta pública de emprego das distintas administracións públicas da Comunidade Autónoma de Galicia.

j) Coñecer e emitir informe sobre calquera outro asunto que lle sexa sometido por iniciativa das administracións públicas de Galicia.

k) Garantir, promover e facer efectivo o principio de igualdade por razón de sexo, así como remover os obstáculos para facelo efectivo e combater as discriminacións sexistas.

Artigo 20º

1. A Comisión de Persoal configúrase como un órgano colexiado de coordinación, asesoramento e documentación para a elaboración da política de persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma.

2. Terá a composición que o Goberno galego estableza por decreto, respectándose a mesma cota prevista no punto 3 do artigo 18º, e exercerá as seguintes funcións:

1º Como órgano de coordinación, fixar criterios xerais nas seguintes materias:

a) Clasificación, valoración e relación de postos de traballo.

b) Aplicación do réxime de retribucións previstas na Lei 30/1984, do 2 de agosto.

c) Bases de concesión de complementos de produtividade e gratificacións.

d) Condicións de traballo e promoción do persoal.

2º Como órgano de asesoramento, emitir informe previo con carácter preceptivo no prazo máximo dun mes sobre:

a) Os expedientes disciplinarios que impliquen separación do servizo de persoal funcionario público da Administración da comunidade autónoma.

b) A modificación da estrutura, organización e composición do persoal ao servizo da Xunta de Galicia.

3º Como órgano de documentación, ser oído e prestar o seu apoio na elaboración de:

a) Proxectos de disposicións e actos de carácter xeral referentes ao persoal dependente da Administración da comunidade autónoma.

b) Bases xerais das convocatorias de probas selectivas de acceso para prazas vacantes e concursos de méritos para provisión de postos de traballo.

4º Emitir calquera outro informe en materia de persoal exixido pola normativa vixente ou por petición dos órganos superiores da función pública.

Título IV. Organización da Función Pública

Capítulo I. Corpos de persoal funcionario

Artigo 21º

1. O persoal funcionario intégrase en corpos e escalas que, de acordo coa titulación exixida para o seu ingreso, se agrupan da seguinte forma:

Grupo A.-Titulación de doutoramento, licenciatura, enxeñaría, arquitectura ou equivalente.

Grupo B.-Titulación de enxeñaría técnica, diplomatura universitaria, arquitectura técnica, formación profesional de terceiro grao ou equivalente.

Grupo C.-Título de bacharelato, formación profesional de segundo grao ou equivalente.

Grupo D.-Título de graduado escolar, formación profesional de primeiro grao ou equivalente.

Grupo E.-Certificado de escolaridade.

2. Por cada grupo existirá un único corpo de Administración xeral, no que se poderán establecer diferentes escalas, se así fose necesario por razóns de especialización.

Artigo 22º

1. A creación, refundición, modificación ou supresión dos corpos e escalas deberase facer por lei.

2. A lei de creación deberá conter os seguintes elementos:

a) Denominación do corpo e escalas de que, se é o caso, se compoñe.

b) Grupo en que se clasifica e o sistema de selección aplicable.

c) Funcións que deban desempeñar as súas persoas integrantes, que non se poderán corresponder coas atribuídas aos órganos da Administración.

d) Nivel de titulación ou titulacións concretas exixidas para o ingreso nos corpos e escalas. Malia o anterior, cando o Goberno aprobe novas titulacións ou se produzan modificacións na normativa educativa vixente, o Consello da Xunta, mediante decreto, poderá establecer as titulacións equivalentes ás legalmente exixidas.

3. Non se poderán crear novos corpos e escalas cando a súa titulación e funcións sexan idénticas ás doutros que xa existan.

Artigo 23º

Os corpos de persoal funcionario dependerán organicamente da consellería competente en materia de función pública, sen prexuízo da que funcionalmente lles corresponda.

Capítulo II. O rexistro de persoal

Artigo 24º

1. Na consellería competente en materia de función pública haberá un rexistro en que se inscribirá todo o persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma e en que se anotarán preceptivamente todos os actos que afecten a vida administrativa do persoal.

2. Non se poderán incluír en nómina novas remuneracións sen lle comunicar previamente ao rexistro de persoal a resolución ou acto polo que se recoñeceron.

3. O funcionamento do rexistro de persoal estará coordinado co das demais administracións públicas.

4. A utilización dos datos que consten no rexistro de persoal estará sometida ás limitacións previstas no artigo 18.4º da Constitución. Toda persoa funcionaria poderá acceder libremente ao seu expediente persoal, onde non poderá figurar ningún dato relativo á súa raza, relixión ou opinión.

5. O Consello da Xunta de Galicia, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, ditará as normas adecuadas para a organización e funcionamento do rexistro de persoal.

Artigo 25º

As entidades locais constituirán un rexistro de persoal, sometido ao réxime de publicidade que se determine regulamentariamente, consonte a normativa en materia de protección de datos de carácter persoal.

A Administración autonómica cooperará coas entidades locais na constitución dos seus rexistros de persoal cando aquelas carezan de suficiente capacidade financeira, e poderá delegar esta función nos órganos de goberno das entidades supramunicipais.

Artigo 26º

1. Na Lei de orzamentos da comunidade figurarán os cadros de todo o persoal. O cadro de persoal estará formado polas prazas que figuran

dotadas nos orzamentos, clasificadas en grupos de corpos e, dentro deles, de acordo coas escalas de cada corpo. Incluirá tamén o persoal eventual e laboral.

2. Os programas de gasto dos orzamentos xerais da comunidade autónoma incluírán o custo de todos os postos de traballo asignados a cada unha das consellerías e por cada un dos centros xestores.

3. Os cadros dos diferentes corpos e escalas da Administración da comunidade autónoma serán os que resulten dos créditos establecidos na Lei de orzamentos da comunidade autónoma.

Capítulo III. Relación de postos de traballo, provisión, plans de emprego e oferta de emprego público

Artigo 27º

1. As consellerías remitiranlle á consellería competente en materia de función pública as relacións de postos de traballo correspondentes á súa estrutura orgánica, que conterán, necesariamente, os seguintes datos de cada posto:

a) Órgano ou dependencia a que se adscribe.

b) Denominación, tipo e sistema de provisión.

c) Nivel e retribucións complementarias do persoal funcionario e categoría profesional e réxime xurídico aplicable aos postos que vai desempeñar o persoal laboral.

d) Requisitos exixidos para o seu desempeño.

2. Os postos de traballo da Administración da comunidade autónoma e dos seus organismos autónomos de carácter administrativo serán desempeñados por persoal funcionario público.

Exceptúanse da regra anterior e poderán ser desempeñados por persoal laboral:

a) Os postos de natureza non permanente e aqueles en que as súas actividades se dirixan a satisfacer necesidades de carácter periódico e discontinuo.

b) Os postos en que as súas actividades sexan propias de oficios.

c) Os postos correspondentes a áreas de actividades que requiran coñecementos técnicos especializados cando non existan corpos ou escalas

de persoal funcionario en que as persoas integrantes teñan a preparación específica necesaria para o seu desempeño.

d) Os postos de carácter instrumental correspondentes ás áreas de mantemento e conservación de edificios, equipamentos e instalacións, e artes gráficas, así como os postos das áreas de expresión artística.

e) Os postos de traballo de organismos autónomos de carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo, agás aqueles que impliquen exercicio da autoridade, inspección ou control correspondente á consellería a que estean adscritos, que se reservan ao persoal funcionario.

f) Os de prestación directa de servizos sociais e protección da infancia.

3. As devanditas relacións serán públicas, e tanto na súa elaboración como nas modificacións posteriores deberán ser sometidas a informe dos correspondentes órganos de representación das empregadas e empregados públicos, exclusivamente cando supoñan modificación das condicións de traballo deste persoal.

Artigo 28º

1. Os postos de traballo serán de adscrición indistinta para todo persoal funcionario incluído no ámbito de aplicación desta lei.

2. A adscrición con carácter exclusivo de determinados postos a persoal funcionario dun corpo concreto unicamente se poderá realizar cando derive necesariamente da natureza do posto e das funcións asignadas a este para o seu desempeño. Será acordada polo Consello da Xunta de Galicia por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública.

Artigo 29º

Os postos de traballo vacantes adscritos a persoal funcionario proveranse polos seguintes procedementos:

1. Concurso. Constitúe o sistema normal de provisión. Nel teranse en conta unicamente os méritos exixidos na correspondente convocatoria, entre os que figurarán os adecuados ás características de cada posto de traballo, así como a posesión dun determinado grao persoal, a valoración do traballo desenvolvido en anteriores postos, os cursos de formación e perfeccionamento superados que teñan relación cos postos de traballo que se van cubrir e a antigüidade.

Os concursos para a provisión de postos de persoal funcionario deberán ser convocados cunha periodicidade anual e serán resoltos en seis meses,

desde a publicación das listas definitivas de persoas admitidas e excluídas. A Administración da Xunta de Galicia garantirá a existencia dos medios materiais e persoais propios que fagan posible esta periodicidade e garantan a axilidade da resolución dos procedementos.

Para tal efecto, crearanse comisións de valoración, das que se determinará regulamentariamente a súa composición e o seu funcionamento, coa garantía da presenza da representación das traballadoras e traballadores na súa composición.

As persoas funcionarias deberán permanecer en cada posto de traballo de destino definitivo obtido por concurso un mínimo de dous anos para poderen participar nos concursos de provisión, a non ser por supresión do posto de traballo. No cómputo do dito período incluírase o tempo de destino provisional que, de ser o caso, con carácter excepcional, desempeñasen nun posto as persoas funcionarias de novo ingreso.

2. Libre designación con convocatoria pública. Por este sistema cubriranse aqueles postos que así se determinen nas relacións de postos de traballo.

Para o desempeño de postos de traballo de libre designación que así se determinen nas relacións de postos de traballo, atendendo á función que se vai desempeñar, será requisito necesario estar en posesión do diploma de directiva ou directivo expedido pola Escola Galega de Administración Pública ou equivalente dado por outras institucións públicas que habilite para o exercicio do posto de traballo de que se trate.

3. As convocatorias e resolucións que se diten para prover postos de traballo por concurso ou por libre designación serán anunciadas no Diario Oficial de Galicia pola autoridade competente para efectuar os nomeamentos.

Nas convocatorias de concursos deberán incluírse, en todo caso, os seguintes datos e circunstancias:

- Denominación, nivel e localización do posto.
- Requisitos indispensables para desempeñalo.
- Baremo para puntuar os méritos.
- Puntuación mínima para a adxudicación das vacantes convocadas.

As convocatorias para a provisión de postos por libre designación incluírán os seguintes datos:

- Denominación, nivel e localización do posto.

-Requisitos indispensables para desempeñalo.

Concederase un prazo mínimo de quince días hábiles para presentar solicitudes, contado desde a publicación da convocatoria. Os nomeamentos de libre designación requirirán o informe previo da persoa titular do centro orgánico ou da unidade a que figure adscrito o posto convocado.

4. As persoas funcionarias adscritas a un posto de traballo polo procedemento de libre designación poderán ser removidas del con carácter discrecional.

5. As persoas funcionarias que accedan a un posto de traballo polo procedemento de concurso poderán ser removidas por causas sobrevidas, derivadas dunha alteración no contido do posto de traballo, realizada a través das relacións de postos de traballo que modifiquen os supostos que serviron de base á convocatoria, ou dunha falta de capacidade sobrevida para o seu desempeño, manifestada por rendemento insuficiente que non comporte inhibición e que impida realizar con eficacia as funcións atribuídas. A remoción efectuarase logo de expediente contradictorio mediante resolución motivada do órgano que realizou o nomeamento, oída a xunta de persoal correspondente.

As persoas funcionarias afectadas polo previsto neste punto seralles aplicable o disposto no artigo 65º.4 desta lei.

6. As persoas funcionarias que ocupen un posto que sexa obxecto de supresión, como consecuencia dun plan de emprego, poderán ser destinadas a outro posto de traballo polo procedemento de reasignación de efectivos.

A reasignación de efectivos como consecuencia dun plan de emprego efectuarase aplicando criterios obxectivos relacionados coas aptitudes, formación, experiencia e antigüidade que nel se concretarán.

A adscrición ao posto adxudicado por reasignación terá carácter definitivo.

A persoa funcionaria que, como consecuencia de reasignación de efectivos no marco dun plan de emprego, vexa modificado o seu lugar de residencia terá dereito ás indemnizacións que por tal concepto se establecen no parágrafo seguinte. Os mesmos dereitos recoñeceránselles ás persoas funcionarias en excedencia forzosa ás cales se lles asigne destino no marco do dito plan.

A indemnización consistirá no aboamento dos gastos de viaxe, incluídos os da súa familia, nunha indemnización de tres axudas de custo do titular e cada membro da súa familia que efectivamente se traslade e no pagamento dos gastos de transporte de mobles e equipamento, así como

nunha indemnización de tres mensualidades da totalidade das súas retribucións, excepto o complemento de produtividade, cando se produza cambio de concello. Isto sen prexuízo doutras axudas que no propio plan de emprego poidan establecerse.

A reasignación de efectivos producirase en tres fases:

a) A reasignación de efectivos, dentro da consellería onde estivese destinada a persoa funcionaria, efectuaráase a consellería competente en materia de función pública, logo de informe daquela, no prazo máximo de seis meses, contados a partir da supresión do posto. Terá carácter obrigatorio para postos no mesmo concello e voluntario para postos que radiquen en distinto concello, que serán, en ambos os dous casos, de similares características, funcións e retribucións. Durante esta fase percibiranse as retribucións do posto de traballo que se desempeñaba.

b) Se na primeira fase as persoas funcionarias non obteñen posto na consellería onde estivesen destinadas, poderán ser asignadas pola consellería competente en materia de función pública, no prazo máximo de tres meses, a postos doutras consellerías e dos seus organismos adscritos, nas condicións anteriores, percibindo durante esta segunda fase as retribucións do posto de traballo que desempeñaban.

Durante as dúas fases citadas poderán encomendárselles ás persoas funcionarias afectadas tarefas adecuadas ao seu corpo ou escala de pertenza.

c) As persoas funcionarias que tras as anteriores fases de reasignación de efectivos non obtivesen posto adscribiranse á consellería competente en materia de función pública, a través de relacións específicas de postos en reasignación, na situación de expectativa de destino definida nos artigos 51º g) e 59º desta lei, e poderán ser reasignadas por esta a postos de similares características e retribucións doutras consellerías e dos seus organismos adscritos, con carácter obrigatorio cando estean situadas no mesmo concello e con carácter voluntario cando radiquen en distinto concello.

7. A Administración da Xunta de Galicia poderá adscribir as persoas funcionarias a postos de traballo en distinta unidade ou localidade, logo de solicitude baseada en motivos de saúde ou rehabilitación da funcionaria ou funcionario, da súa ou seu cónxuxe ou da persoa unida por análoga relación de afectividade, das fillas e fillos ao seu cargo ou das persoas ascendentes no primeiro grao de consanguinidade, cando concorran os seguintes requisitos:

a) Informe previo favorable do servizo médico oficial legalmente establecido.

b) Existencia de postos vacantes con asignación orzamentaria.

c) Que o nivel de complemento de destino e específico do posto de destino non sexa superior ao do posto de orixe.

d) Que a persoa funcionaria reúna os requisitos para o seu desempeño.

e) No caso das persoas ascendentes, que a funcionaria ou funcionario conviva con elas.

Esta adscrición terá, sen prexuízo da aplicación da normativa sobre riscos laborais, carácter provisional, e o posto de traballo de orixe da persoa funcionaria, sempre que o ocupase con carácter definitivo, reservaráselle mentres se manteña a causa que motiva a adscrición. Coa periodicidade que regulamentariamente se determine e, en todo caso, cada ano, deberase comprobar que persisten as circunstancias que deron lugar á adscrición. A negativa á adscrición por causa de saúde será sempre motivada.

8. En todos os procedementos de provisión de postos de traballo atenderase especialmente ao cumprimento do previsto no punto 2º do artigo 34 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

9. As mulleres vítimas de violencia de xénero que se vexan obrigadas a abandonar o posto de traballo na localidade onde viñan prestando servizos, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito ao traslado a outro posto de traballo propio do seu corpo, escala ou categoría profesional, de análogas características, sen necesidade de que sexa vacante de necesaria cobertura. Aínda así, en tales supostos a Administración pública competente estará obrigada a lles comunicar as vacantes radicadas na mesma localidade ou nas localidades que as interesadas expresamente soliciten.

Este traslado terá a condición de traslado forzoso, para os efectos dos dereitos que para a traballadora puidesen derivar del.

Nas actuacións e nos procedementos relacionados coa violencia de xénero protexerase a intimididade das vítimas, en especial os seus datos persoais, os dos seus descendentes e os de calquera persoa que estea baixo a súa garda ou custodia.

Artigo 30º³

Proveranse polo sistema de libre designación, con convocatoria pública entre persoal funcionario de carreira, os postos de traballo de carácter

³ Modificado polo art. 21 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

directivo ou de especial responsabilidade e aqueles que requiran unha confianza persoal para exercer as súas funcións. En todo caso, mediante este procedemento, proveranse as subdireccións xerais ou equivalentes, xefaturas de servizo ou equivalentes, as secretarías de altos cargos, así como, excepcionalmente, outros de nivel inferior que, como tales, se determinen nas relacións de postos de traballo, segundo os criterios que se establezan, neste último caso, logo da negociación coas organizacións sindicais.

Os postos clasificados como de libre designación estarán sometidos a dispoñibilidade horaria nos termos que se establezan regulamentariamente.

Artigo 30º bis)⁴

1. A Xunta de Galicia, no marco da planificación xeral dos seus recursos humanos, e sen prexuízo do dereito do persoal funcionario á mobilidade, poderá trasladar motivadamente o persoal funcionario de carreira a consellarías, unidades, organismos, axencias ou entidades distintas ás do seu destino cando considere que existen sectores prioritarios da actividade pública con necesidades específicas de efectivos.

2. Este traslado, de carácter voluntario, levarase a cabo mediante comisión de servizos, e atribuiráselle ao persoal funcionario ou ben un posto de traballo distinto ao de orixe, para o que reúna os requisitos establecidos na relación de postos de traballo, ou ben funcións ou tarefas propias da súa condición profesional que, por motivo de maior volume ou razóns conxunturais, non poidan ser atendidas con suficiencia polo persoal que preste servizos nas unidades sinaladas na alínea 1 deste artigo.

Nestes casos percibirán as retribucións do posto de traballo que realmente desempeñen, ou as do posto de orixe, no caso de que a devandita comisión sexa por atribución de tarefas.

Esta comisión de servizos terá unha duración de seis meses, prorrogable excepcionalmente por outros seis no caso de que se manteñan as necesidades de servizo ou funcionais. Os postos de traballo vacantes, cubertos temporalmente por esta comisión de servizos, incluíranse nos correspondentes concursos de traslados.

3. Cando as necesidades de servizo ou funcionais xustifiquen a modificación da adscrición dos postos de traballo a unha consellaría, unidade, organismo, axencia ou entidade distinta da que figure na relación de postos de traballo, o Consello da Xunta de Galicia aprobará un plan de ordenación de recursos humanos, oída a comisión de persoal e logo da

⁴ Engadido polo art. 22 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

negociación sindical e do informe da consellaría competente en materia de función pública e da consellaría competente en materia de orzamentos.

Artigo 31º

1. A Xunta de Galicia poderá elaborar plans de emprego, referidos tanto a persoal funcionario como laboral, que conterán, de forma conxunta, as actuacións que se deben desenvolver para a óptima utilización dos recursos humanos no ámbito a que afecten, dentro dos límites orzamentarios e de acordo coas directrices de política de persoal.

As actuacións previstas para o persoal laboral nos plans de emprego desenvolveranse conforme a normativa específica do ordenamento xurídico laboral e o establecido nos convenios colectivos aplicables.

2. Os plans de emprego poderán conter as seguintes previsións e medidas:

a) Previsións sobre modificación de estruturas organizativas e de postos de traballo.

b) Suspensión de incorporacións de persoal externo ao ámbito afectado, tanto as derivadas de oferta de emprego como de procesos de mobilidade.

c) Reasignación de efectivos de persoal.

d) Establecemento de cursos de formación e capacitación.

e) Autorización de concursos de provisión de postos limitados ao persoal dos ámbitos que se determinen.

f) Medidas específicas de promoción interna.

g) Prestación de servizos a tempo parcial.

h) Necesidades adicionais de recursos humanos, que deberán integrarse, se é o caso, na oferta de emprego público.

i) Outras medidas que procedan en relación cos obxectivos do plan de emprego.

As memorias xustificativas dos plans de emprego conterán as referencias temporais que procedan, respecto das previsións e medidas establecidas neles.

3. O persoal afectado por un plan de emprego poderá ser reasignado voluntariamente noutras administracións públicas nos termos que

establezan os convenios que, para tal efecto, se promovan e subscriban con elas.

4. Os plans de emprego poderán afectar unha ou varias consellerías, organismos ou áreas administrativas concretas e serán aprobados pola consellería competente en materia de función pública, logo de informe favorable da Consellería de Economía e Facenda.

A iniciativa para a súa elaboración corresponderalle á consellería ou ao organismo afectado ou, conxuntamente, ás consellerías competentes en materia de función pública e economía.

5. A Xunta de Galicia poderá adoptar, ademais de plans de emprego, outras medidas de racionalización de efectivos así como incentivos á excedencia voluntaria e á xubilación anticipada.

6. As necesidades de recursos humanos con asignación orzamentaria que non poidan ser cubertas cos efectivos de persoal existentes serán obxecto de oferta de emprego público.

A oferta de emprego público será aprobada polo Consello da Xunta de Galicia por proposta da consellería competente en materia de función pública.

7. No deseño e na execución dos plans de emprego atenderase, con absoluta prioridade, ao principio de igualdade e non-discriminación por razón de sexo.

Capítulo IV. O acceso á función pública

Artigo 32º

Para a admisión ás probas selectivas será necesario:

1. Ter nacionalidade española. Non obstante, teranse en conta os seguintes supostos:

a) A poboación nacional dos demais estados membros da Unión Europea poderán acceder, en idénticas condicións que as persoas de nacionalidade española, á función pública investigadora, docente, de correos, sanitaria de carácter asistencial e aos demais sectores da función pública aos cales, segundo o dereito comunitario, lles sexa aplicable a libre circulación de traballadoras e traballadores.

b) A poboación nacional daqueles estados aos cales, en virtude de tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, lles sexa aplicable a libre circulación de traballadoras e

traballadores nos termos en que esta está definida no tratado constitutivo da Unión Europea.

O previsto nas alíneas a) e b) aplicarase de acordo co disposto na Lei 17/1993, do 23 de decembro, sobre o acceso a determinados sectores da función pública dos nacionais dos demais estados membros da Unión Europea.

2. Estar en posesión da titulación suficiente ou estar en condicións de obtela na data en que remate o prazo de presentación das instancias para tomar parte nas probas selectivas.

3. Non estar separada ou separado do servizo de ningunha Administración pública en virtude de expediente disciplinario nin encontrarse inhabilitada ou inhabilitado por sentenza firme para o exercicio de funcións públicas.

4. Ter cumpridos os 18 anos de idade ou ter a idade que a convocatoria estableza como mínima antes de que finalice o prazo de presentación de instancias, e non exceder a idade establecida como máxima para o ingreso nun corpo ou escala.

5. Cumprir os requisitos para exercer as funcións que dentro do corpo ou escala lle poidan ser encomendadas, conforme o previsto regulamentariamente.

Artigo 33º

1. Todas as convocatorias de probas selectivas publicaranse no Diario Oficial de Galicia e as súas bases, que vinculan o órgano convocante e o tribunal, deberán, en todo caso, conter os seguintes elementos:

a) Número e características das prazas convocadas.

b) Condicións e requisitos que deben concorrer nas persoas aspirantes.

c) Probas e programas de procedemento selectivo, así como sistemas e formas de cualificación dos exercicios ou baremos de puntuación.

d) Composición do tribunal cualificador ou, se é o caso, da comisión de selección.

e) Modelo de solicitude e importe dos dereitos de exame.

f) Características, efectos e duración dos cursos ou período de prácticas, ou ambos, que deban realizar, se é o caso, as persoas seleccionadas.

2. Nas convocatorias teranse en conta as condicións especiais de ingreso das persoas con discapacidade na función pública.

Artigo 34º

1. As probas selectivas serán teóricas e prácticas e deberán adecuarse aos postos de traballo que se vaian ocupar.

2. Os tribunais que xulguen as probas selectivas non poderán estar compostos maioritariamente por persoal funcionario dos corpos ou escalas de que se trate. Ningunha persoa integrante terá titulación inferior á exixida para a admisión ás probas. Na súa composición debe atenderse ao artigo 36 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

3. O Consello da Xunta de Galicia, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, establecerá as bases e contidos mínimos obrigatorios dos programas para o acceso aos distintos corpos e escalas da Administración pública da comunidade autónoma.

Artigo 35º⁵

A Administración garantirá os dereitos constitucionais e lingüísticos das cidadás e dos cidadáns galegos, tanto respecto do galego, como lingua propia de Galicia, coma do castelán, lingua oficial en Galicia.

Para lle dar cumprimento á normalización do idioma galego na Administración pública de Galicia e

para garantir o dereito das administradas e dos administrados ao uso do galego nas relacións coa Administración pública no ámbito da comunidade autónoma, e a promoción do uso normal do galego por parte dos poderes públicos de Galicia, que determina o artigo 6.3º da Lei de normalización lingüística, nas probas selectivas que se realicen para o acceso ás prazas da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades locais de Galicia incluírase un exame de galego, agás para aqueles que acrediten o coñecemento da lingua galega conforme a normativa vixente. As bases das convocatorias dos procesos selectivos establecerán o carácter e a valoración deste exame.

Todo isto sen prexuízo daquelas probas que teñan que realizarse en galego para aquelas prazas que requiran un especial coñecemento da lingua galega

Artigo 36º

⁵ Modificado por art. único da Lei 2/2009, de 23 de xuño

O acceso á función pública e aos seus corpos ou escalas realizarase mediante concurso, oposición ou concurso-oposición libre, convocados publicamente e baseados nos principios de igualdade, mérito e capacidade, sen prexuízo do que sobre a carreira administrativa se dispón nesta lei. Na convocatoria cumprirá ter en conta o mandado do artigo 37 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

Artigo 37º

1. A oposición consistirá na superación de probas teóricas e prácticas exixidas na convocatoria pública, adecuadas ao exercicio da función así como, se é o caso, na superación dun curso selectivo de formación.
2. As probas de selección deberanse establecer de maneira que poidan manifestarse as condicións de aptitude e coñecemento que se consideren necesarias segundo a natureza da función e permitan fixar unha orde de prelación das persoas aspirantes seleccionadas.
3. Os programas das probas de selección e, se é o caso, dos cursos de formación deberán procurar especialmente que as materias exixidas se correspondan co desenvolvemento posterior das tarefas que se van cumprir.
4. En casos determinados e xustificados, as persoas aspirantes poderán ser sometidas a un período de prácticas, conforme a convocatoria.

Artigo 38º⁶

1. A selección por concurso-oposición consistirá na superación das probas correspondentes e, se é o caso, do curso selectivo de formación, así como na posesión previa, debidamente valorada, de determinadas condicións de formación, méritos ou niveis de experiencia.
2. A valoración dos devanditos méritos ou niveis de experiencia non suporá máis dun 40% da puntuación máxima alcanzable no proceso selectivo. Co fin de asegurar a debida idoneidade das persoas aspirantes, estas deberán superar na fase de oposición a puntuación mínima establecida para as respectivas probas selectivas
3. Na fase de oposición serán de aplicación os criterios establecidos no artigo 37º.

Artigo 39º

O concurso, sistema excepcional de acceso para postos singulares en atención á natureza das funcións que se van desempeñar, valorará os

⁶ Ap. 2 modificado por art. 23 da Lei 15/2010, de 30 de decembro

méritos que se sinalen na convocatoria, que, en todo caso, debe ser pública e libre.

Artigo 40º

Poderanse realizar convocatorias de probas conxuntas de selección para o ingreso nos distintos corpos ou escalas.

Artigo 41º

Os tribunais non poderán aprobar nin declarar que superaron as probas selectivas un número superior de persoas aspirantes ao de prazas convocadas. A contravención deste principio xera nulidade de pleno dereito na proposta do tribunal.

Artigo 42º

A adxudicación de postos de traballo ás persoas aspirantes que superaron o ingreso deberase realizar de acordo coas solicitudes que realicen as persoas interesadas, sempre segundo a orde obtida nas probas selectivas.

Artigo 43º

1. Cando a convocatoria o estableza e unha vez aprobadas as probas selectivas, as persoas aspirantes ao ingreso na función pública deberán superar un curso de selección ou formación na Escola Galega de Administración Pública adaptado á natureza de cada corpo ou escala ou un período de prácticas nunha unidade administrativa.
2. Durante este período serán nomeadas funcionarias e funcionarios en prácticas cos dereitos económicos que se sinalen e o tempo que permanezan nesta situación computaráselles para todos os efectos.

Capítulo V. Mobilidade do persoal funcionario das diversas Administracións públicas

Artigo 44º

1. Garántese, no ámbito desta lei e de acordo coa lexislación básica do Estado, o dereito á mobilidade do persoal funcionario procedente doutras administracións públicas, de conformidade coas condicións e cos requisitos que determine previamente a Xunta de Galicia nas relacións de postos de traballo e de acordo co que dispoña a correspondente convocatoria.
2. Ao persoal funcionario da Administración do Estado, das comunidades autónomas e das corporacións locais que, mediante os procedementos legalmente establecidos, pase a ocupar postos de traballo na

Administración pública desta comunidade autónoma seralle aplicable a lexislación da función pública desta.

O mencionado persoal que, mediante transferencia, pase a ocupar postos de traballo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia con carácter definitivo integrarase no correspondente corpo ou escala.

3. No marco dos acordos que as administracións públicas subscriban coa finalidade de facilitar a mobilidade entre o persoal funcionario, terán especial consideración os casos de mobilidade xeográfica das funcionarias vítimas de violencia de xénero.

4. O persoal doutras administracións en servizo activo na Administración da Xunta de Galicia non poderá superar en ningún caso o 5% dos efectivos totais con que esta conte.

Artigo 45º

O persoal funcionario da Comunidade Autónoma galega que, mediante concurso ou libre designación, pase a ocupar postos noutras administracións públicas seguirá pertencendo aos seus corpos ou escalas de orixe na situación de servizos noutras administracións públicas, e mentres tanto seralle de aplicación a lexislación da Administración de destino coa excepción prevista no artigo 56.

Artigo 46º

O persoal funcionario transferido á Comunidade Autónoma galega que, en virtude dos procedementos de concurso ou libre designación, pase a ocupar postos de traballo noutras administracións públicas seguirá conservando a súa condición de persoal funcionario do Estado e da Comunidade Autónoma galega en situación administrativa de servizos noutras administracións públicas.

Título V. Rexime xurídico da Función Pública

Capítulo I. Adquisición e perda da condición de funcionaria ou funcionario

Artigo 47º

A condición de funcionaria ou funcionario adquirese polo cumprimento dos seguintes requisitos:

1. Superar as probas selectivas e os cursos de selección ou formación que sexan procedentes.

2. Nomeamento conferido pola autoridade competente e publicado no Diario Oficial de Galicia.

3. Xurar ou prometer fidelidade á Constitución, ao Estatuto de autonomía de Galicia e obediencia ás leis, así como desempeñar con imparcialidade o exercicio da función pública.

4. Tomar posesión no prazo dun mes a partir da publicación do nomeamento.

Artigo 48º

A condición de funcionaria ou funcionario pérdese por algunha das causas seguintes:

1. Renuncia expresa, que non inhabilita para novo ingreso na función pública.

2. Separación do servizo, por resolución firme recaída en expediente disciplinario ou inhabilitación absoluta ou especial para cargo público acordada como pena principal ou accesoria en sentenza xudicial de carácter definitivo.

3. Perda da nacionalidade española, tendo en conta, non obstante, a Lei 17/1993, do 23 de decembro, sobre o acceso a determinados sectores da función pública da poboación nacional dos demais estados membros da Unión Europea.

4. Xubilación forzosa ou voluntaria.

Artigo 49º

1. A xubilación forzosa declárase de oficio ao cumprir a funcionaria ou funcionario a idade de 65 anos.

Malia o disposto no parágrafo anterior, tal declaración non se producirá ata o momento en que as persoas funcionarias cesen na situación de servizo activo, naqueles supostos en que voluntariamente prolonguen a súa permanencia nela, ata, como máximo, os 70 anos de idade. Para tal efecto poderán optar pola prolongación da permanencia no servizo activo, mediante escrito dirixido á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública cunha anticipación de dous meses, como mínimo, á data en que cumpran os 65 anos de idade, e entenderase recoñecida pola Administración da Xunta de Galicia a devandita prolongación se non lles notificase ás persoas interesadas resolución expresa e motivada en contrario antes dos quince días que preceden a aquela data.

Facúltase a conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública para ditar as normas complementarias de procedemento que permitan a aplicación da medida citada ás persoas funcionarias referidas no parágrafo anterior.

Do disposto no parágrafo segundo quedan exceptuado o persoal funcionario daqueles corpos e escalas que teñan normas específicas de xubilación de acordo co disposto na normativa básica estatal.

2. Procederase tamén á súa xubilación, logo da instrución de expediente que poderá iniciarse de oficio ou por instancia da persoa funcionaria interesada, cando se declare a incapacidade permanente para o exercicio das súas funcións, ben por inutilidade física ou psíquica ou por diminución apreciable das súas facultades.

En calquera caso será preceptiva a audiencia no expediente da persoa interesada funcionaria.

Artigo 50º

1. A xubilación voluntaria declararase por instancia da funcionaria ou funcionario conforme a lexislación vixente.

2. a) Malia o anterior, as persoas funcionarias afectadas por un proceso de reasignación de efectivos que se encontren nas situacións de expectativa de destino ou de excedencia forzosa, como consecuencia dun plan de emprego, poderán solicitar a xubilación voluntaria anticipada, nas condicións establecidas no réxime de Seguridade Social en que estean encadradas, sempre que teñan cumpridos 60 anos de idade e reúnan os requisitos exixidos no dito réxime.

2. b) As persoas funcionarias que se acollan a esta xubilación terán dereito a percibir, por unha soa vez, unha indemnización cuxa contía será fixada polo Consello da Xunta de Galicia segundo a súa idade e as retribucións íntegras correspondentes á última mensualidade completa percibida, con exclusión, se é o caso, do complemento específico e da produtividade, referida a doce mensuralidades.

2. c) Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública acordar a xubilación voluntaria incentivada.

Artigo 50º bis)⁷

1. Nos casos de extinción da relación de servizo como consecuencia de perda da nacionalidade ou de xubilación por incapacidade permanente para o servizo, a persoa interesada, unha vez desaparecida a causa

⁷ Engadido por art. 24 da Lei 15/2010, de 30 de decembro

obxectiva que a motivou, pode solicitar a rehabilitación da súa condición de persoal funcionario, que lle será concedida.

Se a rehabilitación se producise antes de que transcorresen dous anos desde a extinción da relación de servizo como consecuencia de jubilación por incapacidade permanente para o servizo, o persoal funcionario reincorporarase ao último posto de traballo que ocupase con carácter definitivo, o que lle quedará reservado durante ese período de tempo.

2. O Consello da Xunta de Galicia, logo do informe favorable da Asesoría Xurídica e oída a comisión de persoal, poderá conceder de forma motivada, con carácter excepcional e por solicitude da persoa interesada, a rehabilitación de quen perdese a condición de persoal funcionario por condena á pena principal ou accesoria de inhabilitación, atendendo ás circunstancias e á entidade do delito cometido. Se a resolución non se ditase de forma expresa nin se lle notificase á persoa interesada no prazo de tres meses, a solicitude de rehabilitación poderase entender desestimada.

Capítulo II Situacións administrativas

Artigo 51º

As persoas funcionarias poden estar nalgunha das seguintes situacións:

- a) Servizo activo.
- b) Servizos especiais.
- c) Servizos noutras administracións públicas.
- d) Excedencia voluntaria.
- e) Excedencia forzosa.
- f) Suspensión de funcións.
- g) Expectativa de destino.
- h) Excedencia forzosa aplicable a funcionarias e funcionarios en expectativa de destino.
- i) Excedencia voluntaria incentivada.
- j) Excedencia por razón de violencia sobre a muller funcionaria.

Artigo 52º

As persoas funcionarias están en situación de servizo activo:

1. Cando ocupen unha praza dotada orzamentariamente dun corpo ou escala e desempeñen un posto de traballo, en virtude da súa pertenza a aqueles.
2. Cando estean en comisión de servizo de carácter temporal conferida pola consellería competente en materia de función pública.
3. Cando queden á disposición do órgano que regulamentariamente se determine de acordo co establecido no artigo 65º.4.
4. Nos supostos previstos no artigo 54º en que a persoa funcionaria opte por permanecer nesta situación.

Artigo 53º

Por necesidade do servizo, debidamente xustificada e de acordo cos criterios e as condicións que se determinen regulamentariamente, oída a comisión de persoal, os órganos competentes poderán destinar a funcionaria ou funcionario en comisión de servizos de carácter forzoso e por tempo non superior a tres meses a un posto de traballo distinto do de destino e, se supuxese cambio de localidade, a funcionaria ou funcionario terá dereito ás indemnizacións establecidas regulamentariamente. Quedan excluídas desta comisión forzosa as persoas que exerzan os dereitos das letras e) e f) do punto 1 do artigo 76º, así como as funcionarias embarazadas. Regulamentariamente estableceranse dereitos de oposición á comisión forzosa derivados do coidado de familiares.

Artigo 54º

O persoal funcionario público pasará á situación de servizos especiais:

1. Cando sexa autorizado para realizar unha misión por período superior a seis meses en organismos internacionais, gobernos ou entidades públicas estranxeiras ou en programas de cooperación internacional.
2. Cando adquira a condición de persoal funcionario ao servizo de organizacións internacionais ou de carácter supranacional.
3. Cando sexa nomeado integrante do Goberno ou dos órganos de goberno das comunidades autónomas ou altos cargos deles que non deban ser provistos necesariamente por persoal funcionario público.
4. Cando sexa elixido polas Cortes Xerais para formar parte dos órganos constitucionais ou doutros que lles corresponda ás cámaras elixir.

5. Cando sexa adscrito aos servizos do Tribunal Constitucional ou do Defensor do Pobo.

6. Cando acceda á condición de deputada, deputado, senadora ou senador das Cortes Xerais.

7. Cando acceda á condición de deputada ou deputado do Parlamento galego, de membro das asembleas lexislativas das comunidades autónomas ou cando forme parte de órganos que lle corresponda elixir ao Parlamento galego, se percibe retribucións periódicas polo desempeño da función.

Cando non perciba tales retribucións poderá optar entre permanecer na situación de servizo activo ou pasar á de servizos especiais, sen prexuízo da normativa que diten as comunidades autónomas sobre incompatibilidades das persoas integrantes de asembleas lexislativas.

8. Cando desempeñe cargos electivos retribuídos e de dedicación exclusiva nas entidades locais, cando desempeñe responsabilidades de órganos superiores e directivos municipais e mais cando se desempeñen responsabilidades de persoas integrantes dos órganos locais para o coñecemento e a resolución das reclamacións económico-administrativas. Exceptúanse as persoas funcionarias da Administración local con habilitación de carácter estatal, cando desempeñen postos reservados a elas, que se rexerán pola súa normativa específica, quedando na situación de servizo activo.

9. Cando preste servizo nos gabinetes da Presidencia do Goberno, das ministras e ministros e das secretarías e secretarios de Estado e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

10. Cando sexa nomeado para calquera cargo de carácter político de que derive incompatibilidade para exercer a función pública.

11. Cando cumpra o servizo militar ou a prestación substitutoria equivalente.

12. Cando preste servizo nos gabinetes da Presidencia da Xunta de Galicia ou dos conselleiros e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

13. Cando desempeñe postos de traballo de carácter directivo no Gabinete da Presidencia do Parlamento.

14. Cando sexa adscrito aos servizos do Valedor do Pobo, nos termos previstos na lei reguladora da devandita institución.

15. Cando sexa nomeado membro do Consello de Contas de Galicia.
16. Cando pase a desempeñar os postos de traballo de presidenta ou presidente, conselleira ou conselleiro delegado, directora ou director xerente nas sociedades públicas a que fai alusión o artigo 12 da Lei 11/1992, do 7 de outubro, de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, e así o determine o Consello da Xunta de Galicia.
17. Cando sexa nomeado como titular de subsecretarías, secretarías xerais técnicas ou direccións xerais da Administración xeral do Estado.
18. Cando sexa nomeado como titular das subdelegacións do Goberno nas provincias ou das direccións insulares da Administración xeral do Estado e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.
19. Cando sexa nomeado para desempeñar postos nas áreas funcionais da alta inspección de educación, funcionaria ou funcionario dos corpos docentes ou das escalas en que se ordena a función pública docente.
20. Cando pase a desenvolver cargos directivos nas empresas públicas, nos entes públicos, nas sociedades ou nas fundacións públicas en que a Xunta de Galicia, directa ou indirectamente, participe ou achegue máis do 50% do capital ou do patrimonio, cando os devanditos cargos sexan designados logo de acordo do Consello da Xunta de Galicia ou polos seus propios órganos de goberno.

Artigo 55º

1. Ás persoas funcionarias en situación de servizos especiais computaráselles o tempo que permanezan en tal situación para os efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos e terán dereito á reserva de praza e destino que ocupasen, que poderá ser desempeñada mentres a persoa funcionaria estea en situación de servizos especiais ben en comisión de servizos, ben por persoal interino.

En todos os casos percibirán as retribucións do posto ou cargo efectivo que desempeñen e non as que lles correspondan como persoal funcionario, sen prexuízo do dereito á percepción dos trienios que puidesen ter recoñecidos como funcionarias ou funcionarios.

2. As deputadas, deputados, senadoras, senadores e persoas integrantes das asembleas lexislativas das comunidades autónomas que perdan tal condición por disolución das correspondentes cámaras ou finalización do mandato destas poderán permanecer na situación de servizos especiais ata a súa nova constitución.

3. O disposto neste artigo relativo ao cómputo do tempo de permanencia na situación de servizos especiais, para os efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos, non será de aplicación ás funcionarias e funcionarios públicos que, logo de ingresaren ao servizo das institucións comunitarias europeas ou ao de entidades e organismos asimilados, exerzan o dereito de transferencia establecido no artigo 11.2º do anexo VIII do Estatuto dos funcionarios das comunidades europeas, aprobado polo Regulamento 259/1968 do Consello, do 29 de febreiro, modificado polo Regulamento 571/1992, do Consello, do 2 de marzo, sen prexuízo dos efectos económicos que poidan derivar dos ascensos e trienios consolidables ata o momento do exercicio deste dereito.

4. A Administración pública velará para que non haxa menoscabo no dereito á carreira profesional do persoal funcionario público que fose nomeado alto cargo, membro do poder xudicial ou doutros órganos constitucionais ou estatutarios ou que fose elixido alcaldesa ou alcalde, retribuído e con dedicación exclusiva, presidenta ou presidente de deputacións ou institucións equivalentes, deputada, deputado, senador ou senadora das Cortes Xerais e membro das asembleas lexislativas das comunidades autónomas. Como mínimo, este persoal funcionario recibirá o mesmo tratamento na consolidación do grao e no conxunto de complementos que o que se estableza para o que fose directora ou director xeral e outros cargos equivalentes ou superiores da correspondente Administración pública.

Artigo 56º

Servizos noutras administracións públicas.

As persoas funcionarias da comunidade que, por medio dos sistemas de concurso, de libre designación, transferencia ou adscrición provisional, se é o caso, pasen a ocupar postos de traballo noutras administracións públicas someteranse ao réxime estatutario vixente na Administración en que estean destinadas e seralles aplicable a lexislación en materia de función pública desta, pero conservarán a súa condición de funcionarias ou funcionarios da comunidade en situación de servizo noutras administracións públicas. No suposto de estaren incursas en expediente disciplinario, a imposición da sanción de separación do servizo corresponderalles aos órganos competentes da comunidade autónoma.

Artigo 57º⁸

Excedencia voluntaria.

1. Excedencia por prestación de servizos no sector público:

⁸ Ap. 1 modificado polo art. 25 da Lei 15/2010, do 28 de decembro

Ap. 6 modificado polo art. 26 da Lei 15/2010, do 28 de decembro

Sen prexuízo do disposto na normativa sobre incompatibilidades, procede declarar, de oficio ou por solicitude da persoa interesada, na situación de excedencia por prestación de servizos no sector público:

a) O persoal funcionario de carreira que acceda, por promoción interna ou por outros sistemas de acceso, a outros corpos ou escalas en calquera administración pública e non lle corresponda quedar noutra situación administrativa.

b) O persoal funcionario de carreira que pase a prestar servizos como persoal laboral fixo en calquera administración pública ou en organismos, axencias ou entidades do sector público. Para estes efectos, considéranse incluídas no sector público as sociedades mercantís e fundacións que reúnan os requisitos esixidos pola lexislación aplicable segundo a administración pública á que estean vinculadas ou da que dependan.

A excedencia regulada nesta alínea non lle é aplicable ao persoal funcionario de carreira que pase a prestar servizos en calquera administración pública, organismo, axencia ou entidade do sector público como persoal funcionario interino ou como persoal laboral con contrato temporal ou declarado indefinido por sentenza xudicial firme nin ao que pase a prestar servizos en entidades que queden excluídas da consideración de sector público para os efectos do previsto na letra b) desta alínea.

Nestes supostos, o persoal funcionario de carreira será declarado na situación de excedencia por interese particular, sen que lle sexa exixible o requisito de que prestase un tempo mínimo de servizos previos nin o prazo de permanencia nesa situación.

As persoas que se atopen en situación de excedencia por prestación de servizos no sector público non devengarán retribucións nin lles será computable o tempo que permanezan nesa situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa aplicable.

Malia o disposto no parágrafo anterior, no suposto regulado na letra b) desta alínea, o tempo de servizos prestados en organismos, axencias ou entidades do sector público computarase só para os efectos de antigüidade, unha vez que se reingrese ao servizo activo».

2. Por interese particular:

a) Poderá concedérselles igualmente a excedencia voluntaria ás persoas funcionarias cando o soliciten por interese particular.

Para solicitar o pase á situación prevista nesta letra será preciso ter prestado servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante os cinco anos inmediatamente anteriores e nela non se poderá permanecer menos de dous anos continuados.

Procederá, así mesmo, declarar en excedencia voluntaria o persoal funcionario público cando, rematada a causa que determinou o pase a unha situación distinta á de servizo activo, incumpra a obriga de solicitar o reingreso no prazo establecido regulamentariamente.

O persoal funcionario público que preste servizos en organismos ou entidades que quede excluído da consideración do sector público para os efectos da declaración de excedencia voluntaria prevista no punto 1 deste artigo será declarado na situación de excedencia voluntaria regulada neste punto, sen que lle sexan de aplicación os prazos de permanencia nela.

b) Pasarán tamén á situación de excedencia voluntaria por interese particular as persoas funcionarias que cesasen na situación de servizos especiais e non solicitasen o reingreso no servizo activo no prazo de trinta días desde tal cesamento, agás no suposto previsto no parágrafo in fine do artigo 55º.

Ao excedente voluntario por interese particular ao cal, solicitado o reingreso, non se lle conceda por falta de posto vacante con dotación orzamentaria continuará na situación de excedencia voluntaria ata que se produza este.

3. Por agrupación familiar.

As persoas funcionarias excedentes por algunha das causas anteriores non percibirán retribucións nin lles será computado o tempo permanecido en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos.

4. Excedencia para o coidado de fillas, fillos e familiares:

As persoas funcionarias de carreira terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a tres anos, para coidar cada filla ou fillo, tanto cando sexa por natureza como por adopción ou acollemento permanente ou en proceso de adopción, que se contará desde a data de nacemento ou, se é o caso, da resolución xudicial ou administrativa.

Tamén terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a tres anos, para o coidado dunha persoa familiar que estea ao seu cargo, ata o segundo grao inclusive de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non se poida valer por si mesma e non desempeñe actividade retribuída.

O período de excedencia será único por cada persoa causante. Cando unha nova persoa causante dese orixe a unha nova excedencia, o inicio do período desta poñerá fin ao que se viñese gozando.

Esta excedencia constitúe un dereito individual das persoas funcionarias. No caso de que dúas persoas funcionarias xerasen o dereito a gozala pola mesma persoa causante, a Administración poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas relacionadas co funcionamento dos servizos.

O tempo de permanencia nesta situación será computable para os efectos de trienios, carreira e dereitos no réxime da Seguridade Social que sexa aplicable. O posto de traballo desempeñado reservarase, cando menos, dous anos. Ao transcorrer ese período, a devandita reserva será a un posto na mesma localidade e de igual retribución.

As persoas funcionarias nesta situación poderán participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

5. Excedencia voluntaria incentivada:

As persoas funcionarias afectadas por un proceso de reasignación de efectivos que se encontren nalgunha das dúas fases a que fai referencia o artigo 29º.6 desta lei poderán ser declaradas, por solicitude súa, en situación de excedencia voluntaria incentivada.

As que se encontren nas situacións de expectativa de destino ou de excedencia forzosa como consecuencia da aplicación dun plan de emprego terán dereito a pasar, por solicitude súa, á dita situación.

A excedencia voluntaria incentivada terá unha duración de cinco anos e impedirá desempeñar postos de traballo no sector público baixo ningún tipo de relación funcional ou contractual, sexa esta de natureza laboral ou administrativa. Concluído o prazo sinalado, pasarase automaticamente, se non se solicita o reingreso, á situación de excedencia voluntaria por interese particular.

As que pasen á situación de excedencia voluntaria incentivada terán dereito a unha mensualidade das retribucións de carácter periódico, excluídas as pagas extraordinarias e o complemento de produtividade, percibidas no último posto de traballo desempeñado, por cada ano completo de servizos efectivos e cun máximo de doce mensualidades.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública acordar o pase á situación de excedencia voluntaria incentivada.

Non se poderá conceder a excedencia voluntaria cando a persoa funcionaria estea sometida a expediente disciplinario ou pendente do cumprimento dunha sanción.

6. Excedencia por razón de violencia de xénero:

As funcionarias vítimas de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, teñen dereito a solicitar a situación de excedencia sen que lles sexa exigible o requisito de que prestasen un tempo mínimo de servizos previos nin un prazo de permanencia nesa situación.

Durante os seis primeiros meses de permanencia nesta situación tense dereito á reserva do posto de traballo que se desempeñase, e computarase o devandito período para efectos de antigüidade, carreira e dereitos do réxime de Seguridade Social que resulten aplicables. Cando as actuacións xudiciais así o exixan, este período prorrogarase por prazos de tres meses, ata un máximo total de dezaioito, con idénticos efectos aos sinalados anteriormente, co fin de garantir a efectividade do dereito de protección da vítima.

Durante os tres primeiros meses da excedencia regulada neste artigo a funcionaria ten dereito a percibir as súas retribucións íntegras e, se é o caso, as prestacións familiares por filla ou fillo ao seu cargo.

Artigo 58º

1. A excedencia forzosa producirase polas seguintes causas:

a) Cando se leve a cabo unha redución de postos de traballo de acordo cos procedementos legalmente establecidos e a persoa funcionaria afectada por ela non poida ser adscrita a outro posto.

b) Cando, unha vez concluído o período de excedencia voluntaria para o coidado dunha filla ou fillo, a persoa funcionaria solicite o reingreso e non o poida obter por falta de posto vacante con dotación orzamentaria.

c) Cando a persoa funcionaria procedente da situación de suspenso en firme, unha vez cumprida a suspensión, solicite o reingreso e non fose posible concederllo por falta de postos vacantes.

As que estean na situación a) terán dereito a percibir as retribucións básicas e o complemento de destino inferior en dous niveis ao seu grao persoal, así como ao cómputo do tempo que permanezan en tal situación para os efectos de trienios e dereitos pasivos.

As que estean nas situacións b) e c) non terán dereito ao complemento de destino, pero o tempo que permanezan en tal situación seralles computado para os efectos de trienios e dereitos pasivos.

2. Excedencia forzosa aplicable ás persoas funcionarias en expectativa de destino.

As persoas funcionarias declaradas en expectativa de destino pasarán á situación de excedencia forzosa, coas peculiaridades establecidas neste punto, polas causas seguintes:

- a) O transcurso do período máximo fixado para esta.
- b) O incumprimento das obrigas determinadas no artigo 59º desta lei.

As que se encontren nesta modalidade de excedencia forzosa terán dereito a percibir as retribucións básicas e, se é o caso, as prestacións familiares por filla ou fillo a cargo.

As ditas persoas funcionarias estarán obrigadas a participar nos concursos convocados a postos adecuados ao seu corpo, escala ou especialidade que lles sexan notificados, así como a aceptar os destinos que se lles sinalen en postos de características similares e a participar nos cursos de capacitación que se lles ofrezan.

Non poderán desempeñar postos de traballo no sector público baixo ningún tipo de relación funcional ou contractual, sexa esta de natureza laboral ou administrativa. Se obteñen posto de traballo no dito sector pasarán á situación de excedencia voluntaria regulada no artigo 57º.1 desta lei.

Pasarán á situación de excedencia voluntaria por interese particular cando incumpran as obrigas a que se refire este punto.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública acordar a declaración desta modalidade de excedencia forzosa e o pase á excedencia voluntaria destes excedentes forzosos, así como a xestión do persoal afectado mediante resolución motivada.

Artigo 59º

As persoas funcionarias en expectativa de destino percibirán as retribucións básicas, o complemento de destino do grao persoal que lles corresponda e o 50% do complemento específico do posto que desempeñaban ao pasar a esta situación.

As ditas persoas estarán obrigadas a:

1. Aceptar os destinos en postos de características similares aos que desempeñaban que se lles ofrezan na provincia onde estaban destinadas.
2. Participar nos concursos para postos adecuados ao seu corpo, escala ou categoría, situados na provincia onde estaban destinadas.
3. Participar nos cursos de capacitación a que sexan convocadas.

O período máximo de duración da situación de expectativa de destino será dun ano; transcorrido este, pasarase á situación de excedencia forzosa.

Para os restantes efectos esta situación equipárase á de servizo activo.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública efectuar a declaración e o cesamento nesta situación administrativa e a xestión do persoal afectado por ela.

Artigo 60º

1. A suspensión de funcións pode ter carácter provisorio ou firme. A persoa funcionaria declarada en tal situación quedará privada temporalmente do exercicio das súas funcións e dos dereitos inherentes á súa condición.
2. A suspensión provisoria poderá acordarse preventivamente por un período non superior a seis meses, durante a tramitación do procedemento xudicial ou do expediente disciplinario, por posible comisión de faltas graves, que lle instrúa á persoa funcionaria a autoridade competente.
3. Durante o tempo de suspensión provisoria a persoa funcionaria percibirá as retribucións básicas que lle correspondan.
4. Se a persoa funcionaria resultase absolta no procedemento criminal ou expediente disciplinario, ou se a sanción que se lle impuxese fose inferior á suspensión, o tempo de duración desta computáraselle como servizo activo e deberá reincorporarse inmediatamente ao seu posto de traballo, con recoñecemento de todos os dereitos económicos e demais que procedan desde a data de efectividade da suspensión.
5. A suspensión terá carácter firme cando se impoña en virtude de condena criminal ou sanción disciplinaria.
6. Ás persoas funcionarias en situación de suspensión de funcións con carácter firme non se lles reservará a praza nin o destino.

Artigo 61º⁹

⁹ Ap. 3 modificado polo art. 27 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

1. O reingreso ao servizo activo das persoas funcionarias que non teñan reserva de praza e destino efectuarase mediante a súa participación nas convocatorias de concurso ou de libre designación para a provisión de postos de traballo.
2. Así mesmo, o reingreso poderá efectuarse por adscrición a un posto, que terá necesariamente o carácter de provisional, condicionado ás necesidades do servizo e sempre que se reúnan os requisitos para o desempeño do posto.
3. O posto asignado con carácter provisional convocarase para a súa provisión definitiva no prazo máximo dun ano, no caso de estar vacante, e a persoa funcionaria reingresada terá a obriga de participar nos concursos de traslados que se convoquen para todos os postos de traballo do seu corpo ou da súa escala da localidade onde estivese adscrita provisionalmente. Se non obtivese destino definitivo, quedará ao dispor da persoa titular da consellaría, e o órgano competente procederá á súa adscrición provisional a un posto de traballo correspondente ao seu corpo e/ou escala
4. No suposto de incumprir a obriga de participar no concurso no que se inclúa o posto que ocupa provisionalmente, será declarada de oficio na situación de excedencia voluntaria.

Artigo 62º

As que estean en situación de excedencia forzosa ou de suspensión de funcións en firme, neste caso ao cumpriren o tempo de suspensión, están obrigadas a solicitar o reingreso, que lles será concedido, de existiren vacantes, con carácter provisional e ata que obteñan destino con carácter definitivo, a través de concurso de traslados, estando obrigadas a participar en todos os que se convoquen ata que iso se produza e, de non o facer, serán declaradas na situación de excedencia voluntaria por interese particular.

Capítulo III. A carreira administrativa

Artigo 63º

1. A carreira administrativa consiste na promoción desde o corpo ou escala dun determinado grupo ao doutro inmediatamente superior, ou no ascenso dentro dos graos asignados ao mesmo corpo ou escala, ou no acceso a outro corpo ou escala do mesmo grupo.
2. Nas convocatorias das probas selectivas reservarase un mínimo dun 25% das vacantes convocadas para persoal funcionario pertencente a corpos ou escalas do grupo inmediatamente inferior que, posuindo a titulación exixida

e os demais requisitos inherentes á vacante que se vai cubrir, prestase servizos efectivos durante polo menos dous anos no corpo ou na escala de pertenza.

As devanditas probas, nas cales se deberán respectar os principios de igualdade, mérito e capacidade, poderanse levar a cabo en convocatorias independentes das de ingreso cando, por conveniencia da planificación xeral dos recursos humanos, así o autorice o Consello da Xunta de Galicia.

Poderá participar nos procesos de promoción interna para o acceso ao corpo administrativo da Xunta de Galicia (grupo C) o persoal funcionario do corpo auxiliar da Xunta de Galicia (grupo D) que, aínda que careza da titulación exixida para pertencer ao grupo C, acredite unha antigüidade mínima de dez anos no grupo D ou ben teña unha antigüidade mínima de cinco anos e supere os cursos de formación que regulamentariamente se determinen.

3. As persoas funcionarias que accedan a outros corpos ou escalas polo sistema de promoción interna terán, en todo caso, preferencia para cubrir os postos vacantes ofertados sobre as persoas aspirantes que non procedan desta quenda.

Ademais, as persoas funcionarias aspirantes que superen tal proceso selectivo poderán tomar posesión da praza que xa viñesen desempeñando con carácter definitivo cando o nivel desta se encontre incluído no intervalo de niveis do corpo e grupo a que accedan.

As prazas reservadas a promoción interna que non se cubran por este procedemento acumularanse ás de provisión libre.

4. Así mesmo, estas persoas funcionarias conservarán o seu grao persoal que xa consolidasen no corpo ou escala de procedencia, sempre que estea incluído no intervalo de niveis correspondente ao novo corpo ou escala, e o tempo de servizos prestados naqueles será aplicable, se é o caso, para a consolidación do grao persoal neste.

O disposto neste artigo seralles tamén aplicable as persoas funcionarias que accedan por integración a outros corpos ou escalas do mesmo grupo ou de grupo superior de acordo co previsto nesta lei.

Artigo 64º

As persoas funcionarias poderían acceder a outros corpos ou escalas encadradas no mesmo grupo que teñan asignadas funcións substancialmente coincidentes no seu contido profesional e no seu nivel técnico, sempre que estean en posesión da titulación exixida en cada caso e superen as probas selectivas.

Poderán ser eximidas dalgunha das probas aquelas persoas funcionarias que procedan da mesma área de especialización profesional ca a correspondente ao corpo ou escala a que se pretende ascender.

Artigo 65^º¹⁰

1. Toda persoa funcionaria posúe un grao persoal que corresponderá a un dos 30 niveis en que se clasifiquen os postos de traballo.

2. O grao persoal adquírese polo desempeño dun ou máis postos de nivel correspondente durante dous anos continuados ou durante tres con interrupción. Se durante o tempo en que a persoa funcionaria desempeña un posto se modifícase o nivel destes, o tempo do desempeño computarase no nivel máis alto con que tal posto estivese clasificado.

Malia o disposto no parágrafo anterior, as persoas funcionarias que obteñan un posto de traballo superior en máis de dous niveis ao correspondente ao seu grao persoal consolidarán cada dous anos de servizos continuados o grao superior en dous niveis ao que posúisen sen que en ningún caso poidan superar o correspondente ao do posto desempeñado.

As persoas funcionarias de novo ingreso comezarán a consolidar o grao correspondente ao nivel de complemento de destino do primeiro posto a que sexan adscritos, de forma provisional ou definitiva, tras a superación do proceso selectivo.

3. As persoas funcionarias terán dereito, calquera que sexa o posto de traballo que desempeñen, a percibir polo menos o complemento de destino dos postos de nivel correspondente ao seu grao persoal. Non obstante, a percepción do complemento específico será sempre a que lle corresponda ao posto realmente desempeñado.

4. As persoas funcionarias que cesen nun posto de traballo sen obter outro polos sistemas de provisión previstos no artigo 29º desta lei quedarán ao dispor da persoa titular da consellaría, que procederá á súa adscrición provisional a un posto de traballo correspondente ao seu corpo e/ou escala na mesma localidade que a do posto que viñan desempeñando con carácter definitivo. Garantiránselles, en todo caso, as retribucións que lles correspondan polo seu grao persoal consolidado e un complemento específico non inferior en máis de dous niveis ao do devandito grao. A consellaría competente en materia de función pública autorizará esta adscrición cando implique cambio de consellaría ou de localidade, coa conformidade, neste último caso, do persoal funcionario afectado.

¹⁰ Ap. 4 modificado polo art. 28 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

Sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, quen cese nun posto provisto por libre designación ou por alteración do contido ou supresión do seu posto definitivo na relación de postos de traballo, mentres non obteña outro posto con carácter definitivo, e durante un prazo máximo de tres meses, percibirá, en todo caso, as retribucións complementarias correspondentes ao posto que viña desempeñando con carácter definitivo.

O persoal funcionario ao dispor da persoa titular da consellaría ou adscrito provisionalmente a un posto de traballo está obrigado a participar nos concursos de provisión que se convoquen para postos adecuados ao seu corpo e/ou escala e a solicitar, á súa elección, todos os postos situados na localidade da do posto que ocupase con carácter definitivo, ou ben na localidade onde estivese adscrito provisionalmente. O incumprimento das obrigas establecidas neste parágrafo determinará a declaración da situación de excedencia voluntaria por interese particular.

Nos concursos de traslados computarase o período de tempo nesta situación, de ser o caso, coma se se desempeñase un posto inferior en dous niveis ao do grao persoal consolidado, desde o día seguinte ao do cesamento do posto que ocupase con carácter definitivo e de acordo co que dispoñan as bases da convocatoria».

5. O tempo de permanencia en situación de servizos especiais será computado, para efectos de consolidación do grao persoal, como prestado no último posto desempeñado en situación de servizo activo ou no que posteriormente se obtivese por concurso.

6. A adquisición e os cambios de grao inscribíranse no rexistro de persoal logo de recoñecelos o órgano competente.

7. Os graos superiores dos corpos ou escalas poderán coincidir cos inferiores no corpo ou escala inmediatamente superior.

Artigo 66^{º11}

Nos supostos de provisión polo procedemento de libre designación de postos de traballo abertos a persoal funcionario docente nas relacións de postos de traballo, calquera que sexa o corpo docente ao que pertenza, ou ao corpo de inspectores ao servizo da Administración educativa, este persoal terá dereito á reserva do posto de traballo docente ou de función inspectora de procedencia, sempre que o ocupase con carácter definitivo.

Artigo 67º

A adquisición dos graos superiores polas persoas funcionarias dos corpos e escalas de cada grupo poderá realizarse tamén mediante a superación de

¹¹ Modificado polo art. 29 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

cursos de formación ou outros requisitos obxectivos que determine a Xunta de Galicia, de conformidade co disposto no artigo 13º, punto 11.

Artigo 68º

1. A Administración pública galega establecerá sistemas que permitan a avaliación do desempeño das súas empregadas e empregados.

A avaliación do desempeño é o procedemento a través do cal se mide e valora a conduta profesional e mais o rendemento ou o logro de resultados.

2. Os sistemas de avaliación do desempeño adecuaranse, en todo caso, a criterios de transparencia, obxectividade, imparcialidade e non-discriminación, e aplicaranse sen menoscabo dos dereitos das empregadas e empregados públicos.

3. A Administración pública galega determinará os efectos da avaliación na carreira profesional, na formación, na provisión de postos de traballo e na percepción das retribucións complementarias correspondentes.

4. A Xunta de Galicia articulará un sistema que, entre outros factores, terá en conta necesariamente:

a) O grao de satisfacción da cidadanía respecto dos servizos que lle presten.

b) A boa xestión e organización da estrutura administrativa, para o cal promoverá a utilización por parte do persoal directivo dos datos derivados da xestión para a toma de decisións.

c) A implicación en procesos innovadores e de boas prácticas a prol da excelencia.

d) A normalización e a racionalización de procesos.

e) O grao de cumprimento do Plan de normalización lingüística.

5. Nomearase unha comisión de avaliación do desempeño, cuxa composición e funcionamento se regulará por decreto do Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellería competente en materia de función pública. Poderase nomear máis dunha comisión de avaliación do desempeño cando así se considere necesario.

Capítulo IV. Réxime retributivo

Artigo 69º¹²

¹²Ap. 2.b) modificado polo art. 30 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

1. As retribucións das persoas funcionarias son básicas e complementarias.

2. Son retribucións básicas:

a) O soldo, que se fixará en función do índice de proporcionalidade que se lle asigne a cada un dos grupos en que se organizan os corpos e escalas de persoal funcionario da comunidade.

b) Os trienios, que consisten nunha cantidade, que será igual para o subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, por cada tres anos de servizo no corpo ou na escala.

Nos casos nos que o persoal funcionario preste servizos sucesivamente en diferentes corpos ou escalas de distinto subgrupo ou grupo de clasificación terá dereito a seguir percibindo os trienios derivados da pertenza aos subgrupos ou grupos anteriores. Así mesmo, cando o persoal funcionario cambie de adscrición de subgrupo ou grupo antes de completar un trienio, a fracción de tempo transcorrido considerárase como tempo de servizos prestados no novo subgrupo ou grupo.

O persoal interino da Xunta de Galicia que acceda á condición de persoal funcionario en prácticas e/ou de carreira terá dereito a seguir percibindo os trienios que teña recoñecidos como persoal interino ou en prácticas.

c) As pagas extraordinarias, que serán dúas ao ano por un importe mínimo cada unha delas dunha mensualidade de soldo e trienios, percibiranse os meses de xuño e decembro.

3. Son retribucións complementarias:

a) O complemento de destino correspondente ao nivel do posto que desempeñe. Este complemento figurará nas relacións de postos de traballo e será igual para todos os postos do mesmo nivel.

b) O complemento específico, destinado a retribuír as condicións particulares dalgúns postos de traballo en atención á súa especial dificultade técnica, dedicación, responsabilidade, incompatibilidade, perigosidade ou penosidade. En ningún caso poderá asignarse máis dun complemento específico a cada posto de traballo.

c) O complemento de produtividade, destinado a retribuír o especial rendemento, a actividade extraordinaria, o interese ou a iniciativa con que a persoa funcionaria desempeñe o seu traballo.

A súa contía global non poderá exceder unha porcentaxe sobre os custos totais de persoal de cada programa e de cada órgano que se determinará na Lei de orzamentos. O responsable da xestión de cada programa de

gasto, dentro das correspondentes dotacións orzamentarias, determinará, de acordo coa normativa establecida na Lei de orzamentos, a contía individual que lle corresponda, se é o caso, a cada persoa funcionaria.

A súa asignación realizarase conforme criterios obxectivos establecidos regulamentariamente coa necesaria información e participación das persoas representantes do persoal. Para isto terase especialmente en consideración a cualificación emitida pola comisión de avaliación do desempeño respecto da unidade administrativa de que se trate, todo isto de acordo co previsto no artigo 68º desta lei.

En calquera caso, as cantidades que perciba cada persoa funcionaria por este concepto serán de coñecemento público das demais persoas funcionarias do departamento e organismo interesado, así como das persoas representantes sindicais.

d) As gratificacións por servizos extraordinarios, fóra da xornada normal, que en ningún caso poderán ser fixas na súa contía e periódicas na súa percepción.

4. As persoas funcionarias percibirán as indemnizacións correspondentes por razón de servizo.

Artigo 70º

1. As contías das retribucións básicas das letras a) e b) do punto 2 do artigo 69 desta lei serán iguais para cada un dos grupos en que se clasifican os corpos ou as escalas. Así mesmo, as contías das pagas extraordinarias serán iguais para cada un dos grupos de clasificación segundo o nivel do complemento de destino que perciban.

O soldo das persoas funcionarias do grupo A non poderá exceder en máis de tres veces o soldo das persoas funcionarias do grupo E.

2. A contía das retribucións básicas, dos complementos de destino asignados a cada posto de traballo e dos complementos específicos e de produtividade, se é o caso, deberá reflectirse para cada exercicio orzamentario na correspondente lei de orzamentos da comunidade autónoma.

Artigo 71º

Os postos de traballo que exixan o mesmo nivel de titulación e que teñan no seu exercicio similar grao de dificultade terán os mesmos complementos de destino e específico se son semellantes as condicións de traballo.

Artigo 72º

O persoal laboral será retribuído conforme o previsto na súa normativa e nos convenios colectivos, procurándose mediante un convenio-marco ou outros instrumentos a igualdade de retribucións para as tarefas que supoñan unhas mesmas condicións de preparación e unhas mesmas funcións.

Artigo 73º

No desenvolvemento e aplicación dos preceptos incluídos neste capítulo, así como nos de toda a política retributiva da Xunta de Galicia, deberanse ter en conta os artigos 39 e 40 da Lei 7/2004, do 16 de xullo.

Capítulo V. Licenzas, vacacións e permisos

Artigo 74º

Poderanse conceder licenzas nos seguintes casos e condicións:

1. Por matrimonio, a persoa funcionaria terá dereito a unha licenza retribuída de quince días naturais ininterrompidos.

2. Por embarazo, nas condicións e duración previstas na lexislación xeral.

3. Por asuntos propios poderanse conceder licenzas sen retribución dunha duración acumulada que non poderá exceder os tres meses cada dous anos. A concesión de licenzas por asuntos propios subordinarase, en todo caso, ás necesidades do servizo.

4. As licenzas por enfermidade fixaranse de acordo co réxime da Seguridade Social a que pertenza a persoa funcionaria.

5. Poderanse conceder licenzas para a realización de estudos sobre materias directamente relacionadas coa Administración Pública, logo do informe favorable da persoa xerarquicamente superior, e a persoa funcionaria terá dereito a percibir as retribucións básicas e mais o complemento familiar.

Artigo 75º

1. O persoal funcionario terá dereito, por ano completo de servizos, a gozar de vacacións retribuídas dun mes natural ou de vinte e dous días hábiles anuais ou dos días que correspondan proporcionalmente ao tempo de servizos efectivos.

2. Así mesmo, terá dereito a un día hábil adicional ao cumprir quince anos de servizo, ao que lle engadirá un día hábil máis ao cumprir os vinte, vinte

e cinco e trinta anos de servizo, respectivamente, ata un total de vinte e seis días hábiles por ano natural.

Este dereito farase efectivo a partir do ano natural seguinte ao do cumprimento dos anos de servizo sinalados no parágrafo anterior.

3. Para os efectos previstos neste artigo, non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

4. No caso de que o período de vacacións coincida co permiso previsto no número 4 do artigo 76º, a persoa interesada terá dereito á fixación dun período alternativo.

5. O calendario de vacacións elaborárase anualmente, tendo en conta as necesidades dos servizos, oídos os órganos de representación das persoas funcionarias.

Recoñécese o dereito á elección do período de vacacións a favor das mulleres xestantes e a preferencia de elección de mulleres e homes con fillas ou fillos menores de doce anos ou maiores dependentes ao seu coidado.

6. Os permisos de maternidade, paternidade e lactación, así como os períodos de incapacidade temporal derivados do embarazo, poderanse acumular ao período de vacacións, mesmo despois do remate do ano natural a que aquelas correspondan.

Artigo 76º

1. Concederanse permisos polas seguintes causas xustificadas:

a) Polo falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do primeiro grao de consanguinidade ou afinidade, tres días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade e cinco días hábiles cando sexa en distinta localidade.

Cando se trate do falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do segundo grao de consanguinidade ou afinidade, o permiso será de dous días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade e de catro días hábiles cando sexa en distinta localidade.

b) Por traslado de domicilio sen cambio de residencia, un día na mesma localidade e dous días se hai cambio de localidade. Se a unidade familiar está integrada por dúas ou máis persoas membros, o permiso será de dous días sen cambio de localidade e de catro se existe cambio.

c) Para realizar funcións sindicais, de formación sindical ou de representación do persoal, nos termos legalmente establecidos.

d) Para concorrer a exames finais e demais probas definitivas de aptitude, durante os días da súa realización.

e) Por lactación dunha filla ou fillo menor de doce meses, a funcionaria terá dereito a unha hora de ausencia do traballo, que poderá dividir en dúas fraccións. Este dereito poderase substituír por unha redución da xornada normal en media hora ao inicio e ao final da xornada, ou ben nunha hora ao inicio ou ao final da xornada. Este dereito poderá ser exercido indistintamente polas persoas proxenitoras, no caso de que ambas traballen.

Igualmente, poderase substituír o tempo de lactación por un permiso retribuído que acumule en xornadas completas o tempo correspondente, ou ben por un crédito de horas, podéndose aproveitar, en ambos os casos, en calquera momento, despois do gozo do permiso de maternidade.

A cantidade de horas incluídas no crédito será o resultado de contabilizar o total de horas a que se tería dereito se se dispuxese do permiso de lactación na súa modalidade dunha hora de ausencia.

Este permiso incrementarase proporcionalmente nos casos de parto múltiple.

Nos supostos de adopción ou acollemento, este dereito computarase durante o primeiro ano desde a resolución xudicial ou administrativa de adopción ou acollemento.

f) Por nacemento de fillas e fillos prematuros ou que por calquera outra causa deban permanecer no hospital a continuación do parto, a funcionaria ou funcionario terá dereito a ausentarse do traballo durante un máximo de dúas horas diarias e percibirá as retribucións íntegras.

g) Por razóns de garda legal, cando o persoal funcionario teña o coidado directo dalgún menor de doce anos, de persoa maior que requira especial dedicación ou dunha persoa con discapacidade que non desempeñe actividade retribuída, terá dereito a unha redución dun terzo ou un medio da xornada de traballo, coa diminución proporcional das súas retribucións.

Terá o mesmo dereito o persoal funcionario que precise encargarse do coidado directo dun familiar ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade que, por razóns de idade, accidente ou enfermidade, non se poida valer por si mesmo e que non desempeñe actividade retribuída.

h) As funcionarias embarazadas terán dereito a ausentarse do traballo para a realización de exames prenatais e técnicas de preparación ao parto

polo tempo necesario para a súa práctica e logo de xustificación da súa necesidade de realización dentro da xornada de traballo.

i) O persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído para tratamentos de fecundación asistida polo tempo necesario para a súa práctica, con aviso previo e xustificación da necesidade de realización dentro da xornada de traballo. Se fose necesario o desprazamento, o permiso será de dous días.

j) Para acompañar a súa ou o seu cónxuxe ou parella en análoga relación de afectividade a tratamentos de fecundación asistida, a exames prenatais e a técnicas de preparación ao parto, o persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído en idénticos termos e condicións de exercicio que os previstos para estes permisos.

k) Nos supostos de accidente ou enfermidade moi grave da ou do cónxuxe, parella en análoga relación de afectividade, familiares en primeiro grao, persoas acollidas ou familiares que convivan na mesma casa, e para atender ao seu coidado, o persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído cunha duración máxima de trinta días naturais. Cada accidente ou enfermidade xerará un único permiso, que, dentro da duración máxima de trinta días, se poderá utilizar de maneira separada ou acumulada.

l) Por ser preciso atender o coidado dun familiar de primeiro grao, o persoal funcionario terá dereito a solicitar unha redución de ata o 50% da xornada laboral, con carácter retribuído, por razóns de enfermidade moi grave e polo prazo máximo dun mes, prorrogable en circunstancias excepcionais e atendendo á extrema gravidade da enfermidade padecida, ata un período máximo de dous meses.

Se houbese máis dunha persoa titular deste dereito polo mesmo feito causante, o tempo de gozo desta redución poderase ratear entre elas, respectando, en todo caso, o prazo máximo dun mes ou, se é o caso, o de dous meses.

m) O persoal funcionario terá dereito a ausentarse para acompañar ás revisións médicas as fillas e os fillos e as persoas maiores ao seu cargo polo tempo necesario, con aviso previo e xustificación da necesidade de realización dentro da xornada de traballo.

2. Poderase conceder permiso polo tempo indispensable para o cumprimento dun deber inescusable de carácter público ou persoal e por deberes relacionados coa conciliación da vida familiar e laboral.

3. Poderase dispoñer de ata nove días ao ano, como máximo, de permiso para asuntos persoais sen xustificación, atendendo sempre ás necesidades do servizo. Así mesmo, terase dereito ao gozo de dous días adicionais ao

cumprir o sexto trienio, que se incrementará nun día adicional por cada trienio cumprido a partir do oitavo.

4. En todo caso, concederanse os seguintes permisos:

a) Permiso por parto: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade da filla ou fillo, e por cada filla ou fillo a partir do segundo, nos supostos de parto múltiple. O permiso distribuirase á opción da funcionaria sempre que seis semanas sexan inmediatamente posteriores ao parto. No caso de falecemento da nai, a outra persoa proxenitora poderá facer uso da totalidade ou, se é o caso, da parte que reste do permiso.

Malia o anterior, e sen prexuízo das seis semanas inmediatas posteriores ao parto de descanso obrigatorio para a nai, no caso de que ambos os proxenitores traballen, a nai, ao iniciarse o período de descanso por maternidade, poderá optar por que a outra persoa proxenitora goce dunha parte determinada e ininterrompida do período de descanso posterior ao parto, ben de forma simultánea ou sucesiva co da nai. A outra persoa proxenitora poderá seguir gozando do permiso de maternidade inicialmente cedido, aínda que no momento previsto para a reincorporación da nai ao traballo esta se atope en situación de incapacidade temporal.

Nos casos de gozo simultáneo de períodos de descanso, a suma destes non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan no caso de discapacidade da filla ou fillo ou de parto múltiple.

Este permiso poderase gozar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Nos casos de parto prematuro e naqueles en que, por calquera outra causa, a neonata ou neonato deba permanecer no hospital a continuación do parto, este permiso ampliarase en tantos días como a neonata ou neonato permaneza no hospital, cun máximo de trece semanas adicionais.

Durante o gozo deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

b) Permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade da ou do menor adoptado ou acollido e por cada filla ou fillo, a partir da ou do segundo, nos supostos de adopción ou acollemento múltiple.

O cómputo do prazo contarase á elección da persoa funcionaria, a partir da decisión administrativa ou xudicial do acollemento ou a partir da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción, sen que un mesmo menor poida dar, en ningún caso, dereito a varios períodos de gozo deste permiso.

No caso de que ambos os proxenitores traballen, o permiso distribuirase á opción dos interesados, que poderán gozalo de forma simultánea ou sucesiva, sempre en períodos ininterrompidos.

Nos casos de gozo simultáneo de períodos de descanso, a suma destes non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan en caso de adopción ou acollemento múltiple e de discapacidade da ou do menor en adopción ou en acollida.

Este permiso poderase gozar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Se fose necesario o desprazamento previo das persoas proxenitoras ao país de orixe da ou do menor en adopción ou acollida, nos casos de adopción ou acollemento internacional, terase dereito, ademais, a un permiso de ata tres meses de duración, e durante este período percibiranse exclusivamente as retribucións básicas, podendo gozar delas de forma fraccionada, sempre que non se superen os tres meses.

Con independencia do permiso de ata tres meses previsto no parágrafo anterior e para o suposto previsto no devandito parágrafo, o permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, poderase iniciar ata catro semanas antes da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción ou a decisión administrativa ou xudicial do acollemento.

Durante o gozo deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

Os supostos de adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, previstos neste artigo serán os que así se establezan na normativa aplicable na Comunidade Autónoma de Galicia, e o acollemento simple deberá ter unha duración non inferior a un ano.

c) Permiso por paternidade polo nacemento, acollemento ou adopción dunha filla ou fillo: terá unha duración de vinte e nove días naturais, que gozará o pai funcionario a partir da data de nacemento, da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción. No caso de parto, acollemento ou adopción múltiple, o permiso será de trinta e cinco días naturais.

Nos supostos de adopción ou acollemento, se ambas as persoas proxenitoras fosen persoal ao servizo da Administración pública galega, o permiso poderase distribuír á opción da parte interesada, que poderán gozalo de forma simultánea ou sucesiva, sempre en períodos ininterrompidos, respectando en todo caso o prazo de duración.

Este permiso é independente do gozo compartido dos permisos previstos nas letras a) e b).

A nai poderá gozar deste permiso de paternidade a continuación dos permisos previstos nas letras a) e b) nos seguintes supostos:

- Cando o pai falecese antes da utilización íntegra do devandito permiso.

- Se a filiación paterna non estivese determinada.

- Cando as persoas proxenitoras non estivesen casadas nin estivesen unidas de feito en análoga relación de afectividade.

- Cando en resolución xudicial ditada en proceso de nulidade, separación ou divorcio, iniciado antes da utilización do permiso, se lle recoñecese á nai a garda da filla ou do fillo que acaba de nacer.

No suposto de matrimonio de mulleres ou de unións de feito en análoga relación de afectividade, ao ser unha delas a nai biolóxica, a que non o sexa terá dereito ao permiso de paternidade nos termos fixados nesta letra.

Nos casos previstos nas letras a), b) e c), o tempo transcorrido durante o gozo destes permisos computarase como de servizo efectivo para todos os efectos, garantíndose a plenitude de dereitos económicos do persoal funcionario durante todo o período de duración do permiso, e, se é o caso, durante os períodos posteriores ao gozo deste, se, de acordo coa normativa aplicable, o dereito a percibir algún concepto retributivo se determina en función do período de gozo do permiso.

As persoas funcionarias que fixesen uso do permiso por parto ou maternidade, paternidade e adopción ou acollemento terán dereito, así que finalice o período de permiso, a reintegrarse ao seu posto de traballo nos termos e nas condicións que non lles resulten menos favorables ao gozo do permiso, así como a beneficiarse de calquera mellora nas condicións de traballo a que puidesen ter dereito durante a súa ausencia.

d) Permiso por razón de violencia de xénero sobre o persoal funcionario: as faltas de asistencia do persoal funcionario vítima da violencia de xénero, totais ou parciais, terán a consideración de xustificadas polo tempo e nas

condicións en que así o determinen os servizos sociais de atención ou de saúde, segundo proceda.

Así mesmo, o persoal funcionario vítima de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terá dereito á redución da xornada coa diminución proporcional da retribución ou á reordenación do tempo de traballo, a través da adaptación do horario, da aplicación do horario flexible ou doutras formas de ordenación do tempo de traballo que lle poida ser aplicable, nos termos que para estes supostos estableza a Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 77º

As persoas funcionarias que exerzan o dereito de folga non terán dereito a percibir nin percibirán as retribucións correspondentes ao tempo que permanezan nesta situación, sen que a dedución de haberes que se efectúe teña, en ningún caso, carácter de sanción disciplinaria nin afecte o réxime respectivo das súas prestacións sociais.

Capítulo VI. Seguridade Social

Artigo 78º

O réxime de Seguridade Social e dereitos pasivos do persoal da Comunidade Autónoma de Galicia regularase pola normativa estatal que lle resulte de aplicación.

Artigo 79º

Faise extensivo ás persoas funcionarias da Comunidade Autónoma de Galicia o réxime disciplinario establecido pola normativa do Estado.

Para tal fin, un regulamento disciplinario regulará o procedemento sancionador, no cal se terán basicamente en conta os principios de eficacia e garantía

15. V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO PARA O PERSOAL LABORAL DA XUNTA DE GALICIA (CAPÍTULOS I A VIII).

V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO PARA O PERSOAL LABORAL DA XUNTA DE GALICIA (CAPÍTULOS I AO XIII)

V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO DA XUNTA DE GALICIA ¹

Capítulo I. Ámbito do convenio

Artigo 1º.-Ámbito persoal e territorial.

1. Este convenio colectivo establece e regula as normas polas que se rexerán as relacións de carácter xurídico-laboral entre a Xunta de Galicia e o persoal que, suxeito á lexislación laboral, preste os seus servizos baixo a súa dependencia e a dos seus organismos autónomos.

2. Así mesmo, integrárase neste convenio o persoal laboral que con posterioridade á publicación deste pase a depender da Xunta de Galicia ou dos seus organismos autónomos. Para iso terase en conta o disposto no artigo 46.6º e).

3. Quedan expresamente excluídos do ámbito de aplicación deste convenio:

a) Altos cargos contratados/as de acordo co artigo 21 do Estatuto dos traballadores e demais normas concordantes.

b) Todas aquelas persoas físicas vinculadas coa Xunta de Galicia por contrato non laboral de prestación de servizos, sexa de natureza civil ou mercantil.

c) O persoal experto docente de formación ocupacional, de escolas obradoiro e de obradoiros de emprego.

d) Os/as artistas de espectáculos públicos do IGAEM.

Artigo 2º.-Vixencia e denuncia.

Este convenio entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no Diario Oficial de Galicia (DOG). Os efectos económicos terán efectos retroactivos ao 1 de xaneiro de 2008 e serán revisados, se é o caso, anualmente de acordo co disposto na Lei de orzamentos para a Comunidade Autónoma de Galicia.

A vixencia deste convenio rematará o 31 de decembro do ano 2009, prorrogándose automaticamente, a non ser que se produza denuncia

¹ D.O. Galicia, 3 novembro 2008, núm. 213

escrita de calquera das partes dentro dos tres últimos meses de vixencia; en tal caso, a comisión negociadora deberá reunirse dentro dos 20 días seguintes á denuncia sinalada anteriormente.

De producirse a denuncia do convenio, este prorrogarase ata a aprobación do que o substitúa.

Capítulo II. Órgano de vixilancia

Artigo 3º.-Comisión paritaria de vixilancia, interpretación e desenvolvemento do convenio. ²

1. Créase unha comisión paritaria de vixilancia, control e interpretación do convenio, que entenderá da aplicación deste. A dita comisión estará composta por un número de representantes, tanto por parte dos/as traballadores/as como da Administración da Xunta de Galicia, equivalente ao número de consellerías existentes máis un. Os/as representantes dos/as traballadores/as serán designados polas organizacións sindicais negociadoras deste convenio, de acordo co artigo 85.3º e) do Estatuto de traballadores A Xunta de Galicia comprométese a facilitar os locais onde terán lugar as reunións de traballo, así como a realizar as tarefas burocráticas.

A comisión reunirse a pedimento dunha das partes no prazo de 15 días e, con carácter extraordinario, cando as circunstancias así o fagan preciso.

A constitución da comisión paritaria realizarase no prazo máximo dun mes, contado desde o día seguinte ao da publicación do convenio no Diario Oficial de Galicia. A relación de membros que a compoñen seralle comunicada por escrito, no prazo de cinco días a partir da súa sinatura, ao secretario ou secretaria da comisión negociadora.

Os acordos tomaranse por unanimidade de entre ambas as dúas representacións e serán recollidos en acta, dándosele a debida publicidade nos taboleiros de anuncios dos centros e dependencias da Xunta de Galicia. Ao mesmo tempo deberán publicarse no DOG, excepto os acordos que afecten a traballadores/as de xeito individual e os que así decida a comisión paritaria.

Os ditos acordos vinculan ambas as dúas partes nos mesmos termos que este convenio e incorporaranse a el como anexo.

Cando existan discrepancias referidas á interpretación xurídica das materias contidas neste acordo, as partes poderán nomear de mutuo

² Ap. 1 modificado polo Anexo .A) 1 da Resolución de 5 de agosto 2010
Ap. 2 f) suprimido polo Anexo .B) 2 da Resolución de 5 de agosto 2010

acordo unha persoa mediadora que, unha vez aceptado o cargo, terá a obriga de presentar no prazo de 48 horas o seu ditame.

As partes deberán manifestar o seu posicionamento con respecto ao ditame, por escrito de xeito razoado, no prazo máximo de dez días.

2. Correspóndelle á comisión:

a) A interpretación da totalidade do articulado ou cláusulas do convenio.

b) A vixilancia do pactado.

c) A facultade de conciliación previa naquelas cuestións que lle sexan sometidas de común acordo polas partes.

d) Asegurar a non-discriminación da muller, controlando a igualdade de trato, os posibles abusos, agresións de orde sexual, laborais, físicas ou psíquicas, tanto por parte dos compañeiros de traballo, como por parte dos superiores.

e) Ser oída con anterioridade á publicación da oferta de emprego público.

f) Aprobar ou denegar, se é requirido polo órgano competente das consellerías ou polo Comité Intercentros, as solicitudes sobre reclasificación profesional que impliquen cambio de todo o colectivo dun oficio dunha categoría dun grupo a outro, tal e como figura no anexo II.

Denunciado o convenio, e ata que non se inicien novas negociacións, a comisión paritaria continuará exercendo as súas funcións verbo do contido normativo deste.

A comisión paritaria, a través da Dirección Xeral da Función Pública, poderá solicitar toda clase de información relacionada coas cuestións da súa competencia, información que a Administración facilitará cando o solicite unha das partes.

Os/as representantes do persoal e da Administración na comisión paritaria poderán ser asistidos nas reunións por un asesor/a técnico/a, con voz e sen voto.

3. A comisión paritaria elaborará o seu propio regulamento de funcionamento.

Capítulo III. Estabilidade no emprego e incompatibilidades

Artigo 4º.-Estabilidade no emprego.

De conformidade co principio de estabilidade no emprego, os contratos de traballo abrangidos neste convenio entenderanse pactados por tempo indefinido, coas excepcións legalmente establecidas.

A Xunta de Galicia, con carácter previo, solicitará informe dos delegados de persoal ou comité de empresa respectivo, e se é o caso, do Comité Intercentros, cando se acorde a amortización de prazas vacantes. Tal informe deberá ser emitido no prazo máximo de 12 días.

O rexistro de persoal, mensualmente, facilitaralles ás organizacións sindicais máis representativas, comités de empresas e delegados/as de persoal, razón das altas e baixas que houbese durante o período.

Artigo 5º.-Incompatibilidades.

Ao persoal laboral da Xunta de Galicia aplicaráselle o réxime de incompatibilidades, de acordo coas normas estatais e autonómicas sobre a materia.

En concreto, deberase ter presente o cumprimento da dilixencia exixida no artigo 10 da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas en relación co artigo 13 do Real decreto 598/1985, do 30 de abril.

A opción dun/dunha traballador/a incurso en incompatibilidade que renunciase ao seu posto na organización da Xunta de Galicia, non se verá limitada polo prazo mínimo de antigüidade que, para efectos de excedencia, exige este convenio colectivo.

A percepción dos complementos retributivos previstos no artigo 26º deste convenio quedará sometida ao réxime de incompatibilidades previsto na Lei 53/1984 e no Real decreto 598/1985.

Capítulo IV. Provisión de vacantes e acceso á condición de persoal laboral

Artigo 6º.-Relación de postos de traballo.

Son postos de traballo reservados ao persoal laboral os que así se determinen nas correspondentes relacións de postos de traballo.

No anexo II do convenio figuran as categorías do persoal laboral que integran cada grupo, así como as categorías análogas ou similares que, se é o caso, se inclúen en cada nova categoría.

Para a elaboración e publicidade das relacións de postos de traballo do persoal laboral terase en conta o disposto no artigo 27 do Decreto

lexislativo 1/2008, do 13 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia (DOG do 13 de xuño).

Artigo 7º.-Provisión de vacantes. ³

1. Os postos de traballo que, segundo a correspondente relación de postos de traballo, deban ser desempeñados por persoal laboral, proveranse polos procedementos regulados neste artigo.

A Administración da Xunta de Galicia facilitará a mobilidade do persoal que desexe ser trasladado a outras administracións. A partir da sinatura deste convenio a Xunta de Galicia procurará asinar acordos recíprocos con outras administracións que permitan reservar dun xeito parcial ata chegar ao límite do 5% total das prazas vacantes do persoal laboral fixo da Xunta para a súa provisión en concursos de traslados por persoal laboral fixo ao servizo doutras administracións públicas. Unha vez que a Xunta de Galicia teña asegurada a reciprocidade, comunicarllo á comisión paritaria.

A comisión paritaria propoñerá á Dirección Xeral da Función Pública a integración do persoal laboral doutras administracións que solicite ser trasladado a esta no grupo e categoría das existentes neste convenio que se considere máis axeitada segundo as funcións que desenvolva na súa administración de orixe e as funcións das categorías do persoal laboral da Xunta de Galicia.

A eficacia desta previsión terá lugar no momento en que se publique no DOG a oportuna modificación da RPT correspondente.

A Administración da Xunta de Galicia facilitará tamén a mobilidade por razón de violencia de xénero ás mulleres vítimas, de conformidade co establecido no artigo 82 do Estatuto básico do empregado público.

2. Provisión definitiva:

a) Concurso de traslados.

a.1.1 A provisión de postos de traballo mediante o sistema de concurso realizarase logo de convocatoria pública para o efecto na cal, entre outros aspectos, se fará constar:

-Vacantes que se ofertan e requisitos para o seu desempeño.

-Fase ou fases de resultados, de ser o caso.

-Baremo de méritos aplicable a cada convocatoria No primeiro concurso de traslados que se convoque despois da entrada en vigor deste convenio,

³ Ap. 2 modificado polo Anexo .C) 3.1 da Resolución do 5 de agosto 2010

respectarase a preferencia dos/as traballadores/as que ocupen provisionalmente un posto de traballo ao abeiro do artigo 7.4 c) e, en segundo lugar, do artigo 7.4 b) do IV Convenio colectivo único.

No primeiro concurso de traslados que se convoque despois da entrada en vigor deste convenio, respectarase a preferencia dos/as traballadores/as que ocupen provisionalmente un posto de traballo ao abeiro do artigo 7. 4 c) e, en segundo lugar, do artigo 7.4 b) do IV convenio colectivo único.

-Requisitos que deben reunir os/as interesados/as para participar no concurso. En todo caso, terán a condición de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia cun mínimo de dous anos desde que os/as interesados/as accedesen á praza que veñan desempeñando con carácter definitivo, agás que esta se provea polo sistema de libre designación. Exceptúase deste requisito o persoal que se atope en excedencia voluntaria por incompatibilidade na categoría desde a que concursa.

-Terán preferencia nas resultas dos concursos de traslados os/as traballadores/as que fagan constar razóns de reunificación familiar na súa solicitude e que o xustifiquen convenientemente. Para tales efectos, enténdese que hai reunificación familiar cando, como consecuencia do concurso, ambos os dous cónxuxes ou parella de feito coincidan nos seus respectivos traballos, na mesma localidade ou en localidade de concello limítrofe ou en distancias non superiores a 30 km. Estas circunstancias cando sexan alegadas pola persoa solicitante terán que xustificarse documentalmente xunto coa súa solicitude.

-Nos concursos posteriores ao do 2010 o persoal laboral poderá concursar a todas as categorías do mesmo grupo sempre que o/a interesado/a posúa a titulación e demais requisitos para poder participar. No concurso que se convocará no ano 2010 esta medida aplicárase na segunda fase de resultas aos laborais do grupo V unha vez que se publique o nomeamento das/dos traballadores/as da oferta de emprego público de 2005, dada a situación extraordinaria de destino provisional deste colectivo. Para estes efectos negociáranse as bases específicas que o posibiliten establecéndose a prelación da antigüidade e méritos en atención á afinidade funcional das categorías a que se concorra vista a proposta presentada polo grupo de traballo técnico.

-Prazo para presentar as instancias.

a.2. A convocatoria dos concursos de traslados será realizada pola persoa titular da consellería competente en materia de función pública.

a.3. Transcorrido o prazo para a presentación de instancias/ou solicitudes, estas serán vinculantes para o/a petionario/a e os destinos adxudicados serán irrenunciabes, agás que se obtivese outro destino mediante

convocatoria pública antes de rematar o prazo da toma de posesión. Así mesmo, e con carácter excepcional poderase renunciar á participación no concurso, antes de rematado o prazo de reclamacións das listas provisionais, sempre que exista causa de forza maior debidamente acreditada que, en todo caso, será libremente apreciada pola comisión de valoración.

a.4. Para a resolución das convocatorias de concursos de traslados a persoa titular da consellería competente en materia de función pública nomeará unha ou varias, segundo os casos, comisións de valoración, que terán a seguinte composición:

-Un/unha presidente/a, que será a persoa titular da Dirección Xeral da Función Pública ou persoa en quen delegue.

-Un/unha secretario/a, con voz e sen voto.

-Un máximo de cinco vogais.

Estas comisións terán a categoría primeira das previstas no Decreto 144/2001, do 7 de xuño, ou norma que o substitúa.

a.5. A resolución dos concursos, igual que as súas convocatorias, será publicada no Diario Oficial de Galicia pola consellería competente en materia de función pública ou órgano en que aquela delegue.

a.6. Os traslados derivados da participación nun concurso terán en todo caso carácter voluntario e, en consecuencia, non xerarán dereito á percepción de indemnización ningunha.

a.7. O persoal laboral que ocupe postos de traballo obtidos por concurso poderá ser removido deles por desaparición do posto como consecuencia dunha modificación da relación de postos de traballo correspondente, ou por falta de capacidade para o seu desempeño manifestada por rendemento insuficiente que non comporte inhibición. Neste caso, a remoción efectuarase logo dun expediente contradictorio mediante resolución motivada da Dirección Xeral da Función Pública, contando co informe previo do Comité Intercentros.

O persoal afectado pola remoción como consecuencia da desaparición do posto derivada dunha modificación da relación de postos de traballo correspondente quedará á disposición do/a secretario/a xeral ou órgano competente en materia de persoal da consellería respectiva, quen lle atribuirá o desempeño provisional dun posto correspondente á súa categoría profesional na mesma localidade do posto do que é removido. Se isto non é posible, a comisión paritaria propondrá que sexa destinado a un posto de traballo correspondente á súa categoría profesional na localidade

máis próxima á do posto de que foi removido. Aos postos e ao persoal daráselle o tratamento regulado no punto b.2 deste artigo, tendo preferencia para cubrir as vacantes correspondentes á súa categoría profesional que se inclúan no primeiro concurso de traslados. No suposto de que houber varias peticións para un mesmo destino, a súa adxudicación realizarase de acordo coa seguinte orde de prelación:

1. Antigüidade laboral do/a peticionario/a.
2. Número de fillos/as ou conviventes ata o segundo grao de parentesco.
3. Que o cónxuxe ou parella de feito fose trasladado con carácter forzoso a un posto de traballo que implicase cambio de domicilio.

a.8. Unha vez resolto o concurso previsto para o ano 2010 coa finalidade de facer efectivos os concursos anuais do persoal laboral, implantarase un concurso de traslados permanentemente aberto, que terá como mínimo unha periodicidade semestral. As vacantes ofertaranse a medida que se vaian producindo, e a elas poderán concorrer todos aqueles laborais fixos da Xunta de Galicia, que pertencen ao mesmo grupo e posúan a titulación e demais requisitos indispensables para o desempeño do posto de traballo. Para a efectividade deste concurso tanto a oferta de prazas como a solicitude de participación nel efectuaranse por medios telemáticos e non haberá fase de resultas. No baremo establecerase a prelación da antigüidade e méritos en atención á afinidade funcional das categorías. A implantación desta modalidade de concurso iniciárase polo grupo ou grupos que determine pola Dirección Xeral da Función Pública, vista a proposta presentada polo grupo de traballo técnico e negociada no órgano competente.

b) Libre designación.

Só poderán cubrirse polo sistema de libre designación con convocatoria pública entre persoal laboral os postos de traballo de directores/as e subdirectores/as de centros e responsables de área, os postos do persoal destinado na residencia oficial do presidente da Xunta de Galicia, así como aqueles outros de carácter directivo ou de especial responsabilidade para os que, excepcionalmente, así se determine nas relacións de postos de traballo cos mesmos criterios que se segue para este tipo de postos no ámbito da función pública de Galicia.

b.1. A convocatoria de libre designación, que fará a consellería respectiva a que pertence o posto ou postos convocados e se publicará no Diario Oficial de Galicia, conterá, entre outros extremos:

-Os postos convocados e os requisitos requiridos para o seu desempeño.

-O prazo para a presentación de instancias.

-Requisitos que deben reunir os/as interesados/as na convocatoria. En todo caso, terán a consideración de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia.

b.2. O persoal que sexa destinado a un posto de libre designación poderá ser removido del con carácter discrecional. Neste caso, quedará á disposición da persoa titular da secretaría xeral da consellería respectiva, quen lle encomendará, con carácter provisional, o desempeño dun posto correspondente á súa categoría profesional. Se isto non é posible, a comisión paritaria propondrá que sexa destinado a un posto de traballo correspondente á súa categoría profesional na súa localidade ou na máis próxima á do posto de que foi removido. Os postos así cubertos deberán incluírse no seguinte concurso de traslados e os/as que se atopen nesta situación están obrigados a participar no devandito concurso e a solicitar todos os postos que, correspondendo á súa categoría, se convoquen.

3. Prazo posesorio.

Resoltas as convocatorias de concurso ou libre designación, as consellerías procederán, no prazo de tres días, a cesar os/as adxudicatarios/as dos postos convocados, os/as cales disporán, para tomaren posesión, dun prazo de tres días, se o destino do novo posto radica na mesma localidade da residencia habitual do concursante ou dun mes se radica en localidade distinta e supón un cambio efectivo de residencia debidamente xustificada do traballador/a. Se na data de cesamento ou de inicio do cómputo do prazo posesorio o persoal está gozando dun período de licenza, vacacións ou permiso, o cómputo destes comezará ao día seguinte da reincorporación ao posto de traballo.

O prazo posesorio considerarase, para todos os efectos, como de servizo activo.

4. Adxudicación de posto a traballadores/as declarados/as en situación de incapacidade permanente total.

Cando un/unha traballador/a sexa declarado/a polo órgano competente en situación de incapacidade permanente total, poderá adxudicárselle un posto compatible coa súa nova situación e respecto do cal o/a interesado/a cumpra cos requisitos fixados na correspondente relación de postos de traballo. Para estes efectos, entenderase que cumpre os requisitos cando posúa a titulación académica requirida para o acceso á categoría, do mesmo ou inferiores grupos ao da súa, á cal estea reservada o posto de traballo.

Para poder facer efectiva esta modalidade será precisa a concorrencia dos seguintes extremos:

-Instancia dirixida á Dirección Xeral da Función Pública en que se solicite a adxudicación dun posto compatible coa súa situación de incapacidade permanente total.

-Certificado, do organismo competente, de que o/a interesado/a se atopa en situación de incapacidade permanente total.

-Informe de compatibilidade emitido polo equipo de valoración de incapacidades.

-Informe favorable da comisión paritaria.

-Autorización da Dirección Xeral da Función Pública.

Procurarase que a vacante sexa do mesmo centro ou, se é o caso, na mesma localidade, onde o traballador/a presta os seus servizos. No caso de non haber vacante pura, ocuparase a última ocupada por un/ha interino/a no seu centro ou localidade de traballo e, no caso de empate, a vacante ocupada polo/a interino/a con menor antigüidade na Xunta de Galicia nos anteriores.

Se non existe ningún posto adecuado dentro da categoría a que pertence o/a afectado/a, poderá ser adscrito/a, polo procedemento anteriormente exposto, a outro dunha categoría integrada no mesmo grupo ou en grupo inferior, sempre e cando reúna os requisitos exixidos.

Os postos cubertos polo procedemento derivado da situación de incapacidade permanente total terán, en todo caso, natureza de cobertura definitiva.

5. Provisión temporal ou provisional.

Os postos de traballo reservados ao persoal laboral da Xunta de Galicia poderán proveerse, con carácter temporal ou provisional, con persoal laboral fixo nos seguintes supostos:

a) Adscrición temporal.

Os postos de traballo vacantes, cando a súa provisión se considere urxente e inaprazable, poderán ser provistos mediante esta figura sempre que concorran as seguintes circunstancias:

-Informe vinculante da consellería de destino do/a traballador/a cando o posto que se provexa por este sistema dependa doutra consellería.

-O/a traballador/a deberá pertencer á mesma categoría e reunir os requisitos que, para o desempeño do posto de traballo, exixa a correspondente relación de postos de traballo.

-No caso de existiren varias persoas solicitantes nas mesmas circunstancias, adxudicarase atendendo preferentemente á antigüidade nas administracións públicas.

-A adscrición terá unha duración máxima dun ano prorrogable por outro se persisten as circunstancias que a motivaron.

-A adscrición temporal terá, en todo caso, carácter voluntario para o/a traballador/a.

-Será competente para autorizar a adscrición a Dirección Xeral da Función Pública. Da autorización darase traslado inmediato ao Comité Intercentros, especificando as causas que a motivaron.

-Esta adscrición temporal poderá ser solicitada en calquera momento antes do informe da consellería.

b) Contratación de persoal laboral temporal.

b.1. Os postos de traballo vacantes que non se provexan polos sistemas regulados no punto 4 deste artigo e se considere necesaria a súa provisión poderán cubrirse mediante a contratación de persoal laboral temporal.

Para a contratación deste persoal laboral non poderá acudirse ás empresas de traballo temporal.

Para iso seguirase o seguinte procedemento:

1. Chamarase, segundo a categoría de que se trate, a primeira persoa aspirante da lista elaborada ao abeiro do Decreto 37/2006, do 2 de marzo, ou do sistema de contratación temporal vixente en cada momento.

2. De non existiren listas elaboradas para o efecto, solicitarase da oficina pública do Servizo Público de Emprego, de xeito xenérico, un mínimo de tres traballadores/as en situación de desemprego, por cada unha das vacantes que se pretenda cubrir. Así mesmo, no taboleiro de anuncios da consellería ou centro de que se trate, daráselle publicidade á citada petición, na cal deberá constar o número de prazas, os requisitos que hai que cumprir e o prazo de presentación de instancias, co fin de que os/as interesados/as nas vacantes ofertadas poidan participar no proceso selectivo que se realice para o efecto. A composición do órgano de selección será a regulada no artigo 11º. O tribunal, unha vez constituído,

aprobará as bases da convocatoria que rexerá o proceso de que se trate. Na selección aplicarase o baremo que figura como anexo III deste convenio.

As vacantes provistas polos procedementos fixados na alínea a) anterior incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque.

b.2. Nos supostos en que haxa que acudir á modalidade contractual de acumulación de tarefas, o contrato poderase formalizar por un período de ata nove meses dentro dun período de doce, estes traballadores terán os mesmos dereitos económicos e laborais que os/as demais traballadores/as do mesmo centro de traballo.

Artigo 8º.-Acceso á condición de laboral fixo. ⁴

1. O acceso ás distintas categorías de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia realizarase, logo de convocatoria pública realizada para o efecto, mediante concurso-oposición.

2. O concurso-oposición consistirá na superación das probas correspondentes así como na posesión previa, debidamente valorada, de determinadas condicións de formación, méritos ou niveis de experiencia. En todo caso, será necesario, para superar o proceso selectivo, superar a fase de oposición.

3. O órgano competente para convocar as probas de acceso será a consellería competente en materia de función pública; as bases das convocatorias negociaranse no órgano competente oída/as a/s proposta/s do grupo de traballo técnico.

Artigo 9º.-Quenda de promoción interna e cambio de categoría.

1. Nas convocatorias de acceso reservarase un mínimo do 50% das vacantes ofertadas para cubrir pola quenda de promoción interna. A Administración adoptará as medidas necesarias para promover a composición equilibrada entre sexos no persoal laboral.

2. Para participar nesta quenda os/as interesados/as deberán reunir os seguintes requisitos:

-Posuír, polo menos, dous anos de antigüidade como persoal laboral fixo da Xunta de Galicia na categoría desde a que se accede, no caso de persoal fixo discontinuo os períodos de suspensión do contrato contarase como antigüidade para estes efectos.

⁴ Ap. 3 modificado polo Anexo .C) 3.2 da Resolución do 5 de agosto 2010

-Os demais que, con carácter xeral, se fixen na correspondente convocatoria.

3. As persoas aspirantes da quenda de promoción interna terán convocatorias distintas e separadas e serán eximidos dalgunhas das probas previstas para a quenda libre.

4. As vacantes non cubertas por esta quenda acumularanse á quenda de acceso libre.

Artigo 10º.-Convocatorias.

1. Será competente para realizar as convocatorias de acceso á condición de laboral fixo o conselleiro/a competente en materia de función pública.

2. Nas convocatorias incluíranse, en todo caso, os seguintes extremos:

-Número de vacantes ofertadas por categorías e requisitos que, para participaren no proceso selectivo correspondente a cada categoría, deben reunir as persoas aspirantes.

-Número de vacantes que, do total ofertado, se reservan para a quenda de promoción interna.

-Sistema de selección, forma de desenvolvemento das probas e valoración destas.

-Baremo de méritos aplicable.

-Prazo para a presentación de instancias.

Nas convocatorias públicas para persoal de novo ingreso garantirase unha reserva do 7% dos postos ofertados nas ditas convocatorias, para as persoas cuxo grao de minusvalidez sexa do 33% ou superior, e acrediten a compatibilidade co desempeño das tarefas e funcións correspondentes, segundo se determine regulamentariamente.

Artigo 11º.-Tribunais de selección. ⁵

1. Os órganos de selección serán colexiados e a súa composición deberá axustarse aos principios de imparcialidade e profesionalidade dos seus membros e paridade entre mulleres e homes. Os tribunais de selección estarán formados por un número non superior a sete membros. Para formar parte dos tribunais será necesario posuír unha titulación académica de igual ou superior nivel á solicitada como requisito ás persoas aspirantes. O persoal de elección ou de designación política, os/as funcionarios/as

⁵ Ap. 1 párr. 2º modificado polo Anexo .C) 3.3 da Resolución do 5 de agosto 2010

interinos/as, os/as laborais temporais e o persoal eventual non poderán formar parte dos órganos de selección. A pertenza aos órganos de selección será sempre a título individual, non se poderá ter esta en representación ou por conta de ninguén.

A Xunta de Galicia acordará coas organizacións sindicais, dentro do respecto á legalidade vixente, as formas de colaboración que no marco do convenio colectivo fixen a actuación das organizacións sindicais no desenvolvemento dos procesos selectivos.

2. Tódolos membros do tribunal actuarán con voz e voto.

3. O tribunal non poderá declarar que superou o proceso selectivo un número superior de aspirantes ao de prazas ofertadas.

4. Os membros dos tribunais deberán absterse de formar parte deles cando concorran as circunstancias previstas no artigo 28 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e notificaranllo ao órgano convocante. As persoas aspirantes poderán recusalos de acordo co artigo 29 da mencionada lei.

5. Os tribunais poderán dispoñer a incorporación aos seus traballos de asesores/as especialistas para todas ou algunhas das probas. Os ditos asesores/as limitaranse ao exercicio das súas especialidades técnicas, con base exclusivamente nas cales colaborarán co órgano de selección.

Artigo 12º.-Resolución.

1. Concluído o proceso selectivo, o tribunal remitiralle ao órgano convocante a proposta de aspirantes que o superaron para proceder ao seu nomeamento.

De existir máis dun tribunal, será o designado como nº 1 o encargado de recibir as propostas de aprobados dos demais, elaborar a proposta conxunta de aspirantes que superaron o proceso selectivo e elevala ao órgano convocante para o seu nomeamento.

2. Recibida a proposta remitida polo tribunal, o órgano convocante elevará a definitiva a proposta e publicaraa no DOG.

a) As persoas aspirantes incluídas na proposta publicada no DOG disporán dun prazo de 20 días para presentaren, na Dirección Xeral da Función Pública, a documentación acreditativa de cumpriren os requisitos exixidos na convocatoria.

b) Os/as que dentro do prazo indicado, salvo os casos de forza maior apreciada pola Dirección Xeral da Función Pública, non presenten a

documentación acreditativa de cumpriren os requisitos exixidos na correspondente convocatoria, non poderán ser nomeados persoal laboral fixo da Xunta de Galicia e quedarán anuladas todas as súas actuacións, sen prexuízo da responsabilidade en que poderían incorrer por falsidade na súa instancia.

c) Na resolución pola que se publique a proposta definitiva poderán incluírse os postos vacantes que se lles oferten ás persoas aspirantes que superaron o proceso selectivo, con indicación dos requisitos necesarios para o seu desempeño.

d) Rematado o prazo, o órgano convocante resolverá o seu nomeamento como persoal laboral da Xunta de Galicia na categoría que corresponda. Esta resolución publicárase no DOG.

Así mesmo, de utilizarse a previsión a que se refire o punto 2º.3 deste artigo, na resolución de nomeamento incluírase o destino adxudicado a cada aspirante. Esta adxudicación farase tendo en conta os seguintes extremos:

-Terán preferencia para a adxudicación de destinos as persoas aspirantes provenientes da quenda de promoción interna e, dentro destes, a preferencia virá dada pola orde de prelación resultante do proceso selectivo.

-Adxudicado destino ás persoas aspirantes da quenda de promoción interna, adxudicaráselles aos da quenda libre segundo a orde de prelación destes.

e) Os postos de traballo adxudicados, cos requisitos e as condicións que se regulan neste capítulo, ao persoal de novo ingreso e ao que superase procesos selectivos pola quenda de promoción interna, terán natureza de destino definitivo, todo isto de acordo co disposto no artigo 7º.2 deste convenio.

Artigo 13º.-Toma de posesión.

1. Concluído o procedemento regulado nos artigos anteriores o persoal nomeado laboral fixo da Xunta de Galicia e adxudicatario dos seus respectivos postos de traballo disporá do prazo dun mes para tomar posesión do seu destino.

2. Os modelos de contrato axustaranse á lexislación vixente.

3. A este persoal, rematado o período de proba, expediráselle un documento acreditativo da súa condición de laboral da Xunta de Galicia.

Artigo 14º.-Período de proba.

O período de proba será o seguinte:

- a) Para as categorías incluídas nos grupos I e II, tres meses.
- b) Para as categorías incluídas no grupo III, dous meses.
- c) Para as categorías incluídas nos grupos IV e V, un mes.

Durante o período de proba o/a traballador/a terá os mesmos dereitos e obrigas que o persoal fixo do cadro de persoal da súa mesma categoría profesional, agás os derivados da resolución de relación laboral, que se poderá producir por petición de calquera das partes durante o seu transcurso. As situacións de IT interrompen o período de proba.

En caso de que non se supere o período de proba, a Administración notificarallo ó/a traballador/a por escrito motivado, dando coñecemento ao comité de empresa ou aos/as delegados/as de persoal. A rescisión durante este período non dará dereito a indemnización ningunha.

Capítulo V. Organización e dirección do traballo

Artigo 15º.-Traballos de superior e inferior categoría.

Ademais do establecido no artigo 39 do Estatuto dos traballadores, teranse en conta os seguintes principios:

1. A realización de traballos de categoría superior ou inferior responderá a necesidades excepcionais e perentorias e durará o tempo mínimo imprescindible. En todo caso, terán preferencia os/as traballadores/as do centro, aos cales lles terán en conta os requisitos establecidos no convenio para a promoción interna e os ascensos.

A ser posible, comunicaráselle ao/a traballador/a, por escrito, con 48 horas de antelación e, en todo caso, con anterioridade ao inicio do cambio de posto de traballo. Ofreceráselle ao persoal do centro, coa requirida publicidade e adxudicándoa pola antigüidade na Xunta de Galicia entre as persoas solicitantes.

2. A ocupación dun posto de traballo en réxime de desempeño de funcións de categoría superior non poderá exceder de seis meses consecutivos ou dez alternos. Transcorrido o período citado, e persistindo as mesmas circunstancias, o desempeño das funcións realizarase por rotación semestral, no suposto de existir máis dun/dunha traballador/a que reúna os requisitos e a capacidade necesarios da categoría que se vai cubrir, sempre que se desenvolvan as funcións adecuadamente. O límite de seis meses

consecutivos ou dez alternos non será aplicable cando non sexa posible a rotación por non existiren no centro de traballo outros/as traballadores/as que reúnan as condicións necesarias de acordo co disposto neste punto.

A praza deixada vacante por estes/as traballadores/as ou polos/as seus/súas substitutos/as cubrirase por contratación temporal, de acordo co establecido no artigo 7º deste convenio.

Non poderán asignarse funcións de categoría superior en praza vacante cando exista unha solicitude de reincorporación dun/dunha excedente desa categoría superior.

3. A realización de funcións de categoría superior requirirá autorización expresa da Dirección Xeral da Función Pública. Se a urxencia na cobertura da vacante non permite a autorización previa, requirirase que, no prazo de quince días, a Dirección Xeral da Función Pública ratifique o citado desempeño.

Da autorización ou ratificación daráselle conta ao Comité Intercentros.

4. Os postos de traballo cubertos polo procedemento regulado neste artigo incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque, agás que a praza se atope reservada ao seu titular.

5. O simple desempeño dunha categoría superior non consolidará o salario nin a categoría superior nin terá a consideración de mérito para o acceso pola quenda de promoción interna. O único procedemento válido para consolidar unha categoría superior é o de superar o correspondente proceso selectivo nos termos regulados no capítulo IV deste convenio.

6. O/a traballador/a só poderá realizar traballos da categoría inmediatamente inferior á súa durante un só período non superior a trinta días consecutivos, sen prexuízo do establecido no número 2º do artigo 39 do Estatuto dos traballadores.

7. Ao persoal que realice traballos de inferior ou superior categoría respectaráselle as condicións máis favorables e beneficiosas, tanto salariais como laborais, sen que en ningún caso se lles diminúan as súas percepcións económicas.

Transcorrido o período citado, o/a traballador/a non poderá volver ocupar un posto de categoría inferior ata que transcorra un ano.

As consellerías afectadas comunicaranlles aos comités de empresa ou, se é o caso, delegados de persoal todas as modificacións que se produzan, recollidas en cada un dos números anteriores.

Artigo 16º.-Organización do traballo.

Conforme a lexislación vixente, a organización do traballo é facultade da Xunta de Galicia e a súa aplicación práctica correspóndelles ás persoas titulares das distintas unidades orgánicas dos ámbitos administrativos afectados por este convenio, sen prexuízo dos dereitos e facultades de audiencia e información recoñecidos ao persoal nos artigos 40, 41, 64.1º do Estatuto dos traballadores, así como o lexislado nesta materia na Lei orgánica de liberdade sindical (LOLS).

As persoas titulares das unidades administrativas reuniranse co persoal adscrito á dita unidade, que poderá ir acompañado da súa representación sindical se así o solicita, cunha periodicidade que se determinará en cada caso coa representación do persoal do centro de traballo respectivo; todo iso para efectos de información sobre os plans de traballo e recibir suxestións verbo dos ditos plans e da maneira de asignar os traballos.

O incumprimento desta norma terá que poñerse en coñecemento dos/as representantes do persoal nos centros, co fin de que estuden as posibles responsabilidades e eleven o informe correspondente á dirección do centro para que tome as medidas oportunas. O dito informe trasladarase á comisión paritaria.

Serán dereitos e obrigas dos/as representantes do persoal:

- Participar, nos termos pactados, nos órganos paritarios, no estudo e proposta das condicións de traballo nas distintas unidades administrativas.

- Trasladar as suxestións que, en tal sentido, lles comuniquen os seus representados/as.

Artigo 17º.-Permutas.

Poderanse conceder permutas ou rotacións de posto de traballo entre dous ou máis traballadores/as, persoal fixo, cando concorran as seguintes circunstancias:

- Que contén con máis dun ano de servizos continuados na Administración.

- Que teñan idénticas categorías laborais.

- Que lles falten aos/ás traballadores/as máis de cinco anos para a xubilación.

- Que se emita informe previo favorable das xefaturas respectivas e do comité de empresa ou Comité Intercentros cando afecte a máis dun comité de empresa.

No prazo de dous anos a partir da concesión dunha permuta ou rotación, non se lle poderá autorizar outra a calquera dos/as interesados/as.

A concesión da permuta ou rotación non dará dereito ao aboamento de gastos nin de indemnizacións de ningunha clase.

A Xunta de Galicia levará a cabo as xestións precisas para que este tipo de permuta ou rotación se poida realizar con persoal laboral doutras comunidades autónomas. Estas permutas, no caso de se levaren a cabo, comunicaránselle ao Comité Intercentros.

Capítulo VI. Xornada, horario de traballo, descanso e vacacións

Artigo 18º.-Xornada de traballo.

1. Como regra xeral, a xornada de presenza e traballo efectivo será de 37 horas e 30 minutos semanais, de luns a venres, en todos os centros de traballo da Xunta de Galicia, de forma continuada en termos xerais en quendas de mañá, tarde ou noite, agás naqueles centros en que, pola natureza das súas funcións, se faga necesaria a xornada partida; a xornada máxima anual será de 1.665 horas. Non terán natureza de horas extraordinarias aquelas que, excedendo das 37.30 horas semanais, non superen as 1.665 horas anuais.

2. A dirección de cada centro, logo de autorización da consellería da que depende, e os/as representantes dos/as traballadores/as poderán negociar un horario ou unha xornada distinta á expresada no punto anterior cando, polas súas peculiaridades específicas, así se considere necesario, respectándose, en todo caso, a capacidade organizadora que lle corresponde á Xunta de Galicia.

A xornada de traballo habitual para aqueles colectivos de traballadores/as que prestan os seus servizos en quendas mañá-tarde-noite, nos centros de atención continuada, será de 7 horas de mañá, 7 horas de tarde e 10 horas de noite.

3. Para os/as traballadores/as que desenvolvan a súa actividade en centros ou lugares de traballo non fixos ou itinerantes o cómputo da xornada normal de traballo comezará a partir do lugar de reunión establecido, ou centro de control, de acordo co que dispoña a consellería correspondente, tanto na entrada coma na saída do traballo, todo isto coas excepcións previstas neste convenio.

4. Todos/as os/as traballadores/as con xornada continuada afectados por este convenio terán dereito a unha pausa retribuída de 30 minutos durante a xornada de traballo, ou de 15 minutos, de realizaren a xornada partida.

5. Respetarase o dereito adquirido legalmente determinado dos/as traballadores/as que teñan un horario e/ou unha xornada semanal laboral inferior á fixada neste artigo, todo iso sen prexuízo do disposto no punto 2 deste artigo.
6. Naqueles centros de traballo que teñan quendas, negociarase o cadro destas coa representación do persoal co fin de que as rotacións sexan equilibradas entre o persoal.
7. Cando remate unha quenda de noite entenderase que o cesamento se produce, de ser o caso, o día natural da prestación efectiva do servizo.
8. Os cambios voluntarios de quendas entre traballadores deberán ter o informe favorable da dirección do centro.
9. No prazo dun mes desde a entrada en vigor deste convenio constituirase unha comisión técnica integrada por sete membros da administración e un número igual de membros polos asinantes deste convenio, para que no prazo de tres meses, da súa constitución, presente unha proposta de principios comúns para harmonizar as carteleiras dos distintos centros de traballo da Xunta de Galicia, que ademais acordará a determinación dos días hábiles en permisos e licenzas e o estudo dos sistemas de quendas na Xunta de Galicia.

Artigo 19º.-Descanso e festivos.

1. Descanso semanal: os/as traballadores/as terán dereito a un descanso mínimo semanal de dous días ininterrompidos que, como regra xeral, abranguerá o sábado e o domingo. Naqueles centros en que sexa necesaria a prestación de servizos nos sábados e/ou domingos poderanse establecer as previsións necesarias para que os/as traballadores/as gocen do descanso semanal anticipadamente.

O goce do descanso semanal é obrigatorio e non acumulable, agás naqueles casos en que, a pedimento do/a traballador/a e por causa xustificada, se autorice a súa acumulación. A valoración destas situacións farase conxuntamente entre a dirección e o comité de empresa ou os/as delegados/as de persoal, sendo tamén informadas as seccións sindicais.

Dadas as especiais peculiaridades dalgúns centros respectarase a capacidade organizadora da consellería de que dependan, garantindo, se é necesario, a presenza e a dotación de persoal que permita o normal funcionamento dos centros durante a xornada do sábado.

2. Domingos: un domingo inhabilita, como mínimo, a traballar o domingo seguinte.

3. Festivos: un festivo inhabilita a traballar o festivo seguinte. Poñeranse os mecanismos necesarios para que os traballadores alternen os festivos traballados cada ano natural, en relación aos festivos traballados o ano anterior. O segundo inciso deste punto terá efectividade a partir do 1 de xaneiro de 2009.

4. Os/as traballadores/as librarán como mínimo a metade dos domingos e a metade dos festivos en cómputo anual.

5. Para os servizos que haxa que prestar necesariamente en domingos e festivos establecerase un descanso adicional do 75 por 100 do tempo de prestación, agás os especificamente contratados para a fin de semana, aos que se lles compensará economicamente a maiores co 75% do salario bruto/día, por cada día traballado que sexa domingo ou festivo.

6. Todo o persoal laboral vinculado a este convenio gozará como descanso os días 24 e 31 de decembro. Se por necesidades do servizo non se puidesen gozar eses días, facilitarase un descanso equivalente no mes de xaneiro seguinte, cunha compensación adicional igual á que teñen os domingos e festivos.

7. Independentemente da xornada máxima anual, garantirase o goce do descanso adicional do tempo de prestación en domingos e festivos.

Artigo 20º.-Vacacións.

1. Todo o persoal laboral acollido a este convenio cun ano mínimo de servizos terá dereito a unhas vacacións retribuídas de duración igual á do mes natural en que se gocen. De non levar un ano de servizos, gozaranse as vacacións en proporción aos días traballados, que se calculará de acordo coa seguinte fórmula:

$$\frac{\text{Nº días traballados} \times 30}{360} = \text{días de vacacións}$$

As vacacións anuais gozaranse preferentemente no período abranguido entre o 1 de xullo e o 30 de setembro. Os/as traballadores/as poderán solicitar o fraccionamento das vacacións en dous períodos, comezando sempre nos días 1 ou 16 de cada mes, como norma xeral e rematando o 15 ou no último día do mes respectivamente. Cando a conveniencia do servizo aconselle o peche do centro, o goce das vacacións axustarase a ese período.

A distribución dos períodos de vacacións farase por acordo entre a dirección do centro e a representación do persoal e deberá terse en conta a natureza específica dos centros e o seu correcto funcionamento.

Poderase conceder, condicionado ás necesidades de servizo, o goce das vacacións en períodos mínimos dunha semana. Os ditos períodos comezarán necesariamente o luns de cada semana. Neste caso, o período acumulado non poderá superar os 30 días laborables.

O calendario de vacacións ultimarase en cada centro antes do 30 de abril de cada ano, debéndose efectuar as solicitudes antes do último día do mes de marzo, con previa articulación das preferencias do seu goce, agás naqueles casos en que se pretenda gozar as vacacións antes do 1 de xullo, facéndose entón a petición con antelación de dous meses. En todo caso, teranse en conta as preferencias que as mulleres xestantes e as persoas con responsabilidades familiares teñen consonte o establecido no artigo 43 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, galega de igualdade de mulleres e homes.

Cando por necesidades do servizo o persoal teña que gozar obrigatoriamente as súas vacacións fóra do período establecido, as vacacións serán de 30 días laborables.

En todas as situacións de IT ou permiso de maternidade ou paternidade que coincidan coas datas en que deberán gozarse as vacacións, o goce pospoñerase ás datas posteriores á situación de alta agás que o período de baixa se iniciase con posterioridade ao principio do goce das vacacións e que este non se estenda máis alá do trinta e un de decembro do ano en curso. Se a situación de baixa se produce mentres está gozando das súas vacacións, o/a traballador/a non verá interrompido o período de goce das súas vacacións agás que a baixa por enfermidade ou accidente iguale ou supere o 50% do período vacacional xa iniciado, neste caso suspenderase o período vacacional ata a situación de alta, sempre que a baixa non se estenda mais alá do 31 de decembro do ano en curso. No caso de permiso maternal durante o goce das vacacións, suspenderanse estas, e reiniciaranse unha vez que se produza a alta (sempre que teña lugar no mesmo ano).

En todos aqueles centros que presenten unhas características específicas, no suposto de ausencia masiva de asistidos/as ou de que non se realicen actividades en calquera época do ano nas instalacións do centro, manteranse unicamente os servizos mínimos indispensables para a atención dos asistidos que permanezan neles e para o mantemento e reposición das instalacións dos centros, quedando libre de servizo o resto do persoal. A prestación dos ditos servizos mínimos distribuirase proporcionalmente entre os/as traballadores/as afectados.

As vacacións do persoal docente afectado por este convenio colectivo serán as establecidas pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria para o persoal docente dependente dela. Aqueloutras consellerías que, tendo persoal docente, necesiten establecer outras vacacións ou horario distinto do ordinario, negociarano coa representación

dos/as traballadores/as, salvo o persoal que, en tal sentido, xa o teña recoñecido legal ou convencionalmente.

Así mesmo, terán dereito a un día hábil adicional ao cumprir quince anos de servizo e engadirase un día hábil ao cumprir os vinte, vinte e cinco e trinta anos de servizo, respectivamente, ata un máximo de catro. Non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

Este dereito farase efectivo a partir do ano natural seguinte ao do cumprimento dos anos de servizo sinalados no parágrafo anterior.

2. Modalidade por días hábiles: o persoal laboral que escolla a modalidade de 22 días hábiles para gozar das súas vacacións, poderá facelo en períodos mínimos de cinco días hábiles consecutivos que poderán comezar calquera día da semana.

A existencia no dito período dun día inhábil intercalado non impide o seu goce.

Como regra xeral considéranse inhábiles os sábados, domingos e festivos. Agás para os/as traballadores/as a quendas, para os que só se consideran inhábiles:

- Os días de descanso semanal obrigatorio e os festivos que o/a traballador/a teña asignados nas carteleiras ou cuadrantes pendentes de gozar e os festivos que coincidan co período vacacional solicitado.

- Os días de descanso adicional por domingos ou festivos traballados antes de iniciar o período vacacional, que teñan asignados nas carteleiras ou cuadrantes durante o período vacacional.

Tal e como xa se establece nos parágrafos terceiro, cuarto e sexto do punto primeiro deste artigo o calendario de vacacións e a distribución dos períodos de vacacións realizarase tendo en conta a natureza específica dos centros e o seu correcto funcionamento así como as necesidades do servizo no senso de garantir en cada período vacacional unha mínima presenza de efectivos por departamento.

Cando a conveniencia do servizo aconselle o peche do centro, o goce das vacacións axustaranse a ese período. Se o período de peche é inferior a 22 días hábiles, outorgaranse ao/á traballador/a os días pertinentes ata cumprir os mesmos.

Capítulo VII. Licenzas e excedencias

Artigo 21º.-Licenzas e permisos con soldo. ⁶

Coa finalidade de establecer un único réxime nesta materia para todos os/as empregados/as públicos da Xunta de Galicia, esténdese ao persoal laboral vinculado por este convenio, logo de aviso e posterior xustificación (agás os asuntos propios), o réxime de permisos e licenzas vixente para o persoal funcionario derivado da regulación establecida na Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, no Decreto legislativo 1/2008, do 13 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia e na Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes, modificada pola Lei 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres en Galicia, segundo o anexo IV.

Non obstante, respecto ao permiso para asuntos persoais establécense as seguintes particularidades:

- O persoal laboral poderá gozalos ata o 15 de xaneiro do seguinte ano natural.
- O persoal laboral poderá acumulalos ao período de vacacións.
- Negociarase no órgano competente a extensión ao persoal laboral das licenzas e permisos que en normativas posteriores a este convenio se puidesen establecer para o persoal funcionario, oído o grupo de traballo técnico.

Artigo 21 bis. ⁷

a) Se a hospitalización ou intervención cirúrxica sen hospitalización ten cabida no concepto de accidente ou enfermidade grave, aplicarase o artigo 21 do convenio e o/a traballador/a dispoñerá de tres ou cinco días hábiles segundo o suceso teña ou non lugar na mesma localidade por familiares de 1º grao e dous ou catro días segundo o suceso teña ou non lugar na mesma localidade por familiares de 2º grao.

b) Se a hospitalización ou intervención cirúrxica sen hospitalización non ten cabida no concepto de accidente ou enfermidade grave, aplicarase o artigo 37.3.b do ET e o/a traballador/a dispoñerá de dous ou catro días hábiles segundo o suceso teña lugar ou non lugar na mesma localidade tanto por familiares de 1º como de 2º grao.

Artigo 22º.-Licenzas con soldo parcial e sen soldo.

1. Quen por razóns de garda legal teña ao seu coidado directo algún/ha menor de doce anos ou un/ha diminuído/a físico/a, psíquico/a ou sensorial,

⁶ Párr. 2º guión 3º modificado polo Anexo .C) 3.4 da Resolución do 5 de agosto 2010

⁷ Engadido polo Anexo .D) C.4 da Resolución de 5 de agosto 2010

que non desempeñe unha actividade retribuída, ou non perciban ingresos superiores ao salario mínimo interprofesional, terá dereito a unha redución da xornada de traballo, coa diminución proporcional do salario entre, polo menos, un terzo e un máximo da metade da duración daquela.

Terá o mesmo dereito quen precise encargarse do coidado directo dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente ou enfermidade non poida valerse por si mesmo, e que non desempeñe actividade retribuída, ou non perciban ingresos superiores ao salario mínimo interprofesional.

A redución da xornada establecida neste punto constitúe un dereito individual dos traballadores, homes e mulleres. Non obstante, se dous ou máis traballadores/as da Xunta de Galicia xerasen este dereito polo mesmo suxeito causante, poderase limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas.

2. Licenzas sen soldo: os/as traballadores/as fixos/as que leven como mínimo un ano de servizo poderán pedir licenzas sen soldo, por un prazo non inferior a quince días e non superior a seis meses, nun intervalo de tempo de dous anos.

O/a traballador/a solicitará a licenza con, polo menos, quince días de antelación á data do inicio do goce; a Administración contestará dentro deste prazo e, de non facelo, entenderase concedido o permiso.

Artigo 23º.-Licenzas especiais e condicións de traballo nos supostos de maternidade e paternidade.

A traballadora xestante terá dereito a ocupar, durante o embarazo, un posto de traballo e/ou quenda distintos dos seus, sempre que exista tal posto e quenda alternativos e sempre que, segundo prescrición dun facultativo do sistema da sanidade pública, o seu posto ou quenda resulten nocivos para a súa saúde ou a do feto. Este cambio de posto de traballo non suporá modificación da súa categoría nin mingua dos seus dereitos económicos.

Finalizada a causa que motivou o cambio de posto de traballo, procederase á reincorporación ao seu destino orixinal.

A traballadora en estado de xestación será trasladada do seu posto de traballo, sempre que a súa permanencia poña en perigo a vida ou integridade do feto ou a súa propia.

A traballadora embarazada terá dereito a escoller a data das súas vacacións regulamentarias.

Artigo 24º.-Excedencias.

1. Para o coidado de fillos/as menores de tres anos.

Todos/as os/as traballadores/as terán dereito a unha excedencia por tempo non superior a tres anos para atender o coidado de cada fillo/a, contados desde a data de nacemento deste/a. Os/as fillos/as sucesivos darán lugar a un novo período de excedencia que, se é o caso, poñerá fin ao que se viñese gozando.

Non será preciso que o/a traballador/a esgote o tempo de excedencia para reincorporarse cando, por motivos persoais acreditados, así o solicite.

Concederáselle este mesmo dereito ao/á traballador/a respecto dos/as fillos/as adoptivos/as.

Durante o goce da excedencia para o coidado de fillos/as naturais ou adoptivos/as, ao/á traballador/a reservaráselle o posto de traballo e quenda que viñese desempeñando con carácter definitivo.

O período no que o persoal se atope nesta situación computaráselle para efectos de antigüidade.

Este réxime aplicarase tamén nos supostos de acollemento, tanto permanente como preadoptivo, contando desde a data da resolución xudicial ou administrativa

2. Para coidado de familiares.

Os/as traballadores/as tamén terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a dous anos para atender o coidado dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non poida valerse por si mesmo e non desempeñe actividade retribuída.

A excedencia recollida neste punto constitúe un dereito individual dos traballadores, homes ou mulleres. Non obstante, se dous ou máis traballadores/as da Xunta de Galicia xerasen este dereito polo mesmo suxeito causante, o empresario poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas.

Cando un novo suxeito causante dese dereito a un novo período de excedencia, o inicio desta dará fin á que, se é o caso, se viñese gozando.

O período en que o/a traballador/a permaneza en situación de excedencia conforme o establecido neste artigo será computable para efectos de antigüidade e o/a traballador/a terá dereito á asistencia a cursos de

formación profesional, a participación dos cales deberá ser convocada pola Xunta de Galicia, especialmente coa ocasión da súa reincorporación. Durante o primeiro ano terá dereito á reserva do seu posto de traballo. Transcorrido o dito prazo, a reserva quedará referida a un posto de traballo do mesmo grupo profesional ou categoría equivalente.

3. Voluntaria.

a) Os/as traballadores/as fixos/as, cunha antigüidade mínima dun ano na Xunta de Galicia, poderán solicitar, cunha antelación mínima de 45 días, excedencia voluntaria por un período de tempo non inferior a un ano.

Unha vez solicitada, resolverase o procedente e notificaráselle ao/á interesado/a con quince días de antelación á data do inicio proposta pola persoa interesada.

O/a traballador/a que solicite o seu reingreso terá dereito a ocupar a primeira vacante, con carácter provisional, que se produza no seu grupo e categoría, agás no caso de concorrer un excedente forzoso, que terá preferencia. Se a vacante for de inferior categoría á que antes tiña, poderá optar a ela, na espera de que xurda a que corresponda á súa categoría.

O reingreso producirase por orde de antigüidade na solicitude.

En todo caso, non se poderá solicitar nova excedencia voluntaria antes de transcorrido un ano desde a súa reincorporación.

b) Os excedentes voluntarios e os excedentes para o coidado de familiares que xa gozasen máis dun ano da dita excedencia concederáselle o reingreso ao servizo activo, de existiren vacantes, con carácter provisional, ata que obteñan destino con carácter definitivo a través do sistema de provisión de vacantes correspondente.

Os postos de traballo provistos mediante reingreso provisional incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque e os/as reingresados/as provisionais teñen a obriga de participar nel e solicitar todas as vacantes correspondentes á súa categoría profesional; se non o fan, serán declarados de oficio na situación de excedentes voluntarios.

Os/as reingresados/as provisionais que, participando no concurso de acordo co disposto no parágrafo anterior, non obtivesen posto de traballo, quedarán na situación prevista no artigo 7.2º b) 2.

4. Forzosa.

A excedencia forzosa ao persoal laboral, que dará dereito a conservar o posto de traballo, quenda e centro, na que se compute a antigüidade durante a súa vixencia, concederase pola designación ou elección para un cargo público que imposibilite a asistencia ao traballo. Os supostos de servizos especiais previstos na normativa da función pública galega tamén se terán en conta como criterio para a concesión da excedencia forzosa para o persoal laboral fixo da Xunta de Galicia.

O reingreso deberá efectuarse no prazo máximo de trinta días naturais a partir do cesamento no cargo. Se non solicitan o reingreso no prazo citado serán declaradas de oficio en excedencia voluntaria por interese particular.

A reincorporación producirase na mesma categoría profesional, posto de traballo e quenda que tiña o/a traballador/a ao se iniciar a devandita excedencia, computándose o tempo transcorrido para efectos de antigüidade. Este reingreso terá carácter inmediato desde o momento en que se solicite e, en todo caso, un mes despois do cesamento no cargo.

5. Excedencia voluntaria por incompatibilidade.

Procederá declarar de oficio ou por instancia de parte nesta situación ao persoal laboral fixo cando estea en servizo activo na Xunta de Galicia noutra categoría, corpo ou escala, a non ser que obtivesen a oportuna compatibilidade ou pasen a prestar servizos en organismos ou entidades do sector público e non lles corresponda quedar noutra situación.

O excedente voluntario por incompatibilidade pode solicitar o reingreso en calquera momento. Este reingreso poderá efectuarse por adscrición temporal a un posto da súa categoría condicionada ás necesidades do servizo e sempre que se reúnan os requisitos para o seu desempeño.

O excedente voluntario por incompatibilidade que cese no outro posto deberá solicitar o seu reingreso no prazo máximo de 30 días hábiles desde o dito cesamento. De non facelo así, quedaría na situación de excedencia voluntaria por interese particular.

3. Excedencia por razón de violencia sobre a muller.

As traballadoras vítimas de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito a solicitar a situación de excedencia nos termos establecidos no Decreto legislativo 1/2008, do 13 de xuño, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia.

Capítulo VIII. Condicións económicas

Artigo 25º.-Estrutura do salario.

As retribucións pagaranse mensualmente mediante nómina, na cal se reflectirán con absoluta claridade todos os aspectos retributivos, recollendo, así mesmo, todos os conceptos polos cales se produzan descontos nos haberes dos/as traballadores/as.

O modelo de nómina será obrigatoriamente igual para todo o persoal incluído no ámbito de aplicación deste convenio.

As retribucións do persoal acollido a este convenio son as reflectidas no seu anexo I, estando constituídas polo salario base e os complementos salariais que a continuación se definen:

1. Salario base: é a parte de retribución do/a traballador/a fixada para a xornada ordinaria de traballo, en función da súa categoría profesional. A súa contía figura recollida no anexo I-A por períodos anuais. Así mesmo, no anexo I-B figuran as contías que, en concepto de salario base, terán dereito a percibir, ademais das fixadas no anexo I-A, as categorías que nel se relacionan.

2. Pagas extraordinarias: todo o persoal incluído no ámbito de aplicación deste convenio terá dereito a percibir dúas pagas extraordinarias, que se aboarán co salario mensual de xuño e decembro.

A contía de cada unha das pagas será igual a unha mensualidade do salario base do convenio máis antigüidade. De non prestar os seus servizos durante os seis meses anteriores completos, o cálculo da contía da paga extraordinaria que corresponda realizárase computando cada día de servizos prestados no importe resultante de dividir a contía da paga extraordinaria que na data do seu devengo lle correspondese por un período de seis meses entre cento oitenta e un (cento oitenta e dous en anos bisestos) ou cento oitenta e catro días, no primeiro e segundo semestre respectivamente, de acordo coa seguinte fórmula:

(Salario base bruto mensual+antigüidade) × nº días traballados

181 (-182)/184

A aqueles/as traballadores/as que na entrada en vigor deste convenio veñan percibindo máis de dúas pagas extraordinarias ao ano, respectaráselle a súa actual contía, sempre que esta última supere a que lle correspondería por aplicación do disposto neste artigo.

3. Complementos salariais:

-Antigüidade.

-Complemento de funcións.

-Complemento de singularidade de posto.

-Dispoñibilidade horaria.

-Nocturnidade.

As retribucións que se teña dereito a percibir con carácter fixo e periodicidade mensual faranse efectivas por mensualidades completas e con referencia á situación e dereitos do persoal referidos ao primeiro día hábil do mes a que correspondan, salvo nos seguintes casos, que se liquidarán por días:

No mes de toma de posesión do primeiro destino na comunidade autónoma, no de reingreso ao servizo activo e no de incorporación por conclusión de licenzas sen dereito a retribución.

No mes de iniciación de licenzas sen dereito a retribución.

No mes en que se cese no servizo activo na comunidade autónoma salvo que sexa por motivos de falecemento, xubilación ou retiro.

No mes en que se modifique a xornada de traballo retribuída.

As retribucións variables e suxeitas a cambios (horas nocturnas, etc.).

Para o cálculo aplicable ás ditas retribucións, tomarase como base a totalidade das remuneracións íntegras mensuais que perciba o persoal laboral, dividida entre o número de días naturais do correspondente mes.

Artigo 26º.-Complementos salariais.

1. Antigüidade: o complemento de antigüidade será de vinte e nove euros e trinta e cinco céntimos mensuais para todos/as os/as traballadores/as, calquera que sexa a súa categoría profesional, que perfeccionen trienios a partir da entrada en vigor deste convenio. O trienio cumprido terá efectos económicos desde o primeiro día do mes seguinte a aquel no que se perfeccione, excepto se se cumpre na primeira quincena do mes, xa que neste caso os seus efectos serían desde o primeiro día do mes de cumprimento.

As cantidades que viñan percibindo os/as traballadores/as polo concepto de antigüidade antes da entrada en vigor do primeiro convenio colectivo único para o persoal laboral da Xunta de Galicia non experimentarán ningún incremento, agás no seguinte caso:

Se o importe do trienio que resulte do montante que vén percibindo o traballador pola antigüidade perfeccionada antes do 1-1-1989 fose inferior

ao valor actual do trienio, aquel incrementarase, con efectos do 1 de outubro de 1994, ata o valor actual.

Para o cómputo de trienios, consideraranse os servizos prestados en período de proba ou excedencia forzosa con cargo público. Así mesmo, teranse en conta os servizos prestados durante o tempo de duración do servizo militar ou equivalente.

Para efectos de antigüidade, e segundo o procedemento fixado pola Orde do 12 de decembro de 1990, da Consellería de Presidencia e Administración Pública, recoñeceranse os servizos prestados en calquera Administración pública con anterioridade á adquisición da condición de persoal laboral fixo ao servizo da Xunta de Galicia.

A remuneración por trienios dos/as traballadores/as a tempo parcial será proporcional á establecida para os/as traballadores/as fixos/as a xornada completa. O cómputo do tempo para a consolidación dos trienios determinarase como se fose contratado a tempo completo.

2. Complemento de funcións: é o complemento salarial que en idéntica contía, con independencia da pertenza a cada un dos grupos do convenio, retribúe o desempeño das funcións propias de cada posto de traballo.

3. Complemento de singularidade de posto: é o complemento salarial que, na contía que para cada posto de traballo, se é o caso, figura na correspondente relación de postos de traballo, retribúe as especiais dificultades materiais e técnicas que exixa o desempeño do posto de traballo, de acordo cos seguintes conceptos:

a) Especial dedicación: correspóndelle ao persoal que, polas características do seu posto de traballo teña modificacións constantes da súa xornada e/ou cumprimento do seu horario, ben en xornada partida ou en quendas que alternen cada unha das xornadas de mañá, tarde, ou mañá, tarde e noite, segundo a seguinte periodificación de quendas:

Luns-venres: quenda mañá e tarde.

Luns-venres: quenda mañá, tarde e noite.

Luns-venres: xornada partida.

Luns-domingo: quenda tarde.

Luns-domingo: quenda noite.

Luns-domingo: quenda mañá e tarde.

Luns-domingo: quenda mañá, tarde e noite.

Luns-domingo: xornada partida.

b) Responsabilidade: correspóndelle ao persoal que polo posto de traballo que ocupa, realice funcións de coordinación ou mando, ou se lle exixa unha responsabilidade de cualificada complexidade que, sen corresponder ao mando orgánico, exceda do normal exigible á súa categoría profesional, como por exemplo a condución habitual de vehículos cando non sexa función propia da categoría a que pertence o/a traballador/a.

c) Dirección: retribúe o exercicio de funcións de dirección ou subdirección dun centro de traballo. A percepción deste complemento resultará incompatible co de responsabilidade.

d) Perigosidade, toxicidade, penosidade e outras condicións especiais de posto que será efectiva a partir de sentenza xudicial firme que o recoñeza ou da súa inclusión na relación de postos de traballo.

O dereito á percepción do complemento de singularidade de posto de responsabilidade e dirección só será efectivo a partir da súa inclusión na relación de postos correspondente.

O dereito á percepción do complemento de perigosidade, toxicidade, penosidade e outras condicións especiais do posto así como o de especial dedicación será efectiva a partir de sentenza xudicial firme que o recoñeza ou da súa inclusión na relación de postos de traballo.

A contía do complemento de singularidade de posto non poderá exceder do 32% do salario base bruto en cómputo anual atribuído a cada grupo profesional na correspondente lei de orzamentos.

Este complemento determinarase para cada posto de traballo por un procedemento que se iniciará por escrito da consellería propoñente dirixido á Dirección Xeral da Función Pública, co fin de que este centro directivo convoque unha mesa co Comité Intercentros en que a consellería propoñente motivará e exporá as razóns da dita proposta.

4. Dispoñibilidade horaria: é o complemento que se aboará polo simple feito de estar dispoñible, estar á disposición da Administración para a realización dun traballo. A percepción deste complemento non pode supoñer aumento de xornada senón a posibilidade de que se produzan alteracións do horario xeral establecido para a Xunta de Galicia.

A dispoñibilidade horaria só dará dereito á percepción dun complemento especial e ao cobramento de indemnización por razón do servizo, conforme o regulado pola normativa de aplicación; non se poderá percibir retribución

ningunha por horas extraordinarias, se se percibe complemento de dispoñibilidade horaria por horas de presenza.

A dispoñibilidade horaria non se considerará dentro da xornada de traballo efectivo nin se computará para efectos do límite de horas extraordinarias.

Aos/as condutores/as, no tempo de traballo efectivo, seralles de aplicación a xornada normal de traballo e os límites establecidos para as horas extraordinarias.

No suposto de retirada do carné de conducir por autoridade xudicial ou gubernativa, os/as condutores/as non sufrirán mingua salarial básica ningunha, salvo que a dita retirada sexa debida a imprudencia temeraria ou a conducir baixo os efectos do alcohol.

A percepción da dispoñibilidade horaria só será posible cando figure expresamente recoñecida para o posto de que se trate na correspondente relación de postos de traballo.

Así mesmo, cando existan razóns que así o xustifiquen, nas relacións de postos de traballo poderá asignárselles dispoñibilidade horaria a postos de traballo reservados a categorías distintas ás de condutores/as e cos mesmos dereitos e obrigas.

As horas de presenza, no suposto de condutores alleos ao Parque Móbil da Xunta de Galicia, non poderán ser ocasionais, senón permanentes e recoñecidas pola autoridade competente.

5. Nocturnidade: o período de tempo abranguido entre as 22 horas e as 6 horas da mañá, salvo que o salario se establecese atendendo a que o traballo sexa nocturno pola súa propia natureza, considerárase na súa totalidade nocturno, e na súa totalidade festivo ou domingo cando se inicie a xornada na véspera de domingo ou festivo. O salario correspondente á xornada de traballo realizada no período determinado anteriormente incrementarase un 30%, en concepto de complemento de nocturnidade, sobre o salario que corresponda á xornada ordinaria, aboándosele soamente ao persoal que realice a xornada completa dentro da quenda; en caso contrario, será proporcional ao tempo investido de xornada nocturna. Este complemento seralle aboado, así mesmo, ao persoal afectado durante o período das súas vacacións ordinarias.

Naqueles centros de traballo en que, por razóns de organización, a quenda de noite finalice despois das seis horas, o complemento de nocturnidade estenderase, unicamente para efectos económicos, ata a terminación da dita quenda.

Establécese, para efectos do cálculo do complemento de nocturnidade, a seguinte fórmula de indemnización por este concepto e por hora nocturna traballada:

Valor do complemento por hora nocturna:

$$\text{Salario bruto anual} \times 0,30 = \frac{30\% \text{ hora nocturna}}{1.665}$$

Este complemento deberalles ser aboado aos vixilantes nocturnos e aos gardas de noite que non o viñan percibindo, así como a todos/as os/as traballadores/as que desempeñen as súas funcións durante o período nocturno, sempre que o seu salario non fose calculado tendo en conta o incremento pola natureza nocturna do posto de traballo.

No suposto daqueles centros en que pola distribución de quendas sexa posible determinar o número de horas nocturnas que realizará o/a traballador/a ao longo do ano, para efectuar o pagamento e coa finalidade de facilitar a xestión, poderase transformar o dito complemento nunha percepción fixa de carácter mensual procedendo da seguinte forma:

1º Determinar o cálculo do número de horas anuais que realice o/a traballador/a durante o período nocturno, que é o comprendido entre as 22.00 horas e as 6.00 horas da mañá.

2º Valor mensual= Valor hora × nº anual de horas nocturnas

12

A cada traballador/a que realice a súa xornada en horario nocturno proporcionaráselle café ou bebida quente.

Artigo 27º.-Horas extraordinarias.

As horas extraordinarias son aquelas horas ou fraccións que excedan da xornada normal de traballo e teñan un carácter excepcional.

Tenderase a reducir ao mínimo imprescindible as horas extraordinarias que non se deban a imprevistos e teñan un carácter excepcional.

Como norma xeral a realización de horas extraordinarias terá sempre un carácter voluntario.

O seu límite será de 80 en cómputo anual.

A dirección do centro ou organismo informará mensualmente os/as delegados/as de persoal ou comités de empresa sobre o número de horas extraordinarias que se van realizar, especificando as causas, distribución, sesións e relacións nominais do persoal laboral que as realiza e dos efectivamente realizados.

Sempre que a organización do traballo o permita, as horas extraordinarias compensaranse por tempo de descanso.

Para compensar por tempo de descanso as horas extraordinarias, computaranse cada unha destas por 1 hora e 45 minutos de descanso en días laborables, e 2 horas e 15 minutos en domingo e festivos.

Poderanse acumular eses tempos de descanso ata constituíren xornadas completas, que nunca se poderán sumar aos períodos de vacacións e permisos ordinarios pactados no calendario laboral de cada centro.

Para efectos económicos, o valor da hora extraordinaria será o resultante de incrementar nun 75% o valor da hora ordinaria. O seu cálculo farase coa fórmula seguinte:

$$\text{Hora extra} = \frac{\text{Salario bruto anual} \times 1,75}{1.665 \text{ horas}}$$

Para as horas extraordinarias que se fagan en domingos ou festivo o coeficiente multiplicador será de 2,25.

Artigo 28º.-Axudas de custos e desprazamentos.

Enténdese por axuda de custos a indemnización económica diaria que se lle debe pagar a un/unha traballador/a como compensación dos gastos de manutención e aloxamento que deba realizar a consecuencia dun desprazamento motivado por orde dos órganos directivos correspondentes.

A contía da axuda de custos, sen exclusión de domingos e festivos, se é o caso, incluído o día de retorno, será a especificada para o grupo III dos funcionarios e aplicarase nas mesmas condicións que a estes, segundo o regulado no Decreto 144/2001, do 7 de xuño (DOG nº 122, do 25 de xuño) ou disposición que o substitúa.

Cando un/unha traballador/a se desprace no vehículo propio terá dereito á indemnización por quilómetro fixada polo dito decreto ou texto que o substitúa, sempre que para isto se conte coa autorización e a orde de desprazamento. Para os desprazamentos ao estranxeiro, a contía será igual que a establecida para os funcionarios do grupo III. Estas contías estarán

suxeitas ás modificacións que, con carácter xeral, se establezan para o resto do persoal da Xunta de Galicia.

Artigo 29º.-Dereito a comedor.

Naqueles centros que contén con servizo de comedor, xestionado directamente pola Administración, garántese o dereito a utilizalo; será gratuíto a partir do 1 de febreiro de 2009 para o persoal que preste servizos no centro sempre que se atope en xornada de traballo ao remate da súa quenda do seguinte xeito: o persoal en quenda de mañá terá dereito ao xantar, o de quenda de tarde á cea, e o da quenda de noite a bebidas frías e quentes.

O persoal laboral da Consellería de Educación poderá usalo nos termos establecidos no Decreto 10/2007, do 25 de xaneiro e ordes de desenvolvemento.

Artigo 30º.-Incapacidade temporal.

En caso de baixa por IT ou situación de risco durante o embarazo, a Xunta de Galicia, a través da consellería correspondente, incrementará o subsidio económico da Seguridade Social ata acadar a contía igual á base de cotización do traballador do mes anterior a aquel en que se produza a baixa.

Nos centros de asistidos as situacións de incapacidade temporal derivadas de enfermidade común, enfermidade profesional, accidente de traballo, accidente non laboral ou maternidade, nas que a duración previsible sexa dun mes ou superior, cubriranse inmediatamente por contratos de interinidade de acordo co sistema de contratación temporal previsto no artigo 7.5º b) deste convenio, mentres dure esta situación.

Excepcionalmente e por necesidades do servizo, este límite poderá ser inferior.

A duración do contrato de interinidade virá determinada pola ausencia do/a substituído/a e aquela será idéntica a esta, cesando o/a substituto/a ao terminar a dita situación, sen dereito a indemnización ningunha.

Non obstante o anterior, o réxime será o seguinte:

1. Ausencias por enfermidade común ou accidente non laboral de un a tres días de duración: seguirase o seguinte procedemento:

a) Ausencias dun día: o persoal afectado comunicará a súa ausencia á unidade de persoal, órgano ou persoa responsable, preferentemente dentro da primeira hora de xornada, salvo causas de forza maior que impidan a

comunicación e/ou xustificarase posteriormente cun informe dun facultativo médico. Sen prexuízo de que en casos de ausencias reiteradas se poida producir unha constatación dun feito que desvirtúe a causa alegada polo traballador/a. De non producirse a comunicación e/ou xustificación pertinente, descontarase dos haberes o día en que se faltou.

b) Ausencias de dous ou tres días: nestes casos, segundo o disposto na Orde do 19-6-1997 (BOE do 24 de xuño), deberase presentar o parte médico expedido polos servizos médicos oficiais no prazo de tres días, contados a partir da data de expedición do parte.

De non entregarse tal parte, descontaranse dos haberes os días en que se faltou. Poderase recorrer contra estas deducións perante a xurisdición laboral.

En ambos os dous casos, a Xunta de Galicia poderá practicar as inspeccións médicas oportunas, segundo o disposto no artigo 20 do Estatuto dos traballadores.

2. Ausencias por accidente de traballo, enfermidade profesional, maternidade, enfermidade común e accidente non laboral, de máis de tres días de duración.

Nestes casos o/a traballador/a percibirá o 100% do seu salario ordinario desde o primeiro día de baixa e ata o termo da IT, sempre que se cumpran os requisitos exixidos na Orde do 19-6-1997.

16. LEI 2/2007, DO 28 DE MARZO, DO TRABALLO EN IGUALDADE DAS MULLERES DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR A IV.

LEI 2/2007, DO 28 DE MARZO, DO TRABALLO EN IGUALDADE DAS MULLERES DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR A IV. ¹

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 1º.-Obxecto.

1. Esta lei ten por obxecto a integración da dimensión da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes nas competencias autonómicas sobre emprego e relacións laborais.
2. O exercicio das competencias autonómicas sobre emprego e relacións laborais rexerase pola aplicación transversal do principio de igualdade.
3. Fomentarase a colaboración entre os diversos suxeitos implicados na igualdade de oportunidades, trátase de suxeitos públicos de ámbito internacional, comunitario, estatal, autonómico, provincial ou local, ou trátase de suxeitos privados, como os sindicatos de traballadores ou traballadoras, as asociacións de empresarios ou empresarias ou os colexios de profesionais, e, en especial, a colaboración fomentarase en relación coas asociacións e cos grupos que compón o movemento de mulleres.

Artigo 2º.-Ámbito de aplicación.

1. A Xunta de Galicia integrará a dimensión de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes, tanto dentro do ámbito do emprego privado como dentro do ámbito do emprego público, na elaboración, a execución e o seguimento de todas as políticas e de todas as accións no exercicio das competencias asumidas en relación co acceso ao emprego, mesmo co traballo por conta propia, a formación profesional, a promoción profesional, as condicións de traballo -incluídas as retributivas- e mais a afiliación e participación nas organizacións sindicais e empresariais ou en calquera organización cuxas e cuxos membros exerzan unha profesión concreta, incluídas as prestacións que se concedan.
2. Tal labor de integración corresponderalles aos departamentos da Administración autonómica competentes en materia de traballo e en función pública, coa colaboración do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade.

TÍTULO I. INSTRUMENTOS PARA A CONSECUCIÓN DA IGUALDADE NO TRABALLO

¹ DO Galicia, 13 abril de 2007.

Capítulo I. Principios xerais

Artigo 3º.-Discriminación directa e indirecta, acoso e acoso sexual.

Para os efectos do principio de igualdade de trato entre mulleres e homes nos ámbitos de aplicación expostos no artigo anterior, aplicaranse as definicións de discriminación directa e indirecta e de acoso e acoso sexual contidas no artigo 2 da Directiva 2006/54/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 5 de xullo de 2006, relativa á aplicación do principio de igualdade de oportunidades e igualdade de trato entre homes e mulleres en asuntos de emprego e ocupación.

En consecuencia, entenderase por discriminación directa a situación na que unha persoa sexa, fose ou puidese ser tratada por razón de sexo de maneira menos favorable que outra en situación comparable; e entenderase por discriminación indirecta a situación na que unha disposición, un criterio ou unha práctica aparentemente neutros sitúan a persoas dun sexo determinado en desvantaxe particular con respecto a persoas do outro sexo, agás que a devandita disposición, criterio ou práctica poidan xustificarse obxectivamente cunha finalidade lexítima e que os medios para alcanzar a devandita finalidade sexan adecuados e necesarios.

Entenderase por acoso a situación na que se produce un comportamento non desexado relacionado co sexo dunha persoa, co propósito ou o efecto de atentar contra a dignidade da persoa e de crear un medio intimidatorio, hostil, degradante, humillante ou ofensivo.

Entenderase por acoso sexual a situación na que se produce calquera comportamento verbal, non verbal ou físico non desexado de índole sexual, co propósito ou o efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea un medio intimidatorio, hostil, degradante, humillante ou ofensivo.

Para os efectos desta lei, o concepto de discriminación incluírá:

- a) O acoso e o acoso sexual, así como calquera trato menos favorable baseado no rexeitamento de tal comportamento por parte dunha persoa ou o seu sometemento a el.
- b) A orde de discriminar a persoas por razón do seu sexo
- c) O trato menos favorable a unha muller en relación co embarazo ou o permiso por maternidade.

Artigo 4º.-A excepción de boa fe ocupacional.

1. De conformidade co artigo 14.2 da Directiva 2006/54/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 5 de xullo, relativa á aplicación do principio de igualdade de oportunidades e igualdade de trato entre homes e mulleres en asuntos de emprego e ocupación, dispónse, polo que respecta ao acceso ao emprego, incluída a formación pertinente, que unha diferenza de trato baseada nunha característica relacionada co sexo non constituirá discriminación cando, debido á natureza das actividades profesionais concretas ou ao contexto no que se leven a cabo, a devandita característica constitúa un requisito profesional esencial e determinante, sempre e cando o seu obxectivo sexa lexítimo e o requisito proporcionado.
2. A protección das vítimas de violencia de xénero é un obxectivo lexítimo que determina a validez da pertenza ao sexo feminino en relación con actividades profesionais de atención directa ás referidas vítimas.

Artigo 5º.-Os dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral.

De cara ao exercicio dos dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral, como manifestación do dereito das mulleres e dos homes á libre configuración do seu tempo, promoverase a corresponsabilidade a través do repartimento entre mulleres e homes das obrigas familiares, das tarefas domésticas e do coidado de persoas dependentes mediante a individualización dos dereitos e o fomento da súa asunción por parte dos homes e a prohibición de discriminación baseada no seu libre exercicio.

Artigo 6º.-Actuacións de sensibilización da cidadanía e, en particular, das persoas intervenientes nas relacións de emprego.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, en coordinación co departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, realizará actuacións de sensibilización dirixidas, en xeral, á cidadanía e, en particular, á totalidade das persoas intervenientes nas relacións de emprego.
2. Estas actuacións terán como finalidade difundir o dereito das traballadoras e dos traballadores a un tratamento en igualdade de oportunidades, contrarias ao acoso e ao acoso sexual, fomentando unha actitude solidaria coas vítimas e de rexeitamento moral aos agresores, para o que executará e colaborará no que sexa requirido nas actuacións de sensibilización que fagan outros departamentos da Xunta de Galicia.

Capítulo II. Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo

Artigo 7º.- Unidade Administrativa de Igualdade²

A Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, que terá como mínimo a categoría de servizo, estará coordinada co departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade. Esta unidade estará dotada de persoal funcionario ou laboral con experiencia e formación acreditadas en materia de igualdade entre mulleres e homes

Artigo 8º.-Funcións.

A Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo terá, como órgano encargado de integrar a dimensión de xénero no ámbito do citado departamento, as seguintes funcións:

1.ª) Asesorar en materia de xénero a calquera órgano do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo e facerlle recomendacións por propia iniciativa, en especial en canto ás medidas de fomento da creación de empresas ou á contratación de mulleres con especiais dificultades de inserción laboral ou en situacións marcadas pola desvantaxe social, en canto á promoción profesional de mulleres a postos de responsabilidade e en canto a estimular a participación de mulleres en profesións tradicionalmente masculinas, e igualmente a de homes en profesións tradicionalmente femininas.

2.ª) Impulsar e establecer medidas para a participación equilibrada de mulleres e homes nos postos de traballo dos organismos dependentes do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo.

3.ª) Favorecer o uso non sexista da linguaxe, tanto escrita como visual ou verbal, na documentación interna e externa do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo.

4.ª) Diseñar a formación específica en materia de igualdade dirixida ao persoal do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo segundo as funcións de cada posto de traballo e revisar os programas de formación dirixidos ao citado persoal para introducir neles a perspectiva de xénero, favorecendo unha composición equilibrada de participación de alumnas e alumnos e mais a adecuación dos horarios e a localización dos cursos aos dereitos de conciliación.

5.ª) Colaborar na elaboración dos informes de impacto de xénero da normativa emanada do departamento da Administración autonómica

² Modificado con efectos a partir do 1 de Xaneiro de 2011 por disp. final 1.2 da Lei 7/2010, do 15 de outubro

competente en materia de traballo, que, consonte a normativa vixente, realizará o departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade.

6.ª) Revisar as actuacións do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo para valorar o seu impacto de xénero e, de ser o caso, introducir as propostas oportunas.

7.ª) Recibir as estatísticas oficiais elaboradas polas diferentes unidades do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, co obxectivo de impulsar a súa elaboración con datos desagregados por sexo e por outras circunstancias relacionadas co sexo e mais de realizar estudos a partir desas estatísticas coa finalidade de mellorar a igualdade de oportunidades entre os sexos.

8.ª) Propor as medidas necesarias para garantir a efectividade do principio de igualdade entre mulleres e homes no ámbito laboral, tanto público como privado, de Galicia, en especial respecto da igualdade de retribucións salariais e extrasalariais.

9.ª) Asesorar en materia laboral as empresas para a implantación, a aplicación, o control e a mellora de plans de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e propor o regulamento onde se establezan os baremos para a concesión da Marca Galega de Excelencia en Igualdade, así como tramitar os expedientes para a súa concesión.

10.ª) Revisar os convenios colectivos desde a perspectiva de xénero, e no caso de detectar unha cláusula discriminatoria comunicarllo á Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

11.ª) Organizar, de maneira coordinada coa Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva, e en coordinación co departamento competente en materia de igualdade, actividades de formación en igualdade por razón de xénero dirixidas a empresas, organizacións empresariais, representacións unitarias de traballadores e traballadoras e organizacións sindicais.

12.ª) Elaborar, en coordinación co departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, guías e manuais de difusión sobre igualdade de oportunidades no ámbito laboral entre mulleres e homes.

13.ª) Prestar o apoio administrativo necesario para o funcionamento do Consello Galego de Participación das Mulleres no Ámbito do Emprego e das Relacións Laborais.

14.ª) Elaborar ditames en coordinación co departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, por requirimento xudicial se o requirimento foi dirixido xenericamente ao departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo e non a un órgano concreto desta.

15.ª) Vixiar o cumprimento desta lei e da totalidade da normativa aplicable en materia de igualdade de oportunidades no ámbito laboral.

16.ª) Facerlle propostas ao departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo para a concesión da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

Para o desenvolvemento desta función, en exercicio das atribucións reguladas na Lei 42/1997, do 14 de novembro, ordenadora da Inspección de Traballo e Seguridade Social, e no ámbito de competencias da Consellaría de Traballo, utilizaranse as facultades que, de ser o caso, procedan, recollidas no artigo 27 da Lei 7/2004, do 16 de xullo.

TÍTULO II. PROMOCIÓN DA IGUALDADE NAS EMPRESAS

Capítulo I. Os plans de igualdade das empresas

Artigo 9º.-Concepto de plans de igualdade das empresas.

Os plans de igualdade das empresas son un conxunto ordenado de medidas, adoptadas despois de terse realizado un diagnóstico da realidade desde a perspectiva de xénero, tendentes a alcanzar na totalidade dos ámbitos da empresa o obxectivo da igualdade entre mulleres e homes e a eliminación da discriminación por razón de sexo, as cales deben comprender:

1.º) A fixación de obxectivos concretos de igualdade dentro duns prazos de tempo razoables, con especificación de indicadores do cumprimento dos obxectivos e identificación dos órganos ou das persoas responsables.

2.º) Un código das boas prácticas necesarias ou convenientes para alcanzar os obxectivos asumidos a través da integración da dimensión de igualdade na organización do traballo e na xestión empresarial.

3.º) O establecemento de sistemas eficaces de control interno e de avaliación externa sobre cumprimento dos obxectivos, así como de mecanismos de readaptación deses obxectivos en función dos resultados obtidos.

Artigo 10º.-Transparencia na implantación do plan de igualdade.

Sen prexuízo dos sistemas de control interno e de avaliación externa sobre cumprimento dos obxectivos establecidos no plan de igualdade, garantirase a transparencia na súa implantación mediante o acceso de traballadoras e traballadores da empresa e dos organismos públicos con competencias en materia de igualdade e en materia laboral ao contido dos obxectivos e ao seu grao de cumprimento. En todo caso, a empresa, cando facilite os datos solicitados, deberá respectar a intimidade persoal, a privacidade e os demais dereitos fundamentais.

Artigo 11º.-Voluntariedade e obrigatoriedade dos plans de igualdade.

1. Os plans de igualdade serán obrigatorios para a Administración autonómica, os seus organismos autónomos, as sociedades públicas, as fundacións do sector público autonómico, as entidades de dereito público vinculadas ou dependentes da comunidade autónoma e os organismos con dotación diferenciada nos orzamentos da comunidade autónoma que, ao careceren de personalidade xurídica, non estean formalmente integrados na Administración da comunidade autónoma.

2. Tamén serán obrigatorios nos termos pactados cando se estableza nun convenio colectivo de ámbito superior á empresa respecto das empresas incluídas no seu ámbito de aplicación ou nun convenio de empresa de calquera ámbito.

3. O establecemento de plans de igualdade nos termos nos que se implanten e a adopción doutras medidas de promoción da igualdade, incluíndo calquera acción de responsabilidade social, son voluntarios para as demais empresas.

4. As empresas que implantasen un plan de igualdade terán preferencia na adxudicación dos contratos da Comunidade Autónoma de Galicia, sempre e cando as proposicións presentadas igualem nos seus termos as máis vantaxosas desde o punto de vista dos criterios obxectivos que sirvan de base para a adxudicación.

Para eses efectos, os órganos de contratación advertirán desa preferencia nos pregos de cláusulas administrativas particulares, aínda que a ausencia de advertencia non privará do dereito á preferencia na adxudicación, sen prexuízo das responsabilidades nas que se puidese incorrer.

Se a empresa fixese uso desta preferencia, estará obrigada a manter os parámetros de igualdade durante o prazo fixado na adxudicación, que, de o contrato resultar de execución sucesiva, será igual á súa duración temporal.

Artigo 12º.-Apoio económico e técnico para a implantación

voluntaria de plans de igualdade ou doutras medidas de promoción da igualdade.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo subvencionará a contratación de persoal especializado destinado a asesorar na elaboración dos plans de igualdade.

2. Do mesmo xeito, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo convocará anualmente axudas para as empresas, especialmente dirixidas ás pequenas e ás medianas empresas con limitados recursos económicos, que teñan domicilio social en Galicia ou con axencia, sucursal, delegación ou calquera outra representación en Galicia, sempre e cando, asemade, contratasen persoal en Galicia, cando concorra algún dos seguintes supostos:

a) Cando a empresa implante dunha maneira voluntaria un plan de igualdade nos termos exixidos para os plans legalmente obrigatorios.

Para estes efectos, enténdese voluntaria a implantación do plan cando a empresa o pactase coa representación legal de traballadores e traballadoras.

b) Cando a empresa implante, en cumprimento de obriga establecida nun convenio colectivo de ámbito superior á empresa, un plan de igualdade nos termos exixidos para os plans legalmente obrigatorios.

3. Así mesmo, poderanse convocar axudas para a implantación voluntaria ou imposta en convenio colectivo de ámbito superior á empresa de medidas concretas de promoción da igualdade, incluíndo accións de responsabilidade social, en especial a vixilancia da valoración de postos de traballo e da estrutura salarial e extrasalarial.

4. A convocatoria de axudas tomará en consideración, para os efectos de establecer as axudas e as súas contías, o ámbito de implantación do plan de igualdade, e primará aqueles cuxo ámbito se estenda a todos os centros de traballo da empresa, incluíndo, de ser o caso, os centros radicados fóra de Galicia, sen prexuízo de que para cada centro afectado se establezan actuacións concretas diferenciadas.

5. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, a través da Inspección de Traballo e Seguridade Social, exercerá o seu labor de vixilancia e inspección sobre as empresas con axudas públicas para verificar a implantación do plan ou das medidas, e, de non se cumprir, proporase a revogación das axudas e o seu reintegro.

Para estes efectos, as empresas que teñan recibido unha axuda pública para a implantación do plan de igualdade virán obrigadas a elaborar,

anualmente, un informe que poña de manifesto a evolución, durante ese período, da súa implantación.

6. A Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo prestará ou facilitará, segundo a convocatoria, o apoio técnico necesario, inclusive o asesoramento xurídico, para a adopción voluntaria dun plan de igualdade nos termos exixidos para os plans legalmente obrigatorios.

7. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo convocará anualmente axudas que favorezan a eliminación da infrarrepresentación laboral feminina coa finalidade de posibilitar a participación das mulleres nos ámbitos laborais e empresariais tradicionalmente ocupados por homes.

Estas axudas poderán ser solicitadas por empresas que teñan o seu domicilio en Galicia ou con axencia, sucursal, delegación ou calquera outra representación en Galicia, que tenten corrixir esta situación cando, por propia iniciativa ou tras incluír este obxectivo no seu plan de igualdade, precisen abordar a adecuación dos seus medios materiais á consecución del.

As empresas solicitantes contarán, no momento da solicitude, cun máximo do 10% de mulleres no seu cadro de persoal e deberán asumir o compromiso de incrementar esta porcentaxe.

8. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo promoverá a apertura de liñas de investigación orientadas a adaptar os tempos e os horarios laborais, coa convocatoria de axudas para o efecto.

Capítulo II. A responsabilidade social das empresas en materia de igualdade

Artigo 13º.-Voluntariedade das accións de responsabilidade social das empresas en materia de igualdade.

1. As empresas poderán asumir accións de responsabilidade social coa finalidade de mellorar a situación de igualdade entre as mulleres e os homes.

Estas accións poderán ser asumidas en virtude dunha libre decisión da empresa ou en virtude dun compromiso adquirido coa representación legal de traballadores e traballadoras, con calquera organismo público e, en especial, co departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo ou co departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, con asociacións de mulleres ou con

organizacións non gobernamentais implicadas na igualdade de trato entre mulleres e homes, accións de responsabilidade social, a través de medidas económicas, comerciais, laborais, sindicais, asistenciais ou doutra índole, coa finalidade de mellorar a situación de igualdade entre as mulleres e os homes no seu medio social.

2. Malia a voluntariedade das accións de responsabilidade social das empresas en materia de igualdade, cando ao seu abeiro se lles recoñecesen dereitos laborais individuais aos traballadores ou ás traballadoras, eses dereitos serán exixibles como os demais dereitos nados do contrato de traballo, e a Inspección de Traballo e Seguridade Social poderá sancionar o seu incumprimento, de acordo coa lexislación vixente.

Artigo 14º.-Control da publicidade sobre implantación de accións de responsabilidade social das empresas en materia de igualdade.

Se as empresas fixesen uso publicitario da implantación de accións de responsabilidade social en materia de igualdade, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo ou o departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade da Xunta de Galicia poderanlle exixir á empresa a verificación do cumprimento da acción, e de se lles impedir a verificación ou de constatar o seu incumprimento solicitarán xudicialmente o cesamento da publicidade como publicidade enganosa, consonte o establecido na Lei 34/1988, do 11 de novembro, xeral de publicidade.

Artigo 15º.-A promoción da participación das mulleres nos consellos de administración das empresas.

1. As empresas con consellos de administración domiciliadas en Galicia remitiranlle, dentro do mes de xaneiro de cada ano natural, información desagregada por sexos sobre a composición dos seus consellos de administración ao departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo.

Calquera outra empresa con axencia, sucursal, delegación ou calquera outra representación en Galicia, voluntariamente, poderalle remitir tal información ao departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo.

2. Á vista da información obtida, a Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, así que se emita informe preceptivo do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, emitirá unha nota pública favorable ou unha recomendación privada sobre incremento gradual da participación das mulleres nos consellos de

administración.

3. O cumprimento da recomendación será voluntario para as empresas, e de ser asumido como acción de responsabilidade social das empresas en materia de igualdade comunicaráselle á Unidade Administrativa de Igualdade.

Capítulo III. A Marca Galega de Excelencia en Igualdade

Artigo 16º.-Obtención da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

1. A Marca Galega de Excelencia en Igualdade é un distintivo a través do que a Xunta de Galicia lles dá recoñecemento a aquelas empresas que destaquen na aplicación das políticas de igualdade.

2. Poderán optar á cualificación de Marca Galega de Excelencia en Igualdade, para os seus produtos ou para os seus servizos, as empresas, sexan de capital privado ou sexan de capital público, que teñan o seu domicilio en Galicia ou con axencia, sucursal, delegación ou calquera outra representación en Galicia, sempre e cando, asemade, contratasen persoal en Galicia.

3. Co fin de obter a Marca Galega de Excelencia en Igualdade, as empresas deberán presentar no departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo un balance sobre os parámetros de igualdade real existente na súa organización e no seu funcionamento con respecto ás relacións de traballo e con respecto á publicidade dos produtos e dos servizos prestados pola empresa.

4. O expediente será tramitado pola Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, que, ademais de cantas outras medidas estime convenientes, lles solicitará un informe ás representantes e aos representantes de traballadores e traballadoras na empresa, ás asociacións empresariais que gocen de capacidade representativa na empresa, aos sindicatos máis representativos e aos sindicatos con implantación notoria na empresa, e outro informe á Inspección de Traballo e Seguridade Social. Así mesmo, será solicitado informe do Consello Galego de Consumo para os efectos de acreditar o cumprimento do parámetro de igualdade na publicidade non sexista dos produtos ou dos servizos ofertados pola empresa solicitante da cualificación.

5. Así que se teña solicitada toda a devandita información remitiráselle copia do expediente ao departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, que emitirá informe preceptivo.

6. Por proposta da Unidade Administrativa de Igualdade e á vista do

informe emitido polo departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo concederá a Marca Galega de Excelencia en Igualdade, especificando na resolución os dereitos e as facultades consecuentes á súa obtención e concretando, nos termos do desenvolvemento regulamentario, a contía subvencionada segundo o número 2 do artigo 19º desta lei.

Artigo 17º.-Prohibicións de obtención e revogación da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

1. A Marca Galega de Excelencia en Igualdade non se lle concederá, en ningún caso, a unha empresa sancionada por resolución administrativa ou condenada por sentenza xudicial, nos dous anos anteriores á solicitude, por discriminación no emprego ou por unha publicidade sexista.

2. A Marca Galega de Excelencia en Igualdade será retirada en canto a empresa sexa sancionada en resolución administrativa ou sexa condenada en sentenza xudicial por discriminación no emprego ou por unha publicidade sexista.

Mentres non sexan firmes a resolución administrativa ou a sentenza xudicial, suspenderase necesariamente o procedemento de concesión e, de ser o caso, poderase acordar a suspensión dos dereitos e das facultades inherentes á Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

Artigo 18º.-Parámetros de igualdade da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

1. A cualificación de Marca Galega de Excelencia en Igualdade obterase cando se supere a puntuación establecida regulamentariamente en atención á implantación na empresa dos seguintes parámetros de igualdade:

a) A existencia dunha adecuada representación de mulleres na totalidade dos grupos e das categorías profesionais, incluíndo o persoal de alta dirección, ou, noutro caso, a adopción de medidas de acción positiva no acceso ao emprego e na promoción interna en empregos ou en niveis onde as mulleres estean infrarrepresentadas, evitando criterios de promoción ou criterios no caso de igualdade de méritos que resulten discriminatorios para as mulleres.

b) As garantías efectivas da igualdade de retribución.

c) As garantías e as melloras dos dereitos de conciliación de traballadores e traballadoras, incluíndo, de ser o caso, habilitar lugares adecuados de repouso para as traballadoras embarazadas, salas de lactación e gardarías

na empresa, ou apoios económicos para o uso de gardarías.

d) A implantación de medidas de prevención e de sanción adecuada do acoso sexual e do acoso moral por razón de xénero, tomando como modelo, sen prexuízo das necesarias adaptacións á empresa, o regulado nos artigos 47 a 54 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

e) A publicidade non sexista dos produtos e dos servizos da empresa.

f) O establecemento de medidas específicas que garantan a prevención dos riscos laborais das mulleres.

2. A puntuación mínima establecida regulamentariamente referirase separadamente a cada parámetro e, así mesmo, a unha valoración de conxunto.

3. Para obter a subvención establecida na alínea 3 do artigo 16º desta lei, establecerase unha puntuación específica en relación co parámetro da letra d) da alínea anterior, que poderá ser superior á mínima. A puntuación incidirá na contía da subvención.

Artigo 19º.-Dereitos e facultades derivados da obtención da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

A obtención da Marca Galega de Excelencia en Igualdade permitirá beneficiarse, sen prexuízo doutras axudas públicas establecidas regulamentariamente, dos seguintes dereitos e facultades no ano natural seguinte á súa obtención:

1. A utilización do logotipo da Marca Galega de Excelencia en Igualdade, con especificación do ano no que está vixente, no tráfico comercial da empresa, incluída a súa utilización con fins publicitarios.

2. A subvención autonómica, nunha contía de ata un 5% das cotizacións sociais por accidentes de traballo e enfermidades profesionais a cargo da empresa, cando esta adoptase medidas de prevención e de sanción do acoso e do acoso sexual; subvención que será determinada regulamentariamente en proporción inversa ao tamaño do cadro de persoal das empresas.

3. A preferencia na adxudicación dos contratos da Comunidade Autónoma de Galicia, sempre e cando as proposicións presentadas igualem nos seus termos as máis vantaxosas desde o punto de vista dos criterios obxectivos que sirvan de base para a adxudicación.

Para eses efectos, os órganos de contratación advertirán desa preferencia

nos pregos de cláusulas administrativas particulares, aínda que a ausencia de advertencia non privará do dereito á preferencia na adxudicación, sen prexuízo das responsabilidades nas que se puidese incorrer.

Se a empresa fixese uso desta preferencia, estará obrigada a manter os parámetros de igualdade durante o prazo fixado na adxudicación, que, de o contrato resultar de execución sucesiva, será igual á súa duración temporal.

Artigo 20º.-Control de execución e renovación do dereito.

1. No mes anterior ao remate do ano natural de vixencia da Marca Galega de Excelencia en Igualdade, a empresa deberá presentar un balance sobre a mellora ou, polo menos, o mantemento dos parámetros de igualdade valorados na súa concesión. Tal obriga estenderase a todos e cada un dos anos fixados, de ser o caso, na adxudicación do contrato.

A non presentación do balance, a súa defectuosa presentación e o empeoramento dos parámetros de igualdade valorados na súa concesión suporán a revogación das vantaxes obtidas.

Así mesmo, no suposto de variación sobrevida dos parámetros de igualdade, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo poderá solicitar novamente os informes aos que fai referencia a alínea 4 do artigo 16.

2. Se, á vista dese balance, se mellorasen ou, polo menos, se mantivesen os parámetros de igualdade valorados na súa concesión, entenderase renovada a cualificación da Marca Galega de Excelencia en Igualdade.

Capítulo IV. A igualdade nas sociedades cooperativas galegas

Artigo 21º.-O principio de igualdade nas sociedades cooperativas galegas.

A Alianza Cooperativa Internacional establece que as cooperativas están baseadas nos valores da autoaxuda, a autorresponsabilidade, a democracia, a igualdade, a equidade e a solidariedade; polo tanto, en consonancia con estes principios e coa consideración de entre eles da igualdade e da non discriminación como valor fundamental, os socios e as socias das sociedades cooperativas galegas teñen as mesmas obrigas e dereitos, produto da aplicación, tanto polos poderes públicos como entre os suxeitos privados, da Lei 5/1998, do 18 de decembro, de cooperativas de Galicia.

TÍTULO III. PROMOCIÓN DA IGUALDADE NO ÁMBITO DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA E DAS RELACIÓNS COLECTIVAS DE

TRABALLO

Artigo 22º.-A Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

1. A Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva, adscrita organicamente ao Consello Galego de Relacións Laborais, é un órgano de asesoramento, control e promoción da igualdade por razón de xénero na negociación colectiva galega.

2. A Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva, sen prexuízo doutras competencias que lle sexan conferidas pola Xunta de Galicia, polo departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo ou, de ser o caso, polo departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, ou a través do acordo marco interprofesional de ámbito autonómico sobre a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes, terá as seguintes competencias:

a) O asesoramento sobre a redacción e a aplicación de cláusulas que promovan a igualdade entre mulleres e homes ou removan discriminacións directas ou indirectas por razón de xénero, asesoramento que lle poderá solicitar calquera asociación empresarial, empresa, sindicato ou representación legal de traballadores e traballadoras que, consonte a lexislación vixente, teñan lexitimación para negociar un convenio colectivo en calquera ámbito negocial.

b) A análise da totalidade dos convenios colectivos depositados no departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo para, de ser o caso, informar a esta sobre a existencia de cláusulas discriminatorias.

c) A organización, coordinada coa Unidade Administrativa de Igualdade do departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo e do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, de actividades de formación en igualdade de xénero dirixidas a empresas, organizacións empresariais, representacións unitarias de traballadores e traballadoras e organizacións sindicais.

d) A elaboración, con ocasión de calquera proceso electoral, nos ámbitos empresariais e da administración, de recomendacións xerais sobre o nivel axeitado de representación equilibrada de mulleres e homes atendendo ao número de mulleres e de homes do censo electoral de empregadores públicos ou empresas privadas.

Artigo 23º.-Composición da Comisión Consultiva Autonómica para a

Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

A Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva estará integrada do xeito que segue:

- a) A presidencia, que será desempeñada pola do Consello Galego de Relacións Laborais, dotada de voto de calidade.
- b) Tres persoas en representación das organizacións sindicais máis representativas con implantación en Galicia.
- c) Tres persoas en representación das organizacións empresariais máis representativas con implantación en Galicia.
- d) Tres persoas de recoñecido prestixio en materia de igualdade por razón de xénero, as cales actuarán con voz pero sen voto, que por proposta da presidencia da comisión consultiva, oído o departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, serán designadas por decisión adoptada por consenso da propia comisión.

En calquera caso, polo menos o 50% do total de persoas compoñentes con dereito ao voto deberán pertencer ao sexo menos representado na poboación laboral activa en Galicia.

Artigo 24º.-Regulamento da Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

A Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva dotarase dun regulamento de organización e funcionamento, no que constará o réxime de reunións, que deberán producirse polo menos cunha periodicidade trimestral, e mais de adopción de acordos.

Artigo 25º.-O acordo marco interprofesional de ámbito autonómico sobre a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

1. O Consello Galego de Relacións Laborais, no exercicio das súas competencias, promoverá a convocatoria do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, das asociacións empresariais e dos sindicatos máis representativos no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia co obxectivo de lograr, consonte o disposto na alínea 3 do artigo 83 do Real decreto legislativo 1/1995, do 24 de marzo, texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, un acordo marco interprofesional de ámbito autonómico sobre a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

2. A consecución do acordo non impedirá que, dentro do primeiro trimestre

de cada ano natural, o Consello Galego de Relacións Laborais convoque as referidas asociacións empresariais e os sindicatos máis representativos coa finalidade de mellorar o seu contido e adaptalo á situación laboral, así como de verificar a súa execución.

3. O Consello Galego de Relacións Laborais elaborará, coa colaboración do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, como complemento do acordo, un código orientativo de boas prácticas, ou, se así o decide a súa presidencia, encomendaralles a súa elaboración aos membros sen voto da Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

4. En calquera momento da negociación do acordo ou das súas posteriores revisións poderase solicitar o asesoramento da Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva, sen prexuízo ademais de que, no acordo marco interprofesional de ámbito autonómico sobre a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes, se lle atribúan as competencias de interpretación e de aplicación que son características dunha comisión paritaria.

Artigo 26º.-Control de legalidade dos convenios colectivos.

1. No exercicio das competencias de control de legalidade dos convenios colectivos establecidas no artigo 90 do Real decreto lexislativo 1/1995, do 24 de marzo, texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo solicitaralle un informe á Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva.

2. A impugnación de oficio dos convenios colectivos que conteñan cláusulas discriminatorias ou que atenten contra o principio de igualdade de oportunidades será realizada polo departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, de acordo co establecido na lexislación vixente.

3. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo comunicaralle ao departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade toda actuación de oficio sobre impugnación dun convenio colectivo por vulneración do principio de igualdade de oportunidades de mulleres e homes e mais os resultados da actuación, consonte a lexislación vixente.

Artigo 27º.-Fomento da composición equilibrada da representación legal de traballadores e traballadoras de Galicia.

1. A Xunta de Galicia fomentará, sen vulnerar a liberdade sindical, unha composición equilibrada entrambos os sexos na representación legal da

totalidade do persoal funcionario, estatutario ou laboral ao seu servizo e na representación legal de traballadores e traballadoras de empresas radicadas en Galicia.

2. Para estes efectos, e sen prexuízo doutras actuacións de sensibilización, a Comisión Consultiva Autonómica para a Igualdade entre Mulleres e Homes na Negociación Colectiva poderá elaborar, con ocasión de calquera proceso electoral, recomendacións xerais sobre o nivel axeitado de representación equilibrada de mulleres e homes atendendo ao número de mulleres e de homes do censo de cada unidade electoral.

Artigo 28º.-Composición equilibrada da participación institucional dos sindicatos e das asociacións empresariais.

Cada sindicato ou asociación empresarial exercerá os seus dereitos de participación institucional en calquera organismo da Comunidade Autónoma de Galicia conforme criterios de equilibrio entrambos os sexos.

TÍTULO IV. INTEGRACIÓN DA IGUALDADE NA POLÍTICA DE EMPREGO

Artigo 29º.-Integración da igualdade na formación profesional.

No desenvolvemento das súas competencias sobre deseño dos contidos dos títulos de formación profesional, autorización, xestión e homologación dos centros formativos, programación e execución de actuacións concretas, información e orientación profesional, avaliación da calidade e cantas outras poida asumir no marco da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, a Xunta de Galicia favorecerá a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes mediante actuacións tendentes a evitar calquera tipo de discriminación, a eliminar a segregación profesional horizontal e vertical e mais a eliminar a totalidade das desvantaxes de partida que afecten o colectivo das mulleres.

Artigo 30º.-Actuacións especiais na formación continua.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, dentro do marco da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, prestaralle atención especialmente á consideración das mulleres como colectivo prioritario no ámbito da formación continua de persoas ocupadas, a través de medidas que faciliten o seu acceso a esta e a través de medidas de apoio, seguimento e control.

2. En particular, incentivarase o acceso das mulleres aos grupos máis cualificados e fomentarase a compensación dos períodos de abandono temporal ou de redución de xornada por traballadores e traballadoras por causa de conciliaren a vida persoal, familiar e laboral.

Artigo 31º.-Políticas activas de emprego dirixidas ás mulleres.

1. No deseño, a planificación e a execución das accións formativas, informativas, orientadoras e de fomento e promoción, o Servizo Galego de Colocación atenderá de forma prioritaria as persoas do sexo con menos presenza na poboación activa de Galicia. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo desenvolverá regulamentariamente os criterios dos programas e as medidas que conforman as políticas activas de emprego para que equiparen os dous sexos no emprego por conta allea e por conta propia.

2. No marco da súa consideración como colectivo prioritario recoñecido no artigo 26 da Lei 56/2003, do 16 de decembro, de emprego, as políticas activas de emprego valorarán as circunstancias das mulleres con especiais dificultades de inserción laboral ou en situacións marcadas pola desvantaxe social.

3. As políticas activas de emprego en Galicia terán en conta de xeito prioritario a situación das mulleres do medio rural e das mulleres do sector marítimo-pesqueiro, para as que se implantarán programas e medidas destinadas á súa efectiva inserción laboral.

Artigo 32º.-Medidas de acción positiva nas actividades de formación.

1. En calquera das actividades formativas de formación profesional, ocupacional, continua ou de inserción laboral activa poderanse convocar exclusivamente mulleres ou prever na convocatoria unha maioría de mulleres, e, en todo caso, a totalidade das actividades formativas deberán incluír unha porcentaxe de mulleres equivalente á de mulleres desempregadas inscritas no Servizo Público de Emprego do ámbito sectorial da correspondente actuación.

2. Procederase do mesmo xeito que na alínea anterior nas actividades formativas destinadas cara ao autoemprego, a creación de empresas, as cooperativas ou a mellora empresarial.

Artigo 33º.-Contidos obrigatorios nas actividades de formación.

1. Na totalidade das actividades formativas de formación profesional, ocupacional e continua ou de inserción laboral activa financiadas polo departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo introducirase un módulo formativo sobre igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e sobre corresponsabilidade familiar e doméstica, cunha duración de cinco horas nos cursos de duración menor ou igual a cincuenta horas e de dez horas nos cursos de duración superior a cincuenta horas.

2. A contratación do profesorado dos módulos de igualdade de oportunidades e de conciliación da vida persoal, familiar e laboral, que estará acreditado, nos termos establecidos regulamentariamente, polo departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, será subvencionada por este, nos termos regulamentarios establecidos, na contía íntegra dos custos salariais e das cotizacións por continxencias comúns.

Artigo 34º.-Medidas de conciliación nas actividades de formación.

1. Os centros públicos destinados a impartiren actividades formativas de carácter ocupacional e continua procurarán que o alumnado dispoña, nas súas instalacións ou en instalacións concertadas dentro dunha área de cincocentos metros do local onde se imparte a actividade, dun servizo de gardaría con comedor e dunha sala de lactación, dirixidos á atención dos seus fillos/fillas ou menores acollidos/acollidas ou conviventes menores de tres anos.

No caso de centros privados acreditados para a formación, de cara á súa adaptación ás mesmas condicións que no caso dos centros públicos, o departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo apoiará economicamente, nos termos que serán establecidos regulamentariamente, aqueles centros que promovesen a posta en marcha das condicións materiais e persoais necesarias para lle facilitar ao alumnado os coidados dos e das menores de tres anos ao seu cargo.

Nos mesmos termos actuarase con respecto ao alumnado que ten persoas dependentes ao seu cargo.

2. Os centros acreditados para actividades formativas procurarán adecuar a localización do lugar onde se fosen realizar estas actividades e os seus horarios ás necesidades de conciliación da vida persoal, familiar e formativa do alumnado ao que fosen dirixidas.

Artigo 35º.-Integración da igualdade na intermediación laboral.

1. No desempeño das funcións de intermediación laboral previstas lexislativamente, o Servizo Galego de Colocación e as axencias de colocación velarán pola efectiva aplicación do principio de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego, sen prexuízo da adopción de medidas de acción positiva para favorecer o acceso ao emprego do sexo menos representado na poboación activa de Galicia.

2. A autoridade laboral vixiará a observancia deses principios nas actividades de selección de persoal e de prestamismo laboral, a través das oportunas actuacións autonómicas de incentivo, seguimento, control e sanción.

Artigo 36º.-Visibilización e valorización de actividades feminizadas.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, a través do Instituto Galego das Cualificacións e coa colaboración do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, promoverá a revisión e a mellora da lista de cualificacións profesionais, incorporando a perspectiva de xénero co obxecto de incluír como profesións actividades feminizadas realizadas sen remuneración nin recoñecemento profesional, ademais de deseñar os perfís profesionais de actividades relacionadas coa igualdade de oportunidades.
2. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, coa colaboración do departamento da Administración autonómica competente en materia de igualdade, desenvolverá actuacións tendentes á detección e á erradicación, naquelas actividades feminizadas, de situacións de economía somerxida e/ou irregulares.
3. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo elaborará unha conta satélite onde se cuantificará o valor económico do traballo doméstico, de coidados e comunitario realizado por mulleres e homes, e daralle á citada cuantificación económica a debida publicidade social.

Artigo 37º.-O Plan galego de emprego feminino.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo elaborará un documento único que se denominará Plan galego de emprego feminino, coas actuacións programadas en relación coa política de emprego destinada a promover a inserción laboral efectiva das mulleres.
2. O Plan galego de emprego feminino considerará especialmente a participación das mulleres rurais e do sector marítimo-pesqueiro nun desenvolvemento sustentable.
3. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo coordinará o Plan galego de emprego feminino co Plan de emprego do Reino de España, procurando a complementariedade das medidas de fomento do emprego feminino tanto estatais como autonómicas.
4. O Plan de emprego feminino establecerá medidas de formación e orientación profesional, fomento do emprego de cara á mellora da empregabilidade e o autoemprego.
5. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo, coa colaboración do departamento da Administración

autonómica competente en materia de igualdade, coordinará cos concellos de Galicia e a través do Plan galego de emprego feminino medidas de orientación e formación, o que se desenvolverá regulamentariamente.

Artigo 38º.-O fomento do empresariado feminino.

1. O departamento da Administración autonómica competente en materia de traballo poderá incluír nas actuacións programadas en relación coa política de emprego destinada a promover a inserción laboral efectiva das mulleres accións positivas e actuacións de discriminación positiva dirixidas á equiparación de ambos os sexos no emprego por conta propia.
2. As actuacións dirixidas ao fomento do empresariado feminino desenvolveranse regulamentariamente en relación, de ser o caso, cos seguintes aspectos: formación empresarial, axudas económicas para a creación de empresa, servizos de asesoramento empresarial, servizos de tutoría na creación e mellora de empresa, apoio á constitución de redes empresariais, fomento da participación nas canles de promoción, publicidade e comercialización de servizos e produtos.
3. No desenvolvemento regulamentario das medidas dirixidas ao fomento do empresariado feminino teranse en conta de xeito preferente as mulleres emprendedoras con especiais dificultades de inserción laboral ou en situacións marcadas pola desvantaxe social ás que se refire a disposición adicional sexta desta lei e mais as mulleres emprendedoras do medio rural e do sector marítimo-pesqueiro.

17. LEI 7/2004, DO 16 DE XULLO, GALEGA PARA A IGUALDADE DE MULLERES E HOMES: TÍTULOS PRELIMINAR E II.

LEI 7/2004, DO 16 DE XULLO, GALEGA PARA A IGUALDADE DE MULLERES E HOMES: TÍTULOS PRELIMINAR E II.¹

TÍTULO PRELIMINAR

Capítulo I. Disposicións xerais

Artigo 1º.-Obxectivo de eliminación da discriminación de xénero.

1. A Comunidade Autónoma de Galicia reforza, a través desta lei, o seu compromiso na eliminación da discriminación entre mulleres e homes e na promoción da igualdade, e atribúelle a maior efectividade posible, no seu eido de competencias, ao principio constitucional de igualdade de oportunidades entre as persoas de ambos sexos, de conformidade coas obrigas impostas aos poderes públicos de Galicia no artigo 4 da Lei orgánica 1/1981, do 6 de abril, do Estatuto de autonomía para Galicia.

2. A Xunta de Galicia tomará en consideración o traballo realizado pola Comisión para a Igualdade e para os Dereitos das Mulleres, do Parlamento galego, na adopción e execución das políticas dirixidas á eliminación de todo tipo de discriminacións contra as mulleres.

Artigo 2º.-Concepto de discriminacións directas e indirectas.

Buscarase a eliminación absoluta das discriminacións directas e indirectas. Para os efectos desta lei, existirá discriminación directa cando unha persoa sexa, fose ou puidese ser tratada de xeito menos favorable ca outra en situación análoga por razón de sexo, e existirá discriminación indirecta cando unha disposición, criterio ou práctica aparentemente neutra lle poida ocasionar unha desvantaxe particular a unha persoa respecto doutras por razón de sexo, salvo que se poidan xustificar obxectivamente cunha finalidade lexítima e que os medios para a consecución desta finalidade sexan adecuados e lexítimos.

Artigo 3º.-O dereito á maternidade.

A protección da maternidade é unha necesidade social que os poderes públicos galegos asumen e recoñecen politicamente. Sendo a maternidade un ben insubstituíble, todas as cargas e os coidados que supón, a gravidez, o parto, a crianza, a socialización dos fillos, deben recibir axuda directa das institucións públicas galegas, co fin de non constituíren discriminación gravosa para as mulleres.

¹ DO Galicia, 3 agosto 2004, n. 149.

Neste sentido, a Xunta de Galicia aplicará todas as súas competencias para conseguir que se materialice, na práctica, o principio mencionado e a maternidade deixe de ser carga exclusiva das nais e motivo de discriminación para as mulleres.

Artigo 4º.-Accións positivas.

1. Co efecto de promocionar a igualdade entre mulleres e homes, non se considerarán discriminatorias as medidas especiais encamiñadas a acelerar a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes, sen que, en ningún caso, estas medidas poidan supoñer, como consecuencia práctica, o mantemento de regulacións separadas.
2. As medidas de acción positiva manteranse mentres non estean plenamente acadados os obxectivos de igualdade de oportunidades.

Artigo 5º.-Obxectivo de erradicación dos prexuizos de xénero.

1. A Comunidade Autónoma de Galicia adoptará as medidas apropiadas para modificar os patróns socioculturais de conduta de mulleres e de homes, con miras a acadar a eliminación dos prexuizos e das prácticas consuetudinarias baseadas na idea de inferioridade ou superioridade de calquera dos sexos ou en funcións estereotipadas de mulleres e de homes.
2. Fomentarase a comprensión da maternidade como unha función social, evitando os efectos negativos sobre os dereitos da muller, e ademais instrumentando outros efectos positivos.
3. Adoptaranse idénticas actuacións de fomento da súa comprensión como función social con respecto ao coidado de familiares que, polas súas dependencias, necesiten a asistencia doutras persoas, mulleres e homes.
4. Estas medidas irán acompañadas dos oportunos programas e consignacións orzamentarias para que todas as cargas doméstico-familiares sexan obxecto de corresponsabilidade familiar e reciban a protección económica e social correspondente.

Capítulo II. O principio de transversalidade

Artigo 6º.-Significado da transversalidade e criterios de actuación.

1. Coa dobre finalidade de promover a igualdade e eliminar as discriminacións entre mulleres e homes, a Xunta de Galicia integrará a dimensión da igualdade de oportunidades na elaboración, na execución e no seguimento de todas as políticas e de todas as accións desenvolvidas no exercicio das competencias asumidas de conformidade coa Lei orgánica 1/1981, do 6 de abril, do Estatuto de autonomía para Galicia.

2. Na aplicación dese principio de integración da dimensión da igualdade de oportunidades na elaboración, na execución e no seguimento de todas as políticas e de todas as accións da súa competencia, ou principio de transversalidade, a Xunta de Galicia establece como criterios xerais da súa actuación:

a) O fomento da colaboración entre os diversos suxeitos implicados na igualdade de oportunidades, trátase de suxeitos públicos de ámbito internacional, comunitario, estatal, autonómico, provincial ou local, ou trátase de suxeitos privados, como os partidos políticos, os sindicatos de traballadores ou traballadoras, as asociacións de empresariado ou os colexios profesionais, e, especialmente, a colaboración fomentárase en relación coas asociacións e cos grupos de mulleres.

A colaboración tamén se fomentará no eido das relacións entre os diversos organismos administrativos integrados na Xunta de Galicia.

b) A consecución da igualdade de oportunidades na política económica, laboral e social, buscando, en especial, a supresión das diferenzas salariais por razón de sexo e o fomento do emprego feminino por conta propia ou allea.

c) A conciliación do emprego e da vida familiar das mulleres e dos homes e o fomento da individualización dos dereitos tendentes a esa conciliación.

d) O fomento dunha participación equilibrada das mulleres e dos homes na toma de decisións e a elaboración de estratexias para o empoderamento das mulleres.

e) A garantía da dignidade das mulleres e dos homes, con especial incidencia na adopción de accións tendentes á erradicación de todas as formas de violencia de xénero -violencia doméstica, delitos sexuais, acoso sexual, explotación sexual-.

f) A garantía do exercicio dos dereitos das mulleres, a través, entre outras medidas, da difusión de información sobre a igualdade de oportunidades e da colaboración cos órganos xudiciais cando proceda segundo a lexislación.

Artigo 7º.-Informe sobre o impacto de xénero na elaboración das leis.

Os proxectos de lei presentados no Parlamento galego pola Xunta de Galicia irán acompañados dun informe sobre o seu impacto de xénero elaborado polo Servizo Galego de Promoción da Igualdade do Home e da Muller. Se non se acompañasen ou se se tratase dunha proposición de lei presentada no Parlamento galego, este requirirá, antes da discusión

parlamentaria, a súa remisión á Xunta de Galicia, quen ditaminará no prazo dun mes; transcorrido este prazo a proposición seguirá o seu curso.

Artigo 8º.-Informe sobre o impacto de xénero na elaboración dos regulamentos.

1. Os regulamentos con repercusión en cuestións de xénero elaborados pola Xunta de Galicia tamén exixirán, antes da súa aprobación, a emisión dun informe sobre o seu impacto de xénero elaborado polo Servizo Galego de Promoción da Igualdade do Home e da Muller.
2. O dito informe non será vinculante.

TÍTULO II. AS CONDICIÓNNS DE EMPREGO NA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA GALEGA

Capítulo I. O acceso ao emprego público galego

Artigo 34º.-Fomento da composición equilibrada do persoal.

1. A Administración pública galega fomentará, a través das medidas contidas nos seguintes artigos deste capítulo, a composición equilibrada entre os sexos do persoal funcionario, eventual, interino, estatutario ou laboral ao seu servizo, tanto a nivel global coma a nivel de cada corpo, escala, grupo ou categoría.
2. A Xunta de Galicia fomentará, en especial, o acceso das mulleres aos postos de grao superior, e, para estes efectos, as medidas contidas nos seguintes artigos deste capítulo aplicaranse tamén nas probas de promoción interna.

Artigo 35º.-O control das ofertas de emprego público.

Con anterioridade a calquera oferta de emprego público analizarase se os requisitos esixidos aos aspirantes determinan -todos ou algún- un prexuízo para as mulleres ou para un colectivo predominantemente feminino, e, de ser así, realizaranse valoracións técnicas a cargo de persoal especializado das prazas de funcionarios e funcionarias e/ou dos postos de traballadores e traballadoras coa finalidade de comprobar se eses requisitos son absolutamente necesarios para o desenvolvemento das funcións. Se non o fosen, serán eliminados na oferta pública de emprego.

Artigo 36º.-Composición paritaria de tribunais examinadores.²

1. A composición dos tribunais de selección do persoal da Administración pública galega será paritaria para o conxunto da oferta pública de

² Modificado por disp. adic. 1.2.2 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

emprego, tanto se se trata de acceso ao emprego como se se trata de promoción interna. Para iso, na designación atribuída á Administración pública galega, garantírase a paridade entre mulleres e homes, ou, se fose impar o número que hai que designar, con diferenza de un entrambos os sexos. Idénticas exixencias aplicaranse na designación atribuída a cada instancia diferente á Administración pública galega.

2. Se, aínda seguindo as anteriores exixencias, a paridade non se acada no cómputo total das/dos membros do tribunal, convocaranse todas as instancias con dereito á designación e, de non haber acordo, elixírase aleatoriamente un número de membros do sexo máis designado suficiente para alcanzar a paridade, que serán substituídos por membros do outro sexo. Feita a elección, terase por persoas non designadas as que fosen elixidas, e as que fixeron a designación designarán membros do outro sexo

Artigo 37º.-Actuacións especiais en casos de infrarrepresentación.

1. Cando nun determinado corpo, escala, grupo ou categoría da Administración pública galega se verificase a infrarrepresentación do sexo feminino, na oferta de emprego público establecerase que, de existir méritos iguais entre dous ou máis candidatos, serán admitidas as mulleres, salvo se considerando obxectivamente todas as circunstancias concorrentes nos candidatos de ambos sexos existen motivos non discriminatorios para preferir o home.

2. Enténdese, para estes efectos, a existencia de infrarrepresentación cando no corpo, escala, grupo ou categoría exista unha diferenza porcentual de, polo menos, vinte puntos entre o número de mulleres e o número de homes.

Artigo 37º bis.-Accións positivas nas actividades formativas³

Nos cursos, nas xornadas ou noutras actividades formativas organizadas ou financiadas pola Administración pública galega reservárase un cincuenta por cen das prazas para mulleres que reúnan os requisitos exixidos na convocatoria, que accederán á quenda reservada só se non houberse suficientes solicitudes de participación das mulleres

Artigo 38º.-Promoción do exercicio de dereitos de conciliación.

Cando as probas de promoción interna comprendan a valoración de méritos dos candidatos e das candidatas establecerase ao seu favor que, sexan mulleres ou sexan homes, estean utilizando ou utilizen, nos últimos cinco anos, unha licenza de maternidade, un permiso de paternidade, unha redución de xornada ou unha excedencia para o coidado de familiares,

³ Engadido por disp. adic. 1.2.3 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

unha puntuación específica que se graduará en función do tempo utilizado no exercicio deses dereitos.

Capítulo II. A igualdade retributiva no emprego público

Artigo 39º.-Garantías de efectividade da igualdade retributiva.

1. A Administración pública galega garantirá a igualdade de retribucións salariais e extrasalariais entre mulleres e homes no ámbito do emprego público para satisfacer o principio de igual retribución por traballo de igual valor.
2. Para acadar unha plena eficacia do principio de igual retribución por traballo de igual valor realizaranse valoracións técnicas a cargo de persoal especializado das prazas de funcionarios e funcionarias e/ou dos postos de traballadores e traballadoras cando nos corpos, escalas, grupos ou categorías obxecto de comparación se observe nun a predominancia de mulleres e noutro a predominancia de homes.
3. Enténdese a existencia de predominancia, para os efectos do anterior apartado, cando no corpo, escala, grupo ou categoría exista unha diferenza porcentual de, polo menos, vinte puntos entre o número de mulleres e o número de homes.
4. Tamén se realizarán as ditas valoracións técnicas cando, polas circunstancias concorrentes, se aprecie unha aparencia de discriminación por razón de sexo.

Artigo 40º.-A valoración excepcional do esforzo físico.

Unicamente se considerará o esforzo físico como elemento xustificador dunha partida retributiva se se trata dun elemento determinante absoluto na configuración dunha praza ou dun posto ou, de tratarse dun elemento esencial, se, a través doutros elementos neutros, se compensa a diferenza retributiva.

Capítulo III. Os dereitos de conciliación do emprego e da vida familiar

Artigo 41º.-Garantías do exercicio dos dereitos de conciliación.

A Administración pública galega garantirá o exercicio polo persoal ao seu servizo dos dereitos de conciliación recoñecidos na normativa aplicable, incluídas as melloras recoñecidas nos seguintes artigos deste capítulo, e, para estes efectos, realizaranse campañas de concienciación tendentes á valoración positiva do persoal ao seu servizo que exercite eses dereitos de conciliación.

Artigo 42º.-Complemento das prestacións por risco durante o embarazo ou por maternidade.⁴

A Administración pública galega, por medio das axudas que se establezan, recoñécelle ao persoal ao seu servizo o complemento ata o cen por cen da base reguladora do subsidio económico por risco durante o embarazo, e recoñéceo aínda que a traballadora non reunise as exixencias para acceder ao subsidio económico de risco durante o embarazo.

Así mesmo, e aínda que a traballadora non reunise as exixencias para acceder ao subsidio económico por maternidade, garantírase a percepción do cen por cen da súa base reguladora durante o período das seis semanas desde o nacemento do fillo ou da filla.

Artigo 42º bis.-Permiso retribuído para asistir e para acompañar a tratamentos de fecundación asistida e mais para acompañar a exames prenatais e a técnicas de preparación ao parto.⁵

1. A Administración pública galega recoñécelle ao persoal ao seu servizo un permiso retribuído para tratamentos de fecundación asistida polo tempo necesario para a súa práctica, con aviso previo e xustificación da necesidade de realización dentro da xornada de traballo. Se fose necesario un desprazamento, o permiso será de dous días.

2. Así mesmo, recoñécese un permiso retribuído a favor de homes e mulleres ao servizo da Xunta de Galicia para acompañar a súa cónxuxe ou parella en análoga relación de afectividade a tratamentos de fecundación asistida, a exames prenatais e a técnicas de preparación ao parto, en idénticos termos e condicións de exercicio que os previstos para estes permisos».

Artigo 42º ter.-Crédito de horas substitutivo do permiso de lactación.⁶

1. O permiso de lactación recoñecido, nas normas aplicables correspondentes, ao persoal funcionario, eventual, interino, estatutario ou laboral ao servizo da Xunta de Galicia poderá ser aproveitado, por elección da persoa interesada, como crédito de horas para utilizar libremente durante o primeiro ano de vida do ou da acabada de nacer, podéndose aproveitar o crédito de horas de maneira separada ou de maneira acumulada en calquera momento dentro dese primeiro ano de vida do ou da acabada de nacer.

⁴Modificado por disp. adic. 1.2.4 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

⁵Engadido por disp. adic. 1.2.5 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

⁶Engadido por disp. adic. 1.2.6 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

2. A cantidade de horas incluídas no crédito será o resultado de contabilizar o total de horas ás que a persoa interesada tería dereito se dispuxese do permiso de lactación, na súa modalidade dunha hora de ausencia, nas normas aplicables correspondentes. Se o pai e a nai ou, se é o caso, os pais ou as nais fosen persoal da Administración pública galega, a acumulación realizarase para cada solicitante segundo o seu correspondente permiso.

3. No suposto de adopción ou acollida preadoptiva ou permanente as referencias ao primeiro ano de vida na regulación do permiso de lactación entenderanse referidas ao primeiro ano contando desde a resolución xudicial ou administrativa de adopción ou acollida preadoptiva ou permanente».

Artigo 42º quater.-Salas de repouso e salas de lactación.⁷

1. A Administración pública galega facilitará que as traballadoras embarazadas e as nais lactantes teñan a posibilidade de descansar tombadas en lugar apropiado, así como de lactar o seu fillo ou filla con tranquilidade.

2. As mesmas condicións deberanse dar no caso de lactación artificial por parte de pais ou nais

Artigo 43º.- Dereito das mulleres xestantes a elixir o período de vacacións e preferencias derivadas da existencia de responsabilidades familiares.⁸

A Administración pública galega reconece o dereito á elección do período de vacacións a favor das mulleres xestantes ao seu servizo, podendo mesmo elixilo dentro do ano seguinte ao devengo do dereito ás vacacións se o seu aproveitamento se realiza inmediatamente despois do uso da licenza de maternidade.

Así mesmo, recoñéceselles a preferencia de elección ás mulleres e aos homes con fillas e fillos menores de doce anos ou maiores dependentes ao seu coidado.

Artigo 44º.-Flexibilización de xornada por motivos familiares.⁹

1. Todo o persoal funcionario, eventual, interino, estatutario ou laboral ao servizo da Administración pública galega con fillos/fillas ou acollidos/acollidas menores de doce anos, ou con familiares conviventes que, por enfermidade ou por avanzada idade, necesiten a asistencia doutras persoas, poderá solicitar, e concederáselles se as necesidades do

⁷ Engadido por disp. adic. 1.2.7 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

⁸ Modificado por disp. adic. 1.2.8 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

⁹ Modificado por disp. adic. 1.2.9da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

servizo o permitisen, a flexibilización da xornada de traballo dentro dun horario diario de referencia, determinado en cada caso, por petición da persoa interesada e oída a representación legal do persoal, pola dirección de persoal da unidade administrativa ou do centro de traballo. A decisión, se as necesidades do servizo o permitisen, recoñecerá o máis amplo horario diario de referencia posible. Dentro do horario diario de referencia establecido, a persoa interesada poderá cumprir a súa xornada de traballo con absoluta liberdade, sempre que, en cómputo mensual, resulten cumpridas todas as horas mensuais de traballo aplicables.

2. Idéntico dereito terá quen, sexa home ou muller, se atope en proceso de nulidade, separación ou divorcio desde a interposición da demanda xudicial ou, por decisión do interesado/interesada, desde a solicitude de medidas provisionais previas, ata transcorridos tres meses desde a citada demanda ou, se é o caso, desde a citada solicitude.

Artigo 45º.-Preferencia en cursos formativos autonómicos.

Quen, sexa muller ou home, estea utilizando ou utilizase, nos últimos dous anos, unha licenza de maternidade, un permiso de paternidade, unha redución de xornada ou unha excedencia para o coidado de familiares terá un dereito preferente a participar nos cursos formativos organizados pola Administración pública galega.

Artigo 46º.-O permiso de paternidade.¹⁰

1. A Administración pública galega recoñece un permiso retribuído a favor dos proxenitores varóns empregados ao seu servizo, sexa cal sexa a situación laboral da nai, coa duración de oito días naturais, ou dez se o parto é múltiple, que se computarán desde o nacemento do fillo ou da filla, a adopción ou o acollemento preadoptivo ou permanente. O dito permiso será acumulable a calquera outro dereito recoñecido na normativa aplicable, inclusive o permiso de nacemento de fillo ou filla, e, se ambos se acumulasen, o de paternidade computarase desde a finalización do permiso de nacemento do fillo ou da filla.

2. O pai non terá dereito ao permiso se os proxenitores non estivesen casados nin estivesen unidos de feito en análoga relación de afectividade, ou se non se lle recoñeceu, en resolución xudicial ditada en proceso de nulidade, separación ou divorcio iniciado antes da utilización do permiso, a garda do fillo ou da filla que acaba de nacer. En todos eses casos, a nai, se fose persoal ao servizo de Administración pública galega, poderá utilizar, sexa cal sexa a situación laboral do pai, este permiso, con carácter ininterrompido desde a finalización da licenza de maternidade. Tamén poderá utilizalo, en iguais termos, se o pai falecese antes da utilización íntegra do dito permiso ou se a filiación paterna non estivese determinada.

¹⁰ Art. derogado pola disp. derog. da Lei 13/2007 de 27 de xullo.

Artigo 46º bis.-Permiso por enfermidade grave.¹¹

A Administración pública galega reconece o dereito do persoal ao seu servizo con fillos/fillas, acollidos/acollidas ou conviventes menores de idade, ou con familiares que, polas súas enfermidades ou pola súa avanzada idade, necesiten a asistencia doutras persoas, a un permiso retribuído cunha duración máxima de trinta días nos supostos de accidente moi grave ou enfermidade moi grave do ou da menor de idade ou do ou da familiar convivente. Cada accidente ou enfermidade xerará un único permiso, que, dentro da duración máxima de trinta días, se poderá utilizar de maneira separada ou acumulada».

Capítulo IV. As medidas de prevención e de sanción do acoso sexual**Artigo 47º.-Definición de acoso sexual e o seu carácter discriminatorio.**

A Administración pública galega comprométese na erradicación, dentro do persoal ao seu servizo, do acoso sexual, e, para os efectos desta lei, este defínese como calquera comportamento de contido sexual do que o autor ou autora sabe ou debe saber que é ofensivo para a vítima. O acoso sexual considérase, en todo caso, como unha discriminación por razón de sexo ou xénero.

Artigo 48º.-Medidas de prevención do acoso sexual.

Para previr o acoso sexual adoptaranse as seguintes medidas:

- a) A elaboración dunha declaración de principios.
- b) O establecemento dun procedemento informal de solución.

Artigo 49º.-A declaración de principios.

Na declaración de principios constarán os seguintes extremos:

- a) A ratificación do compromiso de tolerancia cero na loita contra o acoso sexual.
- b) A definición do acoso sexual a través de exemplos de doada comprensión.
- c) A lembranza a todo o persoal do deber de respectar a dignidade da persoa.

¹¹ Engadido por disp. adic. 1.2.12 da Lei 2/2007 de 28 de marzo

- d) A explicación do procedemento informal de solución.
- e) A identificación, en cada unidade administrativa ou en cada centro de traballo, do asesor ou asesora confidencial.
- f) A garantía dun tratamento serio e confidencial das denuncias formais.
- g) A información da garantía de debida protección de quen denuncie e de quen testemuñe, salvo se se evidenciase a súa mala fe.
- h) A información das posibles sancións disciplinarias derivadas do acoso sexual.

Artigo 49º bis. Publicidade da declaración de principios.¹²

Sen prexuízo da publicidade adicional que resultase conveniente á finalidade de prevención do acoso sexual, a declaración de principios será publicada no taboleiro de anuncios de cada centro de traballo e unidade administrativa, na que se identificará o asesor ou a asesora confidencial que exercerá as súas funcións no concreto centro ou unidade»

Artigo 50º.-O procedemento informal de solución.

1. Para a tramitación do procedemento informal de solución, a dirección de persoal de cada unidade administrativa ou de cada centro de traballo, logo de audiencia da representación legal de persoal ao seu mando, designará un asesor ou asesora confidencial, preferiblemente unha muller, e pode nomearse como asesor ou asesora confidencial o delegado ou delegada de prevención de riscos laborais.
2. Recibirá o asesor ou asesora confidencial, en todo caso, unha axeitada formación continua, e o tempo de formación deberá asimilarse a tempo de traballo.
3. As súas funcións consistirán en recibir as queixas de acoso sexual e, se os feitos non revestisen caracteres de delito perseguible de oficio ou mediante querela ou denuncia do ministerio fiscal, entrará en contacto, de xeito confidencial, coa persoa denunciada, só ou en compañía da persoa denunciante, por elección desta, para manifestarlle a existencia dunha queixa sobre a súa conduta e as responsabilidades disciplinarias nas que, de ser certas e de reiterarse as condutas denunciadas, a persoa denunciada podería incurrir.
4. Se os feitos revestisen caracteres de delito perseguible de oficio ou mediante querela ou denuncia do ministerio fiscal, poñerá a queixa en

¹² Engadido por disp. adic. 1.2.13 da Lei 2/2007 de 28 de marzo.

coñecemento do órgano competente para incoar o procedemento disciplinario administrativo.

5. Ademais das funcións de tramitación dos procedementos informais de solución, o asesor ou asesora confidencial poderá propoñerlle á dirección do centro as recomendacións oportunas para unha mellor prevención do acoso sexual, e a dirección debe asumir as propostas axeitadas ao marco normativo vixente.

6. Garantirase, en todo caso, a debida protección do asesor ou asesora confidencial fronte ás represalias derivadas do exercicio de calquera das súas funcións.

Artigo 51º.-O procedemento disciplinario.

1. Se a persoa denunciante non se considera satisfeita na solución acadada no procedemento informal, ben por entender insuficientes as explicacións ofrecidas ou ben por producirse reiteración nas condutas denunciadas, se non considerou aconsellable acudir ao procedemento informal de solución ou, en todo caso, se os feitos revestisen caracteres de delito perseguible de oficio ou mediante querela ou denuncia do ministerio fiscal, incoarase un procedemento disciplinario contra a persoa denunciada, que se tramitará segundo as normas aplicables para a imposición de sancións moi graves ao persoal funcionario ou ao persoal laboral, sen prexuízo, se os feitos revestisen caracteres de delito perseguible de oficio ou mediante querela ou denuncia do ministerio fiscal, de lle comunicar os feitos ao xulgado de instrución ou ao ministerio fiscal.

2. No caso de comunicación dos feitos ao xulgado de instrución ou ao ministerio fiscal, e no caso de se seguiren actuacións penais por instancia da persoa denunciante, paralizarase o procedemento disciplinario contra a persoa denunciada en tanto non recaia sentenza xudicial ou auto xudicial de sobresemento firme ou, se non hai actuación xudicial, en tanto non decrete o arquivo o ministerio fiscal.

3. A denuncia poderase formalizar ante o asesor ou asesora confidencial, quen a poñerá en coñecemento do órgano competente para incoar o procedemento disciplinario.

4. En todo caso, garantirase a confidencialidade das partes implicadas durante a tramitación do procedemento disciplinario e a debida protección dos que denuncien ou testemuñen, salvo se se evidenciase a súa mala fe.

Artigo 52º.-Infraccións disciplinarias.

1. Para sancionar o acoso sexual, se resultase acreditado logo de tramitación do procedemento disciplinario contra a persoa denunciada,

impoñeráselle a esta, de acordo coa gravidade do feito e coas demais circunstancias concorrentes, a sanción grave ou moi grave, en atención ao principio de proporcionalidade, establecida na normativa funcional, estatutaria ou laboral aplicable.

2. Consideraranse, en todo caso, como incumprimentos moi graves do persoal funcionario, estatutario ou laboral ao servizo da Xunta de Galicia:

a) A chantaxe sexual, isto é, o condicionamento do acceso do emprego, dunha condición de emprego ou do mantemento do emprego, á aceptación, pola vítima, dun favor de contido sexual, aínda que a ameaza explícita ou implícita nese condicionamento non se chegue a cumprir de xeito efectivo.

b) O acoso ambiental, isto é, a creación dun contorno laboral intimidatorio, hostil ou humillante de contido sexual, cando, pola gravidade do feito e das demais circunstancias concorrentes, mereza, en atención ao principio de proporcionalidade, a consideración de incumprimento moi grave.

c) A reiteración das condutas ofensivas despois de que a vítima utilizase o procedemento informal de solución establecido no artigo 50 desta lei.

d) Os feitos constitutivos de delito despois de se ditar sentenza xudicial condenatoria do denunciado, sen que se poida vulnerar o principio de non bis in idem.

3. Nos demais casos, o incumprimento será merecedor dunha sanción grave.

Capítulo V. A erradicación do acoso moral por razón de xénero

Artigo 53º.-Definición de acoso moral por razón de xénero.

A Administración pública galega comprométese na erradicación, dentro do persoal ao seu servizo, do acoso moral por razón de xénero, e, para os efectos desta lei, este defínese como calquera acción ou omisión relacionada co xénero e, en especial, coas situacións de maternidade ou de asunción doutras cargas familiares que teñan como finalidade ou como consecuencia atentarse contra a dignidade da persoa, sexa muller ou home, a través da creación dun contorno intimidatorio, hostil, humillante ou ofensivo.

Artigo 54º.-Garantías da erradicación do acoso moral.

1. Quen realice actos de acoso moral por razón de xénero ou quen imparta ordes tendentes á súa realización incorrerá na responsabilidade disciplinaria derivada dun acto discriminatorio por razón de sexo.

2. Poderá voluntariamente acudir a persoa denunciante ao procedemento informal establecido, para a prevención do acoso sexual, no artigo 50 desta lei.
3. As denuncias non lle supoñerán, nin a quen denuncie nin a quen testemuñe, efectos prexudiciais, salvo se se evidenciase unha mala fe na denuncia ou no testemuño.

18. LEI ORGÁNICA 15/1999, DO 13 DE DECEMBRO, DE PROTECCIÓN DE DATOS DE CARÁCTER PERSOAL: TÍTULOS I, II E III.

LEI ORGÁNICA 15/1999, DO 13 DE DECEMBRO, DE PROTECCIÓN DE DATOS DE CARÁCTER PERSOAL: TÍTULOS I, II, E III.¹

TÍTULO I Disposicións xerais.

Artigo 1. Obxecto.

Esta lei orgánica ten por obxecto garantir e protexer, no que atinxe ó tratamento dos datos persoais, as liberdades públicas e os dereitos fundamentais das persoas físicas, e especialmente os do seu honor e intimidade persoal e familiar.

Artigo 2. Ámbito de aplicación.

1. Esta lei orgánica será de aplicación ós datos de carácter persoal rexistrados en soporte físico, que os faga susceptibles de tratamento, e a toda modalidade de uso posterior destes datos polos sectores público e privado.

Rexerase por esta lei orgánica todo tratamento de datos de carácter persoal:

a) Cando o tratamento sexa efectuado en territorio español no marco das actividades dun establecemento do responsable do tratamento.

b) Cando ó responsable do tratamento non establecido en territorio español lle sexa de aplicación a lexislación española en aplicación de normas de dereito internacional público.

c) Cando o responsable do tratamento non estea establecido en territorio da Unión Europea e utilice no tratamento de datos medios situados en territorio español, agás que tales medios se utilicen unicamente con fins de tránsito.

2. O réxime de protección dos datos de carácter persoal que se establece nesta lei orgánica non será de aplicación:

a) Ós ficheiros mantidos por persoas físicas no exercicio de actividades exclusivamente persoais ou domésticas.

¹ BOE, 14 decembro 1999, núm. 298.

As referencias á Axencia de Protección de Datos deberanse entender realizadas á Axencia Española de Protección de Datos (art. 79 . da Lei 62/2003, do 30 de decembro)

b) Ós ficheiros sometidos á normativa sobre protección de materias clasificadas.

c) Ós ficheiros establecidos para a investigación do terrorismo e de formas graves de delincuencia organizada. Emporiso, nestes supostos o responsable do ficheiro comunicarlle previamente a súa existencia, as súas características xerais e a súa finalidade á Axencia de Protección de Datos.

3. Rexeranse polas súas disposicións específicas, e polo especialmente previsto, se é o caso, por esta lei orgánica, os seguintes tratamentos de datos persoais:

a) Os ficheiros regulados pola lexislación de réxime electoral.

b) Os que sirvan a fins exclusivamente estatísticos, e estean amparados pola lexislación estatal ou autonómica sobre a función estatística pública.

c) Os que teñan por obxecto o almacenamento dos datos contidos nos informes persoais de cualificación a que se refire a lexislación do réxime do persoal das Forzas Armadas.

d) Os derivados do Rexistro Civil e do Rexistro Central de Penados e Rebeldes.

e) Os procedentes de imaxes e sons obtidos mediante a utilización de videocámaras polas forzas e corpos de seguridade, de conformidade coa lexislación sobre a materia.

Artigo 3. Definicións.

Para os efectos desta lei orgánica entenderase por:

a) Datos de carácter persoal: calquera información tocante a persoas físicas identificadas ou identificables.

b) Ficheiro: todo conxunto organizado de datos de carácter persoal, calquera que sexa a forma ou modalidade da súa creación, almacenamento, organización e acceso.

c) Tratamento de datos: operacións e procedementos técnicos de carácter automatizado ou non, que permitan a recollida, gravación, conservación, elaboración, modificación, bloqueo e cancelación, así como as cesións de datos que resulten de comunicacións, consultas, interconexións e transferencias.

- d) Responsable do ficheiro ou tratamento: persoa física ou xurídica, de natureza pública ou privada, ou órgano administrativo, que decida sobre a finalidade, contido e uso do tratamento.
- e) Afectado ou interesado: persoa física titular dos datos que sexan obxecto do tratamento a que se refire a alínea c) deste artigo.
- f) Procedemento de disociación: todo tratamento de datos persoais de modo que a información que se obteña non poida asociarse a persoa identificada ou identificable.
- g) Encargado do tratamento: a persoa física ou xurídica, autoridade pública, servizo ou calquera outro organismo que, só ou conxuntamente con outros, trate datos persoais por conta do responsable do tratamento.
- h) Consentimento do interesado: toda manifestación de vontade, libre, inequívoca, específica e informada, mediante a que o interesado consinta o tratamento de datos persoais que lle atinxan.
- i) Cesión ou comunicación de datos: toda revelación de datos realizada a unha persoa distinta do interesado.
- j) Fontes accesibles ó público: aqueles ficheiros que poden ser consultados por calquera persoa, non impedida por unha norma limitativa ou sen máis esixencia que, se é o caso, o aboamento dunha contraprestación. Teñen a consideración de fontes de acceso público, exclusivamente, o censo promocional, os repertorios telefónicos nos termos previstos pola súa normativa específica e as listas de persoas pertencentes a grupos de profesionais que conteñan unicamente os datos de nome, título, profesión, actividade, grao académico, enderezo e indicación da súa pertenza ó grupo. Así mesmo, teñen o carácter de fontes de acceso público os diarios e boletíns oficiais e os medios de comunicación.

TÍTULO II. PRINCIPIOS DA PROTECCIÓN DE DATOS

Artigo 4. Calidade dos datos.

1. Os datos de carácter persoal só se poderán recoller para o seu tratamento, así como someter ó dito tratamento, cando sexan adecuados, pertinentes e non excesivos en relación co ámbito e as finalidades determinadas, explícitas e lexítimas para as que se obtivesen.
2. Os datos de carácter persoal obxecto de tratamento non poderán usarse para finalidades incompatibles con aquelas para as que os datos fosen recollidos. Non se considerará incompatible o tratamento posterior destes con fins históricos, estatísticos ou científicos.

3. Os datos de carácter persoal serán exactos e postos ó día de forma que respondan con veracidade á situación actual do afectado.

4. Se os datos de carácter persoal rexistrados resultaran ser inexactos, en todo ou en parte, ou incompletos, serán cancelados e substituídos de oficio polos correspondentes datos rectificados ou completados, sen prexuízo das facultades que ós afectados lles recoñece o artigo 16.

5. Os datos de carácter persoal serán cancelados cando deixen de ser necesarios ou pertinentes para a finalidade para a cal fosen recadados ou rexistrados.

Non serán conservados en forma que permita a identificación do interesado durante un período superior ó necesario para os fins consonte ós cales fosen recadados ou rexistrados.

Regulamentariamente, determinarase o procedemento polo que, por excepción, atendidos os valores históricos, estatísticos ou científicos de acordo coa lexislación específica, se decida o mantemento íntegro de determinados datos.

6. Os datos de carácter persoal serán almacenados de forma que permitan o exercicio do dereito de acceso, agás que sexan legalmente cancelados.

7. Prohíbese a recollida de datos por medios fraudulentos, desleais ou ilícitos.

Artigo 5. Dereito de información na recollida de datos.

1. Os interesados ós que se lles soliciten datos persoais deberán ser previamente informados de modo expreso, preciso e inequívoco:

a) Da existencia dun ficheiro ou tratamento de datos de carácter persoal, da finalidade da recollida destes e dos destinatarios da información.

b) Do carácter obrigatorio ou facultativo da súa resposta ás preguntas que lles sexan formuladas.

c) Das consecuencias da obtención dos datos ou da negativa a subministralos.

d) Da posibilidade de exercer os dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición.

e) Da identidade e dirección do responsable do tratamento ou, se é o caso, do seu representante. Cando o responsable do tratamento non estea establecido no territorio da Unión Europea e utilice no tratamento de datos

medios situados en territorio español, deberá designar, agás que tales medios se utilicen con fins de trámite, un representante en España, sen prexuízo das accións que se puidesen emprender contra o propio responsable do tratamento.

2. Cando se utilicen cuestionarios ou outros impresos para a recollida, figurarán neles, en forma claramente lexible, as advertencias a que se refire o número anterior.

3. Non será necesaria a información a que se refiren as alíneas b), c) e d) do número 1 se o contido dela se deduce claramente da natureza dos datos persoais que se solicitan ou das circunstancias en que se recadan.

4. Cando os datos de carácter persoal non fosen recadados do interesado, este deberá ser informado de forma expresa, precisa e inequívoca, polo responsable do ficheiro ou polo seu representante, dentro dos tres meses seguintes ó momento do rexistro dos datos, agás que xa fose informado con anterioridade, do contido do tratamento, da procedencia dos datos, así como do previsto nas alíneas a), d) e e) do número 1 deste artigo.

5. Non será de aplicación o disposto no número anterior, cando expresamente unha lei o prevexa, cando o tratamento teña fins históricos, estatísticos ou científicos, ou cando a información ó interesado resulte imposible ou esixa esforzos desproporcionados, a criterio da Axencia de Protección de Datos ou do organismo autonómico equivalente, en consideración ó número de interesados, á antigüidade dos datos e ás posibles medidas compensatorias.

Así mesmo, tampouco rexerá o disposto no número anterior cando os datos procedan de fontes accesibles ó público e se destinen á actividade de publicidade ou prospección comercial; neste caso, en cada comunicación que se lle dirixa ó interesado será informado da orixe dos datos e da identidade do responsable do tratamento así como dos dereitos que o asisten.

Artigo 6. Consentimento do afectado.

1. O tratamento dos datos de carácter persoal requerirá o consentimento inequívoco do afectado, agás que a lei dispoña outra cousa.

2. Non será preciso o consentimento cando os datos de carácter persoal se recollan para o exercicio das funcións propias das administracións públicas no ámbito das súas competencias; cando se refiran ás partes dun contrato ou precontrato dunha relación negocial, laboral ou administrativa e sexan necesarios para o seu mantemento ou cumprimento; cando o tratamento dos datos teña por finalidade protexer un interese vital do interesado nos termos do artigo 7, número 6, desta lei, ou cando os datos figuren en

fontes accesibles ó público e o seu tratamento sexa necesario para a satisfacción do interese lexítimo perseguido polo responsable do ficheiro ou polo do terceiro a quen se lle comuniquen os datos, sempre que non se vulneren os dereitos e liberdades fundamentais do interesado.

3. O consentimento a que se refire o artigo poderá ser revogado cando exista causa xustificada para iso e non se lle atribúan efectos retroactivos.

4. Nos casos en que non sexa necesario o consentimento do afectado para o tratamento dos datos de carácter persoal, e sempre que unha lei non dispoña o contrario, este poderase opor ó seu tratamento cando existan motivos fundados e lexítimos relativos a unha concreta situación persoal. En tal suposto, o responsable do ficheiro excluírá do tratamento os datos relativos ó afectado.

Artigo 7. Datos especialmente protexidos.

1. De acordo co establecido no número 2 do artigo 16 da Constitución, ninguén poderá ser obrigado a declarar sobre a súa ideoloxía, relixión ou crenzas. Cando en relación con estes datos se proceda a procura-lo consentimento a que se refire o número seguinte, o interesado será advertido acerca do seu dereito a non o prestar.

2. Só co consentimento expreso e por escrito do afectado poderán ser obxecto de tratamento os datos de carácter persoal que revelen a ideoloxía, afiliación sindical, relixión e crenzas. Exceptúanse os ficheiros mantidos polos partidos políticos, sindicatos, igrexas, confesións ou comunidades relixiosas e asociacións, fundacións e outras entidades sen ánimo de lucro, a finalidade das cales sexa política, filosófica, relixiosa ou sindical, en canto ós datos relativos ós seus asociados ou membros, sen prexuízo de que a cesión dos ditos datos precisará sempre o previo consentimento do afectado.

3. Os datos de carácter persoal que fagan referencia á orixe racial, á saúde e á vida sexual só poderán ser recadados, tratados e cedidos cando, por razóns de interese xeral, así o dispoña unha lei ou o afectado o consinta expresamente.

4. Quedan prohibidos os ficheiros creados coa finalidade exclusiva de almacenar datos de carácter persoal que revelen a ideoloxía, afiliación sindical, relixión, crenzas, orixe racial ou étnica, ou vida sexual.

5. Os datos de carácter persoal relativos á comisión de infraccións penais ou administrativas só poderán ser incluídos en ficheiros das administracións públicas competentes nos supostos previstos nas respectivas normas reguladoras. 6. Malia o disposto nos números anteriores, poderán ser obxecto de tratamento os datos de carácter persoal a que se refiren os números 2 e 3 deste artigo, cando o dito tratamento

resulte necesario para a prevención ou para o diagnóstico médicos, a prestación de asistencia sanitaria ou tratamentos médicos ou a xestión de servizos sanitarios, sempre que o dito tratamento de datos sexa realizada por un profesional sanitario suxeito ó segredo profesional ou por outra persoa suxeita así mesmo a unha obriga equivalente de segredo.

Tamén poderán ser obxecto de tratamento os datos a que se refire o parágrafo anterior cando o tratamento sexa necesario para salvagarda-lo interese vital do afectado ou doutra persoa, no suposto de que o afectado estea física ou xuridicamente incapacitado para da-lo seu consentimento.

Artigo 8. Datos relativos á saúde.

Sen prexuízo do que se dispón no artigo 11 respecto da cesión, as institucións e os centros sanitarios públicos e privados e os profesionais correspondentes poderán proceder ó tratamento dos datos de carácter persoal relativos á saúde das persoas que acudan a eles ou teñan que ser tratados neles, de acordo co disposto na lexislación estatal ou autonómica sobre sanidade.

Artigo 9. Seguridade dos datos.

1. O responsable do ficheiro, e, se é o caso, o encargado do tratamento deberán adopta-las medidas de índole técnica e organizativas necesarias que garantan a seguridade dos datos de carácter persoal e eviten a súa alteración, perda, tratamento ou acceso non autorizado, tendo en conta o estado da tecnoloxía, a natureza dos datos almacenados e os riscos a que están expostos, xa proveñan da acción humana ou do medio físico ou natural.

2. Non se rexistrarán datos de carácter persoal en ficheiros que non reúnan as condicións que se determinen por vía regulamentaria con respecto á súa integridade e seguridade e ás dos centros de tratamento, locais, equipos, sistemas e programas.

3. Regulamentariamente, estableceranse os requisitos e condicións que deban reuni-los ficheiros e as persoas que interveñan no tratamento dos datos a que se refire o artigo 7 desta lei.

Artigo 10. Deber de segredo.

O responsable do ficheiro e quen interveña en calquera fase do tratamento dos datos de carácter persoal están obrigados ó segredo profesional respecto deles e ó deber de os gardar, obrigas que subsistirán mesmo despois de finalizaren as súas relacións co titular do ficheiro ou, se é o caso, co seu responsable.

Artigo 11. Comunicación de datos.

1. Os datos de carácter persoal obxecto do trata-mento só lle poderán ser comunicados a un terceiro para o cumprimento de fins directamente relacionados coas funcións lexítimas do cedente e do cesionario co previo consentimento do interesado.

2. O consentimento esixido no número anterior non será preciso:

a) Cando a cesión está autorizada nunha lei.

b) Cando se trate de datos recollidos de fontes accesibles ó público.

c) Cando o tratamento responda á libre e lexítima aceptación dunha relación xurídica cun desenvolvemento, cumprimento e control que implique necesariamente a conexión do dito tratamento con ficheiros de terceiros. Neste caso a comunicación só será lexítima en canto se limite á finalidade que a xustifique.

d) Cando a comunicación que deba efectuarse teña por destinatario o Defensor do Pobo, o Ministerio Fiscal ou os xuíces ou tribunais ou o Tribunal de Contas, no exercicio das funcións que ten atribuídas. Tampouco será preciso o consentimento cando a comunicación teña como destinatario institucións autonómicas con funcións análogas ó Defensor do Pobo ou ó Tribunal de Contas.

e) Cando a cesión se produza entre administracións públicas e teña por obxecto o tratamento posterior dos datos con fins históricos, estatísticos ou científicos.

f) Cando a cesión de datos de carácter persoal relativos á saúde sexa necesaria para solucionar unha urgencia que requira acceder a un ficheiro ou para realiza-los estudos epidemiolóxicos nos termos establecidos na lexislación sobre sanidade estatal ou autonómica.

3. Será nulo o consentimento para a comunicación dos datos de carácter persoal a un terceiro, cando a información que se lle facilite ó interesado non lle permita coñecer-la finalidade a que destinarán os datos dos que se autoriza a súa comunicación ou o tipo de actividade daquel a quen se lle pretenden comunicar.

4. O consentimento para a comunicación dos datos de carácter persoal ten tamén un carácter de revogable.

5. Aquel a quen se lle comuniquen os datos de carácter persoal obrígase, polo só feito da comunicación, á observancia das disposicións desta lei.

6. Se a comunicación se efectúa logo de procedemento de disociación, non será aplicable o establecido nos números anteriores.

Artigo 12. Acceso ós datos por conta de terceiros.

1. Non se considerará comunicación de datos o acceso dun terceiro ós datos cando o dito acceso sexa necesario para a prestación dun servizo ó responsable do tratamento.

2. A realización de tratamentos por conta de terceiros deberá estar regulada nun contrato que deberá constar por escrito ou nalgunha outra forma que permita acreditar a súa celebración e contido, establecéndose expresamente que o encargado do tratamento unicamente tratará os datos conforme as instrucións do responsable do tratamento, que non os aplicará ou utilizará con fin distinto ó que figure no dito contrato, nin llelos comunicará, nin sequera para a súa conservación, a outras persoas. No contrato estipularanse, así mesmo, as medidas de seguridade a que se refire o artigo 9 desta lei que o encargado do tratamento está obrigado a implementar.

3. Unha vez cumprida a prestación contractual, os datos de carácter persoal deberán ser destruídos ou devolvidos ó responsable do tratamento, ó igual que calquera soporte ou documento en que conste algún dato de carácter persoal obxecto do tratamento.

4. No caso de o encargado do tratamento destinar os datos a outra finalidade, comunicalos ou utilzalos incumprindo as estipulacións do contrato, será considerado tamén responsable do tratamento, respondendo das infraccións en que incorrese persoalmente.

TÍTULO III. DEREITOS DAS PERSOAS

Artigo 13. Impugnación de valoracións.

1. Os cidadáns teñen dereito a non se veren sometidos a unha decisión con efectos xurídicos, sobre eles ou que os afecte de maneira significativa, que se basee unicamente nun tratamento de datos destinados a avaliar determinados aspectos da súa personalidade.

2. O afectado poderá impugna-los actos administrativos ou as decisións privadas que impliquen unha valoración do seu comportamento, e que teñan como único fundamento un tratamento de datos de carácter persoal que ofrezca unha definición das súas características ou personalidade.

3. Neste caso, o afectado terá dereito a obter información do responsable do ficheiro sobre os criterios de valoración e o programa utilizados no tratamento que serviu para adoptar a decisión en que consistiu o acto.

4. A valoración sobre o comportamento dos cidadáns, baseada nun tratamento de datos, unicamente poderá ter valor probatorio por petición do afectado.

Artigo 14. Dereito de consulta ó Rexistro Xeral d eProtección de Datos.

Calquera persoa poderá coñecer, recadando para tal fin a información oportuna do Rexistro Xeral de Protección de Datos, a existencia de tratamentos de datos de carácter persoal, as súas finalidades e a identidade do responsable do tratamento. O Rexistro Xeral será de consulta pública e gratuíta.

Artigo 15. Dereito de acceso.

1. O interesado terá dereito a solicitar e obter gratuitamente información dos seus datos de carácter persoal sometidos a tratamento, a orixe destes datos, así como as comunicacións realizadas ou que se prevén facer deles.

2. A información poderase obter mediante a simple consulta dos datos por medio da súa visualización, ou a indicación dos datos que son obxecto de tratamento mediante escrito, copia, telecopia ou fotocopia, certificada ou non, en forma lexible e intelixible, sen utilizar claves ou códigos que requiran o uso de dispositivos mecánicos específicos.

3. O dereito de acceso a que se refire este artigo só poderá ser exercido a intervalos non inferiores a doce meses, agás que o interesado acredite un interese lexítimo para o efecto, caso no cal o poderán exercer antes.

Artigo 16. Dereito de rectificación e cancelación.

1. O responsable do tratamento terá a obriga de facer efectivo o dereito de rectificación ou cancelación do interesado no prazo de dez días.

2. Serán rectificadas ou canceladas, se é o caso, os datos de carácter persoal que posúan un tratamento que non se axuste ó disposto nesta lei e, en particular, cando tales datos resulten inexactos ou incompletos.

3. A cancelación dará lugar ó bloqueo dos datos, conservándose unicamente á disposición das administracións públicas, xuíces e tribunais, para a atención das posibles responsabilidades nacidas do tratamento, durante o prazo de prescrición destas. Cumprido o citado prazo deberá procederse á supresión.

4. Se os datos rectificadas ou cancelados fosen comunicados previamente, o responsable do tratamento deberalle notifica-la rectificación ou

cancelación efectuada a quen se lle comunicasen, no caso de se mante-lo tratamento por este último, que deberá tamén proceder á cancelación.

5. Os datos de carácter persoal deberán ser conservados durante os prazos previstos nas disposicións aplicables ou, se é o caso, nas relacións contractuais entre a persoa ou entidade responsable do tratamento e o interesado.

Artigo 17. Procedemento de oposición, acceso, rectificación ou cancelación.

1. Os procedementos para exercer-lo dereito de oposición, acceso, así como os de rectificación e cancelación serán establecidos regulamentariamente.

2. Non se esixirá ningunha contraprestación polo exercicio dos dereitos de oposición, acceso, rectificación ou cancelación.

Artigo 18. Tutela dos dereitos.

1. As actuacións contrarias ó disposto nesta lei poden ser obxecto de reclamación polos interesados ante a Axencia de Protección de Datos, na forma que regulamentariamente se determine.

2. O interesado ó que se lle denegue, total ou parcialmente, o exercicio dos dereitos de oposición, acceso, rectificación ou cancelación, poderao poñer en coñecemento da Axencia de Protección de Datos ou, se é o caso, do organismo competente de cada Comunidade Autónoma, que se deberá asegurar da procedencia ou improcedencia da denegación.

3. O prazo máximo en que se debe dicta-la resolución expresa de tutela de dereitos será de seis meses.

4. Contra as resolucións da Axencia de Protección de Datos procederá recurso contencioso-administrativo.

Artigo 19. Dereito a indemnización.

1. Os interesados que, como consecuencia do incumprimento do disposto nesta lei polo responsable ou o encargado do tratamento, sufran dano ou lesión nos seus bens ou dereitos terán dereito a ser indemnizados.

2. Cando se trate de ficheiros de titularidade pública, a responsabilidade esixirase de acordo coa lexislación reguladora do réxime de responsabilidade das administracións públicas.

3. No caso dos ficheiros de titularidade privada, a acción exercerase perante os órganos da xurisdicción ordinaria.

**19. DECRETO 230/2008, DO 18
DE SETEMBRO, POLO QUE SE
ESTABLECEN AS NORMAS DE
BOAS PRÁCTICAS NA
UTILIZACIÓN DOS SISTEMAS
DE INFORMACIÓN DA
ADMINISTRACIÓN DA
COMUNIDADE AUTÓNOMA DE
GALICIA.**

DECRETO 198/2010, DO 2 DE DECEMBRO, POLO QUE SE REGULA O DESENVOLVEMENTO DA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA NA XUNTA DE GALICIA E NAS ENTIDADES DEPENDENTES.¹

O Goberno da Xunta de Galicia ten dentro dos seus eixes de actuación impulsar a modernización e a innovación tecnolóxica co obxecto de potenciar a mellora da calidade de servizo ofrecido aos cidadáns, convertendo a Xunta de Galicia nun modelo que sexa referente para o desenvolvemento da Administración electrónica en Galicia e en todos os seus ámbitos.

Os cidadáns teñen que ser os primeiros e principais beneficiarios do acceso electrónico e a Administración queda obrigada a transformarse nunha administración electrónica rexida polo principio de eficacia que proclama o artigo 103º da nosa Constitución e polo artigo 1º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, que recolle «... o dereito dos cidadáns a se relacionar coas administracións públicas por medios electrónicos e regula os aspectos básicos da utilización das tecnoloxías da información na actividade administrativa, nas relacións entre as administracións públicas, así como nas relacións dos cidadáns con estas coa finalidade de garantir os seus dereitos, un tratamento común ante elas e a validez e eficacia da actividade administrativa en condicións de seguranza xurídica».

Trátase, por tanto, do recoñecemento legal do dereito dos cidadáns a relacionarse coa Administración por medios electrónicos. Esta nova concepción e modelo de relación leva unha serie de implicacións, máis alá do ámbito tecnolóxico, relacionadas co impacto a diferentes niveis e aspectos.

Así, o proceso de modernización administrativa no que nos atopamos inmersos implica a reforma dos procedementos e da actividade administrativa que, en España, se plasma no marco xurídico básico constituído pola Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos e as normas de desenvolvemento, o Real decreto 4/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Interoperabilidade no ámbito da Administración electrónica, e o Real decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Seguridade, no ámbito da Administración electrónica, que establece as condicións de seguridade necesarias no uso dos medios electrónicos, a través de medidas que garantan a seguridade dos sistemas, os datos, as comunicacións e os servizos electrónicos, de forma que permita aos cidadáns e ás administracións públicas o exercicio de dereitos e o cumprimento de deberes a través deles.

¹ DO. Galicia 17 diciembre 2010, núm. 241

Deste xeito, o acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos supera a mera actuación procedimental ao referirse aos cidadáns e non aos interesados.

Por outro lado, refírese aos servizos públicos e non unicamente aos servizos administrativos.

Nesta liña, o Diario Oficial de Galicia (DOG) non podía ser alleo a esta realidade, polo que este decreto pretende a desaparición da edición impresa e o establecemento da edición electrónica como única publicación, dotándoa de validez xurídica. Coa creación do DOG electrónico garantirase un servizo público universal, de consulta gratuíta e libre acceso a través da rede a toda a cidadanía, sen límites temporais nin territoriais, que supoñerá a simplificación dos procesos de produción, a redución dos tempos de edición, a racionalización do gasto e a súa difusión gratuíta.

Con todo isto, preténdese conseguir unha administración diferente, que terá a electrónica como elemento central na súa modernización onde os seus efectos reais sobre a poboación irán encamiñados á utilización de medios e formas que reduzan a fenda tecnolóxica creando as condicións de confianza precisas para o uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

Así, este decreto regula, entre outros, a existencia dun rexistro electrónico común para todas as entidades incluídas no ámbito de aplicación do decreto; os distintos tipos de actos administrativos que poden darse e as súas especialidades electrónicas, en particular os certificados, as copias etc.; a notificación dos actos administrativos, para o que se prevé incluso a creación dun taboleiro de anuncios electrónico; a sinatura electrónica necesaria tanto para a presentación de documentos como para a emisión de actos administrativos; os expedientes e arquivos electrónicos; os aspectos xerais dos procedementos iniciados de oficio e dos orixinados por instancia de parte e dos servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia; a creación do Diario Oficial de Galicia na súa versión electrónica; e outros. Da mesma maneira, a aplicación dos medios electrónicos serve para revisar os procedementos e os servizos e, se procede, para reducir a carga documental da persoa interesada e os prazos de resolución. Tamén é un obxectivo do decreto velar para que o uso intensivo dos medios electrónicos pola Xunta de Galicia e as entidades que a integran contribúa favorablemente ao desenvolvemento da sociedade da información en Galicia, a aplicación das políticas sectoriais do Goberno galego nesta materia e se garanta a independencia tecnolóxica.

Con respecto á estrutura, o decreto consta de 40 artigos, agrupados en nove capítulos, con tres disposicións adicionais, tres transitorias, unha derogatoria e catro derradeiras.

O capítulo I regula o obxecto do decreto, o seu ámbito de aplicación e a finalidade da súa incorporación ao ordenamento xurídico galego.

Coa publicación da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, a sede electrónica convértese nun elemento fundamental que as administracións públicas deben regular e que debe ser o enderezo electrónico onde se han de poñer a disposición do cidadán tanto a información como o Rexistro Electrónico e os diferentes trámites regulados que se ofrecen por medios electrónicos. Deste xeito, o capítulo II deste decreto regula esta institución, así como os aspectos máis importantes do dereito do cidadán á información por medios electrónicos e a posibilidade de creación de taboleiros electrónicos que substitúan os taboleiros presenciais. Igualmente, neste capítulo recóllese a existencia do Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia, ao abeiro da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

O capítulo III regula a creación do Diario Oficial de Galicia na súa edición electrónica que terá unha consideración de publicación única, dotando de validez xurídica, que substituirá a edición impresa.

O capítulo IV trata sobre os mecanismos de identificación e autenticación, tanto por parte do cidadán como polas entidades incluídas no ámbito de aplicación do decreto. Do mesmo xeito, recóllense as características da utilización da sinatura electrónica nas súas diferentes modalidades.

O capítulo V recolle os criterios para a habilitación de procedementos administrativos por instancia de parte, así como o establecemento de servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia mediante a utilización de medios electrónicos.

Ademais, régulase a iniciación e tramitación do procedemento administrativo por medios electrónicos, así como o acceso das persoas interesadas á información sobre o estado de tramitación. Todo este sistema ten relación directa coa vontade de simplificación que impregna a norma para evitar que o cidadán, as empresas e as institucións teñan que achegar documentos que non sexan estritamente necesarios ou ben se poidan obter en formato electrónico directamente da propia Administración ou doutras coas correspondentes garantías de protección dos datos persoais. O decreto continúa coa tarefa de simplificación documental e dos procedementos administrativos que xa fora posta en marcha no Decreto 255/2008, do 23 de outubro, polo que se simplifica a documentación para a tramitación dos procedementos administrativos e se fomenta a utilización de medios electrónicos, o cal xa supón un primeiro paso para alcanzar os obxectivos establecidos na Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, que pretende abrir camiño para que toda relación entre o cidadán e a Xunta de Galicia se leve a cabo utilizando as tecnoloxías actualmente dispoñibles, potenciando a relación

telemática entre ambos.

Os capítulos VI e VII regulan os aspectos da xestión e tramitación dos procedementos administrativos que se ven afectados pola incorporación de medios electrónicos e que requiren unha regulación específica. En concreto, o capítulo VI trata sobre a comunicación e o sistema de notificacións electrónicas.

Por outra banda, o capítulo VII regula o documento electrónico, as copias electrónicas, a compulsa e dixitalización electrónica de documentos e o arquivo da documentación electrónica, atendendo ás súas características, forma de obtención, arquivo e validez destes.

O capítulo VIII trata sobre a interoperabilidade, atendendo tanto aos principios básicos que se materializarán no protocolo de interoperabilidade como nos estándares, infraestruturas e servizos comúns.

Deste xeito, este capítulo ten por obxecto fomentar a cooperación interadministrativa. Neste sentido, este protocolo de interoperabilidade determinará o procedemento para incorporar e consumir a información en soporte electrónico das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

O capítulo IX concreta as funcións que o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica leva a cabo en relación con este decreto, en desenvolvemento das competencias e funcións que lle atribúe o Decreto 325/2009, do 18 de xuño, de estrutura orgánica dos órganos superiores dependentes da Presidencia da Xunta de Galicia para o impulso, xestión e coordinación da Administración electrónica, como elemento indispensable para a modernización da Administración pública, a dirección e xestión de todas as actuacións da Xunta en materia de tecnoloxías da información e as comunicacións e o establecemento de directrices tecnolóxicas que deben seguir todos os órganos da Xunta de Galicia.

De conformidade co exposto, en uso das facultades atribuídas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, por proposta do conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, de conformidade co ditame do Consello Consultivo de Galicia, e logo de deliberación do Consello da Xunta de Galicia na súa reunión do día dous de decembro de dous mil dez, dispoño:

CAPÍTULO I. Disposicións xerais

Artigo 1. Obxecto

Este decreto ten por obxecto regular o dereito dos cidadáns a relacionarse

coas administracións públicas por medios electrónicos, a tramitación dos procedementos administrativos incorporados á tramitación telemática, a creación e regulación da sede electrónica, a creación da edición electrónica do Diario Oficial de Galicia e do Rexistro Electrónico, o impulso e desenvolvemento dos servizos electrónicos e o establecemento de infraestruturas e servizos de interoperabilidade.

Artigo 2. Finalidade

1. As medidas establecidas neste decreto teñen por finalidade:

A) De carácter xeral:

a) Ordenar e impulsar a Administración electrónica, co gallo de mellorar a eficiencia interna, as relacións intra e interadministrativas e as relacións cos cidadáns.

b) Garantir o dereito dos cidadáns a relacionarse por medios electrónicos coa Administración pública autonómica.

c) Contribuír ao desenvolvemento da sociedade da información no ámbito das administracións públicas de Galicia.

d) Preservar a integridade dos dereitos fundamentais relacionados coa intimidade das persoas, para a garantía da seguridade dos datos e das comunicacións e para a protección dos servizos prestados en soporte electrónico.

e) Facilitar o acceso dos cidadáns aos servizos de Administración electrónica nas oficinas telemáticas integradas de atención aos cidadáns, baseadas na cooperación interadministrativa, ofrecendo servizos aos cidadáns en oficinas públicas, con independencia de cal sexa a Administración competente para coñecer o asunto.

f) Posibilitar a intermediación entre administracións públicas para a resolución de trámites administrativos solicitados aos cidadáns cando sexan da competencia da Xunta de Galicia.

B) En relación cos cidadáns:

a) Facilitar o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento dos seus deberes, empregando para iso soportes electrónicos e sen que supoña en ningún caso diminución das súas garantías xurídicas.

b) Facilitar o acceso por medios electrónicos dos cidadáns á información e ao procedemento administrativo, con especial atención á eliminación das barreiras que limiten este acceso.

c) Promover a proximidade co cidadán e a transparencia administrativa, así como a mellora continuada na consecución do interese xeral.

d) Posibilitar a utilización dos procedementos electrónicos dispoñibles dunha forma personalizada e directa.

e) Incrementar a participación cidadá na actividade administrativa.

f) Garantir unha estabilidade da información electrónica, entendida como valor de seguridade informativa e xurídica.

C) En relación coa Xunta de Galicia e os seus organismos públicos:

a) Contribuír á mellora do funcionamento interno da Xunta de Galicia e os seus organismos públicos, incrementando a eficacia e a eficiencia destas mediante o uso das tecnoloxías da información.

b) Fomentar os principios de proximidade ao cidadán e de transparencia na actividade administrativa.

c) Aumentar a eficiencia no exercicio das súas competencias e funcións polo emprego dos sistemas electrónicos máis avanzados en cada momento.

d) Simplificar os procedementos administrativos e proporcionar oportunidades de participación e maior transparencia.

e) Mellorar as condicións de satisfacción do interese público, simplificando os procedementos administrativos.

f) Fomentar o emprego das novas técnicas, informáticas, electrónicas e telemáticas nas súas relacións con outras administracións públicas no marco da cooperación e colaboración interadministrativas.

g) Contribuír na integridade, veracidade e actualización das informacións, servizos e transaccións ás que poden acceder.

2. A Xunta de Galicia debe implantar progresivamente o uso dos medios electrónicos nas comunicacións, relacións, trámites e prestacións de servizos cos cidadáns, así como nas súas comunicacións internas e con outras administracións públicas e institucións.

Artigo 3. Ámbito de aplicación

Este decreto será de aplicación:

a) A todos os órganos e unidades da Administración xeral da Comunidade

Autónoma de Galicia.

b) Ás entidades do sector público autonómico e aos órganos con dotación diferenciada nos orzamentos da comunidade autónoma de Galicia que, carecendo de personalidade xurídica, non estean formalmente integrados na administración da comunidade autónoma. Estas entidades suxeitarán a súa actividade a este decreto en canto exerzan potestades administrativas, someténdose no resto da súa actividade ao que dispoñan as súas normas de creación.

c) Aos cidadáns cando se relacionan coa Xunta de Galicia e coas entidades incluídas neste artigo.

d) Ás relacións entre a Xunta de Galicia e as entidades incluídas neste artigo coas distintas administracións públicas, co debido respecto ás competencias propias destas.

Artigo 4. Definicións

Os termos que se empregan neste decreto terán o significado que se establece no anexo da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, no anexo IV do Real decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Seguridade no ámbito da Administración electrónica e no anexo do Real decreto 4/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Interoperabilidade no ámbito da Administración electrónica.

Artigo 5. Desenvolvemento e coordinación

A planificación do desenvolvemento dos servizos electrónicos das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º aprobara o Consello da Xunta de Galicia, por proposta do órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica, no marco legal do desenvolvemento da Administración electrónica en Galicia.

Artigo 6. Previsións xerais

a) Accesibilidade:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas técnicas necesarias co fin de satisfacer o previsto na normativa sobre accesibilidade.

b) Austeridade:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas de austeridade e disciplina do gasto

precisas garantindo os criterios de eficiencia e transparencia establecidos.

c) Uso da lingua galega:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas técnicas necesarias co fin de satisfacer o previsto na normativa sobre o uso da lingua galega.

d) Promoción e difusión do uso da Administración electrónica:

A Xunta de Galicia adoptará todas as medidas de promoción, difusión e acceso á Administración electrónica a través da rede de oficinas de atención ao cidadán da Xunta de Galicia, ou doutras unidades orientadas á atención aos cidadáns.

e) Exercicio da competencia mediante a actuación administrativa automatizada:

As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º impulsarán a automatización dos procesos que polas súas características e por razóns de eficiencia o xustifiquen, sen que se produza ningunha redución de garantías dos administrados e, se procede, determinando o órgano responsable para os efectos de impugnación.

Artigo 7. Políticas de converxencia cara á igualdade efectiva

1. Na aplicación das disposicións establecidas neste decreto, a Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º adoptarán todas as medidas necesarias cara á efectiva aplicación do principio de igualdade entre mulleres e homes.

2. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto garantirán que tanto os cidadáns con algún tipo de discapacidade coma as persoas maiores que se relacionan con aquelas poidan acceder aos servizos electrónicos en igualdade de condicións, con independencia das súas circunstancias persoais, os seus medios ou coñecementos.

CAPÍTULO II. SEDE E REXISTRO ELECTRÓNICOS

Artigo 8. A sede electrónica da Xunta de Galicia

1. A sede electrónica é o enderezo electrónico, a través do cal os cidadáns acceden á información, servizos e trámites electrónicos, que representa unha fonte de información auténtica na que o organismo titular identificado coa sede garante responsablemente a integridade, veracidade e actualización da información e os servizos a que se poida acceder a través desta.

2. O enderezo electrónico de referencia da sede electrónica da Xunta de Galicia será <https://sede.xunta.es> que será accesible directamente, así como a través do portal www.xunta.es, configurándose como un conxunto de páxinas web que asegurará:

a) A calidade da información e a coherencia na navegación.

b) A identificación e comunicación segura, mediante os correspondentes certificados electrónicos admitidos pola Xunta de Galicia.

c) O acceso ao Rexistro Electrónico, ás comunicacións e notificacións e aos formularios para iniciar os procedementos administrativos ou solicitar a prestación de servizos.

d) Os principios de accesibilidade de acordo coas normas establecidas, estándares abertos e, se é o caso, aqueles outros que sexan de uso xeral polos cidadáns.

3. A sede electrónica rexerese pola data e a hora oficial da Comunidade Autónoma de Galicia.

4. As persoas responsables das diferentes secretarías xerais de cada consellería e, se é o caso, das entidades que se incorporen á sede electrónica da Xunta de Galicia, garantirán que a través desta se poida ter acceso á totalidade dos servizos, procedementos e informacións accesibles da secretaría xeral ou entidade correspondente.

5. A titularidade da sede electrónica corresponderá á consellería con competencia en materia de administracións públicas.

6. A responsabilidade dos contidos e dos servizos postos á disposición dos cidadáns na sede electrónica será da secretaría xeral de cada consellería e, se é o caso, das entidades que se incorporen á sede.

7. Para garantir o acceso á información e a calidade dos contidos, o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica elaborará os estándares, normas, especificacións técnicas e guías de estilo nas que se basearán os servizos e páxinas que se integrarán na sede electrónica da Xunta de Galicia, e asegurará, no marco da multicanalidade, o acceso aos servizos xenéricos de atención aos cidadáns.

Artigo 9. Contidos e servizos da sede electrónica da Xunta de Galicia

A través da sede electrónica da Xunta de Galicia accederase a todos os contidos que, por disposición legal ou regulamentaria, deban estar

incluídos na devandita sede, entre outros:

- a) Á identificación do enderezo electrónico de referencia da sede, do seu titular e do seu ámbito de aplicación, así como dos servizos postos a disposición dos cidadáns nesta.
- b) Á posibilidade de acceso en galego e en castelán aos seus contidos e servizos, incluída a tramitación íntegra dos procedementos. Exceptuaranse os contidos integrados que proveñan de sedes electrónicas externas, sempre que estas non teñan a obriga de ofrecelos nestas dúas linguas.
- c) Á información relativa á estrutura orgánica da Xunta de Galicia, así como á información autonómica de carácter xeral que se considere oportuna.
- d) Á información necesaria para a correcta utilización desta, incluíndo a relación de sistemas de sinatura electrónica avanzada que sexan admitidos ou utilizados na sede.
- e) Ao sistema de verificación dos certificados da sede, que estará accesible de forma directa e sen custo.
- f) Á Guía de procedementos e servizos, que conterá unha relación dos procedementos e servizos á disposición dos cidadáns e dos empregados públicos, con indicación dos prazos de resolución, sentido do silencio, cales non poden ser tramitados electronicamente en todo ou só en parte, así como a normativa aplicable. Ademais, incorporaranse os formularios normalizados que sexan de aplicación en cada un deles.
- g) Ao apartado de queixas e suxestións desde o cal os cidadáns poderán interpoñer as que estimen oportunas.
- h) Acceso personalizado ao Cartafol do cidadán no que se poderá consultar a información sobre o estado de tramitación do procedemento, que comprenderá a relación dos actos de trámite realizados, indicación do seu contido, así como a data na que foron ditados.
- i) Ao Diario Oficial de Galicia.
- j) Á verificación dos selos electrónicos dos órganos ou organismos públicos que abarquen a sede.
- k) Á comprobación da autenticidade e integridade dos documentos emitidos polos órganos ou organismos públicos que abarca a sede que foran asinados mediante código seguro de verificación.
- l) Á indicación da data e a hora oficiais.

m) Á información incluída no Taboleiro de anuncios electrónicos da Xunta de Galicia.

n) Aos expedientes sometidos a información pública.

o) Á ligazón á Plataforma de Contratos Públicos de Galicia, que conterá os perfís do contratante da Xunta de Galicia e das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, que contará coas garantías e especificacións legais previstas no artigo 42º da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 10. Creación de sedes electrónicas polas entidades ou organismos públicos vinculados ou dependentes da Xunta de Galicia

A creación dunha ou varias sedes electrónicas por parte de diferentes entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, axustarase ao protocolo de creación de sedes electrónicas. Estas sedes electrónicas deberán resultar accesibles desde o enderezo electrónico da sede da Xunta de Galicia, sen prexuízo de que sexa posible o acceso electrónico directo.

Artigo 11. Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia

1. Nos termos establecidos na Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e demais normativa específica en materia de rexistro, a Xunta de Galicia disporá dun rexistro electrónico único, de acceso libre e gratuito na sede electrónica, o cal permitirá a recepción e remisión de solicitudes, escritos e comunicacións durante as vinte e catro horas de todos os días do ano.

2. O sistema do Rexistro Electrónico, de conformidade co disposto no artigo 38º.2 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, garantirá a interconexión e integración co rexistro xeral, así como o cumprimento dos requisitos e garantías de integridade, seguridade, normalización e conservación.

3. O Rexistro Electrónico rexerese para todos os efectos pola data e a hora oficiais da sede electrónica.

4. O funcionamento do Rexistro Electrónico soamente se poderá interromper por motivos xustificados de carácter técnico, operativo ou relativos ao seu mantemento, e polo tempo mínimo posible. Esta interrupción terase que anunciar ás persoas interesadas coa máxima antelación posible. No suposto de interrupción non planificada no funcionamento do Rexistro Electrónico e, sempre que sexa tecnicamente posible, a persoa usuaria que acceda a este deberá visualizar unha

mensaxe na que se comunique esta circunstancia, o que deberá servir de constancia documental para a presentación da solicitude, escrito ou comunicación.

Artigo 12. Publicación no Taboleiro de anuncios electrónico da Xunta de Galicia

1. O Taboleiro de anuncios electrónico, accesible na sede electrónica, será o lugar no que as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º incluírán a notificación de actos administrativos cando as persoas interesadas nun procedemento sexan descoñecidas, o lugar da notificación non estea correctamente determinado ou, intentada a notificación, esta non se puidese efectuar.
2. O Taboleiro de anuncios electrónico terá a consideración legal de sede electrónica, polo que a publicación de actos e comunicacións neste, terá o mesmo valor que o atribuído á publicación no Diario Oficial de Galicia.
3. Os actos e as comunicacións que, por disposición legal ou regulamentaria, deban publicarse en taboleiro de anuncios ou edictos, publicaranse na sede electrónica.
4. Na regulación dos procedementos poderá establecerse que a publicación na sede electrónica poderá substituír a publicación en taboleiro de anuncios ou edictos, sempre e cando se garanta a igualdade no acceso electrónico aos servizos das administracións públicas.
5. O disposto neste precepto non afectará as publicacións de actos e comunicacións que deban realizarse nos taboleiros de anuncios ou edictos doutras administracións públicas. Nese caso haberá que aterse ao disposto pola súa normativa reguladora en cada caso.

CAPÍTULO III. DIARIO OFICIAL DE GALICIA

Artigo 13. Edición electrónica do Diario Oficial de Galicia (DOG)

1. O DOG é a publicación oficial da Comunidade Autónoma de Galicia a través da cal se dá publicidade ás normas, resolucións, actos administrativos e demais documentos e informacións que sexan obxecto de público coñecemento, ao abeiro do ordenamento xurídico vixente.
2. A edición electrónica do DOG terá carácter oficial, auténtico e único nas condicións e coas garantías que se determinan neste decreto e nas disposicións específicas que se diten para o seu desenvolvemento.
3. A edición electrónica do DOG substituirá a edición impresa e garantirá os mesmos efectos que os atribuídos á versión en papel, ademais de asegurar

a continuidade e o mantemento do servizo prestado á cidadanía.

4. A publicación do DOG realizarase na sede electrónica.

5. O DOG publicarase simultaneamente nos dous idiomas oficiais da Comunidade Autónoma de Galicia. Ambas as versións terán a consideración de oficiais e auténticas.

6. A responsabilidade da publicación e xestión do Diario Oficial de Galicia é da consellería con competencia en materia de administracións públicas.

CAPÍTULO IV. IDENTIFICACIÓN E AUTENTICACIÓN

Artigo 14. Formas de identificación e autenticación

1. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º admitirán, nas súas relacións por medios electrónicos, sistemas de sinatura electrónica que sexan conformes co establecido na Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica, ou resulten proporcionais e seguros para garantir a identificación das persoas interesadas e, se é o caso, a autenticidade e integridade dos documentos electrónicos.

2. Os cidadáns poderán utilizar os seguintes instrumentos de identificación para relacionarse coa Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto:

a) En todo caso, os sistemas de sinatura electrónica incorporados ao documento nacional de identidade, para persoas físicas.

b) Sistemas de sinatura electrónica avanzada, incluíndo os baseados en certificado electrónico recoñecido, admitidos polas administracións públicas que teñan validez para a Xunta de Galicia e que se especifiquen na sede electrónica.

c) Sistemas de sinatura electrónica, como a utilización de claves concertadas nun rexistro previo como persoa usuaria inscrita no rexistro de funcionarios habilitados pola Xunta de Galicia.

d) Outros sistemas de identificación que resulten proporcionais e seguros para a identificación das persoas interesadas.

3. As diferentes formas de identificación recollidas neste artigo poderán dar acceso a distintos niveis de información, tramitación e servizos segundo o grao de protección dos datos ou trámites a que se pretenda acceder.

4. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán utilizar, para a súa identificación electrónica e para

a autenticación dos documentos electrónicos, os sistemas de sinatura electrónica que se establezan no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

5. Para os efectos de identificar os cidadáns que non dispoñen de mecanismos de identificación e autenticación electrónica en relación con todos ou algúns dos trámites que se realizan por medios electrónicos, o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica emitirá as normas e os protocolos que os empregados públicos e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º deben aplicar para tal efecto. Cada ente público terá que manter actualizado un rexistro do persoal público habilitado, ao cal deberá ter acceso o devandito órgano de dirección.

6. Segundo se prevé nos artigos 22º.1 e 22º.2 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, a identificación ou autenticación dos cidadáns para a realización de calquera operación por medios electrónicos que o requira poderá ser validamente realizada polo persoal funcionario mediante o uso do sistema de sinatura electrónica do que estean dotados. Para iso, os cidadáns deberán identificarse e prestar o seu consentimento expreso, e diso deberá quedar constancia para os casos de discrepancia ou litixio.

7. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, mediante convenio, poderán recoñecer eficacia xurídica á autenticación realizada polos empregados públicos doutras administracións, nos termos que se establezan.

Artigo 15. Sinatura electrónica

1. A presentación dun documento electrónico por medio do Rexistro Electrónico requirirá, con carácter xeral, a sinatura electrónica do solicitante.

2. A sinatura electrónica deberá cumprir as normas establecidas no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

3. O uso da sinatura electrónica non excluírá a obriga de incluír no documento ou comunicación electrónica os datos de identificación que sexan necesarios de acordo coa lexislación que lle sexa aplicable.

4. O uso polos cidadáns de sistemas de sinatura electrónica implicará que as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poden tratar os datos persoais consignados, para os efectos da verificación da sinatura.

5. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º impulsarán o uso da sinatura electrónica por parte dos seus empregados públicos,

incorporándoa nos trámites e procedementos coa finalidade de mellorar a eficacia e eficiencia e reducir os prazos de xestión.

6. A implantación da sinatura electrónica nas actuacións administrativas efectuarase de maneira progresiva, de acordo cos criterios técnicos e organizativos que establecerá o protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

Artigo 16. Utilización de sistemas de sinatura electrónica avanzada

1. Os cidadáns, ademais dos sistemas de sinatura electrónica incorporados ao documento nacional de identidade, poderán utilizar sistemas de sinatura electrónica avanzada para identificarse e autenticar os seus documentos.

2. A relación de sistemas de sinatura electrónica avanzada admitidos, con carácter xeral, no ámbito da Xunta de Galicia e nas entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, será pública e accesible a través da sede electrónica, onde tamén se incluírá información sobre os elementos de identificación utilizados, así como as características dos certificados electrónicos admitidos, os prestadores que os expiden e as especificacións da sinatura electrónica que pode realizarse cos devanditos certificados.

Artigo 17. Identificación electrónica

1. As sedes electrónicas da Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto identificaranse coa aplicación conxunta dos sistemas de sinatura electrónica baseados en certificados de dispositivo seguro ou medio equivalente, entre os que se atopa o certificado de sede.

2. Para facilitar a súa identificación, as sedes electrónicas seguirán as disposicións xerais que se establezan para a imaxe institucional da Xunta de Galicia.

3. Os certificados electrónicos de sede electrónica da Xunta de Galicia e das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, terán os contidos establecidos no protocolo de identificación e sinatura electrónicas e o seu uso estará limitado á identificación da sede.

4. A identificación e autenticación do exercicio da competencia da Administración pública, cando utilice medios electrónicos, realizarase mediante sinatura electrónica do persoal ao seu servizo, de acordo co disposto nos seguintes artigos.

Artigo 18. Identificación dos empregados públicos

1. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación

deste decreto proverán ao seu persoal de sistemas de sinatura electrónica que sexan conformes o establecido na Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica. En todo caso, serán válidos os sistemas de sinatura incorporados ao documento nacional de identidade e ao certificado de empregado público.

2. Serán posibles outros tipos de sinatura, tales como a persoal reproducida por medios electrónicos, sempre que se lle dean ao documento as garantías suficientes en canto á súa validez e orixe.

3. Os sistemas de sinatura electrónica baseados en certificados facilitados especificamente aos empregados públicos pola Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán ser utilizados no desenvolvemento das funcións propias do posto que ocupen ou para relacionarse coas administracións públicas no desempeño da función pública, sen prexuízo doutros usos que se poidan determinar.

4. A identificación e autenticación do exercicio da competencia por parte do persoal ao servizo das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º farase mediante o sistema de sinatura electrónica ou certificado de empregado público que determinará o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica.

Artigo 19. Identificación e autenticación dos cidadáns polo persoal funcionario

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto terán un rexistro actualizado dos funcionarios habilitados para a identificación ou autenticación dos cidadáns nos servizos e procedementos para os que así se estableza.

2. O devandito rexistro poderá estender os seus efectos ás relacións con outras administracións públicas mediante o correspondente convenio de colaboración.

CAPÍTULO V. TRAMITACIÓN DE PROCEDIMENTOS ADMINISTRATIVOS

Artigo 20. Guía de procedementos e servizos

1. A relación de procedementos e servizos que se poñan á disposición dos cidadáns e empregados públicos para a súa tramitación integrárase na guía de procedementos e servizos que elaborará e manterá actualizada a consellería con competencia en materia de administracións públicas.

2. A devandita guía deberá estar á disposición dos cidadáns,

permanentemente actualizada, na sede electrónica da Xunta de Galicia.

Artigo 21. Habilitación de procedementos administrativos

1. A xestión electrónica da actividade administrativa respectará o exercicio e a titularidade do órgano ou entidade que teña atribuídas as súas competencias, así como o cumprimento dos requirimentos formais e materiais establecidos nas normas que regulen a correspondente actividade. Para estes efectos e, en todo caso, baixo criterios de simplificación administrativa, impulsarase a aplicación de medios electrónicos aos procesos de traballo e á xestión dos procedementos e da actuación administrativa.

2. As disposicións de carácter xeral que regulen procedementos administrativos por instancia de parte, así como o establecemento de servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia, deberán contar, con carácter previo á súa publicación no Diario Oficial de Galicia, cun informe tecnolóxico e funcional favorable emitido conxuntamente polos órganos con competencias horizontais en materia de administración electrónica e simplificación de procedementos administrativos da Xunta de Galicia.

3. A aplicación de medios electrónicos á xestión dos procedementos e servizos deberá implicar a realización dunha análise previa de redeseño funcional e simplificación dos procedementos ou servizos, que efectuará o órgano de dirección con competencias en materia de racionalización e simplificación de procedementos administrativos, na que se considerarán especialmente os seguintes aspectos:

a) A supresión ou redución da documentación requirida aos cidadáns.

b) A redución dos prazos e tempos de resposta.

c) Redución e simplificación das cargas de traballo aos destinatarios de procedementos e servizos.

4. O sistema que sustente a tramitación electrónica deberá implicar a realización dunha análise previa dos procedementos e servizos, que efectuará o órgano de dirección con competencias en materia de administración electrónica, na que se considerarán especialmente os seguintes aspectos:

a) A seguridade do sistema: preservación da dispoñibilidade, da confidencialidade e da integridade dos datos tratados.

b) A normalización dos sistemas de acceso: especificacións técnicas sobre os medios, códigos e formas de acceso.

c) A interoperabilidade e reutilización.

d) A aplicación dos criterios e protocolos que se derivan deste decreto.

5. A aprobación dun procedemento ou servizo publicárase na sede electrónica da Xunta de Galicia.

Artigo 22. Iniciación e tramitación do procedemento por medios electrónicos

1. Calquera persoa interesada poderá iniciar e tramitar un procedemento administrativo por medios electrónicos, ante e en relación coa Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, conforme as previsións destas e sen outras limitacións que as establecidas nas normas e protocolos de aplicación en atención a razóns tecnolóxicas.

2. A iniciación dun procedemento administrativo por petición da persoa interesada por medios electrónicos requirirá a posta a disposición deste dos correspondentes modelos ou sistemas electrónicos de solicitude na sede electrónica, que deberán ser accesibles sen outras restricións tecnolóxicas que as estritamente derivadas da utilización de estándares e criterios de comunicación e seguridade aplicables de acordo coas normas e protocolos nacionais e internacionais.

3. As persoas interesadas poderán achegar ao expediente copias dixitalizadas dos documentos, que garantan a fidelidade co orixinal mediante a utilización de sinatura electrónica avanzada. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán solicitar do correspondente arquivo o cotexo do contido das copias achegadas.

Ante a imposibilidade deste cotexo, e con carácter excepcional, poderán requirir ao particular a exhibición do documento ou da información orixinal.

A achega de tales copias implica a autorización á Xunta de Galicia ou ás entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º para que accedan e traten a información persoal contida en tales documentos.

4. Co obxecto de facilitar e promover o seu uso, os sistemas normalizados de solicitude poderán incluír comprobacións automáticas da información achegada respecto de datos almacenados en sistemas propios ou pertencentes a outras administracións e, incluso, ofrecer o formulario cuberto, en todo ou en parte, co obxecto de que os cidadáns verifiquen a información e, se é o caso, a modifiquen e completen.

5. A resolución dun procedemento utilizando medios electrónicos garantirá a identidade do órgano competente mediante o emprego dalgún dos

instrumentos previstos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

6. Deberán adoptarse e notificarse resolucións de forma automatizada nos procedementos nos que así estea previsto.

7. En caso de actuación administrativa automatizada deberá establecerse previamente o órgano ou órganos competentes, segundo os casos, para a definición das especificacións, programación, mantemento, supervisión e control de calidade e, se é o caso, auditoría do sistema de información e do seu código fonte. Así mesmo, indicárase o órgano que debe ser considerado responsable para os efectos de impugnación.

Artigo 23. Acceso das persoas interesadas á información sobre o estado de tramitación

Nos procedementos administrativos porase á disposición da persoa interesada lexitimada un servizo electrónico de acceso restrinxido onde esta poida consultar, logo de identificación, polo menos a información sobre o estado de tramitación do procedemento, salvo que a normativa aplicable estableza algunha restrición. A información sobre o estado de tramitación do procedemento comprenderá a relación dos actos de trámite realizados, indicación do seu contido, así como a data na que foron ditados.

CAPÍTULO VI. COMUNICACIÓN E NOTIFICACIÓN

Artigo 24. Comunicacions electrónicas

1. A Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto utilizarán medios electrónicos nas súas comunicacións cos cidadáns, sempre que así o soliciten ou consintan expresamente. A solicitude e o consentimento poderán, en todo caso, emitirse e obterse por medios electrónicos.

2. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán establecer a obrigatoriedade de comunicarse unicamente por medios electrónicos cando as persoas interesadas se correspondan con persoas xurídicas ou colectivos de persoas físicas que, por razón da súa capacidade económica ou técnica, dedicación profesional ou outros motivos acreditados, teñan garantido o acceso e a dispoñibilidade dos medios tecnolóxicos precisos.

3. Tales comunicacións serán válidas sempre que exista constancia da transmisión e da recepción, das súas datas e do contido íntegro das comunicacións, e que se identifiquen fidedignamente a persoa remitente e o cidadán destinatario delas.

4. Para os efectos considerados neste capítulo, as entidades previstas nas

letras a) e b) do artigo 3º publicarán na sede electrónica os medios electrónicos que os cidadáns poderán empregar nas súas comunicacións con eles.

5. Os requirimentos de seguridade e integridade das comunicacións estableceranse en cada caso de forma apropiada ao carácter dos datos obxecto daquelas, de acordo con criterios de proporcionalidade, conforme o disposto na lexislación vixente en materia de protección de datos de carácter persoal.

6. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán preferentemente medios electrónicos nas súas comunicacións con outras administracións públicas. As condicións que rexerán estas comunicacións determinaranse entre as administracións públicas participantes.

7. Os cidadáns poderán modificar a maneira de comunicarse coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto e optar por unha canle distinta da inicialmente elixida.

8. O órgano ou organismo actuante poderá limitar sucesivos cambios no medio elixido na tramitación dun mesmo procedemento, no caso de que se aprecie un uso abusivo do dereito.

Artigo 25. Notificación electrónica

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto utilizarán un sistema de notificación electrónica que acredite a data e hora de posta á disposición da persoa interesada do acto obxecto de notificación, así como da data e hora de acceso desta ao seu contido mediante sistemas de selaxe de tempo.

2. As notificacións electrónicas só poderán practicarse cando así o manifeste expresamente o destinatario ou despois da aceptación da proposta do correspondente órgano ou organismo público.

3. A Xunta de Galicia e as entidades previstas no ámbito de aplicación deste decreto poderán facer uso doutros medios de comunicación indicados noutro procedemento distinto, sempre que esa utilización teña por finalidade localizar a persoa interesada ou facerlle chegar o acto administrativo de que se trate para o seu coñecemento efectivo, sen que a devandita comunicación substitúa en modo ningún a notificación debida conforme as leis.

4. Co fin de facilitar a notificación, poderase proporcionar ás entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º outros enderezos electrónicos asociados a un medio electrónico de comunicación habilitado pola Xunta de

Galicia aos que estas poidan enviar avisos auxiliares de que se realizou ou, se é o caso, intentou realizar a notificación electrónica, ou de que esta se atope pendente.

5. O medio electrónico sinalado para os efectos de notificación revogarase nos seguintes supostos:

a) Por solicitude do seu titular, que terá a obriga de indicar outro medio electrónico dos publicados segundo este artigo, ou ben outro medio de notificación diferente do inicialmente elixido.

b) Por defunción da persoa física ou extinción da persoa xurídica titular do medio electrónico.

c) Por resolución administrativa ou xudicial.

d) Por inhabilitación debida á ausencia total de uso para presentar notificacións no transcurso de tres anos, logo de comunicación á persoa interesada.

Artigo 26. Práctica da notificación por medios electrónicos

1. A notificación electrónica entenderase practicada persoalmente, para todos os efectos legais, no momento en que se acceda á mensaxe electrónica remitida ao medio electrónico que a persoa interesada facilitara para recibir notificacións.

2. O sistema electrónico de notificación deberá acreditar as datas e as horas en que se produza a recepción da notificación no medio electrónico.

3. No suposto de que, existindo constancia da recepción da notificación no medio electrónico, transcorresen dez días naturais sen que se accedase ao seu contido, entenderase que a notificación foi rexeitada, a non ser que, de oficio ou por instancia de parte, se comprobe a imposibilidade técnica ou material de acceso.

4. Se a notificación electrónica non fose posible por problemas técnicos, a Xunta de Galicia e as entidades previstas no ámbito de aplicación deste decreto practicarán a notificación polos medios previstos no artigo 59º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

5. A parte interesada ou o seu representante autorizado deberán identificarse no momento de recuperar a resolución ou documento. Para a identificación utilizarase un método de identificación seguro e verificable recollido no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

6. O acceso electrónico das persoas interesadas ao contido das actuacións administrativas correspondentes, producirá os efectos propios da notificación por comparecencia, sempre que quede constancia do devandito acceso mediante a indicación de data e hora.

CAPÍTULO VII. DOCUMENTACIÓN ELECTRÓNICA E COPIAS

Artigo 27. Documento electrónico

1. Os documentos electrónicos deberán dispoñer dos datos de identificación que permitan a súa individualización, sen prexuízo da súa posible incorporación a un expediente electrónico.

2. Os documentos administrativos electrónicos deberán, ademais de cumprir as anteriores condicións, ser expedidos e asinados electronicamente mediante os sistemas de sinatura previstos nos artigos 18º a 20º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e axustarse aos requisitos de validez previstos na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

3. A Xunta de Galicia e entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto garantirán a autenticidade, integridade, conservación e, de ser o caso, recepción por parte da persoa interesada dos documentos que emita por medios electrónicos.

4. As persoas interesadas poderán achegar ao expediente, en calquera fase do procedemento, documentos electrónicos ou imaxes electrónicas dos documentos en soporte papel, nas condicións establecidas no artigo 35º.2 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e deberán axustarse aos formatos e estándares aprobados para tales procesos no protocolo de arquivo e documento electrónicos. En caso de incumprimento das devanditas condicións, solicitaráselle á persoa interesada que corrixa o defecto advertido, nos termos establecidos no artigo 71º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Artigo 28. Arquivo de documentos electrónicos

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º terán que garantir a xestión da documentación electrónica orixinal, recibida, producida e xestionada no desenvolvemento dos seus procesos administrativos, e a súa conservación ao longo do seu ciclo de vida, e garantirán os dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición, de acordo coa normativa de protección de datos.

2. Os documentos públicos electrónicos presumiranse auténticos, fiables, íntegros e dispoñibles, en iguais condicións que os documentos noutros soportes.

3. Sen prexuízo do indicado no punto anterior, poderán levarse a cabo os cambios de formato que se consideren oportunos para facilitar o seu arquivo, sen alteración do contido substantivo, e protexer os documentos fronte á obsolescencia e outras circunstancias técnicas. A transformación de documentos electrónicos por razóns tecnolóxicas deberá garantir a exactitude do contido do documento anterior, a comprobación dos elementos de autenticidade e integridade orixinais, e a sinatura electrónica do órgano competente para a transformación.

4. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º serán en todo caso responsables da conservación dos documentos e arquivos electrónicos que se atopen no seu poder, e velarán por evitar a súa destrución ou a imposibilidade de acceso a eles por razóns de obsolescencia.

5. Os empregados públicos responsables poderán emitir e transmitir por medios electrónicos copias auténticas dos documentos orixinais que consten no arquivo.

6. O acceso aos documentos arquivados por medios ou soportes electrónicos realizarase con plena observancia do disposto no artigo 37º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e, se é o caso, pola Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, así como nas súas correspondentes normas de aplicación en cada caso. En particular, asegurárase a identificación das persoas usuarias e o control de accesos, así como o cumprimento das garantías previstas na lexislación de protección de datos.

Artigo 29. Copias electrónicas dos documentos electrónicos

1. As copias realizadas por medios electrónicos de documentos electrónicos emitidos pola persoa interesada ou polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, que manteñan ou non o formato orixinal, terán inmediatamente a consideración de copias auténticas coa eficacia prevista no artigo 46º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

a) Que o documento electrónico orixinal se atope en poder da Xunta de Galicia ou da entidade pública dependente que obtén a copia.

b) Que a copia sexa obtida por quen sexa competente conforme a dereito, ou de forma automatizada conforme os requisitos regulamentarios.

c) Que a información de sinatura electrónica e, se é o caso, de selaxe de tempo, permitan comprobar a coincidencia co orixinal.

2. As copias electrónicas xeradas que, por ter idéntica sinatura electrónica que o documento electrónico orixinal, non comportan cambio de formato nin de contido, terán a eficacia xurídica do documento electrónico orixinal. En caso de cambio do formato orixinal, a copia electrónica, para ser auténtica, deberá incluír o seu carácter de copia entre os metadatos asociados e estar autorizada mediante sinatura electrónica conforme os sistemas recollidos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

3. Poderanse xerar copias electrónicas auténticas a partir doutras copias electrónicas auténticas sempre que se observen os requisitos establecidos nos puntos anteriores.

4. Os órganos emisores dos documentos electrónicos ou receptores dos documentos privados electrónicos, ou os arquivos que os reciban, estarán obrigados á conservación dos documentos orixinais, aínda que se procedese o seu copiado conforme o establecido neste artigo.

5. No suposto de que o soporte orixinal do documento sexa papel, a compulsa electrónica deste requirirá a súa dixitalización previa, coa posterior comprobación pola autoridade ou persoal funcionario habilitado, producíndose, deste xeito, unha copia auténtica electrónica do documento tramitado. Neste caso, deberanse cumprir os seguintes requisitos:

a) Asegurar a exactitude do documento dixitalizado.

b) Garantir a autenticidade e integridade dos documentos mediante o proceso establecido no protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

6. As copias auténticas electrónicas de documentos, con independencia do seu formato orixinal:

a) Gozarán da mesma validez e efectos que os orixinais.

b) Indicarán a circunstancia de ser copias auténticas de documentos orixinais e, se é o caso, a súa data de caducidade.

c) Poderán ser arquivadas electronicamente, incluíndo, en todo caso, a sinatura electrónica correspondente.

7. As copias realizadas en soporte papel de orixinais emitidos por medios electrónicos e asinados electronicamente terán a consideración de copias auténticas sempre que inclúan a impresión dun código de verificación xerado electronicamente, que permita, se é o caso, contrastar a súa

autenticidade mediante o acceso aos arquivos electrónicos do órgano emisor.

8. Se for preciso, poderase proceder á copia en soporte papel de documentos administrativos emitidos por medios electrónicos -que terá a consideración de copia auténtica- no caso de que se inclúa un sistema de verificación que permita contrastar a súa autenticidade co acceso aos arquivos electrónicos.

Artigo 30. Certificados administrativos por medios electrónicos

1. Os certificados administrativos emitiranse preferentemente por medios electrónicos, e substituirán progresivamente os certificados en soporte de papel, salvo petición expresa do interesado, sen prexuízo das medidas que se adopten para garantir a igualdade no acceso electrónico aos servizos das administracións públicas.

2. O certificado administrativo por medios electrónicos conterá os datos obxecto de certificación e a sinatura electrónica da autoridade competente para expedilo.

3. A expedición dun certificado administrativo por medios electrónicos realizarase:

a) Por petición da persoa interesada, a quen lle será enviado ou posto á disposición para a súa remisión ao órgano que o requira.

b) Por instancia do órgano requirente, ben por iniciativa da persoa interesada, ou do propio órgano requirente, sempre que conte co expreso consentimento daquel, salvo que o acceso estea autorizado por unha lei. Neste suposto, por petición de certificado identificará o trámite ou procedemento para o que se require e fará constar que se dispón do consentimento expreso da persoa interesada ou a norma que o exceptúe.

4. O consentimento da persoa interesada para que o certificado administrativo sexa requirido polo órgano tramitador do procedemento deberá constar na solicitude de iniciación do procedemento ou en calquera outra comunicación posterior. O recibo de presentación desta servirá como acreditación do cumprimento do requisito de presentación do certificado.

5. Os certificados administrativos emitidos por medios electrónicos producirán idénticos efectos que os expedidos en soporte de papel. Para tal efecto, o seu contido deberá poder ser impreso en soporte de papel, no que a sinatura manuscrita sexa substituída por un código de verificación xerado electronicamente que permita, se é o caso, contrastar a súa autenticidade accedendo por medios telemáticos aos arquivos do órgano ou organismo emisor, de acordo e nos termos previstos na lexislación sobre protección de

datos de carácter persoal.

Artigo 31. Compulsa electrónica

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán incorporar aos seus procedementos a compulsa electrónica, que implica un procedemento de dixitalización da documentación en soporte de papel e a súa comprobación co orixinal e produce unha copia en soporte electrónico a partir do documento, cos requirimentos de autenticidade, integridade e conservación do documento imaxe necesarios para a súa validez, da que debe quedar constancia.

2. A compulsa electrónica será válida para calquera procedemento que se tramite por medios electrónicos na Xunta de Galicia ou nas entidades incluídas no ámbito de aplicación desde decreto.

3. A compulsa realizarase mediante selo da autoridade ou do persoal funcionario habilitado para o efecto.

4. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º teñen que garantir, en todo caso, a autenticidade, a integridade e a conservación da copia electrónica, así como a identificación da autoridade ou persoal funcionario que a realiza, mediante a correspondente sinatura electrónica.

Artigo 32. Dixitalización certificada

1. Enténdese por dixitalización certificada o proceso tecnolóxico que permite, mediante a aplicación de técnicas fotoelectrónicas ou de escáner, converter a imaxe contida nun documento en papel nunha imaxe dixital fiel e íntegra.

2. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán dixitalizar os documentos en soporte de papel que forman parte dos expedientes administrativos, coa finalidade de obter unha copia auténtica en soporte electrónico a partir do documento en papel.

3. Para que a imaxe se considere fiel e íntegra ha de ser obtida nun proceso informático automático que, sen interrupción nin intervención en momento ningún de operador, se realice de acordo cos criterios técnicos que establecerá o protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

Artigo 33. Expediente electrónico

1. O conxunto de documentos electrónicos correspondentes a un procedemento administrativo, calquera que sexa o tipo de información que conteñan, denomínase expediente electrónico. Este incluírá un índice que conterá unha relación de todos os documentos que compoñen o expediente

administrativo, con independencia do seu soporte.

2. O índice incluírá as referencias de pescuda co fin de acceder ao seu contido. Este índice garantirá a integridade do expediente electrónico e permitirá a súa recuperación sempre que sexa preciso.

3. Poderán almacenarse por medios electrónicos todos os documentos e expedientes administrativos, con independencia do soporte que tivesen orixinariamente.

4. O expediente electrónico identifícase cun código de clasificación normalizado e o número de solicitude ou trámite, e ten que conter información sobre o asunto, o órgano produtor e as datas de inicio e finalización da tramitación. Un mesmo documento electrónico poderá formar parte de diferentes expedientes administrativos electrónicos.

5. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º terán que desenvolver as solucións necesarias para xestionar os expedientes electrónicos e compartir os documentos, tanto en fase activa como unha vez transferidos ao arquivo administrativo electrónico, e terán que habilitar un catálogo unificado e accesible en liña, con independencia do formato e do soporte físico dos expedientes.

6. A formación dos expedientes electrónicos será responsabilidade do órgano que dispoña a normativa de organización específica e, de non existir previsión normativa, do encargado da súa tramitación.

7. Os expedientes electrónicos que deban ser obxecto de remisión ou posta á disposición formaranse axustándose ás seguintes regras:

a) Os expedientes electrónicos disporán dun código que permita a súa identificación unívoca por calquera órgano da Administración nun contorno de intercambio interadministrativo.

b) O foliado dos expedientes electrónicos levarase a cabo mediante un índice electrónico, asinado electronicamente mediante os sistemas previstos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, do 22 de xuño, e nos termos do artigo 32º.2 da citada lei.

c) Co fin de garantir a interoperabilidade dos expedientes, tanto a súa estrutura e formato como as especificacións dos servizos de remisión e posta á disposición suxeitaranse ao que estableza ao respecto o protocolo de arquivo e documento electrónicos.

d) Os expedientes electrónicos estarán integrados por documentos electrónicos, e poderán incluír así mesmo outros expedientes electrónicos

se así o require o procedemento. Excepcionalmente, cando a natureza ou a extensión de determinados documentos para incorporar ao expediente non permita ou dificulte notablemente a súa inclusión neste conforme os estándares e procedementos establecidos, deberán incorporarse ao índice do expediente sen prexuízo da súa achega separada.

e) Os documentos que se integran no expediente electrónico axustaranse, en caso necesario, ao formato ou formatos de longa duración, accesibles mediante ferramentas de uso de balde ao alcance de todas as posibles persoas usuarias, nos termos que determine o protocolo de arquivo e documento electrónicos.

8. A remisión de expedientes poderá ser substituída para todos os efectos legais pola posta á disposición do expediente electrónico, e a persoa interesada terá dereito a obter copia deste.

9. A persoa interesada terá o dereito a obter, en calquera momento, copias dos documentos que formen parte dun procedemento administrativo.

CAPÍTULO VIII. INTEROPERABILIDADE E SEGURIDADE

Artigo 34. Protocolo de interoperabilidade

1. O protocolo de interoperabilidade é o documento que determinará o procedemento que fixa as directrices corporativas en materia de interoperabilidade.

2. O Esquema Nacional de Interoperabilidade e as súas normas de desenvolvemento prevalecerán sobre calquera outro criterio en materia de política de interoperabilidade na utilización de medios electrónicos para o acceso dos cidadáns aos servizos públicos.

3. Todas as comunicacións de datos garantirán a identidade do órgano ou persoa solicitante, a dispoñibilidade, a identificación da finalidade, o cumprimento dos prazos legalmente establecidos, a confidencialidade, a integridade e a recepción dos datos, así como as modalidades e sistemas de consulta, individual ou por lotes, de acordo co que prevé a lexislación vixente e, en particular, nos termos previstos na lexislación sobre protección de datos de carácter persoal. Así mesmo, gardarase o trazo seguro de todas as operacións efectuadas.

4. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán as tecnoloxías da información nas súas relacións coas demais administracións e cos cidadáns, aplicando medidas informáticas, tecnolóxicas, organizativas e de seguridade que garantan un axeitado nivel de interoperabilidade técnica, semántica e organizativa e eviten a discriminación aos cidadáns por razón da súa elección tecnolóxica.

5. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto darán publicidade, nas correspondentes sedes electrónicas, ás declaracións de conformidade e outros posibles distintivos de interoperabilidade obtidos respecto ao cumprimento do protocolo de arquivo e documento electrónicos.

6. Estableceranse os mecanismos de control para garantir, de forma efectiva, o cumprimento do protocolo de interoperabilidade.

Artigo 35. Información e acceso aos datos

1. Co obxectivo de garantir o dereito dos cidadáns de non achegar documentos que estean en poder das administracións públicas, os datos e documentos en soporte electrónico de que dispoñen as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poñeranse á disposición dos entes que as integran e doutras administracións e institucións públicas para o cumprimento dos servizos e trámites da súa competencia.

2. Presumirase a veracidade, seguridade e integridade dos datos e documentos a que se refire o punto anterior, de acordo co que estableza o protocolo de interoperabilidade, e a normativa de protección de datos.

3. Os órganos competentes dos procedementos administrativos que requiran desta información deberán conseguir o consentimento das persoas interesadas para o acceso telemático a estes datos ou documentos, cando sexa exixible de acordo coa normativa de protección de datos.

4. A consellería con competencia en materia de administracións públicas manterá actualizado un inventario de información administrativa, denominado «Inventario de información administrativa», que incluírá os procedementos administrativos e servizos que se prestan de forma clasificada e estruturados en familias, con indicación do seu nivel de informatización.

Así mesmo, manterá unha relación actualizada dos seus órganos administrativos e oficinas de rexistro e atención ao cidadán, e as súas relacións entre eles. Os devanditos órganos e oficinas codificaranse de forma unívoca e esta codificación difundirase entre as administracións públicas. A creación e o mantemento deste inventario será realizada por orde da persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas de acordo co establecido no protocolo de interoperabilidade.

Artigo 36. Estándares e especificacións técnicas aplicables

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán

estándares e especificacións técnicas abertas así como, se é o caso, e de forma complementaria, estándares que sexan de uso xeneralizado polos cidadáns, co obxecto de garantir a neutralidade tecnolóxica, a adaptabilidade ao progreso da tecnoloxía e a independencia na elección de alternativas tecnolóxicas polos cidadáns e as administracións públicas, de forma que:

a) Os documentos e servizos de Administración electrónica se encontrarán, como mínimo, dispoñibles mediante estándares ou especificacións técnicas que sexan públicos e a súa utilización estea dispoñible de balde ou a un custo que non supoña unha dificultade de acceso e o seu uso ou implementación non estea condicionado ao pagamento dun dereito de propiedade intelectual ou industrial.

b) Os documentos, servizos electrónicos e aplicacións postos polas administracións públicas á disposición dos cidadáns ou doutras administracións serán, segundo corresponda, visualizables, accesibles e funcionalmente operables en condicións que eviten a discriminación dos cidadáns por razón da súa elección tecnolóxica.

2. Nas relacións cos cidadáns e con outras administracións, o uso en exclusiva dun estándar ou especificación técnica non aberta, sen que se ofrezca unha alternativa baseada nun estándar ou especificación técnica aberta, limitarase ás circunstancias excepcionais nas que non se dispoña dun estándar ou especificación técnica aberta que satisfaga a funcionalidade do servizo.

Artigo 37. Mapa da interoperabilidade das administracións galegas

1. Poranse á disposición do resto de administracións públicas as condicións de acceso e utilización dos servizos, datos e documentos en formato electrónico, especificando as finalidades, as modalidades de consumo, consulta ou interacción, os requisitos que deben satisfacer as posibles persoas usuarias destes, os perfís dos participantes implicados na utilización dos servizos, os protocolos e criterios funcionais ou técnicos necesarios para acceder aos devanditos servizos, os necesarios mecanismos de goberno dos sistemas interoperables, así como as condicións de seguridade aplicables.

2. Para estes efectos, elaborárase un inventario de documentos e datos requiridos pola Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto que conformarán o «Mapa da interoperabilidade das administracións galegas», que quedará recollido no inventario de información administrativa.

Artigo 38. Infraestruturas de interoperabilidade

A Xunta de Galicia fomentará o establecemento de infraestruturas e redes comúns interadministrativas de telecomunicacións coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, fundamentalmente para a prestación conxunta de servizos electrónicos ou para a xestión coordinada de procedementos administrativos en que haxan de intervir varias administracións, dentro dos principios, estándares, normas e marcos de interoperabilidade.

Artigo 39. Seguridade tecnolóxica

1. A utilización de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas por parte das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto deberá incorporar medidas de seguridade, calidade e de control necesarias que garantan a autenticidade, confidencialidade, integridade, dispoñibilidade e conservación da información.

2. Para asegurar a conservación dos documentos electrónicos aplicarase o previsto no Esquema Nacional de Seguridade, en canto ao cumprimento dos principios básicos, e dos requisitos mínimos de seguridade mediante a aplicación das medidas de seguridade adecuadas aos medios e soportes en que se almacenen os documentos, de acordo coa categorización dos sistemas.

3. Cando os citados documentos electrónicos conteñan datos de carácter persoal seralles de aplicación o disposto na Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, e normativa de desenvolvemento.

4. As entidades previstas na letra a) e b) do artigo 3º, en función da súa capacidade e posibilidades, aprobarán, ou adoptarán mediante os oportunos acordos e convenios, políticas de seguridade da información para a aplicación efectiva dos principios sinalados nos puntos anteriores.

CAPÍTULO IX. FUNCÍONS EN MATERIA DE DESENVOLVEMENTO DA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

Artigo 40. Funcións do órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica

1. O órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica desenvolverá as seguintes funcións en relación con este decreto:

a) O establecemento dos requirimentos técnicos e formais dos sistemas que desenvolvan a administración electrónica, a determinación dos criterios de construción, mantemento, supervisión e o control de calidade

destes sistemas.

b) A dispoñibilidade dos sistemas do servizo do Rexistro Electrónico, con independencia da área, unidade administrativa ou órgano ao que se lle asigne a súa xestión, a xestión da administración de persoas usuarias e o mantemento dos medios tecnolóxicos que dean soporte ao Rexistro Electrónico.

c) A xestión e coordinación da estrutura e dos contidos comúns da sede electrónica, así como a subministración e xestión dos medios tecnolóxicos corporativos que conforman a sede electrónica da Xunta de Galicia.

d) O mantemento do directorio de sedes electrónicas da Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

e) A elaboración dos estándares, normas e especificacións técnicas aplicables e o establecemento das guías de estilo correspondentes en que se basea o contido das páxinas web que se integran na sede electrónica da Xunta de Galicia ou outras sedes electrónicas creadas ao abeiro deste decreto.

f) A emisión das normas e os protocolos que os empregados públicos e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º deberán aplicar para identificar aos cidadáns que non dispoñen de mecanismos de identificación e autenticación electrónica en relación con todos ou algúns dos trámites que se realizan por medios electrónicos.

g) A determinación do sistema de sinatura electrónica ou certificado de empregado público para a identificación e autenticación do persoal ao servizo das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º.

h) A elaboración do protocolo de interoperabilidade e o establecemento dos mecanismos de control para garantir, de forma efectiva, o establecemento de redes comúns interadministrativas coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

i) A publicación dos servizos e as condicións de acceso e utilización destes, así como dos datos e documentos en formato electrónico que se poñan á disposición do resto de administracións especificando as finalidades, as modalidades de consumo, consulta ou interacción, os requisitos que deben satisfacer as persoas usuarias destes, os perfís dos participantes implicados na utilización dos servizos, os protocolos e criterios funcionais ou técnicos necesarios para acceder aos devanditos servizos, os necesarios mecanismos de goberno dos sistemas interoperables, así como as condicións de seguridade aplicables.

j) A planificación axeitada, de forma conxunta co centro directivo

competente en materia de simplificación e racionalización de procedementos e de reforma administrativa, para promover a definición de criterios, elaboración, actualización e posta á disposición dun inventario de documentos e datos requiridos polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto que conformen o mapa da interoperabilidade das administracións galegas, e que quedará recollido no «Inventario de información administrativa».

2. As competencias e funcións que se sinalan neste capítulo enténdense sen prexuízo das que se poidan desempeñar en virtude doutros títulos legais ou regulamentarios ou das que se outorguen con posterioridade.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS.

Primeira. Formación

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto promoverán a formación do persoal ao seu servizo na utilización de medios electrónicos para o desenvolvemento das actividades propias. En especial, as devanditas entidades promoverán formación específica que garanta coñecementos actualizados sobre os principios dos Esquemas Nacionais de Interoperabilidade e de Seguridade, as normas de desenvolvemento dos devanditos esquemas na comunidade, as condicións de seguridade da utilización de medios electrónicos na actividade administrativa, así como a protección dos datos de carácter persoal, o respecto á propiedade intelectual e industrial e a xestión da información.

2. A Escola Galega de Administración Pública incorporará cursos específicos para a formación do persoal ao servizo da Administración no uso das tecnoloxías da información e da comunicación e, especialmente, no uso dos procedementos administrativos electrónicos habilitados, de tal forma que o persoal estea suficientemente capacitado para a súa xestión, así como nos aspectos mencionados no punto anterior.

Segunda. Procedementos especiais

Na aplicación deste decreto teranse en conta as especificidades en materia tributaria e de contratación pública, de acordo coas súas normas especiais.

Terceira. Taxas e prezos por servizos administrativos

As taxas ou prezos esixibles polas actuacións administrativas que se deriven da aplicación deste decreto rexeranse polas leis vixentes na materia, e especificamente a Lei 6/2003, do 9 de decembro, de taxas, prezos e exaccións reguladoras da Comunidade Autónoma de Galicia, e polas normas regulamentarias ditadas en desenvolvemento destas.

DISPOSICIÓN TRANSITORIAS.

Primeira. A sede electrónica da Xunta de Galicia

No prazo máximo dun ano desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas ditará a orde pola cal se establecerá a súa posta en funcionamento.

Segunda. Edición electrónica do Diario Oficial de Galicia

1. No prazo máximo de seis meses desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas ditará a orde pola cal se establecerá a súa posta en funcionamento.

2. Durante o período de adaptación establecido na disposición transitoria primeira, a publicación da edición electrónica do Diario Oficial de Galicia realizarase no portal institucional da Xunta de Galicia e terá as mesmas consideracións que a publicada na sede electrónica.

Terceira. Adecuación de procedementos e sistemas

Os procedementos e sistemas administrativos utilizados polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto deberán adecuarse á regulación contida nesta norma, sen prexuízo da súa implantación paulatina e parcial, no prazo de tres anos desde a súa entrada en vigor.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA.

Única.

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior categoría se opoñan, contradigan ou resulten incompatibles co disposto neste decreto.

DISPOSICIÓN DERRADEIRAS.

Primeira. Desenvolvemento normativo

No prazo dun ano desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas deberá aprobar:

a) As ordes de aprobación do protocolo de interoperabilidade, do protocolo de identificación e sinatura electrónicas, do protocolo de creación de sedes electrónicas da Xunta de Galicia, do protocolo de arquivo e documento electrónicos e do protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

- b) A orde que regulará o procedemento de habilitación dos procedementos administrativos e servizos.
- c) A orde que regulará as disposicións específicas de desenvolvemento do Diario Oficial de Galicia.
- d) Calquera outra disposición necesaria para o desenvolvemento e execución deste decreto.

Segunda. Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia

Desde a entrada en vigor deste decreto o Rexistro Telemático da Xunta de Galicia cambiará a súa denominación pola de Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia.

Terceira. Guía de procedementos e servizos

Desde a entrada en vigor deste decreto a Guía do cidadán da Xunta de Galicia cambiará a súa denominación polo de Guía de procedementos e servizos.

Cuarta. Entrada en vigor

Este decreto entrará en vigor aos vinte días da súa publicación no Diario Oficial de Galicia

**20. DECRETO 198/2010, DO 2 DE
DECEMBRO, POLO QUE SE
REGULA O
DESENVOLVEMENTO DA
ADMINISTRACIÓN
ELECTRÓNICA NA XUNTA DE
GALICIA E NAS ENTIDADES
DEPENDENTES.**

DECRETO 198/2010, DO 2 DE DECEMBRO, POLO QUE SE REGULA O DESENVOLVEMENTO DA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA NA XUNTA DE GALICIA E NAS ENTIDADES DEPENDENTES.¹

O Goberno da Xunta de Galicia ten dentro dos seus eixes de actuación impulsar a modernización e a innovación tecnolóxica co obxecto de potenciar a mellora da calidade de servizo ofrecido aos cidadáns, convertendo a Xunta de Galicia nun modelo que sexa referente para o desenvolvemento da Administración electrónica en Galicia e en todos os seus ámbitos.

Os cidadáns teñen que ser os primeiros e principais beneficiarios do acceso electrónico e a Administración queda obrigada a transformarse nunha administración electrónica rexida polo principio de eficacia que proclama o artigo 103º da nosa Constitución e polo artigo 1º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, que recolle «... o dereito dos cidadáns a se relacionar coas administracións públicas por medios electrónicos e regula os aspectos básicos da utilización das tecnoloxías da información na actividade administrativa, nas relacións entre as administracións públicas, así como nas relacións dos cidadáns con estas coa finalidade de garantir os seus dereitos, un tratamento común ante elas e a validez e eficacia da actividade administrativa en condicións de seguranza xurídica».

Trátase, por tanto, do recoñecemento legal do dereito dos cidadáns a relacionarse coa Administración por medios electrónicos. Esta nova concepción e modelo de relación leva unha serie de implicacións, máis alá do ámbito tecnolóxico, relacionadas co impacto a diferentes niveis e aspectos.

Así, o proceso de modernización administrativa no que nos atopamos inmersos implica a reforma dos procedementos e da actividade administrativa que, en España, se plasma no marco xurídico básico constituído pola Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos e as normas de desenvolvemento, o Real decreto 4/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Interoperabilidade no ámbito da Administración electrónica, e o Real decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Seguridade, no ámbito da Administración electrónica, que establece as condicións de seguridade necesarias no uso dos medios electrónicos, a través de medidas que garantan a seguridade dos sistemas, os datos, as comunicacións e os servizos electrónicos, de forma que permita aos cidadáns e ás administracións públicas o exercicio de dereitos e o cumprimento de deberes a través deles.

¹ DO. Galicia 17 diciembre 2010, núm. 241

Deste xeito, o acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos supera a mera actuación procedimental ao referirse aos cidadáns e non aos interesados.

Por outro lado, refírese aos servizos públicos e non unicamente aos servizos administrativos.

Nesta liña, o Diario Oficial de Galicia (DOG) non podía ser alleo a esta realidade, polo que este decreto pretende a desaparición da edición impresa e o establecemento da edición electrónica como única publicación, dotándoa de validez xurídica. Coa creación do DOG electrónico garantirase un servizo público universal, de consulta gratuíta e libre acceso a través da rede a toda a cidadanía, sen límites temporais nin territoriais, que supoñerá a simplificación dos procesos de produción, a redución dos tempos de edición, a racionalización do gasto e a súa difusión gratuíta.

Con todo isto, preténdese conseguir unha administración diferente, que terá a electrónica como elemento central na súa modernización onde os seus efectos reais sobre a poboación irán encamiñados á utilización de medios e formas que reduzan a fenda tecnolóxica creando as condicións de confianza precisas para o uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

Así, este decreto regula, entre outros, a existencia dun rexistro electrónico común para todas as entidades incluídas no ámbito de aplicación do decreto; os distintos tipos de actos administrativos que poden darse e as súas especialidades electrónicas, en particular os certificados, as copias etc.; a notificación dos actos administrativos, para o que se prevé incluso a creación dun taboleiro de anuncios electrónico; a sinatura electrónica necesaria tanto para a presentación de documentos como para a emisión de actos administrativos; os expedientes e arquivos electrónicos; os aspectos xerais dos procedementos iniciados de oficio e dos orixinados por instancia de parte e dos servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia; a creación do Diario Oficial de Galicia na súa versión electrónica; e outros. Da mesma maneira, a aplicación dos medios electrónicos serve para revisar os procedementos e os servizos e, se procede, para reducir a carga documental da persoa interesada e os prazos de resolución. Tamén é un obxectivo do decreto velar para que o uso intensivo dos medios electrónicos pola Xunta de Galicia e as entidades que a integran contribúa favorablemente ao desenvolvemento da sociedade da información en Galicia, a aplicación das políticas sectoriais do Goberno galego nesta materia e se garanta a independencia tecnolóxica.

Con respecto á estrutura, o decreto consta de 40 artigos, agrupados en nove capítulos, con tres disposicións adicionais, tres transitorias, unha derogatoria e catro derradeiras.

O capítulo I regula o obxecto do decreto, o seu ámbito de aplicación e a finalidade da súa incorporación ao ordenamento xurídico galego.

Coa publicación da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, a sede electrónica convértese nun elemento fundamental que as administracións públicas deben regular e que debe ser o enderezo electrónico onde se han de poñer a disposición do cidadán tanto a información como o Rexistro Electrónico e os diferentes trámites regulados que se ofrecen por medios electrónicos. Deste xeito, o capítulo II deste decreto regula esta institución, así como os aspectos máis importantes do dereito do cidadán á información por medios electrónicos e a posibilidade de creación de taboleiros electrónicos que substitúan os taboleiros presenciais. Igualmente, neste capítulo recóllese a existencia do Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia, ao abeiro da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

O capítulo III regula a creación do Diario Oficial de Galicia na súa edición electrónica que terá unha consideración de publicación única, dotando de validez xurídica, que substituirá a edición impresa.

O capítulo IV trata sobre os mecanismos de identificación e autenticación, tanto por parte do cidadán como polas entidades incluídas no ámbito de aplicación do decreto. Do mesmo xeito, recóllense as características da utilización da sinatura electrónica nas súas diferentes modalidades.

O capítulo V recolle os criterios para a habilitación de procedementos administrativos por instancia de parte, así como o establecemento de servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia mediante a utilización de medios electrónicos.

Ademais, régulase a iniciación e tramitación do procedemento administrativo por medios electrónicos, así como o acceso das persoas interesadas á información sobre o estado de tramitación. Todo este sistema ten relación directa coa vontade de simplificación que impregna a norma para evitar que o cidadán, as empresas e as institucións teñan que achegar documentos que non sexan estritamente necesarios ou ben se poidan obter en formato electrónico directamente da propia Administración ou doutras coas correspondentes garantías de protección dos datos persoais. O decreto continúa coa tarefa de simplificación documental e dos procedementos administrativos que xa fora posta en marcha no Decreto 255/2008, do 23 de outubro, polo que se simplifica a documentación para a tramitación dos procedementos administrativos e se fomenta a utilización de medios electrónicos, o cal xa supón un primeiro paso para alcanzar os obxectivos establecidos na Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, que pretende abrir camiño para que toda relación entre o cidadán e a Xunta de Galicia se leve a cabo utilizando as tecnoloxías actualmente dispoñibles, potenciando a relación

telemática entre ambos.

Os capítulos VI e VII regulan os aspectos da xestión e tramitación dos procedementos administrativos que se ven afectados pola incorporación de medios electrónicos e que requiren unha regulación específica. En concreto, o capítulo VI trata sobre a comunicación e o sistema de notificacións electrónicas.

Por outra banda, o capítulo VII regula o documento electrónico, as copias electrónicas, a compulsa e dixitalización electrónica de documentos e o arquivo da documentación electrónica, atendendo ás súas características, forma de obtención, arquivo e validez destes.

O capítulo VIII trata sobre a interoperabilidade, atendendo tanto aos principios básicos que se materializarán no protocolo de interoperabilidade como nos estándares, infraestruturas e servizos comúns.

Deste xeito, este capítulo ten por obxecto fomentar a cooperación interadministrativa. Neste sentido, este protocolo de interoperabilidade determinará o procedemento para incorporar e consumir a información en soporte electrónico das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

O capítulo IX concreta as funcións que o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica leva a cabo en relación con este decreto, en desenvolvemento das competencias e funcións que lle atribúe o Decreto 325/2009, do 18 de xuño, de estrutura orgánica dos órganos superiores dependentes da Presidencia da Xunta de Galicia para o impulso, xestión e coordinación da Administración electrónica, como elemento indispensable para a modernización da Administración pública, a dirección e xestión de todas as actuacións da Xunta en materia de tecnoloxías da información e as comunicacións e o establecemento de directrices tecnolóxicas que deben seguir todos os órganos da Xunta de Galicia.

De conformidade co exposto, en uso das facultades atribuídas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, por proposta do conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, de conformidade co ditame do Consello Consultivo de Galicia, e logo de deliberación do Consello da Xunta de Galicia na súa reunión do día dous de decembro de dous mil dez, dispoño:

CAPÍTULO I. DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 1. Obxecto

Este decreto ten por obxecto regular o dereito dos cidadáns a relacionarse

coas administracións públicas por medios electrónicos, a tramitación dos procedementos administrativos incorporados á tramitación telemática, a creación e regulación da sede electrónica, a creación da edición electrónica do Diario Oficial de Galicia e do Rexistro Electrónico, o impulso e desenvolvemento dos servizos electrónicos e o establecemento de infraestruturas e servizos de interoperabilidade.

Artigo 2. Finalidade

1. As medidas establecidas neste decreto teñen por finalidade:

A) De carácter xeral:

a) Ordenar e impulsar a Administración electrónica, co gallo de mellorar a eficiencia interna, as relacións intra e interadministrativas e as relacións cos cidadáns.

b) Garantir o dereito dos cidadáns a relacionarse por medios electrónicos coa Administración pública autonómica.

c) Contribuír ao desenvolvemento da sociedade da información no ámbito das administracións públicas de Galicia.

d) Preservar a integridade dos dereitos fundamentais relacionados coa intimidade das persoas, para a garantía da seguridade dos datos e das comunicacións e para a protección dos servizos prestados en soporte electrónico.

e) Facilitar o acceso dos cidadáns aos servizos de Administración electrónica nas oficinas telemáticas integradas de atención aos cidadáns, baseadas na cooperación interadministrativa, ofrecendo servizos aos cidadáns en oficinas públicas, con independencia de cal sexa a Administración competente para coñecer o asunto.

f) Posibilitar a intermediación entre administracións públicas para a resolución de trámites administrativos solicitados aos cidadáns cando sexan da competencia da Xunta de Galicia.

B) En relación cos cidadáns:

a) Facilitar o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento dos seus deberes, empregando para iso soportes electrónicos e sen que supoña en ningún caso diminución das súas garantías xurídicas.

b) Facilitar o acceso por medios electrónicos dos cidadáns á información e ao procedemento administrativo, con especial atención á eliminación das barreiras que limiten este acceso.

c) Promover a proximidade co cidadán e a transparencia administrativa, así como a mellora continuada na consecución do interese xeral.

d) Posibilitar a utilización dos procedementos electrónicos dispoñibles dunha forma personalizada e directa.

e) Incrementar a participación cidadá na actividade administrativa.

f) Garantir unha estabilidade da información electrónica, entendida como valor de seguridade informativa e xurídica.

C) En relación coa Xunta de Galicia e os seus organismos públicos:

a) Contribuír á mellora do funcionamento interno da Xunta de Galicia e os seus organismos públicos, incrementando a eficacia e a eficiencia destas mediante o uso das tecnoloxías da información.

b) Fomentar os principios de proximidade ao cidadán e de transparencia na actividade administrativa.

c) Aumentar a eficiencia no exercicio das súas competencias e funcións polo emprego dos sistemas electrónicos máis avanzados en cada momento.

d) Simplificar os procedementos administrativos e proporcionar oportunidades de participación e maior transparencia.

e) Mellorar as condicións de satisfacción do interese público, simplificando os procedementos administrativos.

f) Fomentar o emprego das novas técnicas, informáticas, electrónicas e telemáticas nas súas relacións con outras administracións públicas no marco da cooperación e colaboración interadministrativas.

g) Contribuír na integridade, veracidade e actualización das informacións, servizos e transaccións ás que poden acceder.

2. A Xunta de Galicia debe implantar progresivamente o uso dos medios electrónicos nas comunicacións, relacións, trámites e prestacións de servizos cos cidadáns, así como nas súas comunicacións internas e con outras administracións públicas e institucións.

Artigo 3. Ámbito de aplicación

Este decreto será de aplicación:

a) A todos os órganos e unidades da Administración xeral da Comunidade

Autónoma de Galicia.

b) Ás entidades do sector público autonómico e aos órganos con dotación diferenciada nos orzamentos da comunidade autónoma de Galicia que, carecendo de personalidade xurídica, non estean formalmente integrados na administración da comunidade autónoma. Estas entidades suxeitarán a súa actividade a este decreto en canto exerzan potestades administrativas, someténdose no resto da súa actividade ao que dispoñan as súas normas de creación.

c) Aos cidadáns cando se relacionan coa Xunta de Galicia e coas entidades incluídas neste artigo.

d) Ás relacións entre a Xunta de Galicia e as entidades incluídas neste artigo coas distintas administracións públicas, co debido respecto ás competencias propias destas.

Artigo 4. Definicións

Os termos que se empregan neste decreto terán o significado que se establece no anexo da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, no anexo IV do Real decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Seguridade no ámbito da Administración electrónica e no anexo do Real decreto 4/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Interoperabilidade no ámbito da Administración electrónica.

Artigo 5. Desenvolvemento e coordinación

A planificación do desenvolvemento dos servizos electrónicos das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º aprobaraa o Consello da Xunta de Galicia, por proposta do órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica, no marco legal do desenvolvemento da Administración electrónica en Galicia.

Artigo 6. Previsións xerais

a) Accesibilidade:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas técnicas necesarias co fin de satisfacer o previsto na normativa sobre accesibilidade.

b) Austeridade:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas de austeridade e disciplina do gasto

precisas garantindo os criterios de eficiencia e transparencia establecidos.

c) Uso da lingua galega:

Na implantación dos sistemas a que se refire este decreto, a Xunta de Galicia adoptará todas as medidas técnicas necesarias co fin de satisfacer o previsto na normativa sobre o uso da lingua galega.

d) Promoción e difusión do uso da Administración electrónica:

A Xunta de Galicia adoptará todas as medidas de promoción, difusión e acceso á Administración electrónica a través da rede de oficinas de atención ao cidadán da Xunta de Galicia, ou doutras unidades orientadas á atención aos cidadáns.

e) Exercicio da competencia mediante a actuación administrativa automatizada:

As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º impulsarán a automatización dos procesos que polas súas características e por razóns de eficiencia o xustifiquen, sen que se produza ningunha redución de garantías dos administrados e, se procede, determinando o órgano responsable para os efectos de impugnación.

Artigo 7. Políticas de converxencia cara á igualdade efectiva

1. Na aplicación das disposicións establecidas neste decreto, a Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º adoptarán todas as medidas necesarias cara á efectiva aplicación do principio de igualdade entre mulleres e homes.

2. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto garantirán que tanto os cidadáns con algún tipo de discapacidade coma as persoas maiores que se relacionan con aquelas poidan acceder aos servizos electrónicos en igualdade de condicións, con independencia das súas circunstancias persoais, os seus medios ou coñecementos.

CAPÍTULO II. SEDE E REXISTRO ELECTRÓNICOS

Artigo 8. A sede electrónica da Xunta de Galicia

1. A sede electrónica é o enderezo electrónico, a través do cal os cidadáns acceden á información, servizos e trámites electrónicos, que representa unha fonte de información auténtica na que o organismo titular identificado coa sede garante responsablemente a integridade, veracidade e actualización da información e os servizos a que se poida acceder a través desta.

2. O enderezo electrónico de referencia da sede electrónica da Xunta de Galicia será <https://sede.xunta.es> que será accesible directamente, así como a través do portal www.xunta.es, configurándose como un conxunto de páxinas web que asegurará:

a) A calidade da información e a coherencia na navegación.

b) A identificación e comunicación segura, mediante os correspondentes certificados electrónicos admitidos pola Xunta de Galicia.

c) O acceso ao Rexistro Electrónico, ás comunicacións e notificacións e aos formularios para iniciar os procedementos administrativos ou solicitar a prestación de servizos.

d) Os principios de accesibilidade de acordo coas normas establecidas, estándares abertos e, se é o caso, aqueloutros que sexan de uso xeral polos cidadáns.

3. A sede electrónica rexerese pola data e a hora oficial da Comunidade Autónoma de Galicia.

4. As persoas responsables das diferentes secretarías xerais de cada consellería e, se é o caso, das entidades que se incorporen á sede electrónica da Xunta de Galicia, garantirán que a través desta se poida ter acceso á totalidade dos servizos, procedementos e informacións accesibles da secretaría xeral ou entidade correspondente.

5. A titularidade da sede electrónica corresponderá á consellería con competencia en materia de administracións públicas.

6. A responsabilidade dos contidos e dos servizos postos á disposición dos cidadáns na sede electrónica será da secretaría xeral de cada consellería e, se é o caso, das entidades que se incorporen á sede.

7. Para garantir o acceso á información e a calidade dos contidos, o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica elaborará os estándares, normas, especificacións técnicas e guías de estilo nas que se basearán os servizos e páxinas que se integrarán na sede electrónica da Xunta de Galicia, e asegurará, no marco da multicanalidade, o acceso aos servizos xenéricos de atención aos cidadáns.

Artigo 9. Contidos e servizos da sede electrónica da Xunta de Galicia

A través da sede electrónica da Xunta de Galicia accederase a todos os contidos que, por disposición legal ou regulamentaria, deban estar

incluídos na devandita sede, entre outros:

- a) Á identificación do enderezo electrónico de referencia da sede, do seu titular e do seu ámbito de aplicación, así como dos servizos postos a disposición dos cidadáns nesta.
- b) Á posibilidade de acceso en galego e en castelán aos seus contidos e servizos, incluída a tramitación íntegra dos procedementos. Exceptuaranse os contidos integrados que proveñan de sedes electrónicas externas, sempre que estas non teñan a obriga de ofrecelos nestas dúas linguas.
- c) Á información relativa á estrutura orgánica da Xunta de Galicia, así como á información autonómica de carácter xeral que se considere oportuna.
- d) Á información necesaria para a correcta utilización desta, incluíndo a relación de sistemas de sinatura electrónica avanzada que sexan admitidos ou utilizados na sede.
- e) Ao sistema de verificación dos certificados da sede, que estará accesible de forma directa e sen custo.
- f) Á Guía de procedementos e servizos, que conterá unha relación dos procedementos e servizos á disposición dos cidadáns e dos empregados públicos, con indicación dos prazos de resolución, sentido do silencio, cales non poden ser tramitados electronicamente en todo ou só en parte, así como a normativa aplicable. Ademais, incorporaranse os formularios normalizados que sexan de aplicación en cada un deles.
- g) Ao apartado de queixas e suxestións desde o cal os cidadáns poderán interpoñer as que estimen oportunas.
- h) Acceso personalizado ao Cartafol do cidadán no que se poderá consultar a información sobre o estado de tramitación do procedemento, que comprenderá a relación dos actos de trámite realizados, indicación do seu contido, así como a data na que foron ditados.
- i) Ao Diario Oficial de Galicia.
- j) Á verificación dos selos electrónicos dos órganos ou organismos públicos que abarquen a sede.
- k) Á comprobación da autenticidade e integridade dos documentos emitidos polos órganos ou organismos públicos que abarca a sede que foran asinados mediante código seguro de verificación.
- l) Á indicación da data e a hora oficiais.

m) Á información incluída no Taboleiro de anuncios electrónicos da Xunta de Galicia.

n) Aos expedientes sometidos a información pública.

o) Á ligazón á Plataforma de Contratos Públicos de Galicia, que conterá os perfís do contratante da Xunta de Galicia e das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, que contará coas garantías e especificacións legais previstas no artigo 42º da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 10. Creación de sedes electrónicas polas entidades ou organismos públicos vinculados ou dependentes da Xunta de Galicia

A creación dunha ou varias sedes electrónicas por parte de diferentes entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, axustarase ao protocolo de creación de sedes electrónicas. Estas sedes electrónicas deberán resultar accesibles desde o enderezo electrónico da sede da Xunta de Galicia, sen prexuízo de que sexa posible o acceso electrónico directo.

Artigo 11. Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia

1. Nos termos establecidos na Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e demais normativa específica en materia de rexistro, a Xunta de Galicia disporá dun rexistro electrónico único, de acceso libre e gratuito na sede electrónica, o cal permitirá a recepción e remisión de solicitudes, escritos e comunicacións durante as vinte e catro horas de todos os días do ano.

2. O sistema do Rexistro Electrónico, de conformidade co disposto no artigo 38º.2 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, garantirá a interconexión e integración co rexistro xeral, así como o cumprimento dos requisitos e garantías de integridade, seguridade, normalización e conservación.

3. O Rexistro Electrónico rexerese para todos os efectos pola data e a hora oficiais da sede electrónica.

4. O funcionamento do Rexistro Electrónico soamente se poderá interromper por motivos xustificados de carácter técnico, operativo ou relativos ao seu mantemento, e polo tempo mínimo posible. Esta interrupción terase que anunciar ás persoas interesadas coa máxima antelación posible. No suposto de interrupción non planificada no funcionamento do Rexistro Electrónico e, sempre que sexa tecnicamente posible, a persoa usuaria que acceda a este deberá visualizar unha

mensaxe na que se comunique esta circunstancia, o que deberá servir de constancia documental para a presentación da solicitude, escrito ou comunicación.

Artigo 12. Publicación no Taboleiro de anuncios electrónico da Xunta de Galicia

1. O Taboleiro de anuncios electrónico, accesible na sede electrónica, será o lugar no que as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º incluírán a notificación de actos administrativos cando as persoas interesadas nun procedemento sexan descoñecidas, o lugar da notificación non estea correctamente determinado ou, intentada a notificación, esta non se puidese efectuar.
2. O Taboleiro de anuncios electrónico terá a consideración legal de sede electrónica, polo que a publicación de actos e comunicacións neste, terá o mesmo valor que o atribuído á publicación no Diario Oficial de Galicia.
3. Os actos e as comunicacións que, por disposición legal ou regulamentaria, deban publicarse en taboleiro de anuncios ou edictos, publicaranse na sede electrónica.
4. Na regulación dos procedementos poderá establecerse que a publicación na sede electrónica poderá substituír a publicación en taboleiro de anuncios ou edictos, sempre e cando se garanta a igualdade no acceso electrónico aos servizos das administracións públicas.
5. O disposto neste precepto non afectará as publicacións de actos e comunicacións que deban realizarse nos taboleiros de anuncios ou edictos doutras administracións públicas. Nese caso haberá que aterse ao disposto pola súa normativa reguladora en cada caso.

CAPÍTULO III. DIARIO OFICIAL DE GALICIA

Artigo 13. Edición electrónica do Diario Oficial de Galicia (DOG)

1. O DOG é a publicación oficial da Comunidade Autónoma de Galicia a través da cal se dá publicidade ás normas, resolucións, actos administrativos e demais documentos e informacións que sexan obxecto de público coñecemento, ao abeiro do ordenamento xurídico vixente.
2. A edición electrónica do DOG terá carácter oficial, auténtico e único nas condicións e coas garantías que se determinan neste decreto e nas disposicións específicas que se diten para o seu desenvolvemento.
3. A edición electrónica do DOG substituirá a edición impresa e garantirá os mesmos efectos que os atribuídos á versión en papel, ademais de asegurar

a continuidade e o mantemento do servizo prestado á cidadanía.

4. A publicación do DOG realizarase na sede electrónica.

5. O DOG publicarase simultaneamente nos dous idiomas oficiais da Comunidade Autónoma de Galicia. Ambas as versións terán a consideración de oficiais e auténticas.

6. A responsabilidade da publicación e xestión do Diario Oficial de Galicia é da consellería con competencia en materia de administracións públicas.

CAPÍTULO IV. IDENTIFICACIÓN E AUTENTICACIÓN

Artigo 14. Formas de identificación e autenticación

1. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º admitirán, nas súas relacións por medios electrónicos, sistemas de sinatura electrónica que sexan conformes co establecido na Lei 59/2003, do 19 de decembro , de sinatura electrónica, ou resulten proporcionais e seguros para garantir a identificación das persoas interesadas e, se é o caso, a autenticidade e integridade dos documentos electrónicos.

2. Os cidadáns poderán utilizar os seguintes instrumentos de identificación para relacionarse coa Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto:

a) En todo caso, os sistemas de sinatura electrónica incorporados ao documento nacional de identidade, para persoas físicas.

b) Sistemas de sinatura electrónica avanzada, incluíndo os baseados en certificado electrónico recoñecido, admitidos polas administracións públicas que teñan validez para a Xunta de Galicia e que se especifiquen na sede electrónica.

c) Sistemas de sinatura electrónica, como a utilización de claves concertadas nun rexistro previo como persoa usuaria inscrita no rexistro de funcionarios habilitados pola Xunta de Galicia.

d) Outros sistemas de identificación que resulten proporcionais e seguros para a identificación das persoas interesadas.

3. As diferentes formas de identificación recollidas neste artigo poderán dar acceso a distintos niveis de información, tramitación e servizos segundo o grao de protección dos datos ou trámites a que se pretenda acceder.

4. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán utilizar, para a súa identificación electrónica e para

a autenticación dos documentos electrónicos, os sistemas de sinatura electrónica que se establezan no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

5. Para os efectos de identificar os cidadáns que non dispoñen de mecanismos de identificación e autenticación electrónica en relación con todos ou algúns dos trámites que se realizan por medios electrónicos, o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica emitirá as normas e os protocolos que os empregados públicos e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º deben aplicar para tal efecto. Cada ente público terá que manter actualizado un rexistro do persoal público habilitado, ao cal deberá ter acceso o devandito órgano de dirección.

6. Segundo se prevé nos artigos 22º.1 e 22º.2 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, a identificación ou autenticación dos cidadáns para a realización de calquera operación por medios electrónicos que o requira poderá ser validamente realizada polo persoal funcionario mediante o uso do sistema de sinatura electrónica do que estean dotados. Para iso, os cidadáns deberán identificarse e prestar o seu consentimento expreso, e diso deberá quedar constancia para os casos de discrepancia ou litixio.

7. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, mediante convenio, poderán recoñecer eficacia xurídica á autenticación realizada polos empregados públicos doutras administracións, nos termos que se establezan.

Artigo 15. Sinatura electrónica

1. A presentación dun documento electrónico por medio do Rexistro Electrónico requirirá, con carácter xeral, a sinatura electrónica do solicitante.

2. A sinatura electrónica deberá cumprir as normas establecidas no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

3. O uso da sinatura electrónica non excluírá a obriga de incluír no documento ou comunicación electrónica os datos de identificación que sexan necesarios de acordo coa lexislación que lle sexa aplicable.

4. O uso polos cidadáns de sistemas de sinatura electrónica implicará que as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poden tratar os datos persoais consignados, para os efectos da verificación da sinatura.

5. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º impulsarán o uso da sinatura electrónica por parte dos seus empregados públicos,

incorporándoa nos trámites e procedementos coa finalidade de mellorar a eficacia e eficiencia e reducir os prazos de xestión.

6. A implantación da sinatura electrónica nas actuacións administrativas efectuarase de maneira progresiva, de acordo cos criterios técnicos e organizativos que establecerá o protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

Artigo 16. Utilización de sistemas de sinatura electrónica avanzada

1. Os cidadáns, ademais dos sistemas de sinatura electrónica incorporados ao documento nacional de identidade, poderán utilizar sistemas de sinatura electrónica avanzada para identificarse e autenticar os seus documentos.

2. A relación de sistemas de sinatura electrónica avanzada admitidos, con carácter xeral, no ámbito da Xunta de Galicia e nas entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º, será pública e accesible a través da sede electrónica, onde tamén se incluírá información sobre os elementos de identificación utilizados, así como as características dos certificados electrónicos admitidos, os prestadores que os expiden e as especificacións da sinatura electrónica que pode realizarse cos devanditos certificados.

Artigo 17. Identificación electrónica

1. As sedes electrónicas da Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto identificaranse coa aplicación conxunta dos sistemas de sinatura electrónica baseados en certificados de dispositivo seguro ou medio equivalente, entre os que se atopa o certificado de sede.

2. Para facilitar a súa identificación, as sedes electrónicas seguirán as disposicións xerais que se establezan para a imaxe institucional da Xunta de Galicia.

3. Os certificados electrónicos de sede electrónica da Xunta de Galicia e das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, terán os contidos establecidos no protocolo de identificación e sinatura electrónicas e o seu uso estará limitado á identificación da sede.

4. A identificación e autenticación do exercicio da competencia da Administración pública, cando utilice medios electrónicos, realizarase mediante sinatura electrónica do persoal ao seu servizo, de acordo co disposto nos seguintes artigos.

Artigo 18. Identificación dos empregados públicos

1. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación

deste decreto proverán ao seu persoal de sistemas de sinatura electrónica que sexan conformes o establecido na Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica. En todo caso, serán válidos os sistemas de sinatura incorporados ao documento nacional de identidade e ao certificado de empregado público.

2. Serán posibles outros tipos de sinatura, tales como a persoal reproducida por medios electrónicos, sempre que se lle dean ao documento as garantías suficientes en canto á súa validez e orixe.

3. Os sistemas de sinatura electrónica baseados en certificados facilitados especificamente aos empregados públicos pola Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán ser utilizados no desenvolvemento das funcións propias do posto que ocupen ou para relacionarse coas administracións públicas no desempeño da función pública, sen prexuízo doutros usos que se poidan determinar.

4. A identificación e autenticación do exercicio da competencia por parte do persoal ao servizo das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º farase mediante o sistema de sinatura electrónica ou certificado de empregado público que determinará o órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da administración electrónica.

Artigo 19. Identificación e autenticación dos cidadáns polo persoal funcionario

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto terán un rexistro actualizado dos funcionarios habilitados para a identificación ou autenticación dos cidadáns nos servizos e procedementos para os que así se estableza.

2. O devandito rexistro poderá estender os seus efectos ás relacións con outras administracións públicas mediante o correspondente convenio de colaboración.

CAPÍTULO V. TRAMITACIÓN DE PROCEDIMENTOS ADMINISTRATIVOS

Artigo 20. Guía de procedementos e servizos

1. A relación de procedementos e servizos que se poñan á disposición dos cidadáns e empregados públicos para a súa tramitación integrárase na guía de procedementos e servizos que elaborará e manterá actualizada a consellería con competencia en materia de administracións públicas.

2. A devandita guía deberá estar á disposición dos cidadáns,

permanentemente actualizada, na sede electrónica da Xunta de Galicia.

Artigo 21. Habilitación de procedementos administrativos

1. A xestión electrónica da actividade administrativa respectará o exercicio e a titularidade do órgano ou entidade que teña atribuídas as súas competencias, así como o cumprimento dos requirimentos formais e materiais establecidos nas normas que regulen a correspondente actividade. Para estes efectos e, en todo caso, baixo criterios de simplificación administrativa, impulsarase a aplicación de medios electrónicos aos procesos de traballo e á xestión dos procedementos e da actuación administrativa.

2. As disposicións de carácter xeral que regulen procedementos administrativos por instancia de parte, así como o establecemento de servizos aos cidadáns e aos empregados públicos da Xunta de Galicia, deberán contar, con carácter previo á súa publicación no Diario Oficial de Galicia, cun informe tecnolóxico e funcional favorable emitido conxuntamente polos órganos con competencias horizontais en materia de administración electrónica e simplificación de procedementos administrativos da Xunta de Galicia.

3. A aplicación de medios electrónicos á xestión dos procedementos e servizos deberá implicar a realización dunha análise previa de redeseño funcional e simplificación dos procedementos ou servizos, que efectuará o órgano de dirección con competencias en materia de racionalización e simplificación de procedementos administrativos, na que se considerarán especialmente os seguintes aspectos:

a) A supresión ou redución da documentación requirida aos cidadáns.

b) A redución dos prazos e tempos de resposta.

c) Redución e simplificación das cargas de traballo aos destinatarios de procedementos e servizos.

4. O sistema que sustente a tramitación electrónica deberá implicar a realización dunha análise previa dos procedementos e servizos, que efectuará o órgano de dirección con competencias en materia de administración electrónica, na que se considerarán especialmente os seguintes aspectos:

a) A seguridade do sistema: preservación da dispoñibilidade, da confidencialidade e da integridade dos datos tratados.

b) A normalización dos sistemas de acceso: especificacións técnicas sobre os medios, códigos e formas de acceso.

c) A interoperabilidade e reutilización.

d) A aplicación dos criterios e protocolos que se derivan deste decreto.

5. A aprobación dun procedemento ou servizo publicárase na sede electrónica da Xunta de Galicia.

Artigo 22. Iniciación e tramitación do procedemento por medios electrónicos

1. Calquera persoa interesada poderá iniciar e tramitar un procedemento administrativo por medios electrónicos, ante e en relación coa Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, conforme as previsións destas e sen outras limitacións que as establecidas nas normas e protocolos de aplicación en atención a razóns tecnolóxicas.

2. A iniciación dun procedemento administrativo por petición da persoa interesada por medios electrónicos requirirá a posta a disposición deste dos correspondentes modelos ou sistemas electrónicos de solicitude na sede electrónica, que deberán ser accesibles sen outras restricións tecnolóxicas que as estritamente derivadas da utilización de estándares e criterios de comunicación e seguridade aplicables de acordo coas normas e protocolos nacionais e internacionais.

3. As persoas interesadas poderán achegar ao expediente copias dixitalizadas dos documentos, que garantan a fidelidade co orixinal mediante a utilización de sinatura electrónica avanzada. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto poderán solicitar do correspondente arquivo o cotexo do contido das copias achegadas.

Ante a imposibilidade deste cotexo, e con carácter excepcional, poderán requirir ao particular a exhibición do documento ou da información orixinal.

A achega de tales copias implica a autorización á Xunta de Galicia ou ás entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º para que accedan e traten a información persoal contida en tales documentos.

4. Co obxecto de facilitar e promover o seu uso, os sistemas normalizados de solicitude poderán incluír comprobacións automáticas da información achegada respecto de datos almacenados en sistemas propios ou pertencentes a outras administracións e, incluso, ofrecer o formulario cuberto, en todo ou en parte, co obxecto de que os cidadáns verifiquen a información e, se é o caso, a modifiquen e completen.

5. A resolución dun procedemento utilizando medios electrónicos garantirá a identidade do órgano competente mediante o emprego dalgún dos

instrumentos previstos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

6. Deberán adoptarse e notificarse resolucións de forma automatizada nos procedementos nos que así estea previsto.

7. En caso de actuación administrativa automatizada deberá establecerse previamente o órgano ou órganos competentes, segundo os casos, para a definición das especificacións, programación, mantemento, supervisión e control de calidade e, se é o caso, auditoría do sistema de información e do seu código fonte. Así mesmo, indicárase o órgano que debe ser considerado responsable para os efectos de impugnación.

Artigo 23. Acceso das persoas interesadas á información sobre o estado de tramitación

Nos procedementos administrativos porase á disposición da persoa interesada lexitimada un servizo electrónico de acceso restrinxido onde esta poida consultar, logo de identificación, polo menos a información sobre o estado de tramitación do procedemento, salvo que a normativa aplicable estableza algunha restrición. A información sobre o estado de tramitación do procedemento comprenderá a relación dos actos de trámite realizados, indicación do seu contido, así como a data na que foron ditados.

CAPÍTULO VI. COMUNICACIÓN E NOTIFICACIÓN

Artigo 24. Comunicacions electrónicas

1. A Xunta de Galicia ou as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto utilizarán medios electrónicos nas súas comunicacións cos cidadáns, sempre que así o soliciten ou consintan expresamente. A solicitude e o consentimento poderán, en todo caso, emitirse e obterse por medios electrónicos.

2. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán establecer a obrigatoriedade de comunicarse unicamente por medios electrónicos cando as persoas interesadas se correspondan con persoas xurídicas ou colectivos de persoas físicas que, por razón da súa capacidade económica ou técnica, dedicación profesional ou outros motivos acreditados, teñan garantido o acceso e a dispoñibilidade dos medios tecnolóxicos precisos.

3. Tales comunicacións serán válidas sempre que exista constancia da transmisión e da recepción, das súas datas e do contido íntegro das comunicacións, e que se identifiquen fidedignamente a persoa remitente e o cidadán destinatario delas.

4. Para os efectos considerados neste capítulo, as entidades previstas nas

letras a) e b) do artigo 3º publicarán na sede electrónica os medios electrónicos que os cidadáns poderán empregar nas súas comunicacións con eles.

5. Os requirimentos de seguridade e integridade das comunicacións estableceranse en cada caso de forma apropiada ao carácter dos datos obxecto daquelas, de acordo con criterios de proporcionalidade, conforme o disposto na lexislación vixente en materia de protección de datos de carácter persoal.

6. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán preferentemente medios electrónicos nas súas comunicacións con outras administracións públicas. As condicións que rexerán estas comunicacións determinaranse entre as administracións públicas participantes.

7. Os cidadáns poderán modificar a maneira de comunicarse coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto e optar por unha canle distinta da inicialmente elixida.

8. O órgano ou organismo actuante poderá limitar sucesivos cambios no medio elixido na tramitación dun mesmo procedemento, no caso de que se aprecie un uso abusivo do dereito.

Artigo 25. Notificación electrónica

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto utilizarán un sistema de notificación electrónica que acredite a data e hora de posta á disposición da persoa interesada do acto obxecto de notificación, así como da data e hora de acceso desta ao seu contido mediante sistemas de selaxe de tempo.

2. As notificacións electrónicas só poderán practicarse cando así o manifeste expresamente o destinatario ou despois da aceptación da proposta do correspondente órgano ou organismo público.

3. A Xunta de Galicia e as entidades previstas no ámbito de aplicación deste decreto poderán facer uso doutros medios de comunicación indicados noutro procedemento distinto, sempre que esa utilización teña por finalidade localizar a persoa interesada ou facerlle chegar o acto administrativo de que se trate para o seu coñecemento efectivo, sen que a devandita comunicación substitúa en modo ningún a notificación debida conforme as leis.

4. Co fin de facilitar a notificación, poderase proporcionar ás entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º outros enderezos electrónicos asociados a un medio electrónico de comunicación habilitado pola Xunta de

Galicia aos que estas poidan enviar avisos auxiliares de que se realizou ou, se é o caso, intentou realizar a notificación electrónica, ou de que esta se atope pendente.

5. O medio electrónico sinalado para os efectos de notificación revogarase nos seguintes supostos:

a) Por solicitude do seu titular, que terá a obriga de indicar outro medio electrónico dos publicados segundo este artigo, ou ben outro medio de notificación diferente do inicialmente elixido.

b) Por defunción da persoa física ou extinción da persoa xurídica titular do medio electrónico.

c) Por resolución administrativa ou xudicial.

d) Por inhabilitación debida á ausencia total de uso para presentar notificacións no transcurso de tres anos, logo de comunicación á persoa interesada.

Artigo 26. Práctica da notificación por medios electrónicos

1. A notificación electrónica entenderase practicada persoalmente, para todos os efectos legais, no momento en que se acceda á mensaxe electrónica remitida ao medio electrónico que a persoa interesada facilitara para recibir notificacións.

2. O sistema electrónico de notificación deberá acreditar as datas e as horas en que se produza a recepción da notificación no medio electrónico.

3. No suposto de que, existindo constancia da recepción da notificación no medio electrónico, transcorresen dez días naturais sen que se accedase ao seu contido, entenderase que a notificación foi rexeitada, a non ser que, de oficio ou por instancia de parte, se comprobe a imposibilidade técnica ou material de acceso.

4. Se a notificación electrónica non fose posible por problemas técnicos, a Xunta de Galicia e as entidades previstas no ámbito de aplicación deste decreto practicarán a notificación polos medios previstos no artigo 59º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

5. A parte interesada ou o seu representante autorizado deberán identificarse no momento de recuperar a resolución ou documento. Para a identificación utilizarase un método de identificación seguro e verificable recollido no protocolo de identificación e sinatura electrónicas.

6. O acceso electrónico das persoas interesadas ao contido das actuacións administrativas correspondentes, producirá os efectos propios da notificación por comparecencia, sempre que quede constancia do devandito acceso mediante a indicación de data e hora.

CAPÍTULO VII. DOCUMENTACIÓN ELECTRÓNICA E COPIAS

Artigo 27. Documento electrónico

1. Os documentos electrónicos deberán dispoñer dos datos de identificación que permitan a súa individualización, sen prexuízo da súa posible incorporación a un expediente electrónico.

2. Os documentos administrativos electrónicos deberán, ademais de cumprir as anteriores condicións, ser expedidos e asinados electronicamente mediante os sistemas de sinatura previstos nos artigos 18º a 20º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e axustarse aos requisitos de validez previstos na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

3. A Xunta de Galicia e entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto garantirán a autenticidade, integridade, conservación e, de ser o caso, recepción por parte da persoa interesada dos documentos que emita por medios electrónicos.

4. As persoas interesadas poderán achegar ao expediente, en calquera fase do procedemento, documentos electrónicos ou imaxes electrónicas dos documentos en soporte papel, nas condicións establecidas no artigo 35º.2 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e deberán axustarse aos formatos e estándares aprobados para tales procesos no protocolo de arquivo e documento electrónicos. En caso de incumprimento das devanditas condicións, solicitaráselle á persoa interesada que corrixa o defecto advertido, nos termos establecidos no artigo 71º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Artigo 28. Arquivo de documentos electrónicos

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º terán que garantir a xestión da documentación electrónica orixinal, recibida, producida e xestionada no desenvolvemento dos seus procesos administrativos, e a súa conservación ao longo do seu ciclo de vida, e garantirán os dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición, de acordo coa normativa de protección de datos.

2. Os documentos públicos electrónicos presumiranse auténticos, fiables, íntegros e dispoñibles, en iguais condicións que os documentos noutros soportes.

3. Sen prexuízo do indicado no punto anterior, poderán levarse a cabo os cambios de formato que se consideren oportunos para facilitar o seu arquivo, sen alteración do contido substantivo, e protexer os documentos fronte á obsolescencia e outras circunstancias técnicas. A transformación de documentos electrónicos por razóns tecnolóxicas deberá garantir a exactitude do contido do documento anterior, a comprobación dos elementos de autenticidade e integridade orixinais, e a sinatura electrónica do órgano competente para a transformación.

4. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º serán en todo caso responsables da conservación dos documentos e arquivos electrónicos que se atopen no seu poder, e velarán por evitar a súa destrución ou a imposibilidade de acceso a eles por razóns de obsolescencia.

5. Os empregados públicos responsables poderán emitir e transmitir por medios electrónicos copias auténticas dos documentos orixinais que consten no arquivo.

6. O acceso aos documentos arquivados por medios ou soportes electrónicos realizarase con plena observancia do disposto no artigo 37º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e, se é o caso, pola Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, así como nas súas correspondentes normas de aplicación en cada caso. En particular, asegurárase a identificación das persoas usuarias e o control de accesos, así como o cumprimento das garantías previstas na lexislación de protección de datos.

Artigo 29. Copias electrónicas dos documentos electrónicos

1. As copias realizadas por medios electrónicos de documentos electrónicos emitidos pola persoa interesada ou polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, que manteñan ou non o formato orixinal, terán inmediatamente a consideración de copias auténticas coa eficacia prevista no artigo 46º da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

a) Que o documento electrónico orixinal se atope en poder da Xunta de Galicia ou da entidade pública dependente que obtén a copia.

b) Que a copia sexa obtida por quen sexa competente conforme a dereito, ou de forma automatizada conforme os requisitos regulamentarios.

c) Que a información de sinatura electrónica e, se é o caso, de selaxe de tempo, permitan comprobar a coincidencia co orixinal.

2. As copias electrónicas xeradas que, por ter idéntica sinatura electrónica que o documento electrónico orixinal, non comportan cambio de formato nin de contido, terán a eficacia xurídica do documento electrónico orixinal. En caso de cambio do formato orixinal, a copia electrónica, para ser auténtica, deberá incluír o seu carácter de copia entre os metadatos asociados e estar autorizada mediante sinatura electrónica conforme os sistemas recollidos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

3. Poderanse xerar copias electrónicas auténticas a partir doutras copias electrónicas auténticas sempre que se observen os requisitos establecidos nos puntos anteriores.

4. Os órganos emisores dos documentos electrónicos ou receptores dos documentos privados electrónicos, ou os arquivos que os reciban, estarán obrigados á conservación dos documentos orixinais, aínda que se procedese o seu copiado conforme o establecido neste artigo.

5. No suposto de que o soporte orixinal do documento sexa papel, a compulsa electrónica deste requirirá a súa dixitalización previa, coa posterior comprobación pola autoridade ou persoal funcionario habilitado, producíndose, deste xeito, unha copia auténtica electrónica do documento tramitado. Neste caso, deberanse cumprir os seguintes requisitos:

a) Asegurar a exactitude do documento dixitalizado.

b) Garantir a autenticidade e integridade dos documentos mediante o proceso establecido no protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

6. As copias auténticas electrónicas de documentos, con independencia do seu formato orixinal:

a) Gozarán da mesma validez e efectos que os orixinais.

b) Indicarán a circunstancia de ser copias auténticas de documentos orixinais e, se é o caso, a súa data de caducidade.

c) Poderán ser arquivadas electronicamente, incluíndo, en todo caso, a sinatura electrónica correspondente.

7. As copias realizadas en soporte papel de orixinais emitidos por medios electrónicos e asinados electronicamente terán a consideración de copias auténticas sempre que inclúan a impresión dun código de verificación xerado electronicamente, que permita, se é o caso, contrastar a súa

autenticidade mediante o acceso aos arquivos electrónicos do órgano emisor.

8. Se for preciso, poderase proceder á copia en soporte papel de documentos administrativos emitidos por medios electrónicos -que terá a consideración de copia auténtica- no caso de que se inclúa un sistema de verificación que permita contrastar a súa autenticidade co acceso aos arquivos electrónicos.

Artigo 30. Certificados administrativos por medios electrónicos

1. Os certificados administrativos emitiranse preferentemente por medios electrónicos, e substituirán progresivamente os certificados en soporte de papel, salvo petición expresa do interesado, sen prexuízo das medidas que se adopten para garantir a igualdade no acceso electrónico aos servizos das administracións públicas.

2. O certificado administrativo por medios electrónicos conterá os datos obxecto de certificación e a sinatura electrónica da autoridade competente para expedilo.

3. A expedición dun certificado administrativo por medios electrónicos realizarase:

a) Por petición da persoa interesada, a quen lle será enviado ou posto á disposición para a súa remisión ao órgano que o requira.

b) Por instancia do órgano requirente, ben por iniciativa da persoa interesada, ou do propio órgano requirente, sempre que conte co expreso consentimento daquel, salvo que o acceso estea autorizado por unha lei. Neste suposto, por petición de certificado identificará o trámite ou procedemento para o que se require e fará constar que se dispón do consentimento expreso da persoa interesada ou a norma que o exceptúe.

4. O consentimento da persoa interesada para que o certificado administrativo sexa requirido polo órgano tramitador do procedemento deberá constar na solicitude de iniciación do procedemento ou en calquera outra comunicación posterior. O recibo de presentación desta servirá como acreditación do cumprimento do requisito de presentación do certificado.

5. Os certificados administrativos emitidos por medios electrónicos producirán idénticos efectos que os expedidos en soporte de papel. Para tal efecto, o seu contido deberá poder ser impreso en soporte de papel, no que a sinatura manuscrita sexa substituída por un código de verificación xerado electronicamente que permita, se é o caso, contrastar a súa autenticidade accedendo por medios telemáticos aos arquivos do órgano ou organismo emisor, de acordo e nos termos previstos na lexislación sobre protección de

datos de carácter persoal.

Artigo 31. Compulsa electrónica

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán incorporar aos seus procedementos a compulsa electrónica, que implica un procedemento de dixitalización da documentación en soporte de papel e a súa comprobación co orixinal e produce unha copia en soporte electrónico a partir do documento, cos requirimentos de autenticidade, integridade e conservación do documento imaxe necesarios para a súa validez, da que debe quedar constancia.

2. A compulsa electrónica será válida para calquera procedemento que se tramite por medios electrónicos na Xunta de Galicia ou nas entidades incluídas no ámbito de aplicación desde decreto.

3. A compulsa realizarase mediante selo da autoridade ou do persoal funcionario habilitado para o efecto.

4. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º teñen que garantir, en todo caso, a autenticidade, a integridade e a conservación da copia electrónica, así como a identificación da autoridade ou persoal funcionario que a realiza, mediante a correspondente sinatura electrónica.

Artigo 32. Dixitalización certificada

1. Enténdese por dixitalización certificada o proceso tecnolóxico que permite, mediante a aplicación de técnicas fotoelectrónicas ou de escáner, converter a imaxe contida nun documento en papel nunha imaxe dixital fiel e íntegra.

2. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poderán dixitalizar os documentos en soporte de papel que forman parte dos expedientes administrativos, coa finalidade de obter unha copia auténtica en soporte electrónico a partir do documento en papel.

3. Para que a imaxe se considere fiel e íntegra ha de ser obtida nun proceso informático automático que, sen interrupción nin intervención en momento ningún de operador, se realice de acordo cos criterios técnicos que establecerá o protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

Artigo 33. Expediente electrónico

1. O conxunto de documentos electrónicos correspondentes a un procedemento administrativo, calquera que sexa o tipo de información que conteñan, denomínase expediente electrónico. Este incluírá un índice que conterá unha relación de todos os documentos que compoñen o expediente

administrativo, con independencia do seu soporte.

2. O índice incluírá as referencias de pescuda co fin de acceder ao seu contido. Este índice garantirá a integridade do expediente electrónico e permitirá a súa recuperación sempre que sexa preciso.

3. Poderán almacenarse por medios electrónicos todos os documentos e expedientes administrativos, con independencia do soporte que tivesen orixinariamente.

4. O expediente electrónico identifícase cun código de clasificación normalizado e o número de solicitude ou trámite, e ten que conter información sobre o asunto, o órgano produtor e as datas de inicio e finalización da tramitación. Un mesmo documento electrónico poderá formar parte de diferentes expedientes administrativos electrónicos.

5. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º terán que desenvolver as solucións necesarias para xestionar os expedientes electrónicos e compartir os documentos, tanto en fase activa como unha vez transferidos ao arquivo administrativo electrónico, e terán que habilitar un catálogo unificado e accesible en liña, con independencia do formato e do soporte físico dos expedientes.

6. A formación dos expedientes electrónicos será responsabilidade do órgano que dispoña a normativa de organización específica e, de non existir previsión normativa, do encargado da súa tramitación.

7. Os expedientes electrónicos que deban ser obxecto de remisión ou posta á disposición formaranse axustándose ás seguintes regras:

a) Os expedientes electrónicos disporán dun código que permita a súa identificación unívoca por calquera órgano da Administración nun contorno de intercambio interadministrativo.

b) O foliado dos expedientes electrónicos levarase a cabo mediante un índice electrónico, asinado electronicamente mediante os sistemas previstos nos artigos 18º e 19º da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, do 22 de xuño, e nos termos do artigo 32º.2 da citada lei.

c) Co fin de garantir a interoperabilidade dos expedientes, tanto a súa estrutura e formato como as especificacións dos servizos de remisión e posta á disposición suxeitaranse ao que estableza ao respecto o protocolo de arquivo e documento electrónicos.

d) Os expedientes electrónicos estarán integrados por documentos electrónicos, e poderán incluír así mesmo outros expedientes electrónicos

se así o require o procedemento. Excepcionalmente, cando a natureza ou a extensión de determinados documentos para incorporar ao expediente non permita ou dificulte notablemente a súa inclusión neste conforme os estándares e procedementos establecidos, deberán incorporarse ao índice do expediente sen prexuízo da súa achega separada.

e) Os documentos que se integran no expediente electrónico axustaranse, en caso necesario, ao formato ou formatos de longa duración, accesibles mediante ferramentas de uso de balde ao alcance de todas as posibles persoas usuarias, nos termos que determine o protocolo de arquivo e documento electrónicos.

8. A remisión de expedientes poderá ser substituída para todos os efectos legais pola posta á disposición do expediente electrónico, e a persoa interesada terá dereito a obter copia deste.

9. A persoa interesada terá o dereito a obter, en calquera momento, copias dos documentos que formen parte dun procedemento administrativo.

CAPÍTULO VIII. INTEROPERABILIDADE E SEGURIDADE

Artigo 34. Protocolo de interoperabilidade

1. O protocolo de interoperabilidade é o documento que determinará o procedemento que fixa as directrices corporativas en materia de interoperabilidade.

2. O Esquema Nacional de Interoperabilidade e as súas normas de desenvolvemento prevalecerán sobre calquera outro criterio en materia de política de interoperabilidade na utilización de medios electrónicos para o acceso dos cidadáns aos servizos públicos.

3. Todas as comunicacións de datos garantirán a identidade do órgano ou persoa solicitante, a dispoñibilidade, a identificación da finalidade, o cumprimento dos prazos legalmente establecidos, a confidencialidade, a integridade e a recepción dos datos, así como as modalidades e sistemas de consulta, individual ou por lotes, de acordo co que prevé a lexislación vixente e, en particular, nos termos previstos na lexislación sobre protección de datos de carácter persoal. Así mesmo, gardarase o trazo seguro de todas as operacións efectuadas.

4. A Xunta de Galicia e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán as tecnoloxías da información nas súas relacións coas demais administracións e cos cidadáns, aplicando medidas informáticas, tecnolóxicas, organizativas e de seguridade que garantan un axeitado nivel de interoperabilidade técnica, semántica e organizativa e eviten a discriminación aos cidadáns por razón da súa elección tecnolóxica.

5. A Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto darán publicidade, nas correspondentes sedes electrónicas, ás declaracións de conformidade e outros posibles distintivos de interoperabilidade obtidos respecto ao cumprimento do protocolo de arquivo e documento electrónicos.

6. Estableceranse os mecanismos de control para garantir, de forma efectiva, o cumprimento do protocolo de interoperabilidade.

Artigo 35. Información e acceso aos datos

1. Co obxectivo de garantir o dereito dos cidadáns de non achegar documentos que estean en poder das administracións públicas, os datos e documentos en soporte electrónico de que dispoñen as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º poñeranse á disposición dos entes que as integran e doutras administracións e institucións públicas para o cumprimento dos servizos e trámites da súa competencia.

2. Presumirase a veracidade, seguridade e integridade dos datos e documentos a que se refire o punto anterior, de acordo co que estableza o protocolo de interoperabilidade, e a normativa de protección de datos.

3. Os órganos competentes dos procedementos administrativos que requiran desta información deberán conseguir o consentimento das persoas interesadas para o acceso telemático a estes datos ou documentos, cando sexa exixible de acordo coa normativa de protección de datos.

4. A consellería con competencia en materia de administracións públicas manterá actualizado un inventario de información administrativa, denominado «Inventario de información administrativa», que incluírá os procedementos administrativos e servizos que se prestan de forma clasificada e estruturados en familias, con indicación do seu nivel de informatización.

Así mesmo, manterá unha relación actualizada dos seus órganos administrativos e oficinas de rexistro e atención ao cidadán, e as súas relacións entre eles. Os devanditos órganos e oficinas codificaranse de forma unívoca e esta codificación difundirase entre as administracións públicas. A creación e o mantemento deste inventario será realizada por orde da persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas de acordo co establecido no protocolo de interoperabilidade.

Artigo 36. Estándares e especificacións técnicas aplicables

1. As entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º utilizarán

estándares e especificacións técnicas abertas así como, se é o caso, e de forma complementaria, estándares que sexan de uso xeneralizado polos cidadáns, co obxecto de garantir a neutralidade tecnolóxica, a adaptabilidade ao progreso da tecnoloxía e a independencia na elección de alternativas tecnolóxicas polos cidadáns e as administracións públicas, de forma que:

a) Os documentos e servizos de Administración electrónica se encontrarán, como mínimo, dispoñibles mediante estándares ou especificacións técnicas que sexan públicos e a súa utilización estea dispoñible de balde ou a un custo que non supoña unha dificultade de acceso e o seu uso ou implementación non estea condicionado ao pagamento dun dereito de propiedade intelectual ou industrial.

b) Os documentos, servizos electrónicos e aplicacións postos polas administracións públicas á disposición dos cidadáns ou doutras administracións serán, segundo corresponda, visualizables, accesibles e funcionalmente operables en condicións que eviten a discriminación dos cidadáns por razón da súa elección tecnolóxica.

2. Nas relacións cos cidadáns e con outras administracións, o uso en exclusiva dun estándar ou especificación técnica non aberta, sen que se ofrezca unha alternativa baseada nun estándar ou especificación técnica aberta, limitarase ás circunstancias excepcionais nas que non se dispoña dun estándar ou especificación técnica aberta que satisfaga a funcionalidade do servizo.

Artigo 37. Mapa da interoperabilidade das administracións galegas

1. Poranse á disposición do resto de administracións públicas as condicións de acceso e utilización dos servizos, datos e documentos en formato electrónico, especificando as finalidades, as modalidades de consumo, consulta ou interacción, os requisitos que deben satisfacer as posibles persoas usuarias destes, os perfís dos participantes implicados na utilización dos servizos, os protocolos e criterios funcionais ou técnicos necesarios para acceder aos devanditos servizos, os necesarios mecanismos de goberno dos sistemas interoperables, así como as condicións de seguridade aplicables.

2. Para estes efectos, elaborárase un inventario de documentos e datos requiridos pola Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto que conformarán o «Mapa da interoperabilidade das administracións galegas», que quedará recollido no inventario de información administrativa.

Artigo 38. Infraestruturas de interoperabilidade

A Xunta de Galicia fomentará o establecemento de infraestruturas e redes comúns interadministrativas de telecomunicacións coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto, fundamentalmente para a prestación conxunta de servizos electrónicos ou para a xestión coordinada de procedementos administrativos en que haxan de intervir varias administracións, dentro dos principios, estándares, normas e marcos de interoperabilidade.

Artigo 39. Seguridade tecnolóxica

1. A utilización de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas por parte das entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto deberá incorporar medidas de seguridade, calidade e de control necesarias que garantan a autenticidade, confidencialidade, integridade, dispoñibilidade e conservación da información.

2. Para asegurar a conservación dos documentos electrónicos aplicarase o previsto no Esquema Nacional de Seguridade, en canto ao cumprimento dos principios básicos, e dos requisitos mínimos de seguridade mediante a aplicación das medidas de seguridade adecuadas aos medios e soportes en que se almacenen os documentos, de acordo coa categorización dos sistemas.

3. Cando os citados documentos electrónicos conteñan datos de carácter persoal seralles de aplicación o disposto na Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, e normativa de desenvolvemento.

4. As entidades previstas na letra a) e b) do artigo 3º, en función da súa capacidade e posibilidades, aprobarán, ou adoptarán mediante os oportunos acordos e convenios, políticas de seguridade da información para a aplicación efectiva dos principios sinalados nos puntos anteriores.

CAPÍTULO IX. Funcións en materia de desenvolvemento da Administración electrónica

Artigo 40. Funcións do órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica

1. O órgano de dirección con competencias xerais en materia de desenvolvemento da Administración electrónica desenvolverá as seguintes funcións en relación con este decreto:

a) O establecemento dos requirimentos técnicos e formais dos sistemas que desenvolvan a administración electrónica, a determinación dos criterios de construción, mantemento, supervisión e o control de calidade

destes sistemas.

b) A dispoñibilidade dos sistemas do servizo do Rexistro Electrónico, con independencia da área, unidade administrativa ou órgano ao que se lle asigne a súa xestión, a xestión da administración de persoas usuarias e o mantemento dos medios tecnolóxicos que dean soporte ao Rexistro Electrónico.

c) A xestión e coordinación da estrutura e dos contidos comúns da sede electrónica, así como a subministración e xestión dos medios tecnolóxicos corporativos que conforman a sede electrónica da Xunta de Galicia.

d) O mantemento do directorio de sedes electrónicas da Xunta de Galicia e as entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

e) A elaboración dos estándares, normas e especificacións técnicas aplicables e o establecemento das guías de estilo correspondentes en que se basea o contido das páxinas web que se integran na sede electrónica da Xunta de Galicia ou outras sedes electrónicas creadas ao abeiro deste decreto.

f) A emisión das normas e os protocolos que os empregados públicos e as entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º deberán aplicar para identificar aos cidadáns que non dispoñen de mecanismos de identificación e autenticación electrónica en relación con todos ou algúns dos trámites que se realizan por medios electrónicos.

g) A determinación do sistema de sinatura electrónica ou certificado de empregado público para a identificación e autenticación do persoal ao servizo das entidades previstas nas letras a) e b) do artigo 3º.

h) A elaboración do protocolo de interoperabilidade e o establecemento dos mecanismos de control para garantir, de forma efectiva, o establecemento de redes comúns interadministrativas coas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto.

i) A publicación dos servizos e as condicións de acceso e utilización destes, así como dos datos e documentos en formato electrónico que se poñan á disposición do resto de administracións especificando as finalidades, as modalidades de consumo, consulta ou interacción, os requisitos que deben satisfacer as persoas usuarias destes, os perfís dos participantes implicados na utilización dos servizos, os protocolos e criterios funcionais ou técnicos necesarios para acceder aos devanditos servizos, os necesarios mecanismos de goberno dos sistemas interoperables, así como as condicións de seguridade aplicables.

j) A planificación axeitada, de forma conxunta co centro directivo

competente en materia de simplificación e racionalización de procedementos e de reforma administrativa, para promover a definición de criterios, elaboración, actualización e posta á disposición dun inventario de documentos e datos requiridos polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto que conformen o mapa da interoperabilidade das administracións galegas, e que quedará recollido no «Inventario de información administrativa».

2. As competencias e funcións que se sinalan neste capítulo enténdense sen prexuízo das que se poidan desempeñar en virtude doutros títulos legais ou regulamentarios ou das que se outorguen con posterioridade.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS.

Primeira. Formación

1. As entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto promoverán a formación do persoal ao seu servizo na utilización de medios electrónicos para o desenvolvemento das actividades propias. En especial, as devanditas entidades promoverán formación específica que garanta coñecementos actualizados sobre os principios dos Esquemas Nacionais de Interoperabilidade e de Seguridade, as normas de desenvolvemento dos devanditos esquemas na comunidade, as condicións de seguridade da utilización de medios electrónicos na actividade administrativa, así como a protección dos datos de carácter persoal, o respecto á propiedade intelectual e industrial e a xestión da información.

2. A Escola Galega de Administración Pública incorporará cursos específicos para a formación do persoal ao servizo da Administración no uso das tecnoloxías da información e da comunicación e, especialmente, no uso dos procedementos administrativos electrónicos habilitados, de tal forma que o persoal estea suficientemente capacitado para a súa xestión, así como nos aspectos mencionados no punto anterior.

Segunda. Procedementos especiais

Na aplicación deste decreto teranse en conta as especificidades en materia tributaria e de contratación pública, de acordo coas súas normas especiais.

Terceira. Taxas e prezos por servizos administrativos

As taxas ou prezos esixibles polas actuacións administrativas que se deriven da aplicación deste decreto rexeranse polas leis vixentes na materia, e especificamente a Lei 6/2003, do 9 de decembro, de taxas, prezos e exaccións reguladoras da Comunidade Autónoma de Galicia, e polas normas regulamentarias ditadas en desenvolvemento destas.

DISPOSICIÓN TRANSITORIAS.

Primeira. A sede electrónica da Xunta de Galicia

No prazo máximo dun ano desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas ditará a orde pola cal se establecerá a súa posta en funcionamento.

Segunda. Edición electrónica do Diario Oficial de Galicia

1. No prazo máximo de seis meses desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas ditará a orde pola cal se establecerá a súa posta en funcionamento.

2. Durante o período de adaptación establecido na disposición transitoria primeira, a publicación da edición electrónica do Diario Oficial de Galicia realizarase no portal institucional da Xunta de Galicia e terá as mesmas consideracións que a publicada na sede electrónica.

Terceira. Adecuación de procedementos e sistemas

Os procedementos e sistemas administrativos utilizados polas entidades incluídas no ámbito de aplicación deste decreto deberán adecuarse á regulación contida nesta norma, sen prexuízo da súa implantación paulatina e parcial, no prazo de tres anos desde a súa entrada en vigor.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA.

Única.

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior categoría se opoñan, contradigan ou resulten incompatibles co disposto neste decreto.

DISPOSICIÓN DERRADEIRAS.

Primeira. Desenvolvemento normativo

No prazo dun ano desde a entrada en vigor deste decreto, a persoa titular da consellería con competencias en materia de administracións públicas deberá aprobar:

a) As ordes de aprobación do protocolo de interoperabilidade, do protocolo de identificación e sinatura electrónicas, do protocolo de creación de sedes

electrónicas da Xunta de Galicia, do protocolo de arquivo e documento electrónicos e do protocolo de dixitalización e compulsa electrónicas.

b) A orde que regulará o procedemento de habilitación dos procedementos administrativos e servizos.

c) A orde que regulará as disposicións específicas de desenvolvemento do Diario Oficial de Galicia.

d) Calquera outra disposición necesaria para o desenvolvemento e execución deste decreto.

Segunda. Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia

Desde a entrada en vigor deste decreto o Rexistro Telemático da Xunta de Galicia cambiará a súa denominación pola de Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia.

Terceira. Guía de procedementos e servizos

Desde a entrada en vigor deste decreto a Guía do cidadán da Xunta de Galicia cambiará a súa denominación polo de Guía de procedementos e servizos.

Cuarta. Entrada en vigor

Este decreto entrará en vigor aos vinte días da súa publicación no Diario Oficial de Galicia

21. TRATADO DA UNIÓN EUROPEA: TÍTULO III.

TRATADO DA UNIÓN EUROPEA: TÍTULOS III

TÍTULO III. DISPOSICIÓN SOBRE AS INSTITUCIÓN

Artigo 13

1. A Unión dispón dun marco institucional que ten como finalidade promover os seus valores, perseguir os seus obxectivos, defender os seus intereses, os dos seus cidadáns e os dos Estados membros, así como garantir a coherencia, a eficacia e a continuidade das súas políticas e accións.

As institucións da Unión son:

- O Parlamento Europeo,
- O Consello Europeo,
- O Consello,
- A Comisión Europea (denominada a partir deste momento «Comisión»),
- O Tribunal de Xustiza da Unión Europea,
- O Banco Central Europeo,
- O Tribunal de Contas.

2. Cada institución actuará dentro dos límites das atribucións que lle confiren os tratados, conforme aos procedementos, condicións e fins establecidos nestes. As institucións manterán entre si unha cooperación leal.

3. As disposicións relativas ao Banco Central Europeo e ao Tribunal de Contas, así como as disposicións detalladas sobre as demais institucións, figuran no Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

4. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión estarán asistidos por un Comité Económico e Social e por un Comité das Rexións, que exercerán funcións consultivas.

Artigo 14

1. O Parlamento Europeo exercerá, conxuntamente co Consello, a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de control político e consultivas, nas condicións establecidas nos tratados. Elixirá o Presidente da Comisión.

2. O Parlamento Europeo estará composto por representantes dos cidadáns da Unión. O seu número non excederá de setecentos cincuenta, máis o Presidente. A representación dos cidadáns será decrecentemente proporcional, cun mínimo de seis deputados por Estado membro. Non se lle asignará a ningún Estado membro máis de noventa e seis escanos.

O Consello Europeo adoptará por unanimidade, a iniciativa do Parlamento Europeo e coa súa aprobación, unha decisión pola que se fixe a composición do Parlamento Europeo conforme aos principios a que se refire o parágrafo primeiro.

3. Os deputados ao Parlamento Europeo serán elixidos por sufraxio universal directo, libre e secreto, para un mandato de cinco anos.

4. O Parlamento Europeo elixirá o seu Presidente e a Mesa de entre os seus **deputados**.

Artigo 15

1. O Consello Europeo daralle á Unión os impulsos necesarios para o seu desenvolvemento e definirá as súas orientacións e prioridades políticas xerais. Non exercerá función lexislativa ningunha.

2. O Consello Europeo estará composto polos xefes de Estado ou de Goberno dos Estados membros, así como polo seu Presidente e polo Presidente da Comisión. Participará nos seus traballos o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade.

3. O Consello Europeo reunirase dúas veces por semestre por convocatoria do seu Presidente. Cando a orde do día o esixa, os membros do Consello Europeo poderán decidir contar, cada un deles, coa asistencia dun ministro e, no caso do Presidente da Comisión, coa dun membro da Comisión. Cando a situación o esixa, o Presidente convocará unha reunión extraordinaria do Consello Europeo.

4. O Consello Europeo pronunciarase por consenso, agás cando os tratados dispoñan outra cousa.

5. O Consello Europeo elixirá o seu Presidente por maioría cualificada para un mandato de dous anos e medio, que poderá renovarse unha soa vez. En caso de impedimento ou falta grave, o Consello Europeo poderalle poñer fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

6. O Presidente do Consello Europeo:

- a) presidirá e impulsará os traballos do Consello Europeo;
- b) velará pola preparación e a continuidade dos traballos do Consello Europeo, en cooperación co Presidente da Comisión e baseándose nos traballos do Consello de Asuntos Xerais;
- c) esforzarase por facilitar a cohesión e o consenso no seo do Consello Europeo;
- d) ao termo de cada reunión do Consello Europeo, presentaralle un informe ao Parlamento Europeo. O Presidente do Consello Europeo asumirá, no seu rango e condición, a representación exterior da Unión nos asuntos de política exterior e de seguridade común, sen prexuízo das atribucións do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade.

O Presidente do Consello Europeo non poderá exercer mandato nacional ningún.

Artigo 16

1. O Consello exercerá, conxuntamente co Parlamento Europeo, a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de definición de políticas e de coordinación, nas condicións establecidas nos tratados.

2. O Consello estará composto por un representante de cada Estado membro, de rango ministerial, facultado para comprometer o Goberno do Estado membro ao que represente e para exercer o dereito de voto.

3. O Consello pronunciarase por maioría cualificada, agás cando os tratados dispoñan outra cousa.

4. A partir do 1 de novembro de 2014, a maioría cualificada definirase como un mínimo do

55% dos membros do Consello que inclúa polo menos quince deles e represente a Estados membros que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación da Unión.

Unha minoría de bloqueo estará composta por, polo menos, catro membros do Consello, a falta do cal a maioría cualificada se considerará alcanzada.

As demais modalidades reguladoras do voto por maioría cualificada establécense no punto 2 do artigo 238, do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

5. As disposicións transitorias relativas á definición da maioría cualificada que serán de aplicación ata o 31 de outubro de 2014, así como as aplicables entre o 1 de novembro de 2014 e o

31 de marzo de 2017, estableceranse no Protocolo sobre as disposicións transitorias.

6. O Consello reunirase en diferentes formacións, cuxa lista se adoptará de conformidade co artigo 236 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

O Consello de Asuntos Xerais velará pola coherencia dos traballos das diferentes formacións do Consello. Preparará as reunións do Consello Europeo e garantirá a súa actuación subseguinte, en contacto co Presidente do Consello Europeo e da Comisión.

O Consello de Asuntos Exteriores elaborará a acción exterior da Unión atendendo ás liñas estratéxicas definidas polo Consello Europeo e velará pola coherencia da acción da Unión.

7. Un Comité de Representantes Permanentes dos gobernos dos Estados membros encargarse de preparar os traballos do Consello.

8. O Consello reunirase en público cando delibere e vote sobre un proxecto de acto legislativo. Con este fin, cada sesión do Consello dividirase en dúas partes, dedicadas respectivamente ás deliberacións sobre os actos legislativos da Unión e ás actividades non legislativas.

9. A presidencia das formacións do Consello, con excepción da de Asuntos Exteriores, será desempeñada polos representantes dos Estados membros no Consello mediante un sistema de rotación igual, de conformidade coas condicións establecidas no artigo 236 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

Artigo 17

1. A Comisión promoverá o interese xeral da Unión e tomará as iniciativas axeitadas con este fin. Velará por que se apliquen os tratados e as medidas adoptadas polas institucións en virtude destes. Supervisará a aplicación do dereito da Unión baixo o control do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Executará o orzamento e xestionará os programas. Exercerá, así mesmo, funcións de coordinación, execución e xestión, de conformidade coas condicións establecidas nos tratados. Con excepción

da política exterior e de seguridade común e dos demais casos previstos polos tratados, asumirá a representación exterior da Unión. Adoptará as iniciativas da programación anual e plurianual da Unión, co fin de alcanzar acordos interinstitucionais.

2. Os actos legislativos da Unión só poderán adoptarse por proposta da Comisión, agás cando os tratados dispoñan outra cousa. Os demais actos adoptaranse por proposta da Comisión, cando así o establezan os tratados.

3. O mandato da Comisión será de cinco anos.

Os membros da Comisión serán elixidos en razón da súa competencia xeral e do seu compromiso europeo, de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia.

A Comisión exercerá as súas responsabilidades con plena independencia. Sen prexuízo do disposto no punto 2 do artigo 18, os membros da Comisión non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún Goberno, institución, órgano ou organismo. Absteranse de todo acto incompatible coas súas obrigas ou co desempeño das súas funcións.

4. A Comisión nomeada entre a data de entrada en vigor do Tratado de Lisboa e o 31 de outubro de 2014 estará composta por un nacional de cada Estado membro, incluídos o seu Presidente e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, que será un dos seus Vicepresidentes.

5. A partir do 1 de novembro de 2014, a Comisión estará composta por un número de membros correspondente aos dous terzos do número de Estados membros, que incluírá o seu Presidente e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a menos que o Consello Europeo decida por unanimidade modificar o devandito número.

Os membros da Comisión serán seleccionados de entre os nacionais dos Estados membros mediante un sistema de rotación estritamente igual entre os Estados membros que permita ter en conta a diversidade demográfica e xeográfica do conxunto dos devanditos Estados. Este sistema será establecido por unanimidade polo Consello Europeo, de conformidade co artigo 244 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

6. O Presidente da Comisión:

a) definirá as orientacións conforme ás cales a Comisión desempeñará as súas funcións;

b) determinará a organización interna da Comisión, velando pola coherencia, eficacia e colexialidade da súa actuación;

c) nomeará Vicepresidentes, distintos do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, de entre os membros da Comisión. Un membro da Comisión presentará a súa dimisión se llo pide o Presidente. O Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade presentará a súa dimisión, conforme ao procedemento establecido no punto 1 do artigo 18, se llo pide o Presidente.

7. Tendo en conta o resultado das eleccións ao Parlamento Europeo e tras manter as consultas apropiadas, o Consello Europeo proporalle ao Parlamento Europeo, por maioría cualificada, un candidato ao cargo de Presidente da Comisión. O Parlamento Europeo elixirá o candidato por maioría dos membros que o compoñen. Se o candidato non obtén a maioría necesaria, o Consello Europeo propondrá no prazo dun mes, por maioría cualificada, un novo candidato, que será elixido polo Parlamento Europeo polo mesmo procedemento.

O Consello, de común acordo co Presidente electo, adoptará a lista das demais personalidades que se propoña nomear como membros da Comisión. Estas serán seleccionadas, a partir das propostas presentadas polos Estados membros, de acordo cos criterios enunciados no parágrafo segundo do punto 3 e no parágrafo segundo do punto 5.

O Presidente, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e os demais membros da Comisión someteranse colexiadamente ao voto de aprobación do Parlamento Europeo. Sobre a base da devandita aprobación, a Comisión será nomeada polo Consello Europeo, por maioría cualificada.

8. A Comisión terá unha responsabilidade colexiada ante o Parlamento Europeo. O Parlamento Europeo poderá votar unha moción de censura contra a Comisión, de conformidade co artigo 234 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea. Se se aproba a devandita moción, os membros da Comisión deberán dimitir colectivamente dos seus cargos e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión.

Artigo 18

1. O Consello Europeo nomeará por maioría cualificada, coa aprobación do Presidente da Comisión, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade. O Consello Europeo poderalle poñer fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

2. O Alto Representante estará á fronte da política exterior e de seguridade común da Unión. Contribuirá coas súas propostas a elaborar a devandita política e executaraa como mandatario do Consello. Actuará do mesmo modo en relación coa política común de seguridade e defensa.
3. O Alto Representante presidirá o Consello de Asuntos Exteriores.
4. O Alto Representante será un dos Vicepresidentes da Comisión. Velará pola coherencia da acción exterior da Unión. Encargarase, dentro da Comisión, das responsabilidades que lle incumben a esta no ámbito das relacións exteriores e da coordinación dos demais aspectos da acción exterior da Unión. No exercicio destas responsabilidades dentro da Comisión, e exclusivamente polo que respecta a estas, o Alto Representante estará suxeito aos procedementos polos que se rexe o funcionamento da Comisión, na medida en que iso sexa compatible cos puntos 2 e 3.

Artigo 19

1. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea comprenderá o Tribunal de Xustiza, o Tribunal Xeral e os tribunais especializados. Garantirá o respecto do dereito na interpretación e aplicación dos tratados.

Os Estados membros establecerán as vías de recurso necesarias para garantir a tutela xudicial efectiva nos ámbitos cubertos polo dereito da Unión.

2. O Tribunal de Xustiza estará composto por un Xuíz por Estado membro. Estará asistido por Avogados Xerais.

O Tribunal Xeral disporá polo menos dun Xuíz por Estado membro.

Os Xuíces e Avogados Xerais do Tribunal de Xustiza e os Xuíces do Tribunal Xeral serán elixidos de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia e que reúnan as condicións consideradas nos artigos 253 e 254 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea. Serán nomeados de común acordo polos gobernos dos Estados membros para un período de seis anos. Os Xuíces e Avogados Xerais saíntes poderán ser nomeados de novo.

3. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea pronunciarase, de conformidade cos tratados:

- a) sobre os recursos interpostos por un Estado membro, por unha institución ou por persoas físicas ou xurídicas;

- b) con carácter prexudicial, a petición dos órganos xurisdicionais nacionais, sobre a interpretación do dereito da Unión ou sobre a validez dos actos adoptados polas institucións;
- c) nos demais casos previstos polos tratados.

22. TRATADO DE FUNCIONAMENTO DA UNIÓN EUROPEA: SEXTA PARTE.

TRATADO DE FUNCIONAMENTO DA UNIÓN EUROPEA: SEXTA PARTE.

SEXTA PARTE. DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS E FINANCEIRAS

TÍTULO I. DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS

CAPÍTULO 1. INSTITUCIÓNS

SECCIÓN PRIMEIRA. O PARLAMENTO EUROPEO

Artigo 223

1. O Parlamento Europeo elaborará un proxecto encamiñado a establecer as disposicións necesarias para facer posible a elección dos seus membros por sufraxio universal directo, de acordo cun procedemento uniforme en todos os Estados membros ou de acordo con principios comúns a todos os Estados membros.

O Consello establecerá as disposicións necesarias por unanimidade conforme a un procedemento lexislativo especial, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría de membros que o compoñen. As devanditas disposicións entrarán en vigor unha vez que sexan aprobadas polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

2. O Parlamento Europeo establecerá mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, o estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións dos seus membros, logo de ditame da Comisión e con aprobación do Consello. Toda norma ou condición relativas ao réxime fiscal dos membros ou dos antigos membros decidiranse no Consello por unanimidade.

Artigo 224

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, establecerán mediante regulamentos o estatuto dos partidos políticos a escala europea, aos que se fai referencia no punto 4 do artigo 10 do Tratado da Unión Europea e, en particular, as normas relativas ao seu financiamento.

Artigo 225

Por decisión da maioría dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderá solicitarlle á Comisión que presente as propostas oportunas sobre calquera asunto que a xuízo daquel requira a elaboración

dun acto da Unión para a aplicación dos tratados. Se a Comisión non presenta proposta ningunha, comunicaralle as razóns ao Parlamento Europeo.

Artigo 226

En cumprimento dos seus labores e a petición da cuarta parte dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderá constituír unha comisión temporal de investigación para examinar, sen prexuízo das competencias que os tratados lles confiren a outras institucións ou órganos, alegacións de infracción ou de mala administración na aplicación do dereito da Unión, salvo que dos feitos alegados estea coñecendo un órgano xurisdiccional, ata que conclúa o procedemento xurisdiccional.

A existencia da comisión temporal de investigación rematará coa presentación do seu informe. O Parlamento Europeo determinará as modalidades de exercicio do dereito de investigación mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, logo de aprobación do Consello e da Comisión.

Artigo 227

Calquera cidadán da Unión, así como calquera persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, terá dereito a lle presentar ao Parlamento Europeo, individualmente ou asociado con outros cidadáns ou persoas, unha petición sobre un asunto propio dos ámbitos de actuación da Unión que lle afecte directamente.

Artigo 228

1. O Parlamento Europeo elixirá un Valedor do Pobo Europeo, que estará facultado para recibir as reclamacións de calquera cidadán da Unión ou de calquera persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, relativas a casos de mala administración na acción das institucións, órganos ou organismos da Unión, con exclusión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea no exercicio das súas funcións xurisdiccionais. Instruirá estas reclamacións e informará ao respecto.

No desempeño da súa misión, o Valedor do Pobo levará a cabo as investigacións que considere xustificadas, ben por iniciativa propia, ben sobre a base das reclamacións recibidas directamente ou a través dun membro do Parlamento Europeo, salvo que os feitos alegados sexan ou fosen obxecto dun procedemento xurisdiccional. Cando o Valedor do Pobo comprobe un caso de mala administración, porao en coñecemento da institución, órgano ou organismo interesado, que disporá dun prazo de

tres meses para lle expoñer a súa posición ao Valedor do Pobo. Este remitiralle a continuación un informe ao Parlamento Europeo e á institución, órgano ou organismo interesado. A persoa de quen emane a reclamación será informada do resultado destas investigacións.

O Valedor do Pobo presentaralle cada ano ao Parlamento Europeo un informe sobre o resultado das súas investigacións.

2. O Valedor do Pobo será elixido despois de cada elección do Parlamento Europeo para toda a lexislatura. O seu mandato será renovable.

A petición do Parlamento Europeo, o Tribunal de Xustiza poderá destituír o Valedor do Pobo se este deixase de cumprir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou se cometese unha falta grave.

3. O Valedor do Pobo exercerá as súas funcións con total independencia. No exercicio de tales funcións non solicitará nin admitirá instrucións de ningún Goberno, institución, órgano ou organismo. Durante o seu mandato, o Valedor do Pobo non poderá desempeñar ningunha outra actividade profesional, sexa ou non retribuída.

4. O Parlamento Europeo fixará, mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, o estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións do Valedor do Pobo, logo de ditame da Comisión e con aprobación do Consello.

Artigo 229

O Parlamento Europeo celebrará cada ano un período de sesións. Reunirase sen necesidade de convocatoria previa o segundo martes de marzo.

O Parlamento Europeo poderá reunirse en período parcial de sesións extraordinario a petición da maioría dos membros que o compoñen, do Consello ou da Comisión.

Artigo 230

A Comisión poderá asistir a todas as sesións do Parlamento Europeo e comparecerá ante este se así o solicita.

A Comisión contestará oralmente ou por escrito todas as preguntas que lle sexan formuladas polo Parlamento Europeo ou polos seus membros.

O Consello Europeo e o Consello comparecerán ante o Parlamento Europeo nas condicións fixadas polo regulamento interno do Consello Europeo e polo do Consello.

Artigo 231

Salvo disposición en contrario dos tratados, o Parlamento Europeo decidirá por maioría dos votos emitidos.

O regulamento interno fixará o quórum.

Artigo 232

O Parlamento Europeo establecerá o seu propio regulamento interno por maioría dos membros que o compoñen.

Os documentos do Parlamento Europeo publicaranse na forma prevista nos tratados e no devandito regulamento.

Artigo 233

O Parlamento Europeo procederá á discusión, en sesión pública, do informe xeral anual que lle presentará á Comisión.

Artigo 234

O Parlamento Europeo, en caso de que se lle someta unha moción de censura sobre a xestión da Comisión, só poderá pronunciarse sobre a devandita moción unha vez transcorridos tres días como mínimo dende a data da súa presentación e en votación pública.

Se a moción de censura é aprobada por maioría de dous terzos dos votos emitidos que representen, pola súa vez, a maioría dos deputados que compoñen o Parlamento Europeo, os membros da Comisión deberán dimitir colectivamente dos seus cargos e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión. Permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de administración ordinaria ata que sexan substituídos de conformidade co artigo 17 do Tratado da Unión Europea. En tal caso, o mandato dos membros da Comisión designados para substituílos expirará na data en que expiraría o mandato dos membros da Comisión obrigados a dimitir colectivamente dos seus cargos.

SECCIÓN SEGUNDA. O CONSELLO EUROPEO

Artigo 235

1. En caso de votación, cada membro do Consello Europeo poderá actuar en representación dun só dos demais membros.

O punto 4 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea e o punto 2 do artigo 238 do presente tratado aplicaranse ao Consello Europeo cando se pronuncie por maioría cualificada. O Presidente do Consello Europeo e o Presidente da Comisión non participarán nas votacións do Consello Europeo cando este se pronuncie por votación.

A abstención dos membros presentes ou representados non obstará a adopción dos acordos do Consello Europeo que requiran unanimidade.

2. O Consello Europeo poderá invitar o Presidente do Parlamento Europeo a comparecer ante el.
3. O Consello Europeo pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.
4. O Consello Europeo estará asistido pola Secretaría Xeral do Consello.

Artigo 236

O Consello Europeo adoptará por maioría cualificada:

- a) unha decisión pola que se estableza a lista das formacións do Consello, distintas da de Asuntos Xerais e da de Asuntos Exteriores, de conformidade co punto 6 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea;
- b) unha decisión relativa á presidencia das formacións do Consello, con excepción da de Asuntos Exteriores, de conformidade co punto 9 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea.

SECCIÓN TERCEIRA. O CONSELLO

Artigo 237

O Consello reunirase por convocatoria do seu Presidente, a iniciativa deste, dun dos seus membros ou da Comisión.

Artigo 238

1. Cando deba adoptar un acordo por maioría simple, o Consello pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen.
2. Malia o disposto no punto 4 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea, a partir do 1 de novembro de 2014, a reserva das disposicións

fixadas no Protocolo sobre as disposicións transitorias, cando o Consello non actúe por proposta da Comisión ou do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente a Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación da Unión.

3. A partir do 1 de novembro de 2014, a reserva das disposicións fixadas no Protocolo sobre as disposicións transitorias, naqueles casos en que, en aplicación dos tratados, non todos os membros do Consello participen na votación, a maioría cualificada definirase como segue:

a) A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación dos devanditos Estados.

Unha minoría de bloqueo estará composta polo menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro e, a falta deste, a maioría cualificada considerárase alcanzada.

b) Malia o disposto na letra a), cando o Consello non actúe por proposta da Comisión ou do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación dos devanditos Estados.

4. As abstencións dos membros presentes ou representados non impedirán a adopción dos acordos do Consello que requiran unanimidade.

Artigo 239

En caso de votación, cada membro do Consello poderá actuar en representación dun só dos demais membros.

Artigo 240

1. Un comité composto por representantes permanentes dos gobernos dos Estados membros encargarase de preparar os traballos do Consello e de realizar as tarefas que este lle confíe. O Comité poderá adoptar decisións de procedemento nos casos establecidos polo regulamento interno do Consello.

2. O Consello estará asistido por unha Secretaría Xeral, que estará baixo a responsabilidade dun Secretario Xeral nomeado polo Consello.

O Consello decidirá por maioría simple a organización da Secretaría Xeral.

3. O Consello pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.

Artigo 241

O Consello, por maioría simple, poderá pedirlle á Comisión que proceda a efectuar todos os estudos que el considere oportunos para a consecución dos obxectivos comúns e que lle someta as propostas pertinentes. Se a Comisión non presenta proposta ningunha, comunicarlle as razóns ao Consello.

Artigo 242

O Consello, por maioría simple, establecerá, logo de consulta á Comisión, os estatutos dos comités previstos nos tratados.

Artigo 243

O Consello fixará os soldos, as axudas de custo e as pensións do Presidente do Consello Europeo, do Presidente da Comisión, do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, dos membros da Comisión, dos presidentes, membros e Secretarios do Tribunal de Xustiza da Unión Europea e do Secretario Xeral do Consello. Fixará tamén calquera outro emolumento de carácter retributivo.

SECCIÓN CUARTA. A COMISIÓN

Artigo 244

De conformidade co punto 5 do artigo 17 do Tratado da Unión Europea, os membros da Comisión serán elixidos mediante un sistema de rotación establecido por unanimidade polo Consello Europeo, baseado nos principios seguintes:

- a) Trataranse os Estados membros en condicións de rigorosa igualdade no que se refire á determinación da orde correspondente e do período de permanencia dos seus nacionais na Comisión; polo tanto, a diferenza entre o número total dos mandatos que exerzan nacionais de dous determinados Estados membros nunca poderá ser superior a un.
- b) Con suxeición ao disposto na letra a), cada unha das sucesivas comisións constituirase de forma que reflicta de xeito satisfactorio a diversidade demográfica e xeográfica do conxunto dos Estados membros.

Artigo 245

Os membros da Comisión absteranse de todo acto incompatible co carácter das súas funcións. Os Estados membros respectarán a súa independencia e non intentarán influír neles no desempeño das súas funcións.

Os membros da Comisión non poderán, mentres dure o seu mandato, exercer ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. No momento de asumir as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e aínda despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo e, en especial, os deberes de honestidade e discreción, en canto á aceptación, unha vez rematado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios. En caso de incumprimento das devanditas obrigas, o Tribunal de Xustiza, a instancia do Consello, por maioría simple, ou da Comisión, poderá, segundo os casos, declarar o seu cesamento nas condicións previstas no artigo 247 ou a privación do dereito do interesado á pensión ou de calquera outro beneficio substitutivo.

Artigo 246

Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros da Comisión concluírá individualmente por dimisión voluntaria ou cesamento.

O membro dimisionario cesado ou falecido será substituído polo resto do seu mandato por un novo membro da mesma nacionalidade, nomeado polo Consello, de común acordo co Presidente da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e conforme aos criterios establecidos no parágrafo segundo do punto 3 do artigo 17 do Tratado de Unión Europea.

O Consello, por unanimidade e por proposta do Presidente da Comisión, poderá decidir que non cabe tal substitución, en particular cando quede pouco tempo para que remate o mandato do devandito membro.

En caso de dimisión, cesamento ou falecemento, o Presidente será substituído polo tempo que falte para rematar o mandato. Para a súa substitución, será aplicable o procedemento previsto no parágrafo primeiro do punto 7 do artigo 17 do Tratado da Unión Europea.

En caso de dimisión voluntaria, cesamento ou falecemento, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade será substituído polo resto do seu mandato, de conformidade co punto 1 do artigo 18 do Tratado da Unión Europea.

En caso de dimisión voluntaria de todos os membros da Comisión, estes permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de

administración ordinaria ata que sexan substituídos, polo resto do seu mandato, de conformidade co artigo 17 do Tratado da Unión Europea.

Artigo 247

Todo membro da Comisión que deixe de reunir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou que cometese unha falta grave poderá ser cesado polo Tribunal de Xustiza, a instancia do Consello, por maioría simple, ou da Comisión.

Artigo 248

Sen prexuízo do punto 4 do artigo 18 do Tratado da Unión Europea, as responsabilidades que lle incumben á Comisión serán estruturadas e repartidas entre os seus membros polo Presidente, de conformidade co disposto no punto 6 do artigo 17 do devandito tratado. O Presidente poderá reorganizar a repartición das devanditas responsabilidades ao longo do seu mandato. Os membros da Comisión exercerán as funcións que lles atribúa o Presidente baixo a autoridade deste.

Artigo 249

1. A Comisión establecerá o seu regulamento interno, co obxecto de asegurar o seu funcionamento e o dos seus servizos. A Comisión publicará o devandito regulamento.
2. A Comisión publicará todos os anos, polo menos un mes antes da apertura do período de sesións do Parlamento Europeo, un informe xeral sobre as actividades da Unión.

Artigo 250

Os acordos da Comisión adoptaranse por maioría dos seus membros.

O seu regulamento interno fixará o quórum.

SECCIÓN QUINTA. O TRIBUNAL DE XUSTIZA DA UNIÓN EUROPEA

Artigo 251

O Tribunal de Xustiza actuará en Salas ou en Gran Sala, de conformidade coas normas establecidas ao respecto no Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cando o estatuto así o dispoña, o Tribunal de Xustiza tamén poderá actuar en Pleno.

Artigo 252

O Tribunal de Xustiza estará asistido por oito Avogados Xerais. Se o Tribunal de Xustiza o solicitase, o Consello, por unanimidade, poderá aumentar o número de Avogados Xerais.

A función do Avogado Xeral consistirá en presentar publicamente, con toda imparcialidade e independencia, conclusións motivadas sobre os asuntos que, de conformidade co Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, requiran a súa intervención.

Artigo 253

Os Xuíces e os Avogados Xerais do Tribunal de Xustiza, elixidos entre personalidades que ofrezan absolutas garantías de independencia e que reúnan as condicións requiridas para o exercicio, nos seus respectivos países, das máis altas funcións xurisdicionais ou que sexan xurisconsultos de recoñecida competencia, serán designados de común acordo polos gobernos dos Estados membros por un período de seis anos, tras consultar o comité a que se refire o artigo 255.

Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial dos Xuíces e Avogados Xerais, nas condicións establecidas no Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Os Xuíces elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal de Xustiza por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

Os Xuíces e os Avogados Xerais saíntes poderán ser novamente designados.

O Tribunal de Xustiza nomeará o seu Secretario e establecerá o estatuto deste.

O Tribunal de Xustiza establecerá o seu Regulamento de procedemento. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Artigo 254

O número de Xuíces do Tribunal Xeral será fixado polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. O estatuto poderá dispoñer que o Tribunal Xeral estea asistido por Avogados Xerais. Os membros do Tribunal Xeral serán elixidos entre persoas que ofrezan absolutas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para o exercicio de altas funcións xurisdicionais. Serán designados de común

acordo polos gobernos dos Estados membros por un período de seis anos, tras consultar o comité a que se refire o artigo 255. Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial. Os membros saíntes poderán ser novamente designados.

Os Xuíces elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal Xeral por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

O Tribunal Xeral nomeará o seu Secretario e establecerá o estatuto deste.

O Tribunal Xeral establecerá o seu Regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Salvo disposición en contrario do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, as disposicións dos tratados relativas ao Tribunal de Xustiza serán aplicables ao Tribunal Xeral.

Artigo 255

Constituirase un comité para que se pronuncie sobre a idoneidade dos candidatos para o exercicio das funcións de Xuíz e Avogado Xeral do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, antes de que os gobernos dos Estados membros procedan aos nomeamentos, de conformidade cos artigos 253 e 254.

O comité estará composto por sete personalidades elixidas de entre antigos membros do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, membros dos órganos xurisdiccionais nacionais superiores e xuristas de recoñecida competencia, un dos cales será proposto polo Parlamento Europeo. O Consello adoptará unha decisión pola que se establezan as normas de funcionamento do comité, así como unha decisión pola que se designen os seus membros. O Consello pronunciarase por iniciativa do Presidente do Tribunal de Xustiza.

Artigo 256

1. O Tribunal Xeral será competente para coñecer en primeira instancia dos recursos considerados nos artigos 263, 265, 268, 270 e 272, con excepción dos que se atribúan a un tribunal especializado creado en virtude do artigo 257 e dos que o estatuto reserve ao Tribunal de Xustiza. O estatuto poderá establecer que o Tribunal Xeral sexa competente noutras categorías de recursos.

Contra as resolucións ditadas polo Tribunal Xeral, en virtude do presente punto, poderá interpoñerse recurso de casación perante o Tribunal de

Xustiza limitado ás cuestións de dereito, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto.

2. O Tribunal Xeral será competente para coñecer dos recursos que se interpoñan contra as resolucións dos tribunais especializados.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral en virtude do presente punto poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

3. O Tribunal Xeral será competente para coñecer das cuestións prexudiciais, formuladas en virtude do artigo 267, en materias específicas determinadas polo estatuto.

Cando o Tribunal Xeral considere que o asunto require unha resolución de principio que poida afectar a unidade ou a coherencia do dereito da Unión, poderá remitir o asunto ante o Tribunal de Xustiza para que este resolva.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral sobre cuestións prexudiciais poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

Artigo 257

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán crear tribunais especializados adxuntos ao Tribunal Xeral, encargados de coñecer en primeira instancia de determinadas categorías de recursos interpostos en materias específicas. O Parlamento Europeo e o Consello pronunciaranse mediante regulamentos, ben a proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza, ben a instancia do Tribunal de Xustiza e logo de consulta á Comisión.

O regulamento polo que se cree un tribunal especializado fixará as normas relativas á composición do devandito tribunal e precisará o alcance das competencias que se lle atribúan.

Contra as resolucións ditadas polos tribunais especializados poderá interpoñerse ante o Tribunal Xeral recurso de casación limitado ás cuestións de dereito ou, cando o regulamento relativo á creación do tribunal especializado así o considere, recurso de apelación referente tamén ás cuestións de feito.

Os membros dos tribunais especializados serán elixidos entre persoas que ofrezan absolutas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para o exercicio de funcións xurisdicionais. Serán designados polo Consello por unanimidade.

Os tribunais especializados establecerán o seu Regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Salvo disposición en contrario do regulamento polo que se cree o tribunal especializado, as disposicións dos tratados relativas ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea e as disposicións do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea serán aplicables aos tribunais especializados. O título I do estatuto e o seu artigo 64 aplicaranse en todo caso aos tribunais especializados.

Artigo 258

Se a Comisión estimase que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, emitirá un ditame motivado ao respecto, despois de lle ofrecer ao devandito Estado a posibilidade de presentar as súas observacións.

Se o Estado de que se trate non se ativese a este ditame no prazo determinado pola Comisión, esta poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Artigo 259

Calquera Estado membro poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, se estimase que outro Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados.

Antes de que un Estado membro interpoña, contra outro Estado membro, un recurso fundado nun suposto incumprimento das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, deberá someter o asunto á Comisión.

A Comisión emitirá un ditame motivado, unha vez que os Estados interesados teñan a posibilidade de formular as súas observacións por escrito e oralmente en procedemento contradictorio.

Se a Comisión non emitise o ditame no prazo de tres meses dende a data da solicitude, a falta de ditame non será obstáculo para poder recorrer ao Tribunal.

Artigo 260

1. Se o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declarase que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, o dito Estado estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

2. Se a Comisión estimase que o Estado membro afectado non adoptou as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal poderá someter o asunto ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, despois de lle ofrecer ao devandito Estado a posibilidade de presentar as súas observacións. A Comisión indicará o importe da suma a tanto alzado ou da multa coercitiva que deba ser pagada polo Estado membro afectado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal declarase que o Estado membro afectado incumpriu a súa sentenza, poderá impoñerlle o pagamento dunha suma a tanto alzado ou dunha multa coercitiva.

Este procedemento entenderase sen prexuízo do disposto no artigo 259.

3. Cando a Comisión presente un recurso ante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea en virtude do artigo 258 por considerar que o Estado membro afectado incumpriu a obriga de informar sobre as medidas de transposición dunha directiva adoptada conforme a un procedemento lexislativo, poderá, se o considera oportuno, indicar o importe da suma a tanto alzado ou da multa coercitiva que deba ser pagada polo devandito Estado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal comproba a existencia do incumprimento, poderá impoñerlle ao Estado membro afectado o pagamento dunha suma a tanto alzado ou dunha multa coercitiva dentro do límite do importe indicado pola Comisión. A obriga de pagamento producirá efecto na data fixada polo Tribunal na sentenza.

Artigo 261

Os regulamentos adoptados conxuntamente polo Parlamento Europeo e o Consello, e polo Consello, en virtude das disposicións dos tratados, poderán atribuírle ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea unha competencia xurisdiccional plena respecto das sancións previstas nos devanditos regulamentos.

Artigo 262

Sen prexuízo das restantes disposicións dos tratados, o Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial e logo de consulta ao Parlamento Europeo, poderá adoptar disposicións destinadas a lle atribuír ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, na medida en que

o Consello determine, a competencia para resolver litixios relativos á aplicación dos actos adoptados sobre a base dos tratados polos que se crean títulos europeos de propiedade intelectual ou industrial. As devanditas disposicións entrarán en vigor cando sexan aprobadas polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

Artigo 263

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea controlará a legalidade dos actos lexislativos, dos actos do Consello, da Comisión e do Banco Central Europeo que non sexan recomendacións ou ditames, e dos actos do Parlamento Europeo e do Consello Europeo destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros. Controlará tamén a legalidade dos actos dos órganos ou organismos da Unión destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros.

Para tal fin, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse sobre os recursos por incompetencia, vicios substanciais de forma, violación dos tratados ou de calquera norma xurídica relativa á súa execución, ou desviación de poder, interpostos por un Estado membro, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente nas mesmas condicións para pronunciarse sobre os recursos interpostos polo Tribunal de Contas, polo Banco Central Europeo e polo Comité das Rexións, co fin de salvagardar prerrogativas destes.

Toda persoa física ou xurídica poderá interpoñer recurso, nas condicións previstas nos parágrafos primeiro e segundo, contra os actos dos que sexa destinataria ou que lle afecten directa e individualmente e contra os actos regulamentarios que lle afecten directamente e que non inclúan medidas de execución.

Os actos polos que se crean os órganos e organismos da Unión poderán prever condicións e procedementos específicos para os recursos presentados por persoas físicas ou xurídicas contra actos dos devanditos órganos ou organismos destinados a producir efectos xurídicos fronte a eles.

Os recursos previstos no presente artigo deberán interpoñerse no prazo de dous meses a partir, segundo os casos, da publicación do acto, da súa notificación ao recorrente ou, a falta diso, dende o día en que este tivese coñecemento deste.

Artigo 264

Se o recurso fose fundado, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declarará nulo e sen valor nin efecto ningún o acto impugnado.

Non obstante, o Tribunal indicará, se o considera necesario, aqueles efectos do acto declarado nulo que deban ser considerados como definitivos.

Artigo 265

En caso de que, en violación dos tratados, o Parlamento Europeo, o Consello Europeo, o Consello, a Comisión ou o Banco Central Europeo se abstivesen de pronunciarse, os Estados membros e as demais institucións da Unión poderán recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, co obxecto de que declare a devandita violación. O presente artigo aplicarase, nas mesmas condicións, aos órganos e organismos da Unión que se absteñan de pronunciarse.

Este recurso soamente será admisible se a institución, órgano ou organismo de que se trate fosen requiridos previamente para que actúen. Se transcorrido un prazo de dous meses, a partir do devandito requirimento, a institución, órgano ou organismo non define a súa posición, o recurso poderá ser interposto dentro dun novo prazo de dous meses.

Toda persoa física ou xurídica poderá recorrer en queixa ao Tribunal, nas condicións sinaladas nos parágrafos precedentes, por non lle dirixir unha das institucións, ou un dos órganos ou organismos da Unión un acto distinto dunha recomendación ou dun ditame.

Artigo 266

A institución, órgano ou organismo do que emane o acto anulado, ou cuxa abstención fose declarada contraria aos tratados, estarán obrigados a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Esta obriga enténdese sen prexuízo da que poida resultar da aplicación do parágrafo segundo do artigo 340.

Artigo 267

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse, con carácter prexudicial:

- a) sobre a interpretación dos tratados;

b) sobre a validez e a interpretación dos actos adoptados polas institucións, órganos ou organismos da Unión.

Cando se formule unha cuestión desta natureza ante un órgano xurisdiccional dun dos Estados membros, o dito órgano poderá pedirlle ao Tribunal que se pronuncie sobre esta, se considera necesaria unha decisión ao respecto para poder emitir a súa sentenza.

Cando se formule unha cuestión deste tipo nun asunto pendente ante un órgano xurisdiccional nacional, cuxas decisións non sexan susceptibles de ulterior recurso xudicial de dereito interno, o dito órgano estará obrigado a someter a cuestión ao Tribunal.

Cando se formule unha cuestión deste tipo nun asunto pendente ante un órgano xurisdiccional nacional en relación cunha persoa privada de liberdade, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea pronunciarase coa maior brevidade.

Artigo 268

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para coñecer dos litixios relativos á indemnización por danos a que se refiren os parágrafos segundo e terceiro do artigo 340.

Artigo 269

O Tribunal de Xustiza será competente para pronunciarse sobre a legalidade dun acto adoptado polo Consello Europeo ou polo Consello en virtude do artigo 7 do Tratado da Unión Europea, soamente a petición do Estado membro obxecto da constatación do Consello Europeo ou do Consello e unicamente no que se refire ao respecto das disposicións de procedemento establecidas no citado artigo.

Esta petición deberá presentarse no prazo dun mes a partir da constatación. O Tribunal pronunciarase no prazo dun mes a partir da data da petición.

Artigo 270

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse sobre calquera litixio entre a Unión e os seus axentes dentro dos límites e nas condicións que estableza o Estatuto dos funcionarios da Unión e o réxime aplicable aos outros axentes da Unión.

Artigo 271

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente, dentro dos límites que a continuación se sinalan, para coñecer dos litixios relativos:

- a) ao cumprimento das obrigas dos Estados membros que se derivan dos Estatutos do Banco Europeo de Investimentos. O Consello de Administración do Banco terá, a este respecto, as competencias que o artigo 258 lle atribúe á Comisión;
- b) aos acordos do Consello de Gobernadores do Banco. Calquera Estado membro, a Comisión e o Consello de Administración do Banco poderán interpoñer recurso nesta materia, nas condicións previstas no artigo 263;
- c) aos acordos do Consello de Administración do Banco. Só poderán interpoñer recurso contra tales acordos os Estados membros ou a Comisión, nas condicións establecidas no artigo 263 e unicamente por vicio de forma no procedemento previsto nos puntos 2, 5, 6 e 7 do artigo 19 dos estatutos do Banco;
- d) ao cumprimento por parte dos bancos centrais nacionais das obrigas que se derivan dos tratados e dos Estatutos do SEBC e do BCE. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo disporá a este respecto, fronte aos bancos centrais nacionais, dos poderes que o artigo 258 lle recoñece á Comisión respecto dos Estados membros. Se o Tribunal declarase que un banco central nacional incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, o dito banco estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

Artigo 272

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para xulgar, en virtude dunha cláusula compromisoria contida nun contrato de dereito público ou de dereito privado celebrado pola Unión ou pola súa conta.

Artigo 273

O Tribunal de Xustiza será competente para pronunciarse sobre calquera controversia entre Estados membros relacionada co obxecto dos tratados, se a devandita controversia lle é sometida en virtude dun compromiso.

Artigo 274

Sen prexuízo das competencias que os tratados lle atribúen ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, os litixios nos que a Unión sexa parte non poderán ser, por tal motivo, subtraídos á competencia das xurisdicións nacionais.

Artigo 275

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para pronunciarse sobre as disposicións relativas á política exterior e de seguridade común nin sobre os actos adoptados sobre a base destas.

Non obstante, o Tribunal de Xustiza será competente para controlar o respecto do artigo 40 do Tratado da Unión Europea e para pronunciarse sobre os recursos interpostos nas condicións consideradas no parágrafo cuarto do artigo 263 do presente tratado e relativos ao control da legalidade das decisións adoptadas polo Consello, en virtude do capítulo 2 do título V do Tratado da Unión Europea polas que se establezan medidas restritivas fronte a persoas físicas ou xurídicas.

Artigo 276

No exercicio das súas atribucións respecto das disposicións dos capítulos 4 e 5 do título V da terceira parte relativas ao espazo de liberdade, seguridade e xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para comprobar a validez ou a proporcionalidade de operacións efectuadas pola policía ou outros servizos con funcións coercitivas dun Estado membro, nin para pronunciarse sobre o exercicio das responsabilidades que lles incumben aos Estados membros respecto do mantemento da orde pública e da salvagarda da seguridade interior.

Artigo 277

Aínda que expire o prazo previsto no parágrafo sexto do artigo 263, calquera das partes dun litixio no que se cuestione un acto de alcance xeral adoptado por unha institución, órgano ou organismo da Unión poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea alegando a inaplicabilidade do devandito acto polos motivos previstos no parágrafo segundo do artigo 263.

Artigo 278

Os recursos interpostos ante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non terán efecto suspensivo. Non obstante, o Tribunal poderá, se estima que as circunstancias así o esixen, ordenar a suspensión da execución do acto impugnado.

Artigo 279

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea poderá ordenar as medidas provisionais necesarias nos asuntos de que estea a coñecer.

Artigo 280

As sentenzas do Tribunal de Xustiza da Unión Europea terán forza executiva nas condicións que establece o artigo 299.

Artigo 281

O Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea fixarase nun protocolo independente.

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán modificar as disposicións do Estatuto, a excepción do seu título I e o seu artigo 64. O Parlamento Europeo e o Consello pronunciaranse ben a petición do Tribunal de Xustiza e logo de consulta á Comisión, ben por proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza.

SECCIÓN SEXTA. O BANCO CENTRAL EUROPEO

Artigo 282

1. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais constituirán o Sistema Europeo de Bancos Centrais (SEBC). O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais dos Estados membros cuxa moeda é o euro, que constitúen o Eurosistema, dirixirán a política monetaria da Unión.

2. O SEBC estará dirixido polos órganos reitores do Banco Central Europeo. O obxectivo principal do SEBC será manter a estabilidade de prezos. Sen prexuízo deste obxectivo, prestaralles apoio ás políticas económicas xerais da Unión para contribuír á consecución dos obxectivos desta.

3. O Banco Central Europeo terá personalidade xurídica. Corresponderalle en exclusiva autorizar a emisión do euro. Será independente no exercicio das súas competencias e na xestión das súas finanzas. As institucións, órganos e organismos da Unión e os gobernos dos Estados membros respectarán esta independencia.

4. O Banco Central Europeo adoptará as medidas necesarias para desempeñar os seus labores conforme aos artigos 127 a 133 e 138 e ás condicións establecidas nos Estatutos do SEBC e do BCE. Conforme aos devanditos artigos, os Estados membros cuxa moeda non sexa o euro e os bancos centrais destes manterán as súas competencias no ámbito monetario.

5. Nos ámbitos que entren dentro das súas atribucións, consultarase o Banco Central Europeo sobre todo proxecto de acto da Unión e sobre todo proxecto de normativa a escala nacional; o Banco poderá emitir ditames.

Artigo 283

1. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo estará formado polos membros do Comité Executivo do Banco Central Europeo e os gobernadores dos bancos centrais nacionais dos Estados membros cuxa moeda sexa o euro.

2. O Comité Executivo estará composto polo Presidente, o Vicepresidente e outros catro membros.

O Presidente, o Vicepresidente e os demais membros do Comité Executivo serán nomeados polo Consello Europeo, por maioría cualificada, de entre persoas de recoñecido prestixio e experiencia profesional en asuntos monetarios ou bancarios, sobre a base dunha recomendación do Consello e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O seu mandato terá unha duración de oito anos e non será renovable.

Só poderán ser membros do Comité Executivo os nacionais dos Estados membros.

Artigo 284

1. O Presidente do Consello e un membro da Comisión poderán participar, sen dereito de voto, nas reunións do Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O Presidente do Consello poderá someter unha moción á deliberación ao Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

2. Invitarase o Presidente do Banco Central Europeo a que participe nas reunións do Consello nas que se delibere sobre cuestións relativas aos obxectivos e funcións do SEBC.

3. O Banco Central Europeo remitiralles un informe anual sobre as actividades do SEBC e sobre a política monetaria do ano precedente e do ano en curso ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, así como ao Consello Europeo. O Presidente do Banco Central Europeo presentaralles o devandito informe ao Consello e ao Parlamento Europeo, que poderá proceder a un debate xeral sobre esa base.

O Presidente do Banco Central Europeo e os restantes membros do Comité Executivo, a petición do Parlamento Europeo ou por iniciativa propia, poderán ser oídos polas comisións competentes do Parlamento Europeo.

SECCIÓN SÉTIMA. O TRIBUNAL DE CONTAS

Artigo 285

A fiscalización, ou control de contas da Unión, será efectuada polo Tribunal de Contas.

O Tribunal de Contas estará composto por un nacional de cada Estado membro. Os membros do Tribunal exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.

Artigo 286

1. Os membros do Tribunal de Contas serán elixidos entre personalidades que pertencen ou pertencesen nos seus respectivos Estados ás institucións de control externo ou que estean especialmente cualificadas para esta función. Deberán ofrecer absolutas garantías de independencia.

2. Os membros do Tribunal de Contas serán nomeados para un período de seis anos. O Consello, logo de consulta ao Parlamento Europeo, adoptará a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. O mandato dos membros do Tribunal de Contas será renovable.

Os membros elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal de Contas por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

3. No cumprimento das súas funcións, os membros do Tribunal de Contas non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún Goberno nin de ningún organismo. Absteranse de realizar calquera acto incompatible co carácter das súas funcións.

4. Os membros do Tribunal de Contas non poderán, mentres dure o seu mandato, exercer ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. No momento de asumir as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e mesmo despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo e, en especial, os deberes de honestidade e discreción en canto á aceptación, unha vez rematado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios.

5. Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros do Tribunal de Contas concluirá individualmente por dimisión voluntaria ou cesamento declarado polo Tribunal de Xustiza, de conformidade co disposto no punto 6.

O interesado será substituído polo tempo que falte para rematar o mandato.

Salvo en caso de cesamento, os membros do Tribunal de Contas permanecerán no seu cargo ata a súa substitución.

6. Os membros do Tribunal de Contas só poderán ser relevados das súas funcións ou privados do seu dereito á pensión ou de calquera outro beneficio substitutivo se o Tribunal de Xustiza, a instancia do Tribunal de Contas, declarase que deixan de reunir as condicións requiridas ou de cumprir as obrigas que dimanan do seu cargo.

7. O Consello fixará as condicións de emprego e, en particular, os soldos, axudas de custo e pensións do Presidente e dos membros do Tribunal de Contas. Fixará tamén calquera outro emolumento de carácter retributivo.

8. As disposicións do Protocolo sobre os privilexios e as inmunidades da Unión Europea aplicables aos Xuíces do Tribunal de Xustiza da Unión Europea serán igualmente aplicables aos membros do Tribunal de Contas.

Artigo 287

1. O Tribunal de Contas examinará as contas da totalidade dos ingresos e gastos da Unión. Examinará tamén as contas da totalidade dos ingresos e gastos de calquera órgano ou organismo creado pola Unión, na medida en que o acto constitutivo do devandito órgano ou organismo non exclúa o devandito exame.

O Tribunal de Contas presentaralles ao Parlamento Europeo e ao Consello unha declaración sobre a fiabilidade das contas e a regularidade e legalidade das operacións correspondentes que será publicada no Diario Oficial da Unión Europea. A devandita declaración poderá completarse con observacións específicas sobre cada un dos ámbitos principais da actividade da Unión.

2. O Tribunal de Contas examinará a legalidade e a regularidade dos ingresos e gastos e garantirá unha boa xestión financeira. Ao facelo informará, en particular, de calquera caso de irregularidade.

O control dos ingresos efectuarase sobre a base das liquidacións e das cantidades entregadas á Unión.

O control dos gastos efectuarase sobre a base dos compromisos asumidos e os pagamentos realizados. Ambos os dous controis poderán efectuarse antes do peche das contas do exercicio orzamentario considerado.

3. O control levarase a cabo sobre a documentación contable e, en caso necesario, nas dependencias correspondentes das outras institucións da Unión, nas dependencias de calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión e nos Estados membros, incluídas as dependencias de calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do orzamento. Nos Estados membros, o control efectuarase en colaboración coas institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, cos servizos nacionais competentes. O Tribunal de Contas e as institucións nacionais de control dos Estados membros cooperarán con espírito de confianza e mantendo a súa independencia. Tales institucións ou servizos comunicaranlle ao Tribunal de Contas se teñen a intención de participar no mencionado control.

As outras institucións da Unión, calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión, calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do orzamento e as institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, os servizos nacionais competentes, comunicaranlle ao Tribunal de Contas, a instancia deste, calquera documento ou información necesarios para o cumprimento da súa misión.

Respecto da actividade do Banco Europeo de Investimentos na xestión dos ingresos e gastos da Unión, o dereito de acceso do Tribunal ás informacións que posúe o Banco rexerase por un acordo celebrado entre o Tribunal, o Banco e a Comisión. En ausencia do devandito acordo, o Tribunal terá, non obstante, acceso ás informacións necesarias para o control dos ingresos e gastos da Unión xestionados polo Banco.

4. O Tribunal de Contas elaborará, despois do peche de cada exercicio, un informe anual. O devandito informe seralles transmitido ás institucións da Unión e publicado no Diario Oficial da Unión Europea, acompañado das respostas destas institucións ás observacións do Tribunal de Contas.

O Tribunal de Contas poderá, ademais, presentar en calquera momento as súas observacións, que poderán consistir en informes especiais sobre cuestións particulares e emitir ditames, a instancia dunha das demais institucións da Unión.

O Tribunal de Contas aprobará os seus informes anuais, informes especiais ou ditames por maioría dos membros que o compoñen. Non obstante, poderá crear no seu seo Salas para aprobar determinadas categorías de informes ou de ditames nas condicións previstas polo seu regulamento interno.

O Tribunal de Contas asistirá o Parlamento Europeo e o Consello no exercicio da súa función de control da execución do orzamento.

O Tribunal de Contas elaborará o seu regulamento interno. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

CAPÍTULO 2. ACTOS XURÍDICOS DA UNIÓN, PROCEDEMENTOS DE ADOPCIÓN E OUTRAS DISPOSICIÓNS

SECCIÓN PRIMEIRA. ACTOS XURÍDICOS DA UNIÓN

Artigo 288

Para exercer as competencias da Unión, as institucións adoptarán regulamentos, directivas, decisións, recomendacións e ditames.

O regulamento terá un alcance xeral. Será obrigatorio en todos os seus elementos e directamente aplicable en cada Estado membro.

A directiva obrigará o Estado membro destinatario en canto ao resultado que deba conseguirse e deixaralles, non obstante, ás autoridades nacionais a elección da forma e dos medios.

A decisión será obrigatoria en todos os seus elementos. Cando designe destinatarios, só será obrigatoria para estes.

As recomendacións e os ditames non serán vinculantes.

Artigo 289

1. O procedemento lexislativo ordinario consiste na adopción conxunta polo Parlamento Europeo e o Consello, por proposta da Comisión, dun regulamento, unha directiva ou unha decisión. Este procedemento defínese no artigo 294.

2. Nos casos específicos previstos polos tratados, a adopción dun regulamento, unha directiva ou unha decisión, ben polo Parlamento Europeo coa participación do Consello, ben polo Consello coa participación do Parlamento Europeo, constituirá un procedemento lexislativo especial.

3. Os actos xurídicos que se adopten mediante procedemento lexislativo constituirán actos lexislativos.

4. Nos casos específicos previstos polos tratados, os actos lexislativos poderán ser adoptados por iniciativa dun grupo de Estados membros ou do Parlamento Europeo, por recomendación do Banco Central Europeo ou a petición do Tribunal de Xustiza ou do Banco Europeo de Investimentos.

Artigo 290

1. Un acto legislativo poderá delegar na Comisión os poderes para adoptar actos non legislativos de alcance xeral que completen ou modifiquen determinados elementos non esenciais do acto legislativo.

Os actos legislativos delimitarán de forma expresa os obxectivos, o contido, o alcance e a duración da delegación de poderes. A regulación dos elementos esenciais dun ámbito estará reservada ao acto legislativo e, polo tanto, non poderá ser obxecto dunha delegación de poderes.

2. Os actos legislativos fixarán de forma expresa as condicións ás que estará suxeita a delegación, que poderán ser as seguintes:

a) o Parlamento Europeo ou o Consello poderán decidir revogar a delegación;

b) o acto delegado non poderá entrar en vigor se o Parlamento Europeo ou o Consello formularon obxeccións no prazo fixado no acto legislativo.

Para os efectos das letras a) e b), o Parlamento Europeo pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen e o Consello farao por maioría cualificada.

3. No título dos actos delegados figurará o adxectivo «delegado» ou «delegada».

Artigo 291

1. Os Estados membros adoptarán todas as medidas de dereito interno necesarias para a execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión.

2. Cando se requiran condicións uniformes de execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión, estes conferiranlle competencias de execución á Comisión ou, en casos específicos debidamente xustificadas e nos previstos nos artigos 24 e 26 do Tratado da Unión Europea, ao Consello.

3. Para os efectos do punto 2, o Parlamento Europeo e o Consello establecerán previamente, mediante regulamentos adoptados conforme ao procedemento legislativo ordinario, as normas e principios xerais relativos ás modalidades de control, por parte dos Estados membros, do exercicio das competencias de execución pola Comisión.

4. No título dos actos de execución figurará a expresión «de execución».

Artigo 292

O Consello adoptará recomendacións. Pronunciarase por proposta da Comisión en todos os casos en que os tratados dispoñan que o Consello adopte actos por proposta da Comisión. Pronunciarase por unanimidade nos ámbitos nos que se require a unanimidade para a adopción dun acto da Unión. A Comisión, así como o Banco Central Europeo nos casos específicos previstos polos tratados, adoptarán recomendacións.

SECCIÓN SEGUNDA. PROCEDEMENTOS DE ADOPCIÓN DOS ACTOS E OUTRAS DISPOSICIÓNS

Artigo 293

1. Cando, en virtude dos tratados, o Consello se pronuncie por proposta da Comisión, unicamente poderá modificar a proposta por unanimidade, salvo nos casos contemplados nos puntos 10 e 13 do artigo 294, nos artigos 310, 312 e 314 e no parágrafo segundo do artigo 315.

2. En tanto que o Consello non se pronuncie, a Comisión poderá modificar a súa proposta mentres duren os procedementos que conduzan á adopción dun acto da Unión.

Artigo 294

1. Cando nos tratados, para a adopción dun acto, se faga referencia ao procedemento lexislativo ordinario, aplicarase o procedemento seguinte.

2. A Comisión presentaralles unha proposta ao Parlamento Europeo e ao Consello.

Primeira lectura

3. O Parlamento Europeo aprobará a súa posición en primeira lectura e transmitíraa ao Consello.

4. Se o Consello aproba a posición do Parlamento Europeo, adoptarase o acto de que se trate na formulación correspondente á posición do Parlamento Europeo.

5. Se o Consello non aproba a posición do Parlamento Europeo, adoptará a súa posición en primeira lectura e transmitírala ao Parlamento Europeo.

6. O Consello informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levaron a adoptar a súa posición en primeira lectura. A

Comisión informará cumpridamente da súa posición o Parlamento Europeo.

Segunda lectura

7. Se, nun prazo de tres meses a partir da devandita transmisión, o Parlamento Europeo:

a) aproba a posición do Consello en primeira lectura ou non toma decisión ningunha, o acto de que se trate considerárase adoptado na formulación correspondente á posición do Consello;

b) rexeita, por maioría dos membros que o compoñen, a posición do Consello en primeira lectura, o acto proposto considerárase non adoptado;

c) propón, por maioría dos membros que o compoñen, emendas á posición do Consello en primeira lectura, o texto así modificado transmitirase ao Consello e á Comisión, que ditaminará sobre as devanditas emendas.

8. Se nun prazo de tres meses a partir da recepción das emendas do Parlamento Europeo, o Consello, por maioría cualificada:

a) aproba todas estas emendas, o acto de que se trate considerárase adoptado;

b) non aproba todas as emendas, o Presidente do Consello, de acordo co Presidente do Parlamento Europeo, convocará o Comité de Conciliación nun prazo de seis semanas.

9. O Consello pronunciarase por unanimidade sobre as emendas que sexan obxecto dun ditame negativo da Comisión.

Conciliación

10. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou polos seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión alcanzar, no prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello en segunda lectura.

11. A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar un achegamento entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

12. Se, nun prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, o Comité de Conciliación non aproba un texto conxunto, o acto proposto considerarase non adoptado.

Terceira lectura

13. Se, neste prazo, o Comité de Conciliación aproba un texto conxunto, o Parlamento Europeo e o Consello disporán cada un de seis semanas a partir da devandita aprobación para adoptar o acto de que se trate conforme ao devandito texto, pronunciándose o Parlamento Europeo por maioría dos votos emitidos e o Consello por maioría cualificada. No seu defecto, o acto proposto considerarase non adoptado.

14. Os períodos de tres meses e de seis semanas considerados no presente artigo poderán ampliarse, como máximo, nun mes e dúas semanas respectivamente, por iniciativa do Parlamento Europeo ou do Consello.

Disposicións particulares

15. Cando, nos casos previstos polos tratados, un acto lexislativo se someta ao procedemento lexislativo ordinario por iniciativa dun grupo de Estados membros, por recomendación do Banco Central Europeo ou a instancia do Tribunal de Xustiza, non se aplicarán o punto 2, a segunda frase do punto 6 nin o punto 9.

Nestes casos, o Parlamento Europeo e o Consello transmitiránlle á Comisión o proxecto de acto, así como as súas posicións en primeira e segunda lecturas. O Parlamento Europeo ou o Consello poderán pedir o ditame da Comisión ao longo de todo o procedemento e a Comisión poderá ditaminar así mesmo por propia iniciativa. A Comisión tamén poderá, se o considera necesario, participar no Comité de Conciliación de conformidade co punto 11.

Artigo 295

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión levarán a cabo consultas recíprocas e organizarán de común acordo a forma da súa cooperación. Para tal efecto e dentro do respecto dos tratados, poderán celebrar acordos interinstitucionais que poderán ter carácter vinculante.

Artigo 296

Cando os tratados non establezan o tipo de acto que deba adoptarse, as institucións decidirán en cada caso conforme aos procedementos aplicables e ao principio de proporcionalidade.

Os actos xurídicos deberán estar motivados e referiranse ás propostas, iniciativas, recomendacións, peticións ou ditames previstos polos tratados.

Cando se lles presente un proxecto de acto legislativo, o Parlamento Europeo e o Consello absteranse de adoptar actos non previstos polo procedemento legislativo aplicable ao ámbito de que se trate.

Artigo 297

1. Os actos legislativos adoptados conforme ao procedemento legislativo ordinario serán asinados polo Presidente do Parlamento Europeo e polo Presidente do Consello.

Os actos legislativos adoptados conforme a un procedemento legislativo especial serán asinados polo Presidente da institución que os adopte.

Os actos legislativos publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea. Entrarán en vigor na data que eles mesmos fixen ou, a falta desta, aos vinte días da súa publicación.

2. Os actos non legislativos adoptados en forma de regulamentos, directivas e decisións, cando estas últimas non indiquen destinatario, serán asinados polo Presidente da institución que os adoptase.

Os regulamentos, as directivas que teñan por destinatarios a todos os Estados membros, así como as decisións que non indiquen destinatario, publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea. Entrarán en vigor na data que eles mesmos fixen ou, a falta dela, aos vinte días da súa publicación.

As demais directivas, así como as decisións que indiquen un destinatario, notificaránselles aos seus destinatarios e producirán efecto en virtude da devandita notificación.

Artigo 298

1. No cumprimento das súas funcións, as institucións, órganos e organismos da Unión apoiaranse nunha Administración europea aberta, eficaz e independente.

2. Dentro do respecto ao estatuto e ao réxime adoptados conforme ao artigo 336, o Parlamento Europeo e o Consello establecerán as disposicións para tal efecto, mediante regulamentos adoptados conforme ao procedemento lexislativo ordinario.

Artigo 299

Os actos do Consello, da Comisión ou do Banco Central Europeo que lles impoñan unha obriga pecuniaria a persoas distintas dos Estados serán títulos executivos.

A execución forzosa rexerase polas normas de procedemento civil vixentes no Estado en cuxo territorio se leve a cabo. A orde de execución será consignada, sen outro control que o da comprobación da autenticidade do título, pola autoridade nacional que o Goberno de cada un dos Estados membros haberá de designar ao respecto e cuxo nome lles deberá comunicar á Comisión e ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cumpridas estas formalidades a instancia do interesado, este poderá promover a execución forzosa conforme ao dereito interno, recorrendo directamente ao órgano competente.

A execución forzosa só poderá ser suspendida en virtude dunha decisión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Non obstante, o control da conformidade a dereito das medidas de execución será competencia das xurisdicións nacionais.

CAPÍTULO 3. ÓRGANOS CONSULTIVOS DA UNIÓN

Artigo 300

1. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión estarán asistidos por un Comité Económico e Social e por un Comité das Rexións, que exercerán funcións consultivas.

2. O Comité Económico e Social estará composto por representantes das organizacións de empresarios, de traballadores e doutros sectores representativos da sociedade civil, en particular nos ámbitos socioeconómico, cívico, profesional e cultural.

3. O Comité das Rexións estará composto por representantes dos entes rexionais e locais que sexan titulares dun mandato electoral nun ente rexional ou local ou que teñan responsabilidade política ante unha asemblea elixida.

4. Os membros do Comité Económico e Social e do Comité das Rexións non estarán vinculados por ningún mandato imperativo. Exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.

5. As normas contempladas nos puntos 2 e 3, relativas á natureza da composición destes comités, serán revisadas periodicamente polo Consello para ter en conta a evolución económica, social e demográfica na Unión. O Consello, por proposta da Comisión, adoptará decisións para tal efecto.

SECCIÓN PRIMEIRA. O COMITÉ ECONÓMICO E SOCIAL

Artigo 301

O número de membros do Comité Económico e Social non excederá de trescentos cincuenta. O Consello adoptará por unanimidade, a proposta da Comisión, unha decisión pola que se estableza a composición do Comité.

O Consello establecerá as axudas de custo dos membros do Comité.

Artigo 302

1. Os membros do Comité serán nomeados para un período de cinco anos. O Consello adoptará a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. O mandato dos membros do Comité será renovable.

2. O Consello pronunciarase logo de consulta á Comisión. Poderá solicitar a opinión das organizacións europeas representativas dos diferentes sectores económicos e sociais e da sociedade civil aos que lles concirnan as actividades da Unión.

Artigo 303

O Comité designará de entre os seus membros o Presidente e a Mesa, por un período de dous anos e medio.

Establecerá o seu regulamento interno.

O Comité será convocado polo seu Presidente, a instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén poderá reunirse por propia iniciativa.

Artigo 304

O Comité será consultado polo Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión, nos casos previstos nos tratados. Estas institucións poderán consultalo en todos aqueles casos en que o consideren oportuno. Poderá tomar a iniciativa de emitir un ditame cando o xulgue oportuno.

Se o estimasen necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle curse ao Presidente. Transcorrido o prazo fixado sen recibirse o ditame, poderá prescindirse deste.

O ditame do Comité seralles remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto cunha acta das deliberacións.

SECCIÓN SEGUNDA. O COMITÉ DAS REXIÓNS

Artigo 305

O número de membros do Comité das Rexións non excederá de trescentos cincuenta.

O Consello adoptará por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión pola que se estableza a composición do Comité.

Os membros do Comité, así como un número igual de suplentes, serán nomeados para un período de cinco anos. O seu mandato será renovable. O Consello adoptará a lista de membros e suplentes establecida, de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. Ao termo do mandato mencionado no punto 3 do artigo 300 en virtude do cal fosen propostos, o mandato dos membros do Comité concluirá automaticamente e serán substituídos para o período restante do devandito mandato segundo o mesmo procedemento. Ningún membro do Comité poderá ser simultaneamente membro do Parlamento Europeo.

Artigo 306

O Comité das Rexións designará de entre os seus membros o Presidente e a Mesa, por un período de dous anos e medio.

Establecerá o seu regulamento interno.

O Comité será convocado polo seu Presidente, a instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén poderá reunirse por propia iniciativa.

Artigo 307

O Comité das Rexións será consultado polo Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión, nos casos previstos nos tratados e en calquera outro, en particular aqueles que afecten a cooperación transfronteiriza, en que unha destas institucións o considere oportuno.

Se o estimasen necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle curse ao Presidente. Transcorrido o prazo fixado sen recibirse o ditame, poderá prescindirse deste.

Cando o Comité Económico e Social sexa consultado en aplicación do artigo 304, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión informarán o Comité das Rexións desta solicitude de ditame. O Comité das Rexións poderá emitir un ditame ao respecto cando estime que hai intereses rexionais específicos en xogo.

Poderá emitir un ditame por propia iniciativa cando o considere conveniente.

O ditame do Comité seralles remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto coa acta das deliberacións.

CAPÍTULO 4. O BANCO EUROPEO DE INVESTIMENTOS

Artigo 308

O Banco Europeo de Investimentos terá personalidade xurídica.

Serán membros do Banco Europeo de Investimentos os Estados membros.

Os Estatutos do Banco Europeo de Investimentos figuran nun protocolo anexo aos tratados. O Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial, a petición do Banco Europeo de Investimentos e logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, ou por proposta da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Europeo de Investimentos, poderá modificar os estatutos do Banco.

Artigo 309

O Banco Europeo de Investimentos terá por misión contribuír ao desenvolvemento equilibrado e estable do mercado interior en interese da Unión, recorrendo aos mercados de capitais e aos seus propios recursos. Para tal fin, o Banco facilitará, mediante a concesión de empréstitos e garantías e sen perseguir fins lucrativos, o financiamento, en todos os sectores da economía, dos proxectos seguintes:

- a) proxectos para o desenvolvemento das rexións máis atrasadas;
- b) proxectos que tendan á modernización ou reconversión de empresas ou á creación de novas actividades inducidas polo establecemento ou o funcionamento do mercado interior que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada un dos Estados membros;
- c) proxectos de interese común a varios Estados membros que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada un dos Estados membros.

No cumprimento da súa misión, o Banco facilitará o financiamento de programas de investimento en combinación con accións dos fondos estruturais e outros instrumentos financeiros da Unión.

TÍTULO II. DISPOSICIÓNS FINANCEIRAS

Artigo 310

1. Todos os ingresos e gastos da Unión deberán estar comprendidos nas previsións correspondentes a cada exercicio orzamentario e consignados no orzamento.

O Parlamento Europeo e o Consello establecerán o orzamento anual da Unión conforme ao artigo 314.

O orzamento deberá estar equilibrado en canto a ingresos e gastos.

2. Os gastos consignados no orzamento serán autorizados para todo o exercicio orzamentario anual, de conformidade co regulamento a que se refire o artigo 322.

3. A execución de gastos consignados no orzamento requirirá a adopción previa dun acto xuridicamente vinculante da Unión que outorgue un fundamento xurídico á súa acción e á execución do correspondente gasto, de conformidade co regulamento a que se refire o artigo 322, salvo nas excepcións que estableza o devandito regulamento.

4. Co fin de garantir a disciplina orzamentaria, a Unión non adoptará actos que poidan incidir de xeito considerable no orzamento sen dar garantías de que os gastos derivados dos devanditos actos poidan ser financiados dentro do límite dos recursos propios da Unión e dentro do marco financeiro plurianual a que se refire o artigo 312.

5. O orzamento executarase de acordo co principio de boa xestión financeira. Os Estados membros e a Unión cooperarán para que os créditos consignados no orzamento se utilicen de acordo co devandito principio.

6. A Unión e os Estados membros, de conformidade co artigo 325, combaterán a fraude e calquera outra actividade ilegal que prexudique os intereses financeiros da Unión.

CAPÍTULO 1

RECURSOS PROPIOS DA UNIÓN

Artigo 311

A Unión dotarase dos medios necesarios para alcanzar os seus obxectivos e para levar a cabo as súas políticas.

Sen prexuízo do concurso doutros ingresos, o orzamento será financiado integramente con cargo aos recursos propios.

O Consello adoptará, conforme a un procedemento lexislativo especial, por unanimidade e logo de consulta ao Parlamento Europeo, unha decisión que estableza as disposicións aplicables ao sistema de recursos propios de Unión. Neste contexto poderanse establecer novas categorías de recursos propios ou suprimir unha categoría existente. A devandita decisión só entrará en vigor unha vez que sexa aprobada polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

O Consello fixará, mediante regulamentos adoptados conforme a un procedemento lexislativo especial, as medidas de execución do sistema de recursos propios da Unión sempre que así o dispoña a decisión adoptada conforme ao parágrafo terceiro. O Consello pronunciarase logo de aprobación do Parlamento Europeo.

CAPÍTULO 2. MARCO FINANCEIRO PLURIANUAL

Artigo 312

1. O marco financeiro plurianual terá por obxecto garantir a evolución ordenada dos gastos da Unión dentro do límite dos seus recursos propios.

Establecerase para un período mínimo de cinco anos.

O orzamento anual da Unión respectará o marco financeiro plurianual.

2. O Consello adoptará, conforme a un procedemento lexislativo especial, un regulamento que fixe o marco financeiro plurianual. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen.

O Consello Europeo poderá adoptar por unanimidade unha decisión que lle permita ao Consello pronunciarase por maioría cualificada cando adopte o regulamento considerado no parágrafo primeiro.

3. O marco financeiro fixará os importes dos límites máximos anuais de créditos para compromisos, por categoría de gastos, e do límite máximo anual de créditos para pagamentos. As categorías de gastos, cuxo número deberá ser limitado, corresponderán aos grandes sectores de actividade da Unión.

O marco financeiro establecerá calquera outra disposición axeitada para o bo desenvolvemento do procedemento orzamentario anual.

4. Se, ao vencemento do marco financeiro anterior, non se adoptou o regulamento do Consello polo que se establece un novo marco financeiro, prorrogaranse os límites máximos e as demais disposicións correspondentes ao último ano daquel ata que se adopte o devandito acto.

5. Durante o procedemento conducente á adopción do marco financeiro, o Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión adoptarán todas as medidas necesarias para facilitar a devandita adopción.

CAPÍTULO 3. ORZAMENTO ANUAL DA UNIÓN

Artigo 313

O exercicio orzamentario comezará o 1 de xaneiro e finalizará o 31 de decembro.

Artigo 314

O Parlamento Europeo e o Consello establecerán o orzamento anual da Unión conforme a un procedemento lexislativo especial, atendendo ás disposicións seguintes.

1. Cada institución, agás o Banco Central Europeo, elaborará, antes do 1 de xullo, un estado de previsións dos seus gastos para o exercicio orzamentario seguinte. A Comisión reunirá estas previsións nun proxecto de orzamento, que poderá conter previsións diverxentes.

Este proxecto comprenderá unha previsión de ingresos e unha previsión de gastos.

2. A Comisión presentaralles ao Parlamento Europeo e ao Consello unha proposta que conteña o proxecto de orzamento, como moito o 1 de setembro do ano que precede o da súa execución.

A Comisión poderá modificar o proxecto de orzamento durante o procedemento, ata a convocatoria do Comité de Conciliación contemplado no punto 5.

3. O Consello adoptará a súa posición sobre o proxecto de orzamento e transmitiralla ao Parlamento Europeo, como moito o 1 de outubro do ano que precede o da execución do orzamento. Informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levasen a adoptar a súa posición.

4. Se, nun prazo de corenta e dous días dende a devandita transmisión, o Parlamento Europeo:

- a) aproba a posición do Consello, o orzamento quedará adoptado;
- b) non se pronuncia, o orzamento considerarase adoptado;
- c) aproba emendas por maioría dos membros que o compoñen, o proxecto así emendado será transmitido ao Consello e á Comisión. O Presidente do Parlamento Europeo, de acordo co Presidente do Consello, convocará sen demora o Comité de Conciliación. Non obstante, se nun prazo de dez días a partir da transmisión do proxecto o Consello lle comunica ao Parlamento Europeo que aproba todas as súas emendas, o Comité de Conciliación non se reunirá.

5. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou polos seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión alcanzar, nun prazo de vinte e un días a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar un achegamento entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

6. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no punto 5, o Comité de Conciliación alcanza un acordo sobre un texto conxunto, o Parlamento

Europeo e o Consello disporán cada un de catorce días a partir da data do devandito acordo para aprobar o texto conxunto.

7. Se no prazo de catorce días mencionado no punto 6:

a) O Parlamento Europeo e o Consello aproban o texto conxunto ou non adoptan decisión ningunha, ou se unha destas institucións aproba o texto conxunto mentres que a outra non adopta decisión ningunha, o orzamento considerarase definitivamente adoptado de conformidade co texto conxunto, ou ben

b) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, e o Consello rexeitan o texto conxunto, ou se unha destas institucións rexeita o texto conxunto mentres que a outra non adopta decisión ningunha, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento, ou ben

c) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, rexeita o texto conxunto mentres que o Consello o aproba, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento, ou ben

d) o Parlamento Europeo aproba o texto conxunto mentres que o Consello o rexeita, o Parlamento Europeo poderá, nun prazo de catorce días a partir da data do rexeitamento do Consello, decidir por maioría dos membros que o compoñen e tres quintas partes dos votos emitidos que confirma na súa totalidade ou en parte as emendas a que se refire a letra c) do punto 4. Se non se confirma unha emenda do Parlamento Europeo, manterase a posición adoptada no Comité de Conciliación con respecto á liña orzamentaria obxecto da emenda. O orzamento considerarase definitivamente adoptado sobre esta base.

8. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no punto 5, o Comité de Conciliación non alcanza un acordo sobre un texto conxunto, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento.

9. Cando conclúa o procedemento establecido no presente artigo, o Presidente do Parlamento Europeo declarará que o orzamento quedou definitivamente adoptado.

10. Cada institución exercerá as competencias que lle atribúe o presente artigo dentro do respecto aos tratados e aos actos adoptados en virtude destes, en particular en materia de recursos propios da Unión e de equilibrio entre os ingresos e os gastos.

Artigo 315

Se, ao iniciarse un exercicio orzamentario, aínda non se adoptou definitivamente o orzamento, os gastos poderán efectuarse

mensualmente por capítulos, segundo o disposto no regulamento adoptado en virtude do artigo 322, dentro do límite da doceava parte dos créditos consignados no capítulo correspondente do orzamento do exercicio precedente, sen que poida superarse a doceava parte dos créditos previstos para o mesmo capítulo no proxecto de orzamento.

O Consello, por proposta da Comisión, poderá autorizar gastos que excedan da doceava parte, sempre que se respecten as restantes condicións establecidas no parágrafo primeiro, de conformidade co regulamento adoptado en virtude do artigo 322. Comunicaralle inmediatamente a súa decisión ao Parlamento Europeo.

A decisión a que se refire o parágrafo segundo deberá prever as medidas necesarias en materia de recursos para a aplicación do presente artigo, respectando os actos mencionados no artigo 311.

A devandita decisión entrará en vigor aos trinta días da súa adopción, a menos que dentro dese prazo o Parlamento Europeo decida, por maioría dos membros que o compoñen, reducir os gastos.

Artigo 316

Nas condicións que se determinen en aplicación do artigo 322, os créditos que non correspondan a gastos de persoal e que queden sen utilizar ao final do exercicio orzamentario só poderán ser prorrogados ata o exercicio seguinte.

Os créditos especificaranse por capítulos, que agruparán os gastos segundo a súa natureza ou destino e subdividiranse de conformidade co regulamento adoptado en virtude do artigo 322.

Os gastos do Parlamento Europeo, do Consello Europeo e do Consello, da Comisión, así como do Tribunal de Xustiza da Unión Europea figurarán en partidas separadas do orzamento, sen prexuízo dun réxime especial para determinados gastos comúns.

CAPÍTULO 4. EXECUCIÓN DO ORZAMENTO E APROBACIÓN DA XESTIÓN

Artigo 317

A Comisión, baixo a súa propia responsabilidade e dentro do límite dos créditos autorizados, executará o orzamento en cooperación cos Estados membros de conformidade coas disposicións dos regulamentos adoptados en virtude do artigo 322, conforme ao principio de boa xestión financeira. Os Estados membros cooperarán coa Comisión para garantir que os créditos autorizados se utilizan de acordo co principio de boa xestión financeira.

O regulamento determinará as obrigas de control e auditoría dos Estados membros na execución do orzamento, así como as responsabilidades que diso se derivan. Establecerá, así mesmo, as responsabilidades e as formas específicas de participación de cada institución na execución dos seus propios gastos.

Dentro do orzamento, a Comisión poderá transferir créditos de capítulo a capítulo ou de subdivisión a subdivisión, cos límites e nas condicións que estableza o regulamento adoptado en virtude do artigo 322.

Artigo 318

A Comisión presentaralles cada ano ao Parlamento Europeo e ao Consello as contas do exercicio pechado relativas ás operacións do orzamento. Ademais, remitiralles un balance financeiro do activo e pasivo da Unión.

A Comisión presentaralles, así mesmo, ao Parlamento Europeo e ao Consello un informe de avaliación das finanzas da Unión baseado nos resultados obtidos, en particular, en relación coas indicacións dadas polo Parlamento Europeo e o Consello en virtude do artigo 319.

Artigo 319

1. O Parlamento Europeo, por recomendación do Consello, aprobará a xestión da Comisión na execución do orzamento. Para tal fin, examinará, despois do Consello, as contas, o balance financeiro e o informe de avaliación mencionados no artigo 318, o informe anual do Tribunal de Contas, acompañado das respostas das institucións controladas ás observacións do Tribunal de Contas, a declaración de fiabilidade a que se refire o parágrafo segundo do punto 1 do artigo 287 e os informes especiais pertinentes do Tribunal de Contas.

2. Antes de aprobar a xestión da Comisión, ou con calquera outra finalidade relacionada co exercicio das atribucións desta en materia de execución do orzamento, o Parlamento Europeo poderá solicitarlle explicacións á Comisión sobre a execución dos gastos ou o funcionamento dos sistemas de fiscalización financeira. A Comisión facilitarlle ao Parlamento Europeo, a instancia deste, toda a información necesaria.

3. A Comisión fará todo o necesario para lles dar efecto ás observacións que acompañen as decisións de aprobación da xestión e as demais observacións do Parlamento Europeo relativas á execución dos gastos, así como aos comentarios que acompañen as recomendacións de aprobación adoptadas polo Consello.

A instancia do Parlamento Europeo ou do Consello, a Comisión informará acerca das medidas adoptadas como consecuencia das devanditas observacións e comentarios e, en particular, acerca das instrucións impartidas aos servizos encargados da execución do orzamento. Os devanditos informes enviaranse tamén ao Tribunal de Contas.

CAPÍTULO 5. DISPOSICIÓNS COMÚNS

Artigo 320

O marco financeiro plurianual e o orzamento anual estableceranse en euros.

Artigo 321

A Comisión poderá transferir á moeda dun dos Estados membros os activos que posúa na moeda doutro Estado membro, na medida necesaria para que poidan ser utilizados para os fins que lles asignan os tratados, sempre que informe diso as autoridades competentes dos Estados membros interesados. A Comisión evitará, na medida do posible, proceder a tales transferencias se posúe activos dispoñibles ou realizables nas moedas que precise.

A Comisión relacionarase con cada un dos Estados membros por intermedio da autoridade que estes designen. Para a execución das operacións financeiras, a Comisión recorrerá ao banco de emisión do Estado membro interesado ou a outra institución financeira autorizada por este.

Artigo 322

1. O Parlamento Europeo e o Consello adoptarán mediante regulamentos, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e tras consultar o Tribunal de Contas:

- a) as normas financeiras polas que se determinarán, en particular, as modalidades de establecemento e execución do orzamento, así como os referentes á rendición e censura de contas;
- b) as normas polas que se organizará o control da responsabilidade dos axentes financeiros, en particular dos ordenadores de pagamentos e dos contables.

2. O Consello, por proposta da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Tribunal de Contas, fixará as modalidades e o procedemento conforme aos cales deberán poñerse á disposición da Comisión os ingresos orzamentarios previstos no réxime de recursos

propios da Unión e definirá as medidas que deban aplicarse para lles facer fronte, se é o caso, ás necesidades de tesouraría.

Artigo 323

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión velarán por que a Unión dispoña dos medios financeiros que lle permitan cumprir as súas obrigas xurídicas fronte a terceiros.

Artigo 324

Por iniciativa da Comisión, convocaranse reunións periódicas dos Presidentes do Parlamento Europeo, do Consello e da Comisión no marco dos procedementos orzamentarios contemplados no presente título. Os Presidentes adoptarán todas as medidas necesarias para propiciar a concertación e o achegamento das posicións das institucións que presiden, co fin de facilitar a aplicación do presente título.

CAPÍTULO 6. LOITA CONTRA A FRAUDE

Artigo 325

1. A Unión e os Estados membros combaterán a fraude e toda actividade ilegal que afecte os intereses financeiros da Unión mediante medidas adoptadas en virtude do disposto no presente artigo, que deberán ter un efecto disuasorio e ser capaces de ofrecer unha protección eficaz nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión.
2. Os Estados membros adoptarán para combater a fraude que afecte os intereses financeiros da Unión as mesmas medidas que para combater a fraude que afecte os seus propios intereses financeiros.
3. Sen prexuízo doutras disposicións dos tratados, os Estados membros coordinarán as súas accións encamiñadas a protexer os intereses financeiros da Unión contra a fraude. Para tal fin, organizarán, xunto coa Comisión, unha colaboración estreita e regular entre as autoridades competentes.
4. O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Tribunal de Contas, adoptarán as medidas necesarias nos ámbitos da prevención e loita contra a fraude que afecte os intereses financeiros da Unión, de cara a ofrecer unha protección eficaz e equivalente nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión.

5. A Comisión, en cooperación cos Estados membros, presentaralles anualmente ao Parlamento

Europeo e ao Consello un informe sobre as medidas adoptadas para a aplicación do presente artigo.

TÍTULO III. COOPERACIÓNS REFORZADAS

Artigo 326

As cooperaciónns reforzadas respectarán os tratados e o dereito da Unión.

As cooperaciónns reforzadas non prexudicarán o mercado interior nin a cohesión económica, social e territorial. Non constituirán un obstáculo nin unha discriminación para os intercambios entre Estados membros, nin provocarán distorsións de competencia entre eles.

Artigo 327

As cooperaciónns reforzadas respectarán as competencias, os dereitos e as obrigas dos Estados membros que non participen nelas. Estes non impedirán que as apliquen os Estados membros que participen nelas.

Artigo 328

1. As cooperaciónns reforzadas estarán abertas a todos os Estados membros no momento en que se establezan, sempre e cando se respecten as posibles condicións de participación establecidas na decisión de autorización. Tamén o estarán en calquera outro momento, sempre e cando se respecten, ademais das mencionadas condicións, os actos xa adoptados neste marco.

A Comisión e os Estados membros que participen nunha cooperación reforzada procurarán fomentar a participación do maior número posible de Estados membros.

2. A Comisión e, se é o caso, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade informarán periodicamente o Parlamento Europeo e o Consello sobre a evolución das cooperaciónns reforzadas.

Artigo 329

1. Os Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada en calquera dos ámbitos contemplados nos tratados, con excepción dos ámbitos de competencia exclusiva e da política exterior e de seguridade común, dirixirán á Comisión unha

solicitud, na que precisarán o ámbito de aplicación e os obxectivos da cooperación reforzada prevista. A Comisión poderá presentarlle ao Consello unha proposta neste sentido. Se non presenta ningunha proposta, a Comisión comunicaralles os motivos aos Estados membros interesados.

A autorización considerada no parágrafo primeiro para levar a cabo unha cooperación reforzada será concedida polo Consello por proposta da Comisión e logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. A solicitude dos Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada no marco da política exterior e de seguridade común dirixirase ao Consello. Será transmitida ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, para que este ditamine acerca da coherencia da cooperación reforzada prevista coa política exterior e de seguridade común da Unión, así como á Comisión, para que esta ditamine, en particular, sobre a coherencia da cooperación reforzada prevista coas demais políticas da Unión. Transmitirase, así mesmo, ao Parlamento Europeo a título informativo.

A autorización de levar a cabo unha cooperación reforzada concederase mediante decisión do Consello, que se pronunciará por unanimidade.

Artigo 330

Todos os membros do Consello poderán participar nas súas deliberacións, pero unicamente participarán na votación os membros do Consello que representen os Estados membros que participan nunha cooperación reforzada.

A unanimidade estará constituída unicamente polos votos dos representantes dos Estados membros participantes.

A maioría cualificada definirase de conformidade co punto 3 do artigo 238.

Artigo 331

1. Todo Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente nun dos ámbitos previstos no punto 1 do artigo 329 notificarállelo ao Consello e á Comisión.

A Comisión confirmará a participación do Estado membro de que se trate nun prazo de catro meses a partir da recepción da devandita notificación. Fará constar, se é o caso, que se cumpren as condicións de participación e adoptará as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada.

Non obstante, se a Comisión considera que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude. Ao termo do devandito prazo, reconsiderará a solicitude conforme ao procedemento establecido no parágrafo segundo. Se a Comisión considera que seguen sen cumprirse as condicións de participación, o Estado membro de que se trate poderá someter a cuestión ao Consello, que deberá pronunciarse sobre a solicitude. O Consello pronunciarase de conformidade co artigo 330. Poderá adoptar, así mesmo, por proposta da Comisión, as medidas transitorias mencionadas no parágrafo segundo.

2. Todo Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente no marco da política exterior e de seguridade común notificarállelo ao Consello, ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e á Comisión.

O Consello confirmará a participación do Estado membro de que se trate, logo de consulta ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e despois de comprobar, se é o caso, que cumpre as condicións de participación. O Consello, a proposta do Alto Representante, poderá adoptar así mesmo as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada. Non obstante, se o Consello estima que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude de participación.

Para os efectos do presente punto, o Consello pronunciarase por unanimidade e de conformidade co artigo 330.

Artigo 332

Os gastos resultantes da aplicación dunha cooperación reforzada que non sexan os gastos administrativos ocasionados ás institucións serán sufragados polos Estados membros participantes, a menos que o Consello, por unanimidade de todos os seus membros e logo de consulta ao Parlamento Europeo, decida outra cousa.

Artigo 333

1. Cando unha disposición dos tratados que poida aplicarse no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello debe pronunciarse por unanimidade, este poderá adoptar por unanimidade, de conformidade co disposto no artigo 330, unha decisión que estableza que se pronunciará por maioría cualificada.

2. Cando unha disposición dos tratados que poida aplicarse no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello debe adoptar os actos correspondentes conforme a un procedemento lexislativo especial, o Consello poderá adoptar por unanimidade, de conformidade co disposto no artigo 330, unha decisión que estableza que se pronunciará conforme ao procedemento lexislativo ordinario. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

3. Os puntos 1 e 2 non se aplicarán ás decisións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa.

Artigo 334

O Consello e a Comisión velarán pola coherencia das accións emprendidas no marco dunha cooperación reforzada, así como pola coherencia das devanditas accións coas políticas da Unión e cooperarán para tal efecto.

23. INFORMATICA BASICA: CON- CEPTOS FUNDAMENTAIS SOBRE O HARDWARE E O SOFTWARE. SISTEMA OPERATIVO, BUSCA DA INFORMACIÓN: INTERNET/IN- TRANET E CORREO ELECTRÓNI- CO.

Tema 23: Informática básica: conceptos fundamentais sobre o hardware e o software. Sistema operativo, busca da información: internet/intranet e correo electrónico

ÍNDICE

23.1 Informática básica: conceptos fundamentais sobre O hardware e o software

23.1.1 Hardware e software.

23.2 Sistema Operativo.

23.2.1 Concepto

23.2.2 Evolución dos Sistemas Operativos

23.2.3 Clasificacións dos Sistemas Operativos

23.2.4 Estrutura dos Sistemas Operativos

23.2.5 Funcións dun Sistema Operativo

23.2.6 Tendencias

23.3 Busca de información

23.1.1 Spiders

23.1.2 Directorios

23.1.3 Sistemas mixtos (directorio e motor de busca)

23.1.4 Metabuscadores

23.1.5 Multibuscadores

23.4 Correo electrónico

23.4.1 Elementos do servizo de correo electrónico

23.4.2 Enderezo de correo electrónico

23.4.3 Proceso de envío de mensaxes

23.5 BIBLIOGRAFIA

23.1 INFORMÁTICA BÁSICA: CONCEPTOS FUNDAMENTAIS SOBRE O HARDWARE E O SOFTWARE

Os sistemas de información precisan os seguintes elementos:

Hardware: consiste no equipamiento informático para levar a cabo a entrada, proceso e saída da información. Os dispositivos de entrada inclúen teclados, lectores de cinta magnética, etc. Os dispositivos de proceso inclúen a unidade central de proceso, memoria e almacenamento. Existen múltiples dispositivos de saída como impresoras e pantallas de ordenador. Sen ánimo de afondar neste tipo de recursos, podemos clasificar os recursos de hardware en tres grandes categorías:

Ordenadores, que ademais dos miniordenadores e mainframes empregados desde fai varias décadas, merece salientar a presenza habitual nos postos de traballo do ordenador persoal.

Periféricos, os cales inclúen toda unha variada gama que abrangue desde os elementos máis comúns de entrada, visualización, almacenamento e distribución de datos e información como poden ser os teclados, módems, pantallas de raios catódicos, cintas magnéticas e impresoras de impacto ata os elementos máis sofisticados, tales como un escáner, pantallas de vídeo xigantes, discos compactos e impresoras láser e de inxección de tinta, etc.

Outro hardware, en especial o que permite a interconexión entre equipos informáticos.

Software: consiste nos programas e instrucións que se dan ao ordenador. Estes programas e instrucións permiten ao ordenador procesar a información. Podemos clasificar o software nos tres seguintes grupos:

Software de sistemas; trátase dun compoñente estreitamente asociado ao propio hardware, que permite a este operar e soportar software específico para as aplicacións.

Software de aplicación; que é o conxunto de programas que permitirán realizar as funcións previstas para o sistema de información.

Outro software; como poden ser as ferramentas de desenvolvemento, compiladores, software de comunicacións, etc.

Bases de datos: onde se atopa organizada a información da empresa. A base de datos da organización pode recoller feitos e información sobre clientes, empregados, vendas de competencia, etc. Supón un dos elementos claves para o sistema de información baseado en T.I.

Telecomunicacións: permiten ás organizacións enlazar sistemas informáticos constituíndo redes. As redes de área local interconectan equipos nun medio reducido, tipicamente nunha oficina ou edificio. As redes de área ampla (WAN) poden interconectar sistemas afastados mediante redes de comunicación exteriores, habitualmente públicas.

Persoas: é o elemento máis importante na maior parte dos sistemas de información baseados en ordenador. Podemos distinguir dous tipos de persoas en relación ao sistema de información:

Persoal específico da área de sistemas: inclúe aquelas persoas que xestionan, desenvolven programas, e manteñen o sistema informático.

Usuarios: directivos e usuarios en xeral que interaccionan dalgún modo co sistema.

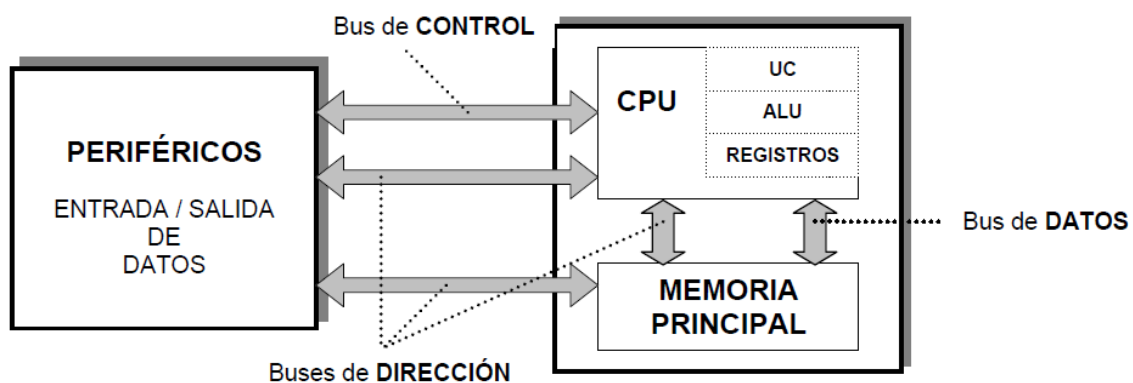
Procedementos: inclúe as estratexias, políticas, métodos e regras que en xeral se aplican no uso e xestión do sistema de información.

23.1.1 Hardware e software.

Un computador é un conxunto de dispositivos físicos integrados (hardware) de elementos lóxicos (programas) destinado ao tratamento automatizado da información. O Sistema Informático, a partir duns datos de entrada, realiza funcións de almacenamento, proceso e control proporcionando datos de saída, por iso consideramos que o usuario emprega os datos que lle proporciona o Sistema Informático, pero non forma parte del.

O ordenador pódese ver como un dispositivo electrónico destinado ao tratamento automatizado da información. Para que un ordenador trate a información é necesario un sistema de información, que ante unha entrada, execute unha serie de instrucións e devolva un resultado.

As partes físicas (hardware) que compoñen un ordenador pódense esquematizar nas seguintes:

1. **PROCESADOR** tamén coñecido como **CPU** (Central Process Unit). Encárgase de interpretar e executar as instrucións dos programas, realizando cálculos aritméticos e lóxicos cos datos. Tamén é o encargado de comunicarse coas demais partes do sistema.

Internamente está constituida por unha colección complexa de circuitos electrónicos. Cando se incorporan todos estes circuitos nun chip de silicio, a este chip denomínaselle microprocesador.

A CPU está composta pola unidade aritmética lóxica, a unidade de control e os rexistros do sistema:

- a. Unidade de Control (UC): A función da unidade de control consiste en ler as instrucións que residen na memoria principal, interpretalas e executalas dando as oportunas ordes á unidade aritmético-lóxica e aos restantes elementos do sistema.
- b. Unidade Aritmética Lóxica (ALU): Executa as operacións aritméticas lóxicas que lle sinala a instrución residente na unidade de control.
- c. Rexistros do sistema: Son circuitos que serven como área interna de traballo. Almacenan unha palabra de bits. Estes circuitos son moi rápidos e forman parte do propio procesador.

Hai que facer mención especial aos ***microprocesadores multinúcleo*** que combinan dous ou máis procesadores independentes nun só circuito integrado. Un dispositivo de dobre núcleo contén soamente dous microprocesadores independentes. En xeral, os microprocesadores multinúcleo permiten que un dispositivo computacional exhiba unha certa forma do paralelismo a nivel de subproceso, tamén chamado fío ou thread (thread level parallelism, TLP) sen incluír múltiples microprocesadores en paquetes físicos separados. Esta forma de TLP coñécese a miúdo como multiprocesamento a nivel de chip (chip-level multiprocessing) ou CMP.

2. **MEMORIA PRINCIPAL.** Lugar onde se almacenan os datos e as instrucións dos programas en execución, onde se poden recuperar e gravar nela datos a través das dúas operacións básicas definidas sobre ela: lectura ou escritura.

Está constituida por celas ou elementos capaces de almacenar 1 bit de información. A memoria organízase en conxuntos de elementos dun tamaño determinado chamados *palabras de memoria*. A cada palabra correspóndelle un enderezo único.

Cada palabra é unha unidade direccionable na memoria. O mapa de memoria correspóndese co espazo de memoria direccionable. Este espazo vén determinado polo tamaño dos enderezos.

3. **BUSES.** Para funcionar o hardware necesita unhas conexións que permitan aos compoñentes comunicarse entre si e interaccionar. Estas conexións denomínanse buses ou canles. Un bus constitúe un sistema común interconectado que coordina e transporta información entre as partes do ordenador.

Un bus caracterízase por dúas propiedades:

- A cantidade de información que pode manipular simultaneamente, chamada “ancho de bus”.
- A rapidez con que pode transferir ditos datos.

Existen tres tipos de buses nun ordenador, en función do tipo de datos que transporten:

- *Bus de Control:* encárgase de transmitir datos que serán empregados como ordes de control.
- *Bus de Enderezos:* encárgase de transmitir datos que serán empregados como enderezos de memoria.
- *Bus de Datos:* encárgase de transportar datos como tales.

O conxunto destes tres buses forma o **Bus do Sistema**.

PERIFÉRICOS. Unha das funcións básicas do computador é enviar e recibir datos desde dispositivos externos á CPU. A estes dispositivos coñéceselles co nome xenérico de periféricos, podendo ser de lectura, de escritura e de lectura e escritura. A pesar

de que o termo periférico implica a miúdo o concepto de “adicional pero non esencial”, moitos deles son elementos fundamentais para un sistema informático.

Os periféricos clasifícanse segundo o uso que fagan da información en:

- *Dispositivos periféricos de entrada.* Introducen datos e instrucións na CPU. por exemplo: un rato, un teclado.
- *Dispositivos periféricos de saída.* Permiten ver os resultados, por exemplo: un monitor, unha impresora.
- *Dispositivos periféricos de ENTRADA/SAÍDA (E/S).* Teñen comunicación bidireccional coa CPU, por exemplo, un dispositivo de almacenamento.

Segundo a súa función temos as seguintes clases principais de periféricos:

PERIFÉRICOS DE ALMACENAMENTO

Estes periféricos encárganse de gardar ou salvar os datos dos que fai uso a CPU para que esta poida facer uso deles unha vez que foron eliminados da memoria principal a cal se borra cada vez que se apaga o ordenador. Poden ser internos, como un disco duro, ou extraíbles, como un CD. Os máis comúns son: Disco duro, Gravadora/lector de CD ou de DVD, Memorias Flash (usb, sd, etc.), Cintas magnéticas.

PERIFÉRICOS DE SAÍDA

Son os que reciben a información procesada pola CPU e a reproducen para que sexa perceptible para o usuario. Os principais son: Monitor, Impresoras, Altosfalantes, Auriculares.

PERIFÉRICOS DE COMUNICACIÓNS

A súa función é permitir ou facilitar a interacción entre dous ou máis ordenadores, ou entre un ordenador e outro periférico externo ao mesmo. Entre eles atópanse os

seguintes: Modem, Tarxeta de rede (Ethernet ou Wireless), Tarxeta Bluetooth, Controladores de portos (serie, paralelo, infravermello, etc.).

23.2 SISTEMA OPERATIVO.

23.2.1 Concepto

Pódese definir un sistema operativo (S.O.) como un conxunto de programas que controlan directamente os recursos hardware (HW) ou físicos dun ordenador (CPU, memoria principal e periféricos) proporcionando unha máquina virtual que oculta os detalles físicos da máquina e ofrece ao home un medio máis amigable. O sistema operativo é a capa de software máis baixa de un ordenador. Cada capa oculta ás capas superiores certos detalles das capas inferiores. Desta forma constrúese o software, baseándonos no que xa existe.

O sistema operativo ten unha serie de funcións, que se poden agrupar en 3:

1. Inicializar a máquina. Prepara a máquina para o funcionamento. Hai 2 formas de inicialización:

- a) TOTAL: Inicialización de todas as funcións e servizos que a máquina pode ofrecer. Por exemplo, MS-DOS ten inicialización total.
- b) PARCIALMENTE: Vai ser selectivo cos tipos de servizos que se inician. Por exemplo, Linux e Windows.

A principal vantaxe/utilidade da inicialización parcial é a recuperación da máquina ante erros: consiste en que se falla un servizo da máquina non fai falta apagar toda a máquina, só hai que lanzar de novo o servizo.

2. Servir de máquina virtual. Ocúltanse detalles de hardware proporcionando un medio máis amigable. Isto ten 2 obxectivos:

- a) A SEGURIDADE: En lugar de que o usuario acceda directamente a un recurso HW, faíno o S.O. para que non se produzan operacións non desexadas, tamén

chamadas operacións perigosas: operacións de entrada/saída (E/S), operacións de acceso a memoria.

O HW ten dúas formas de actuar: modo supervisor e modo usuario.

Todos os programas actuarán en modo usuario ata o momento en que haxa que acceder ao HW; será entón cando cambia a modo supervisor para evitar as operacións que poidan causar problemas. Xerarase unha interrupción ao realizarse unha destas operacións susceptibles de erro. Esa interrupción cóllea o sistema operativo e actúa en consecuencia. O sistema operativo tomará o control do hardware e realizará a operación que se lle indica.

Unha interrupción é un sinal físico que xeran os dispositivos do sistema e que trata o sistema operativo.

Ao conxunto de interrupcións chámase **interface interna** do sistema operativo.

- b) **ABSTRACCIÓN**: abstráense as características físicas e reais da máquina ofrecendo unha serie de servizos mesmo maiores dos que pode ofrecer a propia máquina. Por exemplo para traballar con arquivos empréganse nomes, pero o ordenador non emprega eses nomes para referirse a eles; emprega un enderezo.

A E/S: cando tecleamos un dato vémosto na pantalla tal como o imaxinamos, aínda que realmente para a máquina son uns e ceros.

Isto constitúe a **interface externa** do S.O., a linguaxe coa que nos imos comunicar con el. Denomínase SHELL.

Por tanto, temos 2 tipos de interface:

- A externa: forma de comunicación entre nós e o ordenador; a través de comandos/ordes (abstracción).

- A interna: forma de comunicación do sistema operativo co hardware (modo supervisor).

3. Administrar os recursos para o seu funcionamento. Esta administración ten que cumprir 3 características:

- ten que ser CORRECTA: se hai 2 procesos que queren acceder a un recurso, hai que darlle acceso primeiro a un e logo a outro, pero non mesturalos.
- ten que ser XUSTA: se temos 2 procesos hai que darlle saída aos dous; un proceso non pode monopolizar.
- ten que ser EFICIENTE: para mellorar o rendemento do sistema.

Por último dicir que un S.O. ten que ter estas 2 características:

- DETERMINISMO: se se repite a mesma operación cos mesmos datos de entrada debemos obter os mesmos resultados.
- INDETERMINISMO: no sentido de que ten que responder oportunamente ás interrupcións, é dicir, non sabe que interrupción vai chegar primeiro, non coñece a orde pero debe saber tratalas.

23.2.2 Evolución dos Sistemas Operativos

Os sistemas operativos evolucionaron en paralelo ao desenvolvemento do HW. Conforme o HW ía incorporando novas capacidades, os S.O. debían adaptarse para permitir xestionar eficientemente esas novas capacidades.

A evolución de S.O. pode organizarse en xeracións con algunhas características comúns:

Primeira Xeración

Abrangue desde 1945 a 1955. Caracterízase porque non existía un sistema operativo. Eran os propios deseñadores das máquinas os que as programaban a través dos cables, e as manexaban.

Segunda Xeración

Desde 1955 a 1965. No campo do hardware aparece o transistor. Comézanse a empregar as tarxetas perforadas. Distínguense 2 tipos de sistema operativo:

- Monitor Residente: o S.O. limitábase a cargar os programas á memoria, léndoos de tarxetas perforadas, e executalos. O problema era atopar unha forma de optimizar o tempo entre a retirada dun traballo e a montaxe do seguinte.
- Traballo por lotes: empréganse as cintas magnéticas. Como solución para optimizar o tempo de montaxe xurdiu a idea de agrupar os traballos en lotes, nunha mesma cinta ou conxunto de tarxetas, de forma que se executaran un a continuación doutro sen perder tempo na transición. Na memoria do ordenador existen dous ítems: a) o monitor de lotes: indicando que traballo se está executando e b) o traballo actual.

Estes dous tipos de sistemas operativos caracterízanse por:

- Non existe ningún planificador (o que decide que traballo se vai realizar): a razón da súa inexistencia é que non é necesario, xa que só hai un traballo na memoria principal
- Tampouco existe un reloxo (mide o tempo que un traballo está ocupando a CPU): non é necesario porque só hai un proceso na memoria executándose.

Terceira Xeración

Abrangue desde 1965 a 1980. No campo do hardware temos os circuitos integrados con tecnoloxía LSI e VLSI. Antes de ver os distintos S.O., paga a pena deixar claros dous conceptos: Programa: código (algo estático) e Proceso: programa en execución (algo dinámico).

- S.O. Multiprogramación. En memoria principal vai haber máis de un programa. A CPU executa instrucións de un programa, cando o que se atopa en execución realiza unha operación de E/S, en lugar de agardar a que remate a operación

de E/S, pásase a executar outro programa. Desta forma é posible, tendo almacenado un conxunto axeitado de tarefas en cada momento, empregar de maneira óptima os recursos dispoñibles.

Vaise definir o grao de multiprogramación como o número de programas que hai actualmente en memoria

OverHead é un parámetro que mide a diferenza de tempo que hai entre que o sistema operativo está dedicado a facer as súas tarefas e o tempo dedicado ao cambio de contexto entre procesos.

- *S.O. Multiproceso.* Ten varios procesos en memoria principal. Hai que distinguir que:
 - *Multiprogramación IMPLICA Multiproceso.* Multiprogramación: varios programas en memoria principal. Ao estar en memoria principal estanse executando. Programas en execución = procesos.
 - *Multiproceso NON IMPLICA Multiprogramación* Agora ben, podemos ter unicamente un programa en memoria e este programa lanzar varios procesos. Un programa pode querer imprimir, ler algo por teclado, ... lanzar procesos. Varios procesos = multiproceso
- *S.O. Multiprocesador.* Empréganse onde hai 2 CPU's ou máis.
- *S.O. Interactivos.* Sistemas que dalgunha forma manteñen un diálogo co usuario; mediante o SHELL (linguaxe de comandos).

É moi importante o tempo de resposta: tempo que transcorre entre que o usuario manda facer algo ao sistema ata que obtén a resposta. Sempre se tenta minimizar o tempo de resposta.

- *S.O. Multiusuario.* Aqueles sistemas operativos nos cales varios usuarios poden acceder ao mesmo ordenador simultaneamente.

Por exemplo: calquera sistema UNIX ou LINUX. Pódese ter unha máquina e xerar usuarios accedendo a esa máquina (a través de rede local, Internet, ...).

- S.O. de Tempo Compartido. Pretenden dotar a cada persoa dunha parte da CPU. O usuario ve o ordenador como o seu propio, aínda que non o é.
- S.O. de Tempo real. Estes sistemas úsanse en entornos onde se deben aceptar e procesar en tempos moi definidos un grande número de sucesos, na súa maioría externos ao ordenador. Se o sistema non respecta as restricións de tempo nas que as operacións deben entregar o seu resultado dise que fallou.

Cuarta Xeración

Abrangue desde 1980 ata os nosos días, está marcada polos ordenadores persoais.

Sistema Operativo de Rede. O usuario é consciente de que existen outras máquinas. O usuario xa non quere traballar só; quere traballar con outros usuarios. Ten que acceder de forma explícita a esas máquinas.

Sistema Operativo Distribuído. O parámetro clave é a transparencia: o usuario non é consciente de que existen outras máquinas; non sabe en que máquina está.

23.2.3 Clasificacións dos Sistemas Operativos

- Segundo o número de usuarios:
 - S.O. monousuarios: só aceptan un usuario nun momento determinado.
 - S.O. multiusuarios: aceptan simultaneamente a máis de un usuario.
- Segundo o hardware:
 - Segundo o número de CPU'S:
 - S.O. monoprocesador: só controla unha CPU.
 - S.O. multiprocesador: varios procesadores (máis complicado de deseñar).
 - Segundo a organización da memoria principal:
 - S.O. centralizados: unha memoria principal e os procesadores van tentar acceder a esta memoria principal. Os procesos comunícanse a través da memoria.

- S.O. distribuídos: cada procesador ten a súa propia memoria principal. Os procesos teñen outros mecanismos de comunicación.
- Segundo o modo de traballo cos sistemas operativos:
 - Interactivo (on-line): o usuario dialoga coa máquina.
 - Batch (off-line): non hai comunicación coa máquina cando está realizando o traballo.
- Segundo o obxectivo para o que foron deseñados:
 - S.O. de propósito xeral: capaces de realizar calquera tarefa.
 - S.O. de propósito específico: só poden realizar unha tarefa específica, instálanse en microprocesadores que controlan o funcionamento de electrodomésticos, vehículos, equipos de electrónica consumo, etc.
 - S.O. de Tempo Real: ofrecen unha resposta nun intervalo de tempo ben definido.
 - S.O. Virtuais: corren sobre HW dun ordenador ofrecendo aos niveis superiores copias exactas da máquina real, de forma que en cada copia se pode executar un sistema operativo distinto.
 - S.O. de dispositivos móbiles: deben adaptarse ás limitacións que estes dispositivos presentan: procesadores lentos, memoria limitada, pantallas pequenas e consumo de enerxía limitado. Exemplos típicos para estes dispositivos son iOS de Apple, Windows Mobile, Android, etc.

23.2.4 Estrutura dos Sistemas Operativos

Sistemas operativos monolíticos

Estes S.O. non teñen unha estrutura definida. O S.O. escríbese como unha colección de procedementos entrelazados de tal forma que cada un pode chamar a calquera outro. As características deste tipo de estrutura son:

- Construción do S.O. baseado en procedementos compilados separadamente que se unen nun só arquivo obxecto a través do enlazador (linker).
- Boa definición de parámetros de enlace entre os distintos procedementos existentes, o que xera acoplamento.
- Carece de protección ao entrar a procedementos que xestionan diferentes aspectos dos recursos do ordenador, como almacenamento, E/S, etc.
- Son feitos a medida o que ten como vantaxe que son eficientes e rápidos e como desvantaxe que carecen de flexibilidade para crecer.

Sistemas operativos con capas

O SO organízase nunha xerarquía de estratos, estando construído cada un deles sobre o outro que ten menor xerarquía que el. Exemplos: THE, MULTICS.

Sistemas operativos Cliente-Servidor.

Minimizar o kernel (núcleo) do S.O., desprazando o código de todos os seus servizos a estratos o máis superiores posibles. Para isto, a maioría das súas funcións impleméntanse como procesos de usuario, denominados procesos servidores, de forma que cando un proceso de usuario chamado proceso cliente, necesita un servizo do S.O. o que fai é enviar unha mensaxe ao proceso servidor correspondente, que realiza o traballo e devolve a resposta.

23.2.5 Funcións dun Sistema Operativo

As principais funcións que teñen os S.O. son a xestión de procesos, a xestión da memoria principal, a xestión do almacenamento secundario e a xestión dos dispositivos de entrada/saída.

Xestión de procesos

A CPU é o recurso principal do ordenador de modo que é necesaria unha xestión eficiente da mesma para garantir o seu aproveitamento.

O S.O. ha de cargar os distintos procesos, inicialos, supervisar a súa execución levando a cabo os cambios de contexto necesarios e detectar a súa terminación normal ou anormal. Nos medios multiusuario é fundamental a activación de mecanismos de protección que limiten as posibilidades de acceso de cada proceso a unha serie de recursos para os que conte coa debida autorización.

Xestión de memoria principal

Nun sistema multiproceso os procesos teñen que compartir a CPU tendo que atoparse en memoria principal para poder pasar a executarse inmediatamente; así, varios procesos teñen que compartir a memoria principal sen que uns poidan acceder aos recursos doutros.

Para isto hai que dividir a memoria en bloques e estes asignaráselles a distintos procesos. Para facer a división emprégase a segmentación, a paxinación ou a segmentación paxinada.

Xestión dos sistemas de arquivos

Nun sistema de arquivos o S.O. ten que facerse cargo da: xestión do espazo libre/ocupado, dos cachés de lectura e escritura, do vínculo entre nomes e arquivos, das asociacións entre os bloques físicos dos dispositivos e os bloques lóxicos, dos permisos para o acceso e modificación aos distintos elementos.

Xestión de entrada/saída (E/S)

A velocidade con que se comunican o procesador e a memoria principal contrasta coa velocidade cando os programas deben interactuar con algún tipo de dispositivo de E/S; durante este proceso a execución do programa vése interrompida xa que a comunicación con ditos dispositivos é significativamente máis lenta que coa memoria.

Conxuntamente coa multiprogramación xorden dous conceptos: o acceso directo a memoria (DMA) e as interrupcións. O procesador cede o control da E/S a un módulo que se encarga de executar este tipo de operacións (o controlador de DMA) e agardar ata que estas se completen e cando isto suceda avisar ao procesador (que se atopa

mentres tanto executando outras instrucións -ben sexa do mesmo proceso ou dalgún outro-) que pode continuar coas operacións subseguintes que quedaron pendentes cando se realizou a petición de E/S mediante unha interrupción.

23.2.6 *Tendencias*

Actualmente, a mobilidade é o primordial na nosa sociedade, e asociado a esta mobilidade está a seguridade. Comézase a falar de sistemas operativos na nube (cloud computing) e consolídanse os sistemas operativos dos dispositivos móbiles.

Outro aspecto a saientar derivado do momento económico é o aforro de custos. Froito disto pódese ver unha tendencia máis que clara na virtualización.

S.O. en dispositivos móbiles.

Se existe unha carreira hoxe en día no desenvolvemento de S.O., esta está nos S.O. para dispositivos móbiles. Os novos sistemas operativos convirten ao teléfono nun completo aparato multimedia. Ata fai moi pouco tempo a elección dun móbil viña determinada polas súas características físicas: recepción do sinal, cámara... pero coa chegada dos smartphone, a elección do S.O. converteuse en algo moi importante.

A diferenza do mundo do ordenador persoal, e debido quizais á súa xuventude no mercado, non existe un dominador claro de S.O. móbiles. Hai fabricantes hardware que son os fabricantes dos seus propios sistemas operativos como por exemplo Apple que só distribúe o S.O. iOS para iPhones e iPad, o mesmo que RIM que distribúe o seu S.O. BlackBerry OS en dispositivos BlackBerry, etc. No outro extremo están os fabricantes que utilizan S.O. doutras compañías como Android, Symbian, Windows Mobile...

As compañías que fabrican e distribúen o seu propio S.O. teñen a favor que as actualizacións dos dispositivos son moi controladas.

Outra tendencia virá da man do desenvolvemento dos dispositivos tablets (tabletas), tendo en conta os anuncios de lanzamentos de tabletas: Apple (iPad 2),

RIM (PlayBook), Samsung (Galaxy Tab 2), etc. Isto dará aínda máis auxe aos S.O. móbiles.

S.O. na nube ou na rede.

Estes S.O. xorden do concepto de Computación na Nube (Cloud Computing) que é un novo paradigma que basicamente permite ter servizos computacionais a través de Internet.

Unha das grandes vantaxes que se poden atopar a este novo paradigma é o baixo investimento a realizar en HW xa que toda a infraestrutura da computación na nube atópase nos grandes provedores de servizos de Internet. Abondaría cun hardware mínimo, un navegador e unha boa conexión a internet.

Outra das vantaxes sería que as aplicacións non se instalan no pc, son aplicacións Web o que fai que sexa compatible coa maioría dos formatos coñecidos.

Permite ter unha única copia dun arquivo dispoñible en calquera lugar e momento.

Os seus puntos débiles son a seguridade e a necesidade dunha conexión a Internet.

Estes S.O. son unha boa opción para os notebook que teñen pouco hardware, e mesmo poderían facer que os fabricantes apostasen por modelos máis económicos que permitiría difundir moito máis a informática.

Entre os S.O. máis importantes destacan: eyeOS, ChromeOS de Google, oOS, iCloud, etc.

23.3 BUSCA DE INFORMACIÓN

Nos inicios, internet comezaba a ofrecer unha grande cantidade de información, que dificilmente podía ser catalogada e referenciada. Isto supoñía un impedimento á hora de realizar buscas de información relativas a temáticas concretas, provocando unha alta ineficiencia a nivel xeral no uso de internet e o acceso á rede para a busca e/ou divulgación da información. Como solución para este problema

xurdiron os motores de busca.

Os motores de busca, tamén coñecidos como buscadores, son sistemas software que se encargan de localizar sitios web relacionados cun determinado conxunto de termos clave que se lle subministran. En esencia, son un sistema informático que consulta os arquivos das web que se atopan almacenadas nos servidores web. Para realizar esta tarefa, habitualmente utilizan unha peza de software especificamente deseñado para analizar a rede en busca de webs e obter información que permita clasificalas mediante termos clave ou ben utilizando árbores xerárquicas por temas.

A solución ofrecida polos motores de busca non é total, senón parcial. Isto é debido a que en realidade non buscan en Internet cada vez que realizamos unha consulta. A busca realízana nunha base de datos na cal almacenan referencias das páxinas accesibles xunto con datos concretos, metainformación, que serve para catalogalas. Esta información habitualmente recóllese a través dun programa (habitualmente robot) que é o que se encarga de realizar visitas periódicas por todo o contido dispoñible do web. Non existe unicidade nos criterios de selección para agregar novas páxinas ás basee de datos dos motores de busca. O resultado é que cada base de datos contén información de moi diversa calidade, especificando os seus propios criterios de selección, e consecuentemente, establecendo categorizacións e resultados diferentes para cada busca en función do motor de busca con que esteamos traballando.

A nivel xeral, pódense distinguir cinco tipos básicos de motores de busca, diferenciados entre si fundamentalmente polo tipo de información que albergan, ou os mecanismos que utilizan para realizar a referenciación das páxinas que ofrecen. Estes cinco tipos son os spiders, directorios, sistemas mixtos, metabuscadores e multibuscadores.

23.1.1 *Spiders*

Os Spiders, tamén coñecidos como arañas web ou crawlers, son programas que revisan as páxinas web de forma metódica e automática. Habitualmente realizan copias das páxinas web visitadas para un procesamento posterior que consiste en indexar ditas páxinas en función do seu contido, determinado por conxuntos de termos clave, para proporcionar un sistema de busca posterior máis optimizado.

O funcionamento é simple. A araña iníciase cunha lista de URLs ou páxinas a visitar. A medida que vai consultando as páxinas, vai engadindo todos os hipervínculos que se atopan en ditas páxinas a unha lista de URLs que visitará de forma recorrente en función dunhas regras establecidas. As visitas realízanse de forma periódica, por tanto, é posible que en determinadas ocasións o contido non apareza totalmente actualizado. A orde en que se mostran os resultados da consulta está determinado por diversos factores que dependen de cada buscador en particular.

A grande maioría dos buscadores que se utilizan habitualmente entran dentro da categoría de Spiders. Son sistemas curtos, que fan uso intensivo dunha grande cantidade de recursos.

Alguns exemplos de “Spiders” son Google, Bing ou Hotbot

23.1.2 *Directorios*

Os directorios son un tipo de motores de busca cun funcionamento totalmente distinto dos “Spiders”. Os directorios son simplemente listas categorizadas de recursos, que se estruturan xerarquicamente. Esta estrutura organízase en forma de árbore, permitindo visualizar os contidos con diferente grao de granulariedade, desde os máis xerais aos máis específicos.

En realidade estes motores non dispoñen de ningún software específico que analice os contidos web, senón que realiza as clasificacións e categorizacións do material en función dun conxunto de criterios seleccionados de forma manual. Isto

implica que a tecnoloxía na que se basean sexa barata e sinxela, non obstante o custo operacional é alto, xa que sempre se require de intervención humana.

Algúns exemplos de directorios son Yahoo! e Open Directory Project

23.1.3 *Sistemas mixtos (directorio e motor de busca)*

Os sistemas mixtos combinan características de directorios e motores de busca. Dispoñen habitualmente dalgunha peza software de tipo “Spider” para realizar a análise da web, e ademais permiten engadir e presentar páxinas clasificadas en catálogos segundo o seu contido. A combinación destas características representa a tendencia actual nos buscadores máis importantes.

23.1.4 *Metabuscadores*

Os metabuscadores son un tipo de motores de busca que centran os seus resultados en buscas que realizan sobre outros buscadores. Isto significa que obteñen inicialmente un conxunto de resultados doutro buscador, e a continuación refinan eses resultados presentando unha selección propia.

Unha das principais vantaxes dos metabuscadores é que amplían o ámbito das buscas que realiza o usuario. Proporciona unha grande cantidade de resultados combinados en función dos criterios particulares de cada metabuscador. En moitas ocasións estes criterios de ordenación non resultan claros abondo.

Por outro lado, o problema principal é que os metabuscadores non distinguen entre as diferentes sintaxes dos buscadores, limitando a especificidade coa que os metabuscadores poden traballar para localizar información. Ademais, ao realizar as buscas en diferentes fontes (buscadores), a obtención de resultados adoita demorarse

moito máis que ao empregar outro tipo de motor de busca.

Algúns exemplos de metabuscadores son Metacrawler, Ixquick, Dogpile ou Metabuscador

23.1.5 *Multibuscadores*

Os multibuscadores son un tipo de motores de busca similares aos metabuscadores, pero cunha diferenza notable; mentres que os metabuscadores non distinguen as diferentes sintaxes dos buscadores que utilizan para a obtención de resultados, os multibuscadores si o fan. Isto implica que poidan lanzar varias buscas en motores seleccionados respectando o formato orixinal dos buscadores.

Os multibuscadores son útiles para realizar buscas en diferentes buscadores ao mesmo tempo. A súa operativa difire dos buscadores normais, dado que non dispoñen de compoñentes software que analicen e almacenen contido, senón que o único que conteñen é un rexistro de buscadores e os criterios de adecuación das expresións de busca asociadas a cada buscador. Os multibuscadores non almacenan información de páxinas relativas a contido. Simplemente realizan a consulta adecuada a cada buscador dentro do seu rexistro, e realizan un filtrado dos enlaces repetidos, e aplican ademais criterios de selección como a relevancia de cada enlace nos diferentes buscadores, para xerar finalmente unha lista de resultados. Un exemplo de multibuscador é iniciodirecto.com.

23.4 *CORREO ELECTRÓNICO*

O correo electrónico, ou email, está catalogado como un servizo de rede, que proporciona aos usuarios a capacidade para enviar e recibir mensaxes e arquivos de

forma rápida e eficiente a través de dispositivos dixitais. O sistema trata de representar unha analoxía co correo postal habitual, presentándose como unha alternativa para o envío de mensaxes de texto ou calquera tipo de arquivo en formato dixital. Dado que o seu custo operacional é baixo e a súa eficiencia é elevada, o correo electrónico está actualmente desprazando ao correo postal orixinal.

A orixe do correo electrónico é anterior mesmo á rede Internet. Os primeiros pasos para a creación do sistema de correo electrónico déronse no MIT arredor de 1961, cando se desenvolveu un sistema que permitía a varios usuarios, desde terminais remotos, ingresar nun mainframe no cal podían almacenar unha copia dos seus arquivos no disco. Este foi un dos pasos iniciais na implementación de mecanismos para a compartición de información. En 1965 comezou a empregarse un sistema baseado no almacenamento de mensaxes compartidas entre os usuarios dunha supercomputadora dando lugar ao primeiro sistema de email empregado. Posteriormente, en 1971, incorporouse ao sistema de mensaxería o uso da arroba (@) como elemento para dividir o nome dos usuarios da máquina na que se atopaban aloxados.

23.4.1 Elementos do servizo de correo electrónico

Tecnicamente falando, o correo electrónico é un servizo proporcionado en internet, soportado polo protocolo SMTP (Simple Mail Transfer Protocol) e o protocolo POP (Post Office Protocol). Como en todo servizo, a arquitectura do sistema consta dunha parte cliente, habitualmente empregada polos usuarios para enviar e recibir correos, e unha parte servidora, que proporciona os mecanismos adecuados para o almacenamento e transferencia dos correos entre os diferentes clientes. Os protocolos definen os esquemas de comunicación entre os clientes e os servidores para que as mensaxes se transmitan dun sitio a outro. O protocolo SMTP é o protocolo encargado do envío das mensaxes, mentres que o protocolo POP é o encargado da recepción das

mensaxes.

O **cliente de correo electrónico**, tamén chamado **Mail User Agent (MUA)** é un programa que basicamente permite xestionar as mensaxes recibidas así como recibir correos novos. Habitualmente faise referencia a cliente de correo electrónico, faise referencia a aplicacións stand-alone que proporcionan un amplo abano de funcionalidades para a xestión do noso correo. Non obstante, actualmente a maioría dos provedores de servizo de correo permiten o acceso a través dos navegadores web, proporcionando interfaces web a modo de cliente para a consulta e xestión do noso correo electrónico. Existe unha grande diferenza respecto do funcionamento de ambas opcións; cando se utiliza un cliente de correo electrónico, todas as mensaxes dispoñibles se descargan no ordenador no que se estea executando ese cliente de correo electrónico. Con todo, cando se accede á conta de correo a través das interfaces web, as mensaxes seguen almacenadas no servidor, sendo accesibles a través do cliente web, desde calquera ordenador que dispoña dunha conexión a Internet.

Algúns exemplos de clientes de correo electrónico stand-alone son:

- **Microsoft Outlook:** Cliente privativo da compañía Microsoft. É o cliente de correo estándar de Microsoft, incluído no paquete Microsoft Office.
- **Mozilla Thunderbird:** Alternativa de software libre de Outlook, desenvolvido por Mozilla.

Algúns exemplos de provedores de servizo de correo web son gmail, hotmail ou yahoo!.

En canto ao **servidor de correo electrónico**, consiste nun conxunto de aplicacións informáticas ubicadas nun equipo servidor, xa sexa en rede local ou en Internet, cuxa tarefa consiste en realizar unha serie de procesos que teñen a finalidade de transportar información entre os distintos usuarios do servizo. O servidor de correo electrónico é o encargado de xestionar a todos os usuarios rexistrados no sistema coas súas correspondentes identificacións (enderezos de correo electrónico)

que servirán para poder interactuar entre si mediante o envío de correos.

O **servidor de correo electrónico**, dispón dunha peza software denominada Axente de Transferencia de Correo (MTA) ou Axente de Transporte de Mensaxes, cuxo obxectivo consiste en transmitir os datos dunha máquina a outra. En concreto, céntrase na parte de transferencia de datos entre distintos servidores, exercendo diferentes roles como servidor doutros servidores de correo, cliente doutros servidores de correo e como intermediario entre o cliente de correo que emite a mensaxe e outro servidor de correo externo.

Actualmente, a excepción das grandes corporacións que dispoñen da súa propia infraestrutura TIC, a maioría dos usuarios fan uso de servidores de correo electrónico que pertencen a algunha entidade provedora de dito servizo. Existen diferentes empresas e entidades que ofrecen servizos de correo electrónico, tanto de forma gratuita como de pago. Os servizos de correo gratuito son os máis coñecidos polos usuarios, e entre eles podemos salientar os servizos de gmail, hotmail ou yahoo!. As entidades rexistradoras de dominio son as que habitualmente ofrecen servizos de correo electrónico asociados á conta de dominio contratada. En canto ás solucións software para a implantación dun servidor de correo electrónico, poden destacarse Microsoft Exchange Server para plataformas Windows ou Sendmail, Qmail, Zimbra e Postfix para Unix/GNULinux.

23.4.2 Enderezo de correo electrónico

O enderezo de correo electrónico é unha secuencia de palabras que teñen por obxecto identificar a un determinado usuario dun servizo de correo de forma inequívoca. Este enderezo de correo representa o identificador mediante o cal o usuario pode enviar e recibir correos.

A sintaxe dun enderezo de correo é a seguinte:

- **Nome de usuario:** é un conxunto de palabras escollidas polo usuario que

habitualmente adoita coincidir co nome ou algún identificativo da persoa ou usuario que utilizará a conta de correo. Pode conter letras, números e algúns signos.

- **@:** é o signo ou símbolo encargado de separar dúas partes importantes do enderezo de correo, concretamente o nome de usuario e o dominio.
- **Nome de dominio:** o nome de dominio en internet é unha identificación asociada a un dispositivo ou grupo de dispositivos. Habitualmente correspóndese co nome do provedor do servizo de correo.

23.4.3 Proceso de envío de mensaxes

Detállase a continuación o proceso de envío e recepción de correos electrónicos e os elementos e protocolos que interveñen entre un ordenador A e un ordenador B.

O ordenador co cliente A redacta un correo electrónico para o cliente B e envíao. Ao realizar a operación de envío, o cliente de correo en A contacta co Servidor de correo A a través do protocolo SMTP, transfírelle o correo e dálle a orde de envialo. Ao recibir a petición, o servidor de correo A verifica que o correo pertence a outro dominio. Para resolver o enderezo ao cal ten que enviar o correo, realiza unha consulta a un servidor de DNS para averiguar quen é o encargado de xestionar o dominio asociado ao cliente B. Unha vez obtida a resposta, e resolto o servidor de correo B, o servidor de correo A comunícase con el a través do protocolo SMTP, enviándolle o correo emitido desde o cliente A, e quedando este correo almacenado no servidor B. Posteriormente, cando o cliente B decida consultar o correo, accederá mediante o protocolo POP ao servidor de correo B e descargarase as mensaxes almacenadas en dito servidor que teñan por destinatario ao usuario de Cliente B.

23.5 BIBLIOGRAFIA

- John L. Hennessy, David A. Patterson Computer architecture: a quantitative approach, Elsevier, Morgan Kaufmann, 2007.
- Carl Hamacher, Zvonko Vranesic and Safwat Zaky. Organización de Computadores, 5ª edición. Ed. McGraw Hill, 2002.
- Fundamentos de sistemas de información. Madrid: Prentice Hall. Edwards, C.; Ward, J.; Bytheway, A. (1998).
- Essentials of Management Information Systems. Organisation and Technology. Englewoods Cliffs: Prentice Hall. Laudon, K.C.; Laudon, J.P. (2002).
- Administración de los Sistemas de Información. Prentice-Hall. Laudon, K.C. y Laudon, J.P. (2002)
- PCWORLD Marzo 2010.
- <http://es.wikipedia.com>

Autor: Francisco Javier Rodriguez Martínez

Subdirector de Sistemas Escola Superior Enxeñaría Informática Ourense

Colexiado do CPEIG

24. OFIMÁTICA: APLICACIÓNS INFORMÁTICAS DE TRATAMENTO DE TEXTOS, FOLLAS DE CÁLCULO, DE BASES DE DATOS E DE PRESENTACIÓNS GRÁFICAS DE INFORMACIÓN.

Tema 24: Ofimática: aplicacións informáticas de tratamento de textos, de follas de cálculo, de bases de datos e de presentacións gráficas de información.

ÍNDICE

24.1 Ofimática.....	2
24.1.1 <i>Definición de Suite Ofimática.....</i>	2
24.1.2 <i>OpenOffice.....</i>	3
24.1.3 <i>Microsoft Office.....</i>	4
24.1.4 <i>Suites ofimáticas en Web.....</i>	5
24.2 Aplicacións informáticas de tratamento de texto	8
24.2.1 <i>Historia dos procesadores de textos.....</i>	8
24.2.2 <i>Procesadores ou editores de textos.....</i>	8
24.2.3 <i>Exemplos de procesadores de textos.....</i>	9
24.3 Aplicacións informáticas de FOLLas de cálculo.....	9
24.3.1 <i>Microsoft Excel.....</i>	10
24.3.2 <i>Openoffice.orgCalc.....</i>	10
24.4 Aplicacións informáticas de Bases de datos.....	10
24.4.1 <i>Características.....</i>	11
24.4.2 <i>Sistema de Xestión de Base de Datos (SXBD).....</i>	11
24.4.3 <i>Vantaxes das bases de datos.....</i>	11
24.4.4 <i>Desvantaxes das bases de datos.....</i>	13
24.4.5 <i>Ferramentas para a xestión de Bases de Datos presentes en suites ofimáticas.....</i>	13
24.5 Aplicacións informáticas de Presentación gráfica de información.....	14
24.5.1 <i>Tipos de presentación.....</i>	14

24.5.2 Ferramentas de presentación.....	14
24.6 BIBLIOGRAFIA.....	15

24.1

OFIMÁTICA

O termo ofimática pódese definir como a automatización, mediante sistemas electrónicos, das comunicacións e procesos administrativos nas oficinas. As actividades básicas dun sistema ofimático comprenden o almacenamento de datos en bruto, a transferencia electrónica dos mesmos e a xestión de toda a información (en formato dixital) relativa ao negocio. A ofimática axuda a optimizar ou automatizar os procedementos existentes na administración dunha empresa.

Dentro da clasificación tradicional do software, o software ofimático encádrase dentro da categoría software de aplicación.

Pódense clasificar os sistemas ofimáticos segundo distintos factores ou características:

- Por tipo de licenza.

Todo software ten unha licenza de uso, que conforma un contrato entre o propietario do software e o usuario que define que é o que se pode facer co mesmo. Unha primeira clasificación que ten en conta este feito permite clasificar o software de ofimática en dous grandes bloques: software libre e software privativo.

O Software libre (en inglés FLOSS) é a denominación do software que prové ao usuario de distintos niveis de liberdade sobre o produto software adquirido e polo tanto, unha vez obtido, pode ser usado, copiado, estudado, modificado e redistribuído libremente.

O software non libre (tamén chamado software privativo, software propietario, software privado, software con propietario ou software de propiedade) refírese a calquera programa no que os usuarios están limitados en canto ás posibilidades de usalo, modifícalo ou redistribuílo (con ou sen modificacións). O habitual neste tipo de software é que o código fonte non está dispoñible ou o acceso a este código fonte atópase restrinxido dalgunha forma.

- Por función

Unha segunda clasificación ten en conta o obxectivo do software, isto é, a función que cobre unha aplicación dentro do esquema de funcionamento administrativo da organización. Os tipos ou clases de ferramentas ofimáticas segundo a función á que están dirixidos son:

- Sistemas xestores de bases de datos. □
- Sistemas de traballo en grupo. □
- Sistemas de tratamento, almacenamento e arquivo de textos e documentos. □
- Follas de cálculo. □
- Edición e deseño de gráficos.
- Axendas e organizadores persoais.
- Correo electrónico e navegación por Internet.

24.1.1

Definición de Suite Ofimática

Os fabricantes de software ofimático habitualmente organizan as súas aplicacións en suites ou paquetes. Os diferentes sistemas comerciais ou non comerciais propoñen familias de aplicacións baixo unha mesma estrutura. O conxunto destes programas que proporcionan unha interface idéntica e teñen a posibilidade de intercambiar arquivos denomínase suite ou paquete informático. Con estas aplicacións preténdese satisfacer as necesidades dos usuarios no terreo da ofimática.

Unha suite ofimática é un conxunto de ferramentas que se utilizan habitualmente en medios de oficina para o traballo con documentos de calquera tipo. Normalmente, tal como se vía no apartado de clasificación por funcións, inclúense nestes paquetes un editor de textos, un xestor de follas de cálculo, un xestor de bases de datos, un programa de creación de diapositivas de presentación etc. Tradicionalmente todas as suites ofimáticas eran ferramentas de escritorio que se executaban no ordenador do usuario. Actualmente existen distintas versións de suites ofimáticas en web, ás cales

se accede mediante o uso dun navegador, estando todos os arquivos e datos do usuario gardados en medios de cloud.

Na actualidade as suites ofimáticas dominantes no mercado son, por parte do software privativo, Microsoft Office, a cal posúe os seus propios formatos pechados de documentos (non existe unha publicación do estándar que empregan para a súa gravación) para cada un dos seus programas. Respecto ao software libre, está OpenOffice.org, desenvolto por Sun Microsystems, tamén cun formato para cada programa, pero de código aberto.

Características dunha suite:

- As diferentes aplicacións dun paquete informático teñen unha interface de usuario co mesmo aspecto; desta maneira o usuario entende a suite como un todo e só necesita coñecer e aprender unha interface.
- As suites créanse de maneira que as súas aplicacións poidan intercambiar arquivos entre elas sen dificultade ningunha e sen perda de información.
- Pódense xerar arquivos nunha aplicación que serán inseridos dentro doutra, e poden ser modificados coa aplicación que os creou mediante un acceso directo.
- Algunhas ferramentas e utilidades son compartidas por todas as aplicacións. O dicionario de revisión ortográfica é unha destas ferramentas compartidas. Se engadimos unha palabra ao dicionario desde o procesador de textos, esta palabra estará dispoñible desde calquera outra aplicación.

24.1.2

OpenOffice.

Foi o primeiro paquete informático en ofrecer ao mercado de usuarios software aberto con varias aplicacións e ferramentas, sen custo económico ningún. Foi traducido a máis de 35 idiomas diferentes e está dispoñible para distintas plataformas, tales como Windows, Mac OS, GNU/Linux e Solaris.

A suite de OpenOffice.org está conformada por cinco módulos:

- Writer, o procesador de textos
- Calc, a folla de calculo

- Impress, paquete de presentacións
- Draw, editor de debuxos vectoriais
- Math, editor de fórmulas matemáticas

Na páxina web de OpenOffice.org en español podemos ver a diferenza principal cun software privativo:

A misión de OpenOffice.org: "Crear, no medio dunha comunidade, a suite de oficina internacional —líder— que traballará en todas as plataformas principais e permitirá un acceso a toda a funcionalidade e datos por medio de APIs baseados en compoñentes abertos e un formato de arquivos XML."

24.1.2.1 *Historia de OpenOffice.org*

Durante a pasada década dos 90's, a empresa Sun Microsystems tentou comercializar a súa serie de estacións de traballo Ultra, estes eran equipos de escritorio equipados co seu sistema operativo Solaris, unha versión de Unix. Entre as dificultades que atoparon para penetrar no mercado foi que o usuario normal non podía crear ou editar documentos de oficina como follas de cálculo ou presentacións.

Naquel entón unha das suites de oficina dispoñibles para Unix era StarOffice, software desenvolto pola empresa alemá StarDivision. StarOffice era unha suite ofimática madura e nunha fase avanzada de desenvolvemento, en 1999 estaba na versión 5.0, contaba con folla de calculo (StarCalc), procesador de texto (StarWriter), paquete de presentacións (StarImpress), un editor de ecuacións (StarMath) e un programa de debuxo vectorial (StarDraw). Ademais, StarOffice integrábase nun escritorio propio e incluía un navegador co cal era posible ver páxinas HTML de Internet. En 1998 Sun mostrou interese en StarOffice e decidiu a adquisición de StarDivision para facer fronte ao problema da falta de programas de oficina para Solaris.

Sun nunca tivo a intención de competir co Office de Microsoft e a súa motivación era darlle un valor engadido as súas solucións en workstations. Debido a isto a empresa ofreceu o uso de StarOffice como freeware, é dicir, que calquera o podía usar sen pagar unha licenza. De maneira derivada, StarDivision tamén desenvolvera StarOffice para Windows e Linux.

StarOffice tivo unha discreta aceptación entre os usuarios de Windows, pero en Linux rapidamente se colocou como a suite de oficina preferida. Como única forma de crecer e desenvolve-la, decidiuse que no ano 2000 Sun Microsystems liberase o código de StarOffice baixo a licenza GPL ao grupo de desenvolvemento de OpenOffice.org.

O código liberado de StarOffice 6.0 foi usado para lanzar en 2001 OpenOffice.org 1.0 e en 2003, —logo de miles de melloras feitas polo equipo de OpenOffice.org—, lanzouse a versión 1.1..

En outubro de 2010 como consecuencia da compra de Sun Microsystems (líder do desenvolvemento de OpenOffice.org) por Oracle e a orientación que esta empresa lle daba ao proxecto aparece LibreOffice. LibreOffice creouse como unha bifurcación (unha división dun proxecto de software libre en dous con orientacións diferentes) de OpenOffice e está creada e mantida por unha comunidade liderada pola fundación The Document Foundation.

24.1.3

Microsoft Office.

É sen dúbida a suite máis popular e empregada de todas as dispoñibles, tanto en aplicacións independentes como en conxunto. Existen diferentes versións desta suite diferenciándose principalmente nas aplicacións incluídas e a licenza de uso de certas funcionalidades: estándar, para educación, para pequenas empresas e profesionais. Os seus programas principais son moi coñecidos e considerados como estándar nalgúns medios.

Inclúe unha serie de aplicacións que poden adquirirse de maneira independente ou co paquete e son coñecidas como:

- WORD
- EXCEL
- ACCESS
- POWERPOINT
- OUTLOOK
- FRONTPAGE

- PUBLISHER
- PROJECT

Historia de Microsoft Office

Microsoft seguiu con Office a pegada do paquete Lisa Office System de Apple que xa en 1983 ofrecía procesador de texto e follas de cálculo entre as súas sete aplicacións, baixo un sistema operativo con fiestras, escritorio e papeleira, 12 anos antes do Windows 95. O paquete de office para Windows data de 1990. O termo foi inicialmente usado en marketing para vender un set de aplicacións, que previamente se vendían separadamente. O principal argumento de venta era que mercar o paquete completo resultaba máis económico que mercar cada aplicación por separado. A primeira versión de Office contiña as aplicacións Microsoft Word, Microsoft Excel e Microsoft PowerPoint. Adicionalmente, unha chamada "versión profesional" de Office incluía tamén Microsoft Access e Schedule Plus.

Co transcurso dos anos as aplicacións de Office creceron substancialmente desde un punto de vista técnico, mesmo comparten funcionalidades, tales como: corrector ortográfico común, un integrador de datos OLE e a linguaxe de scripts de Visual Basic para Aplicacións. Microsoft tamén posiciona a Office como unha plataforma de desenvolvemento para a liña de software para negocios.

A versión actual é Office 2010 para Windows, presentada en 2010.

24.1.4

Suites ofimáticas en Web

24.1.4.1

Feng Office

Feng Office é unha aplicación libre de tipo Web Office, antes coñecida como OpenGoo. Trátase dun sistema completo que proporciona funcionalidades para crear, publicar, colaborar e compartir documentos.

Feng Office permite crear e traballar entre outros, sobre:

- *Documentos*: permite aloxar documentos de todo tipo e editar directamente algúns deles.
- *Listas de tarefas*: permite a creación de listas de tarefas asignadas a distintos usuarios, con opcións de notificación, categorización, etc
- *Correo electrónico*: permite centralizar a xestión das distintas contas de correo.
- *Calendario*: permite establecer reunións e unha xestión das actividades cotiás.
- *Axenda*: permite realizar unha xestión de contactos.

Esta aplicación pode funcionar baixo un modelo SaaS (Software as a Service), onde os servidores do proveedor a través dun navegador, permítenos traballar coa aplicación, pero tamén é posible realizar unha instalación da aplicación nun servidor propio, neste caso os requisitos deste sistema pasan por un servidor web Apache, PHP e MySQL como base de datos.

24.1.4.2

Google Docs

Google Docs&Spreadsheets, é un programa web gratuito que permite crear e traballar sobre uns documentos de maneira individual ou en grupo.

Google Docs compónse de:

- Procesador de textos
- Follas de cálculo
- Programa de presentación sinxelo
- Editor de formularios

Entre as vantaxes de Google Docs, atópase o feito de que pode ser usado tanto online como offline. Nesta modalidade offline, os cambios que se introduzan nos documentos serán actualizados de forma automática en canto a conexión con internet se restableza.

Ademais recentemente incorporouse compatibilidade entre Google Docs e os dispositivos móbiles, de tal forma que se poida non só acceder aos documentos senón tamén editalos.

24.1.4.3

Office Web Apps

Office Web Apps é a solución de Microsoft para as suites ofimáticas na web. Trátase dunha versión gratuita baseada no conxunto de aplicacións de Microsoft Office.

Office Web Apps, componse de :

- Word Web App
- Excel Web App
- PowerPoint Web App
- OneNote Web App

Estas aplicacións permite acceder aos documentos a través do navegador, así como compartir arquivos e traballar sobre eles de forma colaborativa.

24.2 APLICACIÓNS INFORMÁTICAS DE TRATAMENTO DE TEXTO

24.2.1 *Historia dos procesadores de textos*

As ferramentas de procesamento de texto foron o primeiro tipo de aplicación que se lle deu aos primeiros ordenadores.

Inicialmente, os mecanismos de comunicación entre os programadores, que se encargaban de editar o comportamento e operacións, e as máquinas de proceso realizábase fundamentalmente mediante o uso de tarxetas perforadas, ou a través de codificacións dificultosas e que implicaban un alto investimento de tempo. Co obxecto de cubrir esta necesidade de interacción entre os programadores e a operativa das máquinas, deseñáronse e construíronse as primeiras aplicacións que permitisen programar as instrucións de forma máis lexible, mediante a escritura de comandos en forma de texto. Isto deu orixe aos primeiros editores de textos.

A medida que os microcomputadores se van estendendo fóra de ámbitos específicos e o uso da informática se estende a nivel xeral, a evolución dos editores de texto como ferramentas de uso xeral vai cobrando forza. Hoxe en día os editores de texto son ferramentas case de propósito xeral que permiten a redacción de documentos, xeración de informes, etc, en todos os ámbitos profesionais e persoais. Este auxo deste tipo de ferramentas provocou que moitas empresas de deseño de software impliquen esforzos na construción e deseño de novos e mellores produtos, actualmente integrados en suites ofimáticas que abranguen non só a edición de textos senón o manexo doutras operativas habituais, como a xeración de gráficas ou modelos de cálculo.

24.2.2 *Procesadores ou editores de textos*

Os editores ou procesadores de textos son aplicacións informáticas que se converteron nas máis usuais e empregadas dentro do ámbito da informática profesional e de usuario. Sobre o uso das antigas máquinas de escribir, os procesadores de texto dixitais permiten a posibilidade de escribir documentos de centos de páxinas, realizar correccións e/ou modificalos, automatizar tarefas de edición, corrección, e finalmente imprimilos.

Son programas que permiten realizar todas as operacións necesarias para editar, gardar, recuperar, modificar e imprimir un texto. Ao escribir cun procesador de textos, non hai que preocuparse do final da liña, nin tampouco do fin de páxina, xa que o programa salta automaticamente á liña seguinte ou á folla seguinte cando unha estea completa. O propio procesador delimitará o tamaño da folla, liñas por páxina.

Mediante sinxelos procedementos podemos mover, borrar, suliñar ou repetir parágrafos, frases e palabras dentro dun texto. Unha vez finalizada a manipulación do documento, podemos gardalo nun soporte magnético ou óptico, imprimilo ou ambas cousas. (Cando se edita ou crea un texto, este reside na memoria interna, logo só permanece temporalmente, perdéndose ao desconectar o equipo. Para evitar a perda, antes debe gardarse nun soporte, se desexamos conservalo).

Os procesadores teñen acceso e comunicación con outros programas: bases de datos, follas de cálculo, dicionarios, outros arquivos, etc, aínda que isto xa no é imprescindible nos medios Linux ou Windows, dadas as facilidades que ofrecen para a interrelación entre programas.

Todos os procesadores de textos permiten establecer cabeceiras e pés de páxina, definir a anchura do documento, o número de caracteres por liña, definir lonxitude de páxinas, marcar marxes e tabuladores, mover, copiar ou borrar bloques de textos, definir atributos de texto (letra grosa, suliñado...). Tamén ofrecen a posibilidade de crear de forma sinxela táboas, gráficos, debuxos e inserir mesmo imaxes. É normal a posibilidade de visualizar o documento en pantalla no seu formato definitivo, é dicir tal e como vai imprimirse. Esta mostra previa é moi interesante para comprobar o seu aspecto final sen necesidade de imprimilo; coñécese como WYSIWYNG (obténse o que se ve). Un programa que non é WYSIWYNG, aínda que é o máis potente de todos é Tex, escrito por Donald Knuth da Universidade de Stanford (EE.UU.), moi empregado polos matemáticos e científicos en xeral, contando con moitos defensores.

Respecto á seguridade, gardan automaticamente unha copia do documento anterior; outros teñen claves de acceso (PASSWORD) que protexen o texto, permitindo a súa manipulación soamente aos usuarios que coñezan o contrasinal. Non obstante Microsoft WORD ten niveis de seguridade moi deficientes.

Os procesadores de texto teñen a posibilidade de dispoñer dos tipos de letras do respectivo sistema operativo, aínda que é o tipo de impresora o factor limitativo da calidade dos resultados obtidos.

Os procesadores actuais contan con programas auxiliares como os dicionarios ortográficos, de sinónimos ou bilingües. Os ortográficos serven para revisar o documento completo detectando os erros de mecanografía e faltas de ortografía. Os de sinónimos (tesauros) permiten consultar posibles alternativas a unha palabra. Os dicionarios bilingües permiten buscar a palabra noutro idioma. Outras posibilidades ata hai pouco tempo consideradas como avanzadas son: editores de fórmulas, posibilidade de definir macros, sombreados de marcos, escritura en columnas. Outros programas interesantes son os comprobadores de estilo que comparan os textos cunha serie de regras gramaticais. Detectan erros de puntuación, maiúsculas, palabras repetidas, palabras en desuso.

É tamén moi importante a existencia dunha axuda o máis sinxela e completa posible que evite a consulta constante do manual. Algúns programas inclúen discos titores e libros de aprendizaxe con exemplos.

O procesamento de textos non é escribir, aínda que se pense que o ser un bo mecanógrafo é importante para utilizar un procesador de textos, hai algunhas aptitudes da mecanografía que son contraproducentes. Seguidamente lístanse os novos hábitos a ter en conta ao pasar ao uso dun editor de textos:

- Utiliza a tecla intro (ou retorno de carro ou fin de liña) só cando debas. Os axustes de liña prodúcense automaticamente.
- Utiliza guías de tabulación e marxes, non a barra espaciadora para aliñar columnas
- Non suliñes. Utiliza cursivas e letras grosas para enfatizar o texto.
- Utiliza só un espazo despois de un punto. Débense evitar os espazos dobres
- Benefíciate dos caracteres especiais. Caracteres non comúns das máquinas de escribir fann que os escritos parezan máis profesionais.
- Sistemas de tratamento de textos e documentos.

24.2.3 ***Exemplos de procesadores de textos***

24.2.3.1 ***Microsoft Word:***

É un dos principais procesadores de texto existentes hoxe en día. A súa popularidade débese fundamentalmente á grande difusión das plataformas de Microsoft, e á facilidade de uso tanto do propio editor como da suite ofimática na que está integrado. O do paquete Microsoft Office converteuse case nun estándar de referencia precisamente dado a elevada porcentaxe de usuarios que o instalaron no seu ordenador e o utilizan.

24.2.3.2 ***Lotus Word Pro:***

Unha das alternativas máis populares a Microsoft Word é este procesador de textos, incluído no paquete de software de escritorio de Lotus. Lotus é outra firma comercial que distribúe os seus produtos ao igual que Microsoft baixo licenza comercial, e actualmente representa unha das alternativas máis fortes e fiables do mercado.

24.2.3.3 ***Word Perfect:***

A mediados da década dos 90 Word Perfect representaba o editor de moda, aínda que actualmente se atope en certa decadencia a favor de ferramentas comerciais amplamente máis extendidas como os paquetes de Microsoft ou Lotus, ou ben por alternativas libres como OpenOffice. Este procesador de textos presenta un despregamento de innovadoras características que demostran o interese por parte dos seus promotores en volver facer deste programa un produto que vai á cabeza, capaz de competir no mercado con Microsoft Word.

24.2.3.4 ***Word Pad:***

Instalado por defecto en todas as versións dos sistemas operativos de Windows, poderíase considerar o "irmán pequeno" de Microsoft Word. É a opción ideal para aqueles usuarios que necesitan de forma esporádica un procesador co que dar certo estilo estético aos seus escritos, sen buscar un acabado de aparencia profesional nin excesivos floreos ornamentais.

24.2.3.5

Block de Notas:

Tamén presente por defecto en todas as instalacións do sistema de Windows, independentemente da versión, este programa móstrase como a opción ideal para usuarios sobrios. Ao tratarse dunha aplicación de posibilidades reducidas, non terán que familiarizarse cun complexo medio cheo de funcións que nunca van empregar.

24.2.3.6

OpenOffice Writer:

É o equivalente a Word en software libre. As súas posibilidades e forma de utilizalo é enormemente parecida, coa vantaxe de que ao tratarse de software libre podemos descargalo gratuitamente de Internet e actualízalo tantas veces queiramos sen pagar dereitos de autor.

24.2.3.7

LibreOffice Writer:

É o procesador de textos da suite ofimática LibreOffice e ofrece características moi similares ao de OpenOffice, posto que comparten unha base común. Pode protexer documentos con contrasinal, gardar versións do mesmo documento, inserir imaxes, obxectos OLE, admite sinaturas dixitais, símbolos, fórmulas, táboas de cálculo, gráficos, hiperenlaces, marcadores, formularios, etc.

Writer permite exportar arquivos de texto aos formatos PDF e HTML sen software adicional, o que permite que poida ser utilizado como un editor WYSIWYG para crear e editar páxinas web.

24.3 *APLICACIÓNS INFORMÁTICAS DE FOLLAS DE CÁLCULO*

Co avance da computación e o deseño de novos ordenadores máis potentes e compactos, as tendencias dos grandes sistemas de procesamento foron migrando cara a adquisición de microordenadores con alta capacidade de procesamento. O proceso de adaptación dos sistemas de planificación empregados nos antigos sistemas de procesamento deron paso a novas ferramentas de cálculo e xestión máis dinámicas, que integrasen ferramentas sinxelas de cálculo e que se asemellasen ás táboas de cálculos que habitualmente se utilizaban na xestión a base de lapis e papel.

Como solución a esta tendencia, nacen as follas de cálculo, tamén chamadas follas electrónicas de cálculo. As follas de cálculo son sistemas software, habitualmente integrados dentro dalgúna suite ofimática, que representan táboas con celas nun formato que resulta cómodo para realizar operacións contables e xeración de informes ou cálculos estatísticos. Combinan ademais ferramentas de cálculo e diferentes funcionalidades engadidas. Na actualidade, as follas de cálculo conforman unha ferramenta de grande importancia no mundo empresarial.

En 1961 desvelouse o concepto dunha folla de cálculo electrónica no artigo "Budgeting Models and System Simulation" de Richard Mattessich. Pardo e Landau merecen parte do crédito deste tipo de programas, e de feito tentaron patentar (patente en EE.UU. número 4398249) algúns dos algoritmos en 1970. A patente non foi concedida pola oficina de patentes por ser unha invención puramente matemática. Pardo e Landau gañaron un caso na corte establecendo que "algo non deixa de ser patentable soamente porque o punto da novidade é un algoritmo". Este caso axudou ao comezo das patentes de software. A primeira folla de cálculo comercializada masivamente (Visicalc, posteriormente comprada por Lotus) naceu en 1977 dunha idea dun estudante, Dan Bricklin, de administración de empresas da Universidade de Harvard (EE.UU.).

Os cálculos empresariais manexan unhas cantidades de datos que adoitan variar dependendo dos supostos, polo que ata a invención da folla electrónica desbotárase aplicar a informática a ese medio de traballo, onde cada caso orixinaría un programa distinto.

A folla de cálculo preséntase como unha táboa ou matriz de dúas dimensións (actualmente existen de tres) que consta dun número de filas e columnas variable segundo o modelo de que se trate. (Ex. en LOTUS 123, unha das primeiras no medio IBM PC, tiña 8192 filas e 256 columnas, en total máis de 2000000 de celas). Cos datos pódense representar variados tipos de gráficos, de grande utilidade en ambientes empresariais. As filas son os datos horizontais e as columnas os verticais. O lugar onde se produce a intersección dunha fila e unha columna denomínase cela. As columnas habitualmente noméanse con letras (A,B, ... AA, AB,) e as filas desde 1 en diante.

Unha folla de cálculo é un programa que permite manipular datos numéricos e alfanuméricos dispostos en forma de táboas (a cal é a unión de filas e columnas).

Habitualmente é posible realizar cálculos complexos con fórmulas e funcións e debuxar distintos tipos de gráficas.

24.3.1

Microsoft Excel

Microsoft Excel é unha aplicación integrada dentro da suite ofimática Microsoft Office, distribuido baixo licenza comercial en todas as súas versións. Está fundamentalmente orientado ao manexo de follas de cálculo e utilízase normalmente en tarefas financeiras e contables.

Microsoft Excel ofrece unha interface de usuario axustada ás principais características das follas de cálculo xerais. O programa mostra as celas organizadas en filas e columnas. Cada cela contén datos ou fórmulas con referencias relativas, absolutas ou mixtas a outras celas.

Como engadido inicia, Microsoft Excel destaca por ter sido a primeira folla de cálculo que permite ao usuario definir a aparencia do documento final, relacionado coas fontes de letra, atributos dos caracteres, celas, etc. Tamén integra facetas como o recálculo intelixente de celas, consistente en que as celas cuxo valor é dependente doutras que se modifican, actualízanse ao instante.

Ademais destas facetas, Microsoft Excel integra un módulo gráfico que permite o deseño dunha grande cantidade de gráficas representativas dos valores cos que se traballa nas táboas, e integra ademais un motor de solver propio con capacidade para a resolución de problemas de optimización no ámbito da programación lineal.

Microsoft Excel inclúe tamén Visual Basic para Aplicacións (VBA), que é unha linguaxe de programación baseada en Visual Basic, e que engade a capacidade para a automatización de tarefas. Ademais permite ao usuario definir funcións para o seu uso nas follas de traballo. Nas versións máis recentes do paquete Office, Microsoft Excel conta xa cun medio completo integrado de edición de VBA para o desenvolvemento de funcións e automatización de tarefas. Así mesmo, a xeración de macros pode producir código VBA para repetir as accións do usuario, o que permite a automatización de simples tarefas. VBA permite a creación de formularios e controis na folla de traballo para comunicarse co usuario. Admite o uso da linguaxe (pero non a creación) das DLL de ActiveX (COM); versións posteriores engadiron soporte para os módulos de clase permitindo o uso de técnicas de programación básicas orientadas a obxectos.

Como contrapartida á funcionalidade proporcionada por VBA e a automatización de tarefas, atópase a vulnerabilidade provocada polo ataque de virus en forma de macro.

24.3.2

Openoffice.orgCalc

OpenOffice.org Calc é un software de creación e xestión de follas de cálculo integrado na suite ofimática OpenOffice.org. Trátase dunha folla de cálculo Open Source e software libre compatible con Microsoft Excel. OpenOffice.org, Calc é perfectamente compatible con practicamente todas as plataformas existentes, abranguendo Mac OS X, Windows, GNU/Linux, FreeBSD e Solaris, e atópase dispoñible baixo licenza LGPL.

OpenOffice.org Calc é unha folla de cálculo similar a Microsoft Excel, cun conxunto de características equivalentes a nivel de funcionalidade. Con todo o seu tamaño é menor e proporciona un número de características non presentes en Excel, incluíndo un sistema que automaticamente define series para representar graficamente, baseado na disposición dos datos do usuario. Calc tamén é capaz de exportar follas de cálculo como arquivos PDF, conta con filtros e ademais pode realizar agrupacións en táboas dinámicas.

En canto á automatización de tarefas e programación de macros, Calc non é compatible co modelo de obxectos de Excel, e isto supón unha fortaleza fronte á grande cantidade de virus baseados en macros.

24.4 APLICACIÓNS INFORMÁTICAS DE BASES DE DATOS

Defínese unha base de datos como “unha serie de datos organizados e relacionados entre si, os cales son recollidos e explotados polos sistemas de información dunha empresa ou negocio en particular”.

É dicir, unha base de datos é un conxunto de datos que pertencen ao mesmo contexto almacenados sistematicamente para o seu posterior uso, un “almacén” que nos permite gardar grandes cantidades de información de forma organizada para que logo poidamos atopar e utilizar facilmente.

O termo de bases de datos foi escoitado por primeira vez en 1963, nun simposio celebrado en California, USA. Unha base de datos pódese definir como un conxunto de información relacionada que se atopa agrupada ou estruturada.

Desde o punto de vista informático, a base de datos é un sistema formado por un conxunto de datos almacenados en discos que permiten o acceso directo a eles e un conxunto de programas que manipulan ese conxunto de datos.

Cada base de datos componse dunha ou máis táboas que garda un conxunto de datos. Cada táboa ten unha ou máis columnas e filas. As columnas gardan unha parte da información sobre cada elemento que queiramos gardar na táboa, cada fila da táboa conforma un rexistro.

24.4.1

Características

Entre as principais características dos sistemas de base de datos podemos mencionar:

- Independencia lóxica e física dos datos.
- Redundancia mínima.
- Acceso concorrente por parte de múltiples usuarios.
- Integridade dos datos.
- Consultas complexas optimizadas.
- Seguridade de acceso e auditoría.
- Apoio e recuperación.
- Acceso a través de linguaxes de programación estándar.

24.4.2

Sistema de Xestión de Base de Datos (SXBD)

Os Sistemas de Xestión de Base de Datos (en inglés DataBase Management System) son un tipo de software moi específico, dedicado a servir de interface entre a base de datos, o usuario e as aplicacións que a utilizan. Componse dunha linguaxe de definición de datos, dunha linguaxe de manipulación de datos e dunha linguaxe de consulta.

24.4.3 ***Vantaxes das bases de datos***

24.4.3.1 ***Control sobre a redundancia de datos:***

Os sistemas de arquivos almacenan varias copias dos mesmos datos en arquivos distintos. Isto fai que se desperdicie espazo de almacenamento, ademais de provocar a falta de consistencia de datos.

Nos sistemas de bases de datos todos estes arquivos están integrados, polo que non se almacenan varias copias dos mesmos datos. Non obstante, nunha base de datos non se pode eliminar a redundancia completamente, xa que en ocasións é necesaria para modelar as relacións entre os datos.

24.4.3.2 ***Consistencia de datos:***

Eliminando ou controlando as redundancias de datos redúcese en grande medida o risco de que haxa inconsistencias. Se un dato está almacenado unha soa vez, calquera actualización débese realizar só unha vez, e está dispoñible para todos os usuarios inmediatamente. Se un dato está duplicado e o sistema coñece esta redundancia, o propio sistema pode encargarse de garantir que todas as copias se manteñen consistentes.

24.4.3.3 ***Compartición de datos:***

Nos sistemas de arquivos, os arquivos pertencen ás persoas ou aos departamentos que os utilizan. Pero nos sistemas de bases de datos, a base de datos pertence á empresa e pode ser compartida por todos os usuarios que estean autorizados.

24.4.3.4 ***Mantemento de estándares:***

Grazas á integración é máis fácil respectar os estándares necesarios, tanto os establecidos a nivel da empresa como os nacionais e internacionais. Estes estándares poden establecerse sobre o formato dos datos para facilitar o seu intercambio, poden ser estándares de documentación, procedementos de actualización e tamén regras de acceso.

24.4.3.5 *Mellora na integridade de datos:*

A integridade da base de datos refírese á validez e á consistencia dos datos almacenados. Normalmente, a integridade exprésase mediante restricións ou regras que non se poden violar. Estas restricións pódense aplicar tanto aos datos, como ás súas relacións, e é o SXBD quin se debe encargar de mantelas.

24.4.3.6 *Mellora na seguridade:*

A seguridade da base de datos é a protección da base de datos fronte a usuarios non autorizados. Sen unhas boas medidas de seguridade, a integración de datos nos sistemas de bases de datos fai que estes sexan máis vulnerables que nos sistemas de arquivos.

24.4.3.7 *Mellora na accesibilidade aos datos:*

Moitos SXBD proporcionan linguaxes de consultas ou xeradores de informes que permiten ao usuario facer calquera tipo de consulta sobre os datos, sen que sexa necesario que un programador escriba unha aplicación que realice tal tarefa.

24.4.3.8 *Mellora na produtividade:*

O SXBD proporciona moitas das funcións estándar que o programador necesita escribir nun sistema de arquivos. A nivel básico, o SXBD proporciona todas as rutinas de manexo de arquivos típicas dos programas de aplicación.

O feito de dispoñer destas funcións permite ao programador centrarse mellor na función específica requirida polos usuarios, sen ter que preocuparse dos detalles de implementación de baixo nivel.

24.4.3.9 *Mellora no mantemento:*

Nos sistemas de arquivos, as descrições dos datos atópanse inmersas nos programas de aplicación que os manexan.

Isto fai que os programas sexan dependentes dos datos, de modo que un cambio na súa estrutura, ou un cambio no modo en que se almacena en disco, require cambios importantes nos programas cuxos datos se ven afectados.

Con todo, os SXBD separan as descrições dos datos das aplicacións. Isto é o que se coñece como independencia de datos, grazas á cal se simplifica o mantemento das aplicacións que acceden á base de datos.

24.4.3.10 *Aumento da concorrencia:*

Nalgúns sistemas de arquivos, se hai varios usuarios que poden acceder simultaneamente a un mesmo arquivo, é posible que o acceso interfira entre eles de modo que se perda información ou se perda a integridade. A maioría dos SXBD xestionan o acceso concorrente á base de datos e garanten que non ocorran problemas deste tipo.

24.4.3.11 *Mellora nos servizos de copias de seguridade:*

Moitos sistemas de arquivos deixan que sexa o usuario quen proporcione as medidas necesarias para protexer os datos ante erros no sistema ou nas aplicacións. Os usuarios teñen que facer copias de seguridade cada día, e se se produce algún erro, utilizar estas copias para restauralos.

Neste caso, todo o traballo realizado sobre os datos desde que se fixo a última copia de seguridade pérdese e tense que volver realizar. Non obstante, os SXBD actuais funcionan de modo que se minimiza a cantidade de traballo perdido cando se produce un erro.

24.4.4 *Desvantaxes das bases de datos*

24.4.4.1 *Complexidade:*

Os SXBD son conxuntos de programas que poden chegar a ser complexos cunha grande funcionalidade. É preciso comprender moi ben esta funcionalidade para poder realizar un bo uso deles.

24.4.4.2 *Custo do equipamento adicional:*

Tanto o SXBD, como a propia base de datos, poden facer que sexa necesario adquirir máis espazo de almacenamento. Ademais, para alcanzar as prestacións desexadas, é posible que sexa necesario adquirir unha máquina máis grande ou unha máquina que se dedique soamente ao SXBD. Todo isto fará que a implantación dun sistema de bases de datos sexa máis cara.

24.4.4.3 ***Vulnerable aos erros:***

O feito de que todo estea centralizado no SXBD fai que o sistema sexa máis vulnerable ante os erros que poidan producirse. É por isto que deben terse copias de seguridade (Backup).

24.4.5 Ferramentas para a xestión de Bases de Datos presentes en suites ofimáticas

24.4.5.1 ***LibreOffice Base***

LibreOffice Base é un programa de base de datos. LibreOffice Base permite a creación e manexo de bases de datos, elaboración de formularios e informes que proporcionan aos usuarios finais un acceso fácil aos datos. Ao igual que Microsoft Access, é capaz de traballar como un front-end para diversos sistemas de bases de datos tales como o de Access (JET), fonte de datos ODBC e MySQL/PostgreSQL. Base forma parte da suite ofimática desde a versión 2.0 de OpenOffice (da cal se deriva LibreOffice).

24.4.5.2 ***Microsoft Access***

Microsoft Access é un sistema de xestión de bases de datos relacionais para os sistemas operativos Microsoft Windows, desenvolto por Microsoft e orientado a ser usado nun medio persoal ou en pequenas organizacións. É un compoñente da suite ofimática Microsoft Office. Permite crear arquivos de bases de datos relacionais que poden ser facilmente xestionadas por unha interface gráfica simple. Ademais, estas bases de datos poden ser consultadas por outros programas. Este programa permite manipular os datos en forma de táboas (formadas por filas e columnas), crear relacións entre táboas, consultas, formularios para introducir datos e informes para presentar a información.

24.5 APLICACIÓNS INFORMÁTICAS DE PRESENTACIÓN GRÁFICA DE INFORMACIÓN

Un programa de presentación é un paquete de software usado para mostrar información, normalmente mediante unha serie de diapositivas.

Tipicamente inclúe tres funcións principais: un editor que permite inserir un texto e darlle formato, un método para inserir e manipular imaxes e gráficos e un sistema para mostrar o contido en forma continua.

24.5.1 *Tipos de presentación*

Hai moitos tipos de presentacións, para educación, ou para comunicar noticias en xeral. Os programas de presentación poden servir de axuda ou substituír ás formas tradicionais de dar unha presentación, como por exemplo panfletos, resumos en papel, encerados, diapositivas ou transparencias.

Un programa de presentación permite colocar texto, gráficos, películas e outros obxectos en páxinas individuais ou "diapositivas". O termo "diapositiva" é unha referencia ao proxector de diapositivas, un dispositivo que se quedou obsoleto para estes fins desde a aparición dos programas de presentación.

As diapositivas pódense imprimir en transparencias e ser mostradas mediante un proxector de transparencias, ou ser visualizadas directamente na pantalla do ordenador (ou nunha pantalla normal usando un proxector de vídeo) baixo o control da persoa que dá a presentación. A transición dunha diapositiva a outra pode ser animada de varias formas, e tamén pódese animar a aparición dos elementos individuais en cada diapositiva.

24.5.2 *Ferramentas de presentación*

24.5.2.1 Microsoft PowerPoint

Microsoft PowerPoint é un software incluído dentro da suite ofimática de Microsoft Office orientado á realización de presentacións dixitais que permite integrar diferentes medios multimedia na elaboración. Está dispoñible para plataformas Windows e

MacOS e é amplamente utilizado en distintos campos como a ensinanza, negocios, etc.

O obxectivo principal é a realización de presentacións esquemáticas que combinan texto, imaxes, animacións, sons e mesmo vídeos. O obxecto é realizar contidos elegantes e facilmente comprensibles, podendo facer uso das funcionalidades do programa para a completa edición de todos os elementos que se utilizan, aplicando diferentes deseños de fontes e tipos de letra, patróns predefinidos, animacións, e incorporación de imaxes predeseñadas ou ben importadas desde bibliotecas externas. Este tipo de presentacións adoita ser moi chamativo e moito máis práctico que os de Microsoft Word.

A facilidade de uso deste software, así como a popularidade das plataformas e produtos de Microsoft, provocou que PowerPoint sexa un dos programas de presentación máis extendidos actualmente. Vén integrado no paquete Microsoft Office como un elemento máis, que pode aproveitar as vantaxes que lle ofrecen os demais compoñentes do equipo para obter un resultado óptimo.

24.5.2.2

OpenOffice Impress

Os usuarios de OpenOffice.org Impress tamén poden instalar a Open Clip Art Library (Biblioteca Aberta de Clip Art), que agrega unha enorme galería de bandeiras, logos, iconas, estandartes e pancartas para presentacións xerais e proxectos de debuxo. Algunhas distribucións Linux, como Debian, Mandriva Linux e Ubuntu proporcionaron un paquete chamado `openclipart` listo para usar e fácil de baixar desde os seus repositorios, instalando unha galería de imaxes e sons para o OpenOffice.org.

OpenOffice.org Impress é un programa de presentación similar a Microsoft PowerPoint que vén integrado na suite de OpenOffice.org, desenvolta por Sun Microsystems. Entre as principais vantaxes engadidas que veñen integradas neste software, destaca a posibilidade de exportar as presentacións a formatos de arquivo SWF, utilizado por Adobe Flash. Isto permite certa portabilidade permitindo que ditas presentacións poidan ser executadas en calquera ordenador que dispoña dunha versión do reprodutor de Adobe Flash Player instalado. Como no resto de ferramentas do paquete de OpenOffice, Impress permite tamén a creación de arquivos PDF de forma directa. Como punto negativo, Impress non dispón do repertorio de deseños predefinidos cos que contan outras ferramentas como o caso do seu competidor

directo de Microsoft, PowerPoint. De todas formas, isto non supón un grande inconveniente dado que poden obterse sen dificultade modelos elaborados por terceiros a través de Internet, proporcionadas pola crecente comunidade de usuarios.

24.5.2.3 *LibreOffice Impress*

LibreOffice Impress, derivado de OpenOffice Impress é outro dos programas orientados ao desenvolvemento de presentacións multimedia baseadas en transparencias ou diapositivas. O formato nativo das presentacións é ODP, pero tamén ten a capacidade de ler e escribir no formato de arquivos de Microsoft PowerPoint (ppt), así como a capacidade de exportar as presentacións a arquivos PDF. Pode tamén exportar as presentacións ao formato SWF, permitindo que se reproduzan en calquera computadora cun reprodutor de Flash instalado.

24.6 ***BIBLIOGRAFIA***

- John L. Hennessy, David A. Patterson Computer architecture: a quantitative approach, Elsevier, Morgan Kaufmann, 2007.
- Carl Hamacher, Zvonko Vranesic and Safwat Zaky. Organización de Computadores, 5ª edición. Ed. McGraw Hill, 2002.
- Fundamentos de sistemas de información. Madrid: Prentice Hall. Edwards, C.; Ward, J.; Bytheway, A. (1998).
- Essentials of Management Information Systems. Organisation and Technology. Englewood Cliffs: Prentice Hall. Laudon, K.C.; Laudon, J.P. (2002).
- Administración de los Sistemas de Información. Prentice-Hall. Laudon, K.C. y Laudon, J.P. (2002)
- PCWORLD Marzo 2010.
- <http://es.wikipedia.com>

- <http://www.maestrosdelweb.com/principiantes/%C2%BFque-son-las-bases-de-datos/>

Autor: Francisco Javier Rodríguez Martínez

Subdirector de Sistemas Escola Superior Enxeñaría Informática Ourense

Colexiado do CPEIG